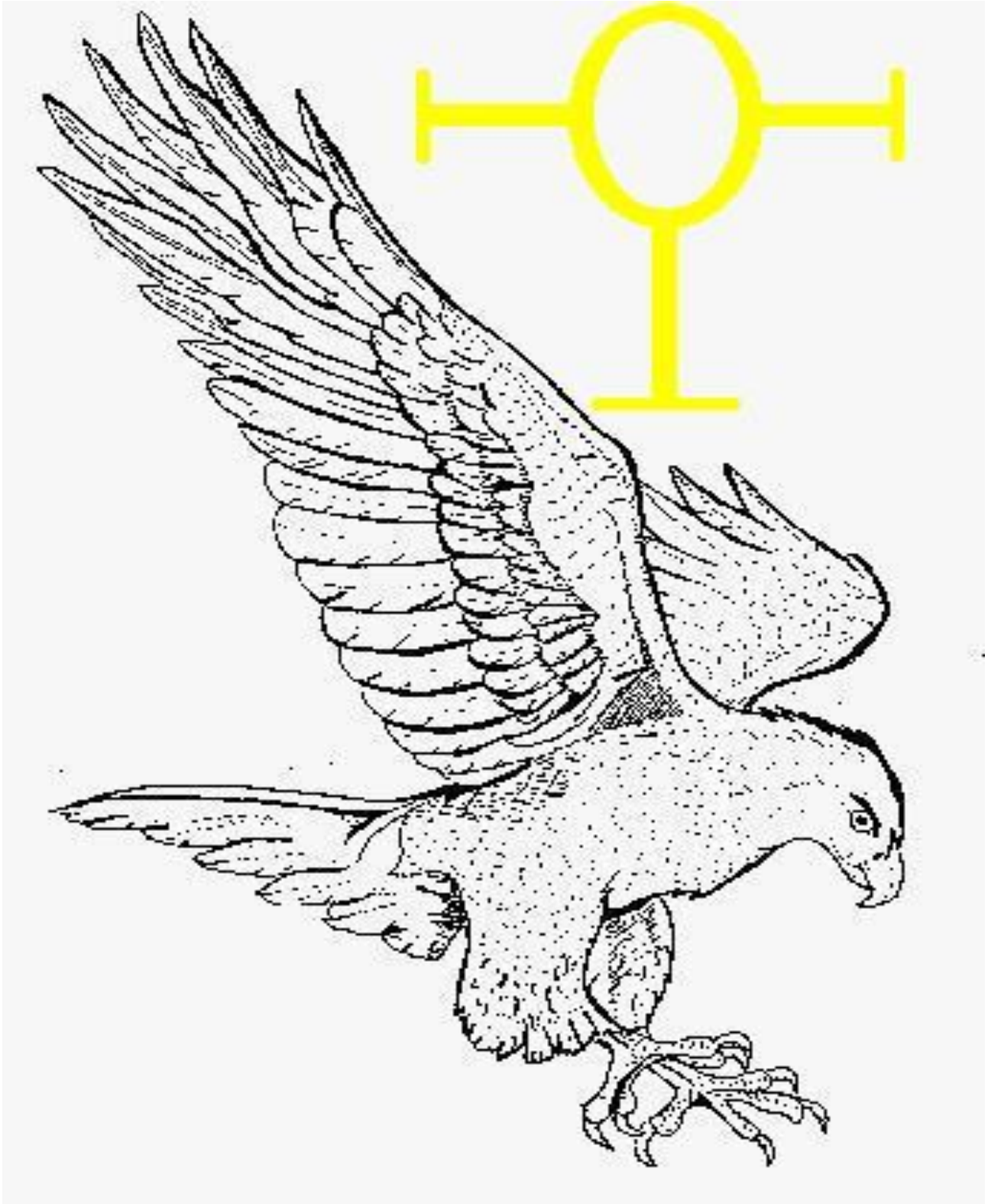

Ørnens klør

Tranås

*Han ga meg det høye presteskap
Innsikt i det som er over og under
Den tid som har vært og den tid som skal bli
Jeg er den klokeste blant dere*

*Han ga meg kronen på min panne
Tronen jeg har satt over verden
Septeret jeg holder i hånden
Jeg er gjeteren som leder mitt folk*

*Han ga meg den høye prestinne
Der hun danser blant skygger og slør
Brystet jeg holder i hånden
Jeg er den som fråtser i hennes kyss*

*Han ga meg sannheten
Vismenn som grubler alene
Prester som vandrer blant folket
Jeg er kilden som renner over*

*Han ga meg til døden
Ferden til underverdenen
Ferden fra underverdenen
Jeg er den som kjenner livets verdi*

*Han ga meg den storslåtte fane
Krigsropet som får menn til å flykte
Trompetstøtet som legger Jeriko i grus
Jeg er den som roper med mange stemmer*

*Han ga meg den mektige floden
Blodårene som strømmer gjennom landet
Vannmassene som skal oversvømme alt
Jeg er den som skal vaske bort det forgangne*

*Han ga meg sverdet
Stridsvogner som samler seg på slettene
Skyer av røyk og frådende flammer
Jeg er den som dreper i smerte*

*Han ga meg elskovens kunst
Horens kjølige omfavnelser
Kvinnens forræderske hjerte
Jeg er den som fører verden videre*

*Han ga meg lovene
Skrevet på tavler av sten
Skrevet på universets bankende hjerte
Jeg er de evige verdier*

*Han ga meg kunsten
Tonene som strømmen fra lyren
Ordene og bildene den maner fram
Jeg er den med bare en sang*

*Han ga meg alderen
Det unge hjerte
Den tunge, dype visdom fra de eldste
Jeg er den som har overvunnet tiden selv*

*Han ga meg heltemot
Fienden som hylar ved min port
Demoner med vinger og monstrene i natten
Jeg er den som gjøres sterkere av all motgang*

*Han ga meg makt
Styrken som kreves for å rive ned
Motet som kreves for å bygge opp
Jeg er lynet og solen i ett*

*Han ga meg sorg
Venner som forlater din port
Smaken av aske og støv i munnen
Jeg er den som kjenner smerten i menneskers bryst*

*Han ga meg alt som er falskt
Hatet jeg bærer mot min bror
Løgnen som bor i alle menn
Jeg er slangen som hvisker i ditt øre*

*Han ga meg raseriet
Alt av hovmod og sjalusi
Alt som finnes av forakt
Jeg er den som bærer våpen mot meg selv*

*Han ga meg det motbydelige
Datteren som ligger med sin far
Sønnen som begjærer sin egen mor
Jeg er den som søker i menneskers sinn*

*Jeg er det flammende hat
Jeg er den strømmende helbredelse
Jeg er vinden i forandring
Jeg er jorden og jeg er evig*

*Han ga meg alt dette
Ørnens brede vinger
Slangens dødelige kyss
Nå gir jeg det til dere*

I

Utenfor den siviliserte verden hersket demoner og ørkenvindene. De raste rundt og løftet støvskyer i en evig kamp mot hverandre. Ørkenen er nådeløs. Den kjenner ingenting annet enn seg selv, og alt den kommer over vil den utslette. Kun når alt er øde, finner den fred. Slik, sies det, er også mennesket.

Alla Xul løftet sin ånd som en vind inn i verden. Ånden slo inn over slettene og bar hans vilje med seg. Støvet fra ørkenen sveipte gjennom grønne vinhager, drysset ned over våtmarkene, samlet seg i de giftige sumpene, og varmen fra hans pust var sinne og hat. Det var krig i landene, og to hærer marsjerte. Den ene var fra høylandet, der plataer fulle av grønt gress nærte geiter og sau, som igjen ga mat til mennesker. Elam kaltes det landet, og folket der hadde først bygd landsbyer som vokste side om side, så byer som strakte seg over de brede plataene. De var mange, og nå lengtet de etter nytt land. Deres banner var en mann med geitehorn, som ble båret over en svarthåret skare, væpnet med spyd av flint og køller av stein og kopper.

Alla Xuls ånd søkte videre. To mektige floder rant gjennom verden, og på deres rygg ble grønt ellevann langsomt båret over et leie av mudder og gjennom skoger av elvesiv. I disse våtmarkene hadde et primitivt folk en gang bodd, i hytter av siv og leire, for alltid i frykt for de giftige sumpene og krokodillene, evig bannlyst fra ørkenen og sletten, der kun løver hersker. Dette folket var nå borte, og deres etterkommere ville ikke kjenne dem igjen. Nå som flodene trakk seg tilbake for hver sesong, ble korn dyrket i det næringsrike mudderet som ble etterlatt, veldige åkere som gyllent bredte seg utover som hav av overflod og rikdom. Kanaler med vann forgrenet seg som blodårer i utkanten av våtområdene, og gjorde selv jorden på sletten fruktbar. Bare sumpene var fortsatt giftige, og ørkenen tilhørte fortsatt Alla Xul. Dit kunne ingen sivilisasjon nå.

Byer vokste nå i landet mellom de to elvene, og deres like har aldri blitt sett. Onde guder var blitt gjort rasende. De kalte seg Sumer, det svarthårete folk. De skrev på tavler av stein, tilba gudene fra veldige templer, og brukte hester til å trekke seg på vogner med hjul. Fredelige kanskje, men også eiesyke, slik den som dyrker jorden gjerne er. De ville eie landet og døtrene sine, for her var mannen herre og kvinnen kun hans eiendom.

Alla Xul buktet seg som en vind gjennom de gyldne kornåkrene og pustet i trærne som av og til vokste opp av det flate landskapet. Elam og Sumer. De hatet hverandre som bare brødre kan. Senere ble myten om Kain og Abel til, som fortalte om hvordan nomaden og korndyrkeren slo hverandre ihjel for å tilfredsstille himmelen. Men Elam var den eldste og sterkeste av brødrene, og var villere om hjertet. Elam tilhørte urtiden og hadde all dens råskap i sitt bryst. Sumererne var prester, bønder, artister og byggere. De var staute og standhaftige, men rovdiret bodde ikke i dem.

Nei. Alla Xul smilte. Ikke i dem.

Han senket seg ned i landskapet og hvilte der en stund, før han fløt opp som en varm vind. Der var slangebanneret hevet over en hær som marsjerte i takt for å møte elamittene. Banneret tilhørte hus Akkad. De hadde kommet til landet for ikke lenge siden fra nord, fra en by kalt Agade. De hadde først drept sumererne og båret bort gudebildene deres, men nå hersket de over dem og dyrket deres guder. Hvem skulle vinne denne gangen, i denne langvarige striden mellom brødre? Nomaden eller korndyrkeren? Alla Xul lo hest og kastet seg mot banneret. Dette var noe han ville se. Mennesker som utsletter de som er annerledes enn seg. Ørkenen dominerte fortsatt alt den bredte seg over, og Alla Xul hersket stadig.

Den unge prins Amar så fanen heve seg over hæren han kommanderte. Banneret viste to slanger som snodde seg opp et septer, og den bølgende vinden fikk slangene til å virke levende. Amar smilte av synet og blottet en perlerad med kritthvite tenner, før han snudde seg mot Majid, som også betraktet våpenstandarder til hus Akkad med en dyster mine. Rundt dem marsjerte væpnede menn frem og tilbake, og heftet lange spyd på kraftige skuldre.

«Haha! Nå kaller æren på oss. Jeg kan knapt vente med å drive de ynkelige elamittene fra landet vårt. Og etterpå skal vi marsjere inn i deres rike, slakte hvert barn og olding, og gjøre kvinnene til krigsbytte. De tilhører tross alt en mindreverdige rase.» Amar var fylt med motet bare ungdom kan ha. Atten somrer hadde han levd som prins av hus Akkad, som hersket over den mektige byen Uruk. Ingenting var noensinne blitt nektet ham, verken anerkjennelse, kvinner eller rikdom av noe slag. Denne dagen syntes ham å tegne seg til å bli nok en triumf.

«Krigens vinder blåser gjennom landet, og luften er fylt med ånder som venter på selskap i underverdenen,» mumlet Majid. Selv om han bare var en vanlig soldat, hadde han sterke religiøse forestillinger. Som sumerere flest hadde han et dystert og melankolsk syn på livet, som hele tiden var balansert mot en glødende tro på rettferdighet. Majid trodde bare sterkere og tenkte flere dystre tanker enn andre, og derfor var han en vanskelig mann å nærme seg. På grunn av sine bedrifter og sin autoritet blant mennene, var han blitt utvalgt til å være en av sut resi, de som leder. Nå var hans ansvar å holde to unge prinser trygge ved deres første møte med krig. Det var en oppgave han tok alvorlig.

«Tro bare ikke at du kan ta dem alle, kjære bror. Jeg kommer til å ta flere kvinner enn deg for å tilfredsstille min manndom!» sa Shulgi, der han kom opp på siden av dem under skyggen av banneret. Shulgi var den yngste av de to brødrene av hus Akkad.

Begge var like av lynne og utseende. Høye av vekst var de, med brun hud som bar preg av å være skumringsgrå, og grønne øyne som glødet slangeaktig og nysgjerrig granskende mot hver og en som så på dem. De hadde tykt svart hår som hang ned brede ryggstavler, smale midjer og slanke

lemmer. Fra barndommen av var de blitt trent i idrett og alle former for våpenbruk og kunne løpe en hel dag uten å stanse for å spise og drikke. Under den brune huden buktet kraftige muskler seg, et vitnesbyrd på ti år med nådeløs oppfostring under de hardeste læremestrene som var å oppdrive. De maskuline dyder hamret inn i hodene deres uten et øyeblikks pause. Tal sannheten, se aldri bort, vik aldri for en annen mann.

De kunne med letthet sønderslå en voksen mann og svingte sverd og spyd som veteraner. Hver måned fra de var tolv hadde de blitt stilt overfor sin mentor for å grundig bankes opp. Først da hver enkelt av dem greide å slå den kraftige oxen av en mann bevisstløs, ble de regnet som voksne. Amar hadde greid det da han var fjorten. For Shulgi sin del kom dette gjennombruddet i tilværelsen først da han var femten, noe broren til stadighet minnet ham om. De unge kroppene boblet over av sinne og aggresjon ved det minste tegn til en utfordring. Harde som ungbøfler, ja visst, men Majid visste at de fortsatt var sårbare. De var jo uerfarne og manglet enhver form for måtehold i tanke og gjerninger.

«Det er en avtale. Du kan få alle de gamle og stygge, småen, så tar jeg de peneste i hver landsby. Jeg er tross alt eldst, og den eldste har bestandig førsteretten!»

«Dere får først erobre på slagmarken, unge prinser, før dere tenker på å erobre fiendens kvinner,» sa Majid.

Han kunne ikke ha blitt mer oversett.

Shulgi hylte rasende og indignert, der han sendte knyttneven mot strupehodet til broren i et voldsomt skinnangrep som ble blokkert like hurtig. De ble stående å dytte på hverandre og sende i vei simulerte dødsstøt mot sårbare punkter som de kunne utføre selv i halvsøvn, mot strupen, lysken og knehasene. Tilslutt ble de lei av leken og snudde seg mot Majid igjen. Minen av overbærende oppgitthet som møtte dem, talte sitt tydelige språk. Majid hadde sett dette før. De hadde jo tross alt den samme krangelen og den samme småslåssingen hver eneste dag uten å noensinne se ut til å gå lei av det.

«Jeg skjønner ikke hvorfor du vil ha elamittkvinnene, bror. Sa du ikke at de tilhørte en mindreverdige rase?» sa Shulgi. Han hadde det med å bruke utsagnene til folk mot dem på kløktigst mulig vis.

«Ikke vær dum, småen,» gryntet Amar og sendte knyttneven i skulderen til broren.

«Slutt å kjekle som unger, blir dere aldri lei av det? Se å få på dere utstyret. Jeg kan føle at de er her snart,» sa Majid.

Uten ytterligere dikkedarier tok de fatt på oppgaven med soldatens profesjonalitet. Først bandt de på seg leggbeskyttere, så tredde de en tykk vest av lær over hodet og trakk den ned kroppen. Siden hjalp de hverandre med å tre på en tung bronserustning som var formet som en trøye med ermer, og var dekket av runde fiskeskjell som hang tett i tett sammen. Rustningen gikk ned til

lysken, og beskyttet hver del av overkroppen, i tillegg til armene. Hvert ledd av metall var overlappet av et annet. Dragens skjell ble det kalt. Solen ble reflektert på den blankpolerte flaten i hvert skjell, slik at hele rustningen skinte i lyset fra tusen glitrende speil. Håret ble bundet sammen i nakken, og hang nedover som en pisk av en hestehale, før de tredde en hjelm av kopper over hodet.

Til sist spente de på seg et stort sigdsverd kalt sappara og heftet en dolk ved beltet, heftet opp et skjold av flettet elvesiv på venstrearmen og grep et kraftig spyd for nærkamp i høyrearmen, hvor spissene var laget i løvbladformet bronse.

Mens de drev på, holdt Majid en av sine leksjoner for dem. Selv om han ikke offisielt sett hadde noen rolle som mentor, likte han å øse av sin kunnskap. For alle som hørte på ham, gav han inntrykk av å være opplysende og klok, ikke belærende og nedlatende slik mange skriftlærde menn har en tendens til å være.

«Dere står under standarden til Akkad, som prinser av dets ærerike hus. Husk derfor alltid hva dette store banneret symboliserer, og hvilke forpliktelser dere har overfor landet og deres familie. Slangene står for de to flodene Eufrat og Tigris, og septeret står for Akkads herskermakt. Slangene snor seg rundt septeret og er ett med det, noe som selvsagt har større implikasjoner enn det rent visuelle. For Akkads makt består nettopp i å beherske landet mellom de to elvene og får sin autoritet og sin herskerrolle gjennom å kunne beskytte dets innbyggere med lov og orden i tider med fred, og mot barbariske inntrengere av alle slag i tider med uroligheter.»

«Skulle Akkads evne til å gjøre dette feile, ville dets autoritet også smuldre hen, for folk delegerer bort makt til de som er bedre enn seg, de som er mer vidsynte og sterkere. Som unge prinser er det derfor deres plikt å være best. Små menn har små standarder, men dere må bestandig være de best trente, de klokeste og de mest moralske. Menn liker å følge adelen, noe som representerer det som er bedre enn dem selv. Derfor er det viktig at dere også utstråler et slikt idealbilde for omgivelsene. Te dere derfor med verdighet, både i handling og fremtreden generelt, men selvsagt, jeg trenger neppe å minne dere om hvorfor vi er her i dag.»

«Vi er her for å slå tilbake en fortropp av elamitter som beveger seg inn i landet for å teste vår styrke og vår besluttsomhet. Vi har tre armeer ute i felten, en ledet av deres far Sargon, en ledet av hans vasall Alulim av hus Bad-Tibira og en ledet av dere. Selv om vi er utplassert på det tryggeste området der minst fiender er ventet, er det viktig at dere gjør et godt eksempel av dere selv.»

«Slutt å preke, gammern. Tror du ikke at vi vet alt dette? Du har jo sagt det hundre ganger før,» sa Amar. Å omtale Majid som en gamling var litt i det meste laget, han hadde et glatt, nærmest barneaktig ansikt bak det svære skjegget han grodde og var tidlig i tjueårene. Men hans indre ro og avmålnhet gjorde at Amar oppfattet ham som nettopp gammel.

«Det er kjipt av vår far å sende oss hit. Hvordan er det meningen at vi skal vinne ære på våre

spyd når de like gjerne kunne stilt opp kvinnfolk for å jage bort en ussel fortropp,» sa Shulgi. Han pleide alltid å etterape brorens snakk om ære, uten å være helt klar over hva det egentlig dreide seg om. Kort og godt tenkte han på ære som evnen til å få menn til å krype og kvinner til å spre bena sine, og i så måte hadde han opplevd mye av det i skarp konkurranse med broren.

«Man skal aldri undervurdere sin fiende, selv når han er svak. Det gjør at man er uoppmerksom, og uoppmerksomhet er grunnlaget for enhver feil,» sa Majid. Han hadde aldri trodd det skulle være vanskelig å dunke vett inn i skallen på noen av så høy byrd, men helt siden han fikk ansvaret for at prinsene fikk ledet denne kontingenten på tilfredsstillende vis, hadde han blitt stilt overfor deres utålmodighet og brå manerer ved utallige anledninger. Det var i grell kontrast med all propagandaen han hadde hørt om hus Akkad, og derfor også ganske opprørende.

Heldigvis var Majid kjent for sin tålmodighet. En annen offiser ville lett ha kunnet miste besinnelsen.

«Hør her, gammern. Jeg vet at det er imot prosedyrene og sedvanen og alt det der, men jeg vil at vi skal stå i fremste rekke når disse elamittene forhåpentligvis kommer,» sa Amar.

«Smart tenkt, bror. Da får vi i det minste sett litt kamp, og kan bære noen hoder tilbake til palasset,» skvaldret Shulgi entusiastisk.

«Det er dessverre utelukket. En prins er altfor verdifull til å stilles i første rekke i spydformasjonen, samme hvor mye ære som kan vinnes der. Det er rett og slett for farlig,» sa Majid, mens en urolig rynke bredte seg over pannen hans.

«Jeg ber deg om det som en personlig tjeneste, Majid. Du vet jeg vil lønne deg stort hvis du følger min vilje,» sa Amar, og øynene smalnet seg for å gløde i en giftig grønnfarge. Amar var vant til å få viljen sin og brukte alle midler om nødvendig.

«Og jeg nekter deg det, O 'prins, også som en personlig tjeneste. Du vet at din far ikke vil se mildt på slik opptreden.»

«Nettopp derfor vil han heller ikke få vite noe, kjære Majid. Ikke før vi bringer ham tilbake hodene til hans fiender, slik at stolthet får ham til å glemme alt annet,» parerte Amar.

«Hehehe, lille Azara har gledet seg lenge til dette. Hun skal få en skalp eller to til å henge på rommet sitt. Gjett om hun blir glad,» sa Shulgi, uten å fatte alvoret i konfrontasjonen mellom viljer og autoritet blant de to mennene. Azara var lillesøsteren deres, en smålubben jentunge de forgudet i ett og alt.

«Prøv deg ikke med de tåpelige innfallene dine på meg, prins,» sa Majid. «Det tar seg dårlig ut, og jeg lar meg ikke rokke fra mine prinsipper. Jeg har fått mine retningslinjer, og jeg akter å følge dem. Dere skal stå i bakerste rekke og observere hendelsesforløpet, hva det enn blir. Bare om standarden selv står i fare for å erobres av fienden, får dere trekke sverdet, og selv da vil jeg foretrekke å få dere i trygghet. Medlemmer av hus Akkad er altfor verdifulle til å risikeres på

slagmarken.»

«Hold kjeft, gubbe! Sa jeg ikke at du skulle holde kjeft!» Amar eksploderte i et plutselig raserianfall og brølte Majid rett opp i ansiktet. Shulgi kvapp til og tok et steg bakover, mens Majid ble stående uanfektet. «Jeg visste at du ikke ville samarbeide, sta som du er. Alltid skal du komme med det preket ditt. Jeg, Amar, prins av Akkad og arving til riket, befaler deg å følge mine ordre, eller fratre din post. Nå, hva blir det til? Svar meg!»

Rundt dem begynte soldatene å se i deres retning med usikkerhet skrevet i ansiktene. At offiserer kranbler vil være dårlig for moralen, uansett hvilken hær det skjer i.

«Min prins, jeg ber deg ta til fornuft.»

Det var den største vanære for en offiser å fratre stillingen sin før et slag, Amar kunne like gjerne bedt Majid kle seg i kvinneklær på en offentlig høytidsdag. Det var noe Majid umulig kunne gjøre.

«Svar, eller edin na zu. Svar, eller gå ut i ørkenen for aldri å komme tilbake.»

Majid strammet musklene i de kraftige armene. Han hadde aldri vært så sint, og hadde Amar vært en hvilken som helst annen mann, hadde han ligget utstrakt i støvet med knust nese. Men hus Akkad var en hellig institusjon, og dets medlemmer de som stod nærmest gudene. Han måtte adlyde. Det var ikke noe valg.

«Så skal din vilje skje, O 'edle prins.» Majid bøyd hodet. «Men vit at du har krenket meg, din tjener, og det sårer meg dypt. Og vit at det du gjør er uklokt. Jeg kommer ikke til å støtte deg i dette.»

«Amar, ikke gjør dette,» sa Shulgi, han hadde alltid vært den mildeste og mest godhjertede av de to.

«Jeg beklager Majid. Men du ga meg ikke noe valg. Jeg og Shulgi skal stå i fremste rekke, for å lære krigen og kjenne. Og du vil se at dette er til det beste. Jeg beklager å måtte ydmyke deg slik.»

Majid kunne se på ansiktet til Amar at han angret seg, men han kunne ikke trekke seg nå uten å miste ansikt overfor en annen mann. Det ville vært utelukket for ham, uansett omstendigheter.

«Jeg har bare et krav, og jeg vil falle på mitt eget sverd om det ikke oppfylles.»

«Hva er det?» spurte Amar. «Hva enn det er, skal jeg gjøre det beste for å oppfylle det.»

«La meg stå i første rekke med dere. Jeg vil vokte dere med mitt liv.»

Amar smilte og la hånden på skulderen til Majid.

«Du er en god mann. Det er ikke uten grunn at min far stoler på deg. Kom, la oss gå å se hva denne dagen kan bringe.»

Majid fikk væpnet seg med sitt eget utstyr, han var allerede iført en trøye av lær innsatt med

bronseskjell, en lettere utgave av utrustningen til adelen som sut resi var pålagt å ha. Motvillig fulgte han de to prinsene nedover i rekkene. Skammen brant fortsatt i ansiktet hans, men han gjorde sitt beste for å holde det skjult. For andre fortonte Majid seg som en staut klippe i alt det han gjorde og sa, og bare en mann som kunne kalle seg hans venn ville være i stand til å se stormen som raste i hans indre. Ingen av prinsene hadde nådd det stadiet med ham. De hadde ikke engang prøvd.

«Var du ikke litt vel hard med ham nå?» sa Shulgi tvilende på deres semittiske språk akkadu. Tungemålet var en etterlevning fra byen Agade som Amar og Shulgi stammet fra. Bare medlemmer av hus Akkad og Bad-Tibira holdt det fortsatt i hevd, kanskje mest på grunn av gammel stolthet.

Ordene gikk selvsagt rett over hodet på Majid, selv om han kikket spørrende i deres retning.

«Majid mener det tross alt godt, og da er det dumt å skuffe ham,» fortsatte Shulgi. «Han kan ikke noe for at hans tankegang er så, skal vi si, konvensjonell og tilbakestående. Det kan jo ikke skade om vi får stå fremst i rekkene, men Majid må alltid følge denne latterlige sedvanen. Han tror visst det er et regelrett slag vi skal delta i.»

Amar måtte smile. Shulgi var egentlig litt av en begavelse og syntes de fleste mennesker rundt seg hadde en til dels treg tankegang. Verdiene og meningene til de lavere stender så han på som tilnærmet åndssvake. Av og til undret Amar seg på hva gutten egentlig syntes om ham og det han gjorde, så når Shulgi først var generøs nok til å lufte tankene sine, var ordene ofte virkningsfulle, til og med for en så selvsentrert personlighet som Amar.

«Pytt sann, han kommer da over det med tid og stunder,» sa Amar, mest for å lette sin egen skyldfølelse «Godhjertet og prinsippfast er han nok, men han er også en enkel mann. Enkle menn er lette å tekkes, man trenger bare å gi dem det de vil se.» Amar tenkte som vanlig kynisk. «Jeg vil anta at vi får være ettergivende med ham en stund, så glemmer han nok hele saken.»

«Jeg håper du har rett, bror,» sa Shulgi. For ham virket det ikke som Majid var typen til å glemme noe som helst.

Majid gjorde sitt beste for å late som ingenting der han gikk mellom dem. Såpass vett hadde han at han skjønnte at de fremmedartede ordene var om ham.

Folkemengden delte seg respektfullt for dem, slik en kornåker bøyer seg for en varm vind. Uruk var en rik by, men intet folk kan sies å være rikt om det ikke har mange sønner. Her var de, hennes sønner, staute og standhaftige, alle sprunget ut fra Uruks varme skjød. Hver soldat stod i bar overkropp, med et halvlangt skjørt bundet rundt livet og et farget ullpledd slengt over skuldrene. De hadde et skjold av tre lag oksehud i armen, og et langt spyd med bronsespiss i neven. Skjoldene var seige som eselkjøtt og harde som treverk, der de tre lagene med hardkokt hud var limt sammen. Man skulle streve lenge med å slå et i stykker. Limet var laget av den seige deigen som ble til om man kokte kalveskinn lenge nok. De som var kloke og de som hadde penger, hadde også et annet våpen i reserve ment for nærkamp, enten en kniv av flint eller kopper, en stridsklubbe, eller en kort

øks. De fingret ivrige med våpnene sine og så forventningsfullt på det prominente følget som passerte. Bak Amar og Shulgi kom en attendant med slangebanneret høyt hevet mot solen.

Amar ga fra seg spydet til Majid og stilte seg på en liten forhøyning. Han hevet begge armene i luften. All småprat forvitret, og man kunne høre sanden knase om noen flyttet bena sine. Shulgi grep banneret og støtte det ned i jorden bak sin bror. De to slangene i banneret tronet illevarslende på hver side av septeret.

«Menn av Uruk!» ropte Amar, og stemmen hans klang høyt og tydelig til mengden. «Jeg står her i dag som min fars sønn, for å ære ham og hans hus. Om jeg er bare halvparten så stor en mann som ham, om jeg skulle forgå til å bli ingenting, ville jeg likevel vært lykkelig om mine handlinger kunne få frem et smil på hans lepper. Til dette trenger jeg deres hjelp!» Amar tok en kunstnerisk pause og så utover mengden, som om han ville se hver og en av dem inn i øynene. Bak hans høyre skulder stod Shulgi med hånden på banneret.

Majid så hvilke menn de en dag kom til å bli, og han gryntet tilfreds. Å være godt likt og kunne snakke for seg er viktigere enn å kunne hakke noen i biter. Om bare Amar nå kunne følge opp den gode starten sin, så ville han være elsket av dem alle.

Amar trakk pusten dypt, før han fortsatte.

«Jeg trenger de som er modige. Jeg trenger de som er sterke. Jeg trenger de som tror på sannheten og rettferdighet, og er villig til å vandre til underverdenen for det de tror på.»

«Vi er med deg, prins!» ropte en av soldatene i mengden og løftet spydet. Folk nikket og mumlet anerkjennende seg imellom. Majid hevet hånden advarende mot dem, og de ble stille nok til at Amar kunne fortsette.

«Men jeg fortviler. Her, i dag, ser jeg menn som er modige. Jeg ser at de er sterke. Jeg ser at de tror på gudene, på loven, på alt som er godt og riktig her i verden. Men jeg vet ikke om de tror på meg. Derfor er det dere som er herrer i dag, og jeg som er tjeneren. Vil dere følge meg?»

«Lenge leve hus Akkad!» ropte en soldat. Mengden tok til å stampe spydene i jorden.

«Vi skal hjelpe deg prins. Vi er dine menn. Vi skal stå ved din side, uansett hva som skjer. Hverken menn, beist eller demoner kan jage oss vekk fra ditt banner,» proklamerte Majid med en stemme hard og dyp som en basun av bronse. Mennene stampet spydene i jorden fortere.

«Vil dere ære meg, som dere har æret min far?» skrek Amar til dem.

«Ja!» ropte mengden tilbake. En jubel steg opp fra tusen struper.

«Men dette er ikke nok!» sa Amar og hevet igjen hendene for stillhet. Fienden er på vei mot oss. De truer vårt land, de truer vår by. Elamittene ønsker å voldta våre mødre og døtre mens de ler av oss. De vil spytte på alt det deres fedre har bygget og bære bort våre gudebilder.»

«Død over dem!» skrek Shulgi.

«Ær meg med deres handlinger, men ær også deres familie. Det er for dem dere kjemper

idag!» Amar knyttet neven. «Den mannen som forsvarer sin familie er rettferdig. Og i dag kjemper dere for deres brødre og søstre. Dere kjemper for deres mødre, som alle ber for dere i templene og fra hjemmene sine. Dere er rettferdige. Dere kjemper for deres land. Dere kjemper for gudene!»

Mennene begynte å slå skaftet på spydene sine mot skjoldet.

«Vil dere kjempe for deres mor?»

«Ja!» hylte mengden.

«Vil dere gjøre ære på deres fedres navn?»

«Ja! Ja!» tordnet de fanatisk. Majid kjente at pulsen begynte å stige. Amar hadde dem i sitt grep. Han kontrollerte dem. Ung som han var, talte han likevel med autoriteten til en erfaren leder.

«Vil dere forsvare deres land og alt som er vakkert i det?»

«Ja! Ja! Ja!» Jubelen fra mengden eksploderte. «Vi følger hus Akkad for rettferdighet og for vår by!»

«For Litum. For seier!»

«Litum! Litum! Litum!» messet mengden mot ham.

«Noen av dere,» sa Amar, og var plutselig dystert. «Vil ikke sette foten ned i Uruk igjen.

Dere vil ligge og forblø i sanden, og deres blinde øyne vil ikke kunne se templene eller de sørgende når dere blir båret tilbake. Men husk dette, forsvar deres land, forsvar deres kvinner, og jeg lover dere at det skal gå dere vel, i dette livet og det neste. Og om det skulle være noen trøst for de døde. En kujons mor gråter ikke. Men når dere blir båret tilbake for å legges i jorden, da vil de alle gråte for dere. For sine sønner. De beste av de beste og de modige blant de modige. Dere skal huskes som konger blant menn!»

Lenger kom han ikke. Forhøyningen med banneret ble stormet av mengden, som likegodt løftet ham og Shulgi opp og bar dem mellom seg på gullstol. Banneret ble paradert så det svaiet over hodene deres. Shulgi smilte og lo med Amar, og de tok imot hendene som ble strakt mot dem. De ble berørt som om de var guder.

«Hun vil gråte.» Amar pekte utover mengden. «Gled dere, for hun vil gråte for sitt barn! Uruk elsker sine sønner! Hun elsker dere alle!»

Majid sto taus og så på jubelen, men gledet seg i sitt hjerte. De var kanskje hovmodige og brå av seg, Sargons to sønner. Men det ville de legge av seg med alder og visdom. Og her hadde de vist seg som verdige sin oppgave. Både Amar og Shulgi var fødte ledere.

Da jubelen hadde stilnet og prinsene var blitt satt ned, gikk han bort til dem mens de smilende fant tilbake utstyret sitt. Vel, tenkte Majid, egentlig var det ingen grunn til å overdrive slik og snakke om gråtende mødre. Det var ikke mange elamitter som ventet i dette området, og om de så noen, ville de utvilsomt stikke av. Så lenge de fjellapene hadde vettet i behold, da.

«Jeg gratulerer dere begge. Selv Sargon kunne ikke tale slik ved deres alder. Dere kommer

til å bli store menn.» Majid kastet spydet til Amar, som med letthet tok imot det i en kraftig neve.

«Fortell meg noe jeg ikke vet,» sa Shulgi. «Det er vi jo allerede!»

Amar skralte en høy latter og dunket broren over skuldrene. Han løftet spydet over hodet.

«Sønner av Uruk! Trofaste menn! I dag skal dere vinne ære under slangebanneret! I formasjon!»

Ordren ble utført hurtig og i ordnede former. Slik som hos alle andre sumeriske bystater, kjempet soldater fra Uruk i en formasjon som ble kalt spydenes vegg. Denne formasjonen var åtte menn i bredden, seks menn i dybden, og stod under et enkelt banner som ble kommandert av en offiser, gjerne den eldste og mest erfarne mannen tilgjengelig. Hver mann beskyttet den til venstre for seg med skjoldet sitt, og de som stod i andre og tredje rekke, kunne bruke spydene sine om fienden var nært nok. De som ble regnet for å være modigst, stod forrest. Om noen falt, ville den bak ta hans plass, og dybden i formasjonen hindret at den kunne bli presset tilbake.

Overalt rundt dem ble kommandorop skreket, bannere vaiet og menn dyttet av sine ledere, inntil tjuen slike formasjoner var bredt utover terrenget. Amars egen avdeling befant seg midt i og ble fylt opp av de mennene som var regnet for å ha rett til privilegier foran andre.

Vinden var stille, og heten var intens. Mennene benyttet muligheten til å hvile skjoldkarmen i bakken. Rundt dem sank lydene ned til en illevarslende stillhet, slik at man kunne høre hvert enkelt insekt som summet over dem.

Hver formasjon hadde en smal åpning mellom seg, slik at slyngere kunne komme frem og bombardere fienden med stein, før de trakk seg tilbake. Amar så mistenksomt på den uordnede skaren av slyngere på kanskje tjue gutter og menn, som samlet seg bak hver enkelt avdeling. Selv stod han forrest med Shulgi på venstre side og Majid på høyre.

«Disse gjeterne vi har vervet som slyngere, tror du at de vil gjøre noe som helst mot fienden? Eller kommer de til å løpe vekk ved første mulighet?» spurte han. Stemmen hans var lav.

«De bør vise mot foran fienden, bror. Ellers får vi hver enkelt av dem pisket og hyttene deres brent ned,» sa Shulgi selvsikkert.

«De bor her,» sa Majid. Selv om det er i utkanten av våre provinser, og de ikke regnes som fullverdige borgere, har de likevel interesse av å forsvare sine hjem. Kanskje er det best vi lar dem forsvare hjemmene sine mot elamittene, i stedet for at de blir nødt til å kaste stein på våre menn.»

«Du har rett, Majid. Styrke i antall, som far pleier å si,» sa Shulgi. Han var tross alt mer tilbøyelig til å lytte.

Selv om de to prinsene bare var blitt tildelt en mindre hærstyrke med klare begrensninger i sin jurisdiksjon til å handle, hadde de gjort det beste ut av situasjonen. Gode ledere gjør det beste ut av enhver situasjon. På eget initiativ hadde de marsjert inn i hver landsby i området, for de visste at de hadde god tid, selv om de tok noen omveier. Der hadde de rekruttert alle de menn og gutter som

var villige til å bli med Uruks hærstyrker. Frivillig lydighet slår alltid tvungen lydighet, og for gjeterne i denne fjerntliggende provinsen var det fristende å markere at de var en del av strålende Uruk. At også de var en del av noe større. Denne motivasjonen var, sammen med Amar og Shulgis talegaver, nok til å få flokker med gjeterne til å slutte seg til dem. Bare et fåtall var uvillige. Ressurssterke som de var, hadde Amar og Shulgi økt antallet i hæren sin en halv gang. Selv om dette var menn og gutter med minimal utrustning, økte det hærens slagkraft betraktelig.

Det var bra, tenkte Majid. Iveren deres var det heller ingenting å si på. Majid hadde ofte lusket bak dem mens hæren marsjerte og husket fortsatt mye av ordstrømmen som ble utvekslet mellom de to brødrene. Fraser som «Vi tar og knuser de jævlene,» og «Pløy dem ned i jorden,» var blant de vanligste utsagnene.

Bak i rekkene ble et oppstyr plutselig forårsaket av et følge med soldater. De slepte med seg fem fanger, som de lot regne skjellsord over. Om fangene ikke gikk hurtig nok, ble de prylt med både slag og spark.

«Mar sarrim! Sønn av kongen!» sa en av soldatene og bøyde seg ned på det ene kneet foran Amar. «Jeg har tatt til fange disse hundene fra Elam, mens de lusket rundt en av landsbyene i området. De ga seg fort da de skjønnte at de var omringet av våre knivmenn.» Ansiktet til soldaten lyste av stolthet.

«Utmerket, soldat. Hva heter du?» spurte Amar. Både han og Shulgi la fra seg spyd og skjold som de satte sammen mot hverandre.

«Høye prins. Navnet mitt er Rimush,» sa soldaten og bøyde hodet en anelse lavere.

«Og en stolt og god familie kommer du fra. Du har gjort ære på deres navn i dag,» sa Amar, og la hånden på soldatens skulder. «Jeg kommer til å huske navnet ditt når det snakkes om store dåder.»

Rimush slo seg respektfullt over brystet med knyttet neve. Amar så over ham og bort på fangene som stod der og skalv. De var utvilsomt høylendere fra Elam, tynne, men likevel kraftige der det telte. Trekkene var brutale og ga et inntrykk av primitiv råskap. Det raggete håret hang i uregjerlige tjafser oppe på hodet. Men nå var de et ynkelig syn med hendene bakkbundet i seige lærreimer.

«Nei men jasså!» sa Amar da han stilte seg overfor fangene. «Så her er pakket som vi skal kjempe imot. Vel, hvordan føles det å stå ansikt til ansikt med Uruks hevnerne? Ikke så store på det lengre, hva?» Han sparket til en av dem i magen. Mannen falt om på siden med et stønn, og en av soldatene reiste ham opp på knærne igjen. Amar hadde allerede gått bort til sidemannen og stirret hardt på ham. Fangen stirret bare uttrykksløst tilbake. Uten forvarsel skallet Amar elamitten rett ned i bakken så hestehalen flakset vilt bak ham.

«Rolig bror, de kan ikke gjøre deg noe nå,» sa Shulgi.

Amar så skarpt på broren, men nøyde seg med å slå en av dem i tinningen med et albueslag og jog kneet opp i underlivet på en annen, før han tok et steg tilbake. Amar tørket seg nervøst under nesen og ble stående. Som vanlig hadde Shulgi ord en modererende effekt på det voldsomme temperamentet hans. Shulgi behersket følelsene sine og lot tankene styre handlingene. Det at Shulgi var mer rolig til sinns, og mer avmålt, var en av de få tingene Amar visste å respektere.

Majid undret seg på hvor brutal Amar ville være om han ble personlig involvert mot noen. Elamittene var bare tilfeldige speidere som var blitt halt inn. Flere av dem lå i støvet og dryppet blod utover sanden, mens de kavet for å komme seg opp.

«Vis respekt for den høye prins, skitne svin der dere er!» sa en av soldatene bak fangene. De ble tvunget ned på kne med brutal hånd. «Kyss hans skygge. Slikk sanden for hans føtter. Det er mer enn dere er verdige til, urene bastarder.»

Fangene var uvillige til å godta denne nedverdiggelsen og kjempet imot, mens hodene deres ble presset ned i sanden. En etter en ble de nødt til å kysse støvet foran Amar med en fot på nakken. Amar så på det brutale opptrinnet med et triumferende glis. Fangene hostet og harket, og gjorde sitt beste for å spytte ut sanden de var blitt tvunget til å spise. Det finnes ingen ende på soldaters brutalitet når de forsøker å imponere lederen sin.

«Dere trodde dere skulle ta landet vårt fra oss, hva? Vel, det finnes bare en straff for slikt. Jeg er skuffet over at vi må kjempe mot slike ynkelige motstandere. Må gudene forunne å gi meg store fiender!» Amar trakk sin sappa og spankulerte frem og tilbake foran fangene. «Egentlig er det synd å skitne til dette sverdet med slikt uverdige og urent blod.»

Synet av sverdet gjorde at en av dem begynte å gråte og jamre seg. Han skjønnte nok hva som ventet. Ingen dommer kunne fortone seg som mer grusom enn Amar der han stolt godtet seg over sin egen overlegne posisjon. En annen elamitt glefset noen harde ord på det primitive språket sitt til mannen, som umiddelbart klappet kjeften igjen.

Amars interesse ble vekket, og han kom opp til mannen med raske steg og gjorde holdt foran ham. Sverdet pekte på mannens brystkasse.

«Du må være lederen. Derfor skal du dø først. Når du er dau skal jeg nok se de andre krypene gråte og bære seg,» sa Amar og smilte sadistisk. Det var den gjenstridige mannen som Amar hadde skallet ned. «Slik en slimete larve som leder en dyngemark. Sempelthen motbydelig. Skal dere gråte mer snart? Det kan hende noen av dere har nyttig informasjon, men det spørres om jeg gidder å vente for å hale det fram.»

Mens Amar øste av hatet og forakten sin, beveget Shulgi seg bak fangene. Pannen hans hevet seg nysgjerrig. Han hadde aldri sett en elamitt før.

«Prins. Disse mennene er hjelpeløse. Få dem kvalt og få en ende på det. Å trekke det slik ut i langdrag er uverdige,» sa Majid med et uttrykk av avsmak i ansiktet.

«Din arrogante lille dritt!» sa mannen som stod knelende foran Amar plutselig. «Hån oss det du vil, av oss får du ingenting.»

Amar tok nesten et skritt tilbake i forskrekkelse over at lederen snakket nesten flytende sumerisk. Så gjenvant han sin komposisjon av kulde og forakt.

«Ser man det, ser man det. Krypdyret kan snakke et sivilisert språk, tross alt. Det er mer enn jeg hadde ventet.» Nysgjerrigheten tok overhånd. «Hvor har du lært deg det?» spurte Amar. Stemmen var nesten vennlig.

«Her og der,» sa mannen bittert. «Vi prøvde oss som speidere og ble fanget. Få en slutt på det nå. Vi har alle godtatt vår skjebne.»

«Kanskje ...» sa Amar. Det så ut som han tenkte på noe.

«Slike uslinger er uverdige til å ta vårt vakre språk på sine lepper. De ville voldta kvinnene i landsbyen. Drep dem her og nå!» sa Rimush hardt.

Lederen lukket øynene og så ut til å forberede seg på å dø.

«Se her!» ropte Shulgi plutselig. «Jeg har ingen god kjennskap til elamitter, men en av dem er en kvinne!» Shulgi røsket av fillene som var tullet rundt hodet på den ene av elamittene, slik at mykt hår fikk falle fritt til skuldrene og feminine og runde trekk viste seg. Soldatene gispet forskrekket. Shulgis skarpe blikk for detaljer hadde avslørt hva de burde hatt god tid til å observere. Mannen som var lederen ble plutselig svært, svært blek. Amar smilte ondt. Endelig hadde han funnet lederens ene svake punkt.

«Nei så nusselig!» sa han hånlig. «Elamitter er jammen en gruelig stygg rase, siden kvinnene kan passere for menn. Jeg lurer på hvor stor del av hæren deres det er som består av kjerringer? Hvem er hun? Din datter? En feltmadrass? Begge deler? Hahaha!» Amar kom til sitt poeng og sin underliggende trussel. «Svar meg, hund av Elam. Du vet hva jeg kan gjøre med henne. Ved gudene, du vet at jeg mener det.»

Fiendtligheten han følte mot elamitter gjorde at konturene av en betydelig sadisme og umenneskelighet tegnet seg mer og mer tydelig for omgivelsene.

«Hun er ... min,» sa mannen langsomt. Kvinnen stirret bare trassig på de sumeriske soldatene rundt seg. Det var ild i blikket hennes.

«Din hva da ...? snerret Amar.

«Min kvinne. Hun ville følge med meg på dette felttoget. Gi meg mat og holde meg varm. Det er like greit. Hun ville tatt livet sitt om jeg skulle dø. Nå kan vi dø sammen.»

Kvinnen begynte plutselig å overøse sumererne med en foss ukjente ord. Hvert ord hørtes ut som en forbannelse.

«Helvete. Stopp kjeften på den merra!» sa Amar.

En av soldatene tok et steg mot henne og knuget en kølle hardt i neven. Kvinnen skjønnte

tegningen og lukket munnen igjen, hele tiden mens hun stirret død og fordervelse mot Amar. Prinsen vekslet et blikk med Shulgi, som nikket tilbake med et megetsigende smil. Amar snudde seg og trakk pusten dypt.

«Gjør det, bror,» sa Shulgi. De to kjente hverandre godt.

«Jeg er ingen ond mann. Hele mitt liv har jeg blitt opplært til å gjøre det som er riktig. Å drepe fiendens krigere er en ting, men å slakte de forsvarsløse er uverdigg. Hvordan kan jeg, prins Amar, holdes ansvarlig for noe slikt? Å føre krig mot kvinner. Å forfølge en allerede slagen fiende. Slik vil jeg ikke ha på mitt navn. Jeg skal la dere gå, tilbake til deres hjemland eller hvor nå dere måtte ønske. Uten våpen, selvsagt, og med løftet om at dere aldri skal føre krig mot Uruks folk igjen. Slik er min vilje. Jeg håper dere vil huske og akte den i de mange årene som skal komme.»

Lederen fikk gjenfortalt ordene til Amar på sitt eget språk. Mennene hans så forvirret på hverandre. Det tok litt tid før ordene sank inn. De første glade utropene kom sammen med sukk av ren lettelse, mens kvinnen forble stille. Lederen fikk kjempet seg opp på bena.

«Jeg takker deg for din nåde, prins av det hus som kalles A-kkad. En gave må gjengjeldes med en gjengave. Jeg skal fortelle deg det du trenger å vite, for jeg vet ting som kan være nyttige for deg å ha rede på ...-»

Amar stirret blankt på Majid mens han stod med ryggen til lederen. Majid så på nesten med vantro. De to prinsene hadde fått menn, som i utgangspunktet ville gå i døden uten så mye som et ord, uten så mye som en beklagelse, til å snakke. Han kjente en isnende kulde komme krypende opp ryggraden. Deres evne til manipulering kjente ingen like.

«Og en ting til,» sa Amar og smilte til Majid. Han flippet sverdet sitt en gang rundt i luften og fanget skjefet i hånden. «Jeg har ombestemt meg!» Amar virvlet rundt som en vinddjevle og åpnet lederens strupe med det susende sverdet. Ordene hans opphørte i en våt gurgling av blod.

Mannen rakk å se på Amar i vantro før han falt hodestups forover så blodet sprutet som en tidevannsbølge mot føttene til sin drapsmann. Kvinnen skrek høyt og hjerteskjærende.

«Heeh heeh heeh! Han trodde virkelig vi ville la ham gå,» flirte Shulgi. «For en idiot!» Han hadde skjønnt for lenge siden hva Amar hadde hatt i tankene.

Alle andre stod der fullstendig lamslått. Amar gliste et bredt og fandenivoldsk smil. Hans falske natur åpenbarte seg nå i all sin motbydelige prakt.

Igjen begynte mannen som hadde grått tidligere å jamre. Amar hadde hatt rett også der. Majid gjorde sitt beste for å forholde seg rolig. Denne raskapen og aggresjonen, denne bråheten og uforutsigbarheten gjorde ham nervøs. Han hadde aldri trodd at noen skulle kunne handle slik. Og hva var det mannen hadde forsøkt å si før han døde? I det mørke blikket til Amar bodde ingen nåde.

«Elegant ...!» sa Rimush, selv om han var blek. «Der fikk han, den urene grisen ...»

Alle kunne se at soldaten var sjokkert, og at ordene bare var det meningsløse pjattet til en

som er redd. De to prinsene av Akkad hadde et kraftfullt, kanskje til og med overveldende nærvær i selskap med andre menn. Den babymyke og bløte huden som lettet inntrykket av de markerte trekkene, blottla ofte et fremtredende og voldsomt følelsesliv i ansiktene deres. Stolthet, sinne eller forakt, alt dette var skrevet med ild i fremtoningen deres. Deres allierte høyaktet og tok seg i vare for det. Deres fiender fryktet det. Elamitten som gråt var nestemann. Han satt på knærne med haken mot brystet og tårene regnet ned sanden så den klumpet seg.

«Du må se på,» sa Shulgi, og grep tak i håret på elamitten og tvang hodet oppover. «For du ønsker vel å dø som en mann?»

Elamitten stirret på sin terror som stod der med hevet sverd, og kom med noen siste forkvalte ord blant hikstene. Sverdet suste nedover, og blodet regnet utover sanden. En vag gurgling, så var det over.

Om Shulgi hadde forstått elamittisk ville han hørt hvordan mannen ropte på sin mor like før han døde. Men uansett ville den informasjonen vært ham knekkende likegyldig. «Jeg vet det er du som skal arve riket, Amar, og jeg unner deg det. Men det betyr vel ikke at du skal ta all moroa for det? De to neste er mine!» sa Shulgi, og trakk opp bronsekniven fra beltet.

«Greit for meg, småen,» sa Amar mens han blåste luft ut nesen og trakk på skuldrene. De to siste mennene ble ekspedert hurtig, rent og effektivt. De stirret i trass på Amar mens de fikk strupen åpnet og livsblodet ble pøst utover sanden. De bevarte i det minste litt verdighet før de døde. Snart var det bare fire råtnende kadavre som lå der utstrakt på bakken. Kvinnen hadde igjen begynt å rope forbannelser mot Amar, og denne gangen var det ingenting som stoppet henne.

«Skitne hore,» snerret han. «An skal vite at jeg hater kvinner som ikke vet å holde kjeft.»

«Du har frarøvet henne alt hun eier. Nå har hun ingenting å tape,» sa Majid. «Ingenting er farligere enn hevntørsten til en kvinne, blir det sagt.»

«Før henne bort herfra,» ropte Amar skarpt til mennene sine. «La henne gå hvor hun ønsker, men sørg for å voldta henne først. Vi skal vise henne og den skitne fitta hennes at de fra Uruk er mere til menn enn de lavtstående elamittene hun har horet seg med. Hvem vet, kanskje hun begynner å like det? Om hun har viljen til å leve vil hun klare seg. Jeg fører jo tross alt ikke krig mot kvinner,» sa han og smilte. «Hvis ikke hun klarer seg så er det like greit.»

Mennene halte den sprellende og hylende kvinnen vekk.

«Jeg trodde dere kaptet om å ta elamittkvinnene selv,» sa Majid tankefullt. Han hadde ikke noe imot å drepe elamitter, det var derfor han var her. Det var bare den sadistiske og skadefro måten det var blitt gjort på som forstyrret ham. Det rystet ham faktisk til sine grunnvoller. Dette var slaktning. Det hadde ingenting med ære å gjøre. Majid skjønt ikke hvordan de to prinsene kunne finne glede i slike blodsutgytelser. Men her var han altså vitne til at de frydet seg.

«Æsj, hun der var ikke pen nok. Jeg foretrekker mine kvinner på en ren seng uansett,» sa

Amar og tørket blodet vekk fra sverdet sitt med en fille.

«Samme her,» sa Shulgi betenkt.

Amar skrittet bort til liket av lederen og begynte å romstere noe voldsomt med bekleddingen.

«Hva er det du driver med?» spurte Shulgi vantro.

«Vær nå vennlig å holde kjeft,» sa Amar mens han strevde. «Skjønner du ikke at jeg prøver å få den opp her? Dette er ikke akkurat erotiske omgivelser.» Amar gryntet mens noen svetteperler viste seg på pannen hans. Anstrengelsene hans lyktes tilslutt, og han ejakulerte i lange drag over liket.

Amar rettet seg opp, litt mer andpusten enn før og justerte på plass klærne. Hans markering av overlegenhet var nå fullført til gangs. Det var visst ikke nok å slå ned all motstand. Fienden måtte hånes og vanæres på verst mulig måte, før det kunne oppleves som en seier for ham. Soldatene fjernet likene, slik at prinsene ikke skulle bli besudlet av slikt urent og uverdigg blod. Alle kunne se hvor mye prinsene av Akkad hatet elamitter.

En hoderystende Majid grunnet over hvordan disse to kunne ha blitt så ille. Verst var Amar, det var alltid han som tok initiativet. Men alltid var Shulgi med på det, uten å stille så mye som et eneste spørsmål. Han turte vel ikke.

«Hva kan du fortelle om utplasseringen av våre tropper, unge prins?» Majid så på Amar, som smilte litt nedlatende tilbake. Han visste at han ble testet, og Majid ville fokusere på noe annet enn den mildt sagt ubehagelige nedslaktingen av hjelpeløse fanger.

«Utplasseringen av *mine* tropper er veldig rasjonell, Majid. Tviler du på det?» Amar tok et blick på området de befant seg i. Lang der borte var det en sandkam som vokste opp av terrenget og blokkerte utsikten videre siden den var den eneste virkelige forhøyningen i dette flate slettelandskapet. Luften var tørr, og støvet steg opp fra bakken ved hvert fotsteg, men likevel klamret noen grønne vekster seg til bakken foran dem. Et stykke bort var en liten skog, og langt unna begynte et myrlandskap som forårsaket at insekter av og til surret over dem. Insektene summet i skytteltrafikk for å nå frem til blomstene som av og til sprang opp som oaser av skjønnhet fra den glødende sanden.

Mens Shulgi så på, klasket en av soldatene seg over nakken og etterlot en klissete blodflekk og noen insektvinger. Han lyttet bare med et halvt øre til broren, som ellers fikk anledning til å snakke mest av de to.

«Det er fra den sandkammen elamittene vil komme, om de nå våger å vise seg,» sa Amar. «Det er i den retningen det forbannede høylandet deres ligger, og jeg tviler på at de vil ta noen omveier. De ville i så fall være altfor utmattet før de kom frem. For langt nord, og de ville ende på slettene som lett bytte for våre stridsvogner. For langt sør, og de ville vade i myrlandskapet. De

ville bli plaget med insekter, og krokodillene ville spist flere dusin av dem.»

«Om de liker smaken da,» sa Shulgi, for å delta i samtalen.

«Dermed er troppene mine utplassert her, på en rett linje, for å møte dem og hindre dem i å komme forbi. Bak oss er kornåkere og fruktbart land, og vi vil for all del ikke at de skal brenne det ned. Det ville ta seg dårlig ut for folket.»

«Det er sant. Du kjenner forholdene godt, Amar,» sa Majid.

«Det er en prins sitt ansvar å kjenne landet sitt, selv de fjerneste delene av det. Bare slik kan han vite hvor han kan angripe, hvor han bør forsvare seg fra, og hvilken rute han bør bruke om han må forflytte soldatene sine. Men for å være ærlig ville jeg ikke brydd meg stort om de bare herjet landet til dette gjeterfolket.»

«De er under ditt herrevelde, prins, og dermed er de prisgitt deg. Jeg vil si de har en rett til å bli forsvart av sine herrer.»

«Kanskje det,» gryntet Amar. «Så lenge det ikke går på bekostning av andre ting.»

Så lenge det ikke går på bekostning av deg, tenkte Majid.

«Vel, i hvert fall kan de gjøre nytte for seg på et vis, siden jeg har sendt flere av dem ut som speidere. De burde være tilbake snart. Vi er også plassert her fordi akkurat dette stedet er lett å forsvare. Grunnene her er ...-»

«Jeg tenkte jeg skulle la den yngre prinsen forklare nettopp den biten, siden du allerede har fått vist fram din kunnskap,» sa Majid.

Ansiktet til Shulgi lyste opp.

«Ehh ... ja. Grunnen til at vi står akkurat her er egentlig veldig åpenbar. Til høyre for oss er det våtmarker som er omtrent umulig å komme forbi. Du vet, vannhull, insekter, en og annen giftslange. Men man kan jo alltid håpe elamittene prøver seg der. Til venstre for oss,» sa Shulgi og nikket i den retningen. «Er det en tett skog med cedartre. De kan selvsagt prøve å passere gjennom den, men da vil de komme gjennom uten noen form for orden i rekkene sine, og lett bli meid ned av våre menn. Slikt sett er flankene våre trygge, og vi trenger bare å konsentrere oss om det som ligger foran oss. Elamittene ville måtte ha en umåtelig stor hær, ja, kanskje ti tusen menn, for å håpe på å bryte gjennom vår spydenes vegg.»

«Høh, en sånn hær finnes ikke. Ikke siden Gilgamesh selv vandret på jorden, i hvert fall,» sa Amar.

«Om bystatene skulle krige, min bror, vil hærene være større enn det. Selv her, for dette lille slaget har vi over tusen redum, soldater av vårt land. Og vi har også flere hundre gjeter som kanskje kan gjøre nytte for seg. Tenk om Uruk og Nippur en gang går til krig. Da hadde man kunnet se store hærer.» Shulgi fikk et drømmende uttrykk i ansiktet.

«Haha. Og store hærførere også. Ikke sant, Majid?» Amar smilte. «Vel, all denne ventinga

tar på. Hvor er løpegutten? Jeg vil ha vin, og jeg vil ha vin nå. Forbannet også, hvor blir det av de speiderne?»

Majid blåste opp brystkassen og ga fra seg et dypt sukk. Hånden hans vandret til det kraftige skjegget, og han klødde seg tankefullt. Han hadde spyd og skjold som de andre, og hodet var dekket av en hjelm. Men det våpenet han stolte aller mest på var øksa han hadde dinglende fra en hemp ved hoften. Med den skulle han forsvare de to ungguttene, om de så ravet døddrukne rundt på slagmarken. Overmot. Ungdom og overmot. Altfor ofte gikk det hånd i hånd med en tidlig død i dette landet.

Majid kjente på skaftet på øksa og følte seg mye tryggere etter den plutselige bølgen av tvil som hadde gått igjennom ham.

Gjetergutten Shaz løp for livet gjennom tornekledde busker og over forrædersk småstein. Et kort blikk over skulderen viste at de hadde kommet enda nærmere, og Shaz kjente at dødsangsten grep tak om hjertet og truet med å rive det ut. De måtte ikke få tak i ham. Begge brødrene hans var døde.

De hadde ligget i en kløft og speidet etter elamittene og hadde god utsikt over det vidstrakte landskapet. Tegnene var mange. Flokker med fugler som lettet fra våtmarkene sine. Panikkslagne antiloper som plutselig sprang vekk på lang avstand. Og da elamittene først kom til syne på horisonten, var de så uendelig mange flere enn de hadde ventet. Høylandet måtte være helt tømt. I hvert fall var de her, lystne på blod og voldtekt, slik alle soldater fra alle land er.

Siamak, som var eldst, hadde befalt at de skulle stikke tilbake for å fortelle om hva de hadde sett da tre villhårete menn hadde reist seg rett over kløften og sett ned på dem med onde glis. Elamittene hadde også sendt ut speidere. En kort jakt fulgte. En jakt der to bytter ble fanget. Tirdad, den yngste, hadde blitt grepet i håret og tvunget ned på kne. Han og Siamak hadde snudd seg for å se hva de ville gjøre med ham. Klubbeslaget som rammet Tirdad over nakken tre ganger fjernet enhver tvil, og da kroppen ble liggende å riste på bakken med brukken nakke, hadde Shaz mistet den første av sine brødre.

Siamak hadde kastet seg mot dem med et skrik og en stein i begge nevene. Shaz husket bare hvordan stridskøllene deres hadde hevet og senket seg i en monoton rytme etter hverandre, mens de tre monstrene stod over en blødende bylt på bakken. Shaz hadde mistet sin andre bror, og det eneste han kunne gjøre var å løpe for livet. Han ble regnet for å være rask i landsbyen der han bodde. Men uansett hvor rask han var, truet lungene med å sprenges i brystet hans, og tungen var tørr i munnen.

En mulig utvei åpenbarte seg for ham. Det støvete landskapet hadde vekster som stakk opp her og der, men rett foran ham var et stort kratt. Om det ikke kunne skjule ham, ville det kanskje sinke speiderne til elamittene nok til at de mistet ham av syne, og han kunne smette unna. Shaz tok sjansen. Han var liten av vekst, i motsetning til de digre, dyriske elamittene som kom løpende med

dødens fotsteg bak ham. Med armen skjermet han for øynene, mens han foroverbøyd kastet seg inn i busken og forsøkte å løpe gjennom den.

Det gikk nesten. Åpningen på den andre siden var i syne og viste veien til friheten, da en grein traff ham i brystet og hindret ham å komme videre. Shaz forsøkte å brøyte seg gjennom med makt, så krabbe over, men endte bare med å brøyte mot greina og kave med armene over den. Han greide å presse den et godt stykke, før den svingte tilbake og løftet ham opp slik at beina dinglede over bakken. Bak seg hørte han en voldsom rasling, banning og noen greiner som knakk.

Shaz rev og slet desperat for å komme seg fri, og klarte å rive opp huden på underarmene og miste skinnjakken av saueull. Men endelig var han fri fra greina, og han la seg ned på alle fire og krabbet gjennom åpningen som et vettskremt dyr. Bak ham var et skjeggete ansikt forvridt i raseri, og en hånd som grep ham etter ankelen. Håndflatene og knærne ble skrubbet opp, og sårene fylt med grus, men Shaz kjente ikke at det sved. Instinktet for å komme vekk gjorde at han ikke våget å slutte å krabbe, selv da han for lengst var ute av krattet. Først da han stanget hodet mot en stein, fikk han tilbake vettet. Elamittene strevde fortsatt inne i busken, men de ville snart være gjennom, om ikke annet så ved hjelp av rå makt. Shaz reiste seg og sprang.

Tiden ble irrelevant. Pusten hans var roligere nå, og han opprettholdt et tempo han visste han kunne holde lenge. Riktignok skled han på grusen og småsteinen under føttene, og en gang falt han og måtte ta seg for med hendene. Men øyeblikket etter var han på beina igjen. Fotbladene hans av herdet hornhud ble kuttet opp av de spisse steinene, og han etterlot seg blodflekker for hvert skritt. Men han visste at han ville løpe til han døde om nødvendig. Han ville aldri bli liggende. Vekk! Han måtte komme vekk! Når man er ung er det utrolig hvor mange farer man kan oppsøke, bare overgått av hvordan man forsøker å klamre seg til livet når det går galt. De burde aldri ha dratt hit for å se etter elamittene. Pusten til Shaz kom ut i lange hikst.

Et sus passerte like forbi øret og landet på bakken foran ham. Like etterpå smalt en stein i bakken der hælen hans hadde vært for et øyeblikk siden. Shaz våget seg til enda et blick over skulderen. Det var bare to av dem nå. De samme jævlene. Men i hånden hadde de lange lærreimer, og en av dem svingte reima rundt og slapp slik at et prosjektil kom susende mot ham. Shaz fulgte det med øynene og fikk kastet seg til siden i siste øyeblikk. Så la han på sprang igjen og passet på å gjøre seg til et så lite mål som mulig. Raskest. Minst. Han hadde alle egenskapene til en hare. Og noen ganger, bare noen ganger, fortjener haren å slippe unna de som jakter på ham. Bena fløy over bakken. Men så gikk det ikke lengre. Foran ham vokste en sandkam opp av bakken. Han var fanget. Da han så bak seg, så han hvordan en av mennene gjorde tegn på at han skulle komme, og den andre lot som om han skar over sin egen strupe.

I full fortvilelse kastet Shaz seg inn i den løse sanden, og tok til å krabbe på alle fire. Tydeligvis hadde han kommet til det bratteste stedet på hele sandkammen, for etterhvert kunne han

stå oppreist og løpe. Men i den løse sanden og i oppoverbakke gikk det uendelig tregt. Mens han møysommelig traverserte sandkammen, ventet han å bli slått i bakken av en stein hvert øyeblikk. Han kunne nesten kjenne prosjektilet ramme ham i korsryggen, slå pusten av ham og etterlate ham hjelpeløs til klubbene deres. Men ingen steiner kom susende mot ham. Jubelen i hjertet hans steg. Vekk. Unna. Han hadde klart det.

Da han endelig var på toppen av sandkammen, våget han å snu seg en siste gang. Begge elamittene stod der og så på ham. Det gikk opp for Shaz at de ikke hadde steiner igjen. I et glimt så han hvordan de hyttet nevene mot ham da han forsvant på den andre siden. Beina hans skalv, og fotbladene hadde klumper av sand i sårene. Han satte seg på baken og lot seg skli nedover den verste biten, før han orket å sjangle videre. Da han befant seg på bakkenivå, gikk det opp for ham at han hadde tilskuere, og at de var mange. Et slangebanner stod hevet over mengden. Shaz begynte å gråte, mens han strevde med å komme frem til dem.

Amar var i ferd med å beskrive størrelsen på brystene til sin siste erobring i nitid detalj, da gutten dukket opp på horisonten. Majid lyttet bare med et halvt øre, og Amar stanset midt i en lang tirade om sine evner til å tilfredsstillte kvinner, da det gikk opp for ham at ingen lyttet. En støvsky steg opp rundt gutten der han sjanglet ned sandkammen og kom vaklende mot dem. Han var fortsatt for langt unna til at de kunne se ansiktet hans, og håret var en uryddig masse oppå hodet.

«Hva er dette? En sinnssvak eneboer som kommer for å messe profetier og annet sludder til oss? Jeg vil ikke ha slikt pakk i leiren. Sørg for å banke ham opp og få ham vekk,» knurret Amar. Han var fortsatt litt irritert for å blitt avbrutt i de selvdyrkende fortellingene sine.

«Han er altfor ung til å være noen profet eller eneboer. Og det ser ut som om noen har gitt ham juling allerede,» sa Shulgi. Øynene hans var smale mens han prøvde å få med seg flere detaljer.

«Jeg tror, unge prinser, at det er en av speiderne som kommer tilbake.» Majid behøvde ikke å se på personen som halvt krabbet, halvt ravet mot dem, for å trekke den slutningen. «Og jeg vil anbefale dere å lytte nøye til hva han har å si, for det er ikke sikkert flere speidere vil komme tilbake etter tilstanden hans å dømme.» Majid gikk frem og vinket en av soldatene med seg. Sammen skyndte de seg bort til gutten. På nært hold kunne de se det grimete fjeset, og de skitne stripene med tårer som fortsatt rant ned kinnene. Da han fikk øye på dem, løftet han armene for ansiktet, og utstøtte et ynkelig vræl.

«Ta det rolig gutt. Vi skal ikke skade deg,» sa soldaten. «Vi er på din side.» Majid knelte ned ved ham, og tok den skjelvende hånden hans i sin egen. Neven hans omsluttet guttens hånd fullstendig. Den andre hånden la han på den panikkslagne guttens panne.

«Du kjenner fred. La din ånd hvile og drive sakte til sin mor. I gudinnen Inannas favn kan ingen skade deg. Hennes hånd er mild, og alle hennes stier er fred.» Stemmen til Majid var dyp og

rolig, og kraften i den trengte inn hos gutten. Skjelvingen gjennom kroppen hans opphørte, og selv om han pustet hurtig, var det nå i kontrollerte drag.

«Brødrene mine ...» begynte gutten. «De er døde.»

«Men du lever. Og du kan sørge for at de ikke døde forgjeves.» Majid nikket til soldaten, og sammen tok de tak rundt guttens armer og løftet ham opp. De støttet ham der han hinket fram til Amar og Shulgi.

«Er dette alt? Tyve speidere sendte jeg ut, og dette er alt som kommer tilbake! Jeg trodde dere var lokalkjent i området,» sa Amar med en urovekkende lav stemme.

«Enten har de alle blitt drept, eller så har de stukket av,» mumlet Shulgi. Han rakte gutten et vinskinn, som han grådig gulpet i seg som det skulle være kildevann i ørkenen. Da han hadde fått rensket halsen for støv og fått summet seg, ble han plutselig klar over hvem han stod overfor. Han styrtet ned på knærne, og bøyd seg fram for å kysse Amars føtter.

«Høye prins! Jeg er din ydmyke tjener.» Gutten kom på frasene de eldste i landsbyen hadde lært ham om han noensinne skulle stå overfor kongelige. «I ditt nærvær er jeg støv for solens åssyn.»

«Jeg kan se det,» gryntet Amar med den sedvanlige arrogansen han møtte all krypende underdanighet med. «Hvilke nyheter bærer du?»

«Høye herre! Det er forferdelige nyheter jeg kan komme med. Elamittene. De drepte Siamak og Tirdad, og jeg slapp så vidt unna med livet. Hva som har skjedd med de andre speiderne vet jeg ikke. Vi skulle bare ligge lavt i terrenget, og rapportere det vi så. Men det er mange skjulesteder de kan ha gått til. Så lenge elamittene svermer over området, kommer de ikke ut.»

«Fikk du sett hæren deres. Fikk du sett hvor mange de var?» Stemmen til Amar var tykk med intensitet og utålmodighet. Hans irritable natur holdt på å bryte gjennom masken av kontroll.

«Ja! Ja! Jeg så alt fra kløften der vi gjemte oss. Jeg så banneret av en mann med geitehode. Jeg så kongen deres. Dobbelt så høy som en vanlig mann var han. Og med seg hadde han en fryktelig skare fjellmenn. Spydene deres var lange og stridsklubbene kraftige.»

«Jeg spurte hvor mange de var,» snerret Amar. «Du kan vel telle. Han sprikte med fingrene foran gutten og la pekefingeren på hver fingertupp. «En, to, tre, ikke sant? Hvor mange hundre av dem var det?»

«Det vet jeg ikke, O' store prins. Jeg kunne ikke telle alle. Men de var like mange som en pelikanflokk som letter fra Tigris' bredder under innhøstingstidene.»

«En umåtelig stor hær, med andre ord,» sa Shulgi, og så mistenksomt bort på Majid, som om han kunne få det hele i klarhet.

«Godt, godt. Du kan gå nå, gutt. Kom deg hjem og hvil deg, så får du lære deg å telle til en annen gang.» Amar tok en mynt fra et sted under beltet, og slengte den i støvet på bakken. «Denne

er for dine tjenester i dag.»

Gutten stod fortsatt på knærne da han løftet opp mynten i begge håndflatene, og betraktet den der den skinte i sollyset. Det var en shekel i sølv. Mer rikdom enn han noensinne kunne håpe på å eie som gjeter. Men det hadde kostet ham dyrt. Mente virkelig denne herren, denne prinsen foran ham at dette sølvet skulle erstatte hans brødres blod? Shaz vendte ansiktet oppover, og stirret Amar i øynene.

«Stikk gutt!» Amar nikket med hodet bakover.

Shaz skyndte seg på beina og kom seg vekk. Han så seg ikke tilbake da han forlot leiren, og han fortalte siden aldri noen om sitt møte med Amar av hus Akkad.

«Dette er dårlig nytt! Vi ventet en fortropp, og nå er plutselig en umåtelig skare på vei mot oss. Vår far må få vite dette! Kanskje er det best vi trekker oss tilbake inntil vi hører fra ham,» mumlet Shulgi bekymret.

«Vær nå ikke slik en vettskremt jentunge. Du vet hvordan de lavere stender har det med å overdrive. Så, den lille sveklingen og de latterlige kompisene hans gikk seg på noen elamitter, og så kommer han hit og babler over seg og griner.» Den hånlige undertonen som vanligvis var å finne i Amars stemme slo nå ut i full blomst. «Og så venter han at vi skal tro på alt snakket hans om umåtelige skarer og menn som er høye som tårn. Ærlig talt.»

«Han løy ikke,» sa Majid. Han kunne ofte se når noen kom med uærlige hensikter.

«Uansett sømmer det seg ikke for oss å la oss skremme av slikt kjerringsnakk. Dessuten kunne ikke ignoranten engang telle. Og slike stakkarer hører man altså på! Skammelig, det er hva det er.» Amar kastet hodet bakover og rullet med øynene.

«Vel, vi kan ikke risikere å bli overveldet her. Om det er halvparten så mange elamitter som denne gjetergutten hevdet, bør vi trekke hæren bakover, sende bud på Sargon og Alulim av Bad-Tibira og sammen forme en slagstyrke som kan omringe og utslette elamittene lenger inn på vårt land. Å stå her med en brøkdel av vår egentlige styrke er tåpelig.»

«Hva? En gjeter som ikke engang er fra Uruk klynker litt, og du vil trekke deg tilbake? Hvordan vil det ta seg ut? Hva vil allmuen si? Hva vil de rike si? Det er en skam om det første slaget vi deltar på ender i retrett, og det før et eneste spyd har blitt kastet,» tordnet Amar.

«Kanskje vi bør høre på Majid her bror. Han er tross alt mer erfaren enn oss ...»

Majid gryntet anerkjennende til den uventede støtten. Så fortsatte Majid med å utdype argumentet sitt.

«En god hærfører vet når han kan kjempe og når han ikke kan det. Dessuten bør han kunne handle ut ifra informasjon han får underveis og evne å tilpasse seg nye omstendigheter. Planen idag var å stå her i utkanten av riket for å avskrekke en liten mengde fiender, men nå som situasjonen er annerledes, bør du Amar, som hærfører, ta dette i betraktning. Det klokeste vil være å møte

elamittene når du har alle fordeler med deg.»

«Men hvordan kan de ha blitt så mange?» undret Shulgi seg.

«De må ha skjønt at hver av de tre hærene de har sendt ut lett ville ha blitt møtt og holdt i sjakk av selv en brøkdels av Uruks styrke. Møtt med hennes sanne vrede ville de alle forgå, og ligge begravd i myrene mens hodene råtnet på stake. Så de bestemte seg for å slå sammen alle hærene til en, og slå et hardt slag mot en av våre styrker. Etter en militær seier ville de kunne herje fritt en stund, før Uruk rakk å anbringe flere av sine hærstyrker i området. Dermed ville de ha gjort tilbaketog til sitt hjemland. Kanskje ikke med en fullkommen seier, men med vissheten om at de hadde påført fienden et smertelig nederlag, og sådd terror og tvil i hjertet til Uruks folk,» forklarte Majid.

«Du har rett. Og den gleden skal vi nekte de nedrige udyrene. De ser ut som skitne aper, men har sjelen til en gris. Ikke vil jeg finne meg i at slikt avskum sitter og godter seg over meg,» sa Amar. «Du medgikk selv at dette området var lett å forsvare, Majid. Selv mot ti tusen menn ville vi kunne holde stand en stund, og så mange krigere finnes det ikke i Elam.»

«Elam er stort,» sa Majid. «Men ja. Jeg vil anslå at om det er snakk om alle de tre hærene vi har fått rapporter om, som har slått seg sammen, vil det være litt over tre tusen menn vi står overfor. Men dette er likevel en fryktelig hær å konfrontere, og risikoen er ikke verdt å ta. Du bør lytte til meg, prins. Jeg vil ditt beste.»

«Det vet jeg, Majid. Og derfor skal jeg inngå et kompromiss med deg. Elamittene vet ikke at både vår ærede far, Sargon, og vår slektning Alulim, er ganske nært utplassert med hærene sine. De har stridsvogner, bueskyttere, nærkampssoldater, og minst like mange spydmenn som har tyngre utrustning enn de vi har. Jeg skal sende ut løpere til dem umiddelbart, og be om at de innfinder seg her. Om elamittene skulle komme, vil vi kunne holde dem inntil forsterkningene kommer, og så vil de bli omringet uten mulighet til å trekke seg tilbake til landet sitt. Det er en perfekt felle. Slikt sett tjener vi vår ære, samtidig som vi slipper å møte dem alene.»

«Men min prins. Det er høyst usikkert hvor lang tid det vil ta. Å ta slike sjanser er høyst irregulært...»

«Amar har rett,» la Shulgi til. «Vi møter dem her, i en heroisk motstand, uten at de er istand til å utflankere oss. Vår spydenes vegg vil holde oss trygge. Og når far, eller Alulim, eller begge dukker opp, er elamittene dømt til nederlag. Det kunne faktisk ikke vært bedre stilt.»

Amar smilte anerkjennende til brorens støtte. Shulgi senket skuldrene og slappet av. Nå slapp han i det minste å bli skjelt ut når de kom tilbake i palasset. Amar var ofte hard med ordene til sin bror når han var misfornøyd med noe.

«Jeg vet at jeg ikke forandre din vilje når det tåpelige hodet ditt først har satt seg noe i fore. Derfor vil jeg ikke protestere mer, men hjelpe deg på alle måter jeg kan. Husk, min øks og mine

never er dine, prins. Du trenger bare befale, så er jeg der,» kapitulerte Majid. «Men et råd skal jeg gi deg, og om du ikke følger det, så skal jeg gi deg en god omgang juling etter at Sargon er ferdig med å pryle deg. Og sann mine ord, det vil han etter å ha hørt om din fremferd her i dag.»

«Det er på tide at Sargon innser at hans sønner har blitt voksne. Hva er rådet ditt, Majid?»

«Send budbringerne nå. Det haster. Ved gudene. Det haster!»

For en gangs skyld lyttet Amar. Ti av de raskeste menn fra hæren, og ti av gjeterne som ble regnet for å være hurtige til bens ble gitt et kopperoblat med Akkads slangemerke på, et bevis for at de var sendt av Amar selv. De ble sendt mot nord og mot sør, enkeltvis og i små grupper, med ordre om å finne Alulims stridsvognregimenter, som var plassert på slettene mot nord, og for å finne Sargons stolte redum, som var plassert mot sør. De hadde ordre om å forklare situasjonen, og å anmode om umiddelbar inngripen fra hver av dem. Så skulle de komme tilbake i all hast med Uruks samlede knyttneve og alle helveters vinder med seg.

Da soldatene skjønnte situasjonen, sank en dyster stillhet seg over hæren. De knuget spydene sine, og gjorde seg klar til å ta imot elamittene på dem. Alt de kunne gjøre nå var å vente.

Solen var begynt sin vandring mot vest da de første svarthårede hodene dukket opp bak åskammen. Amar mente at solens posisjon på himmelen ville blende elamittene, siden de kom fra øst. Hæren hans var godt uthvilt. Hver mann hadde fått utdelt vann og brød, mens elamittene måtte ha marsjert hele dagen. De første ble stående å se på dem, alene eller i små grupper, mens de lente seg på flintspydene sine. Svetten glinset på brunsvidd hud, og geiteskinnene de hadde slengt over skuldrene, måtte være ulidelig å ha på seg i denne varmen.

«Det er fortsatt tid, prins. Vi kan føre dere bort herfra,» ba Majid i et siste forsøk. «Siden kan dere komme tilbake med forsterkninger fra Sargon og Alulim,» la Majid til, for han visste at Amar aldri ville innrømme nederlag. «Vil du høre på din trofaste tjener?» Majid la hånden på skulderen til Amar, som hadde et fjernt uttrykk i ansiktet. Med solen i ryggen vokste skyggene seg lange, og konturene til hundre spyd viste seg på bakken foran dem. Amar så ned på skyggen av sitt banner en lang stund.

«Nei, Majid. Det er umulig for meg å gå tilbake nå. Du vet at jeg vil ære mitt hus og min familie. Den kurs som skjebnen har forutbestemt, skal nå følges til ende. Vi blir her, og måtte gudene se på oss med velvilje denne dagen,» svarte Amar tilslutt. Blikket hans vandret til åskammen, hvor elamittene myldret fram som rasende maur fra en maurtue noen har stukket en pinne i. De samlet seg i store klynger, og løftet hendene i været mens de ropte på guden sin. Med seg bar de et banner hvor en mann med geitehode viste seg.

«Uansett hva som skjer er jeg med deg, bror,» sa Shulgi og stirret på den umåtelige mengden som stimlet seg sammen overfor dem. Midt i blant dem var en usedvanlig høy mann med

en luntende gange og raggete grått hår på hodet. Kroppen hans var beskyttet av en brynje ikke ulikt det prinsene bar, og han hadde et tårnende skjold og en lang påle innsatt med nagler som tydeligvis tjente som stridsklubbe. Han ristet den mot himmelen, og brølte ut uforståelige fraser mot de sumeriske soldatene.

Elamittene ble stille mens de hørte på lederen sin. Ordene var meningsløse for Amar, men den utfordrende tonen i dem var tydelig nok.

«Hva med reservene våre, bror? Er nærkjemperne klare?» hveste Shulgi ham i øret. Frykten var tydelig i stemmen hans. Det irriterte Amar at Shulgi måtte være så nervøs, nå som dagen de hadde ventet på var her.

«De er klare. Jeg har gitt dem en slurk vin hver for mot, og de har slipt knivene sine hele dagen,» sa Amar.

Nærkjemperne var menn med korte sverd og små skjold som var ment til å tette hull i forsvarslinjene, og hindre hæren i å bli utflankert. De telte hundre menn i alt, et graverende lite antall i denne situasjonen. Amar hadde etter råd fra Majid utplassert dem ytterst på venstre flanke, like ved cedartrærne. Dette var det eneste stedet elamittene kunne håpe på å omgå de tunge sumeriske formasjonene, og om de kom snublende ut av skogene i små grupper, ville de bli møtt med en storm av blinkende kniver. Amar hadde satset på at forsvarslinjene ville holde, og at det ikke ville bli nødvendig å tette noen hull. Høyre flanke brydde han seg ikke om. Den sultne myren var forsvar nok.

Den raggete kjempen som måtte være elamittenes konge ble ferdig med å brøle til mennene sine. Han pekte det lange våpenet mot de sumeriske formasjonene. Mennene hans ga fra seg et unisont rop og begynte å danne rekker mens de marsjerte fremover. Først nå kunne Majid ta innover seg hvor mange de egentlig var. Tre rette linjer som dekket det åpne landskapet hadde allerede marsjert ned sandkammen, som fortsatt myldret med folk som forsøkte å organisere seg under sine respektive høvdinger og høvedsmenn. Den elamittiske kongen ble omringet av en liten bande som måtte være livvaktene hans, og fulgte på etter rekkene foran seg.

Elamittene var en brokete skare der de krysset den flate sletten mot sumererne. De hadde flintspyd og køller med hoder av stein og kopper. Ingen av dem var væpnet lik sidemannen. Skjoldene deres var i alle former og fasonger, og for Majid så det ut til at de i hovedsak var laget av tre. Ingen av elamittene hadde hjelm på hodet, til det var kulturen deres for primitiv. Majid tok seg selv i å smile. De skulle få betale for sin tilbakeståenhet. Bare Sumer var sivilisert. Bare Sumer fortjente å herske. Likevel var elamittenes fremrykking overraskende disiplinert der de avanserte i ordnede linjer.

«Unge prinser. Jeg tror det er på tide at vi sender frem slyngerne. Og om det er som jeg tror, vil de gjøre nytte for seg i å forsvare landsbyene sine mot fiender.»

«Godt, godt,» sa Amar. Han løftet hånden og gjorde tegn til herolden sin, som stod et stykke lengre bak. Herolden løftet et bukkehorn til leppene, og blåste to korte støt. Straks etterpå lød de samme to hornstøtene overalt i de tjueen sumeriske spydformasjonene, og en mengde stemmer skrek hese kommandorop. Soldatene i ytterkanten av spydenes vegg tok et steg til siden for å lage en korridor for gjeterne.

Hundrevis av føtter satte i bevegelse og virvlet opp store skyer med støv bak dem. Rundt tjue gjeter løp nå etter hverandre forbi den smale åpningen mellom hver av de sumeriske formasjonene. Fra hendene deres gynget lange lærreimer frem og tilbake under vekten av en rund elvestein, og i beltet til hver gjeter var det festet en liten pose med plass til fem slike steiner. Da gjeterne hadde passert spydenes vegg, spredde de seg utover og tok til å løpe rett mot elamittene, som stoppet opp i et øyeblikks tvil.

De tre elamittiske rekkene marsjerte snart fremover igjen, raskere enn før når de skjønnte at de ikke ble stormet av hele den sumeriske hæren. Bak de tre linjene fulgte flere elamitter på i brokete skarer. Åskammen var snart tømt for folk, som fylte den store sletten nedenfor med svarthårede hoder og lange spyd. De få vekstene på sletten ble trampet ned under en fremmed hærs føtter.

Da de første slyngerne var rundt femti skritt unna elamittene, ble de lange lærreimene sendt over hodene deres og sluppet. Steiner suste gjennom luften i vide buer. Flere av gjeterne kom løpende til, og stanset mens de skjøt mot elamittene. Fra der Majid stod var det vanskelig å se om steinene hadde noen effekt til å begynne med, og det var uansett nesten umulig å se prosjektilene i sin bane.

Bak i de elamittiske rekkene ble skjold løftet, og fra en gruppe lød høye rop og skrik mens de panikkslagent trakk seg tilbake. Majid så hvordan to menn som stod sammen med løftede skjold falt sammen mens de tok seg til bena, og en av dem ble tydeligvis truffet en gang til mens han lå nede, for han sluttet å røre seg.

Alle slyngerne hadde nå kommet til, og de som hadde skutt første gangen, ladet med nye steiner de sendte avgårde. En skur med prosjektiler haglet ned blant elamittene og rammet på tilfeldige steder i rekkene. Gjeterne var altfor uerfarne til å avgi konsentrert beskytning, men mengden av elamitter som fylte sletten gjorde at steinene nødvendigvis måtte treffe noe eller noen. Mangelen på hjelmer straffet seg nå. En rød fargesky eksploderte fra hodet til en kriger som stod et stykke bak, og han falt til bakken som en sekk med korn. Elamittene vaklet under bombardementet, og noen tok til å bryte rekkene og løpe bakover for å komme seg unna, noe som var uklokt. Minst en ble truffet i korsryggen og lå der paralysert på bakken.

Et rasende brøl steg fra den forreste rekken med elamitter. Noen av dem løp frem og kastet spyd, selv om avstanden var altfor stor. Linjene med krigere beveget seg hurtigere over landskapet,

og noen brøt rekken for å løpe mot slyngerne med hevede stridsklubber og mordlyst i blikket.

Slyngerne skjønnte at tiden var inne for å trekke seg tilbake, slik de var blitt instruert. I et øyeblikk stod de der og kastet stein, i et annet var de alle i full sprint tilbake. Kun en unggutt som var tåpelig nok til å vente for å kaste en siste gang, ble truffet i ryggen av et flintspyd da han endelig snudde seg for å komme bort. Resten av slyngerne kom pesende tilbake i uryddige bølinger. Da de nådde spydenes vegg forsøkte de alle å presse seg gjennom den smale åpningen samtidig, lik en saueflokk forsøker å springe gjennom en port samtidig og bare ender opp med å hindre hverandre. Omsider kom hver gruppe igjennom i par som gikk skulder ved skulder. Noen få dumdristige elamitter var like i hælene på dem og veivet med hevede klubber etter gjeterne som etter beste evne forsøkte å smette unna. En av elamittene kom i blindt raseri nært Slangebanneret, og først da han var innenfor kastevidde for et spyd, kom et uttrykk av skrekkslagen erkjennelse til syne på det skjeggete ansiktet hans.

De to brødrene av Akkad kikket spørrende på hverandre.

«Han er din, bror. Ikke skuff meg,» sa Amar med et glis.

Shulgi smalnet øynene i intens konsentrasjon, og skikkelsen av en elamitt ble badet i en grønn og giftig iris. Shulgi beveget seg fram i tre hurtige skritt og slynget fra seg spydet det han maktet. Spydet hang på skrå i luften et øyeblikk, før det rettet seg ut og søkte over bakken mot sitt mål. Elamitten var i ferd med å snu seg og ble truffet i siden slik at spydodden forsvant mellom ribbeina. Han slapp våpenet sitt, ble drivende blek i ansiktet og tok etter skaftet med hendene. Så falt han til bakken med et stønn, mens spydskaftet var plantet over ham som en slags morbid merkestang.

Før Majid rakk å protestere var Shulgi på vei mot mannen på bakken i en rasende fart. Da han kom fram grep han i spydskaftet og presset nedover med all sin kroppsvekt. Mannen under forsøkte å holde igjen med begge hendene, men kreftene ebbet ut tilslutt, og han ble gradvis spiddet mens han sprellet hjelpeløst under Shulgi. Da mannen ble liggende urørlig, trakk Shulgi sverdet sitt i en bevegelse. Sapparaen glimtet i solen, og ble sendt nedover og rammet den døde litt over pannen.

Shulgi ble stående og hugge løs på liket og enset ikke det som foregikk rundt seg. Noen gjeterne løp panikkslagent rundt og forsøkte fortsatt å finne åpninger i formasjonene. Da etternølerne hadde kommet igjennom, ble korridoren mellom hver spydformasjon lukket. De siste få elamittene ble jaget vekk av staute sumeriske redum, soldater som brøt rekkene og pekte spydene advarende mot fienden. Endelig var Shulgi ferdig. Han trev spydet til seg og kom fornøyd traskende tilbake. Shulgi kastet en blodig skalp ved Amars føtter og smilte et bredt smil der kritthvite tenner viste seg.

«Her er noe Azara kan leke med. Vår søster vil fryde seg, hee hee hee! Så du hvordan han sprellet, bror?»

Amar jublet med en hes og nesten pubertal stemme og grep Shulgi i neven som om han gratulerte ham for en utmerket idrettsprestasjon.

Majid var ikke like anerkjennende, og nikket bare til Shulgi der han kom seg tilbake i rekken. Spydkastet hadde ikke vært så imponerende. Treffsikkert var det nok, men en fullvoksen mann som ble regnet som sterk, burde kunne kaste gjennom en mann, ikke bare trengte gjennom med spydodden. Og Shulgi hadde stått fullstendig tapt for omgivelsene mens han skjendet liket. En enkelt elamitt kunne lett ha sneket seg innpå ham og drept ham. Dessuten så tok de begge lett på fienden, selv nå. De trodde visst det hele var en lek.

«Herd hjertet i brystet og brenn sjelen i stein,» knurret Majid. «De er langt fra ute av spillet ennå. De kommer.» Prinsene ble snart ferdig med sin selv-gratulerende feiring på forskudd, da de så hva som skjedde foran seg. Elamittene hadde gjenvunnet fatningen og tetnet hullene i de tre linjene med nye krigere. Antallet deres så ikke ut til å ha blitt minsket i det hele tatt. Med stødige steg gikk de i takt mot sumererne med skjoldene løftet foran seg. Spyd og stridsklubber vipet illevarslende i herdede never.

«Duru! Form en mur. Duru!» kommanderte Amar og hevet hånden igjen. Herolden bak ham blåste en lang og klagende tone som hang i luften lenge etter at den var ferdig. Rundt dem ble tonen gjentatt i hver formasjon. Mennene stilte seg skulder ved skulder og låste skjoldene sammen. De religiøse og de redde hvisket stille bønner til Inanna den barmhjertige gjennom skjelvende lepper. De onde og de harde ba ikke.

«Gistukul! Senk spyd. Gistukul!» skrek Amar, og det var panikk i stemmen hans. Elamittene nærmet seg med faste skritt. Tusen spyd ble senket i tributt til krigens forferdelige ånd. Det raslet da treskaft ble før inn i hulrommene til skjoldene. Amar og Shulgi stilte seg slik de var opplært, med lavt tyngdepunkt og bena lang fra hverandre. De stirret på sine fiender langs rake spydskaft.

Så nært kunne de se alle detaljer i de skjeggete ansiktene foran seg. Redselen i hvite øyne. Styrken i knugede never. Hvert pust og hvert et fotsteg. Den første rekken med elamitter var nå kun et par spydlengder unna de sumeriske redum, soldater av Uruks stolte by. De forreste stanset opp et øyeblikk, og en fryktelig stillhet senket seg over mennene som stod ansikt til ansikt. Ikke et ord ble utvekslet. Ikke et spyd ble kastet.

Majid så et frø på hvite vinger dale ned forbi synsfeltet, en spire av liv der alt snart ville være død. Så ble de forreste elamittene presset fram av de som kom bak, og selv om noen i ren frykt prøvde å holde tilbake, var snart hele linjen i stødig marsj igjen, rett inn i spydenes vegg.

Verden eksploderte i et pandemonium av våpengny rundt Majid. Spydodder av bronse møtte skjold av tre, klubber dundret inn mot plater av oksehud og hjelmer av kopper, og flintspyd bristet mot det de traff. Han bet tennene sammen og trakk spydet litt tilbake, før han sendte det fremover

som en målsøkende slange.

Odden skled forbi skjoldet og inn under navlen til en av elamittene. Majid trakk våpenet tilbake før det satte seg fast, og mannen falt til knærne mens han tok seg til magen. Det gikk opp for ham at han hele tiden hørte Amars stemme ved siden av seg. Det samme hele tiden.

«Dø, dø, dø. Jeg hater dere. DØ!» messet Amar, mens han la hele kroppen inn i hvert spydstøt. Litt lengre bort til venstre kunne Majid høre Shulgis stemme som kom med et utrop. De sumeriske spydene gikk frem og tilbake i dødelige bølgeslag som ble kastet mot elamittene, og drakk grådig i kjøtt og blod. Buker ble åpnet, struper ble spiddet, og skjeggete ansikt gapte mot himmelen i dødsstrammer mens hvitt sikkelt rant ned munnvikene. Så nær som alle elamittene som hadde stått forrest, måtte ha blitt massakrert og lå i forvridde dynger foran dem.

De elamittiske spydene av flint hadde vært tilnærmet ubrukelige mot den tunge sumeriske utrustningen. Men bakfra presset neste linje seg gjennom. De slo mot skjoldene til soldatene fra Uruk og hamret løs med alt de hadde av slagvåpen. Bak dem prøvde de med flintspyd å treffe sårbare punkter. Elamittene ville gjennom, uansett pris.

To menn stanget mot Majids skjold av oksehud, og bak dem var flere som presset på. Spydet hang fast i en kropp han ikke kunne se, og Majid kunne bare presse skulderen mot skjoldet og holde hodet lavt, mens slagene regnet over ham og forsøkte å komme forbi forsvaret hans. Han forsøkte desperat å rykke spydet til hva det enn var det satt fast i, men det nyttet ikke. Hjelpen kom ikke uventet, men likevel velsignet fra mennene rett bak ham i formasjonen, som brukte spydene sine til å uten videre stikke ned de foran ham. En odde skled inn i låret på en og åpnet hovedarterien så blodet fosset ut. Den andre ble stukket rett i lungene og døde hurtig.

Flere elamitter kom til, og de bannet og skrek. Sidemannen til Majid fikk et klubbeslag fra siden, slik at kjeven praktisk talt forsvant i en sprut av hvite beinsplinter. Soldaten bakom trådte over den døende mannen og tok hans plass. Spydene fortsatte å gå frem og tilbake som om et eneste levende vesen styrte dem. Elamittene vek tilbake. Spydenes vegg holdt stand.

«Mine prinser. Er alt vel?» stønnet Majid med redselen for å miste dem jagende som onde ånder gjennom kroppen. Adrenalinet pumpet uhemmet. Elamittene trakk seg litt tilbake, det var sårede som hinket bort, og de døende som krabbet etter.

«J-jeg tror det,» stammet Shulgi. Amar svarte ikke og fnøs bare foraktelig med en hångrimase etset inn i ansiktet. Majid la merke til at det var en bulk på siden av hjelmen hans, og en stripe blod rant ned fra tinningen. Begge de to prinsene hadde røde spydodder og døde kroppar for sine føtter. De sumeriske soldatene benyttet anledningen til å ta livet av de elamittene som ikke kunne ta seg tilbake, men som fortsatt pustet. Noen bryst ble gjennomboret, og noen mager punktert, til de alle lå der urørlige i sanden.

De sumeriske soldatene som lå der såret var det ingen som kunne hjelpe. Det var ikke tid til

å bære dem tilbake i rekkene.

Skarpe kommandorop lød fra elamittenes rekker, og det var rasende stemmer som skrek tilbake. En skare elamitter samlet seg i en tilnærmet rett linje med litt mellomrom for hver mann. I hånden holdt de alle spyd som de balanserte. En del av dem hadde også kantede steiner de holdt i begge hender, og som de måtte ha båret med seg et langt stykke. Bak dem samlet en stor gruppe menn med stridsklubber seg, klar til å storme frem. Det gikk opp for Majid at gjeterne bak dem i rekkene kastet stein over linjene, for av og til så han elamitter som forsøkte å skjerme for hodet sitt. Fjellmennesenes spydkastere ville snart øve gjengjeldelse.

«De kommer til å kaste!» stønnet Shulgi i fortvilelse. Amar svarte ikke, men hevet hånden bydende.

«Duru! Form en mur mot spydkast. Duru!» befalte han. Igjen lød den lange, klagende tonen fra heroldens bukkehorn, som ble gjentatt fra fjern og nær på begge sider. Uruks soldater løftet skjoldene til forsvar. Selv om enhver idiot med vettet i behold ville gjøre dette, kunne kommandoen i det minste hjelpe de som var for fortumlet og redde til å tenke klart. Skjoldene ble hevet, og mennene gjemte seg bak dem da elamittene løp fremover et par skritt og kastet.

I et øyeblikk trodde Majid at ingenting kom til å skje, for det ble merkelig stille i en stund som varte endeløst, mens menn holdt pusten og klynket stille for seg selv. Men så klirret og smalt det noe forferdelig i skjold og hjelmer, idet de tunge prosjektilene falt mellom dem. En eller annen skrek høyt og skjærende bak ham. Andre stønnet eller snerret hatefullt da flintspissene fant en ubeskyttet del av legemet.

Majid tvang seg til å puste rolig ut nesen da det verste så ut til å være over. Akkurat da skrenset en flintspiss av på skjoldkanten hans og fortsatte videre, mens det etterlot seg et rent og dypt kutt i huden på overarmen. Blodet begynte selvfølgelig å renne varmt nedover armen med en gang, og Majid forbannet denne uflaksen.

Fra et eller annet sted lød den buldrende stemmen til elamittenes konge, selv om Majid ikke kunne se hvor det var fra. Stemmen var lett gjenkjennelig. Klubbemennene stormet fremover mellom spydmennene for å utføre det deres leder befalte. Det var ferske tropper, ingen av dem så ut til å være såret. Summers redum stod standhaftige for å møte dem.

Igjen ble verden et kaos av klubbeslag, hyl fra døende og spyd som ble trøsket frem og tilbake inn i menns innvoller. Majid fanget den første motstanderen som kom innen rekkevidde på spydet og nappet det ut av en ødelagt buk for å ha det klart for nestemann. Denne gangen gled odden ubrukelig av på skjoldet til fienden, som kom helt inn på nært hold og smadret steinhodet på stridskøllen sin inn i oksehuden på skjoldet hans. Skjoldet bulte innover et par tommer fra ansiktet hans, men våpenet trengte ikke gjennom. Mannen foran ham krasjet inn mot ham, og de ble stående å presse skjoldene mot hverandre med sammenpressede tenner.

Majid kjente kreftene svinne hen, han peste og gispet etter luft, og brystmusklene verket intenst. Et umenneskelig press ble lagt imot ham, og selv om han støtte imot det han maktet, var han ikke i stand til å gjøre noe fra eller til. Soldaten bak ham holdt ham oppreist enten han ville eller ikke ved å presse skjoldet mot ryggen hans. Det var styrken ved spydenes vegg. Det måtte seks manns styrke eller mer til for å dytte den bakover.

Men elamittene pøste på med nye krigere, og Majid hadde ingen illusjoner over hvem som måtte gi etter tilslutt. Heldigvis var alle så sammenskviset at det var omtrent umulig å få brukt noe våpen større enn en kniv. Klubbemannen forsøkte å anvende våpenet sitt, men endte bare med å få det låst mellom Majids høyrearm og kroppen hans. Elamitten knurret anstrengt, men samme hva han gjorde fikk han ikke slagvåpenet løs.

«Måtte Marduk sluke dere! Jeg urinerer på din mors ansikt» hveste og snerret Amar om hverandre, mens han frentisk forsøkte å få brukt spydet sitt.

Mennene bak, som fortsatt hadde våpnene fri, forsøkte å bruke dem så effektivt som mulig, men elamittene foran dem nå hadde større skjold og ga seg ikke. Selv om noen døde, stod de fortsatt oppreist i presset fra de bak. Shulgi hadde et oppreist lik bare tommer fra ansiktet. Det var som å kjempe mot de døde selv. Et sus som gikk gjennom luften varslet bare så altfor tydelig hva som skulle komme.

En ny skur med flintspyd regnet ned over dem. Heldigvis ble fremste rekke fullstendig forskånet denne gangen, siden de stod så tett inntil de forbannede elamittene at om de skulle være nærmere hverandre, ville det være i form av seksuelt samleie. Men lengre bak gjorde spydene dype innhogg i de redum av Uruk som tappert presset på for å holde tilbake elamittene. En soldat ble truffet midt i brystet og døde på stedet. Han ble fortsatt stående i trengselen med hodet hengende slapt og spydskaftet vendt på skrå ut av brystet. Flere andre jamret og klaget da den tunge flinten fant naken hud. Med et desperat blick opp kunne Majid konstatere at elamittene ikke hadde flere prosjektiler. Flere, og spydenes vegg ville bryte sammen.

I stedet så han runde steiner suse over dem i motsatt retning. Slyngerne gjorde nytte for seg, og selv om steinene sjelden var dødelige, visste Majid at de ofte landet med knusende effekt. Et ansikt her, en kneskål der. Alt som kunne skade en nådeløs fiende var bra.

Nå hadde elamittene likevel definitivt overtaket. Forvirringen påført av spydene som hadde regnet over dem, gjorde at ikke alle soldatene maktet å presse med alle krefter, og med den gru forståelse noen ganger kan gi, skjønte Majid at de gradvis ble presset bakover, et skritt av gangen. Våpenet til elamitten foran seg var fortsatt låst i høyrearmen hans, men da han så ned merket han hvordan sandalene skled i sanden. Om de ble drevet for langt tilbake, ville skogen av cedartre opphøre, og ingenting kunne beskytte den venstre flanken. Elamittene kom til å utflankere dem med sitt overlegne antall og effektivt utradere denne kontingenten av Uruks hær.

Selv om det var noe Majid kunne akseptere, på lik linje med at han kunne akseptere sin egen død, kunne han ikke akseptere at det skjedde prinsene av Akkad noe. Med svetten piplende fra ansiktet som var oppblåst av anstrengelser, vendte han hodet til venstre. De var fortsatt der. Amar med et gudløst snerr skrevet over hele ansiktet, der han stod skjermet bak skjoldet sitt. Og stakkars Shulgi var også der, fullstendig sammenkrøket. Hodet til liket hang og dinglet over kanten på skjoldet hans. Gutten måtte ha sterk mage, det skulle han ha. Tapperheten de viste var utrolig. Han måtte redde dem. De måtte leve. En gnist skjød gjennom underbevisstheten hans og ble antent til en idé som stod der skrevet klart og tydelig. Uten å tenke brølte han så høyt han kunne.

«Fremste rekke! Hør min befaling og trekk nærkampsvåpen!» Stemmen hans bar godt, båret frem av kraftige lunger i en dyp brystkasse. «Fremste rekke, trekk nærkampsvåpen!» Hånden hans slapp spydet, som likevel hang der ubrukkelig låst mellom flere fiender. Øksa ble røsket fra beltet, og han hadde knapt fått løftet den, før den skjød nedover og endte i et ubeskyttet hode. Slaget var ikke kraftig nok til å trenge gjennom kraniet, men den skarpe eggen skar igjennom hud og hårtuster, og blodet fløt. Majid drev den ned gang på gang, helt til det var så mange hakk i hodet på mannen at han umulig kunne kjempe.

Et nytt blikk til siden bekreftet at ordren var blitt hørt. Amar hadde trukket sin sappara og hevet seg så høyt han kunne, mens han sendte primitive hugg på skrå nedover mot elamitten foran seg. Den krumme eggen skled forbi skjoldet, som viste seg fullstendig utilstrekkelig da sverdbladet trakk blod. Shulgi hadde også trukket sverdet, men foreløpig var det ingen andre enn den døde over ham å bruke det på. Rundt ham på alle kanter tok soldatene til å stikke med knivene sine, eller slå løs med stridskøllene eller kopperøksene de hadde ved hoften.

Nærmest latterlig enkelt ble samtlige elamitter foran dem effektivt slaktet ned. Men presset fra de bak opphørte ikke, og de sumeriske rekkene vaklet enda noen skritt bakover. Majid fikk vrent løst spydet sitt, nå som de døde seg sammen i sanden. Selv om skaftet var sleipt av blod som hadde rent ned det, var spydet fortsatt brukelig.

«Fremste rekke! Bruk spyd!» skrek han så høyt han overhodet klarte. Blodsmaken kom øyeblikkelig til munnen, men budskapet hans kom frem. De fremste klamret seg til spydene, som for det meste var frigjort, og drev dem igjen frem og tilbake som slangelignende hevner mot ethvert mål som var å finne. Shulgi stakk spydodden i munnen på en elamitt så den stakk ut nakken i en utrolig oppvisning av presisjon. Han var kanskje ikke så sterk, men treffe, det kunne han.

Soldatene fulgte hans eksempel. Bare Amar slo fortsatt løs med sverdet, og Majid skjønte hvorfor. Amar så ut til å være både vill og blodgal på dette stadiet, og han håpet at prinsen ikke ville miste kontrollen fullstendig. Øynene hans var oppsperrret i raseri, og kinnene glødet av en vrede som banket med en helveteshammer innvendig.

Utrolig nok begynte elamittene først å lette på presset, siden vaklet de, og så trakk de seg

tilbake. De døde på begge sider seg sammen nå som ingenting holdt dem opp. Overgangen fra å bruke alle krefter til å bare måtte stå oppreist var enorm. Den plutselige frigjørelsen fikk nesten Majid til å miste fotfestet. Da han så til venstre, merket han hvordan Shulgi gløttet forvirret rundt seg, som om han ikke trodde det som skjedde. Amar stod og skalv, mens han stirret død og fordervelse mot elamittene, som foreløpig trakk seg tilbake. De hadde blitt presset et godt stykke tilbake, til det stedet der skogkanten sluttet. Litt lengre, og de ville ha blitt overveldet fra venstre. Bakken foran dem i et strekke på over tretti skritt var dekket med lik og de døende.

Elamittene forsøkte å få orden på folkene sine, men det var tydelig at det ville ta litt tid.

«Herold! Hva er statusen på de andre formasjonene? Hvorfor skyter ikke slyngerne? Hvordan er det med venstre flanke?» skrek Amar så høyt han kunne, i en skremmende tilstedeværelse av rasjonalitet i dette kaoset.

Det tok litt tid før han fikk svar, for herolden ble løftet opp på skuldrene til to menn så han kunne se seg rundt. Mannen gløttet rundt seg noen ganger, og i et øyeblikk utvidet øynene seg i overraskelse. Men ansiktet hans hang heldigvis i beherskede folder, om han nå ikke fremsto som et praktksempel på ro og verdighet.

«Min prins. Spydenes vegg har holdt stand på alle fronter. Rekkene er tynne, og de bærer bort de sårede, men de står fast for din og Uruks ære!»

Et slitent jubelrop kom fra soldatene til dette, og de som hadde krefter, løftet spydene i luften.

Herolden så bekymret til siden. «På venstre flanke kjemper våre knivmenn med fiender som kommer ut fra skogen. Selv herfra kan jeg se knivene deres blinke i solen, og banneret deres vaie. Elamittene der ser ut til å være desorganisert. Jeg tror de også vil kunne holde stand.»

Ja, men hvor lenge? tenkte Majid. Elamittene trengte bare å rotere styrkene sine for å stille med tilnærmet uthvilte menn. Et blikk mot fronten bekreftet at det var en betydelig omorganisering på gang der fremme.

«Hva med slyngerne?» ropte Amar til herolden, som fortsatt balanserte på skuldrene til mennene, som nå begynte å bli urovekkende ustødige. Da han strakte seg for å se bakover, holdt han på å ramle ned.

«De fleste av dem ser ut til å ha gått tom for ammunisjon. De saumfarer bakken for å finne steiner. Det er derfor de ikke skyter.» Han hadde ikke før sagt det, før et prosjektil føk over dem, og gikk i en vid bue mot elamittenes rekker. Herolden la hendene til munnen, og ropte noen ord bak i rekkene. En utydelig stemme svarte. Tilslutt ble han sluppet ned. Selv om han ikke var i syne, sang stemmen hans fortsatt klart.

«De har sendt de yngste guttene et stykke lengre bort der de vet mye er å finne. De burde ha rikelig med ammunisjon snart.»

«Godt herold. Jeg skal lønne deg rikelig for dine tjenester,» ropte Amar tilbake, før han vendte oppmerksomheten mot deres egen situasjon. De sårede ble båret bort og lagt på rekke og rad et stykke bak hæren. De med mindre skader ville kanskje overleve, men de fleste ville nok dø der de var lagt. Kanskje så mye som en av fire menn i Amars formasjon hadde måttet bøte med livet eller var ikke stridsdyktige.

Majid surret en fille rundt sin venstre arm. Det ville stanse blødningen midlertidig, selv om armen ikke kunne brukes med sin fulle styrke. En styrke som vanligvis var ganske så betydelig. Blodet fra tinningen til Amar hadde størket, og Shulgi så ut til å være fri for større skader annet enn et par rifter, selv om han så ut til å være i en slags sjokktilstand.

Etter råd fra Majid tok de til å strø sand på spydskaftene sine for å få vekk det sleipe blodet som hindret effektivt bruk. Irritert oppdaget Amar at bronsespissen hans var bøyd nesten rett ned, og han måtte sette foten mot den for å tvinge den tilbake så våpenet var relativt brukbart. Mer var det ikke tid til. Amar pekte med armen fremover.

«Vi må ta tilbake litt av grunnen vi har mistet! Elamittene er snart klare igjen. Herold, gi ordre for hæren til å avansere.»

Herolden la bukkehornet for munnen, og støtte tre korte og et langt støt, signalet for avansement. Signalet ble tatt opp av de andre regimentene rundt dem. Det hele var i det store og hele sinnssykt. En hær på mindre enn tusen mann marsjerte nå taktfast mot elamittene, som var minst tre ganger så mange som dem. I et øyeblikk av vantro undring trodde Majid at Amar faktisk mente å marsjere rett inn i elamittene og drive dem bort. Det kunne nesten virke mulig.

Amar sendte ham bare et megetsigende glis, før han hevet en knyttet neve da de hadde tilbakelagt kanskje tjue skritt. Herolden blåste et langt støt, og hele hæren gjorde holdt. De var nesten der de hadde startet. Shulgi strevde litt med å finne et sted å stå stødig, og måtte tilslutt sparke bort et av likene som lå i veien. De døde var allerede oppsvulmet i heten. Der borte begynte elamittene å røre på seg.

«Forbannet også. Når er Alulim her? Jeg venter ham hvert øyeblikk.» Amar grep et vannskinn som ble rakt til ham, og satte tuten til munnen, mens han stirret kvast over på rekkene med elamitter. Han tok noen dype drag, før han rørte vannet rundt i munnen og spyttet ut. Med et surt grynt overrakte han vannskinnen til Shulgi. Hver mann gjorde sitt beste for å få tilbake pusten.

«Det er vanskelig å vite hvor langt unna han er, men jeg er sikker på at budbringerne må ha kommet fram,» sa Majid da han aller nådigst ble overrakt vannskinnen. Det var bare noen få klunker igjen på bunnen som han fuktet strupen med. «Å forflytte hærer kan ta sin tid.»

«Måtte An stange ham ned med sine horn. Alulim har stridsvogner til rådighet. Han burde sende dem i forveien, mens hæren marsjerer etter. Om stridsvognene kan pløye inn i flankene deres, skal vi snart se de laverestående svina løpe.»

«Hv-hvor vil han komme fra?» spurte Shulgi. Stemmen hans skalv. Det var tydelig at han ville vekk herfra så snart som mulig.

Majid lot blikket gli over landskapet, før han pekte på et punkt mellom sandkammen og cedarskogen. Langt der borte kunne han se små skikkelser røre på seg. Utvilsomt elamitter som forsøkte å traversere skogen.

«Han vil komme fra sletten i nord, og det er gode muligheter for stridsvognene hans å passere korridoren mellom skogen og sandkammen. Men det forutsetter selvsagt at han har sendt stridsvognene først, da, og ikke bare bruker dem for å sikre flankene til hæren.»

«Enhver sumerisk hærfører sender da stridsvogner for å speide. Og når de ser hva som foregår her, vil de ikke nøle med å kaste seg inn i kampen for Uruks ære. Jeg gleder meg allerede,» sa Amar.

Akkurat da gikk et urolig sus gjennom spydenes vegg, og mennene snudde hodet forvirret fra side til side.

«Høye prins,» stønnet herolden. «Venstre flanke blir utsatt for massivt press. Nærkjemperne greier ikke mer, flere hundre elamitter strømmer ut av skogen og er i ferd med å ringe dem inn.»

«Å nei,» stønnet Shulgi.

Amar satte i et rasende skrik og slo spydodden i bakken så sanden føk.

«Prins. Dette er ikke tiden for teatraliske forestillinger. Om du ikke gjør noe umiddelbart vil flanken kollapse og hæren vil bli jaget fra slagmarken,» sa Majid, som om han snakket om de største selvfølgeligheter.

«Jeg vet, jeg vet ...» mumlet Amar.

Det var det farligste øyeblikket for en hær når den fikk panikk og flyktet. Mennene ville ikke lenger være i stand til å forsvare seg og mest sannsynlig bli meid ned i hopetall i forsøket på å komme seg vekk.

«Herre! Elamittene angriper igjen!» ropte en av soldatene.

Der fremme var en rekke menn i ferd med å stille seg på en linje med store åpninger mellom hver kriger. De holdt svære steiner i nevene. Bak dem samlet store gjenger med klubbemenn seg. Majid kunne se at det var kongens livvakt. De bar køller med kopperhoder og trøyer av lær, i tillegg til store, firkantede skjold. Over de raggete hodene deres svalet banneret av geitemannen. Et grusomt gudebilde for en grusom og hedensk gud.

«Herold! Beordre hver mann i bakerste rekke å bryte formasjonen og begi seg til cedarskogen. Når de passerer de andre kontingentene, tapp de bakerste på skulderen og få dem til å følge etter. Forklar dem at det er ordre fra høyeste hold. Sammen skal de forme en improvisert spydenes vegg ved utkanten av skogen og tvinge de udyra vekk. Få noen av gjeterne til å følge dem for støtte!»

«Javel, Mar sarrim, sønn av kongen.» Herolden bekreftet ordren og tok til å instruere de bakerste mennene.

Majid viste at Amar satset alt nå. Kanskje ville det å dirigere soldater fra formasjonene forhindre kollaps ved skogen, men samtidig ville hver spydenes vegg bli svekket. De ville på langt nær ha samme kraft til å presse mot fienden. Majid gryntet og gjorde seg klar til det uunngåelige.

Samtidig styrtet elamittene med steiner frem, og de grovkantede prosjektilene seilte gjennom luften på vei mot Amars tapre redum. Mennene gjemte seg bak skjoldene og lukket øynene. Hver mann trodde på hvert sitt vis at skjebnen ville spare hans liv og lemmer, enten gjennom hell, dyktighet eller gudenes beskyttelse. Hver mann var en tåpe. Det buldret og smalt da de svære prosjektilene traff skjoldene og rullet inn imellom rekkene. Et brøl steg opp fra fjellmennene da de angrep igjen.

Sammenstøtet var forferdelig og tappet selv den sterkeste for krefter. De brutale slagvåpnene smalt over kopperhjelmer, og forsøkte å bryte skjoldene til siden eller ganske enkelt smadre dem til ubrukelige splinter. De sumeriske spydene hogg til høyt og lavt som søkende slanger, men å trenge gjennom utrustningen til livgarden var som å forsøke å stikke hull i huden til et nesehorn. Majid greide å rispe en mann i ansiktet og blindet ham på det ene øyet. Fjellmannen måtte være en galning av verste sort, for han gliste bare tilbake til Majid med øyet hengende halvveis ut av hulningen, mens han grep tak i spydodden og dro med alle krefter. Majid hadde alltid blitt regnet for å være sterk blant bøndene og kanalgraverne, men han måtte anstrenge seg til det ytterste for å ikke få spydskaftet røsket vekk fra hånden.

En av soldatene var ikke like sterk. Han fikk spydet brutalt revet vekk fra seg, og kunne bare se på at det ble snudd over de raggete hodene og vendt mot hans landsmenn. Det ble en enorm trengsel av menn som dyttet mot hverandre. De var låst sammen, og igjen ble all våpenbruk begrenset. Kampen dro ut. I denne heten som allerede var kvelende, kjentes det ut for Majid at han ikke greide å puste i det hele tatt. Hodet svimlet, lungene verket og synsfeltet begynte å svartne. Han trodde han kom til å miste bevisstheten hvert øyeblikk.

«Sepsu An! Mektige An!» brølte Amar. «Sammen er vi sterke som okser. Press! Press, sier jeg. Måtte gudene forbanne den som svikter nå. Press!»

Majid gulpet ned luft i de kraftige lungene, og fnøs som et trekkdyr gjennom nesen. Alle musklene i overkroppen svulmet over mens blodet banket hardt under huden. Han krøket seg lavt ned og plantet beina på skrå i bakken. Med venstre legg skjøv han fra, mens soldaten bak dyttet på ryggen med skjoldplaten sin. Majid tvang seg et skritt forover.

«Press!» skrek Amar.

Langt unna begynte bukkehornet å blåse en uendelig serie med korte støt. Det var signalet for at hele formasjonen skulle brøyte seg fremover. De skviset seg gjennom, og de fremste

elamittene begynte å vakle. Majid satte foten frem en gang til sammen med hundre andre menn, og forflyttet seg noen tommer. Den halvblinde fjellmannen, som presset mot ham med skjoldet, greide ikke å holde seg på beina og skled ned i sanden. Spydenes vegg valset seg forover, den var som en levende festning som forflyttet seg frem steg for steg. Soldatene brølte som dyr og hugg spydene frem og tilbake mot elamittiske skjold.

Majid befant seg rett over fjellmannen på bakken, og trampet nådeløst ned på den kavende kroppen med sandalene. Fjellmannen brukte det eneste våpenet tilgjengelig, og satte tennene i leggen hans der han lå utstrakt på bakken. Majid satte hælen ned i kjeften hans, og trampet gang på gang til hele ansiktet var knust og tennene var slått inn. Med spydskjeftet slo han en stridskølle til siden, der den kom susende ned mot ham. Spissen stakk han rett inn i skulderen til krigeren, og dyttet til. Lærtrøyen til mannen hindrer hele odden i å skli inn, men blodet rant, og Majid holdt ham på en spydlengdes avstand, slik at han ikke rakk frem med stridskøllen med kopperhode.

En stein kom susende gjennom luften og traff Majid midt i hodet med et dunk. Hjelmen tok av for det verste, men falt av ham slik at hodet hans var udekket og sårbart. Distraksjonen gjorde at spydspissen glapp, og krigeren stormet frem og slo køllen ned i skjoldet av oksehud. Sjokkbølgene forplantet seg i armen hans, og Majid kjente at han vaklet. Igjen smalt kopperkøllen inn i skjoldet.

Elamittene begynte å presse tilbake etter det første sjokket. Den sumeriske festningen av spyd måtte vike for en elamittisk fjellvegg som ubønnhørlig rullet mot dem. Fjellfolket var herdede krigere, og de var minst dobbelt så mange som soldatene fra Uruk. Majid merket at sandalene hans igjen begynte å skli i sanden. Så begynte han å vike tilbake, flere skritt av gangen.

«Hjelp meg!» hørte han stemmen til Shulgi rope et stykke bortenfor.

«De driver oss bort! De kommer gjennom!» ropte en av soldatene i fortvilelse.

Majid vaklet hjelpeløst nå. Igjen var det mannen bakenfor som holdt ham oppe, men også han stod i fare for å velte overende. Gjorde han det, var de ferdige. Det gikk opp for Majid at de befant seg lengre tilbake nå enn det stedet de hadde holdt stand sist. Elamittene ville snart ha en åpning til venstre, uansett hva som skjedde ved cedarskogen. Det var bare en ting å gjøre.

«Vi må flykte,» gråt Amar. «De er for sterke, vi greier det ikke.» Tårene strømmet ned ansiktet hans.

«Ti stille på deg, valp!» Majid ble overrasket av hardheten i sin egen stemme og sine egne ord. Røsten hans steg opp som en mørk kraft som strømmet fra en dyp grotte. Det var en fryktelig urkraft som fylte ham. «SPYDMENN, KAST VED MIN KOMMANDO.» Han hadde ikke engang tenkt over ordene før de kom ut. Var det ham selv eller en gud som styrte stemmen hans? Majid kjente at noe dyttet og dro i underbevisstheten hans. «KAST SPYDENE NÅ!»

En fanfare fra bukkehornet bekreftet ordren hans og sendte den videre gjennom hele hæren. Enda mens de ble drevet vekk av den forreste linjen elamitter, begynte en summing å fylle luften i

lyden fra hundre fallende spyd. Som lynstråler slo de ned i elamittenes rekker, og siden elamittene hadde skjoldet mot ryggen til mannen foran seg og var intenst konsentrert om å presse seg forbi, oppdaget de ikke trusselen i tide til å samle seg til noe effektivt forsvar. De tunge prosjektilene sank dypt ned i ubeskyttede kroppar. Brystkasser og struper ble gjennomboret, og menn ble naglet til jorden av Uruks nakne raseri.

Bortsett fra første linje ble elamittene meid ned, og kampformasjonene deres var i full oppløsning der de såret og forvirret trakk seg vekk for å reorganisere seg. Sanden drakk seg utørst.

«Ingen nåde, hugg dem ned!» erklarte Majid.

De forreste elamittene hadde gått fra å ha overtaket til å stå alene mot soldatene, og forvirringen stod skrevet i ansiktene deres. Noen kjempet imot, og rakk å såre noen soldater før de ble overmannet. Fjellmannen foran Majid prøvde å snu seg og løpe vekk, og fikk et spydstikk i nyrene som belønning for det. Klirringen av våpen hang fortsatt igjen i luften, som om en massiv hammer hadde dundret løs på en ambolt i flere timer, og man fremdeles kunne høre etterklngen. Det ble merkelig stille.

«Ja! Ja! Vi greide det! Vi driver dem vekk!» ropte Amar. Han løftet sverdet sitt mot himmelen. «Priset være An, Uruks skytsgud!»

Bare noen få menn i forreste rekke hadde spyd igjen, resten var kastet bort. Men elamittene var slått tilbake enda en gang, og tapene deres var horrible. Nesten hvert eneste spyd måtte ha truffet et mål. For mennene i spydenes vegg var det et mirakel. Halvparten av dem var såret, og et halvt dusin hadde måtte bøte med livet ved det siste angrepet. Men de hadde greid det.

Elamittene trakk seg nølende tilbake, nå som livgarden ikke egget dem fremover. Herolden erklarte at den oppholdende manøveren på venstre flanke hadde vært vellykket. Soldatene der hadde dannet en spydformasjon, og i samarbeid med gjeterne og de nærkjemperne som var igjen, hadde de greid å jage elamittene tilbake inn i skogen.

«Priset være An!» ropte soldatene. «Priset være hus Akkad!» Standarden deres stod fortsatt staut plantet i jorden.

Amar tok imot hyllesten med et smil om leppene. Men smilet døde snart bort da han fikk øye på Shulgi. Et stykke foran elamittene lå gutten utstrakt på magen, og han rørte seg ikke. Ansiktet hans lå nede i sanden. Noen måtte ha slått ham ned mens de ble presset bakover, og i kaoset hadde ingen lagt merke til det. En dyrisk lyd kom fra Amar, den begynte et sted i magen og kom ut halvveis som et stønn, halvveis som en gurgling. Det var den lyden en okse lager når den får strupen overskåret.

«Min prins ...» begynte Majid, for ord ble for fattige. Mens han så på gikk en fundamental forandring gjennom Amar. Raseriet hans flammet opp så han så ut til å vokse, og øynene ble fylt med et fanatisk lys som ikke kan slokkes av all verdens kjærlighet. Langsomt løftet han sverdet til

leppene og kysset det som en ung brud. Venstrehånden fant dolken i beltet, og den skarpe eggen stakk ut fra bak skjoldet.

«Hver mann, trekk det våpen han har for hånden!» ropte han skarpt til mennene sine. Det var bare så altfor tydelig å se hva han ville.

«Han kommer til å få oss alle drept,» stønnet soldaten bak Majid. «Jeg har barn, en kone!»

Majid knuget spydet og anstrengte seg for å løfte skjoldet med den verkende venstrearmen. Øynene hans var festet til Shulgi som lå hjelpeløst foran elamittene. Noen spyd stod boret i sanden ved siden av ham. Det var ikke spørsmål om hvor hans lojalitet lå. Ja, formasjonene deres var stygt desimert og ikke i noen posisjon til å angripe. Men det var Shulgi av hus Akkad som lå der i sanden.

«Om dere elsker mitt hus, om dere elsker meg, så følg meg! Mahasu! Hugg dem ned!» hylte Amar, og igjen lød stemmen hans pubertal og gutteaktig. Så styrtet han fremover med sverdet ut til siden og skjoldet foran seg, og sanden ble pisket opp rundt føttene hans. I et øyeblikk, bare for et øyeblikk, ble de alle stående å se på ham. En mann som gikk til angrep på en hel hær ut fra kjærlighet til sin bror. Den rørende forestillingen ble brent inn i minnet til hver og en som bevitnet det.

«For Akkad, for Amar!» ropte hver mann som hadde en stemme. Bukkehornet blåste tre korte støt, signalet for angrep til hele hæren. Det raslet i hundrevis av våpen da kopperøkser ble heftet over skuldrene, stridskøller holdt klar, og bronsedolker sprang fri for å glimte i solen. Bak Majid pustet en vind varmt i slangebanneret slik at det kom til liv. Majid syntes han følte et nærvær, som om en gud pustet ham like i nakken. Banneret ble løftet, og de satte i sprint etter Amar. Brølet til Majid var en basun av Akkads vrede.

Ansiktene til elamittene var fulle av tvil, og de vaklet tilbake for å samle seg rundt geitebanneret, ellers hadde de ingen formasjoner å stille opp med. De hadde ikke tid til å danne noen kamplinje. Majid befant seg like til høyre for Amar, men selv om de korte beina hans sprintet bortover som trommestikker, greide han ikke å ta ham igjen. Pusten gikk som en blåsebelg, og han husket bare så altfor godt sin egen fars ord. *Hva vil vel den angripende soldat gjøre når han slipper opp for pust?* Spydet ble knuget i en herdet neve, og øksehodet smalt mot låret for hvert skritt der det var festet i beltet. Bak ham kom alt som kunne stå oppreist av Uruks soldater, selv om bare Amar befant seg i synsfeltet hans. Han kunne føle dem bak seg, pusten deres, stegene deres, og all den styrken de bar med seg.

Elamittene nærmet seg for hvert steg. Noen trakk seg litt tilbake, andre ble stående der de var og ventet med dragne våpen og onde glimt i øynene.

Kollisjonen med de to mennene var voldsom. Majid braste inn i en stakkar med skjoldet først, slik at krigeren veltet overende og fikk pusten slått ut av seg. Sammenstøtet var ikke nok til å

stoppe Majids fremferd, og han snublet over krigeren på bakken og ramlet inn i skjoldet på en annen av dem. Det at mannen stod i veien, hindret Majid i å falle til bakken. Han rakk akkurat å slenge opp skjoldet for å blokkere kølleslaget som kom fra siden, og jog spydet med underarmen oppover, så det boret seg inn i mannens underliv. Majid støtte til det han maktet med hele kroppen, og krigeren på spydet hans ble nærmest løftet opp av bakken. Han fortsatte bare å løpe rett frem, og drev den spiddede stakkaren rett inn i en klynge som ikke visste om de skulle bli eller flykte.

Majid trakk spydet til seg, og så over de demoraliserte krigerne som nølte overfor ham. Et stykke bortenfor var geitebanneret, og en ung kriger i bronsebrynje stod og holdt det oppe mens han samlet menn rundt seg og drev dem forover med ordene sine. Majid så på ham et øyeblikk før han bestemte seg, og kastet spydet med all styrken som fantes i den kraftige armen. Spydet fløt hurtig gjennom luften med de to mothakene som vinger, og vinglet fram og tilbake før det stabiliserte seg. Det var et langt kast, og traff den rustningkledde krigeren midt i magen. Odden skled igjennom rustningen, og mannen krøket seg sammen på knærne mens han klorte etter skaftet som gjennomboret magen hans. Geitebanneret vippet forover og falt til marken.

Majid røsket løs øksa. Ved siden av ham var Amar som hogg løs på en tre-fire forvirrede menn som prøvde å komme seg bort. Sverdet hans rammet en av dem i låret så blodspruten stod, og en annen fikk et hugg over brystbeinet så han ramlet bakover med hendene strakt i været. De var like ved Shulgi nå.

Majid stanset opp for å orientere seg et øyeblikk, for elamittene hadde til tross for det innledende sjokket ikke brutt sammen, og samlet seg nå til motangrep. Mange krigere kom styrtende til, og noen løftet opp geitebanneret. Det var ingenting Majid kunne gjøre med det. Han ble drevet forover enten han ville det eller ikke av presset fra de sumeriske redum som var bak ham. De så ut til å være fornøyd med å styrte mot ethvert sted det var fiender, uten noe større mål eller mening. Majid ble dyttet bort fra Amar og rett inn i en stor gruppe elamitter som kom løpende med hevede stridsklubber og avskar muligheten til å nå frem til Shulgi.

Han havnet midt blant dem sammen med minst like mange sumeriske soldater, og det hele brøt sammen til uorganisert nærkamp der det var mann mot mann, en mot flere, og aldri et øyeblikks trygghet, siden ens egne dyttet på bakfra som en rasende mobb og presset de kjempende inn i stadig nye konfrontasjoner, om de så overlevde et eller to sammenstøt.

En elamitt kastet et flintspyd gjennom strupen på en sumerisk soldat, før han vadet inn i mengden og sønderknuste to til med stridsklubben sin. Han skulle til å heve våpenet en gang til, men akkurat da kom en sumerisk soldat og smadret bakhodet hans så fullstendig at hjernemassen skvatt utover sanden.

En av elamittene fikk øye på Majid og kastet seg mot ham med et høyt stridsrop. Majid slo med skjoldkanten, og krigeren ble dyttet tilbake og forsvant ut av syne. En skarp smerte trengte inn

mellom skulderbladene. Han virvlet rundt og fikk se en kriger med dragen flintkniv. Trøyen med bronseringer hadde reddet livet hans. Majid svingte øksa i en vid bue som endte i nakkevirvlene til knivmannen, og døden kom momentant. Sanden var etterhvert så gjennomstenket av blod at det ikke lengre trakk det til seg. Blodet fløt nesten ankeldypt på bakken.

En ny kriger med et stort skjold kom opp for å konfrontere ham. Kølleslaget sneiet hodet hans, og Majid hoppet til siden. Han hadde bare vært en hårsbredd fra å få slått inn skallen. Han svingte kopperøksten fra siden, noe krigeren lett blokkerte med skjoldet sitt. Et hånlige glis med råtne tenner møtte ham, og krigeren hevet stridskøllen sin for å slå igjen.

Men Majid hadde ham akkurat der han ville ha ham. Han røsket øksa til seg med alle krefter, og siden den var heftet fast til skjoldet til motstanderen, ble krigeren revet fremover så han vaklet forbi Majid, fullstendig i ubalanse. Majid virvlet rundt og slo med skjoldkanten så den gikk inn i ryggspylen til mannen da han passerte. Slaget sendte ham inn i to sumeriske soldater, som nådeløst stakk krigeren ned. De nikkete til ham, og Majid fant det best å holde seg rundt dem. Hvor kunne Amar være?

En gjeng på minst ti sumeriske soldater passerte ham mens de gikk til angrep på en minst like stor gruppe elamitter. De hylte og skrek, og støvet de virvlet opp gjorde det umulig å se hvem som vant. En elamitt lå over en av soldatene og presset gradvis en flintkniv inn i strupen på mannen som kjempet imot. Elamitten rakk ikke å reise seg før to menn kom over ham og slo ham ihjel.

Et stykke bortenfor stod en gjetergutt med en ladet slynge dinglende ved hoften, han kunne ikke være stort mer enn tolv-tretten år. Da en av elamittene ville ta seg av ham, svingte han slyngen en gang over hodet og slapp. Steinen rammet den skjeggete fjellmannen i pannen, så øynene hans gikk i kryss, og han falt bevisstløs til bakken. Flere andre elamitter så dette, og de kom styrtende til. Gutten ble omringet av en fem-seks menn, som slo ham rett ned, før de hamret ham paddeflat ned i sanden med klubbene sine.

Majid vekslet blikk med de to soldatene ved siden av, og de kom frem til en ordløs enighet. De gikk sammen for å hevne den tapre unggutten.

De to sumeriske soldatene var begge væpnet med bronsekniver. Det gikk opp for Majid at de begge hadde en falcata, et grusomt hoggvåpen som de vippet avventende i hånleddet mens en av elamittene kastet seg mot dem. Den ene blokkerte et susende klubbeslag med skjoldet, og den andre hogg mannen i siden. Majid kom etter og plantet øksa i bakhodet på krigeren som lå nede.

Elamittene rettet all sin oppmerksomhet mot dem. Men før de rakk å angripe, ble to av dem overfalt av noen gjeterere som hadde kommet seg ubemerket inn på dem, og fikk slyngene tvinnet rundt halsen for gradvis å bli strangulert. Det var nå tre mot tre.

En av soldatene fikk en stridsklubbe over skulderen, og falt sammen med et rasende vræl. Majid kastet seg mot krigeren som hadde felt ham og skubbet ham vekk med skjoldet, før han rakk

å sette inn noe nådestøt. De to andre krigerne angrep ham rett etterpå. De var klossete, for de angrep ikke samtidig. Majid fulgte samme fremgangsmåte som før, og heftet fast skjoldet til den ene med øksehodet og trakk til med sin overlegne styrke. Da mannen kom vaklende, fikk han et vel plassert hugg over nakken fra falcataen til den andre soldaten.

I sidesynet vokste en stridsklubbe fram, og Majid fikk akkurat hevet skjoldet før et ufattelig brutalt slag smadret det i flere biter. Majid gikk i bakken med et stønn, og armen hans var fullstendig lammet. Den andre soldaten ble opptatt med elamitten som var igjen.

Krigeren over Majid sparket sand i øynene hans, før han våget seg nærmere for å sette inn nådestøtet. Klubbeslaget kom rett ned, og Majid holdt øksa på tvers med begge armene og klarte såvidt å blokkere våpenet noen tommer fra ansiktet. Soldaten som lå nede kom til uventet hjelp og skar elamitten i låret med falcataen sin. Majid benyttet anledningen til å komme seg på beina.

Krigeren deljet til soldaten over armen med våpenet sitt, så armen brakk med en høy lyd. Soldaten ble liggende å vri seg på bakken. Krigeren snudde seg og skulte olmt på Majid, og de forberedte seg begge på et sammenstøt. Bortenfor hadde de to andre som kjempet nøytralisert hverandre, konkluderte Majid med et blick til siden. Den første soldaten hadde stukket falcataen i siden på krigeren, men var blitt slått bevisstløs like etter. Majid måtte hindre at de to sårede ble drept av denne siste krigeren.

Rundt dem ble sanden virvlet opp av hundrevis av trampende føtter, som hindret at man kunne se mer enn femti skritt foran seg. Det var rop og skrik på alle kanter. Det var umulig å si hvem som holdt på å vinne, selv om menn døde i dynger på begge sider. Sanden i øynene til Majid blindet ham, og venstrearmen var ubrukelig. Men et hugg eller to til skulle han nok klare før også han ble drept.

Majid så på øynene til krigeren som sannsynligvis kom til å bli hans banemann. Krigeren hadde brede skuldre og langt svart skjegg. Han var tydeligvis en erfaren slåsskjempe, etter arrene i ansiktet å dømme. Øynene var fulle av selvtillit, for han var bare lettere skadet i låret, og hadde skjold i motsetning til Majid, som ikke engang kunne løfte venstrearmen. Øynene så på ham en lang stund, og Majid undret seg på hvorfor krigeren ikke angrep ham og fikk det overstått. Men så skjønnte han at øynene stirret på kniven som vokste ut av munnen hans, før de ble glassaktige og døde som alt annet her i verden. Krigeren falt til bakken, død som en stein.

Bak ham stod Amar, og ansiktet hans var forvridt til en morbid demonmaske av rent hat. All menneskelighet syntes å ha glidd av ham. Tydeligvis var han uskadet, selv om den tunge skjellrustningen var dynket i blod. Han skiftet kniven tilbake til venstrearmen, og vippet avventende med dragen sappara i den andre.

«Hvor har du vært? Vi holder på å tape slaget,» sa Amar. Stemmen var lav og hvislende, som om det var en slange eller en drage som snakket. «Vi må finne min bror, før det er for sent.»

Ikke før han hadde sagt det, så vaklet en samling sumeriske soldater forbi. De var alle såret, og elamittene kom jagende etter. De stod der, han og Amar, midt i stormens øye, og ingen tok notis av dem. De kunne bare observere, Amar med sitt oppspærrede demonblikk, som all rasjonalitet tydeligvis hadde glidd av, og Majid, sammenkrøket og såret. Støvet løftet seg litt nå, så det var mulig å få utsyn.

Store grupper gjeterer løp rundt på slagmarken, og kastet stein mot elamittene, før de trakk seg tilbake. Her og der stod sumeriske soldater og hakket ned på enslige elamittiske krigere, men der elamittene samlet seg, ble de stadig drevet tilbake. Gjeterne ble ringet inn og hugget ihjel, alene eller i små grupper. Det kunne ikke vare stort lengre nå.

Bak Amar kom en brokete skare på kanskje et dusin soldater. De bar med seg slangebanneret. Alle hadde de sår, og bare et par hadde fortsatt skjold og spyd. Uten ordre begynte herolden å blåse i bukkehornet for samling, og flere sluttet seg til dem, i små brokete skarer, eller enkeltvis. De ble stående i tvil rundt Amar og Majid, mens kampene vekslet mellom å blusse opp og dabbe av rundt dem.

«Menn av Uruk, fryd dere!» erklærte Amar mens de ville øynene stirret på hver enkelt av soldatene «Nå er tiden kommet for ære og for seier. Der borte er banneret deres, og vi skal storme det.» Han pekte med sverdet mot en åpning i støvskyen, og ganske riktig, geitebanneret stod der, omgitt av en kontingent elamittiske krigere. «Der borte ligger min bror, og vi skal redde ham.»

Stemmen hans ble tynnere og mer hysterisk. «I dag er vi dødens hånd, og vi skal sende dem skrikende ned til underverdenens grå mørke. Når banneret deres ligger i sanden, skal vi spytte på det!» Han tok til å strene frem og tilbake, mens han stirret på soldatene sine. «Er dere med meg?»

Soldatene svarte ikke, men løftet våpnene mot den asurblå himmelen, som tross for alt blodet og skitten under, kurvet seg vidstrakt fra horisont til horisont. Det var bekræftelse nok på deres lojalitet.

«Alle elamitter er skitne hunder,» snerret Amar. De satte seg i bevegelse mot geiteguden og hans menn. Majid ignorerte smertene i armen og utmattelsen i resten av kroppen, og fulgte etter. Han vinket de to gjeterne som hadde strangulert de elamittiske krigerne med seg. I dag var en rød dag, og ingen nåde var igjen i hele verden.

Elamittene rundt banneret var ikke så mange som Majid først hadde fryktet, de måtte ha folkene sine spredt over hele sletten i dette kaoset. Men det overrasket ham ikke i det minste at kongen deres var der. Den høyreiste skikkelsen med det raggete håret tårnet seg over samtlige av sine menn. Han skiftet den enorme pålen innsatt med nagler fra hånd til hånd, mens han stille betraktet de sumeriske soldatene som stilte seg opp i noe som med litt generøsitet kunne kalles en linjeformasjon og nærmet seg forsiktig.

De to folkeslagene stanset opp et titalls skritt fra hverandre og betraktet motparten stille.

Plutselig ble stillheten brutt av kongen, og det tok litt tid før Majid skjønnte at den raspende stemmen talte det sumeriske språket. Gudene må vite hvor han hadde lært seg det.

«Dere ... er ... tapre. Jeg gir dere ... det.» Kongen uttalte ordene langsomt, men de var forståelige nok. «Det er ... ikke rart at våre to folk ... har kjempet ... i tusen år. En tapper motstander ... er vanskelig å beseire helt.»

«Vi skal beseire dere, skitne krek der dere står! Jeg skal reise til landet deres med en hær av monstre, og drepe hver eneste gutt og mann som kan bære våpen! Soldatene mine skal rive spedbarna ut av magen til kvinnene deres og trampe dem ned i støvet. Måtte Marduk drikke blodet til hver eneste sønn av Elam!» hylte Amar hysterisk.

Majid stod ved siden av prinsen, og la merke til at sverdarmen hans skalv i affekt.

«Kanskje. Dine ...forfedre har forsøkt ... så lenge de har hersket over byen din. Vi får se,» sa kongen. «Jeg er ... Razhudan. I dag har dere drept ... min sønn.»

Majid husket i et glimt den rustningkledde unggutten som hadde møtt hans spyd under banneret.

«I dag har jeg også tatt en av deres sønner ... til fange. Tapper. Hvilken skjebne ... skal jeg gi ham?»

Forståelsen vistes i en vag krusning over øynene til Amar, og det var panikk i dem. I neste øyeblikk var demonmasken tilbake, og kjeften hans ble forvridd i et bilde av rent hat. Pusten hans gikk hvesende ut lungene, og han sank ned i angrepsstilling. Han minte mest om en slange rett før den hugger til.

«Jævler,» gurglet ham. «Skitne, gudløse dyr.»

«Om dere vil ... ha ham tilbake ...» begynte den elamittiske kongen.

«Mahasu!» skrek Amar mens fråden stod om kjeften hans. «Drep alt dere ser!»

De sumeriske redum, som et øyeblikk trodde at de kom til å forhandle, kastet seg frem med kroppene sine og hevede våpen.

Men de var ikke raskere enn Amar, som allerede befant seg foran den første av de elamittiske krigerne. Sverdet hans gikk nedenfra og opp i et lynglimt, og åpnet mannens strupe i en eksplosjon av blod som regnet utover sanden. Før noen rakk å reagere, var Amar forbi krigeren, og plantet knivbladet opp under haken på en annen, slik at det gjennomboret tungen og stanset i ganen. Amar vred rundt og røsket kniven til seg.

I neste øyeblikk støtte de sumeriske soldatene sammen med elamittene, og hogg og stakk hemningsløst mot alt de kunne komme frem til uten tanke på egen sikkerhet. Majid slengte øksa rundt seg i ville hugg, og kjente angsten banke dypt nede i bringen. Elamittene var sterke, og etter å ha kommet seg fra det verste sjokket fra angrepet, forsvarte de seg modig. En av soldatene uten skjold ble gjennomboret av et spyd. Med en iskald rasjonalitet vurderte Majid det slik at det måtte

være en av bronsespydene som var blitt kastet. Den rødfargede spissen stakk ut på andre siden av soldaten, som allerede var i ferd med å gispe ut sine siste åndedrag.

Majid dyttet den døende til siden med venstrearmen, som han tvang seg selv å bruke til tross for smertene som skjød gjennom den for hver bevegelse. Øksa hans skjød ned, og den spydsvingende elamitten veltet bakover mens blodspruten stod ut av ansiktet hans.

«Akkad!» ropte Majid og løftet øksa, mens han så seg om etter nye motstandere. Det krydde av elamitter og sumerere på alle kanter, men de danset rundt med så mye villskap at det var umulig å fokusere på en fiende lenge nok til å få inn et slag. Alle var opptatt med å sprette unna hugg og stikk, og samtidig skade fienden. Forbannelser og bønner om hjelp lød på alle hold, og gudene var blinde for dem alle. En etter en ble de sumeriske soldatene felt, selv om de såret eller drepte en fiende før de selv bukket under.

Der borte ble Amar stormet av fem elamittiske krigere, de omringet ham og lot det regne med hogg over den rasende prinsen. Et klubbeslag traff skjoldet, samtidig som et spyd skled forbi og støtte rett inn i rustningen. Slagene prellet bare av utrustningen, men krigerne ga seg ikke og kastet seg inn i Amar for å tvinge ham ned i bakken med vekten av kroppene sine. Et øyeblikk så det ut til at de skulle lykkes, tre kraftige menn stod over Amar og brøt mot ham. Majid forbannet seg selv fordi han var så langt unna. Men så forandret situasjonen seg drastisk.

I en eksplosjon av rå kraft skallet Amar, og med hjelmen rammet han elamitten foran seg over neserota så nesebeinet ble drevet opp i hjernen hans. Som en villmann kastet han seg rundt med skjoldet, slik at kanten traff haken til sidemannen og slo ham ut. Sverdet hevet og senket seg mot en stakkar som ble for sen til å dukke unna, og et hode ble atskilt fra kroppen og trillet bortover sanden. Amar hektet hodet på spissen av sverdet sitt, og slynget det av gårde, mens bloddråpene fortsatt dryppet fra den atskilte halsen inn i magen på den neste som kom styrtende. Mannen fikk slått pusten av seg av det motbydelige prosjektilet og ble nådeløst hogget ned.

Den siste elamitten forsøkte å bruke stridskøllen sin, men våpenhodet skrenset bare av på hjelmen mens Amar styrtet inn i ham med sverdet foran seg. Kriegeren ble spiddet som en gris av det krumme sverdet, og Amar ble stående å streve med å få ut våpenet. Da det omsider kom ut, hang det fortsatt slintrer og tarmen i det, og Amar gliste ondt mens han løftet våpenet i en stille utfordring til alle sjokkerte tilskuere. Absolutt ingen våget å nærme seg ham. Helt til der han stod kunne Majid høre hvesingen og forbannelsene til Amar. Da en såret sumerisk soldat vaklet bakover mot prinsen, fikk han likegodt et brutalt hugg med sverdet over ryggspylen så den ble brutt tvert av. Han døde med et skrik.

Amar hadde mistet forstanden og drepte alt som nærmet seg ham. Vreden banket som en helveteshammer i hodet hans. Hatet i ham vokste til ugudelige proporsjoner. Han tok til å hyperventilere. Det var NOE som ville ut. To slanger, den ene svart, den andre hvit, sprengte seg

vei ut av sjelen hans.

Majid stod å så på den morbide forestillingen som i en hypnose, da konturene av en skygge vokste mot ham og dro ham tilbake til virkeligheten. Han rakk akkurat å kaste seg unna den naglebeslåtte pålen som kom kræsrende nedover og deiset i bakken så sanden føk. Majid prøvde febrilsk å få karret seg opp på beina. Foran ham var kongen med skjoldet holdt foran seg, og den groteske pålen løftet klar til å brukes påny. Majid skjønnte at han aldri ville rekke å komme unna og bøyd hodet i bønn der han stod på knærne.

«Nåderike Inanna. Ta meg til deg, en ussel mann ...» Men det ventede slaget kom ikke. To sumeriske soldater løp rett inn i kongen og presset ham bort med kroppene sine. Stridsropene deres skingret over slagmarken. En kom seg forbi det massive skjoldet, og støtte gang på gang med en dolk i siden på den tårnende mannen. Men dolken var ubrukelig mot den tunge rustningen. Majid kom seg på bena og kunne bare se på at den massive pålen knuste de to som filledukker i et eneste sveip.

Han knuget øksa, og bak ham samlet de sumeriske soldatene som var igjen seg. Han var lederen nå som Amar hadde druknet sinnet i total galskap etter blod og mord. Kongen husjet bare bort krigerne sine som kom styrtende til for å hjelpe ham. Det gikk opp for Majid at også Razhudan elsket strid. Eller kanskje ville han bare hevne sønnen sin personlig?

For de sumeriske soldatene gikk det dårlig, bare de bak Majid var fortsatt på bena, mens Amar stod et stykke unna og hakket løs på sårede elamitter i sanden. Skrikene deres lød ynkelige, og etterhvert var det likene som ble utsatt for Amars grenseløse raseri. Flere elamitter kom til etterhvert, og samlet seg bak kongen. En sint mumling steg opp fra dem der de så på Amar, men kongen skjøt armen ut og holdt dem tilbake.

«Dere ... har tapt. Innrøm det,» sa kongen og løftet pålen. Naglene var innsatt med blod og hårtuster. Bortenfor lød de sinnssyke skrikene og forbannelsene til Amar der han løp rundt i vide sirkler og skamferte likene. Majid smilte utfordrende tilbake til fiendene sine.

«Akkad!» ropte han så høy han bare kunne. Soldatene bak ham, og de to gjeterne stemte i da han ropte for andre gang. «Akkad!» De som en gang kalte seg sumerere hadde en ukuelig ånd, samme hva en grusom skjebne brakte dem.

Kongen nikket bare med hodet til mennene sine. Etter litt romstering blant dem, kom de frem med Shulgi, som de slepte med seg på hver arm. Gutten var bevisstløs eller død, bena hans ble dratt gjennom sanden, og hodet hang slapt nedover. Rustningen og utstyret var tatt fra ham, han var strippet helt naken. En av elamittene holdt en kniv mot strupen hans, som om gutten i det hele tatt ville være i stand til å gjøre motstand.

Skrikene til Amar stilnet, og man kunne merke energien i luften knitre av ondskapen som strømmet fra Amars demoniske vesen.

«Det der er min bror,» hvislet stemmen til Amar.

«Legg fra dere våpnene ... og overgi dere!» buldret den elamittiske kongen. «Dere vil ... bli mine ... gisler.»

«Hund, du våger å skade min bror!» raste Amar. Han krøket seg sammen.

«Du har ikke ... noe valg ...»

Brølet til Amar var umenneskelig og gikk over til et langtrukket demonisk ul. Det smalt da skjoldet hans ble sluppet i bakken, så kastet han seg over dem som en ildstorm med dragen sappara i den ene hånden og en dolk i den andre. Sverdet laget brummende hjul av bronse i luften og kastet opp kaskader av blod og kroppsdelar i sitt grusomme kjølvann. Spydspissene som ble rettet mot ham prelltet ubrukelig av på den tunge rustningen, og med håndleddet blokkerte han en hånd som sendte et slagvåpen på vei ned mot ham, før han flådde opp gjerningsmannens mage med kniven, som sprettet opp buken fra navle til brystkasse. En annen kriger veltet bakover med blodspruten stående som en søyle fra et ødelagt ansikt.

Amar ryddet en sirkel rundt seg med blodig sverdblade. Pusten hans gikk ukontrollert, og kroppen hans skalv. Elamitten som holdt Shulgi, rispet sakte halsen til gutten med knivbladet mens han så utfordrende på Amar. Mellom dem var det tyve mann. Det siste Majid så var at Amar kastet seg mot dem som en hevnerende guddom. Så var han borte blant alle kroppene som sperret for utsynet.

«Til prinsen!» ropte Majid fortvilet.

De tapre få som var igjen sviktet ikke. «Til prinsen!» ropte de, og gikk til angrep sammen med ham. Foran dem ventet kongen, som et tårn, en mur som ville hindre dem. Razhudan vinket bort alle mennene sine. Han ville ta denne håndfullen sårede sumerere alene, mens hans krigere fikk nøye seg med å vokte ryggen hans. Majid visste ikke om det var fordi han var en ærbar mann, eller om han ville håne dem.

Han var den første som var fremme ved kongen, og han sendte øksa ned med all kraft som var igjen i høyrehånden. Den spratt ubrukelig tilbake fra det massive skjoldet, før den naglete pålen traff ham på tvers over brystet og sendte ham sprellende opp i luften så han traff bakken med et smell. Majid ble liggende på ryggen og se opp, og samme hvor mye viljen hans krevde det, greide han ikke å reise seg.

Kongen fanget en stein på skjoldet, før et spyd kom susende og traff skjoldet med utrolig kraft. Bronsespissen gjennomboret vernet og gjorde det tungt og ubrukelig, og Razhudan kastet det fra seg med et grynt. Han grep den massive pålen med begge hender, og svingte den rundt seg i vide buer. En etter en kastet de gjenværende sumererne seg mot ham, og en etter en ble de slengt unna og knust som ødelagte filledukker. Tapperheten deres var like utrolig som den var nytteløs.

Majid lukket øynene og gråt, det var ingenting han kunne gjøre. Han hadde sviktet. Der oppe

seilte en hvit sky sakte forbi på himmelen. Den var til for å bli borte. Akkurat som et menneske, tenkte han.

Majid kjente noen armer gripe ham rundt skuldrene.

«Jeg skal få deg bort herfra, min venn,» hvisket en stemme ham i øret. Det var en av gjeterne som hadde fulgt med dem.

«Nei. Hjelp meg heller opp på beina,» stønnet Majid. Gjeteren gjorde som han ble bedt om, og Majid fikk stavret seg opp. Flere av ribbeina hans måtte være brukket, for det gjorde vondt å puste. Det å stå oppreist fikk verden til å kverne seg utydelig rundt ham. Kvalmen steg opp i halsen hans, og det var så vidt han greide å holde oppkastet nede.

«Ikke gjør det,» bønnfalt gjeteren, da han så hva Majid ville. I støvet lå slangebanneret, nedtrampet og revet i lange strimler

«Jeg må,» sa Majid, og sjanglet mot kongen, som stod over likene til soldatene hans. Majid bøyd seg ned, og de skjelvende fingrene fant skjefet på øksa som lå og blinket i sanden. Anstrengelsen fikk det til å svartne for ham, og noen av de ødelagte ribbeina stakk smertefullt i brystet. Da hodet klarnet opp fra kun en spinnende tåke og lysfragmenter, gikk han mot kongen igjen.

«Slipp meg gjennom,» sa Majid og løftet øksa så høyt han kunne. Blod piplet fra nesen og munnvikene hans.

«En tapper mann fra ... et tappert folk,» sa Razhudan «Vit at når ... jeg erobrer din by ... skal et av dine ønsker oppfylles. Du kan fortsatt berge ... deg og dine. Ja, om du så vil redde dine overherrer ... skal det innviges ... om du er tåpelig nok ... til å ønske deg det.»

«Jeg ønsker at du dør,» gurglet Majid. Så begynte han å hoste, og uten at han ville det, falt han til knærne og krøket seg sammen.

I førstningen trodde han at lyden bare fantes i hodet hans, men så gikk det opp for ham at det gjallet i bronsehorn fra alle kanter. Bronsehorn, og noe annet. En lav rumling, som stadig steg som et illevarslende tordenvær, kom rullende over horisonten. Da Majid løftet hodet fikk han se en stridsvogn flyte over sanden på spinnende hjul og med støvet trukket som et teppe etter seg. En skikkelse pisket løs på hestene som en galning, mens en annen sendte pil etter pil inn i massen av elamitter. Hver pil som ble løsnet traff, og flere av dem danset rundt med treskaft stikkende ut av ryggen.

Flere stridsvogner skjøt forbi rundt ham. De ble dratt av hester som frådte fra munnen og som ble pisket rett inn i fienden. De store vognene slo store kiler inn i de elamittiske rekkene der de kom farende forbi. De spinnende hjulene hadde krumme kniver montert til akslingen, og en av elamittene ble delt i to da han ble truffet av de dødbringende bladene. En av stridsvognene kjørte på siden av en stor skare flyktende elamitter, og skar igjennom dem som kornaks med knivbladet og

etterlot dem uten kroppsdeler og underliv.

Uruks nakne vrede var kommet.

Majid fikk øye på en grusom skikkelse i en av stridsvognene. Han var innhyllet i svart og bar et kraftig spyd. Alulim var her, og hans kommende fylte fienden med terror og desperasjon.

Det gikk opp for Majid at Razhudan ikke lenger stod over ham. Ellers hadde han vel forlenget blitt hamret ned i sanden, tenkte han bittert. Tilbudet om nåde hadde han ingen tiltro til. Elamittene tok nå til å trekke seg tilbake. De hadde ingen mulighet mot stridsvognene med sine løse formasjoner, spredt utover sletten som de var. Krigerne deres ropte panikkslagent til hverandre på det motbydelige språket sitt.

Stridsvognene var borte, det var visst ikke så mange, og de få som hadde kommet, måtte ha passert rett forbi. Om de bare hadde kommet litt tidligere. Majid tvang seg på beina med all sin viljestyrke, og vaklet sammenkrøket over landskapet. En klump vokste i brystet og halsen hans og inneholdt en uendelighet med smerte. Om bare ... om bare ... Majid våget ikke å håpe.

Han fant Amar liggende på ryggen i sanden. Rustningen og sverdet var stjålet fra ham. Majid vaklet nærmere, så begynte han å løpe. Først trodde han at Amar var død, og han bøyd hodet i sorg. Øynene til Amar var lukket, men han åpnet dem plutselig, som om han kjente nærværet hans. All sinnssykdom og raseri hadde reist fra det blikket, som flakket panikkslagent og hjelpeløst over ham. Amar prøvde å snakke, og først da fikk Majid øye på blodet som tørt tykt ut den åpne munnen hans, der han gispet etter luft.

«Forsøk ikke å snakke, prins,» sa Majid med stødig stemme. Han satte seg ved siden av Amar og tok hånden hans. Han angret straks på hva han hadde sagt. Skulle han nekte en døende sine siste ord? Magen til Amar var åpnet. Tarmene hans lå spredt i sleipe kveiler på den glødende sanden, og fluene var allerede i ferd med å legge egg i dem.

«Jeg – Jeg husker ingenting,» gispet Amar. Etter en lang pause greide han å anstrenge seg mer. «Shulgi!» Utbrøt han så blodet freste. «Er han i trygghet?» Det pep i brystet hans.

«Shulgi har blitt brakt i trygghet, min edle prins. Han vil klare seg.» Amar lukket øynene i lettelse, og en tåre rant ned kinnet hans. Majid hadde ikke hjerte til å si sannheten. Han ville at Amar skulle dø lykkelig.

«Si – Si til min far at jeg gjorde mitt beste. Si til ham – si at ...» Amar begynte å gurgle, og ordene hans ble kvalt i den voksende pølen av blod som rant fra munnen hans.

«Det gjorde du, min prins, det gjorde du,» sa Majid med rolig stemme. «Du kjempet som en gud. Ingen far kunne ønske seg en bedre sønn enn deg. Ditt navn vil leve evig.» Amar stirret panikkslagent opp i luften mens blodet fortsatte å strømme ut munnen hans. Han gurglet og fikk ikke puste, og da brystet sluttet å bevege seg frentisk opp og ned, stirret fortsatt øynene i redsel på ham.

«F...» Begynte Amar, mens han kjempet hardt mot smertene. Majid hadde aldri sett noen lide slik. «F ... ff ... f ... f-faen!» gurglet Amar en siste gang, mens blodet surklet fritt i lungene hans. En siste pipende lyd gikk gjennom brystet, så sluttet øynene å bevege seg og rullet opp for å stirre mot en blind himmel. Munnen hans var fortsatt åpen, og tykt, svart blod fortsatte å sive ned munnvikene. Majid slapp ikke hånden hans, men bøyde hodet ned mot halsen til Amar. Klumpen i brystet hans bristet, og sorgen hogg tak i ham med en nådeløs skjebne som vitne. Majid brøt sammen og gråt som et barn. Hele den kraftige kroppen ristet av hulkene hans. Nå visste han at det var sant, at gudene hater mennesket.

Det er umulig å si hvor lenge Majid satt der, tapt for all verden. En nådeløs skygge vokste over ham til sist, og han ble løftet opp etter kragen.

«Du, hund! Du har kommandoen her. Hvor er prinsene? Si meg at de er trygge, ellers skal jeg ...-» Majid skulle til å åpne munnen for å svare, da et hardt knyttneveslag traff ham i ansiktet. Han falt på ryggen med et stønn og ble liggende. «Snakk, ditt usle kryp.» En fot ble satt mot strupen hans og hindret at han fikk puste. Majid strevde med å snakke. «Si at ...» Først da fikk Alulim øye på liket som lå der utstrakt i sanden, og han fjernet foten fra strupen til Majid.

«Må gudene heller ha forunt meg å dø i mors liv enn at jeg fikk se denne dagen,» sa Alulim. «Jeg forbanner skjebnen og verden og de usle gudene som styrer den. Jeg forbanner meg selv og alle mine gjerninger.» Majid fikk karret seg opp på beina. Gjennom et utspring av tårer så han mot sandkammen, og Alulim fulgte blikket hans.

Der stod elamittene samlet rundt geitebanneret, og de løftet hendene mot himmelen mens de hyllet sin hedenske gud. På sandkammen var de trygge for stridsvognene, og enda hadde ikke Alulims hærstyrker dukket opp. De ville lett slippe unna til sitt eget land.

På en påle midt i blant dem hang det bundet en naken skikkelse. En av elamittene slo løs på den livløse kroppen med en kjepp der den hang og dinglet, og for hvert slag steg et jubelrop opp fra elamittene. Majid sank ned på bakken og begravde ansiktet i sanden. Han ønsket at sanden skulle sluke ham, at han kunne synke vekk fra alt nede i den og bli glemt. Han hadde sviktet, og de hadde mistet de beste blant seg. De aller, aller beste. Ingen seier kunne veie opp mot denne dagen, som Majid forbannet resten av sitt liv.

Alulims hærstyrker kom litt etter at den siste elamitten på sandkammen var forsvunnet. Med lange kniver vandrer de over slagmarken, og tok livet av de fiendene som var for hardt såret til å gjøre noen nytte for seg. De som bare var blitt slått bevisstløse, eller som ellers kun var lettere såret, ble bundet sammen i et slavetog. De skulle arbeide i tinngruvene til de stupte av utmattelse, og ingen tvilte på at slavemestrene der ville gjøre den lille tiden de hadde igjen så ille som mulig. Soldatene som hadde overlevd slaget, frydet seg over det.

De sårede og de døde sumeriske soldatene ble båret bort fra slagmarken og tilbake til sin by. Mang en mor hadde mistet en tapper sønn. Døde øyne kunne ikke se templene en siste gang, da likene ble brakt til jorden etter en dyster prosesjon. De overlevende var glade for at de fortsatt kunne drikke de levendes vin, og fortsatt omfavne en varm kvinne.

Det skjelvende vraket av Majid ble brakt for Sargons trone, prinsenes far. Kongens ansikt var askegrått, mens Majid kysset hans føtter og ba om tillatelse til å ta sitt eget liv. Sargon fikk høre alle omstendighetene rundt sine sønners død, av både Majid og andre vitner han kunne stole på. Da han tilslutt reiste seg var Majid sikker på at han skulle bli dømt til døden, og han følte seg lettet over at han skulle slippe den straffen det var å fortsatt puste. Men Sargon la hånden på hodet hans og bød ham tjene Uruk som prest resten av sitt liv. Sargon var en grusom hersker.

Majid startet sin lange tjenestetid for å gjøre bot for sine synder, og med tiden vokste han med sin gjerning og mestret de talenter han hadde med seg fra fødselen av. Hver gang kongen så på ham, trodde, ja nesten håpet han at det skulle være med hat, men det var ikke tilfelle. Det hadde vært lettere om det var slik. Tilslutt kunne Majid iføre seg yppersteprestens kappe, og som den øverste religiøse leder rynket hans panne seg i mang en innsikt og mang en sorg. Og det var en edelsten i livet som fortsatt var Majid forunt, for kongens datter, det eneste barnet han hadde igjen, vokste opp i helse og sunnhet.

For Majid ble hans viktigste gjerning å stå imellom henne og skade, uansett hvilke steder hun kom til å vandre. Det var rundt henne fremtidens hendelser ville dreie seg.

Alla Xuls ånd svevde som en vind over slagmarken i vide spiraler som førte ham lengre og lengre bort. Hans gjerninger her var ført til ende. Han hadde sett det han ville se, men likevel undret han seg. For mens de to hærene kjempet ble han klar over en voldsom kraft som glødet på slagmarken, og Alla Xul hadde frydet seg, for han kjente igjen denne kraften som sin egen. Han hadde stupt ned som en ond ånd ved slangebanneret, og forsøkt å styre begivenhetene til sin fordel. Det hadde nesten lyktes, men Alla Xul var langt fra sitt domene, og var langt fra sin fulle makt. Han kunne bare observere i fortvilelse mens hans interesser ble frarøvet ham, og Alla Xul hadde blitt rasende. Men, tenkte han der han gradvist ble oppløst i den varme sommerluften, han hadde ikke tapt. For selv herfra kunne Alla Xul sanse at det var flere som eide denne kraften. Og før eller senere sverget han på å finne dem. Da skulle han være forberedt, og gi dem all den hjelpen de behøvde. Alla Xul stirret skuffet ned på slangebanneret som var tråkket ned i sanden. Ja, da skulle de få all den hjelpen de trengte for å utføre hans vilje. Med en hes latter vendte han tilbake til ørkenens fjerne steder, der demoner og ørkenvinder raste rundt i en evig kamp med hverandre. Da han dro, drysset ørkensanden ned som et teppe av glemsel over slagmarken. Men Alla Xul skulle ikke glemme. Ørkenens sjel hersket stadig. Alla Xul hersket stadig.

Tidens skygger gled over den store sletten i lyset fra to tusen soloppganger. Og åtte år passerte på et øyeblikk. Menneskene ville glemme, visste han, og da skulle han være der. Kanskje var menneskets eneste fordel det at de kunne glemme. Ja. Han skulle sive inn i deres sinn og hjerter, slik den evige sanden siver inn i alle kriker og kroker.

Der ute hersket ørkenen. Der ute hersket ørkenens sjel.

II

Grålysning. Den store sletten krøp grådig mot en horisont som flyktet i alle retninger og etterlot seg en svimlende tomhet i det flate landskapet. Himmel og jord møttes som mann og kvinne blant fjellene langt der borte, og der de forentes ble en voksende glød til. En ildkule sprang opp i flammer og liv fra sin fødsel bak verdens rand. Solguden Utu steg opp i triumf på hvelvingen. For hans brennende vinger ble nattens bleke skygger endelig bannlyst der de flyktet over sletten og ned til underverdenen.

Sargon myste mens han tok landskapet innover seg. Verden speilte seg som et stille hav i kjølige grå øyne mens solens stråler bredte seg utover synsfeltet. Gulnende gress klynget seg tappert til bakken. Her og der vokste det brunsvidde busker fram. Ellers var landskapet tømt for liv. Det var lenge siden det hadde vært regnskyll, og landet sultet. Han fortsatte å speide. Flimringen i landskapet var blitt så intens at sletten når som helst kunne smelte og renne bort som flytende

metall. Fjellene dirret under solens nådeløse hammerslag.

Sargons ansikt var hardt og kunne minne om en predator. Det bar preg av å tilhøre det vi husker som vår overmann i våre fjerne minner fra urtiden. Et minne som dveler der langt nede i underbevisstheten, og likevel pulserer med hvert hjerteslag. Huden lå stramt og gyllenbrunt over de høye kinnbena. Det fantes ikke et snev av fett eller mykhet i ansiktet, bare en alltid tilstedeværende grusomhet. Alltid våken, alltid granskende. I minnene dine er det deg han søker. Der du er sterk er han sterkere. Der du har kunnskap og kløkt er han klokere. Der du har hatt kvinner har han hatt alt. Skulle dere møtes ville han gjennomskue deg på et øyeblikk.

Bare noen fine rynker røpet hans alder, han var i den alderen der menn får visdom. Bortsett fra et lendeklede var han naken. Huden var svidd brun som landskapet, han var knyttet til dette landet fra fødselen av. Under huden løp musklene på kryss og tvers som tøyelige bånd. Selv nå mens han slappet av var musklene tydelige, men de smeltet sammen med den magre kroppen. Ingenting ved ham var overflødig. Han var urørlig, selv om hele kroppen gav inntrykk av å vente på at noe skulle skje. Slik som den evige sanden venter på et vindpust for å røre seg, var han tålmodig. Han var som landet. Hvilende. En skjult, uberegnelig kraft som kunne eksplodere til å bli en sandstorm.

I neven var en lang pisk. Læret var så innsatt med olje at selv ikke den brølende flammen på himmelen kunne lage sprekker i den. Pисken kveilet seg som en sovende, brun slange i hånden hans.

Plutselig sperret øynene seg opp. En bevegelse. Det golde landskapet glitret kaldt i øynene som om de skulle være ovale, grå speil. Landskapet var helt urørlig. Men han var sikker på hva han hadde sett. Hånden løftet seg over hodet, og piskene gnyng i lange kveiler ved føttene hans. Igjen. En av kvistene i en busk langt der borte rørte på seg.

Piskene smalt høyt.

«Heeeyah!» Ropet hans var mektig. En utløsning etter lang tids venting. «Gazala! Babieca! Løp som vinden.» De to hestene vrinsket skremt, steilte, og skjøt fart gjennom landskapet. De uskodde hovene dundret takten av hans egne hjerteslag mot marken, og de to hjulene på vognen han stod i rullet som torden over horisonten. Igjen smalt piskene. Hjertet hans hamret villere, og hovene ble til grå skygger mot sanden under. Bak ham løftet støvet seg som et gyllent slør etter vognen, og han kjente at en vind løftet ham opp og bar ham over marken.

Gazala og Babieca var mer verdt enn de fleste mennesker. De kunne bære ham langt. Flankene deres drev av svette, og musklene arbeidet som en ustoppelig maskin under de brune ryggene. Det var ikke bruk for piskene lengre. Sargon heftet den fast til en krok som var plassert på panelet av bøyd tre som han stod bak. Med den venstre hånden styrte han tømmeene, mens den høyre fant et kastespyd som lå i en kogge ved bena. Han vippet det opp i hånden, og holdt det klart til kast. En tynn spiss av bronse fanget sollyset og glødet varmt.

Haren bykset og hoppet skremt fra side til side. Den var langt fra hullet sitt, og hadde skjult seg i skyggen av buskene på leting etter mat. Den skjønte at den ikke kunne løpe fra vognen, men gjorde utallige krumspring for å forsøke å utmanøvrere den.

«Ezeru! Forbannet!» Haren gjorde et ufattelig byks for størrelsen, og vognen skjøt forbi. Sargon rev i tøylene for å forsøke å sakke farten, samtidig som han gjorde en vid sving rundt. Vognen krenget faretruende, men han bøydde knærne mot underlaget av sammenflettet elvesiv for å presse hjulet på den ene siden ned til bakken. Underlaget var fleksibelt, og tok av noe av støtene fra marken under. Likevel kjente Sargon at det dirret i knærne mens han dreide rundt. Haren var foran ham, og denne gangen nærmet han seg i en langt mindre hastighet. Han ville ikke gjøre den samme feilen igjen. De grå øynene smalnet seg.

«Ana simtim alaku. Gå til din din skjebne,» hvisket han mellom de tynne leppene. Armen skjøt plutselig bakover, og spydet fløy fra hånden hans. En lang, smal skygge fløt over den golde bakken. Spydet slo ned ved poten til haren, som fortsatte å løpe videre. Den gjorde ingen krumspring nå. Det var som den slappet av og aksepterte sin skjebne. Den kunne ikke slippe unna. Sargon fant et nytt kastespyd i koggen ved bena. Han vippet det opp og gjorde seg klar til å kaste. Musklene strammet seg i overarmen. Bicepsen bulte. Øynene smalnet da han siktet seg inn.

En skygge på brede vinger for plutselig over ansiktet hans. Et høyt, tynt skrik lød da rovfuglen stupte ned med klørne åpne under seg. Falken for rett over Sargon, og slo ned i haren som gjorde en kollbøtte og ble liggende. Klørne lukket seg om den skjelvende kroppen, og nebbet sank rovgrisk i haren som gav fra seg et nærmest menneskelignende klagerop da den døde.

Et støkk gikk gjennom Sargon da han sakket farten på vognen og la spydet på plass. Det var en uhyggelig lyd. Kanskje var det sant det noen av mystikerne sa, at åndene til de døde levde videre i planter og dyr, før de kunne ta menneskeskikkelser igjen. Sargon treddet en tykk hanske på armen, og holdt den ut. Falken lettet og kom flygende mot ham. Den søkte seg rett på, og fugleøyene sluttet aldri å stirre på ham. De var åpne, dyriske og automatiske. De røde båndene som var festet til bena flagret der den fløy, de markerte falken som noens eiendom. Han kjente hvordan klørne grep tak da den satte seg på armen hans. Den var hans, denne fuglen. Men innerst inne visste han det. Ingen kan eie sjelen til et rovdyr, eller villskapen som strømmer gjennom dens hjerte. Den kontroll han hadde var bare tilsynelatende. En illusjon dyreånden hadde kastet over ham.

«Bra gjort, essuru,» sa han, og holdt litt kjøtt mot det glupske nebbet det fortsatt dryppet ferskt blod fra. Den snappet kjøttbiten fra fingrene hans, kastet hodet bakover og gulpet det i seg. Falken flakset litt med de brune vingene, før de falt til ro og ble foldet sammen ved siden av kroppen. Hver fjær glinset sunt og sterkt. Sargon strøk den over dunene på hodet, og dro en svart hette over den før falken rakk å reagere. Fuglen ble straks helt rolig. Med den på armen gikk han bort til haren som lå der urørlig, og plukket den opp etter ørene.

Han ville ikke helt innrømme det, men han var irritert på seg selv. Han burde ikke ha bommet den første gangen, selv om det egentlig bare var tilfeldigheter som avgjorde at han ikke traff. En liten fordypning i marken, eller en sten. Litt ristning i vognen var alt som skulle til for at spydet falt noen håndbredder fra der han siktet. Falken hadde vunnet også denne gangen. Han hadde hatt mange slike konkurranser med den, men i dag var spesiell dag. Han hadde håpet på en liten følelsesmessig triumf, for det ville bli liten tid for rekreasjon i den vanskelige tiden framover. Pannen hans rynket seg tankefullt. Dagene som skulle komme ville avhenge av avgjørelsene han tok nå. Han var en mann som var vant til å handle, uten å nøle og uten å angre. Men akkurat nå skulle han ønske at han hadde mer tid på seg til å treffe de riktige valgene.

Han skulle ønske han kunne ha mer tid sammen med henne.

Sargon hoppet opp i vognen og hengte haren fra ørene etter karmen. Han smattet på hestene, rolig denne gangen, og hjulene dreide rundt. Sønnene hadde også pleid å jakte med ham, fra tid til annen. Det var vel de øyeblikkene han forsøkte å huske nå. Med falken på armen styrte han mot stedet der det første spydet fortsatt stod boret ned i marken, og fikk plukket det opp. Et bekymret blick ble rettet mot himmelen. Det var ikke mer tid. Han måtte tilbake nå. Det var nytteløst å rase rundt i ørkenen på jakt etter fortiden. Vognen dreide rundt, og hjulene med seks eiker lød som rullende torden over landskapet.

Vognen arbeidet seg møysommelig opp en forhøyning i landskapet. Sargon lente seg forover med beina langt fra hverandre, og holdt tøylenes i begge hender. De mange sandkammene i landskapene så alltid ut til å være i ferd med å smuldre fra hverandre, men ble på mirakuløst vis holdt sammen av tuer av gress som klynget seg fast her og der. Før eller siden ville vinddjevlelene vinne, og løfte sanden og støvet opp for å drysse den ned et annet sted. Sargon kjente dette landet, men om han kom tilbake hit om en uke, ville det allerede være forandringer i landskapet. En knoll ville ha blitt mindre, og se ut som den gradvis sank tilbake ned i jorden. En ny voll med sand ville bukte seg forover som en orm lenger bort. Bare forandringen selv så ut til å være vedvarende her på den store sletten.

En klok mann bør være årvåken, tenkte Sargon. Ellers vil begivenhetene løpe fra ham, og få ham til å sette foten fast i et sandhull eller velte ned en skrent han ikke ante var der, forblindet at landskapets tilsynelatende monotoni. Menneskene i dette landet var som landskapet. De tolererte ikke den klossete, like mye som livet straffer den som er forbannet med uhell av gudene. Livet tilgir ikke, og ved det minste feilgrep er man dømt til å spise salt og aske resten av sin tid. Sargon gjorde ingen feilgrep, og han var ikke klossete. Han fulgte alltid med. Han kunne føle vinden før den kom. Han knuget sin skjebne i hendene, sammen med tømmene som han holdt. Men han visste at bare gudene visste hvor vinden skulle sukke neste gang.

Marken under rettet seg ut, og Sargon kunne stå vanlig. Sletten svømte utover synsfeltet. Urørlig. Bare luften dirret under solens nådeløse blikk. Hestene hang med hodene mens de gikk, og rundt ham stod søyler av damp opp fra marken. Det var de siste restene av fuktighet som ble drevet fra landet. Himmelen krevde sine gaver tilbake. Sargon løftet armen til pannen og tørket vekk et tynt lag med svette. Det kunne ikke bli stort verre nå. Men han måtte ikke vise svakhet. Tårer som faller til marken gjør bare jorden enda mer salt. Han låste ansiktet fast i stein og pisket hestene. De stakkars dyrene gjorde det de var skapt for, rettet ut ryggene og skjøt forover. Han kunne ikke være ettergivende. Ikke med noe menneske eller dyr. Minst av alt seg selv.

Konturene tegnet seg gradvis opp mot horisonten. I den voldsomme hastigheten så sanden på sletten ut til å strømme mot byen der den vokste opp i miniatyrform. Suset fra vinden som gikk forbi ørene sa at sanden truet med å svelge byen ned i jorden den hadde vokst opp i fra. Han ristet på hodet, og de ubehagelige stemmene forsvant.

Etterhvert ble detaljene tydeligere, og byen ruvet over ham som den alltid hadde gjort. Den var mektig, denne byen. Den kunne holde ut enda en tid. Rektangulære murer bygd i leirebrikker svidd harde av solen reiste seg og beskyttet det myke innenfor. Murene var ufattelig brede, man kunne kjøre to hestevogner i bredden bak brystvernet. Der kunne man stille opp en hel hær. De ville løfte en skog av spyd opp mot himmelen, rope med en stemme, og fortelle fiender at her bodde menn. Brystvernet var blitt bygget ganske lavt med vilje, for å gjøre det lettere å skyte med piler eller stein ned på de som skulle stå ved foten av murene. Bak murene var det reist et uendelig konglomerat av firkantede leirbygninger, med smale smug og bakgårder skjult mellom seg. På forhøyninger inne i byen var det reist massive monumenter og runde templer. De ruvet over alt annet, og gav inntrykk av å være fallossymboler med den auraen av makt de utstrålte mot enhver som så på dem. Rundt dem klynget de firkantede leirhusene seg, og fortsatte videre innover så langt en kunne se. Sargon kunne ikke skimte murene på den andre enden av byen, for så langt unna var de. Hun var mektig, denne byen. Hun var mektig, hans Uruk.

En smal grusvei ledet inn mot bebyggelsen, og Sargon plasserte vognen midt på den så grusen knaste under de tunge hjulene. På hver side av veien var det plassert hoder på stake. De stod plassert med jevne mellomrom og gapte. Det virket som om et av ansiktene til enhver tid så på ham, og det var vel også intensjonen til den eller de som hadde hengt dem opp. De råtnende ansiktene stirret blindt inn i evigheten, og var frosset fast i det uttrykket av terror de hadde følt like før dødsøyeblikket. Noen så litt overrasket ut. Andre hadde tungen slapt hengende ut av kjeften. Sargon undret seg på hvor lenge de hadde levd etter at hodet ble skilt fra kroppen. Han gliste bredt, og blottet de skarpe hjørnetennene sine. På sett og vis var han nok litt av en filosof som kunne undre seg over slike ting. Svarte skyer av insekter løftet seg irritert fra de råtnende hodene da han passerte, men summet snart tilbake til festmåltidet sitt.

Sargon kunne se brune skikkelser reise seg og løpe rundt der fremme. Det minnet han om en virrende flokk oppskremte høns. På akselen bar de spyd som pekte i alle retninger. Det kunne være vel tjue av dem. En stemme smalt, og de samlet seg på geledd. Sargon oppmuntret hestene, og kom mot dem i en rasende fart. Ropet hans var høyt.

«Heeyaaah! Vis dem hva dere kan, sisu. Vis dem, hester.» Gazala og Babiaca prustet og peste, og fornyet anstrengelsene sine. Musklene arbeidet som tykke knuter av tau under huden. Så nærme kunne Sargon se de hvite lendekledene deres. Han kunne se frykten lyse ut av øynene deres. Noen hadde ikke en gang rukket å få med seg skjold, og stod der med spydet i skjelvende hender.

Da Sargon passerte med en virvlende støvsky båret etter seg, raslet det i mange våpen som ble sluppet. De falt på kne og lot pannen røre bakken. Sargon verdiget ikke dem et blikk. For hva bryr vel løven seg om marken som kravler under jorden? Hva bryr vel gudene seg om menneskene som kravler på jorden? All respekt er først anerkjennelse. Han red under den store Babu. Porten var bred, og dørene av bronse stod på vidt gap for ham. Hengslene på dørene var festet til to søyler, som tok form av menneskeskikkelser med fjærprydete vinger og fugleklør. Tverrbjelken var støpt i massivt bly over porten, og ut fra den vokste et forferdelig ansikt, med åpen kjefst og utstrakt tunge.

Demoner og guder. Lys og mørke. Godt og vondt. Sumererne visste at begge deler var nødvendig i et menneskeliv og for en nasjon. Demonen kunne gape mot natten og holde all den terror som var i den unna.

Hovedgaten fra porten var brolagt, og vokste seg bredere etterhvert som ulike sideveier sluttet seg til den. De uskodde hovene raslet over steinen, men han drev dem ikke hardt lengre. Han ville ikke skade beina deres. Hjulene rumlet videre. Rundt ham var mange mennesker. Det var arbeidere, håndverkere og prester. Det var kvinner. De gifte var pålagt å ha et slør festet til håret, for å vise sin status og at de tilhørte en mann. De ugifte og de uten ære måtte la håret henge fritt, slik at alle menn kunne beundre det inntil hun ble tatt av en. Alle vendte de ansiktene mot jorden da han passerte. Senene i armene strammet seg om tømmene mens blikket hans vandret over mengden.

Det var ingen som så opp.

Tilslutt var han fremme ved Ekallim, det mektige palasset som var reist midt i byen. Det var bygget i tre terrasser det strømmet vann fra, en grønn oase som stod vendt mot byen. Det var mange porter inn til hagen, alle vokter av en eller flere menn. Soldater eller tjenere. Men Sargon fulgte en vei som gikk opp en slak bakke, til han kom på baksiden av palasset der hovedporten var. Grusen knaste under hjulene da han stanset vognen og hoppet ut.

To vakter stod på hver side av porten med sorte skjegg som var flettet sammen. De hadde brede spyd i de grove nevene, og skjold av lær. Draktene deres var vide og røde, og snirklete sko var plassert på bena. På hodet hadde de høye hatter. Det var garden, og disse stod urørlige og stirret rett fram. På samme måte som et barn kan læres opp til å snakke, hadde de blitt lært opp til å ikke

kjenne frykt.

Det fryktede navnet de gikk under var nasaru.

En mann kom nå gående på grusveien ut fra porten. Han hadde vide, hvite klær på seg, og en medaljong rundt halsen som viste et septer hvor en svart og en hvit slange slynget seg oppover. Da han kom fram, slo han armene ut og bukket.

«Sar sarrum. Kongers konge. Var hellet med spydene dine i dag?»

«Manzaz pani, min attendant. Et bytte ble felt, men spydene mine har ikke vinger slik som falken har. Han viste den frekkhet å slå meg i ærlig kamp igjen. Hva sier du til det, wardum?» Kong Sargon rettet seg opp i sin fulle høyde og så rasende ut.

«Med Sar sarrums tillatelse, sa mannen, så sier jeg at det er grusom fornærmelse.» Mannen hevet blikket fra bakken, og humør og lekenhet danset rundt i øynene. «Skal vi få forbryteren henrettet, herre konge? Ribbet og stekt og servert til middag?»

Sargon lo høyt. All spenningen han hadde følt hele dagen ble plutselig løftet fra skuldrene hans. Det var ikke uten grunn at denne tjeneren var favoritten hans.

«Nei. Ikke ennå. Men om det skjer en gang til, skal jeg vurdere nettopp det. Den falken vet ikke sitt eget beste.» Sargon rakte tjeneren haren. «Denne derimot, vil gjøre seg godt i grytene i kveld.»

«Løp den godt, Sarrum?»

«Den løp fra sin skjebne, men endte bare med å komme den i møte som oss alle.»

«Så lenge den kjempet bra, er kjøttet godt,» sa tjeneren.

«Jeg har puttet falken i en sekk, den er for farlig til å være fritt blant folk. Noen kunne miste et øye. Ta den til fuglehuset, og pass på at du er på vei vekk før du slipper den fri.» Sargon rakte tjeneren en brun striesekk, og et anslag av panikk vistes i ansiktet hans da noe rørte seg inni. Sargon måtte smile igjen, før den vanlige dystre alvoret kom over ham.

«Hvor er min datter?» Et av brynene hevet seg inkvisitorisk.

«Hun har dratt til tempelet, O' hærskarers herre. Det var tidlig i morgen, rett etter at du hadde dratt. Hun tok med seg en gruppe tjenere og noen soldater.»

«Hva? Har hun vært ulydig igjen? Jeg har jo sagt at hun skal be om tillatelse før hun drar noe sted.» Sargon knurret nærmest. «Rett etter at jeg hadde dratt!» brølte han plutselig, som om nettopp det var en skandale i seg selv.

«Om ikke annet så tar hun etter sin far ...» sa tjeneren og ble plutselig stille. Han ville ikke gjøre kongen mer rasende.

«Hmm,» sa Sargon, og gned seg i det svarte skjegget på haken. «Hun plager gudene altfor mye som det er. Azara er altfor opptatt av disse tingene. Tegn i himmelen og tegn på jorden og alt det der. Gudene lar en skjønn hva de vil med en fort nok. Men som vanlig nekter hun å høre. Hva

skal jeg gjøre med henne?»

«Kanskje en god omgang med en kjepp ville få henne å bedre tanker? Det kunne være verdt et forsøk, O' mektige.» Tjeneren slo armene ut og bøyde hodet.

«Så mektig at jeg ikke har kontroll på en jentunge? Haha. Det har jeg ikke hjerte til. Kan du tenke deg all gråtinga da? Hun er krevende nok som det er. Dessuten ville jeg måtte gjøre det hver eneste dag om effekten skulle være vedvarende.»

«Som du sier, O' kvinners undertrykker.»

«Var Majid med henne?»

Tjeneren nikket.

«Jeg kunne tenke meg det. Det er ypperstepresten som fyller hodet hennes med alt dette snakket om gudenes vilje. Alltid hører jeg henne snakke om riter og bønn, hvordan vi må gjøre gudene til lags. Hun burde heller tenke på å blidgjøre sin far, er du ikke enig? For en ungpике burde hennes far være gud nok. Det er jo han som bestemmer om hun får vokse opp, eller om hun blir kastet i elven.»

«Ja, O' Sarrum.»

«Vel, jeg stoler på Majid. Til tross for det svære skjegget og den fanatiske messingen er han faktisk en god mann. Og denne dagen er det kanskje best hun ikke er til stede. Majid kunne faktisk ikke gjort meg en større tjeneste ved å holde henne borte. Er rådet samlet?»

«De er det. Jeg har sagt til dem at en konge kommer når det passer seg.»

«Det gjorde du rett i. De oppblåste narrene har godt av å vite sin plass. Men, kanskje det er best at jeg ikke lar dem vente lengre. De kunne finne på å drikke all vinen og trakassere tjenestepikene.» Sargon begynte å gå imot porten som førte inn til palasset. «Spenn fra hestene og gi dem vann. Jeg vil at de skal ha den beste havren.»

«Det kan dessverre ikke gjøres.»

Kongen snudde seg.

«Det er ikke mer havre igjen, annet enn det som trenges for å så.»

«Så gi dem det grønneste gresset,» sa Sargon.

Tjeneren knipset på noen slaver i bar overkropp som hadde skjult seg ut av syne bak en busk, som seg hør og bør. De tok nå til med å spenne fra hestene. Tjeneren gikk ytterst forsiktig med den brune striglesekken dinglende under seg. Falken flakset vilt der inne.

Nok en bekymret rynke viste seg på pannen til Sargon da han gikk inn i de kjølige skyggene mellom palassets søyler.

Palasset var bygd i en åpen arkitektonisk stil. Det betød at der Sargon trampet målrettet ned en bred korridor, var det seksjoner som stod under åpen himmel. Disse åpningene var plassert med jevne

mellomrom, og hadde et overheng av svære palmeblader som dekke. Sollyset som slapp igjennom formet søyler av gull foran ham der han gikk. På noen av veggene klatret eføy grådig oppover, og her og der stod det potter med eksotiske planter. Luften var kjølig og frisk, og bar et hint av blomster og nektar.

På tross av dette var Sargon i et overstadig elendig humør.

Foran ham var en ung kvinne iført blå kjole. Hun satt på kne foran en liten fontene som strømmet ut av en groteskt gapende munn i veggen. Hånden hennes for i vide sirkler like over vannflaten, som virvlet og klunket bedagelig etter. Hun lot til å være tapt for omgivelsene sine, og la ikke engang merke til den jevne lyden av skritt som vokste mot henne. Sargon kjente henne igjen med en gang, og de tynne leppene vrengte seg bakover i noe som kunne forestille et smil.

«Forbanna jentunge! Hva har jeg gjort gudene siden de straffer meg med henne hver eneste dag!»

Den unge kvinnen trakk begge hendene til munnen, og gispet forskrekket da hun ble klar over at han var der. Sargon lot som han ikke så henne der han kom gående.

«Hvordan kan hun gjøre dette mot meg? Å være ulydig mot sin egen far, på tross av at han strengt og ettertrykkelig forsøker å holde kustus på henne. Å fare avsted til byen som en annen flyfille. Uten noen anstand eller slektninger til å holde tilsyn.» Stemmen hans steg til et brøl. «Det er en skam! Det er intet mindre enn skandaløst! Gudene må vite hva hun driver med!»

Han hamret den ene hånden nede i vannet så det sprutet til alle kanter. Så stormet han videre nedover korridoren. Den unge kvinnen trakk seg livredd helt opp mot veggen da han passerte. Sargon løftet nevene og holdt dem knyttet foran seg. «Det må sterkere midler til,» snerret han. «Om hun ikke er her snart skal jeg gi henne en god omgang ris så hun virkelig kjenner det. Så skal jeg låse henne inne på rommet sitt og kaste nøkkelen. Gudene skal vite når jeg slipper henne ut igjen.»

Sargon vandret videre, mens han mumlet og knurret for seg selv. Han trengte ikke å ha øyne i nakken eller å snu seg for å vite at den unge kvinnen løftet kjolen opp til knærne og løp i motsatt retning. Lyden av de bare føttene hennes gikk nesten i stakkato over det harde golvet, før de svant i bakgrunnen. Sargon senket nevene. Han kjente henne. Som konge var han veldig klar over de ulike mennesketypene som finnes, og var i stand til å gjenkjenne dem på forbausende kort tid. Venninnen til Azara ville brenne etter å være behjelpelig med å fortelle om hvilket dårlig humør hennes far var i. Smilet hans bredte seg over ansiktet da han skjønnte at skuespillet hans hadde lyktes. Det burde få fart på henne og få henne hjem til i kvelds. Og i mellomtiden kunne han rekke å få ferdig møtet.

Han brummet tankefullt. Møtet, ja. Han måtte være kløktig her også. Om Uruks adel var like letturte som jentungen, hadde han virkelig grunn til å være bekymret.

To vakter med høye hatter stod foran de store dørene som førte til kongssalen. Også de hadde sort, flettet skjegg hengende ned brystet og kraftige spyd i nevene. Da han kom, grep de i

døren for å åpne den. Sargon løftet hånden brått, og de stanset.

«Nei, mine nasaru. Hvil!»

Uten å fortrekke en mine inntok de plassene sine. Korridoren forgrenet seg i noe som kunne minne om en “Y” på begge sider av døren. Sargon tok av til venstre. Det var ingen åpninger i taket her, som svimlet høyt og menneskeskapt over ham. Han rev et forheng til side, og litt lengre bort åpnet han en dør. Endelig var han i de private gemakkene sine. På veggen hang det en forvokst og kurvet bue, uten noen streng på, sammen med en god del andre våpen han hadde brukt opp igjennom tiden. Det var også trofeer over det våpnene hans hadde beseiret. Dyreskaller og våpenstandardene til forlengst utryddede stammer. Rommet var stort, og draperte gardiner førte ut til en større terrasse der han kunne se utover byen.

En tjenestepike stoppet opp i hva enn hun drev med, og rettet blikket mot gulvet. Av gammel vane noterte han seg at brystene presset seg overmodent mot utringningen, men han kjente ingen presserende lyst vokse i seg, slik det ville gjort i ungdommen. En urovekkende stor hund kom løpende klossete mot ham, mens den lange halen slo fra side til side og truet med å velte noen vaser som stod på et lite bord. Den bjeffet høyt, og reiste seg på bakbeina for å plassere to poter med lange klør på det bare brystet. En lang, bred tunge gled over ansiktet hans. Etter ånden å dømme måtte hunden nettopp å spist noe han ikke ville tenke på hva var. Den bjeffet høyt igjen.

«Rolig nå, kalbi. Rolig. Sitt! Sitt sa jeg. Der ja. Flink hund.»

Hunden satte seg og smattet forventningsfullt med tungen. Den ventet seg nok en godbit av noe slag. Sargon plasserte neven på hundehodet, og det slo ham hvor liten hjernen på denne skapningen måtte være. Praktisk talt holdt han hele dens tankevirksomhet i hånden sin. Han tørket vekk spyttet og slimet på ansiktet. Nå ja, den hunden kunne løpe godt, og til og med en væpnet mann ville frykte de kraftige kjevne. «Bli der, kalbi,» advarte han. «Bli.»

Hunden hadde vett nok til å adlyde da den hørte tonen i stemmen hans. Den visste at det stemmeleiet hadde det med å bli fulgt opp av en sviende pisk som ble svunget hardt og lenge. Sargon snudde seg, og gikk inn i et hulrom som var plassert i veggen. Han åpnet en dør, og befant seg i en kort, mørk gang. I enden var det et rødt forheng det skinte lys igjennom. Han kunne høre en høy stemme på den andre siden, og den mumlingen og ruslingen som varslet tilstedeværelsen til mange mennesker. Sargon likte å bruke denne private inngangen til sin egen sal, for slik kunne han komme uanmeldt og overraskende på dem. Bare det faktum at han kunne dukke opp når som helst var nok til å holde mange av dem i ånde. Sargon passet alltid på å holde et psykologisk overtak over andre mennesker.

Han stilte seg like bak forhenget og lyttet.

«Og s-sannelig jeg sier dere, v-venner. Vår kjære by er i en h-høyst kritisk situasjon. Men jeg sier som jeg alltid har s-sagt. Det er bedre med to f-fisk i hånden en sju råtnende i sanden. Vi må

vente å se, men samtidig g-gripe mulighetene som kommer. Pragmatisme er den klokes dyd. Vi må være k-kloke.»

Sargon smilte. Elulu hadde mye i hodet, men hadde vansker for å gi uttrykk for det sånn rent praktisk. Dessuten var han elendig til å holde taler, siden han ble altfor nervøs altfor fort når manges øyne hvilte på ham. Mennene i salen lyttet likevel høflig til ham.

«Vi m-må dessuten bekjempe den kommende hungersnøden med å plante bygg istedet for hvete. Bygget tåler at jorden er s-salt i mye større grad. Jorden b-blir alltid salt når ikke v-vann fra floden vasker den ren. Jeg skal p-personlig snakke med bakerlaugene om dette. T-takk for meg.»

Litt spredt applaus lød da Elulu gjorde seg ferdig.

«Det er så sant som det er sagt, Elulu.» Noen ropte bifallsord. «Der sa du det!»

De ville vel holde seg inne med mannen, siden han var fra et gammelt adelshus og dermed hadde mye penger.

«Hvem har sagt noe om hungersnød? Jeg vil ikke høre slikt defaitistisk prek!» Sargon rev forhenget til side og trampet inn i salen. Et kollektivt gisp gikk gjennom forsamlingen, og stakkars Elulu så ut som om han nettopp var blitt kastet i et løvebur, så blek var han.

«Alle bøyer hodet for den mektige og edle kong Sargon, sønn av den seierrike konge Gudea den andre av hus Akkad. Hersker over den storslåtte by Uruk, og forvalter over de nærliggende og fjerntliggende provinser og tilhørende lydriker. Den eksalterte, opphøyde og edelmodige, hvis røst får menn til å skjelve, og hvis sæd har erobret mang en dydig kvinne. Bøy hodet for hans majestetiske og guddommelige nærvær, nasjonens far og ektemann!»
Herolden proklamerte de påkrevde ordene, og de oppmøtte bøyde hodene sine.

Brynene på pannen til Sargon samlet seg. Herolden måtte arbeide mer med ordene sine, for han syntes ikke at de på langt nær var dekkende for hans storhet.

Sargon lot blikket vandre over de som var samlet der, kanskje to hundre menn i alt. Om mannen han så på var viktig nok, lot han blikket hvile på ham til de fikk øyekontakt og fikk utvekslet et megetsigende blick av anerkjennelse til hverandre. Det var stille en stund, og en observant tilskuer ville ha kunnet si mye om maktforholdene i Uruk bare ved å se hvem Sargon egentlig anså til å være av tilstrekkelig rang og betydning.

De var der alle sammen. Menn han hadde kriget med. Menn som stod nært gudene. Menn som ikke kunne annet enn å tilfredsstille sin appetitt og var sarte som kvinner. Den siste gruppen hadde det blitt flere av den siste tiden, og Sargon undret seg på om hans våpenbrødre hadde glemt å oppdra sønnene sine skikkelig.

Kongshallen var dobbelt så lang som den var bred. Tunge steinsøyler bar den buede hvelvingen over seg. Salen var opplyst av lange, smale vinduer på den ene siden, hvor lyset flommet inn og ble reflektert på de hvitmaltede veggene. Sargon stod på en bred forhøyning som

vokste ut bak ham og strakte seg til hver ende av rommet.. Flere trappetrinn gikk i en vid halvsirkel rundt ham opp til der han stod, slik at han var hevet over alle andre i rommet. Bak ham var det to forheng, det ene hadde han nettopp dukket opp fra og overrasket alle som var til stede. Det andre forhenget skjulte inngangen til hans datters kammer. Heldigvis var hun langt unna, ellers ville han umiddelbart fatte mistanke om at hun stod der og lyttet. Akkurat det hadde skjedd mange ganger før.

Et halvt dusin vakter stod ved foten av det nederste trappetrinnet med spyd og skjold i nevene, og utgjorde en levende mur om noen skulle være så ufattelig dumme å prøve å ta seg opp til ham.

«Møtet kan begynne. Deres Sarrum vil lytte på hva dere vil si. Men vakt ordene deres vel. Min nåde er ikke like stor som mitt herredømme over dette riket.» Sargon gikk bort til tronen som var plassert midt på forhøyningen. Den var stor og tung, støpt i massivt bly. Stolryggen vokste seg oppover, og bredte seg ut til to slangehoder som strakte seg i hver sin retning med åpen kjeft. Slangehodene var malt grønne, og armlenet tok form av fugleklør. Selve setet hadde en pute av rød fløyel, og her satte Sargon seg ned og la neven under haken.

«Forhåpentligvis har dere noe nytt å komme med denne gangen.»

På forhøyningen var det plassert to søyler, en til høyre, en til venstre bak tronen. Begge søylene hadde demonansikter karvet inn i seg, som gapet med utstrakt tunge mot de som stod i salen. Sumererne mente at de ville skremme bort onde ånder fra å øve noen innflytelse. Fra skyggen av den ene søylen kom plutselig en høyreist skikkelse fram. Den lange, svarte klesdrakten hans skjulte bena, og fikk det til å se ut som han fløt over golvet der han kom gående mot tronen.

Mannen lente seg over Sargon, så munnen hans var på høyde med kongens øre.

«Sar sarrum. Jeg vil gjerne,-» Sargon hevet hånden advarende, og mannen i salen som hadde talt tidde midt i setningen sin. Sargon lyttet til den hviskende stemmen. Den var myk og behagelig, men likevel ladet med en betydelig sardonisk forakt.

«De er her alle sammen. Patriarkene for hvert adelshus i riket, samt deres følge av legitime arvinger. Alle de større er representert direkte av sin Abum. Alulim av krigerens hus Bad-Tibira, Dumuzid av bondens hus Kulaba, Susuda av kjøpmannens hus Hamazi, Hadanish av bakerens hus Adab. Av de mindre viktige, men likevel innflytelsesrike og velstående husene har vi Elulu av rikdommens hus Mari, de har betydelig makt blant husene på samme størrelse som seg. Det er også Puzur av hestens hus Akshak, Nanninya av forvalterens hus Gutium, og Yarla av prestens hus Isin. Av de minste husene er Magir av tjenerens hus Awan det mest profilerte. Ingen har meldt avbud til møtet, herre konge.»

«Bra,» hvisket Sargon tilbake. «Det viser at de tar situasjonen alvorlig. Eller er det kanskje min datter de hungrer etter? De ramler vel snart over hverandre i iveren etter å fri til henne. Skal tro

om patriarkene vil at sønnene deres skal dele henne med seg selv, skulle deres hus vinne.»

Forsøket på humor prellet av vesiren som regndråper på en stein. Haphura hadde aldri nedverdiget seg til vanlig sosialt samkvem av noe slag. Haphura kom fra det fjerne Kuruksetra, som var langt mot øst, og Sargon hadde gitt ham stillingen ene og alene fordi han var den beste.

«Konge. Et av husene søker å profitere på uroen som finnes blant de andre. Du vet, situasjonen tatt i betraktning så er panikk ikke langt unna. All sindighet som patriarkene viser i dag er bare en maske, og det finnes de som vil nærme seg på deres frykt.»

«Hvordan vet du dette? Hvem våger å,- !»

«Det er ikke tid til å forklare. Mine metoder er intrikate. Jeg vet ennå ikke hvem som søker å så uro, men dette skal jeg si deg. Når noen i dag kommer med en forespørsel som lyder rimelig, som bent og rent høres ut som er en bra idé, skal du svare negativt til det hele. Bruk lang tid, og vei dine ord vel, så vil du skjønne hvordan forslaget er ment til å villedde deg og få deg til å miste ansikt. Mer kan jeg ikke si.»

«Jeg skal vri om halsen på de uslingene. Når jeg finner ut hvem som står bak, skal soldatene mine hamre ned hans dør.» Sargon snerret og lot fingrene bore seg inn i armlenet.

«Du gjør vel i å følge mitt råd, Sar sarrum.»

Haphura fra Kuruksetra løftet munnen fra kongens øre, og stilte seg bak tronen. Det var som han hele tiden forsøkte å skjule seg mest mulig. Sargon satt tankefull igjen, og rynkene på den høye pannen ble mer markerte. Han pekte på mannen som hadde prøvd å komme til orde tidligere.

«Vel, tal ut, O' venn av riket. Hva er ordene du vil dele med oss?»

«Mektige Sar sarrum. Edle hus av riket. Jeg vil tale til dere om viktige ting.» Mannen slo hånden ut, og bøyde seg, først mot kongen, så forsamlingen. «Dere må da alle innrømme at situasjonen er prekær. Om det ikke kommer regn snart så floden kan vokse seg stor og mektig, vil vi aldri få plantet det lille kornet som er igjen. Om litt vil folket sulte. De har vært nøysomme inntil det siste, og smertegrensen deres er snart nådd. Du kan da ikke i alvor mene at folk skal få enda mindre rasjoner enn det de gjør i dag. Tenk på alle de gråtende mødrene og de sultende barna. Mitt hjerte blør for Uruks hardt prøvede folk.»

Det var Dumuzid av huset Kulaba som talte. Det irriterte Sargon at han alltid skulle være slik en populist. Det fantes ingen genuin medfølelse for andre mennesker i den mannen, men alltid skulle han komme med tårevåte appeller og klynkende forestillinger. Sargon visste at det bare var et spill for galleriet slik at Dumuzid skulle fremme seg selv. At hans såkalte humanitet bare var en måte å være passivt aggressiv på, å innta rollen som offer mens han hele tiden søkte å skaffe seg selv fordeler.

Alle disse tankene for igjennom hodet til Sargon på et øyeblikk, for han var lynende intelligent som hans far før ham, og tenkte alltid ti kloke tanker der en sløv bonde ville ha tenkt en

dårlig en.

«Du snakker som du har vett til, min *kjære* Dumuzid av huset Kulaba. For hva hjelper vel ytre forestillinger av medynk når ingenting i realiteten blir gjort, eller kan gjøres. Hva hjelper det vel om vi blir enige om diverse tiltak her i denne salen, når en realitet gjenstår. Så lenge det ikke regner vil ikke kornet strekke seg etter solen. Folk får forholde seg til det, og ellers holde kjeft.»

«Men det er mye ondt snakk blant folket. Det hviskes som revolusjon. Noen ytre gester kan da neppe skade.» Dumuzid slo armene ut. «Kanskje en prosesjon for gudene ...-»

Raseriet til kongen tentes øyeblikkelig. Mistanken vellet seg opp i brystet hans som en slanges gift.

«Din usle bastard. Mer slikt snakk og jeg skal få deg båret ut herfra i flere deler. Folket elsker sin konge.» Sargon reiste seg. «Hører dere meg, alle dere nedrige dyr og skitne sjimpanser. Mer snakk om noen revolusjon, og jeg lar sønnene deres bli delt i fire og spredt til hver kant av riket.»

En sjokkert mumling spredte seg i salen, og folk så på hverandre. Aldri før hadde de fått en så direkte trussel. Men det var dårlige tider nå, og kongen var under mye press.

«Tilgi meg, O' store hersker. Jeg mente ikke å fornærme deg, eller insinuere noe. Folket elsker deg og ditt hus, det er det ingen tvil om, og ditt blod skal herske i uminnelige tider fremover. Det har skjebnen bestemt. Jeg mente bare å si at vi må skaffe grøde for å stille folkets sult. Jeg ordla meg bare som en tåpe.»

Sargon så at Dumuzid skalv på hånden, men om det var i vrede eller angst var umulig å si. Kongen angret seg, han burde ikke ha vært så brå og konfronterende, men Haphuras ord hadde tent sinnet som alltid dvelte i forfronten av hans sinn. På slagmarken passet det seg kanskje, men ikke her. Hvert ord måtte veies tungt. Logikkens kulde sank innover ham som en tung stein, den byrden av viten og kunnskap som alltid skal hjem søke mennesker og gjøre deres liv avmålte og kalde.

Om Dumuzid plottet noe mot ham eller hans hus, ville han neppe være så direkte og konfronterende. Han hadde mer vett enn som så.

«Nei, Dumuzid. Det er du som skal tilgi meg. Du var bare ærlig, og det verdsetter jeg. Det er tre dyder som blir lært til Sumers sønner. Å styre hesten. Å skyte med buen. Og å tale sannheten. Du er en ekte sønn av Sumer, og derfor omfavner jeg deg som mitt egen sønn.»

Dumuzids hånd sluttet å skjelve.

Sargon lot hånden sveipe over forsamlingen. «Alle dere som er tro mot meg og riket, er mine sønner i ånden.» Han satte seg ned i tronen igjen.

«Sar sarrum. Vi kan kanskje forhindre hungersnøden ved å plante b-bygg.» Det var Elulu som fremmet sitt forslag, uvitende om at kongen allerede hadde overhørt det.

«Du er en klok mann, Elulu av hus Mari. Og du har rett. Bygg vokser bedre enn hvete, selv

når jorden er salt. Men intet korn vil vokse uten vann, og nå er jorden knusktørr. Varmen driver enhver fuktighet fra landet.»

«Så må vi da gå til gudene, og trygle dem om deres nåde,» skjøt Yarla av hus Isin inn. «Om vi ber lenge og innstendig nok, vil de ikke svikte Uruks stolte folk. Vi har alltid vært elsket av gudene.»

Det er sant, tenkte Sargon. Hus Isin hadde alltid hatt overmåte tro på gudene, eller rettere sagt, på prestene som var formidlerne av deres bud. Mange av sønnene i hus Isin gikk i prestekappe.

«Det er sant det dere sier. At denne tørken er gudenes vilje. Som konge er jeg det tre som vokser opp mot himmelen, og som er den som står nærmest gudene. Jeg har personlig ofret en hvit okse til himmelguden An, uten at han har barmhjertiget seg over oss. Flere prosesjoner og flere ofringer fra oss vil bare bli oppfattet som et barns utålmodighet, og slik som barnet aldri skal belønnes for sin utålmodighet, vil heller ikke gudene lytte til våre klager om vi gjentar dem for ofte. Deres vilje skjer alltid, om den er god eller ond. Vi kan bare akseptere den med verdighet. Kun da er vi menn i deres øyne. Nei Yarla. Jeg kan ikke lede enda en ofring på den himmelske Ziggurat. Om jeg skulle bli borte, får en annen gjøre det i mitt sted. Men nå hviler Uruks skjebne på mine skuldre, og gudene vil elske meg like mye som de elsker Uruks folk. Om dette er for å herde oss, så sier jeg at vi skal la det skje.»

«Som du ønsker, Sarrum.» Yarla bøyde seg

«Du sier vi er dine sønner O' mektige,» sa Hadanish av hus Adab. «Det har lenge vært en sorg i riket, siden du ikke har noen etterfølgere av ditt eget blod. Men du har en datter. Si oss hvem av oss du anser til å være verdig til hennes hånd, si oss hvem av oss dine sønner du anser for mest verdig til å gjøre henne til sin eiendom.»

Sargon lente seg tilbake i tronen, og la to fingre på tinningen. Det var nå det kom. Etter at hans to sønner var gått i døden på slagmarken, var det ingen til å føre hus Akkads firehundre år gamle herredømme videre. Det hus som tilegnet seg Azara ville bli umåtelig mektig. Gjennom henne ville det skaffe seg en arving til landets trone, og kunne ha store forhåpninger om å få gjennomført sin politikk. Om Azara fikk barn, ville arvingen fremdeles bære navnet Akkad, men både barnet og Azara måtte finne seg i å være et annets hus eiendom. Det var vanlig for hus å ha forbindelser med hverandre, men da helst symbolske giftermål mellom mindre viktige personer, for å sikre lojalitet og markere samarbeid for folket sin skyld.

Azara derimot, var den ene nøkkel til septeret og tronen. I hennes skjød lå fremtiden til landet.

«Ja. Min datter Azara er av en skjønnhet som ellers bare hviler på nattehimmelens klare stjerner. Hun er allerede i sitt syttende år, og rede til å forenes med en mann som kan temme henne og legge henne under seg. Hun er fullt ut parringsdyktig, en rikdom som venter på å bli brukt. Bare

en tåpe vil gå forbi en elv av honning og melk uten å drikke av den, og på samme vis vil det være tåpelig av meg å utsette den rikdom jeg kan få fra en slik forening. Azara skal ha en mann, og gi meg en sønn av mitt eget blod. Først er det likevel noe jeg vil diskutere med dere i forsamlingen.»

Et brus gikk gjennom salen. Hvert et hus hadde sin egen agenda å gjennomføre. Det var ingen hemmelighet at hus Hamazi lenge hadde ønsket å minske presteskapets makt, som satt på tredjedelen av landets rikdommer, eller at hus Bad-Tibira mente at hæren burde få mer innflytelse. Ved å la en av sine sønner ekte Azara, ville deres politikk være garantert suksess. Alle husene hadde en eller flere slike saker som de brant for, enten på grunn av deres tradisjonelle posisjon i samfunnet, eller på grunn av preferansene til sin abum eller de andre patriarkene. Men det er også slik at makt er sin egen belønning. Hver abum forventet at deres håpefulle ville få salve sin fallos, som det het.

Iveren i blant patriarkene var stor, de snakket høylydt til sidemannen og skrøt av sønnene sine. Kanskje ville nettopp deres planer få gjennomslag.

«Hva er saken du vil nevne for oss, Sar Sarrum?» Det var Susuda av hus Hamazi som spurte. I tankene hadde han allerede tømt templene til presteskapet for skatter, og fordelt rikdommen blant sine tilhengere. Selvsagt ville han også gi litt smuler til folket for å få det til å forholde seg rolig.

«Som dere alle vet, er det ikke bare interne problemer vår stolte by står overfor. Det er en drage som rører på seg i øst. Bystaten Nippur har vokst seg stor og mektig. Med størrelse kommer stor appetitt. Jeg frykter for den dagen dragen viser sine tenner!»

«Hva kan de gjøre,» sa Hadanish av hus Adab. «Tørken hindrer noen stor kampanje. De kan kanskje marsjere soldatene sine hit, men ikke brødfø dem. Vi kan sitte å le av dem på bymurene og drikke vin mens de sulter ihjel.»

«Det har du rett i. De er ingen umiddelbar trussel. Men en mann er bare intelligent om han kan tenke fram i tid. Denne tørken vil ikke vare evig. Jeg kan føle det på meg. Snart, kanskje snarere enn vi aner, kommer Nippur til å ha sine kornkammere fulle. Da kan de starte så mange kampanjer de vil.»

«De ville aldri våge! Sarrum, vårt rike kan mønstre trettifem tusen rustningkledde soldater, like mange hjelpetropper og lettere fotsoldater. Vi har tusen stridsvogner som får jorden til å skjelve. Dessuten kommer alle de styrkene våre allierte kan bidra med.» Det var Alulim av Bad-Tibira som talte. Han var en av krigens mange hunder. Sargon likte ikke hans glødende entusiasme og forherligelse av krig, siden den allerede hadde revet vekk to av hans barn.

«Du har rett. De vil aldri ta sjansen på en direkte konfrontasjon. Særlig ikke langt fra sine hjemlige trakter der vi har fordelene. Men om de kan legge andre bystater under seg, vil de kunne øke sine rekker av allierte, samtidig som våre blir proporsjonalt mindre. De vil søke å ekspandere

østover og sørover først, før de retter seg mot oss.»

«Så skal da vi underlegge oss land og mange folkeslag i vest og i nord, Sar sarrum. Vi gir oss ikke før vi har slavebundet hver mann fra Nippur, og ligget med alle konene og døtrene deres for deres frekkhet å stå imot mektige Uruk.» Alulim vendte seg mot de i salen. «Hva sier dere, menn av Uruk? Skal vi vise vår konge at vi skal kjempe når det kreves! Skal vi vise ham at vi er menn? Hva vil skje når vi går i krig med djevlene fra Nippur?»

«Eli baltuti ima idu mituti. Deres døde vil bli mer tallrike enn de levende. Eli baltuti ima idu mituti!» To hundre par knyttnever ble løftet mot Sargon, og to hundre stemmer ropte som en.

Alulim stilte seg på det nederste trappetrinnet ved kongens føtter, på hver side av to nasaru. Han løftet armene igjen.

«Hva skal vi gjøre? Hva skal skje når de viser de stygge trynene sine her?»

«Abatu! Abatu! Abatu! Ødelegg dem!» skrek de i salen.

«Hvem skal herske?»

«Uruk skal! Abatu! Abatu! Abatu!» De var nærmest hysteriske nå. All den frykt og tvil de hadde båret ble oppløst i en virvelvind av aggressive følelser

«Hvem er Sargon?»

«Sargon er Uruk!» brølte Dumuzid av Kulaba

«Hvem er vi?»

«Vi er Uruk!» ropte salen med Dumuzid. «Abatu! Abatu Abatu. For Sargon! For Uruk!»

Røstene steg som bølgeslag mot Sargon der han satt. Neseborene på den smale nesen utvidet seg i et aggressivt glis. Han reiste seg, og holdt ut hånden. En nasaru rakte ham et sverd, som han knuget hard i neven. Det var godt å kjenne denne makten. Det var godt å herske over slikt et krigersk folk. Vel var hans sønner døde. Men han var ennå ikke gammel og avfeldig. Solens hans skulle stå høyt på himmelen ennå en stund. Brølet fra forsamlingen steg til uante høyder da han hevet sverdet mot dem, og bråket gav gjenklang mot takhvelvingen.

«Når regnet kommer skal Uruk ruste til krig,» lofte han dem. «Og jeg har allerede tenkt ut hvordan vi skal skaffe oss mektige allierte. Med dem skal vi snart marsjere under Nippurs porter og inn i hennes hjerte. Vi skal erobre!»

«Si oss hvem våre nye allierte er! Si det til oss, Sarrum!» brølte salen.

De jublet og kastet seg inn i armene på hverandre. Alle stridigheter og konspirasjoner var glemt. For en gangs skyld var husene enige.

«Det edle og stolte folk av Isin!»

Et kollektivt gisp gikk gjennom forsamlingen. Folk vendte seg mot hverandre, og et brus av ord som ble utvekslet gikk gjennom salen. Det var så gode nyheter at det sjokkerte mange.

«Isin? På vår side?» sa Susuda

«Hvordan kan det ha seg? De må ha blitt gale,» mente Alulim

«Det må ha kostet alt gull i riket å kjøpe dem,» la Elulu til. «S-skjønner de ikke at de har gravd sin egen grav?»

Elulu hadde rett. Til tross for sine feil var han den største statsmann i riket, og den mest visjonære lederen. Det var ingen større sammenhenger som gikk over hodet til slik en mann. Det fantes en evig maktbalanse mellom de mange bystatene. Styrken til hver nasjon kunne skifte, og der en var sterk i dag kunne han være svekket i morgen. Men alltid var det slik at de små allierte seg mot den som under alle kriterier kunne anses for å stå i fare for å oppnå hegemoni. Det var tre makter som var dominante, og som så seg selv som hovedrivaler. Oksen Uruk i vest, dragen Nippur i nordøst, og løven Ur ute mot havet i sør.

Isin var en betydningsfull by, og i alle henseende en mektig forbunds-felle. Ved å kaste seg inn i Uruks favn, ville Isin sørge for at byen deres økte sin innflytelse lengre enn noen av de to andre kunne nå. Og mer til. Isin var det perfekte strategiske springbrett mot Nippur, plassert som den var på banken mellom de to elvene. Fra der kunne man plassere et dolkestøt mot Nippurs hjerte. Kong Sargon ville ha muligheten til å marsjere hæren sin rett inn i landet deres når det skulle være, og dermed sikre seg at de forholdt seg i ro mens han kunne ekspandere som han ville. Og når Nippur hadde falt var det ingenting som hindret ham i å stå ved Ur sine eldgamle porter. Ingenting.

Alt dette var vel og bra, men herskeren i Isin måtte da skjønne at Uruk ville svelge ham opp når Nippur var beseiret. De tallrike små bystatene hadde i sin største interesse å se den største makten undergraves, og i hundrevis av år hadde de fulgt dette prinsippet, og alltid balansert de tre rivalene opp mot hverandre. Men nå hadde tåpen tatt sitt første steg inn i malstrømmen. Og det er ingen som hindrer en tåpe i å handle om han tjener på det. Den evige maktbalansen var brutt, og fra nå av ville frontene være rigide og skjerpet. Dette var gode nyheter for Uruk. Kanskje kunne den gamle drømmen om å forene hele Sumer under en hånd gjennomføres. Elulu skalv når han tenkte på det, for så forlokkende var tanken.

Men veien dit ville være en vei gjennom mange slagmarker også. Bare en galning eller en sadist ville ta lett på noe slikt. Krig er mødres største frykt, og alle sønner av Uruk måtte ta spyd i hånd for å gjøre sin del. For seg selv, kanskje. Men mest av alt for sin by, og for kongen. For Sargon skulle de blø. Da han så seg rundt i rommet, så han at alle følte det på samme vis. Kanskje var Elulu den med den mest vidstrakte kunnskapen av patriarkene, men de andre var også klar over disse prinsippene, og at balansen nå var brutt for alltid. De hadde kanskje sine laster. Kvinner, vin, hor og lediggang. Men aldri hadde noen kunne hevde at patriarkene av Uruks hus var blinde idioter.

Stillheten var overveldende.

«M-men du guders utvalgte. Hvordan er dette mulig? H-hvordan har du klart å få Isin på din ... jeg mener vår side. Hva har skjedd?» Elulu stotret frem spørsmålet alle bar på.

Sargon satt der tilbakelent oppe på tronen med to fingre på tinningen. Et vagt smil lekte over ansiktet hans.

«Som dere vet stammer mitt hus fra den gamle byen Agade, som langt tilbake i urtiden la hele Sumer under seg og fordelte fruktene mellom sine krigerske sønner. Mitt hus stammer fra de fremste av disse krigerne, og deres første konge. Akkad er et navn som er æret og fryktet, selv blant våre fiender. Agade er et minne nå, bare en landsby står igjen, og folket der har siden blitt til simple bønder, uten stort minne om krigerne de en gang var. Men tronene de satte opp over landet står der ennå. Og hver by av betydning herskes over av oss av den gamle blodslinjen Agade. Vi har ikke glemt hvem vi er, og at brødre av blodet holder sammen. I staten Isin hersker slektninger av meg, som er meg kjære på alle vis. Kongen deres er mitt søskenbarn, og hans førstefødte sønn Ishmael skal underlegge seg min datter. En renblodet sønn vil bli født. Slik skal Akkads gamle arv holdes ved like. Og slik skal Uruk stige opp for å herske. Kronen av Ild ligger i Akkads hender!»

De i salen var lamslått og euforiske. De kunne akseptere at ingen av dem skulle få Azaras hånd, for nå lovet Sargon dem et rike større enn de kunne forestille seg. Hvert hus ville kunne fråtse på godene til en hel verden, til hele Sumer.

«En krone av ild på ditt hode, Sargon. Solen stiger opp over deg.» Yarla messet ordene som en hellig besvergelse.

Kronen av ild var et eldgammelt begrep, et enigma såvel som en hedersbetegnelse. Bare den beste som stammet fra Agade kunne bruke det om seg selv. Det representerte gudinnen Inanna og hennes løfte om at en dag skulle hele Sumer være underlagt en hersker. En hersker som også skulle være en mann av Agade. Solen skulle stige opp og gå ned i hans rike. De gamle husene derifra hadde vottet på hverandre som ulver i snart fem hundre år, og stille drømt om nettene at denne kronen en dag skulle bli virkelighet.

«Kronen! Kronen! Kronen av Ild!» ropte salen med en stemme. Elulu tok seg i å rope taktfast med dem, selv om han egentlig var en avmålt og sindig mann. Men i hele hans lange liv hadde ikke slike prospekter vært så reelle, selv for hans dype sinn. Sargon reiste seg igjen, og strakte armene i været mens han tok imot hyllesten fra sine undersåtter. Elulu undret seg likevel i det stille. For hva hadde fått Agades etterkommere i Isin til å bestemme seg for å støtte hus Akkad? De hadde hatt den muligheten lenge, så hvorfor akkurat nå? Tankene til Elulu søkte i korridorene og krokene til all hans kunnskap, men han fant ikke noe svar. Det gjorde ham urolig når dette skjedde. Etterhvert stilnet jubelbruset, og alle rundt ham følte den usikkerheten noe nytt alltid bringer med seg, det være seg godt eller dårlig.

«Gifteferden vil skje ti dager fra nå. Mine beste menn vil følge Azara til Isin, hvor hun skal giftes bort. Jo før det skjer jo bedre er det. Er det noe mer dere vil vite, menn av Uruk?» sa Sargon utålmodig. Det var tydelig at han ville bli etterlatt til seg selv, nå som han hadde delt planene sine.

«Med all respekt og den største ydmykhet, Sar sarrum. Mitt hus har tjent deg i all din tid som konge, og din far og hans far før ham. Alltid har vi vært lojale. Kan jeg tale fritt?» Det var Alulim av Bad-Tibira som tok ordet.

«Det kan du, min lojale Alulim.»

«Azara er din eneste datter. Å sende henne vekk ville ikke vært klokt. Det må være utenlandsk innflytelse som er skyld i dette, sa han, og rettet et anklagende blikk mot der Haphura stod. Vi trenger ikke djevlene fra Isin, de er ikke til å stole på. Utenlandske åtseletere er alt de er. Hold henne heller her, og la henne få et barn av Uruks sæd. Vi må stole på vår egen styrke og vårt eget mot for å gripe kronen av ild. Ikke styrken eller lojaliteten til fremmedfolk.»

«Du er en ærlig mann som sier det han tenker, Alulim. Derfor skal jeg heller ikke straffe deg. Men tenk deg om før du kaller mine slektninger åtseletere og forrædere. Hvorfor skulle de forråde sitt eget blod? Det er like mye deres velde som økes, som vår egen, for våre to hus skal forenes. Det ville vært skammelig om nære slektninger skal bære kniver mot hverandre.»

Sargon rynket pannen. Hus Bad-Tibira hadde alltid vært de han stolte mest på. De var sanne patrioter, og opererte som hans høyre hånd og noen ganger også hans venstre ved de fleste anledninger. Men de var vel skuffet over at det ikke var deres hus som skulle få Azara. De var de eneste av Uruks adelshus som også var Agadere som hus Akkad, og snakket språket Akkadu. De hadde også kunnet frambringe en renblodet arving. Sargon skulle gjerne gitt Alulim sin datter til ekte, om han hadde flere barn og han ikke hadde kunnet tjent så mye på å gifte henne bort til slektningene i øst.

«Uansett, nok om den saken. Min vilje er fastsatt. Du gjør vel i å ikke stille spørsmål om den, Alulim.»

Patriarken bøyd hodet.

«Er det da noe mer?»

«Ja, konge. Alle disse tingene ligger i fremtiden. Alliansen med Isin er en lenke som ennå ikke er smidd. Så la oss se på det som ligger foran oss. På det som kan gjøres her og nå.»

Det var Nanniya av Gutium som steg fram. Han hadde en imponerende fremtoning med et leopardskinn slengt over skuldrene. Alle fingrene hans hadde minst en gullring på seg, og en rubin smykket halsen. Håret hans hang ned i lange brune lokker innsatt med olivenolje og parfyme. Han var kjent for å være en mann med like mange evner som han hadde interessefelt. Som en mann med ambisjoner måtte han vel virke imponerende.

«Så hva er dette som ligger under nesen på oss nå, Nanniya av det ærede Gutium. Dere har tjent meg vel før, og derfor akter jeg hus Gutiums råd og dømmekraft nesten like mye som jeg akter min egen.» Sargon visste at han skyldte dette huset mye. De hadde stått ved hans fars side gjennom tykt og tynt. Men det var lenge siden nå.

«Alle menn som er engasjert i jordbruket, fra bakerlaugene til den vanlige arbeidsmann har veldig lite å gjøre nå som det er tørke. Ikke det at den kan vare evig. Det varer nok ikke lenge før floden kan vokse seg stor ...»

«Ja ja ...» mumlet Sargon der han satt. Tankene hans kretset allerede som en vaktende lamassu rundt datteren. Han håpet virkelig at han kunne stole på Majid. En yppersteprest hadde aldri blitt pisket før. Men ved gudene, hvis ...!»

«Så det jeg tenkte. Hva med å sette disse mennene i virksomhet med noe annet. De har ikke godt av all denne lediggangen, soldatene som vanligvis skal jobbe med jorden, og arbeiderne som driver rundt byen. Det har allerede vært flere episoder med slåssing og fyll. Hva om vi satte dem til å drive håndverk istedet? Vi kunne sette opp verksteder rundt om i byen, og få dem til å lage spydodder, hjelmer og rustninger. Alt for å forhindre lediggang, selvsagt.»

«Hmm,» brummet Sargon åndsfraværende.

«Det er faktisk et godt forslag. At jeg ikke har tenkt på det før,» sa Hadanish av hus Adab. Det er jeg som er forvalteren av byens bakerlaug og arbeidsfolkene under dem, og jeg vet at de kunne ha godt av å gjøre noe annet for en tid.»

Sargon mintes plutselig Haphuras ord. Tankene hans samlet seg til en knivskarp syl, og en alarm gikk av et sted i bakhodet. Han måtte tenke. Tenke fort. Kunne det virkelig være sant at en av disse husene, Gutium eller Adab plottet mot ham. Kanskje begge to. Men hva var det med dette forslaget som var mistenkelig?

Sargon gjorde sitt beste for å late som om han fortsatt var åndsfraværende, og lente seg tilbake i tronen. Han gjorde alt for å få det til å se bedagelig ut. Det hørtes jo bra ut, dette med å gjøre dagdrivere til håndverkere.

«Min konge?» Det tok en tid før Sargon svarte.

«Nei, jeg mener dette er en dårlig idé. Lage hjelmer og spydodder, sier du? Og hvor skal de så få råmaterialene til det? Det kopperet og tinnene vi har til rådighet, tar jo smedene og våpenmakerne allerede hånd om. Det er ikke nok til å øke virksomheten mange ganger. Ja, om du da ikke mener at de skal smelte om statuer og gjenstander av alle slag for å lage nye ting av? Det ville neppe bli populært, for folk er glad i eiendelene sine. Det ville bare blitt en meningsløs sirkel der man tror man utretter noe ved å sette folk i arbeid, men der det faktisk utfører i det store og hele er uten betydning.»

«Det hadde jeg ikke tenkt på! Jeg bøyer meg for din visdom, Sar sarrum.» Nanniya bukket dypt og lenge.

«Jeg takker deg likevel for din iver, Nanniya. Om det ikke er mer nå kan vi vel avslutte?»

Siden ingen sa noe, proklamerte herolden at møtet var opphevet, og banket staven han bar tre ganger i golvet.

Der røpet du deg, tenkte Sargon. Når menn vil unngå å bli tatt for noe de er skyldige i, vil de nesten automatisk skynde seg i å benekte det de kan mistenkes for. Nanniya var ikke en tomsing. Selvsagt hadde han tenkt på det før. Så hvorfor fremmet han det forslaget? Hvilken interesse hadde han av at Sargon skulle ta seg dårlig ut? Tankene til Sargon ble tunge og mørke. Øynene hans smalnet når han så på hvordan forsamlingen ble geiledet mot utgangsporten av hans attendant, mens de ivrig snakket seg imellom.

Utenfor blomstret hagen hans fortsatt grønt. Det ville bli mye snakk blant husene i kveld, i hagene, i herregårdene og i templene. De virket fornøyde med planen hans om å ekspandere Uruks innflytelse, men likevel. Det var noen som plottet mot ham, og ville nære seg på flertallets frykt. For situasjonen var langt fra god. Tørken, mangelen på sønner, hans ene datter som nå ble satset.

«Hva tror du, -?» Sargon snudde seg etter Haphura, men mannen var forsvunnet. Den mannen kom jo å gikk som han ville. Han minnet seg selv på å takke ham neste gang han så ham. Kanskje ville han kunne finne ut mer om alt som lå bak. Vesiren var en meget begavet mann. Men at Nanniya ville svikte det båndet han hadde til hus Akkad, gjorde ham dypt rystet. Sargon følte seg plutselig veldig urolig for Azara. Han burde ikke la henne fly rundt i byen som hun ville. Om Majid vokter henne eller ikke var han urolig, selv om han ikke kunne forklare følelsen. Han slo det hele av seg.

Sargon ble sittende lenge på tronen sin etter at de andre var gått. Vaktene marsjerte ut, og slo de store dørene igjen etter seg. Fra de smale vinduene gikk dagslyset gradvis over til å bli kveld. Kongen sukket. Hadde han bare hatt sønner.

Ropene og skrikene fra den skjebnesvangre slagmarken fylte hodet hans som så mange ganger før. «Mine barn. Mine barn. Hvorfor sviktet jeg dere? Jeg skulle gladelig gitt livet om dere kunne ha levd.» Alene var han, en gammel mann med sine tanker. «Ja, jeg skulle gladelig myrdet en hel verden for å ha dere her, om enn bare for noen øyeblikk.»

Han hadde elsket sine sønner over alt annet, ja, selv over gudenes kjærlighet. Han ville vandre forbannet til underverdenen om det kunne bringe dem tilbake. Det gikk opp for ham hvor mye han elsket sin datter, og nå var han i ferd med å gi henne fra seg også. Det virket ikke som alle drømmer om ære og makt var verdt det. En krone av ild hadde gudinnen Inanna en gang lovet hus Akkad. Men alt han ville ha var sine barn.

Solen sank langsomt ned for å lyse for sønnene i underverdenen, mens skyggene vokste seg grådige og kalde mot tronen.

III

Haphura stormet gjennom korridorene i palasset, mens han strevde med å få på seg kappen som flagret bak ham. Et par vakter han passerte på veien gikk overrasket opp i rett, og fulgte ham med øynene. Garden som disse vaktene i palasset tilhørte, var nok meget klar over den viktige posisjonen vesiren hadde. Det var best for dem at de viste respekt, tenkte Haphura og fnøs irritert ut av nesen.

Han var fremdeles opphisset etter møtet i kongens sal. Det var jo praktisk talt blitt sagt rett ut at det var ham som stod bak de fleste av de upopulære avgjørelsene i riket den siste tiden. En dør ble slått opp av et nytt par vakter, og Haphura kunne gå ut i sollyset på baksiden av palasset. Den gruslagte stien slynget seg nedover en labyrint av hekker og eføy, som til tross for at de så ut til å vokse vilt, var plantet i en nøye planlagt orden. Man kunne vandre rundt her hele dagen fortapt i tanker, og likevel komme til steder man ikke hadde sett før.

Hele hagen var oppdelt i tre terrasser bygget oppå hverandre. Det avanserte vanningsystemet, med gigantiske kraner som de mange tjenerne brukte, halte store mengder vann opp hver dag, som fikk strømme livgivende ned utalige små kanaler og furer gravd ned i jorden. Den var et underverk skapt av hardt arbeid og genialitet. Et symbol på herskerens makt.

Idet Haphura tilbakela trappen ned den siste terrassen, slik at han kom ned på byens vanlige bakkenivå, var han som vanlig fordypet i store og tunge tanker. Egentlig hadde de rett, disse enkle og laverestående menneskene. Adel sprunget ut av bondestanden. Et folk nylig kommet ut av barbari og bestialitet, som nettopp hadde bygget opp sine byer, mønstret sine hærer, og satt sine symboler over alt annet. Han var jo ansvarlig for det meste som var upopulært disse dager. Men hva kunne vel de ane om hans sanne motiver og intensjoner? Hvordan kunne de vite om hva en mann måtte gjøre for å oppnå større mål?

Folket kunne bare se enkle årsaks-virkningsforhold, eller verre, de mistok symboler for virkeligheten. Det var bare et ekstremt mindretall som hadde sann innsikt, som kunne sammenligne hver enkelt del i den store helheten satt opp mot hverandre. Som brukte symboler bare som en måte å organisere abstrakte tanker. Selv prestene og adelen hadde sjelden noen dypere forståelse av den verdenen de befant seg i. De leste bare i stjernene og øvet seg i krigskunst, uten å ane noe om kreftene de lekte med. Haphura passerte åpningen i den lave steinmuren som omga palassområdet, og noen vanlige soldater betraktet ham sløvt mens de lente seg på spydene. Haphura visste han var forpliktet, overfor seg selv og overfor det såkalte folket. Forpliktet til å tilegne seg mest mulig makt!

Det var alltid et lite sjokk for Haphura å befinne seg utenfor palassområdet. Han kunne aldri riktig bli vant med de trange gatene, stanken av fattigdom, og alle de nysgjerrige blikkene som fulgte ham. Tross alt var han jo utlending, og for disse stakkarslige menneskene måtte det nesten være traumatisk å se en mann med andre trekk enn seg selv. Særlig når han førte seg med stolthet

og verdighet, og var kledd i klær som var verdt mer enn et dusin slaver eller kyr. Haphura visste at han var et attraktivt mål, både for misunnelse og for folk som ville ha penger av ham.

«Abu, Abu! Min søster lengter etter en mann. For bare sytti bronsedinarer kan du gjøre henne til kvinne.» En gategutt kom opp på siden av ham, og gav ham en mengde irriterende forslag. Som om Haphura ville fornedre seg til å ha noe med de lavere stender å gjøre.

«Abu, en almisse til min blinde far. Han tjente riket i tyve år som soldat. Abu, trenger du en venn eller guide?»

Haphura bannet stille under pusten, mens han forsøkte å ignorere alle stemmene og hendene som grep etter ham. Han ble nå regelrett fotfulgt av en mengde unge gutter, de fleste hadde ikke kommet i puberteten. Bak de grimete ansiktene og de fillete klærne var en enorm pågåenhet. En pågåenhet som bare sult og desperasjon kunne føre til. For dem var ingen fornedrelse for stor, bare de kunne fylle magen med mat enda en kveld. Haphura ga opp å komme seg unna, da hendene begynte å nappe og slite i de kostelige klærne, og noen grep etter pungen han hadde gjemt under kappen.

«Ha dere vekk, elendige tiggerpakk! Din søster kan finne seg en hund!» Haphura klappet til den nærmeste med flat hånd, og slet seg løs fra den lille mengden som omringet ham. Enda ville de ikke gi seg, og tilnærmelsene ble bare mer intense.

«Hvorfor håner du oss, Abu? Er vi kanskje ikke gode nok for deg?» En hånd røsket i den langermede klesdrakten så stoffet revnet.

Haphura mistet besinnelsen, og slo vilt rundt seg. Det grimete ansiktet ble truffet av en knyttet neve, og en annen ble valset rett ned da han brøt seg ut av mengden og stormet videre ned gaten. At han kunne være så tåpelig. Tapt i sine egne tanker hadde han ikke sørget for å skaffe seg noen eskorte av livvakter, og begitt seg som en blind idiot ned det verste fattigkvarteret. Han skulle snarest skaffe seg noen ekte menn til å ta seg av slike problemer. Det var uansett ikke langt unna nå.

Da han med en plutselig innskytelse kastet et blick over skulderen, kunne han se en guttunge med det sotete håret i en eneste floket masse komme springende mot seg. Bak kom flere som ham, og de holdt runde steiner i nevene.

«Buuh, fordømte utlending! Ha deg tilbake dit du kom fra. La oss skikkelige folk i fred.»

En stein plystret rett forbi øret til Haphura, og en annen traff ham i korsryggen med et tørt smell før den spratt tilbake ned i den gjørma som var veien. En siste stein føk inn i de vide klærne, uten å gjøre nevneverdig skade.

«Du urene, tarvelige fremmede. Er du her for å stjele fra gode menn? Du drikker vel blodet til småbarn og skjender våre kvinner, din skitne bastard.»

Haphura dukket da en skur av småstein føk mot ham fra den opphissede skokken av unggutter. Med den ene hånden skjermet han seg, mens den andre endelig fant det den søkte og

lukket seg rundt en kantete brostein. Han kylte den fra seg med et skrik av raseri, og ungguttene la på sprang for å komme seg vekk ned en eller annen bakgate.

En av de yngste var ikke rask nok, og det store prosjektilet dundret inn mellom skuldrene på ham så han ramlet blødende forover og landet på ansiktet. Han ble trukket videre av en som måtte være broren hans, for de andre hadde forlenget pilt avgårde.

Haphura gurglet i sinne, og kastet likegodt en ny stein som smalt inn i en murvegg da de to forsvant ned den samme bakgaten.

Ei jamrende gammel kjerring som kom farende for å se hva alt bråket dreide seg om, trakk seg redd tilbake da hun fikk se ansiktet som var fordreid i raseri. Hadde hun kommet nærmere ville hun ha fått dolken hans kjørt inn i brystet, han hadde allerede trukket den halvveis ut under kappen.

Haphura pustet tungt ut et par ganger, og like fort som det hadde kommet var det svarte hatet borte. Dolken sank sakte tilbake i slira, og gamla nøyde seg med å se nysgjerrig på ham fra bak et gatehjørne. Man må alltid være rasjonell, og vite hva man gjør. Det ville ikke lønne seg for ham å myrde slikt pakk. Selv om han rimelig lett kunne komme unna med det, ville det skape for mange problemer. Han hadde ting han skulle gjøre.

Da han tilslutt var ute av fattigkvarteret og i luft fri for stanken av urin og avføring, kunne han se at veien førte videre opp mot en høyde adskilt fra resten av byen. På toppen var det bygget et lavt avrundet tårn av stein. Selv mot den lyseblå himmelen virket tårnet ufattelig grått og trist, som det ruget over en dyster hemmelighet. Bak noen smale, dype vinduer kunne han skimte at det flakket i lys. Selv midt på dagen var det massive tårnet nødt til å ha belysning innendørs. Til gjengjeld var det så solid at man ville ikke kunne rive det ned med noen rambukk.

Endelig var han kommet til fengselhøyden.

En knokete hånd ble strakt ut mot døren, og tre dumpe slag gjorde ekko mot stillheten innenfor. Like etterpå spratt en luke opp, og to hissige øyne som satt tett sammen stirret skamløst på Haphura.

«Hva vil du? Fremmedfolk er ikke velkomne her. Dette er kongens eiendom!»

«Inn,» svarte Haphura kort, og holdt opp hånden foran luken. Det glimtet i gull mellom fingrene hans, og to bustete øyenbryn hevet seg i overraskelse og frykt da mannen innenfor fikk se kongens personlige segl. Bare hans nærmeste menn kunne bære det på seg, uten at de sto i fare for å bli henrettet umiddelbart. En slik mann kunne kreve nesten alt han ville.

Luken smalt igjen, og det gikk noen korte øyeblikk. Haphura smilte kaldt mens han forestilte seg hvordan mannen bakenfor forsøkte å samle seg. Døren gled opp på vidt gap like etterpå, og Haphura gikk uten videre rett inn. Han visste at om han skulle lykkes, måtte han vise at han ikke fant seg i å bli motsagt eller hindret på noe vis. Det tok litt tid før han så noe i den dempede belysningen innenfor.

To menn satt bøyd over et langbord og spilte terning. De så overrasket opp på ham, men fortsatte å spille om en bedrøvelig haug kopppermynter som knapt ville være nok til å kjøpe ei krukke vin. En dolk stod stukket ned i bordet mellom dem, og Haphura lå merke til at de grå soldatkoftene de hadde på seg var flekkete og stygge. De hvite tunikaene som soldater vanligvis marsjerte i, var ingensteds å se. Tydeligvis hadde de veldig lite å gjøre. En overivrig offiser ville kunne gå berserk bare ved synet.

En seng knirket urovekkende, og Haphura snudde seg. I hjørnet av rommet der soveplassene var, satt ei gatejente overskrevet en av soldatene. Bare den fillete kjolen hennes skjulte en aktivitet like tydelig som den var uenevnelig. En jentunge som knapt var barnet satt på sengekanten og så på med vide øyne og åpen munn. Hun skulle vel lære yrket av sin eldre søster, tenkte Haphura.

Gatejenta lot ikke til å blyges over tilskuere, der hun av og til stønnet og pustet tungt over mannen under seg. På noen halmstrå midt i rommet lå en soldat og sov med hjelmen godt trukket over øynene. I det minste hadde han på seg den hvite tunikaen med kongens våpenskjold, og i hånden holdt han ei leirkrukke der innholdet rant ut i en liten dam på golvet. Rommet luktet kjønn og sur vin.

«Dere har fått inn noen fanger her, i tillegg til det vanlige kriminelle avskummet,» konstaterte Haphura tørt, før han nedverdiget seg til å snu seg mot mannen bak seg. «Gi meg navn og rang.»

«Sut resi Kiarash, av spydenes vegg steinhoven, for tiden utkommandert til vaktjeneste,» kom det automatisk fra mannen der han slo den solide slåen for døren og motvillig gikk opp i rett. «Mennene du snakker om er farlige avvikere, de kommer fra landene bortenfor den store sletten og skal ha forårsaket litt av et leven før de ble tauet inn. De hadde fortsatt ferskt blod på hendene da jeg hivde dem i fangehullet, etter en god omgang juling.»

Kiarash var tydelig lettet over å snakke om noe annet enn den dårlige disiplinen til mennene sine, men så mistenksomt på den fremmede. Han skjønnte at han ikke var noen offiser som ville stramme dem opp, og som alle soldater hadde han en viss forakt for sivilister som ikke formelt sett var over seg i rang. For det han viste kunne Haphura være en høytstående slave, de utenlandske trekkene tydet på det. Men for øyeblikket turte han ikke å fornærme mannen direkte.

«Jeg er ikke interessert i livshistorien deres. Før meg til dem,» snøftet Haphura irritert og så hvordan denne Kiarash skulde olmt mot ham. Øynene var små, stikkende og rimelig uintelligente. Den korte, brede nesen var smøret udelikat utover ansiktet, og forsterket inntrykket av at det var en gris han så på. Mannen var ikke så høy, men var bredere enn to vanlige menn tilsammen. Fra noen massive steinblokker av noen skuldre, gikk de unaturlig tykke armene nesten helt ned til knærne.

Haphura tvilte ikke på at dette monsteret kunne rive av ham armer og ben på få øyeblikk, men det ville han aldri våge. Han bar tross alt kongens ring, og ethvert angrep på kongens tjenere

var som å be om å få besøk av hans snikmordere en mørk natt. De var kjent for å leke med ofrene sine. Lenge.

«Fangene er en trussel for rikets sikkerhet.» Kiarash la de massive armene i kors. Han visste bedre enn å spørre den fremmede ut om ærendet hans. Men samarbeide, det ville han ikke.

«Før meg til dem,» sa Haphura med en myk stemme nærmest dyppet i gift.

Kiarash åpnet munnen for å protestere, men da han møtte blikket til Haphura, rygget han instinktivt tilbake. Vesirens øyne var sperret opp i flammene fra en svart malstrøm. Det var som om Kiarash plutselig stirret ned i en uforståelig stor avgrunn som truet med å sluke ham. Han hadde stryppet mange menn på mange slagmarker, men aldri hadde han stått overfor en så naken ondskap. En iskald gysning kom kravlende ned ryggraden, og magen knøt seg. Han fikk enda mer lyst til å drepe denne utlendingen, men våget ikke engang å se på ham.

Haphura smilte kaldt og tilfreds da Kiarash tok ned en av faklene som spraket i olje på veggen i den ene hånden, og en tynn kjepp til å pryle opp folk med i den andre.

«Timu, du blir med meg,» sa han, og slo en av mennene ved bordet over skulderen med kjeppen, i frustrasjon litt hardere enn det som kanskje var nødvendig. Mannen ropte ut i smerte, men føyet seg og etterlot de få myntene til kameraten.

Haphura merket seg at de begge spente på seg belter med bronsesverd. Våpnene var av den standard løvbladformede typen, om lag tre fot lange. Egentlig altfor kostbare til å bli betrodd vanlige soldater, selv i krig. Haphura skjønnte at en eller annen av dem måtte ha penger til overs. Hvordan de var blitt tjent, kunne han bare forestille seg.

Timu fikk æren av å bære fakkelen. Mellom sengene og den sovende soldaten på golvet var det en dør, og Kiarash åpnet den med kjeppen aksjonslysten i hånda. Timu gikk først ned en vindeltrapp til tårnets kjellernivå. Lyset fra fakkelen ble fulgt av et illevarslende mørke krypende over veggene der han forsvant.

«Vel, heksemester. Du ønsket å se fangene.» Kiarash snudde seg mot Haphura, og spyttet ut ordene som om de var en selvfølgelighet. Ingen kunne være som Haphura, uten å stå i ledtog med maktene under. «Så følg meg.» Dermed forsvant han ned trappen mot det flakkende lyset.

Da Haphura passerte de få sengene mot døren, la han merke til at hora gransket ham nøye. Det ellers så unge ansiktet bar på en vinter av fornedrelse og sorg. Hun åpnet munnen og stønnet et kort og provoserende «Ah,» mot ham, hele tiden mens hun beveget seg og fulgte ham med blikket.

Haphura hatet kvinner. Noen skitnere skapning kunne han knapt tenke seg. Alle kvinner var sjelløse beist, en besudlet livmor dekket av kjøtt, bein og hud. Der var gjennom dem menn brakte sin essens, for å føre verden videre gjennom et fengsel av tid.

Vindeltrappen snodde seg nedover mot kjellerdypet, og Haphura gikk forsiktig så han ikke skulle

snuble på steinhellene. De brede skuldrene til Kiarash var foran ham, og blokkerte lyset fra fakkelen så han knapt kunne se hvor han gikk, Heldigvis var trinnene bygget brede, og var fremdeles solide selv om fengselet måtte ha stått her i århundrer. Haphura måtte flire for seg selv da det gikk opp for ham hvordan store sivilisasjoner vokser frem ved å holde sine innbyggere som fanger. Lovens bokstav var et usynlig fengsel som alle befant seg i, og om man brøt seg ut av det, ville de putte en i et hull som dette. Når resten av bystaten forlengst var gjort til støv, ville dette bygget fortsatt stå her. Prestenes snakk var et annet bur for ånden, som gjorde menn underdanige, små og feige. Nåde den som reiste seg mot deres smålige syn på verden, da ville mobben straks samle seg for å ta den som var mer fremsynt enn seg.

Haphura ristet av seg tankene sine, da han oppdaget at han hadde jevn grunn under føttene. I utkanten av lyset kunne han se hvordan de var kommet til en smal korridor som var grovt tilhogget i steinen, og på høyre side kunne han se åpningen til celler som var plassert på rekke og rad med ganske stor avstand mellom seg. Haphura gjettet seg til at grunnen til at de ikke hadde celler overfor hverandre, var for at fangene ikke skulle ha muligheten til å snakke med noen.

«Du vil vel ha en liten presentasjon av vårt lille fengsel, ikke sant? Se hvordan det fungerer, hvordan Uruks hellige lover opprettholdes overfor allverdens svinpakk.» Kiarash snakket nonchalant der han trasket bak den tause mannen med fakkelen. Det var nesten som om han holdt en omvisning i et verksted eller en stall der han arbeidet, og stemmen var full av yrkestolthet.

«Her, i den første cellen, holder vi folk som blir halt inn på grunn av slåssing, fyll og generell ugang. En måned i totalt mørke gjør at de tenker seg om neste gang de vil rasere en skjenkestue, eller sloss på byens gater eller et offentlig tempel.»

Haphura la merke til hvor lav inngangen til cella var, en mann måtte krøke seg sammen for å gå igjennom. Store stenger av bronse var drillet inn i kalksteinen på en side av åpningen, og stod så tett at selv et barn ville ha problemer med å lirke hånden ut. Gitteret kunne åpnes utover, om man hadde nøkkelen som åpnet en hengelås som så meget solid ut.

Inne i cella kunne Haphura se konturene av en skikkelse som var sammenkrøket på alle fire som et dyr, mens et par øyne glitret redd mot dem.

Kiarash dro kjeppen høylydt over gitteret, og skapningen innenfor klynket vettskremt og presset seg mot et hjørne. Han lo en kort og brutal latter.

«Han her slipper ut om et par dager, så du trenger ikke uroe deg.» Kiarash flirte av Haphuras uttrykk av avsmak. «Han slo ned en mann av høyere stand enn seg, så det hele er velfortjent. Jeg har gitt ham et par omganger i tillegg, for etter min mening er straffen altfor mild.»

De gikk videre nedover korridoren, som vagt hellet nedover.

«Disse er det verre med,» begynte Kiarash mens de passerte en håndfull celler. «Her sitter de for femten år av gangen, og mange mister forstanden og dreper seg selv før de slipper ut. De

som allikevel forblir mennesker etter så lang tid i ensomhet, blir drevet ut i villmarken og omkommer som regel der.» Kiarash snudde seg mot Haphura, og smilte et bredt smil som viste en rad med små, flate tenner. «Men jeg har hørt om et par som flakker rundt i skogene den dag i dag, og lever av gress og planter som dyr. Det er en verre tilværelse enn selv hos de barbariske stammene, de har tross alt et menneskelig språk og ei hytte å gå til. Det er virkelig en passende straff.»

«Hva er det de har gjort,» spurte Haphura forundret.

«En meget alvorlig forbrytelse. Voldtekt av ei jomfru eller en gift, ærbar kvinne, uten at de er istand til å betale de tunge bøtene for dette. Noe av det verste som kan skje. Om slikt ble tillat, ville samfunnet gå i oppløsning i en endeløs serie med blodhevn.» Haphura nikket enig til dette, mens Kiarash fortsatte. «Heldigvis er Uruk en lovlydig by, de strenge straffene sørger for det. Dette er det eneste fengselet vi har.»

«Ja, jeg er enig i at dere har et lovlydig land med rettferdige påbud. Jeg har studert lovverket deres nøye,» sa Haphura. «Om den skjendede kvinnen er av adelstand, er bøtene tilsvarende en verdi på hundre kyr. For en fri kvinne er boten på ti kyr, og for en slavinne er boten en ku. Ganske så rett og rimelig. Avskummet på gata havner i buret uansett, mens en adelsmann som tar seg friheter vil oppleve at rikdommen skrumper drastisk inn.» Begge mennene nikket til dette. «Jeg har bare et spørsmål.»

«Hva da? Det er en hellig lov, skrevet på Ans hellige tavler. Man bør ikke stille spørsmål til gudenes bud over sine tjenere.» Kiarash ble irritert. «Men man kan jo ikke vente at en utenlandsk hedning skal følge de riktige gudene.»

«Men hva om kvinnen som blir voldtatt verken er jomfru eller ærbar?»

Begge mennene lo godt av Haphuras spørsmål.

«Min venn, har du aldri ligget med ei hore? Det er jo offentlig eiendom, og man gir dem penger bare fordi de ikke skal spelle og klore.» Kiarash dultet til sin underordnede med albuen. Det var tydelig at mannen fikk litt vondt, men lo likevel pliktskyldig med ham.

«Snakk med meg! Snakk med meg!» En av forbryterne krabbet helt inn til gitteret, og fingrene stakk ut i de små åpningene.

«Neimen om vi skal, din gudløse hund.» Det var første gang mannen med fakkelen sa noe, og han satte den fresende flammen mot de ubeskyttede hendene så fangen trakk seg tilbake med et vræl. Da de gikk videre, kunne de høre en hysterisk hulking bak seg.

På ferden gjennom korridoren passerte de også cellene til morderne. De satt på livstid. Her ble Haphura meget interessert, han likte menn som hadde døden som følgesvenn hvor enn de gikk. Det kunne være svært nyttig. Spesielt interessert ble han da han så en av fangene, og fikk til og med stoppet for å studere ham litt. Mannen hadde et helt ordinært utseende, var skallet og betraktet dem

fullstendig uttrykksløst. Han hadde visstnok drept et dusin mennesker uten grunn, før vitner hadde kjent ham igjen og fått ham halt ut av huset sitt. Haphura var sikker på at han kunne være nyttig, men stolte ikke på at han selv ville være trygg om han slapp et slikt rovdyr fri. Med et sukk gikk han videre.

Den langstrakte korridoren endte i en massiv vegg av granittsteiner, og bare to celler var igjen. Haphura undret seg på hvor de var i forhold til bakkenivå. Han hadde en mistanke om at de befant seg ved basen på den antikke steinmuren som omkranset bystaten.

Muren skulle være uinntakelig, bare femti år tidligere var byen blitt beleiret av en horde primitive stammekrigere. Om natten hadde de bygd leirbål rundt hele byen, og danset rundt med spydene hevet over hodene. De forbannet Uruk, og lovet å voldta kvinnene deres før alle mennene var blitt drept. Ved daggry angrep de.

Stammen ble lett slått tilbake av festningsverkene, bemannet med vanlige borgere, bueskyttere og slyngere som kastet stein. Etterpå hadde stamfaren til kongehuset, Gudea den andre slått portene på vidt gap for stridsvognene sine, pisket fram av skummende tospann. Villmennene hadde ingen sjanse til å løpe fra hestene på den åpne sletta, og hadde blitt meid ned som kornaks. De spinnende hjulene med lange kniver montert på akslingen pisket opp blod i kjølvannet av lemlested, nakne kropp. Stridsvognene angrep igjen og igjen, og sirklet inn fienden i små lommer som vognførerne kunne bombardere med piler. De som forsøkte å bryte seg ut, ble raskt innhentet. Denne stammen fantes ikke lengre, og ingen husket i dag navnet de kalte seg ved.

Uruk var rik på historie.

«Nåh, gutter. Har dere det koselig sammen der inne? Heehehe!» Kiarash sparket i gitteret så det sang.

«Dra til helvete!» kom det tilbake et sted innenfra. Kiarash rynket på korte nesene, han var visst ikke vant til å få svar på tiltale.

«Pakk dere unna inngangen, dere jordens ormer. Det er noen som vil se dere før dere dør.» Fakkelpåbæreren trakk sverdet sitt langsomt opp fra slira, og det gyldne metallet glødet i hånden hans. «Om dere finner på noe sprell, skal jeg rive dere fra hverandre, bit for bit. Dere trenger ikke øyne eller ører for å ofres til Marduk.»

Det hørtes noen grynt der inne, og Kiarash fikk fiklet opp låsen. «Inn med deg, Timu.» Han flirte, grep den væpnede mannen om skuldrene, og kastet ham nærmest inn. Kjeppen vippet aksjonlysten i hånden da han krøket seg sammen for den lave inngangen, og han vinket Haphura til seg.

I skjæret fra fakkelen kunne han se tre menn, i skitne hvite trøyer, men fortsatt med solbrun hud. De hadde ikke sittet inne lenge. Selv om de krympet seg for det uvante lyset, kunne han se at trekkene var brutale og lemmene fulle av ubrukt styrke. Haphura frydet seg.

Ransin ristet håret vekk fra ansiktet. Det var klistret sammen av blod, men mellom de lange tjafsene kunne han se de vanlige plageåndene foran seg. Neven knyttet seg, og tennene knaste sammen i kjeven. Om det ikke var for det nakne sverdet den ene av dem holdt, ville han ta kjeppen fra denne Kiarash og trøske den ned kjeften hans. De siste par dagene hadde kjeppen fått danse over ryggstavlen til Ransin hardt og lenge.

Ved siden av seg kunne han føle kompanjongene sine røre på seg, og hatet som strømmet fra dem var en fysisk kraft en kunne føle på kroppen. Kanskje de likevel skulle kaste seg over torturistene. Selv med et sverdblade kjørt i kroppen, er det utrolig hvor mye et menneske kan rive, bite og klore før det dør. Ransin hadde sett kvinner kaste seg over sine voldtekstmenn, og selv spiddet med lange spyd hadde de rukket å rive ut øynene på overgriperen. Om de likevel skulle vandre ned til underverdenen, var det godt å gjøre det med blodet fra ens fiender på hendene.

Noe var annerledes denne gangen. Ingen slag og hånlige tilrop regnet over dem. Bakenfor de to soldatene fra Uruk var en ond skygge, som gradvis vokste ut av mørket og antok konturene til en mann. Fra skyggen kom ord. Myke, rolige ord, som fikk noe til å røre på seg dypt i sjelen. Nesten som søkende, grådige fingre over en gylden streng.

«Lenge har jeg søkt etter dere, og lenge har dere vært ventet. Stjernene har sunget i den store tomheten om en nøkkel til et segl som har vært låst i labyrinten. For en tid vil det store hjulet dreie rundt denne nøkkelen. Mange gåter har blitt hvisket fra brønner og mørke steder, men mye forblir taust. Jeg er Haphura. Jeg hører de skjulte stemmene, og jeg ser horisonten slik den var og slik den skal bli.» Skikkelsen fløt nærmest mellom de stumme soldatene, og selv om de stod skulder til skulder virket det ikke som de var i veien.

Trekkene til mannen var tydelige nå, som om en kappe hadde falt av ham og en trylleformel var blitt brutt. I et haukelignende ansikt glitret øynene intenst, som bølgeslag i et sort speil. Huden var gylden og hang stramt over ansiktet, der skarpe, renskårne trekk viste seg. Høy var han, og tynn, som om han hele livet hadde vært asket, på tross av den åpenbare rikdommen i klesdrakten og den arrogante fremtoningen. En vid, sort kutte falt helt ned til føttene, og dype folder viste at noe måtte være skjult under den. Ermene var innbrodert i cuneiformskrift av gull, og lange nok til å skjule hendene der de hang ned på hver side. Fra halsen hang en gylden plate, som viste en svart sol og en svart måne ved siden av hverandre.

Ransin følte intensiteten mannen radierte like truende som skjulte glør under en seng av kull. Når som helst kunne flammer springe opp.

«Du er fra landene bortenfor den store sletten.»

Det var ikke et spørsmål.

«Ja. Jeg er det.» Ransin reiste seg opp, og ristet av seg likegyldigheten til sin skjebne som

var kommet over ham i dette hullet. Kanskje kunne han fortsatt leve?

Haphura øynet ham med enda større interesse, og viftet fingrene åndsfraværende mot de to soldatene.

«Dere kan forlate oss. Tenn på fakkelen borte ved veggen, og vent på meg utenfor.»

«Men disse fangene er farlige ...» protesterte Kiarash. Han hadde halvt ventet at Haphura ønsket dem drept på stedet, og kjente et ikke så rent lite stikk av skuffelse.

«Ti, hund. Gå!» Haphura snudde seg ikke, men løftet hånden advarende.

Timu skvatt opp i luften, og skyndte seg for å tenne fakkelen på veggen.

«Som du ønsker. Men kom ikke til meg og syt om de bastardene radbrekker deg,» mumlet Kiarash. De to forsvant og slo igjen døren bak seg. Det så ikke ut til å være noen stor kjærlighet mellom soldatene og skikkelsen som stod foran dem.

Ransin undret seg over at han våget seg hit alene. Kanskje var han gal. Tydeligvis var han en viktig person, og de tre inne i cella ville ikke ha noe problem med å ta ham som gissel. De andre måtte tenke nøyaktig det samme. Plutselig var stillheten øredøvende, og for fangene virket det som om tankene deres ble ropt ut mot mannen som stod der, uten å vise tegn til frykt. Han kremtet litt, og trakk frem en liten pergamentrull som var skjult under kutten sin. Ransin kunne se at det glimtet i en juvelbesatt kniv før plagget falt på plass.

«Dere kom til byen for en uke siden. Ikke hadde dere noe å handle som stammene som kommer hit vanligvis har, men dere ble likevel sluppet inn ved byporten. For to dager siden forårsaket dere en mølje på en lokal vinstue. Bonden Ekur knakk en tann, kjøpmannen Amar knakk to fingre.»

«De fornærmet meg!» utbrøt Shabbata, den mest ømfintlige av Ransins selskap.

«Senere møtte dere på adelsfruen Heduanna på gaten med sitt følge av tjenere,» fortsatte Haphura, uten å la seg distrahere. «Hun ble kalt henholdsvis: Alle tispers mor, og: Tiltrekkende til å ha et ansikt av mudder. En av tjenerne som ville forsvare fruens ære ble kastet i en vannkanal, og siden han ikke kunne svømme, var det såvidt han berget livet da noen fiskere fikk plukket han opp.»

«Den tøyta var frekk i kjeften, og nektet å slippe oss forbi i den trange gata enda vi gikk der først,» konstaterte Bahram. Han var bygd som et fjell og gikk aldri av veien for noen.

«Verst er likevel dette.» Haphura ignorerte den storvokste mannen. «Utenfor Eannas himmelske hus, månegudinnen Inannas tempel, står den svarte steinen. Den sies å ha falt fra himmelen da Inannas planet stod i zenith, og er viet til hennes nåde og ynde.» Haphura rynket pannen. «Den svarte steinen ble ... urinert på.»

«Er det derfor de ble så sinte? Jeg trodde det var på grunn av alt det andre,» sa Shabbata matt.

«Jeg kunne da ikke ane at den er hellig for disse overtroiske tullingene. Den stod jo mitt på

gata. Om den er så viktig for dem, burde de tatt den med inn i tempelet, ikke la den ligge å slenge utenfor,» forsvarte Ransin seg. Han ble plutselig veldig bekymret nå som det gikk opp for ham at han hadde fornærmet en gudinne.

«I tillegg kommer alle de skadene som ble forårsaket da folkemengden brakte dere til myndighetene.»

Her utelot Haphura mye informasjon. Bahram hadde slengt folk rundt seg da de ble pågrepet, godt støttet av Shabbata og Ransin. Hadde de vært bevæpnet, ville det blitt et blodbad. Slik det var, hadde de måttet legge igjen bevæpningen ved byportene. Bare byens egne borgere og soldater hadde lov til å være væpnet innenfor murene. Tilslutt hadde mobben svimeslått dem med kjepper, og de ble halt til en dommer som holdt en tale om lov, orden og respekt for gudene. Så var de blitt kastet i fangehullet. Dommerens soldater hadde hindret mobben i å slå dem ihjel på stedet.

«Mine herrer.» Haphura rullet ut papyrusen der mystiske tegn danset i det flakkende lyset. «Ans hellige tavler proklamerer at enhver som skjender en av hans hellige steder, eller de hellige stedene til hans avkom, deriblant Inanna, må bøte med livet for at den kosmiske rettferdighet skal skje fyldest. Nedrige som slike forbrytere er, skal de innen en måne har gått ofres i magen på demonguden Marduk, slik at oppholdet i underverdenen skal bli så ille som mulig.»

«Dette er din feil,» stønnet Shabbata til Ransin.

«Dere vet kanskje ikke hvordan en slik ofring foregår,» smilte Haphura. «Statuen av Marduk forestiller en gigantisk padde støpt i tung bronse. Den er hul innvendig, og der blir fangene kastet inn. Så fyrer mann opp med kull under statuen til den gløder. Dødsskrikene til fangene bærer godt gjennom munnen til Marduk, og høres ut som demoniske brøl der de stiger ut i en sky av røyk og flammer. Det sies at smerte er demonens mat, og frykt hans drikke. Folk er alltid redde når Marduk taler til dem på det viset. Loven er hard, men den er loven. Slik respekteres den.»

«Din lille mark. Jeg knekker nakken din for dette,» truet Bahram og reiste seg mot Ransin. Han likte fortellingen om Marduk dårlig, og svetteperler viste seg på pannen hans. Ransin rygget instinktivt tilbake.

«Mine herrer, det er ingen grunn til voldsomheter. La meg snakke ferdig. Alle deres overtramp kan bli forglemt. Volden er ille nok, men straffene for den er relativt milde. Verre er det med gudsbespottelsen. Likevel har jeg makt nok til å benådiges dere. Om dere bare ligger lavt i et halvår, vil ingen huske det som har skjedd. Folk har korte minner, og andre ting kan ha skjedd innen den tid som opptar dem mer.»

Bahram stanset like før hendene hans klemte til rundt Ransin hals.

«Men ...» la Haphura til. «Det kan komme til å koste dere dyrt.»

Ransin rev seg irritert løs fra mannen som for få øyeblikk siden hadde forsøkt å drepe ham. «Hva vil du ha av oss, trollmann? Sjelen min er det Inanna som skal straffe, og jeg har ingen søster

som er jomfru.»

«Hvorfor skal alle tro at jeg er ute etter å skjende kvinnene deres? Tanken er absurd. Man kan ikke skitne til noe som allerede er urent som en gris og hedensk som en hund. Din ynkelige sjel interesserer meg heller ikke. Det er evnene deres jeg vil ha.»

«Så det du sier er at ...» prøvde Ransin seg.

«Jeg sier at dere skal tjene meg. Uten å stille spørsmål, og uten å kny.»

«Og hvis vi nekter? Hva er det som hindrer oss i å ta deg med oss til helvete,» brøt Shabbata inn, nærmest forretningmessig. Det var som han prutet over noen varer på markedet.

«Ingenting. Men slik jeg ser, det, mine herrer, vil det være et dårlig valg. Dere er uansett dømt til døden, og har ingenting å tape på å tjene meg. La oss si for et år av livene deres. Sverg på dette, og dere vil bli fri. Jeg kan kreve at dere dreper hvem det skal være, men jeg vil aldri be dere om å ta deres egne liv. Valget er deres. Men velg fort, jeg er ingen tålmodig mann.»

Haphura tok et steg tilbake, og la armene i kors. De tre kompanjongene så på hverandre, alle ville vite hva de andre tenkte. Den første som brøt stillheten ville vise at han elsket seg selv mest av alt, og gi de andre lite valg.

«Jeg, Shabbata sverger på å tjene deg i et år fra denne dagen. Måtte mine forfedre spytte på meg over dødens elv om jeg bryter dette løftet. Dit du peker rettes mine kniver.»

«Og jeg, Bahram, vil tjene deg. I et år skal bein males til mel under din befaling.»

Haphura fikk et helt vilt blikk, og et forvridt og avsindig glis bredte seg over ansiktet mens denne makten ble lagt i hendene hans. Han vendte seg mot Ransin, og luften rundt ham dirret i forventning. Ransin svelget tungt. Han visste at det å avvise denne mannen var jevngodt med døden.

«Jeg vil også tjene deg, så lenge alle er tjent med det. I et år er mitt liv ditt.»

«Så er det gjort. Dere er mine menn. Vit at jeg vil behandle dere godt, og at jeg kan være meget sjenerøs mot de som behager meg. Gull, vin, villige kvinner. Alt dette vil bli deres om dere tjener meg vel.»

Ansiktet til Bahram lyste opp.

«Du, tjener,» sa Haphura og pekte på Ransin. «I fjellandet mot nord ligger en tempelruin. Det sies at guder og ånder ennå vandrer der. Du har sett dette stedet?»

«Jeg ble til mann i det landet. De gangene jeg jaktet med min stamme, hendte det ofte at vi passerte stedet. Vi passet alltid på å holde god avstand. En navnløs ondskap hviler der, blir det sagt.»

«Bra. Du skal føre meg til dette stedet. Og fra nå av skal du tiltale meg med herre, er det forstått?»

«Ville anatoliske stammer holder til i det fjellandskapet. Fire menn ville lett blitt snust opp

og drept av dem. Det ville være uklokt, herre.» Ransin smakte på ordet, og likte det ikke. Han hadde lært at når noen ville ham noe var det dårlig nytt. «Hva er det i dette tempelet som er så viktig? Det sies også at det eneste man kan finne der, er gamle guders forbannelser.»

«Det er opp til meg å avgjøre hva som er klokt eller ikke. Hva vet vel du, som har samme innsikt som et barn første gang det ser solen stige opp. Enhver gjør godt i å vite sin plass. Tenkeren, krigeren og arbeideren har hvert sitt område å bekymre seg over. Pass deg så du ikke overskrider ditt domene. Våpenbruk og drap er din skjebne.»

«Om du sier det, herre.» Når sant skulle sies, var heksemesterens ord sammenfallende med livet hans så langt. Det var en blodstenket og hard sti som hadde ført ham hit.

Haphura snudde seg og ropte på vaktene. De to kom stormende inn med nakne våpen. De hadde halvt ventet å se Haphura slått til en blodig pøl, og ville vel nødvendig stilles ansvarlig om noe slikt skjedde.

«Disse tre mennene er fri. De skal tjene meg for å veie opp for sine forbrytelser.»

«Etter alt de har gjort!» ropte Kiarash.

«Jeg nekter å tro det,» mumlet Timu og så ned i golvet.

Haphura så ut til å få raserianfall der han stod, og det ble ikke flere protester. Ransin og kompanjongene hans smilte bredt der de marsjerte ut med Haphura i spissen, mens de to vaktene gikk mumlende etter. Ransin bar på fakkelen fra cella, og kløyvde mørket på sin vei. Fangene ropte og skrek i raseri og desperasjon mens han passerte. Noen skitne hender grep etter skjorten, men han ristet dem av seg. Vindeltrappen førte ham endelig opp fra den mugne luften og til friheten.

Døren til vaktrommet ble slått opp og Haphura gikk ut, fulgt av sine tre edsvorne menn. Vakten ved bordet holdt på å ramle av stolen der han satt. Han grep etter kniven som stod plantet i bordet, mens hora satte i et redselshyl fra det ene hjørnet. Da hun skjønnte at det ikke var fangeflukt det dreide seg om, tredde hun seg av den forvirrede mannen under seg. Hun ble sittende ved sengekanten, og forsøkte forfengelig å rette på det krøllete skjørtet. Kunden hennes rettet seg opp i sittende stilling, fortsatt ikke helt klar over hva som foregikk. Da Kiarash og Timu kom taslende opp, senket vakten ved bordet motvillig kniven sin. Han nøyde seg med å stirre rasende mot de tre, som stilte seg midt i rommet rundt Haphura.

«Herre, jeg ser noen som har slått meg. Han virker ikke så modig nå som jeg kan slå tilbake.» Bahram tok et steg fram og betraktet Kiarash med mord i blikket. «Du kan jo prøve å bruke kjeppen på meg en gang til,» sa han med dirrende stemme.

«Ikke meg imot,» snerret Kiarash og vippet opp kjeppen med håndleddet. «Jeg skal slå deg gul og blå før du kommer ut herfra, ditt hedenske avskum.» Rommet ble helt stille, og alle ventet at de to skulle brake sammen i hvert øyeblikk. Ransin skyndte seg imellom, skrekkelig klar over at de to menneskelige beistene lett kunne knekke ham som en tørr kvist. Shabbata prøvde forgjeves å

holde ham igjen.

«Mine herrer, med deres tillatelse så kan vi løse denne saken uten flere ubehageligheter.» Haphura så tankefullt mot dem. «Dere kan kjempe fra dere om dere vil, uten våpen. Den som blir stående oppreist, er vinneren. Men først skal dere sverge på at etter dette oppgjøret, så er det ingen som skal bære hevntanker. Alt blir avgjort her. Forstått?»

«Forstått,» gliste Kiarash og slapp fra seg kjeppen. Han snudde seg, og begynte å spenne av seg beltet med bronsesverdet. Timu så forskrekket på ham. «Slapp av, gutt. Jeg moser trynet hans når det skal være.»

«Takk, herre. Du skal ikke angre på dette,» sa Bahram, og rullet hodet rundt skuldrene og tøyde forsiktig ut. Det knaket i de massive knoklene.

De to slåsskjempene gikk til hver sin ende av rommet, og ventet på klarsignalet til å gyve løs på hverandre. Alle andre trakk seg forskrekket til side.

Shabbata ble stående ved siden av gatejenta, og gransket henne nøye med et blekt smil. Hun satte fornærmet nesen i været.

Ransin holdt seg ved siden av Haphura, og målte motstanderne opp og ned. Han hadde sett kamper før, men denne syntes ham ujevn selv før den var begynt. Bahram var bygd mer som et dyr enn et menneske, med lunger som en hest, armer som en bjørn, og et bråsinne som fikk ham til å bli en eksplosjon av knyttneveslag og albuer. Ransin hadde sett ham slå ihjel voksne menn iløpet av få hjerteslag. Men nå var huden fylt med små sår som det sev gult verk ut av. En blåsvart stripe løp fra halsen og ned brystet bak den spjerede skjorten, og alt han hadde spist på to dager var noen mugne brødiskalker. Ransin var vant til å lese menn når det var snakk om vold, det hadde tjent ham godt de gangene han stod ansikt til ansikt med motstandere.

Til sin store skrekk kunne han se at Bahrams arm skalv, selv med musklene i helspenn. Om han tapte, ville kanskje Haphura bli skuffet over mennene han hadde skaffet seg. Kanskje røk de rett tilbake i fangehullet. Kanskje ble Bahram drept. Ransin ønsket mer enn alt annet at Kiarash skulle få unngjelde for det han hadde gjort.

Kiarash derimot, var godt uthvilt, og var minst like kraftig som Bahram, selv om han var et hode kortere. Kroppen hans var et byggverk av dynamikk og spenst, der han fulgte med og målte motstanderen. Men selv på denne avstanden, kunne Ransin se et glimt av frykt i det griseaktige ansiktet. En bølge er alltid redd når man slår tilbake, uansett hvor mange fordeler han har.

«Alle er enige om reglene?» Haphura stilte seg midt i rommet mellom de to, og hevet armene som om han snakket med en menighet. «Alt er tillatt, bortsett fra våpen. Den som blir stående vinner. Ingen hevntanker eller dolker i mørket etter dette, det avgjøres her. På min kommando ... BEGYNN!» Haphura skyndte seg klokkelig ut av veien, mens de to forsiktig nærmet seg hverandre med armene hevet.

Bahram var først ut. Med et voldsomt sprang var han plutselig rett foran Kiarash. Han langet ut med en rett venstre som smalt inn i grisetrynet så det sang. Slaget ble fulgt opp av et voldsomt svingslag fra høyre, som suste rett over hodet til Kiarash der han dukket seg med blodet piplende fra nesen. Om det hadde truffet, ville han neppe stå på bena.

Kiarash krøket den tettbygde kroppen sammen, og eksploderte forover i en orkan av lavtgående knyttneveslag. De klasket inn i nyrene, brystet og sidene til Bahram så Ransin kunne høre det knase i ribbeina helt til der han selv stod.

Bahram så ikke ut til å merke det en gang, og skjøt plutselig kneet fram så det braste rett inn i underlivet til Kiarash. Mannen ble løftet halvveis opp fra bakken av kraften. Det gurglende smerteskraket ble kvalt da Bahram fulgte opp med å deise knyttneven inn under haken hans. Slaget sendte hodet til Kiarash bakover slik at det nesten ble revet av den kraftige nakken, og han sjanglet bakover mens øynene rullet langt opp i hulningene.

Ethvert annet menneske ville vært svimeslått på flekken, men plutselig spratt øynene tilbake i skallen for å stirre hatsk fremfor seg. Bahram tok et steg for å rette inn nådestøtet med et nytt svingslag, men ble forsen. Med et ul kastet Kiarash seg opp i luften, og spant halvveis rundt slik at en albue kom susende rett inn i hodet på Bahram med et tørt smell som ga ekko i rommet. Det hørtes nesten ut som lyden av en kjepp svunget med alle krefter som hadde truffet en steinblokk. Ransin måpte og undret seg over at skallen til Bahram ikke var slått inn i en blodig dam av knuste beinsplinter. Han rygget bare bakover med begge hendene for hodet, mens Kiarash stod der sammenkrøket og hev etter pusten. Han kjente nok effekten av det lavtgående kneet ennå, og ville neppe være særlig viril den første tiden. Ved siden av seg kunne Ransin høre gatejenta fnise.

«De kommer til å drepe hverandre!» stønnet Shabbata. «De kommer til å slå hverandre til krøplinger og det som verre er.» Han trakk seg enda nærmere jentungen og slynget den ene armen rundt livet hennes. «Det er min beste venn som blir slått ihjel. Vi har kjent hverandre siden vi var barn,» sa Shabbata i et forsøk på å vinne gatejentas sympati. Han lirket den andre hånden under kjolen hennes.

Jentungen var ikke av det naive slaget, men gadd ikke stoppe ham. Hun var altfor opptatt med å følge med på den regelrette massakren som foregikk.

De to slåsskjempene kretset rundt hverandre som gribber, og Ransin kunne se at de begge studerte den andres svakheter og så etter en åpning i den andres forsvar. Begge hadde armene hevet, og Ransin la merke til at Bahrams arm ikke skalv lengre. Han var dypt nede i kamprusen nå.

«Jeg skal vri om hodet på deg! Jeg skal trække deg sønder og sammen og spytte på restene,» snerret Kiarash mens blodet rant ned ansiktet hans.

Bahram gryntet og fnyste tilbake, mens han prøvde å riste av seg svimmelheten slaget mot hodet hadde påført ham.

Enhver rest av menneskelighet syntes å gli av dem. Hver bevegelse var styrt av instinkter, ingenting var planlagt eller gjennomtenkt. De tedde seg som to rovdyr fanget i samme bur. Uten foranledning gjøv de løs på hverandre igjen. En virvelvind av knyttneveslag ble utvekslet, uten at noen av dem gjorde noe forsøk på å blokkere eller dukke unna. Alt som telte var å holde seg på beina og slå hardere og raskere enn den andre.

I begynnelsen så ikke slagene ut til å ha stor virkning, de vekslet bare på å treffe hverandre mens alt som kunne høres var prusting og smertestønn. Men så begynte den overlegne fysikken til Kiarash å gjøre seg gjeldende. Han var jo fullt uthvilt, og brukte i raseri alle kreftene sine. Ingenting ble holdt tilbake. Han krøket seg sammen slik at slagene mot ham så ut til å bare prelle av. Han langet ut fra høyre og fra venstre med knusende effekt, og vært eneste slag så ut til å være like kraftig. Langsomt tvang han Bahram bakover, som nå blødde fra flere kutt i ansiktet.

Det gikk lengre og lengre tid mellom hver gang Bahram slo etter den tettbygde kroppen, helt til han i fortvilelse bare forsøkte å blokkere all den julingen han fikk. Et svært kutt i pannen fikk blodet til å strømme fritt ned i øynene, så han knapt hadde oversikten over hvor den neste knyttneven skulle komme fra. Det kunne ikke vare stort lenger nå.

«Du er daukjøtt, hører du! Daukjøtt!» Kiarash brølte ut i triumf. Han så mest ut som en slakter der han stod, for blodet til Bahram hadde sprutet oppetter armene og til og med på brystkassen.

Ransin stønnet innvendig, dette gikk ikke veien. Til og med Shabbata hadde mistet interessen av å forgripe seg på gatejenta, og stod bare å måpte med henne mens kompanjongen hans fikk gjennomgå en god omgang juling.

Så skjedde noe som overrasket alle. Kiarash smalt venstre neve inn bak øret til Bahram der han stod krøket sammen for å forsvare seg. Høyre neve kom susende like etter, og møtte skulderen med voldsom kraft så Bahram ble tvunget et skritt tilbake. Da Kiarash rovgrisk kom etter for å følge opp, stanget Bahram i blinde som en rasende okse og traff godt. Det lød en sykkelig hul lyd da kraniene deiset sammen med full kraft. Ransin kunne kjenne sammenstøtet helt til der han stod. Ingen mann kan høre lyden av bein som treffer bein, uten at han må skjære tenner.

Kiarash vaklet et par skritt bakover, sjanglet og falt til bakken med et stønn. Bahram måtte ha et hode like tykt som en gråstein, for han ble fortsatt stående mens han med armen tørket vekk blodet fra synsfeltet. Det dryppet fritt ned mot golvet, men han kunne i det minste se at Kiarash slett ikke var slått ut ennå. I mer eller mindre bevisstløs tilstand halte han seg opp fra det kalde steingolvet, mens han desperat forsøkte å orientere seg. Det ene kinnbeinet var knust, og halve ansiktet var et eneste stort blått og svart merke.

«Dette er den beste kampen jeg noensinne har sett!» brølte Ransin uten selv å være helt klar over det. Ved siden av ham jublet Shabbata, og til og med Haphura så ut til å kose seg over

underholdningen. Blikkene til vaktene ble mørke. Noen hender vandret i ren refleks ned til våpnene, de likte dårlig å se kampen ta en så ubehagelig vending.

Bahram kastet ikke bort tiden med å nøle. Han kom farende forover som en løpsk rambukk, og kastet seg med skulderen inn i kroppen til Kiarash, som fikk all luften slått ut av seg. Begge tumlet inn i langbordet på motsatt ende av rommet. De holdt på å velte det, og noen av myntene klirret på golvet. Bahram la de grove nevene rundt tyrenakken til Kiarash der han stod over ham, og klemte til det han maktet. Det var til døden nå, ingen menneskelig fornuft kunne hindre det dyriske raseriet som boblet over i den storvokste mannen.

«Din jævel, din rotte, din ... din mark!» hveste Bahram mens han presset med tomlene mot strupehodet til Kiarash. «Dø!»

Ransin hadde ingen kjærlighet til overs for Kiarash der han sprellet fastlåst i det som så ut til å bli et dødsgrep, men han var likevel redd for konsekvensene om de drepte en offiser i kongens hær. De fikk tidsnok se hvor langt Haphuras innflytelse, hvem han nå enn var, kunne strekke seg. Da han vendte seg mot Haphura, oppdaget han at mannen tilsynelatende så på kampen med et vagt smil. Men blikket var fjernt, han var tydeligvis et annet sted i tankene. Hvordan en mann kunne være så likegyldig var utenfor Ransins fatteevne.

«Kvel ham!» hoiet Shabbata vilt. Han var helt sikker på seieren nå, for ansiktet til Kiarash gikk gradvis fra å være rødsprengt til lyseblått.

Men i siste øyeblikk før strupen til Kiarash kunne gi etter, eller han mistet bevisstheten ved ren luftmangel, fant de famlende hendene hans håndtaket til et halvtomt krus av tinn på bordet. Han svang det opp i en vid bue av skvettende vin, og traff Bahram i tinningen med en dump metallisk klang. Grepet rundt halsen lettet i ren overraskelse, mens kruset kom farende i en ny bue fra den andre siden. Det traff ham over hodet denne gangen. Håndtaket brakk tvert av. Det skulle en slegge til for å slå ut Bahram på dette stadiet, men det ga Kiarash i det minste litt tid på å trekke pusten. Mens Bahram ristet på hodet i forvirring et lite øyeblikk, gurglet han inn pust som en døende gamling.

«Det er juks! Det er juks!» skrålte Shabbata mens han hoppet opp og ned ved siden av gatejenta. «Våpen er forbudt!»

Ingen gadd høre på ham, og alle fortsatte å fokusere på de to villdyrene som stod opp mot hverandre. Selv i et oppgjør mellom svorne fiender ville de aldri se en kamp som denne. Dødsfiender som har hatet gjennom generasjoner ville vel også være tilbøyelig til å behandle hverandre med et snev av verdighet og humanitet mens de stakk våpnene i hverandres innvoller.

Bahram kom seg raskt ut av den midlertidige paralysen, og kom igjen farende som et løpsk vortesvin i de tettgrodde våtmarkene. Hendene var løftet til hver side av hodet som klør, og istedet for å slå så det ut til han mest hadde lyst til å rive og slite Kiarash i stykker. Kiarash krympet seg

som et jaget vilt, mens han slapp det ubrukelige håndtaket fra neven. Det var en krans av blåmerker rundt halsen hans, ansiktet var maltraktert, og han blødde som en foss fra nesen. Men et glimt av kalkulerende ondskap lyste fra de små øynene hans.

Bahram angrep i halvblinde, for blodet hadde igjen strømmet ned i øyehulene hans. Kiarash dukket unna de søkende klofingrene som ville rive ham fra hverandre bit for bit, og ble stående med ryggen til. Han løftet seg opp fra bordkanten med hendene, og sparket bakover med et kort, kraftig bein, nesten som et panikkslagent esel. Sparket gikk rett inn i mellomgolvet på Bahram, som klappet sammen mens all luften forsvant fra kroppen i et hostende stønn.

Men selv uten pust, grep han tak i beinet til Kiarash med begge nevene og svingte mannen halvveis rundt seg før han slapp. Kiarash braste inn i en stol som han veltet, og ble liggende over den. Bahram krøket seg sammen og kastet opp det lille han hadde av mageinnhold. Ransin kunne høre ham kjempe for å trekke inn små åndedrag selv fra der han stod.

«Nå, for helvete. Kverk ham. Men så slå ham ihjel, da!» ropte den vanligvis så stillferdige Timu fra den andre kanten av rommet der vaktene stod.

«Han er ferdig, avslutt ham,» skjøt en annen, mer erfaren veteran inn. «Han kan ikke greie stort mer nå.»

Ransin forsøkte fortvilet å be, men han kom ikke på noen guder som skyldte ham noen tjenester. Shabbata hadde ikke det problemet, han stod med foldede hender under haken mens en serie av krypende underdanige bønner gikk til den gudinnen han tilba.

Kiarash kavet seg opp på bena, og stod der med all tenkelig menneskelig blodtørst i blikket. Bahram støttet seg på bordkanten med den ene hånden og rettet seg opp. Med den andre tørket han igjen blodet vekk fra ansiktet så det skvatt til alle kanter, og åpnet øynene akkurat tidsnok til å se at Kiarash grep etter stolryggen med begge nevene, og kom farende med den over hodet mot ham. For første gang fikk Ransin se et snev angst og gru i ansiktet på dette monsteret av en mann.

I et pinefullt øyeblikk så det ut for Ransin som at han skulle bli stående der som lamslått og få stolen knust over hodet. Så ga han fra seg et halvt rasende, halvt vettskremt skrik, og tverrendte. Hans sprang det han var mann for på kryss og tvers over rommet, mens Kiarash kom farende etter. De korte bena tilhørte en naturlig sprinter, og Bahram hadde et svare strev med å holde seg unna.

«Den feigingen. Den rotta! Se, han vil kripe tilbake til hølet sitt,» ropte en av vaktene. De var rasende fordi Bahram unngikk konfrontasjon, og forberedte seg på å gå frem for å gripe ham slik at Kiarash kunne nå ham igjen. «Han har tapt kampen. Dere taper!» ropte Timu mot Ransin og Shabbata.

«Det er juks med våpen!» brølte Ransin og Shabbata i kor tilbake til dem. «Forbanna møkkaetere,» la Shabbata til, og stod på tærne for å få ropt høyt nok. Haphura tok et steg fram, han skulle til å avbryte det hele. Det var helt tydelig at han var irritert.

«En stol er ikke et våpen!» ropte vaktene tilbake til dem.

Nå var Bahram presset helt inn mot veggen ved døren ned til fengselet. Kiarash snerret ut i triumf, og svingte stolen alt det han maktet mot ham. I en hastighet som syntes umulig for en så stor mann, dukket Bahram til siden med et skremt vræl. Den vakta som sov av seg rusen på høyet over golvet reiste seg forfjamsset av alt bråket. Han rakk aldri å se det som kom brasende med full kraft over hodet hans. Stolen knustes til pinneved, og vakta seg bevisstløs sammen i nøyaktig den samme posisjonen han hadde våknet opp ifra. Om han ikke hadde hatt på seg hjelmen, ville hodet hans ha blitt knust som et egg. En diger bulk vistes på hjelmen som trillet bortover golvet.

Kiarash kastet fra seg de ubrukelige restene fra stolen, og Bahram stod stille nå. De to gikk inn i kroppen på hverandre, mens musklene bulte som på to mytiske halvguder i en fjern oldtid. Rå styrke skulle avgjøre dette.

«Det er ikke over ennå,» erklærte Haphura til alle i rommet. «Kampen fortsetter.» Det var kanskje unødvendig å erklære det alle kunne se, men Haphura likte å ha det formelle i orden. «Ved gudene, for en kamp!» sa han høyt til seg selv.

Ransin knyttet nevene i spenning. Det var nesten som han skulle kjempe selv.

De to brøytet mot hverandre som to vannbøfler i paringstiden. Dyriske lyder kom opp fra halsen deres mens de anstrengte seg til det ytterste. Hver av dem prøvde å få til et avgjørende løft eller brytegrep, og de spant rundt i rommet i en kamp på liv og død til de ble stående ved langbordet igjen. Kiarash hadde armene rundt livet til Bahram, og forsøkte å rive ham ned på bakken der kroppsbygningen hans ville gi ham fordelene.

Bahram forsøkte fortvilet å gripe Kiarash rundt overkroppen bak de brede skuldrene, men alle kunne se at anstrengelsene var desperate, og det var ikke lett å få tak der Kiarash snodde seg under ham som en vanvittig ål. Som i en tåke kunne Ransin se hvordan Kiarash slapp grepet rundt livet til Bahram med den ene armen, og slo det han maktet inn i mellomgolvet hans som en rambukk. Etter lyden å dømme ga flere ribbein etter.

Men da Kiarash ikke lengre holdt seg fast i kroppen hans, fikk Bahram endelig grep i kroppen på mannen under seg. I en voldsom kraftanstrengelse vippet han ham opp over hodet, og kylte ham nedover med et brøl. Kiarash traff langbordet med ryggen først, slik at det knakk i to med et brak under den voldsomme vekten. Han ble liggende.

Stillheten hvilte tungt i rommet.

«Det er over. Min mann er vinneren,» proklamerte Haphura.

Ransin og Shabbata jublet, og skyndte seg bort til Bahram som fortsatt stod på beina over de ynkelige restene av Kiarash. Han svaiet litt, og holdt på å velte overende da Ransin slo ham over skuldrene.

«Bra gjort. Du knuste den jævelen så det holdt.»

«Hvor er han? Jeg skal klemme livet ut av ham!» mumlet Bahram mens han forsøkte å se gjennom alt blodet som klistret seg til ansiktet. Så seg ham sammen. Det var bare såvidt Ransin og Shabbata rakk å støtte ham opp ved hver skulder. De satte ham forsiktig ned på en benk i nærheten.

Etterhvert kom Timu og de andre vaktene til.

«Dere har drept han! Helvetes drittsekker. Dere har slått ham ihjel!» gråt Timu mens han holdt opp hodet til Kiarash i armene sine. Luft ble trukket med en snorkende lyd gjennom den boblende blodpølen av en nese.

Ransin kjente den lyden, det betydde at en mann var bevisstløs. At han ikke greide mer. At han var ferdig. Selv et barn ville kunne avslutte ham med et håndgrep.

«Nei. Jeg kan kjenne livskraften hans gløde ennå. Om han ikke har brukket ryggen, vil han klare seg.» Haphura verdiget ikke mannen som lå der knust under seg et blikk. Ansiktet var fullstendig uttrykksløst, som han skulle snakke til en vegg, ikke til levende mennesker.

«Men hva om hodet hans har blitt skadet? Hva om dere har slått ham til idiot?» Timu var utrøstelig.

Ransin kunne ikke fatte at gutten brydde seg så mye om en som tydeligvis plaget ham dag ut og dag inn.

«Så lenge han får puste, vil han våkne til full bevissthet. Dessuten tviler jeg på at en så laverestående skapning kan utvikle noen hjerneskade. En mark trenger ingen hjerne.»

Ransin klødde seg usikkert i bakhodet. Han syntes slett ikke det var sikkert at Kiarash ville komme fra det uten varige men. Så mye blodsutgytelse og ødeleggelse måtte sette sine spor. Ransin visste at det var graverende lite som skulle til for å ta et menneskeliv. Men det var jo også slik at en kunne komme fra utrolig mye juling, om en bare var heldig nok.

Et høylydt klask lød i rommet og Ransin snudde seg overrasket. Shabbata hadde fått seg et drabelig slag med flat hånd, og gned seg irritert over kinnene mens han prøvde å gjenvinne litt verdighet. Gatejenta trampet foten i bakken, la armene i kors, og fnøs irritert ut av nesen. Et eller annet dristig forslag hadde tydeligvis ikke falt i god jord.

Istedet vendte han seg mot den yngre av de to. Hun var bare barnet og så på ham med store øyne da han nærmet seg, slik en rev nærmer seg hønsehuset.

«Hvor gammel er du da, vennen min,» begynte han med smigrende stemme. Han dikket henne under forsiktig under haken. Rødmen sprang til kinnene hennes. Hun var ikke like herdet som den eldste.

«Ikke gammel nok.» Ransin grep ham over skulderen og halte ham med seg. Shabbata fikk et trist uttrykk i ansiktet, nesten som en hund som har blitt nektet en godbit. «Hun er ikke for slike som deg. Du hadde ikke hatt råd til å betale likevel.» Ransin måtte finne på noe for å forklare hvorfor han ville forsvare denne jentas allerede tapte ære.

«Tro bare ikke at du er noe bedre enn ham, din fremmede djevel. Ingen av oss vil ha en slik morløs bastard som deg, samme hvor mye du betaler.» Den eldste kom trampende etter ham, og skjente på ham med fingeren hevet. «Du er en gudløs bastard, bare såvidt du vet det. Du hører ikke til her.»

«Pisspreik. Jeg snakker jo samme språket som deg. Jeg er ingen fremmed. I tre år tjente jeg i krigsherrens Agushus hær for dette folket.» Ransin prøvde fortvilet å forsvare seg fra den rappe tungen. Men hvilken mann har noensinne kunnet få en rasende kvinne til å tie uten en god kjepp i hånden? Det har aldri hendt.

«Det hjelper ikke. Du er ikke fra denne byen. Kun de som er født til Uruks hellige land, har rett til dens goder.» Hun stoppet og la armene i kors. «Jeg ligger kun med menn fra Uruk, bare såvidt du vet det. Gråt! Gråt O' mann, for meg får du aldri.»

Ransin mumlet bare til svar. Han hadde ikke noe han skulle si. Haphura snudde seg imot ham, og igjen gikk en skjelving ned ryggmargen hans. Det var noe ved denne mannen som gjorde han ukomfortabel.

«Mine forretninger her har kommet til sin konklusjon. Kom menn, vi går. Husk eden, Uruks krigshunder. Ingen hevn etter dette.»

«Vi husker,» sa en av veteranene. Det var han som bar myndigheten her nå.

Ransin og Shabbata hjalp Bahram på bena, og støttet ham opp under hver skulder.

«Den dagen jeg ikke kan gå sjøl, skal jeg krabbe ned i grava.» Bahram dyttet dem irritert bort fra seg. Han strevde litt med balansen, men ble stående.

«Herre, hva med utstyret vårt? Hva med våpnene våre som vaktene beslagla ved porten? Vi trenger dem.» Ransin måtte nesten rope etter Haphura, som allerede var på vei ut av døren uten å bry seg om hvor mye de strevde. «Vi kan trenge dem for å tjene deg,» la Ransin til, som for ikke å vekke mannens lettantennelige raseri. Han kom på hvordan han hadde gjemt sin mest verdifulle eiendel, en primitiv kniv av svart obsidian i en liten steinhaug utenfor byen. Et klokt valg, som det hadde vist seg.

Haphura snudde seg i døråpningen. Sollyset druknet ut ansiktet, det var bare en skygge som stod vendt mot dem. Bare en skygge som ventet på dem i lyset.

«Våpen? Utstyr? Glem det skrapet. Jeg skal gi dere alt dere trenger. Glem alt dere vet, bortsett fra at dere tjener meg. Legg deres gamle liv bak dere, og ta imot min første gave. Jeg gir dere friheten!» For første gang hørte de latteren til Haphura idet han forsvant ut åpningen. Ransin lente seg forover og gikk ut i det blendende sollyset. Det burde varme ham, men sjelen følte underlig kald.

Frisk luft strømmet ned i lungene på Ransin, og fikk ham til å glemme alt annet. Smaken var søt. En

følelse av stormende jubel steg opp i brystet da han tok de siste få stegene ut til frihet. Livet hans var ikke over likevel. Det hadde såvidt begynt. Han ble stående med ansiktet vendt mot solen, slik at de gyldne strålene kjærtignet ham. Gradvis vendte han seg til det skarpe lyset, og kunne se utover byen fra bakketoppen.

Rett foran ham var rekker av hus bygd med brune leirbrikker. Det var her vanlige folk bodde og levde ut livene sine, nærmest murene som førte ut til den store sletten. Noen av husene var bygd i flere etasjer, og på de firkantede takene satt mennesker under fargerike solskjermer. Det var ikke mye arbeid en kunne gjøre i slik en varme. De trange smugene skjød i hver retning som et edderkoppnett, og Ransin visste at det stod folk på hvert gatehjørne, selv om skyggene skjulte de fleste. Gamle kjerringer stod sammen og delte sladder. Unge menn stod å lente seg mot husveggene, mens de kjedet seg og ventet på at noe skulle skje. De unge kvinnene stod med leirkrukker i kø foran en brønn der borte. Det så ikke ut til at de hadde det travelt der de stod å pratet og delte dagens nytt. De enkle, hvite kjolene stod i kontrast til den lysebrune huden. Noen lo, selv om Ransin ikke kunne se hvem det var. Latteren lød ren og klar, og ble båret helt til der de stod.

Lengre inn i byen var husene til rikfolket. Veggene var kalket hvite, men ellers var de bygd i samme stil. De var høyere og mer romslige enn hjemmene til de lavere stender. Ransin myste mot takene, men kunne ikke se noen sitte der. De rike foretrakk å holde konene og døtrene sine innendørs, for å holde huden deres hvit og fager. Ingen rikmannsdatter behøvde å hente vann eller løpe ærender rundt om i byen. Det holdt de seg for gode for. Ransin undret seg hva mennene gjorde. Kanskje var de ute og drev de med våpentrening. Kanskje satt de inne å skrev dikt og visdomsord på leirtavlene sine.

Langt der borte flimret de massive monumentene til presteskapet i middagsheten. Selv herfra fikk synet ham nesten til å miste pusten. Trinn på trinn steg de brede byggene mot himmelen. Øverst var det plassert en gylden kuppel og en avsats hvor de hellige kunne stå under stjernene mens nattehimmelen dreide rundt dem. Hele syv trinn oppe stod den. Derfra stod mann nær både stjernene og gudene. Ransin visste at prestene kalte byggene for Ziggurater - trapper til himmelen. En lang smal rampe ledet til den øverste avsatsen. Bare konger, guder og hellige menn kunne gå opp dit. En stor, bred rampe førte til den nederste avsatsen. Der kunne folket samle seg og høre på gudenes bud.

«Hun er litt av et syn, ikke sant?» Shabbata kom opp på siden av Ransin. «Uruk i all sin prakt. Fra hennes skjød ble jeg født,» sa han med stolthet i stemmen.

«Jeg hadde foretrukket å se ei skikkelig kjerring med store bryster,» gryntet Bahram bak dem.

«Kom ikke du fra den landsbyen mot sør?» spurte Ransin.

«Jo. Jeg vokste opp der. Men min mor er herfra, og her satte hun meg til verden. Dette er

mitt hjemland, selv om jeg har vandret mange steder i løpet av mitt liv.»

Ransin kjente et stikk inni seg. Han hadde ikke noe hjemland. Ikke nå lengre, ikke etter at ætten hans forrådte ham og fikk ham utstøtt. Han forbannet den dagen det skjedde. Men det ville han aldri fortelle til de to kompanjongene sine. Morskt satte han øynene i de to. Selv etter alt de hadde vært igjennom sammen, visste han ikke helt om han ville stole på dem. Bare tåper tror at de som smiler er hans venn.

Shabbata så i og for seg ut som en trivelig mann. Han var av normal vekst, men hadde en litt fremtredende mage som han når han fikk muligheten til det hele tiden forsøkte å gjøre større. Armene var lubne og kraftige, og det mørke skjegget krøllet seg fritt i ansiktet. Fjeset var rundt og godslig, og bar få rynker selv om han hadde passert sitt tredeverte år. Han var en mann som visste å ta for seg av livets goder, og samtidig komme unna med det i god behold. Ransin visste at han kunne bevege seg overraskende hurtig når han ville det, med kortsverd, kniv eller bue. Men vanligvis lot han en skarp tunge enten true eller smiske seg ut av problematiske situasjoner, og vekk fra problematiske personer. Det var nok av dem i grenselandene.

Bahram så derimot verken snill eller godslig ut, selv om han skulle ha prøvd. Mannen stammet fra en vill og farlig stamme med fjellkrigere, som levde ikke så ulikt dem Ransin selv slektet på. De mente at deres rase hadde sprunget ut fra steinen selv langt tilbake i urtiden, og kanskje var det en viss sannhet i det. En høy mann ville rekke ham bare til skuldrene, og hvert et bein i kroppen hans var tykt, tungt og kraftig. Han hadde mye kjøtt på kroppen, og det meste var muskler. Nakken var kraftig og senete, hodet stort og tungt.

Han var nesten alltid i dårlig humør, og om han lo var det for å gjøre narr av noen. Svakheter og menneskelige følelser var det han foraktet mest av alt. Han slapp å spøke seg ut av ubehagelige situasjoner slik Shabbata pleide å gjøre. De smale øynene i det brede ansiktet lovet aldri noe godt. Han gadd aldri å diskutere med noen, og i strid var han alltid den mest brutale. Ransin hadde sett ham slå ihjel to fullt bevæpnede menn med en kampestein han svingte over hodet på uforståelig kort tid, og fryktet å bli offer for en av humørsvingningene hans. Han visste aldri hvordan Bahram ville reagere når han snakket til ham, og derfor gjorde han det minst mulig. Bahram så ut til å være fornøyd med det.

«De kaller dette sivilisasjon. Menneskers håp og ledestjerne. Hvor gudene har gitt oss skrift og lover, hvor jorden har skjenket oss grøde og vann, og himmelen holder oss trygge under seg.» Haphura stod rak og tankefull. «Jeg ser bare drivende støv i vinden. Det former seg til skikkelser av og til. Mønstre og figurer dannes for å løse seg opp igjen. Kaos og orden. Som føder den ene for å drepe den andre. Mennesket er alltid dømt til å veksle mellom en tilstand av sivilisasjon og barbari.» Haphura snudde seg mot dem. «Men det kan dere aldri forstå. Vi tar hovedgaten tilbake til palasset,» sa han og gikk nedover bakken.

Det svimlet for Ransin da han fulgte etter. Palasset var det gjeveste stedet i byen. Enhver utenforstående som prøvde å ta seg inn i de steinkledde salene eller den sagnomsuste hagen der sikadene sang og vin fløt i fontenene, ville bli henrettet på stedet. Haphura måtte være en stor mann. Store menn snakker alltid om ting andre har vanskelig for å fatte.

Det yrte av liv på den brolagte hovedgaten. Haphura gikk først, mens Ransin og kompanjongene pliktskyldig fulgte etter gjennom folkemengden. På høyre side var det satt opp salgsboder, og tallrike kjøpmenn fra nesten like mange stammer og folkeslag ropte, skrek og abligerte for å tiltrekke seg oppmerksomhet.

Utvalget av varer var enormt. Det var elfenben, krydder og urter. Magiske smykker, lintøy og amforaer med vin. De som hadde spesiell lisens kunne til og med selge våpen. Fra en bod kunne Ransin se sverdblade, øksehodet og spydodder i alle former og fasonger glitre varmt i sollyset. En mann som var sort i huden stod bak og gliste med skinnende hvite tenner mens han demonstrerte et kurvet sverd til en skokk med måpende unger.

Uruk-boerne vandret fritt fra og til de forskjellige bodene, mens de kritisk så på det som ble bydd frem. De gransket varene, trakk seg tilbake for å diskutere med hverandre, og kom tilbake med fornyet interesse og av og til også klirrende sølvmynter. Lyden fra tre forskjellige krangler nådde ørene til Ransin samtidig, men de gikk raskt over. Ingen løp hjem for å hente frendene, og ingen trakk noe våpen. Disse menneskene hadde en merkelig måte å være på, for der hjemme ville ingen kunne si slike ting uten å vente seg kamp til døden.

På venstre side av gaten var inngangen til verksteder, staller og smier. Det var også et skilt som viste vei inn til en spåmann som også hadde spesialisert seg på å selge magiske drikker. Elik sirene kunne gjøre deg frisk og viril, viste skiltet med en meget tydelig illustrasjon av en figur som var begge deler.

Mest av alt var det skjenkestuer, hvor menn med lange skjegg satt og diskuterte politikk og filosofi, eller bare druknet sine jordlige sorger i en krukke vin. Skjenkestuene kunne bare drives av kvinner, etter påbud fra gudinnen Innana som hadde brakt menneskene vinens gave. Disse kvinnene var iltre og viljesterke, og nølte aldri med å bruke munn eller kaste folk ut. Slik måtte de være, for det var dødsstraff for bareieren om det ble avslørt at menn hadde sittet der for å konspirere mot kongehuset.

Det var her Ransin hadde havnet i klammeri med en mann da han først kom til byen. Med varmen fra vinen i bringen hadde han kalt ham sin gode venn, og budt ham å sette seg ned ved siden av seg. Mannen hadde gjort det, men det var ikke vennskapelighet han hadde i tankene. Han het Ekur, og hadde sagt at folkene fra nord var naive, dumme og toskete skapninger, selv om de var sterke. De så bare verden som rett og galt, godt og ondt, mente han, og hevdet det var tusen forskjellige nyanser der imellom.

Ransin skjønte lite av det som ble sagt, men hadde bedt ham holde kjeften sin da mannen gang på gang påpekte at han var dum. Shabbata hadde kommet til og forsøkt å roe gemyttene, men mannen ga seg ikke. Han mente nemlig også at menneskene i sør var feige, underdanige og svake, og at de alltid hadde forræderi i tankene i motsetning til de tåpelige fjellmennene. Bare Uruk-boerne var fornuftige og avmålte, den perfekte balanse mellom de to.

Shabbata kom fra sør, og tålte ordene dårligere enn Ransin. Da kjøpmannen Amar kom til og kalte ham en nedrig hund, var det han som slo først. Rett etter slåsskampen hadde kvinnen som eide baren kastet dem ut, og der hadde Ransin og Shabbata møtt på Bahram igjen, så full at han knapt var istand til å gå. De skjønte seg lite på Uruk-boernes skikker, og vettet hadde fart ut med drikken. Ransin husket fremdeles hvor ille det hadde vært å våkne i fangehullet for å vente på døden.

De dystre tankene ble jaget på flukt da Ransin fikk øye på en vakker, ung kvinne som skilte seg ut i mengden. Hun var høy og slank, og gikk med stolt og verdig ynde ned gaten. Halsen var lang og hvit, i motsetning til armene som var olivenbrune. En lyseblå kjole hang fra de smale skuldrene, og det svarte håret lå løst i lange krøller ned ansiktet, som var mykt og ytterst tiltalende. Konturene av brystene var så tydelige at han kunne se at de hevet og senket seg hver gang hun pustet. Da hun skjønte at hun ble iaktatt, vendte hun ansiktet mot ham og hevet øyenbrynene spørrende.

Ransin slo straks blikket ned, for han skammet seg over de tarvelige fillene han gikk med. Dessuten hadde han sett de to mennene hun hadde med som anstand. De var runde og kortvokste, med langt hår og svære, brune skjegg som krøllet seg ned fra ansiktet. I de brede beltene bar de krumme kniver. De var så stygge at Ransin ikke kunne skjønne at de var i slekt med henne. De passerte, og Ransin nøyde seg med å se langt og sultent etter den slanke skikkelsen som forsvant ned gaten.

Ransin måtte trekke pusten dypt. I sin villeste fantasi hadde han ikke kunnet forestille seg at det fantes noe slikt. Om han hadde hatt kvinner, hadde det bare vært hun-ulvene som alltid fulgte med banden til Agushu der den tok seg fram i det forrevne fjellterrenget. Fra leppene deres kom det sjelden kyss, bare glefsing og forbannelser. Ikke var de rene, pene og yndige som jenta han hadde sett heller. Han lurte på hva navnet hennes var. Hun-ulvene var som landskapet. Harde og ugjestmilde.

Ransin husket tilbake til den tiden. Krigsherren hadde tatt ham til seg da han var sytten og levde alene i ødemarken. Mennene hans hadde sett røyken fra bålet han laget, og halte ham ut fra hiet han hadde laget seg i lyngen. Isteden for å drepe ham, hadde Agushu gitt ham et våpen og kalt ham sin sønn.

I tre år hadde han fulgt med hans skare på femti menn på tokt, i fjellene, ved kysten og

langsmed den store sletten, så lenge de hadde fritt rom til å trekke seg tilbake til de trange kløftene og tryggheten. En mann kunne holde vekk ti soldater på slike steder. Agushu prekte ofte om at han var general fra Uruk, særlig når han ankom fjerntliggende landsbyer for å stjele krøtter og skjende kvinner. Han tok de vakre selv, og delte sjelden med de andre. Ransin trodde ham, for aldri kunne han tenke seg en mer umåtelig hær enn den Agushu kommanderte. I tre år hadde han vært en ulv i flokken til generalen fra Uruk, og det var alltid bytte å finne for en sulten jeger. Væpnede menn spiser alltid først.

Her hadde han truffet Shabbata, som var vennlig, men likevel bare en av mange menn. Han kunne ofte fortelle om alt han hadde opplevd ved leirbålet, og Ransin lyttet bestandig da. Bahram kom også med i banden en dyster høstkveld. Mer visste han ikke, for Bahram snakket aldri til dem, og så bare ut til å respektere Agushu selv. Det var noe mellom dem som de andre ikke fikk vite, selv om de ikke var av samme blod. Ransin hadde ikke tenkt stort over det, glad over at han var noens sønn, og at han ikke var ensom lengre. Det var her han hadde lært å snakke som mennene fra Uruk, i tillegg til sitt eget språk. Femten år var han da folket i landsbyen hans støtte ham ut. Han hatet dem for det, og håpet Agushu en dag ville lede sin mektige hær til selv hans fjerne landsby for å brenne den ned.

Ransin trodde han skulle leve slik for bestandig. De hadde blitt uforsiktige tilslutt. De hadde som vanlig plyndret en landsby, og mennene hadde flyktet foran dem for å overlate kvinnene og barna til seg selv. De tok med seg noen unge og vakre kvinner som skulle dele leie med krigsherren. Ransin husket fortsatt hvordan de gråt, og de røvet også med seg så mye bytte de kunne bære. De hadde vært helt nedlesset, og den eldste hadde mast om hvordan de bare skulle slippe byttet og springe opp i fjellene så fort som mulig. Agushu hadde ledd av ham. Det sømmet seg ikke for ham å te seg som en kvinne. Han ville også imponere de to unge pikene han hadde røvet, som begge skulle gifte seg med ham når de ankom leiren og tryggheten.

Ved skumringstider var horisonten blitt fylt med en mektig støvsky som suste mot dem over sletten, og en rullende torden fulgte. Ransin hadde aldri sett en stridsvogn før, og nå kom plutselig flere enn han kunne telle skytende ut av støvskyen med frådende beist foran seg, blanke kniver på hjulene, og menn med spyd og buer båret som på vinden. Aldri før hadde han vært så redd, og ville helst gjemme seg, grave seg ned i sanden og bli borte fra de spinnende hjulene som kuttet ned alle som prøvde å løpe vekk. Det var da han skjønnte det. At nå hadde de sanne Uruk-mennene innhentet dem, de som Agushu alltid hadde snakket så varmt om.

Agushu var ingen idiot. Han hadde halt Ransin opp av sanden, og stilt opp mennene i en tett og dyp rekke. Men pilene falt tett blant dem, og tilslutt kjørte vognene inn i rekkene av menn og hugg og skjøt dem ned som de ville. Hans far var den første som døde da de kom, og alle slapp det de hadde og løp etter det. Ransin var rask. Ransin var ung. Som en gaselle i sprang fra løvens gap

hadde han flyktet. Natten senket seg som en nåderik møy med mørke slør over ham.

Da morgengryet kom, var det kun Shabbata og Bahram som fortsatt stod på bena. De andre visste de ingenting om, men mest sannsynlig var de døde. Kvinnene i landsbyen var befridd, og Uruk-mennene hadde fått sin hevn.

Det var Shabbata som foreslo at de skulle vandre mot Uruk. Ransin trodde først han var gal, men Shabbata forsikret ham om at de ikke ville vite hvem de var. I Uruk handlet de med mange stammer, selv om de var stolte og holdt seg til sine egne. Det var de som var gudenes utvalgte med de veldige zigguratene. Det var de som kommanderte mektige skarer, større enn han kunne forestille seg, med vogner som ble båret av vinden. Og nå var han her. Med en ny herre denne gangen. En som elsket ham like lite som Agushu.

De trengte dypere inn i byen og vekk fra kjøpmannsgata. Haphura hadde vært totalt uinteressert i alt det som kunne bli sett der uansett. Han stoppet likevel hos en kremmer tilslutt, og kjøpte brød fylt med malt kjøtt og løk til dem. De jafset det i seg som ville dyr. Først nå skjønnte Ransin hvor sulten han hadde vært, og varmen fra magen spredte seg over hele kroppen. Shabbata rakte ham en krukke som inneholdt frisk eplecider. Han skylte ned noen store slurker før Bahram rev den til seg og drakk resten i et eneste dypt drag.

Mens de åt ble de omringet av en skokk sultne gateunger. Bahram og Shabbata sparket dem vekk, men Ransin lot med vilje noen smuler falle til marken for dem. Haphura var generøs nok til å kjøpe tre nye slike brød som de fikk ta med seg. Prisen på maten var høy. Haphura sa det var tørke og dermed en generell matmangel i landet. Så lenge himmelen ikke øste i overflod ned på landet, eller den mektige floden strømmet over sine bredder, ville man ikke kunne plante det som var i kornkamrene. Byen ville tilslutt ikke være i stand til å brødfø sine egne barn.

Ransin trakk på skuldrene til dette. Han undret seg hvordan folk som var så nedlesset i rikdommer kunne frykte sult og nød. Men han sa ikke noe til Haphura. Han ville nødig tiltrekke seg oppmerksomhet fra den kanten, og lofte seg selv å ikke snakke til mannen med mindre det var høyst nødvendig.

Etterhvert ankom de den brede hovedgata som gikk fra byporten. Herfra ville den brolagte veien føre dem rett til palasset. Folket pleide å ha religiøse prosesjoner og seierstog ned den enorme gata når slag var blitt vunnet mot ville stammer eller andre bystater. Det var forbud å sette opp noen basar her, og bare en håndfull personer trampet opp og ned veien. Alle så ut til å ha viktige ærend.

Der fremme på venstre hånd dreide gaten av under en storslått port med statuer av løver på hver side, og førte videre til rampen av en ziggurat som ruvet over dem. Langs de kolossale trinnene var det plantet grønne vekster, og på toppen glimtete domene til et tempel i solen. Det var et mektig syn, men Ransin fikk ikke tid til å beundre det særlig lenge. Haphura gikk hurtig nå.

På høyre hånd av gaten var det talløse templer dedikert til Uruks beskyttende guder. Noen

var åpne for tilbedere, andre hadde bryske vakter iført bare et lendeklede på hver side av trappetrinnene opp til inngangen som var kalket hvit. De holdt lange spyd og skjold flettet av elvesiv foran seg.

«Inn der holder prestinnene til,» hvisket Shabbata ham i øret. «Det sies at vakrere kvinner aldri har blitt sett før under solen. De prostituerer seg selv for Inanna, men prisen er så høy at det ville koste selv den rikeste mann i byen alt det gods og gull han eier. Bare kongen har rett til dem hvert nyttår, når han vier seg selv til gudinnen og riket.»

Ransin forsøkte å se mellom de to vaktene, men kunne ikke skimte noe der inne.

Shabbata slo ham på skuldrene. «Hah, ikke vær lei deg gutt. Hadde du smakt fruktene der inne, ville du aldri mer blitt lykkelig. Du hadde fått alt en mann kan oppnå, og hvem har vel noe å leve for etter det?»

Ransin smilte bredt tilbake til ham.

For Shabbata var det godt å ha en tillitsfull og noe naiv ungdom til å høre på seg. Det fikk ham til å føle seg klok. Når Shabbata øste av sine tvilsomme erfaringer og sitt kyniske syn på tilværelsen, slukte Ransin til seg hvert eneste ord mens det glitret i de nysgjerrige øynene. Etterpå brukte han ofte å spørre Shabbata om å fortelle mer, eller gjenta noe han tidligere hadde sagt. På tross av at han hadde levd et hardt og brutalt liv, visste Ransin overraskende lite om verden.

Shabbata betraktet ham nøye. Kroppen tilhørte en ung mann. Kraftig var han, bred over skuldrene og likevel smal om midjen. Han var kanskje en tanke høyere enn en vanlig mann, men det som mest skilte ham fra andre var det tykke ullhåret som var plassert på toppen av hodet. Det var et meget klart kjennetegn på en elamitt. Slikt hår var sjelden ønskelig å se i disse landene. Når han smilte, blottet han to lange og spisse hjørnetenner som fikk andre til å tenke på en ulv. Men det var ingenting av et nådeløst rovdyr i det smilet, bare en lett vunnet tillit og en nærmest barnaktig nysgjerrighet.

Shabbata lurte ofte på om han ville rekke å lære opp gutten til å være varsom og mistenksom før en eller annen forrædersk jævel plantet en kniv i mellomgolvet hans. Nå som de ikke lengre var en del av Agushus bande, brukte han mer og mer tid på å fortelle ham om verden. Gutten var for ærlig, mente Shabbata, og lojal til folk som slett ikke fortjente det.

Men det harde livet i grenselandene hadde gitt ham en slags indre ro, og en særegen måte å bevege seg på. Når raseriet tok ham, knitret luften i energi, og den senete høyrearmen kunne støte et sverd hurtig og uventet som en slange. Agushu hadde formet sin sønn vel. Ransin måtte bare lære om menneskers ondskap. Han måtte bli like herdet i sjelen som han var i kroppen.

«Supparruru! Spre dere! Gjør plass for landets hær!» En skarp stemme pisket mot dem, og selv Haphura vek til siden. En stridsvogn drønnet forbi, trukket av et par prustende hester. Ransin stirret transfiksert på de dreierende hjulene, før han fikk ristet av seg den nærmest hypnotiske effekten

og så opp.

I vognen stod en eneste mann i bar overkropp ved tømmene. Under den brune huden bulde de kraftige musklene, og Ransin rakk såvidt å få et glimps av et arrogant og nådeløst ansikt som stirret rett frem. De ble ikke engang verdiget et blikk. Ved mannens side var det festet kastespyd og en lanse klar til bruk.

Bak ham trampet infanteriet i taktfast springmarsj etter vognen. Det måtte være en kolonne på minst femti menn, alle kledd i noen merkelige kapper av tynt lær, med plater av metall sydd inn i et fast mønster. De bar alle et spyd på akselen. Skaftet endte i en løvbladsformet bronsespis som blinket varmt i solen. På venstre arm bar de firkantede skjold av lær, og hodene var dekket av kopperhjelmer. Svetten glinset på de bronsebrune kroppene da de passerte, de hadde et svare strev med å holde følge med mannen i stridsvognen, men ingen klaget og ingen sakket etter. Det raslet i utrustningen deres, og sandalkledde føtter klapret hurtig over brosteinen.

«Det var da fælt så travelt folk har det i dette landet,» sa Bahram.

Ransin og Shabbata svarte ikke, de kunne bare stå der som forstenet mens det mektige følget passerte. Øynene bulde nesten ut av skallen på Ransin. Fortsatt så han på stridsvogner som nærmest magiske farkoster, selv om det nå gradvis gikk opp for ham at de dreierende hjulene var menneskeskapte. Der han kom fra kunne ingen høvding mønstre mer en tjue menn i sin tjeneste. Og de ville langt på nær være så godt utrustet som det Uruks soldater var.

«Marsjerer de til krig?» undret Ransin seg. Han var for nysgjerrig, og hadde rent glemt at han hadde lovt seg selv å ikke tiltrekke seg oppmerksomhet fra Haphura .

«Nei. Ikke ennå. Men det er ufred i luften, og da liker folket i Uruk å vise til seg selv og andre at de er sterke. En demonstrasjon av makt kan ofte avskrekke mulige fiender, og få andre til å synes at de vil være godt beskyttet i en allianse med kongen. Bystaten Nippur har alltid vært Uruks fiende, og det ryktes at de stadig plotter mot dette landet.»

Haphura smilte etter kompaniet, som allerede var en støvsky på gaten foran dem. «Hvem vet hvilke spioner de kan ha plassert ut, og hvilke stammer Nippur tenker å kjøpe til sin tjeneste. Når sløret faller vil det ikke lengre være noen tvil om hvem som står mot hverandre. Da vil vi se hvem skjebnen har valgt til å herske. Oksen Uruk. Eller dragen Nippur.»

De gikk videre. Det var ikke godt å si hvor soldatene hadde marsjert hen, for nå åpnet gaten seg i et nett av sideveier som førte inn imellom noen lange, lave bygninger. De store brakkene rommet både vanlige soldater og lavtstående tjenere. Menn av høyere rang holdt naturligvis til i palassområdet. Mellom bygningene var det åpne plasser der soldatene kunne drive eksersis og våpentrening. Ransin så også noen blinker som bueskyttere kunne øve seg på, men for øyeblikket var det ingen som var der. Bare de mest sadistiske offiserene ville trene soldatene sine i denne varmen. Ransin tenkte at lederen i stridsvognen måtte være en ond mann, siden han straffet

soldatene sine slik.

Bortenfor brakkene var den lave muren som førte til kongens terraserte hage. Grønt i grønt vokste vegetasjonen seg oppover, en fruktbar oase som stod i skarp kontrast med de støvete, solsvidde omgivelsene. Høyt der oppe kunne Ransin skimte deler av palasset. Det skulle være umåtelig stort, men vekstene skjulte det meste og hindret innsyn. En kran svingte langsomt rundt fra det første trinnet, og brakte med seg en bøl med vann som ble hellet i de mange kanalene der oppe. Lengre oppe stod en ny kran, og ventet på at det skulle bli fylt opp nok vann til at det kunne løftes videre opp.

I denne tørken måtte det være utakknemlig og hardt arbeid, for vannstanden var så lav at det tok mange løft før kranen ovenfor kunne fylle opp kurven som hang fra et langt tau. Men om kranene ikke var i kontinuerlig drift, ville neppe kong Sargons hage være fruktbar.

Haphura førte dem fram til en stor, rektangulær bygning som så ut til å være plassert tilnærmet i midten av alle brakkene. En mann stod i døråpningen med et spyd i hånden og et tørkle på hodet.

«Batiltu! Stopp, hva vil du?» sa han, og stilte seg midt i åpningen med spydet holdt på tvers over brystet.

«Ati me peta babka. Åpne for meg, portvakt. Jeg er kongens mann,» sa Haphura.

«Ahh. Sukkalum. Vesir. Veien er åpen for deg. Mannen bøyde hodet og trådte til side mens Haphura gikk forbi ham.

«Dere blir med meg,» sa Haphura.

Da Ransin fulgte etter, kunne han kjenne hvordan mannen i døråpningen gransket ham intenst. Det var vanskelig å vite om det var med hat eller nysgjerrighet, og Ransin følte seg utilpass. Han gjorde sitt beste for å late som ingenting.

Inne ble de møtt av en småfet, liten mann som satt bak et bord. Det var to dører i rommet, men ellers var det lite og sterilt. En oljelampe hang fra taket, men det var ikke bruk for den siden dagslyset strømmet inn de tre gluggene som utgjorde vinduer. På bordet var det en leirtavle som mannen risset i med en trepinne. Han virket intenst konsentrert, for det så ikke ut til at han registrerte at noen hadde kommet inn. Det var ikke før Haphura la nevene på bordet og lente seg over ham, at han tok seg bryet med å se opp.

«Disse tre,» sa Haphura og gjorde en håndbevegelse mot Ransin, Bahram og Shabbata, «er i min tjeneste. De skal utstyres med høyeste prioritet, både når det gjelder våpen og klær.»

Øyenbrynene til den lille mannen hevet seg betraktelig.

«Må jeg minne om kostnadene ved dette,» sa han med myk, nærmest feminin stemme og la fra seg leirtavlen. «Høyeste prioritet på tre menn vil tilsvare full bevæpning til minst ti borgere, målt i antall shekler.»

Shekler var den offisielle myntenheten i riket, tenkte Ransin. Det hadde Shabbata fortalt ham.

«Kostnaden er irrelevant. Jeg er kongens stedfortreder, og som sådan skal jeg beskyttes. Ingen prins blir vel sendt ut på slagmarken uten rustning og med et sprukket skjold. Gjør det som er nødvendig, depotmester Hedayata.»

Mannen bak bordet foldet hendene sammen foran seg, og øyenbrynene sank ned for å forme en skarp "V." Han ble sittende slik en stund. Så kremtet han og hentet ut en ny leirtavle fra en skuff under bordet.

«Javel. Det skal bli som du sier, sukkalum. Men vit at du er meget nær å krysse mine grenser.» Han tok trepinnen i den ene hånden igjen. «Du, utlending. Hva er ditt navn?» sa han og pekte på Ransin. Det tok litt tid før Ransin skjønnte at han måtte si noe, og alle i rommet vendte seg mot ham.

«Jeg er Ransin.»

Mannen risset litt i leirtavlen.

«Sønn av?»

Ransin svelget. Familien var en vond hemmelighet han bar inni seg, og nå skulle alle rive den fra ham og sette ham og skammen ut til spott og spe.

«Jeg er ... sønn av frue Gordia, av familien Hormoz,» sa Ransin langsomt. Han håpet de ikke kunne se hvor mye han foraktet sitt eget navn.

Mannen bak bordet la fra seg tavlen og så med en blanding av oppgitthet og irritasjon på ham.

«Det er feil. Prøv på nytt.»

«Kaller du meg en løgner?» Ransin stirret olmt på mannen. Hans egen stemme hørtes høy og skingrende ut. Shabbata dultet ham advarende i siden.

Mannen bak bordet betraktet ham nøye en stund, det var som han prøvde å bestemme seg for noe. Så lente han seg forover.

«Du vet kanskje ikke at i motsetning til dere barbarer, så måler vi her i Uruk slektskap fra farssiden. Så prøv på nytt.» Mannen hørtes overdrevent vennlig ut.

«I så fall er jeg Ransin, sønn av Arya,» sa Ransin i normalt toneleie denne gangen.

Mannen skriblet videre på tavlen sin.

«Ransin, sønn av Arya. Smakløst. De kunne like gjerne brukt dyreløyer for å kalle på hverandre,» sa mannen.

Ransin svelget sinnet i seg. Han hadde allerede lært på den harde måten at det var vanlig i dette landet å fornærme hverandre.

«Og fra hvilket rike eller nasjon stammer du fra?»

«Jeg er fra Elam.»

«En elamitt. Jeg burde skjønt det. De høylenderne er en sann pest og en plage.» Han fortsatte å skrive på tavlen sin. Han så fornøyd ut.

Den samme prosedyren ble gjort med Bahram og Shabbata, selv om Ransin hadde vansker for å tro at Bahram hadde noe menneske til far og ikke et fjellmonster. Uten at Ransin visste det, skulle leirtavlen senere bli baket hard som stein i en ovn. Det var første gang navnet hans ble skrevet ned for ettertiden. Han kunne ikke ane at en gang skulle en fjern slektning holde denne tavlen i hendene sine og lese navnet hans. Navnet hans ville bli lest og husket. - Med stolthet.

Da han var ferdig med å skrive, reiste mannen seg og gikk ut den ene døren. Før han forlot dem, ba han dem kle av seg. Ransin kiket spørrende på Haphura, men han så ut til å være tapt for omgivelsene sine der han stod med hendene foldet bak ryggen og blikket rettet ut vinduet. Av og til hvisket han igjennom noen fraser for seg selv, det var som om han forsøkte å huske noe. Siden Haphura ikke så ut til å bry seg, gjorde Ransin som han fikk beskjed om og kledde av seg den skitne trøyen og de provisoriske klutene han hadde på bena.

Det tok lang tid før mannen var tilbake, men for Ransin var nakenhet ingenting å skamme seg over. Shabbata derimot, virket ganske så mistilpass.

«Det finnes bare en størrelse på disse plaggene, men de er laget slik at de skal passe for alle,» sa depotmesteren da han kom tilbake. I hendene hadde han noen drakter som var foldet sammen, og øverst på bunken var det tre belter av lær med bronsespenne og tre par sandaler.

De satte straks igang med å kle på seg. Plagget de fikk var en tunika med korte ermer. Da Ransin tredde det over hodet, gikk det ned til knærne hans. Det var farget i en dyp rød farge, og han hadde aldri i sitt liv eid en så kostbar bekleddning. Da han strammet beltet rundt livet, holdt det seg tett til kroppen, og han kunne bevege seg fritt. Så tok han på seg sandalene. De var av oljet lær, og det var feste til hælen bakpå. Noen lange reimer gjorde det mulig å surre dem fast oppetter leggen. De holdt seg godt på. Ransin tenkte det ville være mulig å løpe over selv skarp småstein med disse på seg.

Mens de kledde på seg, forsvant depotmesteren igjen.

Ransin og Shabbata var i godt humør, og smilte og lo til hverandre. Dette var virkelig en kostelig gave. Men de passet på å ikke le til Bahram. Tunikaen hans var altfor liten, og han så ganske latterlig ut siden den bare gikk ned til lårene. Da depotmesteren kom tilbake, hadde han med seg noen lange lærkapper de kunne feste rundt halsen. De så ut som kappene Uruks soldater hadde vært utrustet med, bortsett fra at disse ikke hadde noen metallplater sydd inn i foret.

«Det kan være kaldt på den store sletten og i fjellene bortenfor. Med disse kan en mann sove på bakken, selv om det skulle falle is fra himmelen,» sa depotmesteren da de prøvde dem på seg.

Kappene kunne festes rundt halsen både med noen reimer av lær, og en spenne som så ut til å være av purt sølv. Han smilte bistert til dem.

«En soldat har ikke bruk for slik, og det byr meg imot å sløse slik med rikdom. Men jeg fikk beskjed om å ruste dere etter høyeste prioritet, og en vesirs livvakter må ta seg godt ut. Dere er heldige, siden herren deres er så nær kongen.» Mannen fikk igjen det tankefulle og granskende uttrykket i ansiktet. «Så var det bevæpningen. Det er best dere blir med meg.»

Depotmesteren tok ned oljelampen, som han fikk fyr på med noe flint og knusk. Så åpnet han den andre døren og gikk inn et stort og langstrakt rom som måtte utgjøre mesteparten av bygningen. Han tente noen fakler i hvert hjørne, og hengte oljelampen i en tynn kjetting som hang fra taket.

Da Ransin gikk inn, så han at noe glødet i lyset, men det tok litt tid før han skjønnte hva det var. Hele rommet var fylt med forskjellige våpen av bronse. Det var utallige spyd som stod på rekke og rad fra forskjellige våpenstativer. Det var forskjellig lengde på dem. De minste kunne bare være kastespyd, og de største måtte være minst dobbelt så lang som en mann. På den ene veggen hang det økser, køller og sverd i alle tenkelige former og fasonger, hvert våpen var en ny måte å sløye opp en mann på. For våpensmedene som hadde laget dem, var viljen til død, lemlestelse og hat direkte representert i håndverket deres. Med et grøss så Ransin at noen av våpnene til og med hadde sagtenner.

Langs den andre veggen hang det skjold, små som store. Noen var ovale, andre runde eller rektangulære med unntak av et hulrom i formen slik at en mann fritt kunne bruke et spyd bak dem. I enden av rommet var det rustninger, brystplater av lær, trøyer laget av metallringer, og til og med runde skjoldplater man kunne montere på magen. De karakteristiske kappene Ransin hadde sett hos soldatene tidligere var også der, minst tyve slike hang fra knagger på veggene. Over kappene hang like mange hjelmer av kopper. Han kunne se det på fargen, de var ikke like gyldne som bronzen, som var et mye mer kostbart metall.

Her kunne man utruste en hel hær, kanskje mer enn fem hundre menn. Ransin grøsset da han tenkte på en slik mengde som marsjerte mens jorden drønnet under føttene deres. En horde som ropte og slo våpnene mot skjoldene sine, som var forent under viljen til en hersker og det han måtte begjære. Som ropte med en stemme. Kongens stemme. Ingen ville kunne stå seg imot ham.

«Jeg vil anbefale dere å se nøye etter. Dere får et spyd, men dere trenger også noe til nærkamp. Finn et våpen som passer kampstilen og kroppsbygningen deres, så skal jeg finne passende beskyttelse til dere etterpå. Ta dere god tid, men ikke nøl for lenge. Det første valget er oftest best. Dessuten er jeg en opptatt mann.»

Ransin gikk langsomt bort til veggen med våpnene, og lot fingrene gli prøvende over sverdegger og køllehoder. Shabbata var minst like overveldet som ham, det blanke oppsynet fikk

ham til å virke hypnotisert. Bahram lo bare en kort og brutal latter, og skramlet med alle våpnene som han svingte og prøvde ut.

Ransin løftet en slagøks ned fra veggen, men angret seg med en gang. Våpenet var for tungt. Bare en mann bygd med en massiv brystkasse ville kunne svinge det. Han prøvde også to korte sverd, men de var for lette og egnet seg bare til å stikke med. En kølle hadde heller aldri vært et våpen for han, siden det krevde rå kraft og sjelden tillot noen finesser og uventede bevegelser. Ransin hadde alltid stolt på å overraske folk med den uortodokse og uberegnelige kampstilen sin, som var tilsynelatende fullstendig ukontrollert, men nøye øvd inn under veiledning av Agushu. Røverhøvdingen ville vel få mest mulig ut av hver av mennene sine.

«Med denne kan jeg kløyve opp fittetrynet til enhver! Ha ha!» Bahram skrålte høyt og skrøt av hvilken stor kriger han var. Det piplet fortsatt frisk blod ned ansiktet hans etter kampen, men han så ikke ut til å bry seg om det. I hånden holdt han en brutalt utformet øks, der eggen var formet som et tynt, nedoverbøyd nebb. Ransin visste at slik en utforming gjorde det lettere for øksa å trenge igjennom skjold og hjelmer, siden all kraften i et hugg ble konsentrert på et punkt. Samtidig var økseeggen stor nok til å kutte av armen på en mann.

Shabbata hadde også funnet seg noe. Han hadde allerede spent et velformet og slankt kortsverd til beltet, og stod å prøvde ut en bue som gikk fra golvet og opp til skulderen hans. Det krevde mye styrke å få trukket strengen bakover, og da han slapp lød et dumpt smell i rommet.

«Du kan ta med den også. Slike buer er billige og ikke minst kraftige. Bare kongelige har bedre buer, laget av et ligament av bein og trevirke som gjør dem fleksible. Formen på buen er kurvet vekk fra skytteren, og gir like mye kraft samtidig som størrelsen kan gjøres mindre. Den blir mye mer anvendelig og lettere å håndtere, spesielt fra en stridsvogn. Siden strengen er lettere å spenne, kan man sende ut flere piler på kortere tid.» Depotmesteren gryntet. «Bare en prins ville være verdig til slik et våpen.» Han festet en kogge med piler bakpå ryggen til Shabbata.

Ransin fulgte ikke med, for blikket hans hadde vandret til et merkelig kurvet sverd som hang over ham. Den lange eggen glimret i lyset fra de dansende flammene.

«Det sverdet. Hva kalles det? Jeg har aldri sett noe som lignet.»

«Shuhadaku. Det uovertrufne sterke og lysende sverd. Folk fra Magan ville kalt det et Khopesh-sverd, men det er ikke et navn du skal bruke. Det var vi fra Sumer som oppfant det.» Depotmesteren satte hendene på hoftene og stirret stolt på sverdet.

Ransin visste at Magan lå lang mot sør og vest. Han hadde hørt forferdelige rykter om hvordan det var å krysse ørkenen til det landet. Alt vann var salt, og sanden krøp inn i øyne og ører som levende insekter.

«Nå er shuhadaku mitt.» Ransin tok det i hånden. Det var et ethåndsgrep på det. Bladet gikk rett fram omtrent like langt som en underarm, før det kurvet seg som en sigd og tilslutt rettet seg ut.

I motsetning til en vanlig sig var det utsiden som var kvasset knivskarpt. Han vippet det fram og tilbake i hånden. Det var godt balansert, og selv om den uvanlige formen mest favoriserte hugg, ville det også være mulig å stikke med det. Han så for seg hvordan det svingt i vide buer ville hugge av armer og bein på motstandere.

«Ser du hvor vakkert det er? Det er formet som Nannas halvmåne. Kanskje guddommen selv vil være med deg når du svinger det. For å være ærlig ville jeg helst ikke sett at en utlending fikk det sverdet, men nå har skjebnen fått deg til å velge det.» Han la hånden på skulderen til Ransin. «Bruk det godt. Bruk det som en mann.»

Ransin holdt det opp foran seg. Metallet glødet dypt og blodig i lyset, og han syntes shuhadaku minnet om en kobra som reiste seg klar til hugg. Med dette ville han betale tilbake sin gjeld til Nanna. Han sverget på å aldri mer fornærme sumerernes guder, for de hadde skjenket folket sitt uendelige gaver. Hedayata gav ham en slire av filt han kunne pakke det inn i. Det hadde noen bøylere som han kunne hekte fra beltet slik at skjeftefugget i hoftehøyde.

«Så var det beskyttelse, da.» Depotmesteren gikk til den andre enden av rommet, og begynte å rote i en kiste som Ransin ikke hadde lagt merke til da han kom inn. Han slengte over noen leggbeskyttere i stivt lær til dem, samtidig som han plukket ned tre hjelmer fra knaggene sine. Bahram fikk en i ekstra stor størrelse, for skallen hans var usedvanlig tykk. Mens de prøvde ut hjelmene og festet leggbeskytterne med stropper bakpå leggen, vandret han opp og ned rommet med hendene bakpå ryggen.

Endelig stoppet han opp og så på Ransin.

«Du er smidig og lettfotet, såpass ser jeg på deg. Samtidig har du musklene til et villdyr. Du har valgt et våpen som krever like mye koordinasjon og hurtighet som det krever dødelig kraft. Du trenger noe som kan beskytte deg i tung nærkamp, samtidig som det ikke hemmer deg for mye. Jeg tror rett og slett en ringbrynje vil være tingen for deg.»

Det raslet og klirret da mannen hentet fram en trøye laget av tusenvis av metallringer som var heftet sammen. Hver ring var på størrelse med en mynt, og de var alle sammenfiltret i hverandre. Det glimtete i matt bronse. Under ringene var et tynt lag med filt, slik at man ikke skulle få gnagsår av å ha den på.

Ransin løftet armene slik at depotmesteren kunne hjelpe ham med å tre den over hodet. Vekten lå tung over skuldrene, og Ransin lurte på hvordan han skulle kunne bevege seg hurtig med noe slikt på seg. Ringbrynjen gikk helt ned til lårene og dekket lysken.

«Perfekt. Den passer deg helt utmerket. Den gir deg bedre beskyttelse enn huden til selv en vannbøffel. Bare husk at et kraftig spydstikk kan gå rett igjennom ringene, selv om du er tilnærmet trygg for hugg og kutt. Et hammerslag vil heller ikke miste noe av kraften om det skulle treffe. Husk det hvis du er glad i ribbeina dine.»

Mannen gikk helt inn til Ransin og slo plutselig knyttneven rett inn i mellomgolvet hans. Ransin krøket seg sammen og hev eter pusten. Det gjorde vondere enn han likte å vise. Hedayata lo da han vendte ham ryggen, og gikk bort til Shabbata. Ransin stirret kniver inn i nakken hans, men lot det bli med det.

«Det er tydelig å se hvem du er for en. Korte armer og ben gir en usedvanlig hurtighet, samtidig som det er kraft i dem. Av våpnene du har valgt, ser jeg at du ikke favoriserer å gå inn i tung nærkamp. Det er bedre å slå til der fienden er svak, ikke sant? I blindsonen, i ryggen, eller rett og slett bare skyte ham med bue. Det du trenger er noe som kan stanse en knivstikk eller et sverdslag i et nødstilfelle, eller i det minste minimere skadene noe slikt ville påføre deg, samtidig som du forholder deg lett og ledig.» Hedayata snudde seg og fomlet med noe i en kiste. «Her! Denne burde holde.»

Han kastet en lærplate inn i armene på Shabbata, som måtte ta et skritt bakover i ren overraskelse. Han tok imot den mot magen, nesten som man fanger en ball. Også Shabbata mistet pusten et øyeblikk. Lærplaten dekket kun brystet, og kunne festes rundt skuldrene og rundt midjen med noen veloljede reimer. Den ville ikke tyngre ham ned i det hele tatt. Shabbata smilte, for han visste at depotmesteren hadde rett.

«Når det gjelder deg.» Depotmesteren brummet litt for seg selv. Øyenbrynene hans samlet seg igjen til en eneste stor “V” der han betraktet Bahram. «Du vil tårne over alle andre på slagmarken og uten tvil være der det går hardest for seg. Det er ingen vits i at du forsøker å smette unna som en hare. Den øksa er tung og svær, og burde svinges rundt på samme måte som en bjørn reiser seg på bakbeina og slår omkring seg. Du trenger noe som kan stoppe det meste, noe tungt og kraftig som deg selv.» Hedayata gned seg på haken et øyeblikk. «Jeg liker ikke å gi fra meg slike kostbarheter, men ordre er ordre, ikke sant?»

Han snudde seg, og gikk bort til veggen der det hang to brystplater i massiv bronse. Det viste seg at de kunne hektes sammen i noen tykke reimer ved halsen, og noen reimer hang også løst der de skulle festes til magen. Den ene platen var formet som en brystkasse og bulte utover på de riktige stedene. Den andre var for ryggen, og var for det meste flat.

«Her, stå stille.» Hedayata løftet brystdelen med mye strev, og plasserte den på kroppen til Bahram. Da han kom borti såret som løp fra halsen hans og ned brystet, fikk Hedayata et advarende grynt til svar. Hedayata stivnet et lite øyeblikk og så ut til å vente seg det verste.

Da ingenting hendte festet han ryggdelen bakpå, og strammet dem godt sammen ved skuldrene. Han strammet også til nede ved midjen, slik at hver del så ut som en del av kroppen til Bahram. Bronsen var blankpusset og skinte nesten som gull. Bahram gryntet fornøyd, han så nå enda mer ut som en massiv, ustoppelig kjempe. Hedayata forsøkte ikke å slå pusten ut av ham som med de to andre. Såpass vett hadde han, selv om han var Uruk-mann.

«Bare en advarsel. Det brystskjoldet kan stoppe det meste, selv et sleggeslag vil neppe ta livet av deg. Bare ikke la noe gli mellom de to delene. Husk at sidene dine er åpne. Dekk dem med skjold eller slag, men hold jævlene unna.» Hedayata hjalp Bahram på med leggeskytterne, samtidig som de andre fikk ta den på selv. Så tredde han hjelmene over hodene deres og festet stroppene under haken.

Ransin følte seg fanget der inne, han kunne ikke bevege hodet uten å kjenne vekten til hjelmen, og ørene var også dekket slik at alle lyder ble dempet. Han fikk overrakt et skjold, det var av den typen han hadde sett tempelvaktene stå med tidligere. Det var laget av flere lag elvesiv som var flettet sammen så tett at det var nesten umulig å fatte hvor mye arbeid som var lagt ned i det. Skjoldet var rektangulært, men smalnet mot midten i noe som kunne minne vagt om et timeglass. Ransin skjønte med en gang at det var for å gjøre det lettere å bruke et spyd bak skjoldet. Han tredde armen gjennom to stramme reimer bakpå, og knyttet hånden rundt et håndtak. Det hvilte tungt i armen hans.

Skjoldene de andre fikk var såvidt han kunne se identiske. For Shabbata var det nærmest en heldekkende mur, og for Bahram var det kun en lett plate på den kjøttfulle armen. Hedayata tok noen steg tilbake og inspiserte dem opp og ned.

«Jo! Det ser bra ut. Der ser nesten ut som om dere kunne kjempe for ti vanlige menn. Jeg håper dere gjør det, for det er prisen på utrustningen som dere har på dere.»

«Hvem skal vi kjempe mot,» spurte Ransin. «Jeg har ikke hørt noe om noen krig som Uruk er i.»

«Åh, det finnes alltid et slag gutt. Alltid et slag. Der det er mennesker, finnes en sulten ulv iblant dem. Visste du ikke det? Kom, det er på tide at vesiren får se hvilke menn han har fått.»

Da de trasket mot utgangen fra våpenkammeret med skjoldene i venstrearmen, kastet han et spyd til hver av dem. Det var like langt som en mann, og skaftet tykt og kraftig. Ransin følte seg farlig med det i hendene, og bak skjoldet og under rustningen banket hjertet fort. Han var sikker på at han var usårlig. Hverken gud eller menneske skulle få skade ham mer.

Haphura snudde seg fra vinduet da de kom inn. For Ransin var det tilfredsstillende å se at en av øyenbrynene hans løftet seg i overraskelse, før han gjenvant sin følelseskalde og umenneskelige komposisjon. De tre stilte seg på rekke foran ham. En eller annen ubevisst samstemthet mellom dem fikk de tre ulike mennene til å slå skaftet på spydet i bakken samtidig. Lyden slo et dumpt ekko i rommet.

«Dere er væpnet? Godt, godt.» Overraskelsen han først viste var nå helt borte, og han verdiget ikke utrustningen deres et blick. Når han så på dem var det som om han skulle se rett igjennom dem på noe som var langt borte. «Det er på tide jeg viser dere innkvarteringen deres. Jeg har viktige ting jeg skal gjøre. Det er noe ... en følelse jeg har ...» Haphura tidde da det gikk opp for

ham at han tenkte høyt. Han viftet etter dem med fingrene, og gikk ut i sollyset. De fulgte etter. Vakten ved åpningen holdt på å miste spydet da de passerte.

«Lykke til! Måtte gudinnene synge for dere,» ropte Hedayata etter dem. Han fulgte de tre med blikket da de forsvant. Det var en merkelig følelse, for han hadde tatt seg selv i å like den ene av dem. Den unge mannen med det ærlige ansiktet. Han ristet på hodet og satte seg bak bordet igjen, og lot fingrene gli over leirtavlen der navnet var risset inn. Ransin var det visst.

«Ja, måtte gudinnene synge til dere når dere dør.»

Han sukket tungt, og fomlet etter noe på golvet ved bordfoten. Krukken med vin var der ennå. Han stønnet tilfreds, og kastet hodet bakover med krukken løftet til munnen. De kalte vinen Inannas gave til menneskene. Han kalte det en forbannelse. Nok en gang lot han de rubinrøde leppene hennes møte hans egne.

Ja, slik var det. Alt som er vondt her i verden har en kvinneskikkelse. Han skjøv tankene til siden da han kjente varmen fra vinen spre seg gjennom kroppen. I tankene var han allerede et annet sted. Han var med henne igjen, og blodet hans var varmt. For en tid kunne han leve.

Haphura førte dem til en av brakkene. Det var ingen vakter med spyd som blokkerte veien her, og han gikk rett inn en dør uten lås. Bygningen var omfangsrik, og fra den ene enden kunne de høre rabalderet fra menn som lo høyt mens noen brølte ut en eller annen obskøn vits. De gikk i motsatt retning ned en lang gang, og passerte flere åpninger dekket med enkle, brune forheng. Ransin kunne høre snorking fra en av åpningene og fragmenter av samtaler fra andre.

«Ja, bror min har lite penger. Jeg blir nødt til å betale for skrikerunga hans ...»

På den andre enden av bygget lød den høye stemmen igjen. Mannen måtte jo være en brøleape. «Så sa jeg det til henne. Selv om du har blitt kjørt på tjukken før, så er mora di bedre til å smelle over en i senga. Wø hø hø!»

Latterbrølet som fulgte svant i bakgrunnen, da Haphura førte dem inn i et lite rom på motsatt ende av bygget. Det var fire senger plassert mot veggen. De var fylt med halm, og et enkelt grått teppe lå over dem. I et hjørne stod en bømme og en krakk, og noen knagger var festet til veggene. Ellers var rommet helt tomt.

«Bli her til jeg sier ifra. Det kan gå en tid før jeg får bruk for dere. Mat får dere ved kasernen, det er bare å spørre soldatene. Skulle dere trenge utstyr, slik som kniver og hammere til å rette opp bulker i utrustningen, så spør noen av offiserene. De vil forstå at dere er viktige menn etter måten dere er kledd.» Haphura snudde seg rundt for å gå, men da han kom til forhenget vendte han seg mot dem igjen. «En ting til. Hold dere unna bråk. Dere ser ut til å ha en egen evne til å skape dere unødvendige problemer. Aldri svar folk som slenger dritt etter dere. Og for gudenes skyld, hold dere unna gode kvinner. Folk i Uruk er svært nidkjære når det gjelder konene og døtrene sine.»

«Det tror jeg neppe blir noe problem. Det finnes ingen gode kvinner på dette stedet,» sa Shabbata og fingret med barten sin.

«Bra. Husk, jeg stoler på dere. Ikke la meg få grunn til å revurdere den tilliten.» Haphura trakk for forhenget og forsvant.

De kunne høre ekkoet av stegene hans forsvinne nedover korridoren. Det ble stille. Shabbata pustet langsomt ut da det var sikkert at han var borte.

«Fy faen, sånn flaks. Dere aner ikke hvor heldige vi er, gutter. Her er vi. Væpnet, velfødd og fri.» Han tullet ut brødet med kjøtt i som Haphura hadde kjøpt til dem fra tørkleet, og satte seg på sengen for å spise.

«Ikke fri. Slike gaver har sin pris, og den mannen vil kreve den inn innen et år er omme. Jeg liker ham ikke,» sa Ransin.

«Det er du rett i gutt. Ser du åssen Uruk-mennene frykter ham? Selv folk i høye posisjoner er redde. Sann mine ord gutt, den mannen er farlig.» Shabbata snudde seg da Bahram veltet seg ned i sengen med et brak. Han løsnet rustningen, og la den ganske enkelt på golvet sammen med resten av våpnene.

«Jeg skal sove. Om dere lager noe bråk og forstyrrer meg, får dere juling.» Han lukket øynene og snorket like etterpå. Ansiktet hang i en sur grimase, selv i søvne.

«Best å gjøre som han sier gutt. Det er like greit å sove,» sa Shabbata og rakte Ransin et av brødene. «Han slåss for oss alle i dag, og fikk hevnet uretten som ble gjort.» De brune øynene hans glitret likevel megetsigende. Begge de to hatet å bli beordret rundt av Bahram, men de hadde lite valg. Gudene skulle vite at truslene hans var alvorlige.

Ransin heftet av seg hjelmen og strøk fingrene gjennom håret. Han fikk av seg utstyret og la det på golvet. Så la han seg til rette i sengen som var på Shabbatas ende av rommet og tygde tankefullt på brødet. Hodet hans spant med tanker, men han greide ikke å fokusere på noen av dem. Uten at han var klar over det, sank han som en stein rett ned i en dyp søvn. Tankene forsvant, og han ble omfavnet av en trygg og fredfull følelse. I drømmene var han et barn igjen. Han var lykkelig, og løp gjennom dype skoger og brede enger.

Emad var også der, og de hylte av fryd mens de lekte og tumlet sammen i gresset. De vasset ned en bekk som rant som sølv forbi føttene deres. Han kunne høre trærne snakke til hverandre i brisen som for gjennom greinene. Dype hemmeligheter var det. Om kjærlighet. Om den verden som vokste opp fra røttene deres og snakket gjennom dem. Som sa at alt var ett og hørte til hverandre. Ransin syntes det var vanskelig å forstå. Men han visste at han og Emad bestandig skulle være venner, så da måtte det være riktig.

Emad smilte til ham og han smilte tilbake.

Lite kunne Ransin vite om det som ventet, hvisket trærne stille til hverandre. De lente seg

sørgmodig over den lille bekken. For bare de kunne se de usynlige skapningene som ruvet over ham. Noen i mørke kapper, som skygger uten form. Andre med fugleklør og vinger. Skapningene trakk i skjebnetrådene. Og ventet. For dem var morgendagen en fjern fortid, og fortiden hendte nå. De ville alltid være der. De kunne alltid vente.

Ransin hørte dem ikke. Han jublet og løp avgårde innover i drømmelandskapet. Det var her han alltid søkte tilflukt før han våknet til denne verdens brutale realiteter og en skjebne som stille hvisket over ham.

IV

Lyden av trommene bølget frem og tilbake i en pulserende og monoton rytme. Majid la armene i kors og brummet tankefullt i det svære skjegget. Fra forhøyningen han stod på hadde han full utsikt over himmeloksen An sitt tempel, Det han skulle se nå var en stor ære, en ære så stor at en hvilken som helst annen mann måtte velge mellom å få øynene skåret ut eller manndommen fjernet om han skulle være så heldig å få et lite glimt av det.

Men Majid var skjenket mange privilegier og en nesten uforbeholden tillit fra de han tjente. Som yppersteprest i riket var det nesten selvfølgelig at han kunne kontrollere sine lyster bedre enn alle andre mennesker, ja, at han var så høyt hevet over slike lavtstående og simple menneskelige behov at det knapt ville få ham til å heve et øyenbryn.

Dette var bare delvis sant. Stødig som en klippe var han nok i sin tro og i sine prinsipper. Men like fullt ut var han en mann. Kun det faktum at han kunne forsyne seg av tempelprestinnene når han måtte ønske gjorde at han kunne betrakte dette nærmest forretningsmessig og formelt, i sitt indre såvel som ytre. Men likevel. I den delen av bakhodet vi ikke har kontroll over, der ingen disiplin eller sosial kondisjonering når frem, der vokste nå en gryende forventning frem i Uruks yppersteprest.

Sarratum Azara trådte frem mellom prestinnene. De var kledd i enkle, hvite kjoler med silkeslør trukket over håret. De trakk seg respektfullt tilbake, og bøyde hodene mens de gjorde klar instrumentene sine. De hadde fløyter, bjeller og cymbaler av messing. Sarratum Azara gikk forbi dem, og de spredte seg stille ut bak henne i en vid halvsirkel. Det var viktig at hun hadde rom til å bevege seg. Hun gikk på bare føtter mot den monumentale statuen av himmeloksen An, som var elevert på en plattform over henne, og støpt i massiv, gylden bronse. På ryggen hans bredte det seg to vinger med en legering av gull.

Oksen var en Auroch, et dyr som ikke lenger finnes i den moderne verden, men som de gamle dyrket for sin imponerende størrelse, styrke og aggresjon. Dyret var på størrelse med en liten elefant, og hornene var lange som spyd. De sparte verken menn eller dyr som tirret dem, og kunne

rive ned trær og steiner som stod i deres vei i blindt raseri. Guden An var som Aurocher i form og i sinn. Kun om hans raseri ble stilnet ville verden bli spart hans horn og hans klover, trampende fra himmelen. Kun da skjenket han verden sin rikdom.

Hans jordlige manifestasjon stirret nå olmt på den spede kvinneskikkelsen som nærmet seg ham. Sarratum Azara var kledd i lilla slør som duvet sensuelt med henne for hvert steg. På ankene og håndleddene hadde hun smykker av gull, verdig offergaven til en gud. I navlen var en rød rubin, festet til magen i en tynn, gylden lenke. Majid kunne se at blikket hennes var tomt, det tilhørte en idiot eller en som er så langt borte at verden ikke lenger har noen mening. Noe som ikke var så rart med tanke på all den fleinsoppen hun hadde hatt i seg.

Hun stanset, og holdt hendene hengivent ut til hver side, så slørene som var festet til armene duvet som gjennomsiktige bølger på hver side av den slanke skikkelsen.

Azara hevet armene brått over hodet, og trommene som fylte rommet stanset. Majid kunne se at hun skalv. Så begynte hun å bevege seg, og evenukkenes trommer eksploderte, dundrende og intenst hamret de mellom tempelets hvite søyler og skapte et hardt, kontinuerlig trykk som dirret mot brystet hans. Det var begynnelsen på de syv slørs dans. Et hemmelig rite som var Haram, forbudt for alle andre enn de initierte. Et rituale som det var helligbrødre å nevne for de som ikke var på toppen av hierarkiet i Uruks mysterie-religion. Bare Sarratum kunne utføre den. Og ingen manns øyne bortsett fra Majids kunne hvile på henne mens hun gjorde det.

Lyden fra trommene sank og ble bedagelig og hypnotisk. Azara beveget hendene yndig over hodet, mens hun vugget med hoftene fram og tilbake for guddommen. Hun danset lett. Av og til gjorde hun små sprang fram og tilbake, og landet kattermykt på de bare føttene. Dansen tok henne i vide sirkler foran statuen, hele tiden mens hoftene fortsatte å vugge feminint og slørene svirvlet drømmende rundt henne. Syv slør hadde hun på seg, hver av dem et bilde på kreftene i universet, gudene de representerte, plantene som symboliserte dem, og deres ekvivalenter i menneskets sjel.

Det første var Sin, månestrålen, som holder alle menneskers drømmer. Hun gjorde et hopp opp i luften, landet mykt på tærne og holdt armene opp til hver side. Trommene stilnet et øyeblikk, før hun begynte å spinne rundt i rommet med den ene armen ut. Prestinnenes bjeller begynte å spille, og hun lot sløret på armen flyte rundt seg som en sommerbris. Så lot hun det første sløret falle. Hun overga sine drømmer til An. Trommene begynte å blande seg med bjellene.

Himmeloksen stirret olmt på henne. Hun fortsatte å danse for ham, og roterte rundt den andre veien for å stå i skyggen av hans horn. Hun løftet den andre armen ut, og lot sløret bølge rundt hodet. Det andre sløret var Tashmit, planeten Merkur, den alltid skiftende som holder menneskers fornuft og tanke. Vår fornuft er alltid ustadig, og hun kastet sløret fra seg slik at det gynget som en fjær til bakken. Fornuften hennes falt for An sine klover. Fløyten kom til og musikken ble plutselig en anelse mer intens.

Azara holdt hendene mot midjen, og blottet magen mens hun vugget med hoftene. Så begynte hun å gjøre små sprang i luften, og kastet hodet fra side til side mens hun sprang i en vid sirkel for guddommens åssyn. Bjellene klang klart for hver gang hun gjorde et slikt sprang. Etterhvert strøk hun seg selv med hun sløret hun hadde rundt livet, og lot det gli over magen og hoftene som om det skulle være en slange. Det tredje sløret var Ashtoret, Venus, som holder alle menneskers lidenskap. Hun lot sløret gli forførerisk opp mellom brystene, før hun gjorde et siste høyt sprang som gjorde at hun landet mellom skyggene av oksens to horn. Bak henne sank sløret til bakken. Hennes lidenskap var nå An sin eiendom.

Musikken vokste i styrke. Trommene pulserte hardere, fløytene gikk raskere, og hver gang bjellene klang gjorde hun nye sprang. Majid så hvordan svetteperler vokste fram i pannen hennes. Ansiktet var låst fast i et uttrykk av intens konsentrasjon. Det krevde styrke, koordinasjon og presisjon å utføre denne dansen, og man måtte utholde lenge.

Men selv beruset på hallusinogener som hun var, mistet hun ikke noen trinn eller gjorde noen feilsteg. Denne dansen var øvd inn fra hun var liten. Hver bevegelse, hver gest, hver positur var en kraft som strømmet opp fra henne og var en uadskillelig del av hvem hun var. Om ikke annet gjorde rusen det lettere å slippe seg fri, å hengi seg helt til de virvlende fargene og den pulserende rytmen. Verden begynte gradvis å gli fra hverandre og røpe det som lå bak sømmene i det vi kaller virkeligheten.

Synene ble mer intense. Hun syntes at oksestatuens hode rørte på seg, men turte ikke å se etter. Istedet fortsatte hun dansen, mens hjertet hamret vilt i brystet og angsten spredde seg over hele kroppen. Frykten ga henne kraft. Hun holdt armene helt ut og tok til å virvle rundt mens det mørkebrune håret flagret etter henne. Hun la hodet bak og lot håret bli en mørk virvelvind som for rundt henne og skjulte himmeloksen. Så foldet hun hendene sammen mot brystet mens hun fortsatte å spinne rundt.

Det fjerde sløret var Shapash, Solen, som er den sanne kjærlighet som gir verden liv. Sløret rundt barmen ble løsnet, og hun holdt det opp i begge hender mot oksens. Det virvlet mot bakken. Brystene hennes var bare. Hun ga oksens sin kjærlighet. I øyenkroken syntes hun at An stampet med føttene, mens hun fortsatte dansen. Virkeligheten var vid åpen. Hun så verden gjennom en kosmisk krystall.

Majid måtte puste dypt inn og ut noen ganger. Hvordan klarte hun det? Enhver annen ungjente ville vært slått i bakken for lengst. Kombinasjonen av rus og dans så intens som denne kunne tappe den sterkeste. Men Azara så ut til å øse av et ukjent reservoar av kraft, som var langt bortenfor vanlig menneskelig konstitusjon. Hun var som en besatt.

Jo mer av dansen hun greide å gjennomføre, jo sterkere ville visjonene bli. Det var over hundre år siden noen sist hadde gjennomført denne dansen og fullført det siste trinnet, den siste

himmelen. Kunne hun virkelig klare det?

Svetten strømmet fra halsgropen hennes og ned mellom de fyldige brystene hennes som en sval slange. Selv om hun var bare sytten år, var de brystene til en fullvoksen kvinne, fyldige og tunge allerede. Majid festet blikket automatisk på dem, og det gikk opp for ham at han hadde ereksjon. Han måtte ha hatt det lenge uten å ha merket det. Så var han bare en mann når det kom til stykket. Hun hadde greid å beseire ham der i denne viljekampen hun ikke engang ante hun var i. Kanskje kunne hun klare det. Dansen fortsatte. Hun lente seg bakover, og gjorde bevegelser med fingrene over hodet, hele tiden mens hun ristet brystene sine skamløst mot guddommen.

Hun fløt lett. Føttene rørte knapt bakken og hun kjente seg vektløs. Omgivelsene opphørte å være, det var bare henne og oxen, hun var fanget i hans domene. Langt der nede kunne hun se jorden folde seg grønt ut under henne. Hun danset som en sommerfugl mens slørene svirvlet etter henne som lilla vinger. Hun skulle nok klare å lokke ham til seg.

Armene ble til spinnende hjul rundt henne, og så sviktet knærne slik at hun falt. Hun ble liggende på knærne og overkroppen senket seg mot bakken. Så skjød hun opp og begynte å svaie som en slange. Hun holdt armene ut og hevet og senket seg. Oxen var definitivt i live nå. Den stampet med føttene, stanget med hodet og gav fra seg et rasende brøl. Hun var ikke redd lengre.

«Kom til meg,» hvisket hun. Mens hun stod på knærne, kastet hun hodet fra side til side så håret ble kastet fra side til side. «Kom og spidd meg på ditt horn.»

Hun la håndflatene sammen ved brystet, og løftet seg fra bakken på et ben. Det femte sløret var Ashur, Mars, som er motet som flammer opp i menneskers bryst. Hun stod oppreist, rak som et piletre, og uten at hun trengte å gjøre noe, løsnet sløret og gikk i en vid spiral til bakken. For Azara så det ut som en rød komet der det forsvant. Hun viste oxen sitt mot.

Cymbalene av messing klang intenst. De var som pulsen til mange skapninger som var langt borte. Azara brydde seg ikke om dem. Hun visste at de var en distraksjon, for nå hadde oxen steget ned fra sokkelen sin og tok til å gå rundt henne. Den snøftet og gryntet og ristet på hornene. Azara lo av ham. Men hun kjente at hun var begynte å bli svekket. Noe i underbevisstheten hennes fortalte henne at selv om sjelen hennes var ren og sterk, var det grenser for hvor mye kroppen hennes kunne tåle. Azara ignorerte stemmene som sa det, slik som hun ignorerte hjerteslagene som dundret rundt henne. De skjønnte ingenting. Det var bare hun og oxen. Hun gikk imot ham nå, og løftet brystene mot ham. Hun bød fram kroppen sin til guddommens brunst, og tok til å svaie frem og tilbake som et elvesiv i en stormvind. Oxen senket hornene mot henne.

Det sjettede sløret var Marah, planeten Jupiter, det som er medfølelse i mennesker. Oxen satte i sprang mot henne og prøvde å stange. Hun virvlet unna og lo hjertelig. Den prøvde å stange gang på gang, men kunne ikke nå frem. Hun sprang lett ut til siden hver gang den prøvde å spidde henne. En gang grep hun til og med tak i hornene med begge hender og gjorde en salto over ryggen. Hun

landet lett på bena og satt på huk et øyeblikk, før hun virvlet opp som en vind i ørkenen og gikk mot oxen igjen. Hun strakte hånden fram og kjærtegnet den våte snuten. Det sjette sløret ble borte i en dreierende sky som falt uendelig langsomt. Hun viste oxen sin rikdom.

Alt begynte å forandre seg. Hun så farger hun visste ikke eksisterte, og hun hørte lyder intet menneske kan høre. Det var en intens hvisling og hvesing fra alle kroker av bevisstheten hennes, og alle universets hemmeligheter bodde i de stemmene. Hun kunne se alt, høre alt, være alt. Hun visste alt!

Majid var ikke lenger en staut klippe. Om han skulle sammenlignes med det, var det fordi han var fullstendig lamslått. Aldri hadde han sett noen danse slik. Blikket hennes var underlig tomt. Det var som om hun ikke var der. Brystene hevet og senket seg ufattelig fort, som om hun var hysterisk. Bevegelsene gikk raskere og raskere. Så hurtig at det ikke gikk an å følge dem med øynene. Et feiltrinn og hun ville miste dansen, og transen ville bli borte. Men ennå fortsatte hun. Majid ville ta et steg fram, men tok seg selv i det. Det virket absurd, men han ville ikke gjøre noe som kunne forstyrre henne, som kunne avbryte det han nå var vitne til. Han så på noe som var perfekt, og hans nærvær var noe upassende, noe klossete og vulgært som når som helst kunne bryte tråden over. Dansen fortsatte.

Azara svevde på vindene som synger mellom stjernene. Oksen var der med henne, konturene hans tegnet seg mellom stjernene og løp over den mørke hvelvingen med styrken til tusen soler brennende i seg. Hun så universets pulserende hjerte ekspandere og trekke seg sammen. Uendelig langsomt og uendelig lenge. Hun så stjernespekkede hjul dreie rundt mens gnistene regnet ned fra dem, og ble oppslukt av skygger som åpnet seg som mørke hull, og hun visste at det var godt. Alt var helt, ingenting var borte. Hun stod på randen av universet og lo. Hun forstod.

Azara strakte sine eteriske armer ut og omfavnet kosmos. Hun spant rundt, som et eneste gigantisk hjul fortsatte hun og fortsatte hun. Det kunne aldri stoppe. Oksen var der og kom mot henne. Han var laget av flammer og is, lys og mørke, godt og vondt, og hun befant seg mellom alt dette. Fargene trakk seg sammen mot henne og konsentrerte seg til et punkt. Universet foldet seg sammen. Hun ble stående mellom hammeren og ambolten. Hammeren hevet seg og ramlet over henne. Hun falt ned en uendelig avgrunn slik at stjernene ble til lange lysstråler som skjøt forbi. Plutselig stod hun i tempelet og var et menneske igjen.

Det syvende sløret var Asherah, planeten Saturn, det som er kunnskap. Hun stod der og visste alt, og hodet og hjertet flommet over. Oksen var der foran henne. Hun spant rundt og rundt med armene til hver side. Håret hennes flommet etter henne i en utydelig kaskade. Hun så hva som var nødvendig. Hun aksepterte det. Oksen sprang mot henne, og hun kunne ikke slippe unna.

Majid så forskrekket på. Azara var som en djevel som ikke kunne stanses. Hver bevegelse hun gjorde var et kunststykke av akrobatikk og spenst. Hun sprang som en gasele, danset som en

fjær i vinden og suste som en storm foran oksestatuen. Lyden av de bare føttene hennes klasket mot marmorgolvet. Musikken var så intens at han ikke kunne høre hvert enkelt instrument. Hun gned seg uten blygsel i underlivet, og stønnet frem merkelige ord på et ukjent språk. Noen snakket gjennom henne. Så tok hun til å spinne rundt og rundt, og kastet seg opp i luften med et høyt skrik. Hun vred seg halvveis rundt før hun falt, og ble liggende på knærne med armene strukket ut til hver side. Hun var naken, og bød forsvarsløst og deklamatorisk frem brystene og underlivet fram til gudestatuen. Det syvende sløret dalte uendelig sakte ned over henne.

Azara ble liggende å riste i religiøs ekstase. Hun hadde fått oksens kunnskap. De syv slørs dans var fullført.

Majid kom til seg selv. Det virket som om han våknet opp fra en hypnose. Han hadde mistet all forståelse for tid og sted mens dansen pågikk. Kanskje hadde det gått noen timer? Eller var det dager som hadde gått? Da fornuften begynte å sive tilbake i hodet hans, fant han ut at det var best å vente til den verste effekten av dansen hennes var over. Han merket at han skalv på hendene. Han gikk fra forhøyningen og kom ned blant prestinnene. Det virket som om de var i minst like stort sjokk som ham. Og det var jo ikke så rart. Ikke på tyve år kunne de håpe på å oppnå hva denne ungjenta hadde gjort. Hun. Sarratum Azara.

Tilslutt stod han over henne. Pusten hennes var rolig nå, men hele kroppen ristet. De nakne brystene var dekket av en tynn hinne med svette og hevet seg langsomt opp og ned. Det lange håret var spredd fritt ut bak hodet hennes, og øyenlokkene flimret ustanselig. Majid knelte ned, og la den grove neven over øynene hennes.

«Sov nå. Det er over, og du skal hvile.» Han løftet henne opp, og tullet henne inn i et hvitt klede. Kroppen hennes var fjærlett i de kraftige armene hans. Uten et ord bar han henne ut av rommet, og prestinnene sluttet seg til ham i en lang rekke da han gikk. De var tause, men ville nok snart ha mye å snakke om når han ikke var der. Det var ikke hver dag An ga dem mirakler.

Majid undret seg over hvor mye jentungen ville huske når hun våknet opp. Han klatret opp noen trapper med henne i armene, og tok henne til et kammer der hun kunne sove ut. Da han bredte teppet over henne, sverget han på å vie livet sitt til henne fra nå av. Han hadde sett kraften som bodde i henne. Hun var i sannhet en av gudenes utvalgte. Kanskje, ja, bare kanskje, kunne hennes hender gripe etter kronen av ild.

Azara taslet barbent inn i det runde rommet. De svarte hellene av polert vulkansten var kalde under føttene, og luften var kjølig. Hun gjespet, og strakte seg dovent med buet rygg og hendene over hodet. Det var godt å ha fått sovet et par timer. Rundt henne var det satt opp en rekke kar med olje som knitret og brant lystig og gav rommet en dempet belysning. Prestinnene stod rundt omkring og snakket lavmælt med hverandre, de var lett synlige med de hvite antrekkene. Azara ignorerte dem,

og gikk rett imot det hellige vannet midt i rommet.

Bassenget var laget i en fullkommen sirkel og vannflaten var i en bekmørk farge. Det minnet henne om en svart juvel som skimret mot henne. Hun sukket forventningsfullt og løsnet stroppen rundt den venstre skulderen. Kjolen fløt av henne og falt lydløst til bakken. Den ble liggende i dype folder ved bena, som hun trådde utålmodig ut av. Det ble sagt at pølen dypt nede i tempelets kjellerplan var en del av Apsü, det store havet av ferskvann som var under jorden. Alle brønner, innsjøer, bekker og elver hadde Apsü som kilde, men dette var en åpning direkte til det underjordiske havet. Derfor var dette vannet hellig, og ble ikke brukt til å vanne åkrene eller noe annet for den saks skyld. Bortsett fra å la de nært gudene bade i det, selvfølgelig.

Da hun steg ut i vannet, undret hun seg over hvor dypt det strakte seg. Hvis mytene var sanne, var det helt til jordens grunnpilarer. Det var bare tre trinn fra bassengkanten, og da hun hadde tilbakelagt dem stod hun med vann opp til knærne. Så mørkt og likevel så rent. Hun kunne ikke se mer enn et par håndslengder ned i dypet, og laget tankefullt en sirkel med fingeren over vannet. Det virket nesten som det var en tynn hinne med olje på vannflaten. En skimrende utgave av ansiktet hennes åpenbarte seg, og en bekymret rynke viste seg på pannen. Tenk hvilke skapninger som svømte rundt i dette veldige havet, skjult for menneskeøyne.

Det var Ea, som han het på hennes tungemål Akkadu. Han var halvt fisk og halvt slange. Det var også hans konsort Damgalnuna. Azara ville ikke tenke på hvordan hun så ut.

Det var også Nammu, Eas mor, en kaos-drage med gjeller. De hadde også tjeneren Isimud, som hadde to ansikter han kunne snakke med. Tenk om en av dem kom svømmende opp og trakk henne ned! Azara likte ikke tanken på å ha en svær fisk fra underverdenen svømmende rundt bena sine.

Hun slo det fra seg og stupte uti. Vannet tok imot henne med et plask og bruste rundt ørene i store luftbobler. Det kjentes godt og svalt mot huden, og hun følte seg straks mye renere. Hun måtte jammen slutte å være så barnslig, tenkte hun da hun snudde seg over på ryggen og plasket overdrevent med føttene. Selvfølgelig ville ikke noen skapninger svømme opp og ta henne. Da ville Himmeloksen An bli sint, og ingen av de andre gudene turte å sette seg opp mot hans vilje. Det hadde Majid fortalt henne. Han var veldig klok. Men han var alltid så streng, og snakket om ting hun ikke forstod riktig, men som han stadig prøvde å forklare henne. Det var metafysiske prinsipper her, og transcendentale symboler der. Latterlig! Som om verden skulle bestå av en virkelighet utenfor denne, der alt var perfekt.

Azara syntes alt var bra som det var. Ihvertfall var hun perfekt, og det var alt som telte. Hun fløt tankefullt rundt på ryggen. Ja, hvis noen skapninger fra underverdenen kom svømmende opp var det nok bare for å spionere på henne og sikle etter henne, og det var jo forøvrig helt forståelig og greit. Det var få ting hun likte bedre enn å bli beundret.

En innskytelse fikk henne til å ville se etter om det var noen under henne, dypt der nede. En mann med fiskeansikt, for eksempel. Haha. Hun veltet seg rundt, trakk pusten så dypt hun kunne, og dukket under. Hun sparket fra med bena og gjorde kraftige svømmetak. Hendene hennes var merkelig bleke foran henne under vannet. Om en eller annen fiskemann tok seg friheter ved å se oppunder bena hennes, skulle han nok få svi!

Vannet rislet forbi ørene hennes, og hun merket at trykket rundt hodet økte. Det måtte være forferdelig annerledes å bo dypt under vann. Ennå ga hun seg ikke, og fortsatte videre rett nedover mens hun anstrengte seg for å holde øynene åpne. Svømmetakene hennes var ikke så kraftige nå, og samme hvor hun vendte hodet kunne hun ikke se noe. De gjemte seg for henne, skapningene fra underverdenen, men staheten hennes gjorde at hun ikke ville gi opp. Det begynte å svimle for hodet, og lungene brant etter luft.

I et plutselig anslag av panikk gikk det opp for henne hvor dypt hun var, og hun åpnet nesten munnen i forskrekkelse. Hun snudde seg rundt og begynte febrilsk å svømme oppover. Hun kunne ikke greie å holde pusten lenger, men det gikk uendelig tregt å nå vannflaten. Hvor langt kunne det være? Frasparkene hun gjorde med bena ble svakere og svakere, og ble snart bare meningsløse bevegelser som ikke førte noe sted. Hun kjente at hun måtte åpne munnen. Hodet kjentes ut som det sprengetes.

Like etterpå brøt hun vannflaten og trakk pusten i et veldig gisp. Hun hikstet og hostet, og sprelte med både armer og ben. Prestinnene avbrøt samtalene sine, og stirret med bekymrede blikk mot vannet. Da hun hadde kommet seg etter den ubehagelige opplevelsen, forsøkte hun å gjenvinne litt verdighet med å svømme rundt med avmålte, kontrollerte tak. Og hun måtte dukke under flere ganger, selvsagt ikke så langt ned, men et stykke, bare for å gjøre opp for fadesen. Noen så fortsatt nysgjerrig bort på henne, og hun følte at ansiktet brant.

Azara likte nemlig ikke å ta seg dårlig ut, og var rimelig perfeksjonistisk i det hun gjorde. Om noe ikke fungerte første gang, gjorde hun det både to og tre ganger til hun fikk viljen sin. Ja, så mange ganger det var nødvendig. Det var sjelden noe hun ikke mestret.

Tilslutt følte hun at hun hadde gjenopprettet æren sin ved å svømme så grasiøst og hurtig som mulig et par ganger rundt pølen, og bega seg mot kanten der hun hadde kjolen sin. Det var forsmedelig å ikke ha fått sett noe, men da hun tenkte etter, syntes hun at hun kunne huske konturene av en skygge da hun vendte om.

Så det var slik det hang sammen. Skapningen under vann var selvsagt mye bedre enn henne til å svømme, og hadde fulgt etter henne da hun søkte nedover. Han ville jo ikke bli oppdaget, og hadde holdt seg skjult så godt han kunne for henne mens han nysgjerrig fulgte etter. Azara undret på om han likte kroppen hennes. Han gjorde nok det. Det var vel den han satt og tenkte på nede i vannboligen sin nå. Hmph! Ergerlig fikk hun kavet seg opp til det siste trappetrinnet fra

bassengkanten.

Hun snudde seg rundt og så utover den svarte pølen. Den var urørlig som før, ikke en krusning minnet om at hun nettopp hadde svømt gjennom den på kryss og tvers. Alt er vann, pleide Majid å si. Betød det at alt var foranderlig eller uforanderlig? Jammen om hun visste.

Det gjenstod bare en ting. Hun bøyd seg frem fra trinnet, og begynte å vaske håret ned i vannet med overdrevne bevegelser. Det var tykt og rimelig flokete etter den rituelle dansen foran An sitt alter. Spørsmål og undring skjød gjennom hodet hennes over det som hadde skjedd, men hun ville ikke tenke på det før hun hadde snakket med Majid. Noe av det hadde vært svært skremmende, og det gjorde henne urolig og sint. Hun vasket håret litt hardere, og flokene løste seg opp.

En vag mistanke fikk henne til å se bakover der hun stod foroverbøyd. Munnen hennes formet seg til en «O» av ren overraskelse. En av prestinnene, hun var svært ung, satt på kne et stykke unna bassengkanten og betraktet henne med øyne som var runde og fulle av undring. Azara oppdaget dette bare i et glimt, men det var nok for henne. Hun ville ikke at denne jenta skulle se at hun hadde sett henne. Istedet struttet hun demonstrativt med bakenden, og kastet tilslutt håret bakover mot nakken i en brå bevegelse så vanddråpene føk.

Da hun snudde seg, veldig sakte og avmålt, så jentungen selvsagt ned i golvet. Den lille tøyta! Azara kom seg opp av bassenget og marsjerte rett mot henne. Noen av prestinnene kom hastende etter henne med et tørkle de la rundt skuldrene hennes, men hun merket det knapt der hun satte seg på huk rett foran ungjenta. Azara stirret henne intenst i ansiktet.

«Og hva heter du da, vennen min? Hm? Du er visst litt av en nysgjerrigper du.» Azara sugde til seg detaljene rundt ungjenta. Hun var veldig flink til å lese folk etter utseende og væremåte. På det viset var hun lik sin far, selv om hun ikke visste det på dette stadiet. Hun var bedre enn selv ham til å kategorisere personlighetstyper og forutsi hvilke handlinger folk ville foreta seg. Jentungen var ung, med melkehvit, klar hud, og under sløret på hodet glimtet håret i gull. Hun var svært redd, det kunne hun se. Et lett offer.

«S-Samireh, frue,» stotret hun og så blygt ned i bakken.

«Jasså du. Hva er det for et navn? Det er ikke herfra. Se på meg når jeg snakker til deg!» Azara brant av nysgjerrighet. Det var noe ved denne jentungen som virkelig interesserte henne. Og det betød at hun måtte granskes nøye og inngående.

«J-ja frue.» Øynene hennes var himmelblå, og festet seg på blikket til Azara, før de flakket skremt fra side til side. Tilslutt greide hun ikke mer og slo blikket rett ned i bakken igjen.

Så hun syntes at det var vanskelig å holde øyenkontakt med henne. Det skulle nok Azara se å få utnytte. «Du er jo veldig pen,» sa hun, og løftet haken hennes opp med hånden. Azara intensiverte blikket sitt, og betraktet ansiktet til jenta nøye. «Jeg liker deg. Vi skal nok bli gode venner, vi to.»

Kombinasjonen av intimidasjon og smiger ble for mye for jenta. Blikket hennes møtte Azaras i kort tid, før hun begynte å flakke med øynene igjen. Hånden på haken hennes gjorde at hun ikke kunne se ned, og da hun lukket øynene rant en tåre nedover kinnene.

Javisst. Vettskremt. Azara hadde virkelig taket på henne. Men ordene hennes var riktige. Hun måtte innrømme at jenta var pen. Og hun ville lære henne bedre å kjenne.

«Hva er i veien? Liker du meg ikke?»

«J-jo, frue. Jeg liker deg. Ikke vær sint,» snufset hun.

Azara fjernet sløret hun hadde på hodet, mens jenta gned vekk tårene. Håret hennes hadde sollys i seg. Azara hadde aldri sett noe lignende. Derfor unnlot hun naturligvis å kommentere det også. Hun ville være i en posisjon av total overlegenhet ennå en stund, og da nyttet det ikke å spørre undrende spørsmål. Hun skjønnte at jenta ikke var prestinne, hun var bare kledd som dem. Sikkert en lærling av etter annet slag. Også så utenlandsk da! Azara brant av iver og nysgjerrighet.

«Bra. Så er vi enige om at vi liker hverandre. Da er ikke det noe problem. Hvor gammel er du egentlig? Hm?»

«Jeg ... jeg vet ikke.»

Azara ble først overrasket, så mistenksom.

«Jasså? Gjør du ikke det. Er du kanskje dum i hodet, du? Hmm, rart, jeg kan ikke se noen mongoloide trekk,» sa hun, og klemte hånden rundt haken til jenta for å vende hodet hennes granskende fra side til side. «Sitter du her og lyver for meg?»

«Åh nei frue, jeg gjør ikke det. Jeg gjør ikke det!» bablet jenta fort og usammenhengende. Aksenten hennes ble plutselig ganske så tykk og tydelig.

«Så svar meg! Din lille tøyte, tror du jeg finner meg i å bli holdt for narr? Svar sier jeg!» Azara reiste seg og skulle til å lappe til henne.

«Hun er en slavinne som ble brakt til byen for et par dager siden. Mange av dem blir tatt når de er svært unge, og da er det ikke unaturlig om hun ikke husker alderen sin. Ung er hun iallfall. Kanskje rundt femten, seksten år.» Det var en av prestinnene som talte.

Azara kjente henne, det var en eldre kvinne som hadde hjulpet med å oppdra henne da hun var liten. Azara hadde lært mye av henne. Svært mye. Hun trakk til seg den flate hånden hun hadde tenkt å slå med.

«Såh! Det er slik det henger sammen. Hvorfor sa du ikke det med en gang? Du må lære å svare ordentlig når jeg stiller spørsmål.»

«Unnskyld, frue. D-det skal jeg.» Jenta var om mulig mer skrekkslagen enn før, og Azara fant ut at det var best å roe henne ned. Hun strøk henne forsiktig over hodet med hånden, mens hun grådig lot fingrene gli gjennom det lyse håret.

«Fint. Alt ordner seg dersom du er lydig og flink. Jeg lover å være mild mot deg, så lenge du

er ærlig. Du kan vel kanskje fortelle meg hvor du er fra?» Azara la armen rundt hodet hennes, og fortsatte å stryke henne, nesten som om hun forsøkte å roe ned et skremt dyr.

«D-det vet jeg ikke. Jeg var fem år da de tok meg. Jeg bodde langt mot nord. Jeg hadde en mor og en far, og to søsken. Men jeg var så liten og husker ikke.» Jenta ble plutselig ivrig og snakkesalig, og Azara mistenkte at det var for mer enn å bare holde henne tilfreds. Hun ønsket nok noen å snakke med. Stakkars skapning.

«Mest sannsynlig er hun fra Anatolia, frue. Der hender det at menneskene ser slikt ut, om de har sin herkomst ifra en stamme som kaller seg hyperboreanere. De lever mest som dyr, men mennene er sterke og farlige,» sa prestinnen.

«Ja, hun ser jammen litt farlig ut,» svarte Azara, og lo en hjertelig latter. «Hvor fikk dere tak i henne?»

«Vi tok henne til oss i tempelet da vi så det spesielle utseendet. Det var noen sumeriske slavehandlere som solgte henne. Hvis vi ikke hadde slått til ville hun vel blitt kjøpt opp av en eller annen kåt rikmann og voldtatt, og det ville vært et sløseri. Hun har det bedre hos oss, og kan kanskje lære å bli en god konkubine eller underholder.»

«Pøh! Hva med de som solgte henne. De har vel forsynt seg mange ganger på forhånd, kan jeg tenke meg. Hvor mange menn har du hatt? Si det!» Azara strammet grepet advarende rundt hodet hennes. Når sant skal sies likte hun ikke tanken på at menn kunne finne andre kvinner attraktive. Hun ville ha oppmerksomheten selv.

«Hv-hva mener du, frue?»

Azara kokte over, så treg hun egentlig var! Men Azara hadde jo lovet denne jenta å være mildt stemt. Likevel. At jentungen våget seg på å spille uskyldig på tross av de skarpe advarslene hun hadde fått, var simpelthen utålelig.

«Hvor mange menn har du hatt inni deg?» sa Azara sakte. Tanken på at noen skulle ha hatt jenta gjorde henne rasende.

«Åh. Ingen. Ingen i det hele tatt.»

«Er det virkelig sant?» Azara ble veldig mildt stemt. «Hvordan ...»

«Det er det. Vi undersøkte selvsagt før vi betalte for henne. Hun er urørt.»

«De kan umulig ha vært særlig mandige, disse slavehandlerne. Ellers hadde du nok fått deg en god omgang eller to. Fra hver enkelt en av dem.» Azara tok seg selv i å smile ved tanken. Det var jo alt i alt merkelig. Jenta var jo pen nok, og hun visste at menn tok det meste som kunne stå og gå, bare det var hunkjønn.

«Åh. Mandighet har svært lite med saken å gjøre, er jeg redd. De får ti ganger bedre betalt for jomfruer. Grådighet overgår alt hos de lavere stender,» sa prestinnen.

«Unnskyld,» sa jenta. Hun sa visst unnskyld for alt når hun var usikker. Hun trodde vel at

Azara var sint, noe som slett ikke var tilfelle. Azara strøk henne smilende over håret. Hun følte seg veldig overlegen. Endelig kunne hun fortelle jenta det hun hadde tenkt på.

«Du har veldig pent hår. Jeg liker det så godt at jeg tenker å beholde deg selv. Bare du er snill og lydig. Nå ble du vel glad?»

«J-ja. Takk, frue,» sa jenta og skjønte nok ikke hva som foregikk.

«Men først må du gjøre noe for meg,» sa Azara og smilte bredt over henne. «Du vil vel gjøre meg tilfreds?»

«Jeg skal gjøre alt du vil, frue. Så lenge jeg kan.» Jenta dristet seg til å se opp på henne.

«Det vil vise seg. Og fra nå av skal du kalle meg Azara. Ikke frue, ikke Sarratum. Azara. Er det forstått?»

Jenta nikket stumt, og Azara tok et steg nærmere. Hendene hennes skled inn i håret på jenta igjen, mens Azaras skygge vokste grådig over henne.

Da Majid kom spaserende inn stod Azara fortsatt over jenta med pannen rynket, halvveis i bekymring, halvveis i konsentrasjon. Han stanset opp og kremtet diskret. For diskret, siden ingen tok notis av det.

«Åååh, så klossete du egentlig er. Ikke der nede. Lengre opp! Og prøv å få litt innlevelse på dette nå.» Jenta hikstet og gispet etter luft, mens hendene til Azara presset henne ned igjen. «Nei dette nytter ikke. Du har vær så god å lære å gjøre det ordentlig.»

«Beklager å måtte avbryte deres ... humm ... kvinnelige aktiviteter. Men jeg tenkte jeg skulle eskortere Sarratum tilbake til palasset. Og det er mye jeg vil diskutere med henne på veien hjem.» Majid blåste opp kinnene bak det store skjegget, og prøvde å se tankefull ut.

Azara så opp, og dyttet bort hodet på sin nye favoritt, eller sitt bytte, alt ettersom hvordan man ser det. Smilet hennes var bredt, og blottet en rad med perlehvite tenner bak de dyprøde leppene.

«Majid! Der er du jo. Jeg lurte på når du skulle dukke opp.» Hun gikk rett bort til ham og kastet armene sine rundt halsen hans.

Majid la armene pliktskyldig rundt henne, før han kremtet diskret nok en gang. Først da gikk det opp for henne hvilken tilstand hun var i, og hun trakk seg beklemt tilbake. Han måtte humre for seg selv da hun snudde seg for å plukke opp kjolen sin.

«Jeg hørte at du hadde våknet opp. Jeg har sittet å ventet på det i flere timer, mens jeg gjorde noen undersøkelser i tempelets opptegnelser. Det har gått mange floder siden sist noen fullførte de syv slørs dans. Gudene smiler til hus Akkad. Du skal fortelle meg alt det du så og opplevde. Absolutt alt.» Målet hans var mørkt og formanende, nesten som lyden av et dyp basun. En slik stemme bar mye autoritet.

«Det skal jeg.» Azara snudde seg mot ham, påkledd nå, og knipset med fingrene. To

prestinner kom til for å børste det mørkebrune håret som falt ned ryggen hennes. «Ååh, det var forferdelig. Jeg så okseguden vokse mot meg. Han kastet seg over meg for å voldta meg. Det var da jeg besvimte.»

«Hm. Det er et godt tegn. Det betyr at An var tilfreds med ditt offer, at han aksepterte hva du bød frem. Hva skjedde etter det?»

«Jeg vet ikke. Hodet mitt ble fylt med de mektigste syner. Jeg forstår dem ikke.»

«Derfor er jeg her til å hjelpe deg å forstå,» sa Majid. «Jeg var på vei opp til sovekammeret ditt her i tempelet, men da hadde du allerede gått. Du har visst mye hastverk, unge dame.»

«Æsj. Jeg kan ikke fordra å være skitten og klissete. Det forstår du vel. Og jeg skal fortelle deg alt sammen når vi er utenfor. Det er nemlig ganske komplekst, det hele.»

Prestinnene begynte å tvinne det lange håret hennes sammen til en eneste stor flette, og hun kom med et irritert utrop da de strammet til for hardt. Så ble fletten snurret rundt hodet hennes og festet til toppen. Den hvite kjolen hennes gikk helt ned til ankene, og var festet kun fra den venstre skulderen. Høyrearmen hennes var helt bar. Prestinnene festet tilslutt et fargerikt silkeslør i noen hemper i ryggen og heftet det til en liten ring i ermet på venstre arm. Azara vår nå kledd og hadde håret ordnet helt og holdent etter sumerisk skikk.

«Ser det bra ut?»

Majid nikket anerkjennende. Noe annet ville selv ikke han våge. Han tok hånden hennes i sin. Som seg hør og bør for en adelsfrue måtte hun ha en anstand når hun beveget seg utendørs. På vei ut snudde hun seg.

«Jeg er på langt nær ferdig med deg ennå. Du skal nok få lære deg både det ene og andre hos meg.»

Samireh satt fortsatt på knærne og stirret sørgmodig i bakken. Hendene som var foldet i fanget skalv.

«Jeg vil ha henne sendt opp til meg til aftens. Nybadet, og kledd i noen anstendelige klær. Og putt noen blomster i håret hennes også. Det vil glede meg.»

«Det skal bli som du ønsker, Sarratum.» Den eldre prestinnen neide dypt.

Azara smilte til Majids spørrende ansiktsuttrykk. «Hun er ganske god underholdning, skjønner du.»

«Som du sier, Sarratum. Litt atspredelse er jo velfortjent etter gode resultater, og om et lite pikebarn kan bidra med det for deg, er jo det helt i orden.»

«Så sant, så sant, kjære Majid. Jeg visste at du ville forstå.»

De gikk under den buede utgangsdøren, og stemmene deres svant gradvis hen. Først lenge etter at de to var gått våget Samireh å smile.

Da de kom ut, stod tjenerne allerede klar med bærestolen. En lang rekke soldater stod oppstilt bak den, staute og standhaftige, men uten de lange spydene som var vanlig i krig. De bar ellers Uruks standardutrustning, og kopperhjelmenes deres fanget sollyset. Mennene hadde på seg lærkapper med metallplater sydd inn i foret. Det måtte være ulidelig varmt i denne heten. Hver og en av de rundt tyve soldatene hadde et skjold av flere lag hardkokt lær på armen, og en svært lang kniv hengende i beltet. Denne kniven eller det korte sverdet, alt ettersom hvordan man så det, ble kalt *falcata*, og kurvet seg mordlystent nedover. Den var et grusomt hoggvåpen i nærkamp.

Tyve par hoder ble dreid mot Azara der hun nærmet seg, og det var tydelig at hun nøt oppmerksomheten. I soldatenes påsyn og i overenstemmelse med den gjeldende etikette, æret de den svarte steinen som stod utenfor tempelet. Azara var først ut, og plasserte begge hender på den blankpolerte flaten for å bøye seg frem og kysse den.

«Sepsu An! Mektige An! Din generøsitet har skjenket oss din rikdom. Ditt raseri har skjenket oss din beskyttelse. Vi forlater nå ditt himmelske hus med din visdom. Priset være An, du er oksen som behersker mitt hjerte. *Cacama. Amen.*» Hun erklærte de ordene som var påkrevd enhver kvinne som forlot tempelet høyt og tydelig, slik at alle fikk det med seg.

Majid gryntet fornøyd. Han var meget klar over den kraften som finnes i ritualer. Den som gjentar noe ofte vil oppdage at ordene blir en del av en selv. Dessuten var det bra at alle så hvor from hun var, og at hun slik satte seg i respekt. Han la håndflatene på den kalde flaten og kysset steinen selv.

«Sepsu An! Mektige An! Din generøsitet har skjenket oss din rikdom. Ditt raseri har skjenket oss din beskyttelse. Vi forlater nå ditt himmelske hus med din visdom. Priset være An, du er oksen som gir meg styrke. *Cacama. Amen.*» Han messet frem incantasjonen som var påkrevd enhver mann som forlot tempelet med buldrende stemme.

Da han reiste seg, ble han møtt med et beundrende uttrykk i Azaras ansikt. Majid lot hånden hennes hvile i neven, der han geleidet henne opp i bærestolen. Her inntok hun en halvveis liggende positur på putene av fløyel. Hun blottet perleraden med tenner i et fornøyd smil.

«Jeg har lyst på en bytur! Nagiru, før oss til basaren. Der er det nok mye spennende å se på.»

Nagiru var tittelen på mannen som stod foran og ledet prosesjonen. Han var kledd i en fargerik drakt for å signifisere sin rolle som kongelig tjener, og bar et kurvet sverd i hendene for å symbolisere sin autoritet. I teorien kunne han bruke det til å henrette de som måtte stå i veien, eller på andre vis ikke viste tilstrekkelig respekt. Slik var loven, men den behøvde naturligvis aldri å utføres i praksis. Sverdet var utelukkende seremonielt, laget av mykt metall og med blunt egg. Nagiruen løftet det nå i luften.

«Under lov og under gudenes bud, ved den kongelige befaling. Allik! Vi marsjerer til basaren.»

Den lille prosesjonen satte i bevegelse gjennom gaten fra tempelet. Bærestolen hadde et soltak som var støttet opp av fire bærestenger. Fra det hang det et forheng av silke som beskyttet Sarratum fra solens brennende ansikt og det som måtte være av begjærlige blikk. Men hun løftet naturligvis en flik til side, så hun kunne ha øyekontakt med Majid som luntet ved siden av til høyre.

Ferden gikk fra hovedgaten med templer til kjøpmannsgaten, som gikk parallelt men var et godt stykke unna hverandre. Folk de støtte på tredde respektfullt til siden, og av og til dristet også noen seg til å rope hurra for kongehuset. De som ropte høyest og med mest innlevelse, fikk utdelt brød av en tjener som gikk bak bærestolen. Etterhvert kom en mengde fattigfolk til, som tydeligvis elsket kongehuset og «den opphøyde jomfru» over alt annet.

Det ble full jubel, og flere foretok seg saltoer og slo hjul foran dem der de gikk. Brødkurven ble snart tom, og dermed ble lengre mellom jubelen og spontane gledesutbrudd. En usannsynlig frekk tigger forsøkte å nærme seg bærestolen i håp om å få en sølvmynt kastet til seg, men ble skremt bort av at Majid snudde seg mot ham.

Majid var alt i alt et skremmende skue. Som sumerere flest var han bredbygget og ikke særlig høy. Men armene svulmet over av muskler, og brystkassen var så bred og omfangsrik at Azara måtte strekke seg for å være istand til å favne rundt ham. Det mest påfallende med ham var likevel det enorme svarte skjegget, som krøllet seg patriarkisk og kraftig nedover brystet. De brune øynene flommet over av varme og visdom, men hans bombastiske og urokkelige natur ble røpet av den svære, avrundede nesen, som like godt kunne ha vært en fjellknaus der den bredte seg utover ansiktet. Han gikk rundt i bar overkropp, og tett i tett med svarte hår dekket brystkassen og armene, og grodde til og med på nevene og fingrene. I så måte var kroppshåret en klar markering av hans virilitet og potens. Bare det faktum at håret på hodet var klippet kort, hindret ham i å se ut som et regelrett monster.

Han var kledd i et slags kort skjørt, som gikk i tre lag ned til knærne. Måten han var kledd på var helt og holdent vanlig for en sumerisk mann. Smykker av gull snodde seg rundt hver av de kraftige armene, og markerte hans status i hierarkiet. Rundt det fyldige livet var et bredt belte i oljet lær. I beltet hang det en stridskølle fra en hemp og dinglet fram og tilbake som en slapp fallos fra hoften. Hodet til våpenet var laget av en oval, svart stein festet på en sokkel. Steinen var i en legering av bly og jern, og var en bit av en meteoritt som hadde falt ned fra himmelen i den tiden Akkad besteg tronen.

Den var hellig for hans orden, en av himmeloksens mange gaver som viste hans støtte til kongehuset. Hans forgjengere hadde benyttet den til å overtale mange blasfemikere, ofte med knusende effekt. Majid klappet skaftet på våpenet fornøyd.

«Duuuh, Majid?»

Han vendte seg mot bærestolen. Han visste veldig godt hva den tonen betydde. «Ja, min Sarratum. Hva er det?»

«Synes du at jeg er pen?»

Azara stirret intenst på ham, og Majid la merke til at pupillene hennes fortsatt var utvidet etter de narkotiske stoffene hun hadde hatt i seg. Pupillene fylte og formørket iris. Vanligvis var øynene hennes grønne, et ganske så unikt trekk ved hus Akkad. Men nå antok de en fullstendig svart tone som skjulte alle følelser. Det fikk blikket hennes til å se overnaturlig ut, som om hun hadde noe mer enn et menneske i seg.

«Joda, joda,» brummet han. «Naturligvis er du veldig pen.»

Akkurat det hadde han forsikret henne om mange ganger før, men hun ble visst aldri lei av å spørre.

«Men,» begynte hun. «Tror du at en mann ville like meg bedre enn andre kvinner?»

«Javisst, javisst. Alle menn ville like å oppnå din gunst, det er jeg sikker på.»

Han betraktet henne nøye. Hun bar alle trekkene som var typiske ved hus Akkad, og mer til. Ansiktstrekkene var aristokratiske, med en smal nese og lange kinnben som førte ut til en markert hake. Kroppen var langlemmet og slank, og i forening med de kvinnelige formene ble hver bevegelse hun foretok seg en grasiøs demonstrasjon av feminint ynde. Huden var skumringsgrå og fager. En varm glød så ut til å brenne like under overflaten enkelte ganger. Hendene var smale, og fingrene lange og slanke. Håret som omkranset hodet hennes i den lange fletten skinte mørkebrunt og forlokkende mot ham.

Av utseende alene hadde hun en intens utstråling som ville stanse pusten på de fleste menn. Han kunne med hånden på den svarte steinen si at han aldri hadde sett en vakrere kvinne. Men han visste hva hun stammet fra. Skjønnheten hennes sprang ut av Akkads grusomme arv, og var der for å intimidere, forlede og terrorisere. Det var en skjønnhet som kunne drive en mann til galskap, som kunne stjele alle hans tanker og fordreie hans sjel. Majid håpet at hun ville bruke den riktig.

Og når det gjaldt personligheten hennes, tok hun opp mer og mer av arven sin for hver dag. Majid hadde kjent hennes mor, og av og til undret han seg på om det var et speilbilde av henne han så.

«Pøh, jeg vet da vel at menn tar hva som helst de kan komme over. Jeg tenker på en som er sterk og mektig. En som kan forsyne seg med hvem han vil. Tror du jeg er så vakker at en slik mann ville ha gått i døden for å få meg?»

«Døden er en høy pris å betale, Sarratum. Men at han ville kjempe, ja, det tror jeg nok.»

«Ville du tatt meg, Majid?»

Han gryntet misfornøyd. Hun hadde aldri gått så langt som å spørre om det før. Med et støt kom han på viljekampen han hadde tapt i tempelet, og følte seg plutselig defensiv. Hun kunne ikke

vite noe, men han undret seg på hvordan hun uforvarende kunne trenge så dypt inn. Selv uten å bruke logikk eller rasjonalitet, var intuisjonen hennes alltid søkende og gjennomtrengende.

«Du vet veldig godt at det er umulig, Sarratum. Jeg ville egenhendig skjære av meg manndommen om den fikk meg til å vanhellige det som er utvalgt av gudene. Hus Akkad er en hellig institusjon, og ingen mann kan røre ved deg med mindre det er med velsignelsen til din far Sargon, ære være hans navn.»

«Du har selv sagt at det er viktig å kunne tenke abstrakt og hypotetisk. Å se ting som ikke er der, og hvordan de tingene hadde blitt.»

«Ja. Det stemmer.» Majid ville skifte emne. «Å vurdere abstrakte temaer gir en bedre forståelse av verden rundt en, her og nå. De lavere stender er fullstendig ute av stand til å tenke slik. Desto viktigere er det for de adelige å mestre dette, for bedre å være istand til å lede folket.»

Det var en grunn til at han alltid snakket til henne om intellektuelle tema. Hun hadde potensialet til å forstå alle begreper. Sinnet hennes var skarpt som sjelen hennes var dyp. Men ennå var hun ung. Ennå måtte han bearbeide henne mer.

«Så hvis jeg var en stakkarslig tjenestepike. Bare at jeg ser ut slik som nå. Ville du forgrepet deg på meg, da?»

«Humm. Jeg ville nok ha benyttet meg av muligheten til å forsyne meg. Sånt rent i teorien, selvsagt. Som en slave av de lyster du ville vekke i meg, kunne jeg rett og slett ikke vært istand til å motstå din skjønnhet. Jeg tror bent og rent jeg ville ha voldtatt deg.»

Et lite gisp lød fra bærestolen. Majid visste hva hun ville høre, og han ville ha slutt på denne diskusjonen. Likevel var det noe i ham som undret på om han bare var ærlig mot henne.

«Men ... du ville vel vært forsiktig med meg?»

«Absolutt ikke. Siden det er en voldtekt vi tenker på her, ville det utelukkende være snakk min egen nytelse. Så jeg ville tatt deg så hardt og brutalt som overhodet mulig. Du hadde nok kjent det lenge etterpå.»

«Åååh. Det er slemt. Men det er jo fullt ut forståelig også, da. Du hadde ikke kunnet noe for det. Jeg synes det er bra at du er slik en ærbar og gudfryktig mann, Majid. Så kan jeg være helt trygg.»

«Riktig. Sånn er det.» Der hadde hun fått viljen sin, som vanlig. Og nå hadde hun halt flere innrømmelser ut av ham. Majid undret seg på hvordan han skulle greie å kontrollere henne i fremtiden. Hun så merkelig andpusten ut, og brukte hånden til å vifte luft mot ansiktet.

«Usj, denne heten. Det blir jo bare verre og verre. Tror du det går over snart, Majid?»

«Ja, det håper jeg. Det håper jeg virkelig, Sarratum.» Han ville ikke vekke hennes bekymring ved å gå inn på krisen riket gikk igjennom. Han ville skåne sinnet hennes for bekymringer ennå en stund. Den brede pannen hans rynket seg over de kraftige øyenbrynene.

«Fortell meg om synene dine, Azara.» Han lot være å bruke tittelen hennes med vilje, siden han ville være innstendig. Majid var den eneste mannen bortsett fra faren som var nært nok til å tiltale henne med fornavn.

«Jeg husker nesten ingenting fra dansen. Det var bare drønnet fra trommene, og en masse farger som spant rundt hodet mitt. Og tilslutt så jeg oksestatuen som levde. Bare i et lite glimt. Men den levde, Majid! Mer enn det vet jeg ikke.»

Majid nikket. Det var som han trodde. Dansen var bare et middel for å komme nær guddommen. Kombinasjonen av hallusinogener, en monoton rytme og utmattelse var ment for å åpne sinnet. De var virkemidler for å fjerne sperrene og forsvarsverkene vi vanligvis har mot den skjulte verdenen. Azara var følsom for alt som hadde med spiritualitet å gjøre, og ved å fullbyrde de syv slørs dans, hadde hun blottet sinnet og sjelen fullstendig. Der hadde hun opplevd en tilstand av absolutt renhet som oksens utvalgte konsort. Selvfølgelig kunne ikke sinnet hennes erindre den visdom An åpenbarte for henne, ikke nå som hun var et vanlig menneske. Slik kunnskap ville ha brennmerket sinnet hennes for alltid, og mest sannsynlig drevet henne ut i galskap.

Det lys han hadde tent, hadde han slukket. Han hadde latt henne se med sitt tredje øye, og lukket det igjen. Han. Himmeloksen An.

«Etter at han tok meg ble alt svart. Og da drømte jeg. Det virket så ekte, ja mer ekte enn at vi er her nå. Alt var så overveldende.»

En illevarslende følelse sitret vagt gjennom Majid. Han hadde latt henne huske noe i en drøm, slik at hun lettere kunne bære det. Når kvinner drømte store drømmer, var det farlig, for en kvinne stod alltid nærmere kilden enn en mann. Alltid.

«Fortell meg om denne drømmen, mitt barn. For det synes meg slik at den kan være en visjon guden fylte hodet ditt med. Det som bor i drømmen er et varsel om fremtiden, det som kommer og som ikke kan stanses.» Han betraktet henne nøye, og søkte ansiktet hennes for det minste snev av løgn. Som vanlig fant han ikke noe.

«Jeg var i en fruktbar hage. Der grodde det uendelig med grønne vekster. Jeg gikk gjennom de svale skyggene til palmeblader, og bakken var fullstendig dekket av bregner. Rundt meg på alle kanter var det blomster, og jeg behøvde bare å strekke hånden ut for å plukke til meg frukt av alle slag. Alle fargene var så sterke og levende. Det var grønt og lilla og rødt om hverandre. Jeg mesket meg i saftene av alt det hagen kunne tilby, og jeg kjente at jeg vokste med den. På en måte var jeg en del av hagen, og for hver frukt jeg spiste, ble jeg sterkere, vakrere, modigere, alt ettersom hvilken frukt jeg forsynte meg av. Jeg gjorde dette lenge. Jeg følte overfloden skylle over meg og gjøre meg hel. Den gjorde at jeg kunne være den jeg ønsket å være. Røttene til hagen var vise, og jeg kunne kjenne dem vokse under føttene mine. Jo lengre de strakte seg, jo klokere ble jeg.»

«Overflod er grunnlaget for ethvert talent, det er klart. Det finnes ingenting som er strålende

med endeløst slit og fattige kår. Der jorden er skrinn er trærne krokete. Fortsett, mitt barn.»

«Midt i denne hagen var det et storslått tre som ruvet over alt annet. Greinene strakte seg fra horisont til horisont, og stammen stod der rak og kraftfull. Da jeg tok på barken kunne jeg kjenne noe pulsere der inne. Det banket langsomt og tungt, og jeg skjønte hva det var som slo. Treet var hagens hjerte. Jeg satte meg under det for å hvile, og greinene lente seg over meg for å gi meg skygge. Alt var så fredelig og godt. Mens jeg sov kunne jeg føle at hagen fortsatte å gro. Røttene slynget seg under bakken, hjertet banket fast og trygt, og jeg var klar over hver eneste knopp som vokste opp. Det hele var uendelig vakkert.»

«Ditt liv har vært en fruktbar hage, Azara. Alt dette har funnet sted.»

«Mens jeg hvilte under treet, ble jeg klar over et nærvær. Lenge skjønte jeg ikke hva det var, for det holdt seg skjult. Jeg visste bare at det hatet meg. Nærværet lurte i gresset og under bregnene, og betraktet meg med kalde øyne når det trodde jeg ikke så. Det var misunnelig fordi jeg hadde det så godt. Det gravde seg under jorden, og begynte å gnage på røttene til det store treet med giftige hoggtenner. Jeg føle at det var en slange, grådig og hatefull. Treet begynte gradvis å visne. Bladene falt ned rundt meg, og jeg kunne kjenne hvordan hjertet slo svakere og svakere. Jeg var skrekkslagen og ville løpe vekk, men kunne ikke engang røre meg. Jeg kunne bare sitte der å kjenne at treet langsomt ble svakere. Da bladene fra det store treet ikke skjermet oss, begynte solen å brenne over hagen. Fargene rundt meg ble blekere, så brune, og fruktene tørket inn. Visdommen som bodde i røttene ble borte, og jorden gråt mot himmelen. Gradvis ble hagen en gold ødemark. Jeg var så redd, og kunne kjenne hvordan det store treet skrek ut til meg. Så døde det. Greinene ramlet til bakken. Der det før hadde vært grønt og frodig, var det nå bare sand i et livløst landskap. Døde og inntørkede vekster var alt som var igjen. Det var forferdelig.»

«Fortsett.» Majid kjente at den illevarslende sitringen nå var blitt til en bankende angst. Hånden hans fant skaftet på hammeren.

«Jeg var helt alene under det inntørkede skallet av det store treet. Hjertet slo ikke lengre, og hagen var borte. Det gikk opp for meg at jeg var den eneste som kunne huske den. At det bare var jeg som hadde saften av fruktene i meg. Jeg følte meg svært trist, og ville bare dø slik som hagen. Akkurat da brøt slangen opp av den golde jorden. Den kravlet mot meg, og ville fråtse i meg slik som den hadde fråtset i hagen. Jeg stod oppreist, men kunne ikke løpe. Så begynte den å sno seg opp bena mine. Huden var kald, ja iskald, og jeg skjønte at den ikke var fornøyd med å la meg dø. Den søkte oppover og ville inn i magen min. Gradvis kom den nærmere og nærmere, og jeg lukket øynene. Jeg ville ikke se på hva den ville gjøre med meg.»

«Fortell videre. Hva skjedde så?» sa Majid, kanskje voldsommere enn han hadde tenkt. Hun så overrasket opp på ham, men fortsatte. Den ene fingeren tvinnet seg åndsfraværende i håret mens hun konsentrerte seg om å huske alle detaljene.

«Så begynte den å skli opp lårene mine. Slangen sa ikke noe, men jeg kunne høre den likevel. Den hvisket i hodet mitt at den skulle gjøre forferdelige ting med meg, akkurat som den hadde gjort med treet. Den hånet meg. Jeg hadde spist frukten, sa den, og nå skulle jeg få betale. Da vendte jeg blikket opp, for jeg ville ikke høre mer. Høyt oppe i himmelen kunne jeg se en fugl sveve. Den slo med vingene, og sirklet tre ganger rundt solen. Av de brede vingene skjønte jeg at det var en ørn. Jeg løftet armene og ba den innstendig om hjelp. Da den så tårene mine, skrek den høyt tilbake. Jeg hører det skriket skingre i meg ennå. Så stupte den ned fra himmelen med klørne åpne under seg. Ørnen slo ned i slangen, og de kjempet på bakken foran meg. Slangen buktet og kastet på seg, mens den hveste og forsøkte å bruke hoggtennene. Men ørnen stod over den, og med den ene kloen holdt den slangehodet fast. Nebbet hakket nådeløst i slangekroppen, og snart hang det trevler av kjøtt i det. Slangen slo fra side til side med kroppen, og formet seg som et rullende hjul der den forsøkte å komme løs. Den forsøkte å kveile seg rundt ørnen for å kvele den. Men ørnen bakset med vingene og hoppet opp, og med begge klørne holdt den slangen låst til bakken. Med nebbet fikk den tak i halen til slangen. Så kastet den hodet bakover og slukte slangen hel.»

«Hmm, sier du det,» mumlet Majid der han luntet ved siden av henne.

«Da den hadde vunnet, la ørnen hodet på skakke og så lenge på meg. Øynene var svarte og tomme, og jeg var veldig redd. Jeg prøvde å takke den, men den ville ikke høre. Ørnen lettet, og med et par kraftige vingeslag kom den flygende og satte seg på armen min. Klørne boret seg inn i huden, men jeg kjente ingen smerte, og jeg holdt armen ut slik at den ikke skulle bli sint. Den fortsatte å stirre på meg. Jeg kunne ikke slippe unna de svarte øynene, og det kjentes ut som om sjelen min brant der ørnen stirret rett inn i meg. Med nebbet hogg den meg i brystet. Åh, det var så vondt! En dråpe blod falt fra meg, og straks det traff bakken spirte det opp til et lite skudd. Fire ganger hogg ørnen meg i brystet, og fire dråper blod falt til bakken for å spire opp sammen. Verden svimlet for meg og jeg skrek ut i smerte. Ørnen begynte å slå med vingene. Sakte til å begynne med, så hardere og hardere. Vingene fylte verden med en voldsom vind som suste rundt oss. Jeg holdt på å besvime, mens vinden løftet opp de tørre kvistene fra hagen og laget en virvelvind av sand som dreide rundt oss, stadig hurtigere. Vingene slo hardere, og stormen brølte øredøvende mot meg. Vinden skal forandre verden, sa ørnen. Så lettet den, og jeg besvimte.»

Da Azara hadde fortalt om drømmen sin, sa ikke Majid noe på en lang stund. Alt som kunne høres var den jevne lyden av de tunge fotstegene hans, blandet med den taktfaste marsjeringen til soldatene lenger bak. I bakgrunnen ble ståket fra gaten plutselig mer påtrengende, det var høye rop og en snekker som banket løs på en planke. Han hadde vært så konsentrert at han ikke hørte det som foregikk rundt ham.

«Majid?» Stemmen hennes var urolig, og antok det spede og hjelpeløse toneleiet hun hadde brukt da hun bare var barnet. Det var sjelden han hørte det nå.

«Ja, barn.» Han håpet at hun ikke hørte hvor urolig han var.

«Da jeg våknet hadde jeg tisset på meg. Det var derfor jeg ville bade med en gang. Hva tror du drømmen betyr?»

«Åh. Man kan se og tenke så mye rart under innflytelsen til de substansene du brukte. Den betyr nok sikkert ingenting.» Det var første gangen han kunne huske at han løy for henne, og det var lett å se at hun slukte løgnen rå. Det alvorlige minet rettet seg ut, og ansiktet strålte opp slik det pleide å gjøre. Med et lettet sukk blåste hun litt hår vekk fra ansiktet.

Lite visste han at øynene hennes begynte å flakke fra side til side i panikkslagen forståelse da han så bort.

«Nå er vi der snart. Åh, som jeg gleder meg. Det blir mye å se. Hvor mye penger har vi med oss?»

«Sånn rundt to tusen shekler i sølv, skulle jeg tro.»

Mesteparten av pengene ble oppbevart i et skrin som to tjenere bar med seg. Skrinet var tredd på to påler som de heftet over skuldrene. Det var tydelig at de strevde med det.

«Så lite? Da kommer det til å bli en kort handletur denne gangen. Det er dumt. Pa-pa lovte jo at jeg skulle få ha det morsomt så lenge basaren varte.» Hun satte i et furtent ansiktsuttrykk.

«Jo jo ... du kan jo alltid spørre om mer i morgen.»

Basaren kom uansett til å vare ennå en et måneskifte, så det var ikke noe hastverk. Det var en hellig festival for handel, hvor byportene ble slått åpne for jevnt over hvem det skulle være av fremmedfolk. Så lenge man ikke møtte opp med et bloddryppende spyd og betalte en liten avgift, var man garantert entre og beskyttelse fra staten. Handelsmenn fra alle verdens hjørner pleide å strømme til for å selge eksotiske varer, smeder kom for å selge våpen, og pengeutlånere kom for å utsuge de som var for dumme til å forvalte seg selv skikkelig.

Byen tjente grovt på basaren, siden den akkumulerte summen fra avgiften ved byporten pleide å bli en betydelig sum penger etterhvert. Dessuten fikk man tak i varer som ellers ville vært utilgjengelige, og det var mange i Uruk som hadde penger til gode. En av grunnene var at byen hadde en mengde spesialister og håndverkere innen hvert fag man kunne tenke seg. De primitive og barbariske stammene som vanligvis var utestengt fra byen, i motsetning til sumerere, brakte med store mengder råvarer for å kunne bytte til seg tingene de så sårt trengte, og som de ikke hadde muligheten til å lage selv. En høvding hadde handlet bort ti kyr for noen fint utsmykkede drikkekar, og en dyktig slave ble gjerne solgt for et par gode sandaler. Om en villmann kom til en sumerisk smed med en klump bronse og litt sølv, fikk han en utmerket dolk igjen for det. Smeden beholdt sølvet og den bronzen som måtte være igjen.

Det var en situasjon der alle vant, men selvfølgelig, Uruk-boerne sørget alltid for å vinne mest. Folk fra hver eneste kjente nasjon, kultur og religion kunne skimtes i mengden som myldret

ned den store kjøpmannsgaten. Dessverre var det slik at handelen ikke kunne løse alle problemer, og i denne tørkeperioden var prisene på mat uforholdsmessige høye.

Øynene til Azara vandret frentisk der hun løftet silkeforhenget til side på venstre side av bærestolen. Hun hadde rent glemt samtalen som gjorde Majid så urolig. Her ble hun bombardert av inntrykk fra alle kanter, og hun elsket det. Lydene, luktene og alle menneskene i alle former og fasonger var helt forskjellig fra det hun var vant til, for selv om hun levde et liv i overflod, var det like fullt et skjermet liv.

Hun kjente en sitring gå gjennom seg. Basaren pleide å fylle behovet hennes for se verden slik den fortonte seg fra gaten. Den var et utstillingsvindu hvor hun kunne observere de lavere stender i sitt naturlige miljø, ikke som underdanige tjenere som krøp på buken for henne. Også var det villmennene da! Noen av dem spiste småbarn, ble det sagt. Andre var så dyriske at de ikke en gang kunne snakke. Det kom bare en masse snøftende lyder ut av dem.

I den senere tid hadde det gått opp for henne at de snakket på sitt eget tungemål, noe som gjorde det hele enda mer opprørende. Azara lurte på hva de snakket om. Forferdelig hørtes det ut, iallfall.

Mest av alt elsket hun å observere folk. Hvem de var, hva de gjorde, og viktigst av alt, hvorfor de gjorde det. Evnen til å observere detaljer og trekke slutninger ut fra dem var en av hennes mange gaver. Uten å riktig være klar over det, utgjorde hun det mest begavede sjiktet i befolkningen. Hun kunne gjennomskue folks motiver, hun kunne finne mønstre i tilsynelatende tilfeldige hendelser, og hun kunne sammenligne ideer satt opp mot hverandre. Minnet hennes var ekstensivt, hun glemte aldri et navn eller et ansikt, og kunne gå igjennom diskusjoner hun hadde hatt med Majid, ord for ord, fra flere år tilbake. Utifra informasjonen hun tilegnet seg, kunne hun sette sammen planer, og like fort ta dem fra hverandre og forandre dem om forholdene forandret seg. Hun mestret nesten alt på første forsøk. Sinnet hennes var klart logisk anlagt, og hun trakk bare slutninger om det stod i forhold til virkeligheten.

Det som likevel skilte henne mest fra selv skriftlærde menn, var evnen til å bruke denne kunnskapen intuitivt. For hver problemstilling hun kom over når sinnet hennes søkte, kunne hun trekke kunnskap fra mange kilder samtidig. Dermed kunne hun vite ting, uten å være klar over nøyaktig hvorfor hun kunne være så sikkert. I så måte var intelligensen hennes en arkitektonisk intelligens. Hun gjennomskuet enhver struktur ved å se deler av den. Sinnet hennes søkte alltid opp mot helheten. Skremmende fort ville hun kunne danne seg et nøyaktig bilde av enhver person, ethvert samfunn, og enhver måte å organisere på.

Azara hadde pågåenheten og aggresjonen til å utnytte det. Alle evnene hennes ble i ytterste konsekvens brukt for å skaffe henne fordeler. Rent følelsesmessig hadde hun kun medfølelse og empati for de som stod henne aller nærmest. Hun var den perfekte leder. Azara manglet bare

erfaringer.

Fra bærestolen kunne hun se hvordan en kjøpmann stod der over en benk og hogg hodet av fisk med en stor kniv. Han så svært så deprimert ut og hadde et sørgmodig uttrykk i ansiktet. Et følge av unge kvinner gikk forbi, og blikket til kjøpmannen vandret i sultne drag over dem der de passerte. En kraftig kvinne kom til på siden av kjøpmannen og veivet med en øse over hodet. Kjøpmannen fikk et kraftig kakk over hodet, og han krympet seg. Kvinnen ble stående en stund og vagge fingeren mot ham, så forsvant hun. Kjøpmannen så om mulig enda mer sørgmodig ut.

Det var vel ikke så rart, tenkte Azara. For et forferdelig liv det måtte være å ha den furien stående over seg sent som tidlig. Mannen hadde ikke gjort noe, bare søkt litt rekreasjon fra sin mundane tilværelse. Azara konkluderte med at kvinnen med øsen var redd for konkurranse. Ikke uten grunn, fniste hun for seg selv. Hun var sikkert svært så kontrollerende på andre felt også, og derfor forsøkte kjøpmannen å gjenvinne terreng ved å ta seg friheter når han kunne, ofte som en ren demonstrasjon. Hun visste at når en pendel ble presset i en retning ville den før eller siden slå tilbake. Men sympatien hun hadde med kjøpmannen var likevel minimal. For en svekling han måtte være som fant seg i å bli kontrollert av en slik hurpe. Nei, huff.

Azara visste at når hun fikk seg en mann, skulle hun la ham få ha sine friheter. Slik ville hun opprettholde sine egne, og i tillegg ha større kontroll på måter han ikke merket det. Av det hun hadde sett av menn, var de lette å manipulere. Hun øvde seg tross alt hver dag på sin egen far. Majid også. Haha, stakkars mann, uttrykket på ansiktet hans noen ganger gjorde at hun hadde vanskelig for å holde tilbake latteren.

Blikket hennes vandret, intenst søkende. Noen unge menn hang på et gatehjørne. De stod der svært så bedagelig tilbakelent og betraktet forbispasserende med sløve blikk. Av og til gjorde de gester ut i løse luften, og en av dem hadde tydeligvis dynket det svarte håret som hang tett over pannen med olje. Nå og da strøk han det bakover med begge hender, selv om håret allerede lå der limt fast.

Azara merket at hun ble rasende. Hvordan var det meningen at de skulle slå Nippur med slike sludrianer? De burde være ute i felten og gjøre våpentrening. Mannens mening er å bære våpen, pleide Majid å si. Hun kom på hvor dyrt bronse var, og hvor vanskelig det ville være å bevæpne hele befolkningen. De fattige hadde rett og slett ikke råd til å kjøpe seg et godt spyd eller en brystplate i lær. Staten pleide å finansiere noe i krise, men kunne allikevel ikke dekke alles behov. De familiene som ikke kunne væpne minst en soldat stod nederst på den sosiale rangstigen. De kunne aldri oppnå noen prestisje eller ære om sønnen deres gjorde det bra på slagmarken. Det var vanskelig å arrangere noe godt ekteskap utifra en slik posisjon. Forståelig nok. Alle møyer ville ha en mann som var verdt noe.

Likevel, det burde da være mulig å gjøre nytte av dem på et eller annet vis.

En gjøgler stjal oppmerksomheten hennes. Han kom opp på siden av bærestolen og gjorde en tredobbelt salto gjennom luften. Da han landet, spratt han straks opp i en piruett, før han tok til å slå hjul nedover gaten. Tilslutt stanset han opp foran bærestolen der den passerte, og bukket dypt. Følget stoppet opp for at Azara skulle se underholdningen. Gjøgleren gjorde noen nye triks.

«Bravo, gjøgler,» sa Azara og slengte en shekel til ham. Gjøgleren tok imot den på nesen, og begynte å balansere den på ansiktet. Så fanget han mynten i hånden, og førte neven til munnen for å gjøre obskøne bevegelser mens han så rett på bærestolen.

Noen av folket rundt dem begynte å le, og Azara kjente hvordan musklene strammet seg i kroppen.

«Den gjøgleren fortjener ikke mynten sin likevel. Ta den fra ham,» sa hun, og løftet hånden for å peke bydende i hans retning.

«Javel, Sarratum,» sa en av soldatene og brøt ut av rekken. Han gikk rett bort til gjøgleren og hamret knyttneven over hånden hans, så mynten falt ned i støvet på bakken. Soldaten fikk plukket den opp. Azara kunne se at det var en svært ung mann, glattbarbert og med en liten munn som var plassert stramt i ansiktet. Da han kom bort til bærestolen falt han ned på det ene kneet, mens han holdt hånden med mynten ut til henne. Azara plukket den grasiøst opp med to fingre, og gjemte den i et hulrom i kjolen.

«Takk, soldat.» Hun bøyd seg fram og kysset mannen på pannen. Den unge soldaten så ut som han var dalt rett ned fra himmelen, men tok seg sammen tilslutt. Han reiste seg, slo hånden over brystet og bukket dypt, før han gikk tilbake i rekken.

Da følget satte i bevegelse, stod gjøgleren med hodet mellom knærne og rakte nese til dem. Azara satte fornærmet nesen i været. Månen til mangel på respekt hadde hun aldri opplevd.

Ferden gikk gjennom kjøpmannsgaten og forbi de mange bodene til handelsmennene. Noen kom løpende bort til bærestolen med smykker de holdt opp, eller med store ruller med farget lintøy som nærmest ble slept i bakken etter dem. Soldatene slo dem for det meste bort. Sarratum ville bare ha de mest eksklusive varene. De ankom en av byens finere strøk med de mest fasjonable forretningene, og Azara beordret holdt. Bærestolen ble senket til bakken, og hun hoppet lettvent ut.

«Bli med meg, Majid. Jeg trenger din dømmekraft.»

Majid sukket tungt og lusket etter henne. Saken var vel heller at hun trengte noen til å være anstand, for Majid var i bunn og grunn fullstendig uinteressert når det gjaldt klær. Soldatene og tjenerne med bærestolen ble stående igjen å vente mens de gikk inn i en av forretningene. En småfet mann med stikkende øyne og en krokete nese kom løpende mot dem med hendene foldet foran seg. Han bukket så dypt at hodet nesten berørte bakken.

«Sarratum! Hvilken ære, hvilken ære. Hvordan kan vi stå til tjeneste i dag? Kan jeg interessere deg i noen utsøkte stoffer fra Ur, eller hva med et silkesjal som nylig ble tilvirket av fem

jomfruer etter to års arbeid?»

«Ti stille på deg. Se å få lempet de purkene ut. Jeg vil ikke ha de lavere stender her til å forsøple omgivelsene,» sa Azara, og pekte på en gruppe kvinner som stod der og studerte en klesrull. For å dømmе etter bekleddingen og juvelene de smykket seg med, var de alle rikmannsdøtre.

Kjøpmannen bukket om mulig enda dypere, før han skyndte seg mot kvinnene. «Butikken er dessverre stengt. Kom tilbake i morgen. Vennligst forlat premissene øyeblikkelig.»

Han bombarderte dem med beklagelser og høflighetsfraser, mens han nærmest dyttet dem ut foran seg og husjet på dem som de skulle være krøtter. Det var tydelig å se at rikmannsdøtrene ble svært indignert. De løftet på kjolene og marsjerte fornærmet derifra. Kjøpmannen slamret døren igjen etter dem og låste den.

«Det tok jammen sin tid,» skjente Azara da han kom løpende tilbake. Hun satte seg ned på en liten stol og la bena i kors. «Vis meg de mest eksklusive varene du har her i denne falleferdige sjappa. Og det litt brennkvik. Jeg har ikke hele dagen.»

Mannen sprang panikkslagen frem og tilbake en liten stund, og fikk rasket med seg store bunker med klesruller han la foran Azaras føtter. Majid syntes nesten synd på ham. Jentungen ble alltid ekstra kommanderende når hun handlet klær. Det var til å få hodepine av.

«Du kan bare våge å overprise varene dine, kjøpmann. Jeg er ikke dum. I så fall skal jeg få deg pisket som en oppsetsig hund!» advarte hun, mens han hastet avgårde til henne med noen silkeplagg han hadde gjemt bort.

«N-neida, O' underskjønne Sarratum. Jeg forsikrer deg om at prisene er veldig rimelige. På sitt laveste lave faktisk. Du får dem tilnærmet gratis.»

«Jasså nå du. Jeg vil vel ikke ha på meg de samme klærne som en hvilken som helst sugge som kaller seg adelig kan ha råd til! Du kunne like godt gitt meg filler som iføres tøyter som horer seg. I hver eneste bakgård for alt som finnes av utenlandsk pakk. Vil du virkelig la meg gå igjennom den ydmykelsen?» ropte hun nesten, og knyttet neven mot brystet. Øynene hennes var vidåpne.

«N-n-nei Sarratum. Jeg garanterer på min mors minne og min fars fallos at slik er det ikke. Disse plaggene er det sjeldneste sjeldne. Det mest utsøkte og exquisite som ikke kan kjøpes for noen sum penger. Ta disse kjolene for eksempel. Jeg har gjemt dem bort i håp om å en dag se en kvinne som er verdig til å bekle sin skjønnhet i dem. Jeg har drømt om det om nettene og grått.»

Kjøpmannen fikk et kvalmende melodramatisk uttrykk i ansiktet, og la baksiden av hånden på pannen. «En gudinne! En kvinne med det grasiøse yndet og den radierende utstrålingen som kreves for å svøpe seg i dem i feminin stråleglans. Jeg har gjemt dem i mange år, og aldri sett noen jeg kunne kalle verdige. Men nå som du er her, har dagen kommet, og det ville bære meg om du

iførte deg dem. Ja, om jeg må betale deg for det, så gjør jeg det gladelig.»

«Jasså, sier du det ...» Hun roet seg betraktelig, og tok prøvende på plaggene han holdt opp for henne.

Majid gryntet og la armene i kors. Kjøpmannen hadde jammen en oljet tunge. Ikke på mange år hadde han hørt en større mengde tomprat. Men Azara slukte selvsagt det hele rått. Kjøpmannen mistet snart nok munn og mæle da hun tok av seg klærne for å prøve ut de nye plaggene. Han stod der med hendene foldet under haken og visste hverken om han skulle se opp eller ned.

«Majid? Hvilken kjole synes du passer meg best? Den røde, den blå, eller den grønne? Og hvilket silkebånd synes du matcher til hver av dem? Det fiolette eller det gule?» sa hun, mens hun stod og vendte seg foran et stort speil som kjøpmannen holdt opp. Speilet var en rund plate med blankpolert bronse, som viste figuren til Azara fra alle tenkelige vinklinger der hun gransket seg selv.

«Øhhhhh ... hm, nei det ...» stønnet Majid. Det ble for mye informasjon, og han kunne bare tenke på en farge om gangen. Han forsøkte desperat å finne på noe å si som hun ville like.

«Åhh, ikke bare stå der og kop som en tomsing.» Azara ga opp. «Nei dette nytter ikke, du er jo helt håpløs. Hvordan skal jeg vite hva som passer uten noen til å gi meg tilbakemelding.»

«Hva med den røde? Den ser bra ut.» Majid løftet en tykk finger.

«Siden Majid ikke skjønner seg på noe tar jeg alt sammen. Så kan jeg finne ut av det senere.»

«Javisst, javisst, O' yndige Sarratum. Det er en utsøkt glede å kunne stå til tjeneste,» sa kjøpmannen og gned seg ufrivillig i hendene. Azara skled ut av kjolen hun hadde på, og begynte å ta på seg sin egen kjole.

«Pakk det godt sammen, så kan noen av tjenerne bære det. Majid tar seg av de vulgære detaljene med penger.» Azara var allerede på vei ut døren.

Kjøpmannen åpnet den for henne og bukket dypt. Så løp han inn for å pakke inn kjolene. Majid trasket tankefull etter henne der hun svingte seg opp i bærestolen. Kjøpmannen kom ut med de innpakkede plaggene, og rakte det til noen av tjenerne, som ikke hadde stort annen jobb enn å bære med seg ting fra basaren. Som en tilbudende hund stilte han seg foran Majid, som åpnet skrinet med alt sølvet i seg.

«Jeg vet ikke hvor mye det koster, men dette er uansett hva jeg mener det er verdt,» sa Majid, og lot en neve sølv shekler drysse ned i kjøpmannens to utstrakte hender. Mannen så litt skuffet ut, han hadde nok håpet på mye mer. Men han klaget ikke og bega seg tilbake til forretningen.

Majid snøftet, han syntes at han hadde vært mer enn generøs nok. Dessuten kom

forretningen til kjøpmannen til å bli nedrent av kunder fra de høyere stender, så snart det ble kjent at Sarratum hadde vært der.

Da Majid snudde seg, fikk han se to skjeggete menn komme traskende mot den lille kontingenten. Han kjente dem straks igjen, det var Mustafa og Kemal, adelsmenn fra hus Mari. Mellom seg hadde de en sped kvinneskikkelse i blå kjole, som skyndte seg bort til bærestolen. Selv herfra fikk han med seg deler av samtalen.

«Din far ... rasende ... låse deg inne ... kaste nøkkelen.» Øynene til Azara utvidet seg og hun gispet skremt. De to ungentene stod der sammen en stund og hviskingen deres nådde konspiratoriske proporsjoner. Majid gikk bort til de to mennene istedet.

«Vær hilset, yppersteprest. Vi skulle egentlig være i et møte i palasset, men Nazhin insisterte på å dra oss med hit, og det er umulig å si henne imot. Det er rart du ikke er der.»

«Jasså? Et møte? Hvorfor har ikke jeg hørt noe om det?» Majid kjente et lite støkk gå igjennom seg, den følelsen man får når man blir utelatt. Det var en uvant følelse å ha for ham. Kongen ville vel diskutere krisen riket gikk igjennom igjen. Han skulle til å utspørre de to mer, men rakk det ikke. Azara stod lent ut av bærestolen og pekte befallende.

«Vi skal tilbake til palasset den snarreste veien. Umiddelbart!» Majid nikket farvel til de to, og stilte seg på siden av bærestolen. Azara så i alle henseender svært urolig ut. Hun hadde vel gjort et eller annet som faren hadde oppdaget. Brynene samlet seg på Majids panne, for han undret seg på hva dette møtet kunne gjelde. Bærestolen ble løftet opp og nagiruen veivet med sverdet.

«Under lov og under gudenes bud, ved den kongelige befaling. Allik! Vi marsjerer til palasset.»

Snart lød den taktfaste lyden av soldatenes marsjerende føtter. Ferden gikk ned kjøpmannsgaten og til en sidevei som førte direkte til hovedgaten. Derfra var det strake veien opp til palasset, forbi alle templene som stod plassert på rekke og rad. Ned sidegaten ble folkemassen mye tettere, og nagiruen måtte slå folk til side for at de skulle komme noen vei. Azara satt der anspent og nevene hennes var knyttet til hver side.

Majid gryntet utilfreds, hun hadde det med å håndtere press svært, svært dårlig. Det var ikke bra. Ikke bra i det hele tatt. En ting var å være hennes mentor når det gjaldt intellektuelle emner, en annen var å veilede henne til å kunne mestre følelseslivet sitt. Der hadde han fortsatt mye arbeid å gjøre.

Plutselig stanset følget opp og soldatene bak måtte bråstanse for å ikke gå inn i hverandre. Foran dem stod en oksekjerre og blokkerte veien i den smale gaten. Akslingen var visst brukket, og bonden som eide den gikk fortvilet fram og tilbake mens han dro seg i håret. Noen hjelpsomme forbispaserende forsøkte å hjelpe ham med å løfte den unna, men med lite hell. Kjerra var overlesset med kornsekker og var utrolig vanskelig å flytte, tung som den var.

Oksene som dro den satt på bakenden og tygget drøv. De hadde forlenget gitt opp å prøve å dra kjerra uten noen hjul til å hjelpe seg, og var i så måte fornuftigere enn menneskene. Karmen på kjerra berørte husveggene på hver side av veien, og bare ved å klatre over den kunne man komme videre.

«Hva er dette for slags sabotasje? Hvem er ansvarlig for dette kaoset her? Snakk, sier jeg.» Azara hadde revet silkeforhenget til siden og kjeftet ut i løse luften. Det var jo rimelig åpenbart at mannen som gikk å rev seg i håret var ansvarlig.

«Mine dypeste unnskyldninger, O' opphøyde Sarratum. Jeg ville komme meg til markedet mitt med grøden så snart som mulig. Folket sulter jo. Men den fordømte kjerra klarte ikke vekten. Jeg ber på det mest ydmyke om tilgivelse.»

«Din begredelige opportunist. Du ville selge unna kornet nå som prisene er høye, mener du. Ikke kom til meg og snakk viss-vass. Grådigheten din har gitt deg som fortjent, du har jo lesset på alt for mye. Jeg håper kornet ditt råtner før du får noen penger for det.»

Så, hun hadde fått med seg at prisene på mat var høye, tenkte Majid. Kanskje var hun mer oppdatert enn han først hadde antatt når det gjaldt situasjonen i riket var i.

Hun knipset med fingrene. «Vakter, få vekk det skrammelet. Og for all del, dump hele kjerra ned i nærmeste grøft.»

Mennene kom løpende til. Noen klatret bak kjerra og prøvde å dytte den, andre stod foran og dro. Oksene ble motvillig trukket etter neseringene. Men uansett hva mennene gjorde, tyve menn i alt, oppnådde de ikke stort mer enn å få kjerra til å velte halvveis på siden. En av mennene som stod nært inntil husveggen ble nesten klemt flat, men kom seg unna i siste øyeblikk. Bak ham eksploderte en støvsky da murveggen ble truffet.

«Dette fører ingen steds. Om vi lemper av kornsekkene en etter en, og bærer dem til hovedgaten, blir det mye enklere å få dette vraket av veien. Det er det mest praktiske,» sa Majid.

«Det kommer til å ta evigheter og jeg vil hjem nå,» surmulet hun til ham, og la armene i kors over seg. «Dere er jo helt ubrukelige. Svakelige som sutrende småbarn. Jeg har sett bedre menn blant tiggere og krøplinger! Tenk, la seg stanse av en skarve vogn!» ropte hun over til mennene som strevde. Det gjorde ikke akkurat anstrengelsene deres lettere.

Tilslutt ga de opp og kom luskende skamfulle tilbake. Majid sukket. Han tvilte på at hun hadde sett mye til tiggere og krøplinger iløpet av sitt unge liv.

«Hva med den sideveien der? Den fører jo i retning palasset. Vi tar den,» sa hun, og pekte mot en smal gate det hang et særdeles snuskete inntrykk over, ihvertfall om man skulle dømme etter de små haugene med søppel som lå i rennesteinen.

«Men høystærede frue. Det er jo veien gjennom det verste fattigkvarteret. Stedet er jo fullstendig upassende for en av kongelig byrd. La oss heller gå tilbake og ta langveien rundt til

hovedgaten,» sa nagiruen.

«Tullprat. Det tar alt for lang tid å gå tilbake nå, så hvorfor ikke ta benveien? De fattige latsabbene kan dessuten ha godt av å se sin Sarratum. Så lærer de kanskje litt respekt og ærbødighet.»

«Som du sier, Sarratum,» sa nagiruen. Posisjonen hans var tross alt ikke å tenke, men å utføre ordre.

Majid syntes likevel at planen hans var bedre enn å dra gjennom de skitne og trange smugene i fattigkvarteret. Horder av landløse og arbeidsløse vrak pleide å klynge seg sammen i de områdene. Det var de som var for fattige til å kjøpe seg en jordflekk i provinsene, og for svakelige til å gå i tjeneste hos noen eller bli soldater. Det var mennesker uten håp. I den siste tiden hadde det blitt flere av dem, tørken sørget for det.

«Åja. Før vi drar, sørg for å sprett opp kornsekkene og spark dem utover. Det er en passende straff for bondens grådighet. Så lærer han kanskje til neste gang.»

Mennene gjøv løs på oppgaven med den største iver. Frustrasjonen og ydmykelsen av å ikke kunne flytte på vognen var nok til å vekke ødeleggelsestrangen i dem. Bonden stod der med hendene løftet mot hodet og et vantro uttrykk i ansiktet, mens de ramponerte alt han hadde slitt og strevd for. Kornsekkene ble snittet opp så frøene rant til bakken, og en stor støvsky steg til luften der de ble sparket rundt. Flere av soldatene kom til og begynte ivrig å sparke sekkene mellom seg, og stakk i dem med de lange knivene. Slik som Azara var de for unge til å tenke over hva de gjorde.

Majid pustet tungt ut nesen, og de tunge øyenbrynene sank lavt ned i pannen. Dette var ikke bra i det hele tatt. Azaras sinne hadde tatt fullstendig overhånd, og gjorde at hun regelrett spyttet i ansiktet til alle i Uruk som sultet. Selv i bedre tider ville dette være en usedvanlig brutal og urettferdig handling. Noen tiggere så på med tårer i øynene mens kornet blandet seg med sanden og støvet på bakken. Det ble stor oppstandelse blant de folkene som fortsatt var der, og noen gråt åpenlyst. Kanskje var bonden en grådig mann som burde straffes, men det var en helt annen ting å trampe maten ned i bakken mens fattigfolk så på.

Han burde ha stanset det, men nå var det forsent. Neste gang han hadde muligheten til å snakke med henne på tomannshånd, skulle han gi klart uttrykk for hvor misfornøyd han var. Azara hadde mange ting å lære, ting som ikke automatisk kunne tilegnes ved å lese i Uruks lovtavler. Når hun var blindet av raseri kunne hun av og til bli smertefullt korttenkt.

Soldatene ble ferdige med overgrepet sitt og stilte seg på rekker igjen. Noen av dem lo hånlig til bonden.

«Under lov og under gudenes bud, ved den kongelige befaling. Allik! Vi marsjerer til gjennom fattigkvarteret,» proklamerte nagiruen og veivet sverdet rundt noen ganger. De satte i marsj. Bak dem steg en misfornøyd mumling opp fra mengden som hadde samlet seg.

Smugene var trange og kronglete, men det gikk da fremover på et vis. Fattigkvarteret gikk over et langt strekke, etter at det var forbilagt ville de være inne på den vanlige arbeiderstandens sitt område, og derfra var det strake veien opp til kongens palass. Majid la merke til at gatene var merkelig folketomme. Ingen fattige kom for å riste tomme tiggerskåler mot dem, og ingen gjorde noe gjøgleri for å få kastet noen brødsalker til seg. Av og til måtte de skritte over pøler med menneskelig avfall.

«Æsj, hva er dette for en ufyselig stank?» Azara rynket nesen.

«Det er stanken av fattigdom, Sarratum. Husk den lukten, og det vil hjelpe deg å forstå folket bedre,» sa Majid. Han luntet der på høyre side av henne med hånden hvilende på hammeren. Foran ledet nagiruen vei, og bak kom soldatene trampende. På siden av bærestolen gikk en håndfull tjenere og bar tomme brødkurver og klærne hun hadde kjøpt.

Azara svarte ikke, istedet lente hun seg ut av bærestolen og pekte fremover. «Få opp farten, slamper! Dere er jo trege som gamle kjerringer. Jeg vil ut av dette hølet så snart som mulig. Hvis ikke så skal jeg få dere pisket som hunder for udugelighet.»

Den lille kontingenten økte marsjfarten merkbart. Azara satte seg tilbake og hamret de små nevene utålmodig i karmen på bærestolen.

Majid merket at en av soldatene kom opp til ham. Det var en ung mann med et glattbarbert ansikt. Munnvikene hans var stramt festet til fjeset, og øynene hans var årvåkne.

«Yppersteprest! Kan jeg få et ord med deg?» sa soldaten og nikket høflig til ham.

«Ta det rolig, gutt. Hun mener det ikke. Sarratum er bare i et forferdelig dårlig humør idag.»

Ikke før han hadde sagt det, lød det et høyt og tydelig «Hmph!» bak silkeforhengene på bærestolen. De passerte en sidegate som gikk på tvers av den smale veien.

«Det er ikke det. Sarratum har rett til å være i et hvilket som helst humør hun vil. Men jeg liker ikke denne stillheten. Jeg har vokst opp her, og det lover aldri noe godt når, -»

Lenger kom han ikke. En diger stein kom susende fra sidegaten, og smalt inn i kopperhjelmen til en av soldatene med en dump metallisk klang. Mannen vaklet sanseløst et øyeblikk, før han kom seg og så seg forvirret omkring. Majid stivnet.

Tiden så ut til å være frosset en stund. Alle så seg rundt i villrede. Så eksploderte tiden forover i et ukontrollert og voldelig kaos. Fra begge sider av gaten ble det pælmot en skur av grovkantede steiner som falt ned midt blant mennene. De stod der apatiske mens prosjektilene føk blant dem.

«Skjold til meg! Skjold!» brølte Majid så høyt at stemmen nesten bristet.

Kommandoen fikk dem til å reagere. Soldatene løftet skjoldene og stilte seg tett sammen for å blokkere steinene og murblokkene som suste mot dem. Men de ble bombardert fra to kanter, og det var vanskelig å stoppe alle. En av dem lå allerede nede i en voksende pøl av blod som strømmet ut fra et hull i ansiktet. Fra de mørke gatene lød høye og sinte stemmer fra en stor mengde folk.

Majid skjønnte at de var fanget i en knipetang. Følget vaklet bakover idet steinene hamret inn i skjold og hjelmer, og av og til fant myke mål og menns smerteskrisk.

Ut fra skyggene i sidegatene kom plutselig en horde rasende fattigfolk farende. De strømmet fra hver kant som to elver som møttes i en brølende foss. Mobben skrek og hylte. De svingte kjepper over hodet og holdt steiner i de magre hendene. Som en flodbølge slo de inn i soldatene og dundret kjeppene inn i skjoldene deres.

Majid fikk røsket den rituelle stridskøllen opp fra beltet, og festet hempen rundt håndleddet. Da han løftet den over hodet sprang tre menn inn i kroppen hans og presset ham bakover. Majid lot hammeren falle over akselen til den ene av dem, så han selv i ståket tydelig kunne høre at skulderen gikk ut av ledd. Mannen vrælte og knakk sammen som en kvist.

Men det stanset ikke de to andre, de holdt kjepper på tvers over brystet og dyttet og slo ham så han vaklet inn i rekken av soldater som stod der med hevede skjold. I et glimt gikk det opp for ham at bærestolen til Azara var på den andre siden, bak den hylende mobben som kylte stein mot dem. Skritt for skritt ble livgarden drevet vekk.

«Beskytt Sarratum!» ropte han fortvilet. En stein traff ham i pannen så det sang. Smertene fikk ham til å krøke seg sammen med hånden for ansiktet, men han tvang seg selv til å stå oppreist.

Soldatene bøyd hodene for virvelvinden av kjepper som kom høyt og lavt. De stod i en lang rekke, og la skulderen mot skjoldene og forsøkte å presse seg igjennom, men det nyttet ikke. Mobben var rasende og ropte forbannelser mot dem. Fra sidegatene kom flere løpende til, det var

visst ingen ende på dem. Gjennom sitt antall og vekten av kroppene sine, tvang mobben soldatene bort.

«Mahasu! Hogg dem ned!» lød kommandoen fra offiseren til soldatene. «Vi beskytter Sarratum med våre liv.» Falcataene sprang ut av slirene som en, og de krumme mordvåpnene ble holdt høyt hevet over hodene på mennene.

Som i en hypnose kunne Majid se at hoggvåpnene en etter en falt imot de ubeskyttede menneskene i mobben som en slags grotesk rekke av dominobrikker. Blod sprutet, sener ble kuttet og bein ble lagt åpne. Hele den første raden med fattigfolk falt som kornaks. Falcataene hevet seg igjen, og ramlet ned på samme viset over de forsvarsløse stakkarene foran dem. Men mobben var ute etter blod, og selv om de forrest forsøkte å flykte, fikk ikke de bakerst med seg hva som skjedde. De presset bare en ny rekke desperate menn mot soldatene, og disse forsvarte seg med fortvilelsens mot.

Fattigfolket kastet seg inn i soldatene i et hjerteskjærende forsøk på å unngå slakterknivene foran seg, og noen greide å bryte gjennom. De fleste ble raskt hogget i biter av soldatene som stod bak, men en kom farende mot Majid med en kølle hevet og øynene vidåpne i absolutt angst.

Majid fanget det vide svingslaget på det tykke håndleddet, og ignorerte smerten som skjøt gjennom venstrearmen. Høyrearmen sendte hammeren susende fra siden, den traff mannen på skrå over nakkevirvlene så hodet ble hengende i en umulig vinkel mot skulderen. Mannen ble stående å se på ham med brukket nakke en stund, og en gurgling steg opp fra lungene. Så falt han omkull som et annet slakt.

En soldat som stod ved siden av Majid fikk en diger murstein midt i fjeset, og ble liggende på bakken. Soldatene tettet rekken igjen og presset seg videre. Falcataene hevet og senket seg som en lang rekke slakterkniver ned i forsvarsløse kroppar. Struper ble kuttet opp og en mann fikk armen hogget tvert av. Smerteskrifene og lyden av døende mennesker som forsøkte å trekke inn pust fra overskårne struper fylte hodet og truet med å få det til å renne over med galskap. Majid fortvilte, de ville ikke rekke frem til Azara i tide. Han presset seg fram mot den forreste rekken soldater, og brølte i avmakt.

Da han så over mengden av fattigfolk som bølget som et hav i opprør, det måtte være flere hundre av dem, så han en skikkelse reise seg på den andre siden. I en absurd tåke som fløt seigt bortover, forsto han at det var den unge soldaten han hadde snakket med. Mannen stod der perpleks og rådvill, før han trakk sverdet ut av slira. Ingen så ut til å ha lagt merke til ham. Uten videre gikk soldaten bort til en panikkslagen mann som sprang rundt i vide sirkler med hendene over hodet, og stakk sverdet i nyrene på ham. Så snudde han seg.

Majid kom frem til den forreste rekken og måtte dukke for et svingslag. I et anfall av mangel på logikk brukte han hammeren som et stikkvåpen. Han kjørte den rett inn i magen til personen

foran seg, som ble løftet opp av bakken og sendt kavende gjennom luften. Mannen ramlet inn i hopen med fattigfolk og fikk flere av dem til å vakle. Majid ignorerte behovet for en militær formasjon og sprang mot dem. Den brede kroppen hans så ut som den tilhørte en steinaldermann, og han lot det regne med slag over hodene til de foran seg. «Azara!» ropte han. Hva som skjedde på den andre siden, kunne han bare forestille seg.

Bak ham fulgte soldatene på, og over skjoldene holdt de bloddryppende falcataer hevet klar til hogg.

Azara var rasende. Hva betød alt det livet utenfor? Hun rev forhenget til side og skulle til å rope en skarp advarsel til mennene sine. Det hun fikk se gjorde at hun mistet pusten. Bærestolen var omgitt av en diger mobb menn, alle kledd i filler. I hendene hadde de lange kjepper. Forståelsen av hvor sårbar hun egentlig var foldet seg ut som sjokkbølger over hele kroppen, omtrent samtidig som det gikk opp for henne at de var fiendtlige. I et øyeblikk var hun for lamslått til å engang puste. Noen av mennene truet tjenerne som bar de tomme brødkurvene, og en av dem kastet de fargede kjolene hennes utover mengden, som rasende rev dem i lange strimler.

Da hun så forover, oppdaget hun hvordan de slo og trampet løs på en skikkelse på bakken. De blodige restene av nagiruen ble løftet i triumf over hodene deres, og en av dem viftet hånlig med det brukne sverdet hans. Det hadde ikke gjort ham noen stor nytte. Soldatene som skulle beskytte henne ble gradvis presset unna av den hylende hopen. I et patetisk forsøk på å slippe unna løp bærerne hennes så fort de kunne ned gaten med bærestolen mellom seg.

En av fattigfolket sprang fram til bærestolen med en spesielt tykk kjepp. Med alle krefter svingte han den og traff en av bærerne over ryggraden. Azara blunket vantro. Kjeppen knakk i to og den ene delen fløy inn i silkeforhenget, rett forbi ansiktet hennes mens bærestolen svaiet faretruende. Bæreren kastet armene i luften, og kollapset som et tårn med et fundament av sand. Like etter glapp bærestolen ut av hendene på de tre andre tjenerne og gikk i bakken med et smell.

«Åh, au!» stønnet Azara idet sammenstøtet med bakken forplantet seg opp bakenden hennes. Da hun tittet ut, fikk hun se hvordan de tre andre tjenerne løp det de var gode for ned gaten. «Feiginger, kom tilbake!» hulket hun. Så ble hun klar over menneskemengden som nærmet seg og bredte seg rundt bærestolen i en halvsirkel. De ropte og skrek ukvemsord og forbannelser mot henne. Azara gispet i lydløs angst, før hun trakk for forhenget og gjemte seg så langt inne i bæresolen som mulig.

De sinte stemmene utenfor økte i styrke, og plutselig begynte de å hamre i treverket til bærestolen med kjeppene sine. Denne gangen skrek hun ut av alle krefter, og redselshylet hennes ble møtt med en voldsom latter, applaus og hånsord av de utenfor. De tok til å vugge bærestolen frem og tilbake, og fikk noen skremte klynk tilbake som ble møtt med full jubel. Så ble bærestolen

liggende i ro. Hun holdt pusten stille. Hjertet holdt på å hamre seg vei ut av brystet hennes. Langt der borte kunne Azara høre menn hyle som døende dyr.

Utenfor vokste konturene av en mann opp og skygget for lyset som strømmet gjennom silkeforhenget.

«Majid, er det deg?» Azara lot en liten gnist av håp tennes i brystet sitt. En grov neve famlet ved silkeforhenget, fant tak og røsket det til side. Et skjeggete ansikt skulde inn. Det var ikke Majid. Hun kunne kjenne svettelukten til mange menn og holdt hendene avvergende opp foran ansiktet.

«Nåde!» ba hun og forsøkte å møte blikket til mannen som stirret på henne. Skrekken satte seg fast i halsen hennes da hun så det likegyldige skjæret i øynene.

Han grep henne om armene og rev henne brutalt ut. Azara falt hardt ned i sanden. Luften ble slått ut av henne. Da hun kom til sansene og fikk snudd seg, stod mannen over henne. Stemmer svirret i luften rundt ham.

«Det er jo bare en liten jentunge!»

«Hva så? Hun er en djevel fra slangens hus Akkad!» ropte mannen som hadde revet henne ut tilbake. «Du så hva den lille sadisten gjorde med maten vår. Hun klynker og gråter falske tårer nå som vi har makten, men ville ikke nøle med å få oss torturert om situasjonen var omvendt. De sulter oss jo.»

«Ned med hus Akkad! Opp med hus Kulaba. Dumuzid skal bli konge. Lenge leve Dumuzid av folkets hus Kulaba! Vi vil ikke ha et tyrannisk fremmedvelde som sulter oss. En renblodet mann fra Sumer skal innta tronen!» messet en masse stemmer.

«Se den agadiske hora der hun ligger og klynker. Hun er ikke som oss. Bare se på de fremmede trekkene.»

«Hun er et monster. Kutt opp fjeset hennes,» skjøt en stemme inn. «La oss steine henne,» foreslo en annen. Azara krøllet seg sammen i fosterstilling. Kunne de ikke bare bli ferdig med det?

«Og hva gjør oss forskjellig fra dem hvis vi gjør det,» lød en kvinnestemme. «Vil du bli som dem?»

«Nok preik!» ropte mannen som stod over henne til mengden. Azara så at hun hadde en kniv festet til et bredt lærbelte. Hun studerte den nesten fascinert, alt gikk uendelig langsomt nå som hun hadde godtatt sin skjebne. «Det holder med en advarsel. La oss få se hvordan hun ser ut uten hår.» Over henne vokste skyggen av mannen nærmere. Det knirket i det brede lærbelte idet kniven langsomt skled ut av sliren. Hun gjemte ansiktet i hendene og gråt. Kanskje skulle hun få leve likevel? Tanken gjorde at frykten for døden kom tilbake med overveldende kraft. Hun hulket med hele kroppen, med hele seg.

Den unge soldaten vadet over mannen han nettopp hadde stukket ned bakfra. Aeztus knuget

falcataen hardt i neven så knokene hvitnet. Alt som var viktig for ham, alt han holdt kjært var i fare. Hus Akkad, den eneste sanne kilde til lov og orden, ja, opphavet til all sivilisasjon var i hendene til en skitten hop. Det var ikke til å holde ut.

Aeztus skulte olmt over skjoldkanten og beveget seg videre med raske skritt. Til helvete med konsekvensene! Han brydde seg ikke om hvem som la merke til ham lenger. Der var bærestolen veltet til høyre for ham. Silkeforhenget var i strimler. Synet gjorde ham bare mer rasende, og han klemte om skjeftet på våpenet beinhardt.

Foran ham stod en gruppe menn over en skjelvende bylt på bakken, mens en skare fattigfolk omga dem og kom med slibrige tilrop. Synsfeltet hans ble fylt med svarte og røde flekker, og trakk seg på sett og vis sammen til en snever tunnel. Han ble smertefullt klar over omgivelsene, hver bevegelse andre foretok seg fikk smertestøt til å vandre gjennom sjelen, og hjertet syntes å banke svært langsomt. Beina hans beveget seg raskere, så gikk de over i sprint. Han lukket øynene og lente skulderen mot skjoldet.

Mannen som stod over Azara skjønte aldri hva som traff ham. Soldaten braste i ham fra siden og skjoldkanten gikk inn i venstre nyre. Han ble sendt nesten et titalls skritt bortover i en kollbøtte og rev en av kameratene sine med seg i fallet. Aeztus brydde seg ikke om å betrakte det spektakulære sammenstøtet, men svingte falcataen vilt rundt seg i blodige buer.

En fikk buken spjæret opp på langs. Han prøvde forgjeves å holde innmaten sin på plass, mens tarmene rant forbi fingrene og veltet utover sanden som buktende mark. En annen, det var visst en kvinne, skrek høyt da Aeztus snittet gjennom sjalet hun hadde over hodet. Hun løp hikstende vekk, uten at han hadde truffet henne. Mengden rundt ham var skrekkslagen, og han fulgte etter for å svinge sverdet ukontrollert som en galning mot dem. Han traff en mann over kragebenet så det sprakk i to deler, og et annet hugg bommet såvidt på skulderbladene til sidemannen.

De trakk seg unna i en uryddig masse, og Aeztus stanset opp. Med skjoldet løftet til de ville øynene rygget han flere steg tilbake, for å stå voktende over bylten på bakken.

Plutselig kastet noen seg over ham bakfra. Mannen som hadde blitt revet med i fallet til lederen hadde ikke ligget nede lenge. Strupehodet ble klemt sammen da en senete arm tvang seg rundt halsen hans. En neve klemte til rundt håndleddet så det knaste, og sverdet hans falt fra følelsesløse fingre og ble liggende i sanden. Aeztus kjempet en desperat kamp for å trekke pusten, og blodet banket hardt i skallen hans. Han forsøkte å vri løs høyrearmen, men det nyttet ikke.

Gjennom blodskutte øyne kunne han se en unggutt springe ut av mobben med en kølle hevet over hodet. Det hele skjedde så fort at han ikke rakk tenke over det før slaget traff ham og drev alle tanker på flukt. Det lød et drønn i hjelmen og gjennom skallen hans, og i lyset fra fallende stjerner kunne Aeztus se at køllehodet hevet seg igjen.

Fokus. Han måtte ha fokus. Aeztus vred seg til siden det han maktet, slik at køllen bare sneiet hjelmen og ramlet over venstre skulder med et tørt smell. Smertestøt skjøt opp igjennom overarmen og helt ned til albuen, men det kjentes ikke som smerten var en del av ham lenger. Alt skjedde utenfor kroppen hans. Instinktene tok kontroll. Han var halvt dyr, halvt maskin. Han måtte bare drepe alt rundt seg. Han måtte ødelegge slik at HUN kunne leve. Men først måtte han bli fri fra kvelergrepet til monsteret bak seg.

Aeztus sendte skjoldet lavt og hørte den tilfredsstillende lyden da kanten gikk inn i kneskålen til djevelen. Et smerteskrig tordnet mot nakken og i ørene hans. Han kastet hodet bakover som en villmann og hørte en sykkelig, bløt lyd da hjelmen hans traff noe som bristet. Grepet rundt halsen løsnet, det følte som om en løkke hadde blitt kastet av hodet hans.

Unggutten så på ham med redde øyne og hevet våpenet over hodet. Aeztus krøket seg sammen som et vilddyr og bykset fremover. Slaget bommet såvidt på hodet hans, og var så kraftig at det ville ha brukket nakken hans om hjelmen og kraniet på mirakuløst vis ikke sprakk. Aeztus sprang opp med knærne for å sende skjoldet i et voldsomt støt. Kanten slamret inn i adamseplet på gutten, slik at det ble smadret langt inn i halsen hans. Skriket hans ville vært hjerteskjærende, hadde det sluppet ut den ødelagte strupen. I stedet lød en dump lyd da kroppen hans falt i støvet, aldri for å reise seg igjen.

Aeztus registrerte det ikke, han hadde allerede snudd seg. Nede i støvet glitret sverdet forlokkende mot ham. Han bøyde seg ned og plukket det opp. Stilt overfor Aeztus var mannen som hadde tatt kvelertak på ham, han holdt begge hendene opp mot den knuste nesa, og enset ikke verden lenger. Blodet rant fritt ned ansiktet hans, og Aeztus var hard og kald, han var en automaton. Han svingte sverdet i blinde mot mannen, slik at det skar gjennom luften foran ansiktet hans og gjorde ham flere fingre fattigere. Mannen veltet overende med et vræl, og holdt de kvestede hendene anklagende opp foran seg mens han falt.

Først nå forsøkte Aeztus å trekke pusten, og et gurglende åndedrag ble tvunget ned den sammenklemte strupen. Det svartnet nå. Han falt ned på kne mens verden svaiet under ham, og smerten bredte seg fra brystkassen ut til hver nerve, ja, selv ut til fingertuppene. Kroppen hans skrek etter luft, og hvert gisp var så kraftig at lungene nesten sprengtes.

Rundt ham tetnet mobben til. Hvorfor var de sånn? Hvorfor gav de ikke bare opp? Aeztus tvang seg selv til å stå oppreist. Beina følte som ustødige stylder under ham, og knærne ville ikke slutte å skjelve.

En middelaldrende mann med håret i en grånende krans rundt den blanke issen kastet et blikk på unggutten som lå der, allerede blå i ansiktet av dødskrampene som nå var i ferd med å ebbe ut. Mannen gav fra seg et skrik og kastet seg mot Aeztus. Kraftige never skapt av en levetid med slit rev fra ham skjoldet, og skriket fra en som har mistet sin eneste sønn skingret høyt mot ham. Aeztus

kjørte sverdet inn i magen hans og opp slik at det kom ut mellom skulderbladene. Han sørget for å vri sverdet rundt før han trakk det ut med en surklende lyd. Mannen holdt fortsatt skjoldet hans i nevene da han deiset i bakken, død som et oksekadaver.

Aeztus visste at han hadde dårlig tid. Mobben kom nærmere for hvert øyeblikk, de hadde gjenvunnet motet nå som de så at han bare var en, og de han hadde slaktet gjorde dem bare mer rasende. Lukten av blod gjorde dem ville, synet av kjente og kjære liggende oppsprettet og opphakkert i støvet gjorde at de frådte etter hevn. Med venstre hånd forsøkte han å få løs skjoldet, men liket holdt det fast i et dødsgrep.

«Slipp, ved ondskapens guder. For Uggae, slipp!» Aeztus var desperat og stemmen hans hørtes underlig grøtete ut. «Gi meg skjoldet mitt, djevel, avskum, pakk!» Det gikk opp for ham hvor ynkelig stemmen hans var, og at han hikstet. Sverdet hans gikk ned i ansiktet på den døde i ren frustrasjon, og kløyvde det groteskt måpende uttrykket i to like morbide deler. Liket ble veltet over på siden da han sparket det, og skjoldet falt ned i sanden like ved.

Fingrene søkte nedover og fant reimen til skjoldet. Da steinene begynte å suse mot ham, heftet han det på armen og reiste seg opp. Igjen var bakken ustødig under ham, men det betydde ikke noe. Aeztus visste hva han måtte gjøre. Han sjanglet et par skritt til siden, og ble stående foran den skjelvende bylten på bakken. Han ville legge seg ned med henne, kysse henne og fortelle at alt ville bli bra. Men først måtte han få dem til å gå bort.

Han forsvarte seg selv, men først og fremst sin Sarratum fra de grovkantede steinene som spant mot dem. Sinnet hans ble fylt med en intens matematisk presisjon, han kunne se den ballistiske banen til hver stein før den ble kastet. De gikk i korte buer mot dem, en skur av småstein, og her og der noen store murblokker. Skjoldet kunne ikke stanse alle steinene, så han tok imot dem med kroppen. Fornuften hans kunne ikke tåle smerten og tryglet ham om å løpe vekk. Aeztus tok imot smerten med sin kjærlighet. De var mange, han var en. Likevel stod han der.

En stein smalt inn i kopperhjelmene og laget en stor bulk. Det gjorde ham forvirret og konsentrasjonen ble brutt. En annen stein traff ham i leggen og spratt tilbake. Han vaklet hjelpesløst. Venstrearmen gav plutselig etter og skjoldet smalt i bakken. Slaget mot skulderen måtte ha vært kraftigere enn han først trodde.

Hele venstrearmen verket numment. Han kunne ikke lenger forsvare seg. Han brydde seg ikke. En murblokk var på vei rett ned mot Sarratum. Han kastet seg etter og fikk tatt imot den på brystkassen. Sammenstøtet sendte ham i bakken med et stønn. Aeztus hostet opp litt blod. Et triumfbrøl lød fra mobben, og ut fra den uformelige massen kom et halvt dusin mennesker springende mot ham, med kjepper, køller og knyttede never. Steinkastingen opphørte mens de kom styrtene mot ham. Han forbannet dem for deres feighet.

Aeztus lot som om han var utslått, og lå der sammenkrøket som en såret ulv. Han måtte

vinne tid. De hadde ham, han visste det, men kanskje kunne han sørge for at Sarratum fikk en sjanse til å løpe vekk. Om de bare konsentrerte seg om ham, om han stjal all deres oppmerksomhet ville hun kanskje ha en mulighet. Tanken gjorde at han fikk stavret seg halvveis opp med sverdet som støtte. Plutselig var han i full sprint mot den nærmeste som kom løpende. Sanden ble pisket opp rundt føttene hans. De møttes på halvveien.

Mannen, som hadde ventet seg et lett bytte, stanset opp i ren forskrekkelse da han så den før så hjelpesløse soldaten komme mot seg som en rullende kampestein.

Aeztus derimot, nølte ikke. Han kastet seg med hodet først inn i mellomgolvet til mannen, som mistet pusten i et harkende stønn. Aeztus ble liggende over ham. Med høyrearmen støtte han sverdet gang på gang inn i siden på mannen, men han hadde ikke krefter til å trenge igjennom ribbeina. Aeztus kom seg opp og ble sittende med knærne på hver side av den sprellende kroppen. Han holdt sverdet med begge hender og drev det nedover. En gang. To ganger. Igjen og igjen.

Falcataen var laget for hugg, og laget uhyggelige kutt i ansiktet på sitt hjelpeløse offer. Fingrene som forsøkte å skjerme for fjeset forsvant. Skinn ble flenset av, bein bristet, og ansiktet ble lagt åpent i en eneste blodig masse som gapte skrikende mot himmelen. Han hevet mordvåpenet mot solen en gang til.

En kulle traff ham over håndleddene og sendte sverdet opp i luften. Et annet slag traff ham i siden og knakk to ribbein. De var over ham. Aeztus begynte å ule som et døende dyr mens han krabbet på alle fire mot sverdet som lå der så altfor langt borte. Slagene regnet over ham, men hatet drev ham videre. Blod rant ned ansiktet hans og verden ble en svimlende uklarhet av smerte. Men ennå ga han ikke opp. Ennå klynget han seg fast til siste rest av bevissthet og blodtørst. Sarratum. Det var for henne.

Vidåpne øyne søkte desperat etter sverdet i sanden. I halvblinde fant han det, og Aeztus fikk lukket en skjelvende hånd rundt skjefftet. En eksplosjon traff ham i hodet slik at hjelmen falt av ham og trillet bort. Det svarthårede hodet hans var udekket og sårbart. De stod i ring rundt ham og lot kjeppene sine ramle over ryggen, skuldrene og lårene. Aeztus freste blod. Han forsøkte å løfte bladet av bronse mot dem og jage dem vekk fra Sarratum, men han greide ikke å rikke det. Det gikk opp for ham at en sandalkledd fot holdt våpenet låst fast til bakken.

«Jasså! Du vil ha våpenet ditt? Morder! Du får ikke drepe mer for dine onde herrer. Aldri mer!» Mannen som stod på sverdet hans sendte den andre foten inn i ansiktet hans.

Aeztus var blindet av sparket et øyeblikk. Han krøllet seg sammen i en ball, mens hånsordene og slagene smeltet til en usammenhengende pinsel over ham. Smerten var overalt, og noe vellet opp. Det var siste skanse, det siste forsvarsverk før menneske eller dyr aksepterer døden. På et øyeblikk var det der, et altomfattende raseri som sprengte seg gjennom kroppen og ble til et skrik av rent hat. Aeztus gurglet det ut gjennom sprukne lepper.

Mannen over ham løftet foten til et nytt spark, og akkurat da bykset Aeztus opp i et løvesprang. Folkene rundt ham rakk ikke reagere, de hadde antatt at han allerede var bevisstløs. Med venstre hånd dyttet han mannen over seg det han maktet. Forsøket var patetisk, han hadde ingen krefter igjen. Men siden mannen stod på et ben mistet han balansen og veltet i sanden med et høyt «Off!»

Bronsebladet var fritt.

Alle krefter hadde ebbet ut da han grep om skjeftet med begge hender, og i det siste øyeblikket han hadde igjen av bevissthet kom han seg på knærne og drev sverdet ned med begge hender inn i låret på den nærmeste. Blodet fra den åpne hovedarterien sprutet ham i ansiktet. Han falt bakover og ble liggende livløs.

«Han stakk meg! Han stakk meg! Jeg blør! Jeg dør!» skingret en stemme like over ham, men lyden nådde knapt frem der han sank ned i natten, og Aeztus kunne ikke skjønne at det hadde noe med ham å gjøre.

Stokkslagene kom påny ramlende over ham med tørre smell. Det var ikke vondt, men armene ble instinktivt trukket opp for å skjerme ansiktet. Den ene armen brakk med en sykkelig lyd, men han merket det ikke. I det mørke dypet han befant seg i var han skånet for all den smerte som er å finne i denne verden.

Aeztus svevde på tomheten, og ingenting kunne nå ham.

Lyden av kamp vokste i ørene til Azara. Det var like ved. Hun våget seg til å løfte blikket, og de grønne øynene utvidet seg og tok inn de umiddelbare omgivelsene gjennom et utspring av tårer. En mann, han var visst en gud, drev mobben foran seg. Hulkene hennes stilnet et øyeblikk. Ved siden av henne lå et groteskt kadaver med buken sprettet opp. Et stykke bortenfor lå det noen som desperat forsøkte å trekke pusten. Etter lyden å dømme var det tydelig at han ikke ville lykkes. Hadde demonen Marduk blitt sendt til jorden for å redde henne?

Azara visste det var ønsketenkning, for hadde det vært Marduk hadde mobben blitt slukt i gapet hans på få øyeblikk. Redningsmannen beveget seg hurtig og bestemt, og nølte aldri. Men av og til sleivet han, og av og til var han keitete i bevegelsene. Da han kom ryggende mot henne stod en mann klar til å kaste seg over ham. Azara skulle til å rope ut en advarsel, men rakk det ikke. Hun lukket øynene. Dette ville hun ikke se. Hun snufset stille for seg selv og knyttet nevene mot brystet. Hun visste at hun burde løpe bort, men var for redd til å reise seg.

Forferdelige ting skjedde over henne. Da hun så opp igjen, var situasjonen forandret. Mannen som hadde kastet seg over den som kjempet for henne lå å hylte like ved, hun kunne se de avkappede fingrene hans i sanden rett foran seg. En ungdom lå der med knust strupe, og redningsmannen hennes spiddet en annen av dem som en gris, før han selv falt ned på kne. Han

strevde med noe. Azara skjønte at han ville ha tak i skjoldet sitt. Noen begynte å hive stein etter dem, og hun gjemte hodet i hendene. Over henne stod mannen og skjermet henne med skjoldet. Tilslutt mistet han det. Noe var galt med skulderen hans. En diger murblokk kom susende mot henne, rett mot hodet hennes. Hun gispet i angst. Det var over og hun skulle dø. Men mannen kastet seg rett inn i murblokken og tok imot den med sin egen kropp. Han ble liggende å hoste. Mange menn kom styrtende. Redningsmannen kavet seg på bena og løp mot dem.

Det siste hun så før hun lukket øynene, var at de stod over ham og hamret løs på den livløse skikkelsen med lange kjepper. Hun kunne ikke holde tilbake gråten, den rev gjennom henne og fikk hele kroppen til å riste. Sanden under henne klumpet seg, våt med tårer.

Majid bannet stygt under pusten. Han kostet på seg noen høyst blasfemiske ytringer som han i en hvilken som helst annen situasjon aldri ville våge å ta i sinn munn. De hadde brukt alt for lang tid. Mobben var i full oppløsning nå. De ble drevet foran en ubrytelig rekke med soldater som marsjerte fremover, steg for steg. Altfor lang tid hadde gått. Hvorfor hadde de ikke flyttet seg mye tidligere? De måtte da skjønne at de ikke hadde en sjanse mot tungt bevæpnede soldater.

Innerst inne visste han det. Disse menneskene var desperate av sult, for dem var døden nærmest en lettelse. De var i stand til alt. En sjokkbølge av angst gikk igjennom ham. Hva hadde de gjort med Azara? Foran ham løp mange mennesker på kryss og tvers for å komme seg unna. Bak dem sprang noen av soldatene med hevede hoggvåpen, og lot sverdene falle ned på krummede rygger og bøyd nakker der de kunne finnes. Majid bestemte seg for å følge deres eksempel. Med tre steg tok han igjen den nærmeste stakkaren og sendte hammeren ned i korsryggen hans. Ryggsøylen ble pulverisert. Men mannen klamret seg til livet, og selv med hele underkroppen lammet forsøkte han å krabbe vekk.

«Din vantro hund! Nå skal du få betale for din dyriske ugudelighet. Nå skal du tuktes i rettferdighetens navn.» Majid skrittet over mannen, og plantet foten i bakhodet hans slik at ansiktet ble presset ned i sanden. Kreket ble langsomt kvalt mens sanden fylte lungene, en passende straff. Majid stoppet seg selv når kroppen begynte å bli urørlig, og så opp. Hevn kunne vente. Han måtte finne Azara, eller det som nå var restene av henne.

«Sørg for å ta noen av svina i live. Jeg vil ha noen grundig torturert for dette!» ropte han til soldatene. Uten å se etter om de adlød, skyndte han seg frem. Restene av bærestolen lå der, forhenget var revet i filler. Kjolene Azara hadde kjøpt lå strødd utover bakken, de også var revet opp. En klump vokste i brystet og halsen hans, og stemmene fra fortiden begynte å rope mot ham. Ikke igjen. Underleppen hans begynte å dirre, men så tok han seg sammen.

«Azara! Hvor er du? Azara!» Majid ventet seg ikke noe svar, og så seg rundt. På bakken lå det strødd med døde kropp. Det var merkelig, hvem hadde drept dem? Majid så nagiruen ligge

der, trampet flat til en vag karikatur av et menneske. Kanskje hadde han heroisk bitt fra seg, men Majid undret seg på hvilken nytte det seremonielle sverdet kunne ha gjort.

Når som helst ventet han seg å se den maltrakterte kroppen hennes, med en opprevet mage og en munn gapende i undring, eller det uskyldige ansiktet smadret til ugjenkjennelighet. Majid ville gjemme ansiktet i hendene, men ikke nå. Ikke her foran mennene.

Plutselig lød et forskremt lite klynk litt bortenfor bærestolen.

«Azara!» En bylt som lå sammenkrøllet på bakken kom seg på bena, og hun løp mot ham med øynene oversvømmet av tårer og armene holdt utstrakt foran seg. Majid slapp hammeren. Det var ikke bruk for den lengre. Jentungen kastet seg inn i ham, og sammenstøtet fikk ham nesten til å miste pusten. Azara klynget seg desperat til ham og klorte ham opp med neglene der hun forsøkte å holde seg fast. Hun gråt fullstendig ukontrollert mot brystet hans. Han la de store armene rundt henne.

«D-du gikk fra meg. Hvorfor gikk du fra meg? Du får aldri gjøre det igjen. Hører du? Aldri! Aldri!» hulket hun usammenhengende og hamret de små nevene i ham så hardt hun kunne. Majid kjente det knapt. Han var for glad.

«Damu. Damu. Mitt barn. Ingen skal noensinne få skade deg. Det lover jeg deg.» Majid hadde ikke ord på hvor lettet han var. Hun var i live. Ved gudene, hun var i live. Han hadde ikke sett noe blod eller noen sår på henne da hun kom løpende mot ham. «Er du uskadet?» spurte han. Hun nikket frentisk, før hun begravde ansiktet mot brystet hans igjen. Majid kjente at han ble våt der hun gråt mot ham. Med den energien hun utviste hadde hun aldri vært mer levende. Han løftet henne opp i armene sine, og bar henne bort fra stedet der hun hadde ligget omgitt av fiender.

Rundt dem formet soldatene et improvisert sirkelforsvar, mens de årvåkent speidet etter nye trusler. Et par av mennene var allerede i ferd med å banke opp de sårede fattigfolkene som ikke hadde kommet seg vekk. De stod i ring rundt en mann som hadde fått flesteparten av fingrene hogget tvert av, og prylte ham opp med slag og spark. Tilslutt trampet de på de maltrakterte hendene og sparket sand i dem. De hadde mistet mange kamerater, og nå hevnet de seg.

To representanter fra byvakten kom løpende med spydene på akselen. De stirret med undring på kaoset og blodsølet rundt seg.

«Hva i gudenes navn er det som har hendt her?» spurte en av dem og ble stående fullstendig apatisk. Han kunne ikke ta øynene vekk fra liket av nagiruen.

«Er du blind, din idiot,» tordnet Majid mot ham. «Se å få varslet kommandanten din og si at han skal sende hit tohundre soldater umiddelbart. Er det forstått?»

Mannen slo seg på brystet og løp det han var god for ned gaten

«Og du hjelper til med å ta deg av de sårede,» sa Majid til den andre.

I armene hans mumlet Azara for seg selv. «Ikke gå fra meg ... ikke gå fra meg.» Det var den

samme setningen om og om igjen.

Majid skjønte at hun var fullstendig utmattet etter det som hadde hendt. Han strøk henne over kinnene og la hånden over øynene hennes. «Sov.» Hun slappet merkbart av, og gjorde det. Majid visste at stemmen hans bar autoritet over mennesker, og at dette var for det beste. Hun ville ikke våkne før hun var bragt til sin far og i sikkerhet.

Fem av soldatene hadde blitt drept i det intense sammenstøtet. Sju av dem var så skadet at de ikke kunne gå selv, og dobbelt så mange bar på lettere skader. Det var en høy pris å betale, men de hadde gjort sin plikt. Uruk var stolt av sine sønner, selv om de hadde slaktet hennes egne, sultende barn. Omstendighetene hadde gjort det nødvendig, tenkte Majid.

Rundt førti av fattigfolket hadde fått bøte med livet, og de magre kroppene lå livløse i sanden. Nå gjaldt det å mildne etterdønningene av denne tragedien. Denne dagen hadde vært fylt med de høyeste varsler og de grusomste hendelser. Han kom til å grunne over dette lenge i månene som skulle komme.

Etterhvert ankom forsterkningene fra vaktstyrken, det var en stor mengde nervøse, unge menn som fingret med våpnene sine. I stedet for å drepe fiender, fikk de ta seg av de sårede. Forslåtte ansikt ble løftet mot vannkrukker, og de som haltet ble støttet av sine kamerater. Mange kom til å ha lange sykeopphold, om de i det hele tatt ble stridsdyktige igjen.

Majid la merke til den unge mannen han hadde snakket med. Han var bevisstløs, og det så rimelig stygt ut. Majid håpet at soldaten ville greie seg. Han virket da som en pliktoppfyllende mann. Majid lofte seg selv å spørre Azara om hva som egentlig hadde hendt, for han tvilte på at hennes skjønnhet eller hjelpeløshet hadde appellert i den grad til disse menneskene at de hadde bestemt seg for å spare henne for sin vrede. En vrede mange ville hevde var rettferdig.

«Yppersteprest?» Vaktkommandanten hilset ham med et bukk. «Hva gjør vi med opprørerne?»

«Fangene skal tortureres. Jeg bryr meg ikke om hva som må gjøres eller hvor lang tid det tar. Jeg vil ha navn. Hvem som leder dem, hvem som støtter dem, og hva som får dem til å være frafalne til Uruk. Forstått?» Majid visste at sulten hadde fått dem til å bli frafalne, men det var også viktig å være observant når det gjaldt andre detaljer. Det var en seks-sju fanger de hadde tatt, alle grundig banket og bundet sammen i en ynkelig slavelenke. Forresten, det var visst seks. En av dem lå på bakken og blødde ihjel av et stikksår i låret allerede mens han så på.

«Javel, yppersteprest,» sa vaktkommandanten og bukket. «Det skal bli som du sier.»

«Ja, det skal det,» konstaterte Majid. Han tenkte videre. Kanskje var noen av fangene tilknyttet større konspirasjoner mot kongehuset. Hatet de nærte mot hus Akkad gjorde det mer enn sannsynlig at de hadde anti-monarkistiske og konspiratoriske kontakter. Er man vaktstom, kan man stoppe hendelser før konsekvensene av dem blir for ødeleggende. Majid ville personlig føre

torturedskaper om det gav ham svar. Hus Akkad var alt.

«Når det gjelder de døde. Halshogg dem og heng kroppene over bymuren. Sett hodene på stake på veien inn til byen. Jeg vil at alle skal se hva som skjer om man setter seg opp mot kongens og gudenes vilje.»

Vaktkommandanten ble tydelig sjokkert, men Majid var urokkelig. Han kom på hva hus Akkads hemmelige motto var. «Makt gjennom terror.» Så passende for denne situasjonen, egentlig. Han bar Azara bort ifølge med en tallrik eskorte. Når han så ned i det unge ansiktet hans visste han at dette bare var begynnelsen. Hun skulle få vite hva hun egentlig var, hun skulle lære å kjenne sin arv. Det var det eneste som var sikkert, tenkte han. Tanker dystre som underverdenen fylte sinnet hans der han bar henne til palasset.

V

Sargon presset pekefingeren mot tinningen, mens tommelen hvilte under haken. Han lå utstrakt som en hvilende løve på liggesofaen i sitt eget kammer. Samtalen med Majid hadde vært lang og utfyllende. Alle detaljene lå klare som dagen for hans indre øye. I hvertfall de ytre detaljene. Hva som lå bak var fortsatt skjult bak det teppet der den menneskelige kunnskap kommer til kort.

Han stappet en ekstra stor drue i munnen og sprengte den med tennene, slik at saftene rant ned munnviken. Unge jenter, ikke lenger et barn, ikke fullt ut en kvinne, ble ofte sammenlignet med druer. Den som fant på det ville nok måtte revurdere sitt standpunkt, hadde han møtt Sargons unge datter. Hennes slag vokste ikke store klaser. Hun var unik. Nei, frukten hennes var nok veldig annerledes. Konsistensen var ytterst tiltalende, selvsagt; myk og saftig, kanskje med en smak av fersken eller aprikos. Men på innsiden var en stor stein, et frø som lå latent og ventende på at noen skal la seg lokke av frukten.

Sargon svelget en ny drue. Han måtte finne ut hva det frøet var, før han avgjorde om han skulle la det spire opp eller ei. Forskjellen på å være gartner, konge og far er ikke så stor. I alle instanser er man herre over det man ser rundt seg, men må lete i det usette og ukjente etter de skjulte bevegerne, de som kilden til ytre hendelser. En hage som visner må ha ugress, et land som lider må ha forrædere. Men et barn som gjør opprør, hva har det? Sargon likte å tro at det bare var en fase. Noe hun gikk igjennom før hun inntok sin rettmessige stilling som voksen. Sargon visste at han likte å tro mange ting.

Langt borte kunne han høre røsten til Majid gjøre ekko i dype basstener gjennom korridorene. En lysere tone svarte ham bekymret. Det ble stille. Forhenget inn til kammeret blafret nesten umerkelig, som om den som stod på den andre siden nølte litt. Så ble det trukket til siden. Azara

stod der og skjulte nervøsiteten hun kunne gjemme for alle andre, bare ikke ham. Hun så nemlig alt for upåvirkelig og rolig ut, noe som betød at hun tvert imot var svært sårbar. Sargon gryntet, mens Azara satte i et strålende smil og krysset rommet mot ham. Fra et hjørne spratt Kalbi opp og bjeffet lykkelig. Den kom kavende mot henne i en eneste stor logrende og siklende masse, og møtte henne på halvveien.

«Nei, Kalbi. Ikke nå. Husj! Bort med deg,» sa hun fortvilet, mens hunden løp foran bena hennes der hun gikk og nesten fikk henne til å snuble. Snuten ble dyttet tilbedende mot fanget hennes. Hun forsøkte å gå rundt beistet, men den reiste seg på bakbena for å slikke ansiktet hennes. Kalbi pleide å få rikelig med godbiter fra henne, om han bare var pågående nok. Faktisk så veide hunden nesten like mye som Azara. Men akkurat nå ødela han det nøye avmålte skuespillet hennes. Sargon måtte humre for seg selv, før han minnet seg selv på at han skulle være streng.

«Vekk med deg, bastard!» sa hun tilslutt, og bokset en liten knyttneve rett inn i snuten på beistet. Kalbi gav fra seg et overrasket klynk og løp pistrende rundt seg selv noen ganger. Hun sparket ham hardt i flanken, og hunden løp forvirret med halen mellom bena tilbake til hjørnet sitt. Der ble han liggende å klynke fornærmet over behandlingen han hadde fått. Det lettet Sargon at hun så til de grader var seg selv.

Det rasende uttrykket hennes ble hurtig kamuflert bak nok et strålende smil. Hun stilte seg foran ham med hendene holdt bak ryggen og neide pent.

«God aften, ærede far.» Stemmen hennes var fuglesang og honning. Hun bøyde seg fram, ga ham en klem, og plasserte et vått kyss på pannen hans. Typisk. Det var alltid sånn når hun visste at hun hadde gjort noe galt. Denne gangen ville hun ikke greie å komme seg unna.

«God kveld, datter.» En kort periode med stillhet fulgte, der de intenst målte styrkeforholdene og den andres intensjoner. Sargon måtte bekjempe impulsen til å gripe henne og løfte henne opp i luften slik han hadde gjort mange ganger før da hun var mindre. «Sett deg her hos meg,» sa han endelig på sitt tungemål Akkadu, og knipset til tjenerne som stod der klar med et sølvfat. Bruken av det språket de hadde til felles forløste straks noe av spenningen. Sargons datter slappet merkbart av.

Fatet som ble servert var fylt til randen med kyllinglår og enda flere druer. Azara satte seg på stolen som ble brukt for å holde den på liggesofaen med selskap, og tjenerne plasserte maten på det runde bordet foran dem. «La meg se på deg. Du er vel ikke skadet? Det var ingen som gjorde deg noe?» Sargons grå øyne smalnet seg. Nå fikk han se om forklaringen hennes var sammenfallende med Majids.

«Nei, O' store far. Ingen av dem fikk røre meg. Bare den første som rev meg ut av bærestolen.» Også hun slo om til det tungemålet de hadde til felles. Det var ikke ofte hun brukte det, siden kun Sargon og medlemmer av huset Bad-Tibira talte språket. Når det ble brukt ga det

alltid en følelse av gjensidig forståelse og sympati, et minne om en felles arv. Hun viste ham begge armene sine, som var fylt med blåmerker der fingrene hadde boret seg inn. Sargon gransket blåmerkene dystert. Den minste krenkelse av hans elskede datter var som et hammerslag mot hans egen kropp.

«De kunne lett ha revet deg i biter, mitt kjære barn. Pris deg lykkelig over at du slapp unna så billig, praktisk talt uskadet.» Han strøk henne over kinnene. Ansiktet hennes ble straks mindre anspent. Så ble det fylt med det fanatiske uttrykket han hadde sett så mange ganger før.

«An holdt sin hånd over meg. En av soldatene reddet meg. Han forsvarte meg mot mobben med sitt liv, ja, med sin egen kropp. De ville skjære håret av meg og kutte opp ansiktet mitt. Men soldaten hindret dem med An sin hjelp. Han stilte seg i veien for en murblokk en av de feige udyrene kastet på meg.»

«An holder sin hånd kun over de som skjøtter seg selv vel. Med måten du handlet på ba du praktisk talt om å bli angrepet. Tenke seg til, å tømme kornet ned i sanden foran sultende mennesker! Du må alltid være klar over hvordan du fremstår i andres øyne, uansett hvor rett du har.»

«Men pa-pa! Det er urettferdig. Jeg gjorde ingenting galt.»

Sargon visste at hun mente det.

Brått ble ansiktet hennes fortrukket. Leppene strammet seg sammen, og hun snakket med en lav hvesing. «Jeg vil at du skal drepe dem. Alle sammen. Hver eneste en av de feigingene. Brenn ned hele bydelen og slakt de som forsøker å komme seg ut.»

«Stille! Er det ingen ende på hatet og blodtørsten din?»

«Nei, det er ikke det.» Hun så utfordrende på ham. «De krenket meg. De fortjener å dø.»

«Kanskje. Men det var et overtramp å ramponere bondens avling på den måten. Vokt deg vel for å gjøre slike ting i fremtiden. Du må alltid ha kontroll på følelsene dine.» Sargon grep håndleddet hennes. «Du må alltid vite hva du gjør. Du må skjønne hvordan handlingene dine blir oppfattet, du må se konsekvensene av dem, og du må være sikker på at du tjener på dem. Husk det. Alltid.» Han klemte til hardere og stirret henne rett i ansiktet. Azara gispet av den plutselige intensiteten hans..

«J-ja far,» stammet hun og så vekk.

«Jeg kommer ikke til å foreta meg noe når det gjelder folket i den bydelen. Det ville vært urettferdig å straffe så mange for det noen enkeltindivider har gjort.»

«Men pa-pa, du må!» Hun lente seg mot ham. «Din makt er uinnskrenket.»

«Nei. Hus Akkad er en kjempe, selv nå som det er lemlestet for sønner. Men jeg vil aldri rette opp en urettferdighet med en annen. Dessuten er folket urolig. Frykt og nød har blitt en del av hverdagen til mange. Vi sitter på et vepsebol. Selv en kjempe kan falle om grunnen han står på

begynner å rulle. Brutal fremferd nå vil bli møtt med opptøyer og anarki.»

«Jeg er uenig, pa-pa. Enhver terror må møtes med en minst like stor mot-terror.» Hun satte i et fornærmet uttrykk og så ned i bakken.

Sargon løftet haken hennes med hånden. Øynene hennes var blanke der hun så opp på ham, og hun lukket dem fort. «Du høres ut som din mor.» Sargon kjente melankolien komme snikende og bestemte seg for å skifte emne. «Jeg skal iallfall sørge for å få forfremmet denne soldaten.» Sargon visste at gode menn var en sjelden vare. Noen hadde sørget for at datteren var her med ham, og han betalte alltid sin gjeld. «Hva heter han?»

«Jeg ... jeg vet ikke ennå. Han er visst hardt skadet. Men jeg skal få Majid til å finne det ut. Og når han gjør det skal jeg sørge for å belønne soldaten personlig. Såpass skylder jeg ham.»

«Godt, godt ...» mumlet Sargon. «La oss spise.»

Azara strakte seg etter et kyllinglår, som hun holdt opp mot munnen med begge hender. Hun gnafset det grådig i seg, og leppene hennes glinset etterhvert i fett. Sargon tok for seg på samme vis, og vekslet mellom å spise druer og kylling. De spiste i stillhet. Tilslutt forfrisket de seg med vann ispedd sitrusfrukter. Sargon løftet kruset til munnen og betraktet henne nøye. Han fanget en ny detalj. Øynene hennes var ikke grønne slik de pleide å være. De utvidede pupillene fylte iris og gjorde blikket hennes svart.

«Du har tatt fleinsopp igjen. Du husker at jeg forbød deg det.»

Azara åpnet munnen og lukket den. Ut kom et høyst upassende rap.

«Majid sa at det var nødvendig for å bli ett med An. Og du har sagt at jeg alltid skal høre på ham.» Hun lot et kyllingben falle til golvet, men merkelig nok holdt Kalbi seg unna.

«Ikke prøv deg. Skyv ikke skylden over på andre. Majid er din tjener, dette vet du utmerket godt, og han følger bare dine avgjørelser. Derfor er det du som skal stå til regnskap for meg, og ikke han. Du dro til tempelet uten min tillatelse, og unngikk å spørre meg. Du gjorde ritualer der inne som jeg spesifikt har forbudt. Og nå driver stakkars Majid og mumler som en åndssvak om ånder og tegn og det som verre er. Skjønner du ikke at du plager ham med alt dette? Og etterpå terger du opp folket, som et barn som stikker en pinne i en maurtue. Og verst av alt, jeg holdt på å miste deg. Du, mitt livs eneste lys.»

«Jeg beklager, far,» sa hun.

Endelig så han noe som lignet et snev av skamfølelse på henne.

«Du må huske på at du er min eiendom og at du forvaltes av meg, Azara. Du har ingen rett til å gjøre noe uten min tillatelse. Selv alt det du tenker og måten du fører deg på skal være etter mine ønsker. Jeg skjønner nå at jeg har vært for ettergivende med deg. Vel, den tiden er slutt. Snart skal noen andre skjøtte deg.»

Stillheten hvilte tungt i rommet mens det han sa sank inn i henne.

«Det er allerede arrangert.»

Hun spratt vidøyet opp på bena.

«Hv-hvem?» fikk hun endelig stammet fram. Azara hadde lenge fryktet denne dagen.

«Prins Ishmael av Isin. Av ren agadisk herkomst, og en god mann etter det jeg hører.

Forhåpentligvis kan han forvalte deg bedre enn meg.»

«Isin? Nei! Jeg vil ikke!» ropte hun og trampet foten i bakken. «Jeg vil være her hos deg. Hva med Alulim av Bad-Tibira i stedet? Han er kjekk.»

«Kjekk? Hva har det med saken å gjøre?» Sargon ristet på hodet. «Kjekk!» gjentok han forbløffet. «Du gifter deg med ham for å smi en allianse mot Nippur. Det er i høyeste grad nødvendig og ønskelig, og med ham skal du avle frem en sønn av Akkads blod.»

«E-er han gammel, denne Ishmael?» Hjertet til Azara løp løpsk i brystet.

«Han er i sitt tjuetredje år. En god sønn skal han være, trent i krigskunst og strategi. Han er også en dugelig elsker, i følge de konkubinene som er tildelt ham. Du vil få det bra hos ham. Jeg ville ikke ha valgt ham uten å ha forsikret meg om det.»

«Bare tjuetre?» Azara pustet lettet ut. Hun hadde allerede forestilt seg en slibrig gammel gubbe som befølte henne i en litt for livlig fantasi. «Men det er så langt unna. Nei, dette vil jeg ikke. Du får finne en annen, pa-pa.»

«I så fall befaler jeg deg å gifte deg med ham.»

«Nei! Jeg nekter!» Hun la armene i kors og så rasende ned i bakken.

«Azara. Du gir meg ikke noe valg. Jeg har forsøkt å vært mild, og jeg har forsøkt å irectesette deg. Det har ikke hjulpet.» Sargon trakk langsomt pusten, og bestemte seg for å gjennomføre det han hadde utsatt så altfor lenge. «Jeg blir nødt til å straffe deg, som de andre gangene du var ulydig i barndommen.»

Hun så vantro opp på ham.

«N-nei. Det mener du ikke. Du kan ikke! Ikke her foran tjenerne. Det vil ydmyke meg fullstendig!» ba hun panikkslagent.

«Jovisst kan jeg det. Tjenerne trenger ikke å se noe.» Han vinket dem vekk, og de to, en mann og en kvinne forsvant diskret gjennom en døråpning. Sargon snudde seg mot henne igjen. «Det er to måter vi kan gjøre dette på. Den vanskelige måten, du vet hva den er. Og den lette måten. Hvilken måte velger du?»

Azara gispet forskrekket og rygget litt mens hun kastet et desperat blick bak seg. Sargon kjente igjen faktene, tidligere var det alltid slik når hun ville stikke av fra konsekvensene av sine handlinger og en rettmessig straff. Armen hans strammet seg der han sank ned, klar for å fange henne inn rundt midjen. Hun så dette og stivnet bom fast før hun hadde fått iverksatt fluktforsøket.

«Vel?» Sargon la hodet på skakke.

«Jeg er din hengivne datter, far.» sa hun tilslutt og foldet hendene i fanget for å neie på sitt peneste. Så bøyde hun seg over det lille bordet foran seg, og trakk kjolen opp til midjen.

«E-er du ferdig?» snufset hun. Da hun ikke fikk noe svar, reiste hun seg og forsøkte å rette på krøllene i kjolen. Hendene hennes skalv der hun strøk seg over det ømme stedet, og to små bekker med tårer rant ned ansiktet hennes. Sargon visste at det bare var et skuespill, hvor den eneste tilskuer heldigvis bare var ham, og at hun forsøkte å appellere til hans skyldfølelse. Riset hadde bare vært på tykkelse med en lillefinger, og slagene hadde vært som frøkenslag å regne. Noe annet hadde han ikke hjerte til. Hun gjorde en stor demonstrasjon av å sette seg forsiktig ned.

«Gi deg. Det var ikke så vondt. Jeg kunne slått mye hardere om jeg ville.»

«Det er ikke det,» snufset hun. «Snart skal jeg reise bort, og jeg vil ikke at du skal være sint på meg.»

«Jeg var sint, sa Sargon, men det er over nå. Noe annet ville vært umulig for en så kostelig skapning som deg. Men av og til skulle jeg ønske at du var mer føyelig, som andre piker på din egen alder.»

«Det skal jeg, far. Jeg lover.» Hun gned vekk siste rest med tårer. «Får jeg ligge i fanget ditt, slik som da jeg var liten?» Hun så innstendig opp på ham

«Selvfølgelig kan du det. Ingenting her i verden skal nektes deg. Ikke så lenge det står i min makt.»

Hun kravlet opp i armene hans, og ble liggende med lukkede øyne. Hun sukket langsomt.

«Far?» Spurte hun etter en lang tid var gått. «Synes du at jeg er vakker?»

«Som en Oase i ørkenen, min eneste barn. Som solskinn i underverdenens natt.»

Ansiktet hennes mistet all anspenhet, og hun så bare myk og sårbar ut. Pusten hennes ble roligere.

«Tror du at Ishmael vil synes at jeg er vakker også?»

«Det vil han, mitt barn, det vil han.» Sargon var i ferd med å legge til. «For ellers dreper jeg ham.» Men gjorde ikke det. Istedet strøk han henne over kinnene, som for å forsikre henne om at det han sa var riktig. Pusten hennes var langsom. Hendene hennes var infantilt trukket opp til munnen. Azara hadde alt sovnet. Sargon gransket henne som bare en far kan granske sitt barn, som en dikter studerer sitt eget verk, som en byggherre som ser sitt monument reise seg. Nå som hun var fullstendig avslappet og hjelpesløs kunne han se alle trekkene hennes uten distraksjoner. En dempet belysning flakket over dem. Trekkene smeltet sammen og formet seg på nytt, og plutselig var det et annet ansikt han så i armene sine.

Asherah fra havene hadde de kalt henne. Sargon hadde kalt henne sin. Han visste at det var ren fantasi, født ut av den underlige belysningen og lengselen han følte. Men ennå så ville han ikke

la øyeblikket passere. Asherah fra havene, født i byen Ur. Hun hadde båret bruset fra havet i seg. Hun hadde vært sterk, så sterk at Sargon undret på hvem han ville vært uten henne. Av og til var det som om stemmen hennes fortsatt styrte handlingene hans. Sargon kjente at angsten kom krypende. Azara var så lik henne at det var smertefullt. Ansiktet under ham åpnet øynene, og så hardt og uttrykksløst på ham.

«Du vet at hun vil lide uten deg.» raspet stemmen fra underverdenen mot ham.

«Ja,» sa Sargon til seg selv. Da han så ned var det Azara som var der, fortsatt i en fredelig søvn. Asherah hadde vært borte lenge. Som en ørkenblomst hadde hun vært, og visnet på høyden av sin skjønnhet. Fra hun ble syk til da hun døde hadde det bare gått en uke. Den gang hadde alle deres barn fortsatt levd, og Sargon hadde sverget på å beskytte dem. Ja, Asherah var død, hans sønner var døde. Sargon lurte på hvor mange løfter han måtte bryte.

«Jeg vet du savner dem far, akkurat som meg.»

Ansiktet under ham åpnet øynene, og så mildt på ham. Det var Azaras lyse stemme. Søvnens hadde falt av henne som ved en trylleformel.

«Bli med meg, barn, det er noe jeg har lovt å vise deg.» sa han og tok hånden hennes i sin.

Sargon førte henne forbi de draperte gardinene til den store balkongen med utsikt over byen. Den grå skumringen var gradvis blitt farget svart, og mørket var mykt og behagelig. Natteluften strøk varsomt over dem som en kjølig hånd, og himmelen over var et slør dekket av stjerner. Under dette mørke sløret som bølget i det uendelige bredte Uruk seg ut i all sin prakt. De gule flammene fra menneskenes lyskilder flakket i konturene av bygninger som nå antok formen til noe levende. Her strakte en grotesk skygge seg imot husene som klumpet seg sammen. Der dannet templene skikkelser bøyd mot en sped, tynn nymåne, som blygt viste en flik av sitt hvite ansikt.

For Sargon var Uruk mer enn en by, eller et folk, eller en idé. Uruk var en organisk helhet, en kompleks struktur med ulike deler, hvor hver og en var like viktige. For ham var Uruk levende.

«Vet du hvorfor du har fått ditt navn, barn?» sa Sargon, og la hendene på de smale skuldrene hennes.

«Azar betyr ild, far,» svarte hun, fortsatt med hodet vendt i undring mot himmelens glitrende skuespill.

«Ja, ild. Det er fire hundre år siden våre krigerske forfedre marsjerte ut av Agade og inn i verdens ubeskyttede skjød. De herjet, skjendet og brente, og la alt som pustet, og alle steinene og trærne og vannene under sitt herrevelde. Men de kunne ikke beherske alt. En hær besitter kun den grunnen den står på, og intet mer, og et villdyr, hva hersker det nå over annet enn sin egen sjel? Når Agadierne forlot et område var det ikke lenger deres, og folkene reiste seg og forbannet dem, sine overmenn. Blodet farget flodene røde i de årene, og hoder ble stablet i pyramider på tvers av

landene. Helt til gudinnen Inanna ikke lengre greide å se på lidelsen til sitt sumeriske folk. Hun ikledte seg menneskeskikkelse og dro ned fra himmelen til vår forfar, den grusomme herskeren over Agades unge krigere. Hun fikk ham til å legge ned sitt fryktelige spyd, og istedet ta opp herskersepteret. Landet mellom de to elvene, Sumer, ble delt opp imellom hans høvedsmenn, som hver fikk sin bystat å herske over. Uruk ble tildelt ham alene. Slik kunne alt landet beherskes og være i fred. Til gjengjeld ga gudinnen ham et løfte. For en dag skal hans hus reise seg i velmakt og herskerkraft, og legge landet mellom de to elvene under slangesepteret. Alt land, fra der solen reiser seg blodrød i øst, og til den synker blek ned i kveldsrikene, alt land som er skal ligge under kronen av ild på herskerens panne. Inntil da skal husene kives. Slik var hennes løfte.»

«Far,» sa hun og la hånden på armen hans. «Jeg skal få An til å stange på Inannas port. Han kan rive ned hagene hennes og terrorisere henne noen år. Kanskje blir hun så redd at hun innfrir løftet sitt.»

Sargon måtte smile.

«Mitt barn, jeg visste ikke at du var så mektig at du styrer selv gudene. For en datter jeg har som kan gjøre slikt!» Han vendte henne rundt og løftet henne opp mot nymånen som lyste over hodet hennes. «Hva mer kan du befale, du gudenes yndling? Hva mer kan din hånd gjøre, som selv den sterkeste kriger aldri klarte?»

Hun hvinte og lo ned mot ham.

«Først vil jeg at jeg skal settes ned, takk,» sa hun og la fingeren på nesen hans.

Han lot henne stå på egne ben og la nevene rundt livet hennes. Sargon ble plutselig mer alvorlig.

«I fire århundre har vår familie hersket over denne byen, den mest strålende av alle juveler som smykker skjellene til de to slangene som flyter ned mot havet. Vi har bygget med den, blitt pleiet med den, ruvet som den. Vi har tatt del i den kunnskap som er brent inn i dens steintavler, og vokst i viten og visdom. Vi er ikke lengre de dyrene våre forfedre var, primitive med steinklubber i nevene og overtro i hjertet. Vi har blitt mer enn det vi var, og for det skal vi være takknemlige. Tenkende, rettferdige mennesker, som kan utvikle seg og veilede folket med visdom og autoritet. Ja, kanskje også en dag veilede hele Sumer med lyset fra lovene i hånd. Inanna var en vis gudinne som krevde slikt et løfte fra vår forfar, for ikke kunne han fatte hvordan hans barn ville heve seg over ham. Men vi har også blødd for Uruk. Det lys som har blitt tent her blafrer. Om det sløkkes helt vil alt dette være forgjeves. Alle våre forfedre, alle våre gjerninger, forgjeves.»

«Kjære far,» sa hun og klemte armen hans hardt. «Du trenger ikke ...»

«Jo, det trenger jeg,» sa Sargon. «Jeg husker fortsatt dine brødre den dagen. Hvor unge de var. Hvor stolte de var. Hvordan de sterke nevene deres knuget nye våpen, klar til bruk. De ville ikke vente, sa de, ivrige etter å gi alt for Uruk og hus Akkad. Men i slaget mot elamittene betalte de

for mye. Så altfor, altfor mye. Heldigvis var din mor borte den gangen, ellers hadde det blitt hennes død. Og du var bare barnet, kanskje en halv meter høy. Hvordan kunne du forstå?»

«Jeg forstod at de var borte,» sa Azara. Hun hadde husket andre som pleide å løfte henne i været når hun var liten, store never som rufset henne i håret og ungdommelige stemmer som buldret over henne. Hun hadde alltid fulgt etter dem for å se hva de gjorde. Men en dag ble hun ikke løftet opp lenger. Stemmene var borte, og hun hadde ingen brødre igjen.

«Din mor var en klok kvinne. Like klok som du en gang skal bli. Man kunne se det på henne, med måten hun så på alt rundt seg. Selv mens hun lo var det et trist skjær i øynene hennes. Jeg tror hun visste det, innerst inne, hva den nådeløse skjebnen hadde forutbestemt. Jeg tror det var derfor hun ga deg navnet ditt, Azara. For du er flammen som skal bringe det hele videre. Du skal tenne nye lys, en etter en, ja se!» Han grep hånden hennes og pekte den slanke fingeren hennes mot stjernesløret som pulserte i mørket over dem. «Lys like tallrike som stjernene på himmelen. Du er ilden, Azara, måtte det aldri slokke.» Han førte fingeren hennes mot de stjernene som lyste sterkest. «Tenn dem Azara, en etter en skal de stige for å skinne. Aldri for å falle ned.»

«Jeg skal føde deg mange sønner, far,» sa hun og plasserte hendene hans på den lille magen. «Sønner sterke som okser, vise som ørkenrever, som er som løver blant menn. Jeg skal gi deg sønner verdige til vårt navn. Deres like skal aldri finnes.» Noe i henne fortalte henne at det hun sa var riktig.

«Azara, du vet det ikke, for jeg har aldri fortalt deg det. Ikke ordentlig. Du gjør din gamle far stolt. Stoltere enn han noen gang har vært.»

De ble stående lenge under nymånen som lyste hvitt på himmelen og hennes konsort av stjernelys.

Da de gikk inn stod Haphura der, innhyllt i skyggene som flakket i lyset av oljelampene som var tent i rommet. Azara gikk først med et smil på munnen, og Sargon kom gående etter. Det kullsvarte blikket sluttet aldri å stirre på Sargon der Haphura vagt bøyd hodet i hilsen.

«God aften, kjære sukkallum. Har du det bra?» sa Azara og neide høflig slik det sømmer seg for en ung pike. Hun snakket nå vanlig sumerisk igjen. Til tross for sin begavelse og innsikt behersket ikke Haphura et så obskurt og hemmeligholdt språk som Akkadu.

«Bra?» snøftet Haphura foraktelig tilbake til henne. «Bra? Hvordan noen kan ha det bra i denne ynkelige tilværelsen er bortenfor selv min fatteevne. All min tid er anger, alle mine gjerninger er støv. Den skapningen som har det bra må være en åndssvak snegle.»

«Åh, det finnes da ting som kan lette tilværelsen, kjære vesir. Du burde finne en kvinne til ditt underhold og noen barn til ditt navn. Det er da noe.»

«Jeg forlot alle slike ting med mitt hjemland. Nåh! Ha meg unnskyldt, men jeg har viktigere

ting i fore enn å utveksle dikkedarier med en jentunge som har den intellektuelle spennvidden til kun de mest mundane selvfølgeligheter. Jeg har nyheter til din store far, kongen som for tiden holder råderett over deg, om jeg ikke tar helt feil.»

«Hmph! Gamle grinebiter!» utbrøt Azara fornærmet. Tenke seg til. «De mest mundane selvfølgeligheter,» hermet hun med tilgjort stemme.

Haphura stirret rasende på henne.

«Azara, nå er det nok! La stakkars Haphura være i fred nå. Gå å lek med Kalbi eller noe,» brøt Sargon inn på familiens tungemål, for ikke å vise Haphura at han irrettesatte henne. Azara kunne sette seg opp mot hvem som helst, om hun bare ville. Såpass var han klar over. Men til tross for hvor trassig hun kunne være, ville han ikke tillate noen mangel på aktelse overfor sitt barn.

«Ja, far,» svarte hun og snudde seg. Hun gikk bort til bordet og plukket opp et kyllinglår mellom pekefingeren og tommelen. «Kalbi, hvor er du? Kalbi?» lokket hun med sin søtteste stemme, som om ingenting hadde hendt.

«Du har å vise min datter respekt, vesir. Er det forstått?»

Haphura lukket øynene og så ut til å konsentrere seg veldig.

«Javel, konge. Hun er jo tross alt avlet fram av den reneste kongelige stamtavle, selv om hun har den feilen at hun er kvinne. Jeg skal gjøre mitt ytterste for å imøtekomme hennes krav.»

Et triumfsmil bredte seg over ansiktet til Azara da øynene hennes fanget Kalbi, som lå der sammenkrøllet i et hjørne. Hun håpet at han ikke var fornærmet på henne. Kalbi, altså. Det var fint at Haphura ble satt på plass. Kalbi våknet brått da hun kom bort til ham, og peste og klynket lykkelig da han veltet seg over på ryggen. Hun klødde ham over den pelskledde magen med neglene.

«Flink gutt, du vil vel ha mat, vil du ikke? Kan du være flink gutt da, og gjøre noen triks?» Lenger kom hun ikke, før kyllinglåret ble snappet fra hånden hennes og ned i den siklende kjeften. Hun bestemte seg for å overse frekkheten til hunden og konsentrerte seg om å lytte. Om det var fysisk mulig for et menneske, ville ørene hennes ha stått på stilker. Istedet vendte de seg merkbart i retning av de to mennene som satt sammen. Neglene hennes krafset hurtig over magen på Kalbi og fikk ham til å holde kjeft, så hun kunne høre ordentlig. Samtalen summet intenst i hodet hennes, og de ulike fragmentene ble hurtig desiffrert og satt sammen til forståelige setninger.

«Folket er urolig, jeg ble jaget med steiner av pøbelen senest i dag. Det brygger til opprør i de lavere stender,» sa Haphura mykt.

«Sier du det, vesir? Vel den nyheten er du litt vel sent ute med. Min elskede datter ble utsatt for et attentatforsøk da hun var på vei fra tempelet. All anstendighet er i ferd med å falle bort,» brummet Sargon tilbake.

«Hva? Hvorfor har ikke jeg fått høre om det!» utbrøt Haphura forskrekket. «Jeg formoder at

alt er vel med henne?» la han klokkelig til. Sargon gryntet anerkjennende til gesten hans. «Da er situasjonen i riket verre enn jeg trodde.»

«Og hvilken fremgangsmåte vil du foreslå for å demme opp om denne misnøyen, sukkalum? Gode råd er dyre, sier de, og du har kostet meg dyrt allerede. Jeg forventer en avkastning på mine investeringer.»

«Du må for all del ikke tirre folket, Sar sarrum. Det er allerede som et rasende villdyr. Den minste provokasjon vil få alvorlige følger. Jeg foreslår at du lar dem være i fred, og utsetter eventuelle straffer til bedre tider. Mobben er ustadig, den husker bare fra øyeblikk til øyeblikk, og kan vinnes til hvilken som helst sak med riktig stimulasjon. Uten en provokasjon eller en symbolsak å glefse etter, vil de bare knurre. Med tiden kan de igjen konverteres til å bli en jublende masse for hus Akkad.»

«Slik har jeg også tenkt.»

«Det er andre fiender du skal bekymre deg over. De med tålmodighet. De som kan legge langsiktige planer. De med ressurser. De som kan skjule sitt hat bak smil og fagre løfter. Adelshusene har større ambisjoner enn å bare fylle magen med brød, og deres innflytelse strekker seg langt. Misunnelse legges som et frø i menneskesinn fra fødselen av, og vannes med begjæret etter makt. Mange har ikke glemt ydmykelsen av å herskes over av et utenlandsk hus. Tanker blir tenkt om natten. Tankene blir til ord, fra hus til hus hviskes de i hemmelighet. Ordene vokser og blir til onde gjerninger. Snart har du en dolk som heves mot deg. Hvilke hærer vil du bruke til å beskytte deg mot den dolken, Sarrum? Hvilke hærer vil du bruke til å beskytte din datter?»

«Nok! Jeg forbanner dine ordspill, seidemann.» Den subtile trusselen mot Azara fikk begeret til å flyte over for Sargon.

«Så lenge de får frem mitt poeng, konge. Som du vet har jeg mange kilder. Det er mange tunger som hvisker meg i øret. En konkubine i sengen til den feite kjøpmannen. En tjener som lytter litt for godt til herren sin. Som oftest er de ubrukelige, men jo flere de er jo større er sannsynligheten for at de fanger opp noe. Jeg har ikke vært uvirksom i dag, og har pleiet kildene mine med omhu. En slavepike jeg har plantet i et av husene overhørte en samtale mellom flere viktige personligheter. Hus Mari hadde nemlig besøkende den foregående aftenen, og herrene hadde en inngående samtale etter maten. Min lille ... ahh ... spion fikk overhørt det meste.»

«Jasså? Og hvem var til stede ved denne sammenkomsten? Vår gode venn Nanniya, kan jeg tenke meg, han har tidligere vært kjent for å frekventere selskapslivet i de høyere stender. Å pleie sine kontakter, er ikke det hva man kaller det? Han skulle vel se hvordan hans fremstøt mot meg ble møtt,» sa Sargon med en stemme ladet med ironisk bitterhet.

Azara lot neglene krafse over flankene på hunden, hun visste av erfaring at han likte det svært godt, og det forbannede beistet ga fra seg en dyp og fornøyd rumling. Hvis han nå bare kunne

holde kjeft.

«Ja, Nanniya av Gutium var til stede,» svarte Haphura etter et øyeblikks stillhet. «Det samme var Dumuzid av Kulaba, Hadanish av hus Adab og Susuda av hus Hamazi.»

«Nei så trivelig ...»

«Da herrene hadde inntatt sine måltider, og var blitt skjenket sin vin, var det Nanniya som tok orde først. Etter en kort gjennomgang av rikets problemer og folkets nød appellerte han direkte til Elulu, og bønnfølt ham om å åpne skattekestene sine. Som vi vet, er hus Mari et umåtelig rikt hus. Med disse pengene ville han kjøpe matvarer til folket av fremmede stammer og handelsmenn, uansett hva prisen måtte være. Han lovt høyt og hellig at hus Mari ville bli vist takknemlighet, og ville at de andre husene skulle forplikte seg til å sørge for at hus Mari ble rikelig kompensert i ettertid.»

«En nødløsning dette, å ty til landets reserver som er ment for langsiktige mål, for å løse et midlertidig problem,» gryntet Sargon. Denne Nanniya er jammen mer korttenkt enn jeg trodde, men han mener tydeligvis godt.

«Det samme hevdet Elulu, Sar sarrum. Han mente at rikdommen ville bli tømt ut i et bunnløst hull om den ble gitt til folket, og framhevet hvor viktig det var at kloke menn forvaltet den. Dessuten hintet han til at mange av husene, inkludert Nanniya av Gutium, ville være ivrige etter å ta for seg av denne rikdommen. Han sa nærmest rett ut at de var korruperte. En stor fornærmelse.»

«Det kan hende det er en fornærmelse, men ingen mann skal lastes om han taler sannheten,» sa Sargon.

«Noen ganger kan det likevel være klokt å holde tilbake sannheten, sa Haphura med fløyelsmyk stemme. Slik som krig kan skape fred, kan også løgner forsvare det som er godt og riktig. Elulu burde holdt tilbake sin misnøye med hus Gutium, for både Nanniya og Susuda truet nå med å offentliggjøre visse pikante detaljer rundt hus Mari generelt, og rundt Elulu som person spesifikt. Visse skandaler, kan man si.»

«Hva slags skandaler er det snakk om her?» undret Sargon seg.

«Jeg tror du kjenner til dem allerede. Elulu har jo lenge hatt en viss forsmak for smågutter, og hans noe uheldige preferanser ville skape furore i visse sirkler og bidra til at hans hus mister ansikt.»

«Åh, det. Det er jo ingenting å snakke om. Hvis Elulu liker tolv år gamle gutter, er det jo hans sak,» gryntet Sargon nonchalant og rakte ut begeret sitt til en av tjenerne, som helte i litt vin. Haphura avslo oppvartingen med en håndsbevegelse, og Sargon satte begeret til leppene med et tankefullt uttrykk i ansiktet.

«En manns preferanser er hans egne, men omgivelsene vil alltid søke å styre dem. Uansett

nektet Elulu plent å la seg rokke ved disse truslene. Han ble støttet av Hadanish, som mente at privatlivets fred burde respekteres, og for all del ikke trekkes inn i politikken. En meget naiv holdning, men så har jo også Hadanish alltid vært en meget enkel mann.»

«Det er sånn jeg liker dem. Må gudene spare meg for renkespill og kameleoner av alle slag, som skifter farge ettersom hvordan det passer seg. Jeg savner de dagene da menn kunne snakke åpent til hverandre, direkte og til poenget. Ikke gjennom skjule trusler og misbehag i tomme høflighetsfraser.»

«Har det noensinne vært slike dager? Jeg tror du har en tendens til å overromantisere over fortiden, Sar sarrum. Det sies at menn husker det gode og glemmer det onde, noe som er svært uheldig, spør du meg. For hvordan er det meningen at vi skal lære noe dersom det er slik? Smerte og nederlag er den største læremester. Du ser ut til å ha glemt at din far, Gudea selv var meget aktiv når det gjaldt å drive renkespill.»

«Spar meg din bedreviten, sukkalum. Fortsett!» Sargon satte begeret hardt fra seg i bordet. Det var tydelig at han var forbannet over vesirens ord.

«Ganske som du ønsker,» smilte Haphura kaldt, fullstendig uanfektet over kongens raseri. «Da Nanniyas og Susudas trusler kom til kort, foreslo Susuda at pengene til å hjelpe folket kunne skaffes til veie på annet vis. Om bare hus Kulaba og Hadanish ville støtte ham, ville han personlig rette et politisk angrep mot hus Isin og presteskaperet. Skattene deres, relikvier og gudestatuer av alle slag kan lett smeltes om til penger. Ja, det sies at en tredjedel av landets rikdommer er å finne i templene. Susuda hadde Nanniyas fulle støtte i dette. Faktisk så var Nanniyas forslag til deg i kongssalen, om å sette mennene i virksomhet med å lage våpen og utstyr av folks eiendeler en del av denne planen. Det ville gjøre det vanskelig for presteskaperet å nekte å gjøre det samme.»

«Han er dyktig, denne Nanniya. Jeg bør ikke undervurdere ham igjen. En annen ting som har kommet for meg er dette, jo flere eiendeler som blir laget om til våpen, jo større reell makt vil folket ha, samtidig som aristokratiet svekkes proporsjonalt. Men om dette er bra eller dårlig har jeg ennå ikke kommet fram til.»

«En fremtid som er usikker er en dårlig framtid, Sarrum.» Haphura tok seg til pannen. «Det er tydelig at denne Nanniya er en ambisiøs mann, men forandringene han søker behøver ikke å være til det gode. En forskyvning av makt, og dermed en betydelig uro er hva han vil forårsake. Forandringer må skje gradvis og planmessig, ikke ved store omveltninger. Er du ikke enig?»

«Ja! Mer vin, tjener. Jeg kan trenge det.» Sargon holdt ut begeret sitt igjen, og lot tjeneren fylle det til randen.

«Uansett. Susuda tilbød både Dumuzid, Hadanish og Elulu en betydelig del av rikdommen en slik omveltning ville medføre, men som vi vet representerer disse husene et meget konservativt element i Uruks politiske styre. Dumuzid fryktet konsekvensene av en styrket folk, selv om han nå

tradisjonelt har hatt lederrollen blant de lavere stender. Han vil for all del ikke at landet skal styres av demagoger og en flertallsvilje, som jo er ustadig som viljen til et barn. Dessuten framholdt han at hans hus har klart seg siden antikken ved å holde en lav profil. Der andre har gått under ved store ambisjoner og ved å overvurdere sine egne evner, har hus Kulaba alltid styrt utviklingen bak kulissene.»

«Det stemmer at de har gjort det. Aldri har jeg sett Kulaba ta unødvendige risikoer, og der de fremmer sin politikk, sørger de alltid for at skylden kan plasseres på andre og ikke deres representanter. Når sant skal sies, vet jeg ikke hvor alle distraksjonene og symbolsakene de fremmer for å skjule deres egentlige motiver slutter, og deres reelle politikk begynner.» Sargon tømte begeret sitt i et drag. «Forbannet være dem.»

«Det er mer, Sarrum,» sa Haphura og stirret på Sargon med et intenst blikk.

For Azara virket det som om luften knitret mellom de to et øyeblikk. Hun satt på knærne og slukte til seg hvert eneste ord. I fanget hennes hvilte hodet til Kalbi. Han hadde aldri opplevd maken til oppvarming der hun klødde ham bak ørene. Kanskje ville det også vanke et kyllinglår til? Sikkelet rant fra den pesende kjeften.

«Det var nå min lille spion oppfanget den viktigste detaljen. Hun har gode ører, denne slavinnen, og kan sørge for å være meget diskret. Dumuzid røpet nemlig litt av sine planer til de andre representantene. Han sa at han skjønnte at situasjonen i riket i betraktning, ville støtten til ærverdige hus Akkad før eller senere rakne bort. Isteden for et direkte framstøt mot makten der han selv risikerte nakken, ville han bare avvente situasjonen. Når folket hadde fått nok, og endelig ble kastet ut i opprør, ville de skrike ut etter en leder, og denne lederen ville være ham. Av den grunn holdt han nå tilbake all hjelp til folket, for deres eget beste. De måtte lide for å motiveres til å kaste av seg det han kalte: «Det fremmede åket.» Sargon knurret ved ordene. «Han etterspurte de andre husenes støtte i dette.»

«Og de andre husene, hva svarte de?» Sargons neve knuget begeret hardt.

«Susuda og Hadanish ble svært indignert. De svarte at de ville at det skulle være som det alltid hadde vært. De hadde ingen større kjærlighet til overs for sjakalene fra Akkad, sa de, men ville rett og slett ikke risikere sin egen gode posisjon i samfunnet gjennom noen konspirasjon. Om Dumuzid foretok seg noe, fikk det være på egen regning. De ville verken støtte eller motarbeide ham.»

Sargon slapp langsomt luften ut neseborene, og han stirret mord og lemlestelse foran seg.

«Når det gjelder Nanniya, ble han rasende. Han proklamerte sin lojalitet til hus Akkad, og reiste seg for å pryle opp Dumuzid. De andre fikk stoppet ham med mye strev. De minnet ham om at dette var et hemmelig møte, med full konfidensialitet, og at Dumuzid ikke hadde foretatt seg noe ennå. Dessuten ble det hintet til hvordan visse skandaler har berørt hus Gutium, og hvor uheldig det

ville være om dette ble kjent. Det var visst snakk om korrupsjon, og om hvordan Nanniyas nevø selv hadde latt seg bli utsatt for Elulus tilnærmelser, for å si det hele pent.»

«Jeg kan fortsatt ikke tro det. Dumuzid, en mann jeg har kjent gjennom alle de år. Så det er herfra hans feige passivitet stammer fra. Den nedrige slangen! Jeg burde ...»

«Burde hva da, Sarrum? En handling det tar et øyeblikk å utføre, kan angres en hel livstid uten at den kan forandres.»

«Jeg kan ikke foreta meg noe ennå. Om jeg utsletter det huset som representerer folkestanden, vil byen garantert kastes i opprør. Et eventuelt snikmord på Dumuzid selv vil bli møtt med tilsvarende reaksjoner. Jeg blir nødt til å forholde meg rolig, foreløpig.»

«Ja. Du er klok, Sarrum. Jeg vil råde deg til å holde dine øyne og ører åpne inntil videre. Situasjonen og visse anti-monarkistiske elementer må observeres nøye i tiden framover.» Haphura reiste seg.

«Om jeg gjør noe, er jeg forbannet. Om jeg ikke gjør noe, kommer begivenhetene til å gå av seg selv. Jeg hater når jeg ikke kan handle. Kunne bare de gode gamle dagene være tilbake.» Sargon så mismodig opp på Haphura. «Når det gjelder deg, undrer jeg på hvor mange spioner du har plassert rundt omkring. Kanskje har du noen for meg også, hva? En slavepike eller to med litt for store ører og trusselen om en dolk over seg?»

I det øyeblikket reiste Kalbi seg og begynte å logre hengivent med halen. Tungen skled over ansiktet til Azara og et ivrig og utålmodig bjeff kom fra ham. Kalbi ville ha kyllinglåret sitt nå.

«Æsj, slutt med det der. Vær stille!» skjente Azara strengt. Forsent oppdaget hun at begge mennene så på henne.

«Når det gjelder spioner, har vi allerede hatt en her i hele kveld, Sarrum. Du får selv ta deg av straffelsen for slik uoppdragenhet.» Azara kjente at hun rødmet der hun reiste seg. Denne Kalbi, han ødela alt! Fra nå av skulle han sultefores.

«Ikke noe nytt, med andre ord,» gryntet Sargon oppgitt. Haphura snudde seg for å gå. «En ting til, sukkalum. Hus Mari, hva var deres posisjon med tanke på Dumuzids nedrige forslag?»

«Jeg må dessverre opplyse at Elulu støttet hus Kulabas planer for fremtiden. De har vært generøse med rikdommen sin før, men det var når bystaten som helhet var truet av ytre fiender. Nå som hus Akkad alene har problemer, er denne generøsiteten helt glemt. Man trenger ikke å undre seg lenge over hvorfor det er slik.»

«Jeg forstår. Du kan gå, vesir. Men husk, om jeg oppdager at du har ambisjoner utenfor ditt virksomhetsområde, er det mye lettere for meg å drepe deg, enn det er å straffe adelshusene.»

«Det vet jeg, O' Sar sarrum. Det vet jeg utmerket godt. Om jeg nå skulle plotte mot deg, hvilket jeg ikke gjør, ville jeg sørge for at du ikke oppdaget det,» fnøs Haphura mot ham. «Hva tar du meg egentlig for? En sumerisk bonde?» utbrøt han fornærmet og marsjerte ut av rommet.

Sargon presset fingeren mot tinningen igjen. Da han så opp hadde Azara taslet opp foran ham. Hun hadde hendene foldet i fanget og så blygt ned i bakken.

«Så! Hvor mye hørte du?» Brynene på pannen til Sargon senket seg over øynene som uværsskyer.

«Jeg skal ikke lyve for deg, pa-pa. Jeg høre alt.» Fakta var at Azara ikke bare hadde overhørt alt, hun hadde plassert de viktigste detaljene i forskjellige mentale kategorier. Dette tankekartet inneholdt hvert involverte hus sin posisjon, deres motivasjoner, og deres relasjoner til andre. Ved å benytte seg av disse kategoriene, ville hun med litt strev kunne gjenfortelle hele samtalen, ord for ord, og samtidig ha de viktigste poengene tilgjengelig umiddelbart. Hun hadde praktisk talt memorisert alt som var blitt sagt. Det var mange detaljer, og noen var spesielt interessante. Hun visste ikke at Elulu likte smågutter. Hun hadde bestemt seg for å teste ut denne kunnskapen ved å te seg ekstra utfordrende neste gang hun så ham. Om hun ikke kunne kurere ham for unaturlige lyster, ville ingen klare det.

«Du er ærlig og modig, datter. Det liker jeg. Hadde du vært mann hadde du nok vært en stor kriger.» Sargon så mildt på henne.

«Far? Jeg har vært ulydig igjen. F-får jeg ris nå?» spurte Azara bekymret.

«Nei, en gang om dagen får sannelig være nok. Kom heller å sett deg her hos meg, og hold din gamle far med selskap. Jeg kan ikke rå over deg uansett, like lite som en mann kan styre vinden. Den går helst som den vil.»

Hun smilte igjen, og denne gangen var smilet ekte. Hun satte seg og lot hodet hvile mot skulderen hans.

«Far? Da mobben antastet meg, hørte jeg dem si at de ville ha Dumuzid som konge. Men jeg tror ikke vi skal bekymre oss over ham. Dumuzid er en god mann.» Azara visste at det hun sa stridet i mot de fakta som var tilgjengelige, men likevel var det slik hun følte det.

«Vi får se, datter, vi får se.» Sargon strøk henne over håret

«Tror du vi vil klare oss, pa-pa?» Stemmen hennes var sped og bekymret.

«Det vet jeg at vi vil. Hus Akkad har utholdt verre stormer før. Vi greide oss da, og vi skal klare det igjen. Det er gudenes vilje at vi lykkes.»

Azara klemte hånden hans, og krøp nærmere inntil ham. Fortsatt husket hun hvor tallrike stjernene på himmelen hadde vært. Azaras høyeste ønske var at hennes familie skulle vokse seg til å bli like mange. I tankene så hun det allerede, staute menn med harde ansikter og våpen i nevene. Alle like sterke og modige som hennes far, Sargon. De ville skremme vekk alle fiender. Tanken fikk henne til å smile. Ingen var så trygg som hennes far.

Pusten hans var rolig, og skjeggstubbene i ansiktet hans stakk henne i de myke kinnene. Armene som holdt rundt henne var knudrete og sterke. Ingen mann kunne måle seg med ham,

skjønte hun, mens en overveldende trygghetsfølelse skylte over henne. Hos ham kunne ingen i hele verden nå inn til henne. Ingen i denne verdenen av skjulte kniver, av giftige løgner, av ondskapsfullt forræderi. Ingen i det hele tatt. Azara lukket øynene og var et barn igjen. Tiden sakkert farten og ble til en av de evige øyeblikkene man alltid husker.

Azara hvilte hos sin far lenge.

En bjelle klang klart og rent tre ganger.

«Besøkende til hus Akkad. En av høy byrd, en av laveste byrd,» proklamerte en formell stemme. Forhenget blafret litt og ble revet til siden. I åpningen stod Nazhin med bekymring skrevet over hele seg. Selv om formene var høyst kvinnelige, beholdt skikkelsen hennes en ungpikaktig spedhet som forsterket inntrykket av uro. Ansiktet var avrundet og manglet de angulære og skarpe trekkene til Azara, men var mykt og tiltalende, med en liten og delikat nese og brune øyne som bar en empati og klokhet bortenfor hennes leveår. Håret hang ned mot de smale skuldrene i utallige ravnsvarte lokker, og var innsatt med olivenolje.

Azara reiste seg og kom henne i møte der Nazhin nærmet seg med raske steg.

«Er alt bra med deg? Jeg kom så fort jeg kunne da jeg hørte hva som var skjedd. Ånei, ånei, det er jo fryktelig! Også du som skal gifte deg, da!»

Azara undret seg over hvordan Nazhin kjente til den nyheten, så kort tid etter at hun selv fikk vite det.

Imens tok Nazhin hendene hennes i sine, og klemte dem i et fast grep.

«Jeg har det høyst utmerket, takk! Du bekymrer deg som ei gammel bestemor, vet du det?» konstaterte Azara tørt, men smilet hennes var ekte nok.

«Noen må ta seg av deg vet du,» fortsatte Nazhin ufortrødent. «Ellers kunne jo hva som helst skje.» Hun kastet armene rundt Azara og holdt henne tett inntil seg. «Hvem skulle nå passe på deg om ikke jeg gjorde det. Ikke det beistet av en far du har, iallfall,» sa hun og rettet et anklagende blick i retning av Sargon, som så ut til å sitte i dype tanker.

Azara gjengjeldte omfavnelsen og kom med et overdrevent oppgitt sukk.

«Jeg er fullt ut kapabel til å ta vare på meg selv, så det så. Og ingen skade er skjedd.»

Nazhin slapp taket og gransket henne fra topp til tå, som om hun selv ville avgjøre den saken.

«Ser du, helt fin,» beroliget Azara henne.

«Vel, når du sier det så får jeg godta det denne gangen.» Bekymringen skled av Nazhin og ble erstattet av den varmen og lekenheten hun vanligvis utstrålte. «Men tro ikke at du slipper unna å fortelle meg alt.»

«Er det sånn å forstå?» Azara smilte hemmelighetsfullt. «Du er vel kanskje sjalu? Det høres

litt sånn ut iallfall.»

«Jeg sjalu? Aldri! Du har slike latterlige forestillinger!» kvitret Nazhin i et unaturlig høyt toneleie. Så sank stemmen hennes ned til den sedvanlige konspiratoriske hviskingen som til stadighet ble utvekslet mellom de to. «Du har forresten noen som vil se deg. En pjuskete liten sak. Ikke mye å bli sjalu over, spør du meg.»

Nazhin strøk ut noen krøller i stoffet på den blå kjolen, fortsatt fornærmet over hentydningene som var blitt gjort. Azara overså det, hun var allerede på vei mot forhenget. Med begge hendene fikk hun røsket det brutalt til siden. Bakenfor var den vettskremte skikkelsen til Samireh.

«Jasså? Er det her du står og gjemmer deg bort? Kom hit! Kom hit sa jeg!» Jentungen krympet seg opp mot veggen, og uten å vente på at hun skulle etterkomme kravet, gikk Azara bort til henne og stirret intenst med vidåpne øyne på det stakkars barnet. Nazhin visste at mesteparten bare var skuespill, men for Samireh virket det som om Azara var rasende.

Uten å si et ord til, grep Azara jentebarnet rundt håndleddet og slepte henne etter seg. Hun trampet avgårde i en rasende fart til de stod foran Sargon, som ble vekket opp av grubleriene ved synet av de to. Azara røsket Samireh hardt i håndleddet så hun snublet fremover og endte opp rett foran liggestolen. Der ble hun stående bom stille med blikket drillet fast til golvet. Når sant skal sies, kunne ikke et lam satt foran en ulveflokk sett mer stakkarslig og underdanig ut.

«Se hva jeg har skaffet meg, pa-pa. Er hun ikke pen?» erklærte Azara stolt.

Prestinnene ved tempelet hadde gjort sitt ypperste for å pynte opp Samireh. Hun var blitt grundig vasket og skrubbet ren med så mye iver at deler av huden hennes fortsatt var rødlig. Så hadde hun blitt dynket i forskjellige parfymere og blomsternyanser som var kjent for å være behagende. Ansiktet var blitt pudret og øyenlokkene var blitt farget med grønn maling. Rundt livet var det festet et skjørt av kostelig grønt lintøy, men brystene var bare i henhold til sumerisk sedvane. Innendørs skulle slavinner være blottet, slik at husets herre kunne ha oversikt over sin eiendom og formodentlig også bedømme kvinnelig utvikling eller alderdom. Brystene til Samireh var kun på størrelse med granatepler og hadde den samme fastheten. Men det var ingen tvil om at de vitnet om en progresjon mot voksen alder og at de med tiden ville anta en betraktelig fyldighet. Det lyse håret var behørlig kjemmet og flommet som levende gull ned skuldrene, og i det var det festet en rød liljeblostm i henhold til Sarratums ønsker. Til overmål var det blitt hengt et smykke av røde korallskjell rundt den hvite halsen hennes.

Kanskje var pikebarnet overpyntet, for det var ikke all stasen som ble viet mest oppmerksomhet, det var formene og den behagelige fremtoningen bakenfor som tidligere hadde fengst Azaras interesse. Pynten virket dermed mer eller mindre som en distraksjon, om den enn var aldri så imponerende.

«Jo, jo. Meget eksotisk og behagelig å se til,» gryntet Sargon anerkjennende. Men han hadde sett mange ungpiker, og blikket hans ble fjernt igjen. «Det minner meg faktisk om en hest jeg en gang kjøpte. Den hadde også lys man ...»

«Vel, ikke bare stå der og vær så ubehøvlet, da! Vis at du kan være dyktig pike og hils pent,» skjente Azara uten å ta notis av faren. Samireh greide å samle seg til å neie fort og nervøst, hele tiden med nedslått blick. Sargon gryntet humørfyllt til det hele. «Jeg har bestemt at hun skal være her en stund,» konkluderte Azara.

«Når du sier det datter. Du har god smak,» sa Sargon og skulle til å strekke seg etter vinbegeret. Men før han kom så langt hadde Azara rukket å få et meget engstelig uttrykk i ansiktet.

«Jeg vil ikke at du skal ta henne, pa-pa,» formante hun strengt. «Det ville vært veldig ekkelt.»

«Hvor får du den ideen fra, datter? Jeg ville da aldri gjort noe slikt,» sa Sargon forbløffet.

«Tror du jeg er dum i hodet? Jeg vet veldig godt at du forsyner deg av tjenestepikene når du tror at jeg ikke merker det. Opptil flere ganger daglig, tenk!» sa Azara og vagget pekefingeren irettesettende mot ham.

Sargon kremtet beklemte til anklagene. Litt lengre borte kunne han se at Nazhin la hendene på hoftene.

«Nå syns jeg ikke vi skal overdrive her ...»

«Jeg vil at du skal love, pa-pa. Lov meg at du ikke tar henne.»

«Javel! Javel!» Sargon kastet hendene i været i overgivelse. «Så lover jeg det. Fornøyd nå?»

«Ja. Takk, pa-pa,» sa Azara og lente seg forover for å klemme ham. Sargon brummet oppgitt over det hele. «Nazhin og jeg kan vise henne rundt på værelset mitt. Bli med Nazhin!» sa Azara, og grep tak i håndleddet til Samireh for igjen å ta henne til etterslep. Jentungen ville nok neppe bli spurt om hva hun ville, såpass kunne enhver forstå. Azara stanset opp da Kalbi kom luntende sløvt mot dem for å hilse på nykommeren. Han la nysgjerrig snuten mot Samireh, og trakk luft ned i de våte neseborene. Snart mistet han allikevel interessen, for nykommeren så ikke ut til å ha noen godbiter på lager.

Samireh stirret med en blanding av frykt og avsky ned på det enorme dyret der det satte seg ned på bakbena og smattet med tungen. Hun kunne kjenne Azara gripe henne rundt armen og lene seg mot øret hennes.

«Du er redd for Kalbi, ikke sant? Det bør du være. Min store far bruker å la den spise spedbarna til fiendene sine, og om du ikke er lydige nok skal jeg få den til å spise opp deg også,» hvisket Azara diskret til Samireh, før hun snudde seg for å smile til Nazhin.

Samireh kastet et siste forskremt blick på beistet før hun ble slept videre. Det var ikke godt å si om hun trodde på det som var blitt sagt, men nede i magen til noe dyr hadde hun ikke tenkt å

ende. Som slaver flest ville hun gjøre alt for å overleve. Om det som skulle til var å underkaste seg en bortskjemt adelskvinne, var det nøyaktig det hun ville gjøre. En fortvilet bønn ble sendt til de gudene som var villige til å lytte om at Azara måtte like henne. Det var en bønn som strengt tatt allerede var blitt innvilget.

For Sargons vedkommende rakk han å se Nazhin sende ham et bebreidende «Hvordan kunne du,» blikk før hun forsvant bak forhenget som førte til hans datters kammer. Hva det var denne gangen kunne han bare gjette seg til. Han ristet oppgitt på hodet.

Det ble sagt at en viljesterk kvinne var verre å holde styr på enn ti ville hester. Denne Ishmael måtte jammen være mye til mann om han ikke ville bli gjort til en slave i sitt eget hus. Men om han våget seg til å legge hånd på hans datter, ville Sargon personlig hugge ham i biter. Sargon lot blikket hvile på kopperøksen som hang der på veggen og glitret kaldt og illevarslende. Den hadde vært hans fars eiendom, og nå var det hans. Sargon ville mer enn gjerne legge den øksen i hendene på et barnebarn en gang i tiden, og si at nå hadde han kriget fra seg. Så da var det vel best om han ikke brukte den på Ishmael riktig med en gang. Bak det ene forhenget kunne han høre en ustanselig fnising. Nei, ikke ennå. Ikke riktig med en gang.

Vel inne på Azaras værelse var kvelden såvidt begynt for enkelte. Rommet var sparsommelig innredet, med en seng i det ene hjørnet der stolpene var formet som løvelabber. To store vinduer stod åpne mot hagen, og man kunne høre sikadene synge muntert til hverandre i buskene. Samireh ble behørlig dyttet ned på sengekanten, mens Azara og Nazhin trakk seg til det ene hjørnet av rommet der en pult og en høy krakk var plassert. På pulten var det en kam, noen nåler og filer av bein og bronse, og en mengde digler av stein som inneholdt forskjellige fargenyanser laget av kalk, krabbemel og plantesaft. Alt var der for å tilfredsstille Sarratums forfengeligheit.

En plate av blankpolert bronse skinte mot dem fra veggen, og fanget refleksjonene av de to i det sparsommelige lyset fra noen brennende oljefat. Azara satte seg ned på krakken og stirret i speilet for å holde øye med Samireh. Nazhin hjalp henne med å løse opp fletten og kjemme håret så det flommet ned skuldrene. Hun nynnet en munter sang for seg selv, slik hun hadde for vane når hun stelte med Azara.

Samireh tillot seg å slappe av litt mer, og skuldrene senket seg. De to så ut til å være opptatt med sitt. Blikket hennes vandret oppover og tok nysgjerrig inn detaljene i rommet. Gulvet var lagt i hvite fliser, og foran henne var det plassert en enkel arbeidsbenk, hvor noen tavler av leire og spissede elvesiv lå klar til bruk. Samireh gløttet på en av tavlene som var vendt mot henne, den var inskribert med merkelige symboler hun ikke skjønnte noe av. Hun lurte på hva de betød. Veggene i rommet hadde mosaikker med religiøse bilder. En okse, slanger og drager, og to menn som bekjempet dem var en stadig tilbakevendende tematikk. Og endelig var det noe Samireh gjenkjente,

figuren av Inanna som stod over en knelende skikkelse. Mannen var hårete, nesten som en ape, og i den kraftløse hånden hans var en øks. Det måtte være en veldig slem mann, for det så ut som han skammet seg.

Tankene til Samireh søkte innover, og vandret som alltid tilbake til den lille tiden hun hadde hatt i hjemlandet. Dit skulle hun aldri igjen. Det var flere som egentlig burde skamme seg, akkurat som den mannen. I bakgrunnen hørte hun den fjerne summingen av stemmene til Azara og Nazhin, men ordene ble druknet ut mens bildene av det veldige fjellskapet ble manet fram for henne. Her i slettlandet var det ingen fjell, og savnet fylte henne til randen.

«Det blir rart å dra fra byen og alle jeg kjenner. Pa-pa blir helt alene. Og jeg kommer til å savne deg veldig. Ja, til og med det tåpelige fjeset til Majid! Tror du at Isin har like mange fasiliteter som her, like mange butikker og markeder? Ja, jeg håper innstendig at menneskene der er kultiverte og dannede ...»

«M-hm.» Nynnet Nazhin til Azara der hun luftet tankene sine.

«Duuh, Nazhin?» Toneleiet til Azara ble tynt og barnslig. «Hvordan er det egentlig å ha en mann?»

Latteren til Nazhin trillet rent og klart mot henne.

«Ja, det skulle du gjerne likt å vite, kan jeg tenke meg.» Nazhin sluttet å kjemme håret hennes, og klappet seg muntert på knærne.

«Si det!» utbrøt Azara. «Nazhin, vær så snill, la meg få vite det. Kom igjen nå!»

«Vel,» begynte Nazhin. «De er store og klossete og enkle. De spiser når de er sultne, slåss når de er sinte, og tar deg når de er lystne. Nesten som dyr, egentlig ...»

«Hvor store...?» sa Azara bekymret.

«Åh, det. Vel, som en okse eller en hest, vil jeg si. Ikke noe for alvorlig,» kvitret Nazhin til henne. Azara løftet vantro hånden til munnen mens øynene utvidet seg. Igjen trillet latteren til Nazhin mot henne.

«Men ... går det egentlig an ...?» spurte Azara mens hun vurderte prospektene som var blitt presentert for seg. Ansiktet hennes var tankefullt og bekymret.

«Javisst, javisst. Selvsagt går det an. Det er bare å sette igang, egentlig,» fastslo Nazhin. «Hvordan tror du ellers babyer blir laget?»

«Ikke vær vulgær,» sa Azara og dasket til Nazhin med hånden.

Nazhin merket det ikke engang, hun koste seg alltid når hun fikk leke seg med fantasien og naiviteten til Azara.

«Hva synes du egentlig om den lille skapningen jeg har skaffet meg?» Azara ville skifte tema, siden hun befant seg på ukjent grunn, og Nazhin lot til å terge henne mer enn å gi henne detaljene hun var på utsikt etter.

Nazhin tok henne rundt skuldrene, og lente seg over henne mens hun gransket skikkelsen til Samireh i speilet.

«Hun ser ut som en skremt liten fugl. Jeg kunne tenke meg å plukke av henne fjærene, en etter en, og virkelig la henne få gjennomgå en god omgang eller to ...» Det var en plutselig intensitet i stemmen til Nazhin, og øynene hennes ble mørke i speilflaten.

«Når jeg drar blir hun helt alene. Jeg vil at du skal overta henne, Nazhin. Kan du det?»

«Nåh, jeg vet ikke det. Jeg har så mange fra før, og om hun er så klossete som du sier så nytter det jo ikke,» smilte Nazhin

«Jeg vil ikke at det skal skje henne noe. Hun kunne jo ende på gata! Nei huff. Hun kan da lære seg å bli bedre. Værsåsnill Nazhin ...»

«Lære seg det slik som du gjorde ...?» ymtet Nazhin frempå.

«Nazhin! Ikke vær ekkel!»

«Jeg vet du egentlig liker det. Ikke lat som noe annet.»

«Nazhin ...» begynte Azara, ille berørt. «Du lovte å ikke fortelle det til noen.»

«Har jeg det kanskje?» erklærte Nazhin. «Men det er greit. Jeg skal overta den lille tingesten din, men da forventer jeg at du gjør et og annet for meg også.»

«Javel da,» svarte Azara. «Så gjør jeg det.»

«Jeg forventer at det skjer i kveld.» Azara skulle til å komme med et utbrudd, men Nazhin stanset henne med fingeren som hun la over leppene hennes. «Og en ting til ...»

«Hva?» sa Azara skarpt, hun følte allerede at alle sfærene sine var invadert.

«Du må love å komme tilbake for å besøke meg,» sa Nazhin og la armen rundt halsen hennes. «Så ofte som mulig.» Azara la hånden sin over Nazhins. Nattemørket som seiv inn i rommet lente seg mot dem og forsterket alle inntrykk i det flakkende lyset. En tankefull stillhet omfavnet de to.

«Det som skjedde i dag var forferdelig, Nazhin.» Azara brøt stillheten. «Ingen har prøvd å skade meg før.» Stemmen til Azara var tykk. «Noe er i ferd med å skje, jeg kan føle det. Bare ved måten pa-pa er på ...»

«Det beistet! Har han lagt hånd på deg igjen?» Da Azara ikke kom med noe svar, tok Nazhin det som en bekreftelse på sin mistanke. «Stakkars barn! Hvordan kunne han! Og det på dagen du får vite at du skal giftes bort!»

«Pa-pa gjør bare det han mener er riktig. Slik har han alltid vært. Men det er ikke bare han. Majid også, ordene hans er blitt så kalde og harde. Og jeg kan se at han er redd for noe. Noe han frykter mer enn noe annet» Azara kom ikke lengre. Hun gjemte ansiktet i hendene og begynte å gråte.

«Shhhh.» Nazhin la armene rundt halsen hennes og lente seg over henne. «Transisjon,» fastslo hun.

«Hva ...?» snufset Azara, selv om hun allerede var iferd med å gjenvinne kontrollen på seg selv.

«Det er en overgang fra et stadie til et annet,» forklarte Nazhin og strøk fingrene eiesykt gjennom håret hennes mens hun danderte og tilrettela det som hun ville. «Alle slike overganger er smertefulle, men også nødvendige. Når det hele er over vil du se at det er for det beste.»

«Jeg håper det.» Azara la hånden sin på Nazhins og klemte den hardt sammen.

«Og i kveld trenger vi ikke ha noen bekymringer. Vi kan glede oss over livet, og det vi har her og nå. Hadis og glede. Natten er ennå ung som oss.»

«Hadis,» Sa Azara, og strøk seg over de mørke lokkene som flommet uhemmet ned barmen. Blikkene til de begge vandret igjen til speilet. Flammene fra oljefatene kastet et flakkende lysspill på veggene, og skyggene danset som levende vesener rundt pikebarnet som satt der alene og fortapt.

Samireh satt der med drømmene sine og kjente den svale fjellluften kjærtegne henne der hun stod på verdens tak. Tindene hun alltid bar med seg vokste og vokste, helt opp til skyene gikk de, hvor friheten, om det finnes noe slikt, hadde sin bolig. Ørner seilte på de frie vindene. Samireh strakte seg mot tindene, de var nesten håndgripelige nå, og hun ville klatre opp på den høyeste og rope sitt navn til dem og til friheten.

Noen grep henne hardt i armen og trakk henne ned fra fjellandskapet og tilbake til Azaras værelse. Samireh gispet der hun ble revet ut av tankene sine, og to skikkelser dumpet ned i sengen på hver side av henne. På den ene siden var Azara, som holdt henne i armen og gransket henne intenst. Ansiktet hennes var rammet inn av kaskader med hår som brant i en mørk brunfarge, i kontrast til den kjølige skumringen i huden hennes. Blikket var like undertrykkende og eiesykt som ørkenens altomfattende nærvær. På den andre siden var Nazhin, en anelse mildere i fremtoning, men ørkenens farger glødet lysebrunt i ansiktet hennes og var innrammet i svarte lokker. Latter og lekenhet danset rundt i blikket med en viss ironisk distanse, og Samireh fikk inntrykk av at hun ble betraktet mer som et leketøy enn et levende vesen. Nazhins hender festet seg mildt men bestemt på den andre armen.

«Jammen er det litt av en besynderlig skapning du har fått tak i. Henne blir jeg nødt til å studere på nært hold kan du tro. Jeg lurar på hva hun er god for!» kvitret Nazhin og trakk Samireh til seg. «Pent hår har hun iallfall.»

«Kjære deg. Jeg synes ikke du skal bli for grådig her. Det var jeg som så henne først, så det blir jeg som får utnyttet henne før jeg overlater restene til deg.» Azaras stemme var like lys, men den klang på en måte mer alvorlig og var vedvarende der Nazhins stemme var overalt og ingen steder. Samireh ble brutalt dratt tilbake mot Azara og det mørke blikket hennes. «Denne tingesten er min, nemlig.»

«Nå må jeg si at du sjokkerer meg dypt!» gispet Nazhin overdrevent og strammet sitt eget grep rundt armen til Samireh. «Det er jo vanlig skikk og bruk at gjestene skal få forsyne seg først. Du vil vel ikke være en dårlig vertinne, vil du vel?» Stemmen til Nazhin var utfordrende og stod fast på sitt.

«Det er så typisk deg å være hensynsløs!» parerte Azara elegant da det ble spørsmål om hennes gjestfrihet. «Hun må da få velge selv, kan du skjønne. Vi får se hvem av oss hun liker best!» Azara lente seg mot øret til Samireh. «Nå, hva blir det til?» Samireh satt der taus med en finger i munnen mens de to kvinnestemmene trillet over henne. Hun overlot til dem å avgjøre sin skjebne.

«Kan hun egentlig snakke?» spurte Nazhin bekymret til slutt. «Det kan jo hende at stammen hun er fra er på et så tilbakestående stadie at de ikke har utviklet noe språk ennå.»

«Selvsagt kan hun det. Ser hun ut som en apekatt for deg, kanskje?» irettesatte Azara henne. «Forøvrig er det innlysende at hun vil velge meg. Jeg har jo vært så snill mot henne og allting,» fastslo Azara bombastisk, mens hun lurte på hvorfor Samireh var så taus.

«Jeg beklager å måtte si at det tviler jeg på. Du har vel bare tvunget henne til å føye deg, kan jeg tenke meg,» sa Nazhin kranglevorent. «Hør her, lille venn, det er allerede avgjort at jeg skal overta eierskapet over deg, og for at jeg skal fortsette å være så snill mot deg som jeg er nå, er det best å gjøre som jeg sier.»

Samireh begynte å flakke med øynene mellom de to. Hun forstod det slik at hun balanserte på en knivsegg, og at hun for all del måtte unngå å ta parti i sammenstøtet mellom dem. Uansett hva hun sa eller gjorde kom en av dem til å bli fryktelig sint. Og det var ingen tvil om hva som ville hende da. Samireh krympet seg allerede i påvente av å bli slått.

«... Ikke gjør meg noe ...» hvisket hun stille.

«Hva er det du mumler etter? Snakk tydelig!» sa Azara. «Uansett er det bare tomme trusler Nazhin kommer med. Riktignok kommer jeg til å gi deg bort til henne når jeg skal gifte meg, men hun kommer ikke til å straffe deg om du velger meg. Om du velger henne, derimot ...»

«Slutt å true henne!» ropte Nazhin. «Der ser du, det er jeg som er snillest her. Nåh, hva blir det til? Har du tenkt å bestemme deg i dag?» Nazhin lente seg nærmere Samireh, som for å markere sin eiendom overfor Azara. «Hvem velger du?» kurret Nazhin henne i øret

«Jeg ... jeg vet ikke,» hvisket Samireh stille.

Begge de to lente seg over henne for å høre hva hun sa. Nazhin benyttet muligheten til å la hendene gli beundrende gjennom det gyldne håret, mens Azara plasserte eiesykt hånden på låret hennes.

Samireh bestemte seg for å være så stille som mulig. Kanskje lot de henne gå da.

«Ærlig talt! Slutt å være så ubesluttsum!» kjeftet Azara da tålmodigheten hennes brast. «Det er enten meg eller henne!»

«Det er lett. Bare velg en av oss. Du vet at du egentlig liker meg best,» humret Nazhin og lente seg over henne. De tunge brystene var like ved ansiktet til Samireh

«Det gjør hun så aldeles ikke!» sa Azara rasende.

«Jo, ta meg,» smilte Nazhin og strøk Samireh over håret.

«Nei, ta meg! Meg!» ropte Azara og ristet i Samireh kanskje litt hardere enn hun hadde tenkt.

Det ble i det store og hele for mye for Samireh, som ikke skjønnte at de bare lekte seg imellom på en måte som utenforstående lett kunne misforstå. Hun brøt fullstendig sammen. Nå ville hun ihvertfall bli slått.

«Vær så snill. Ikke gjør meg noe. J-jeg er så redd!» hikstet hun. Pusten hennes kom ukontrollert ut i gispende drag. Hjertet hennes hamret vilt som hos en fanget kanin.

«Se hva du har gjort! Du skremmer henne, kan du skjønne,» irectesatte Nazhin skarpt. Stemmen hennes ble mykere da hun henvendte seg til Samireh. «Du er da helt trygg hos oss. Ingen av oss skal gjøre deg noe. Ikke noe for alvorlig, iallfall.»

«Jeg vet nå ikke helt. Det spørres hvordan du definerer trygg det,» smilte Azara. Hun undret seg lattermild over hva Nazhin mente ville vært for alvorlig.

Men smilet forsvant da hun ble møtt av et stort hulk. Pikebarnet skalv ukontrollert og gjemte vekk ansiktet fra dem. De to utvekslet bekymrede blikk over henne.

«Ikke slå meg!» hikstet Samireh.

«Ærlig talt! Hvor får du den ideen fra. Vi er da ikke monstre!» sa Azara, men ble møtt av Nazhins advarende pekefinger. Azara reiste seg fra sengen og gikk bort til pulten sin der hun romsterte med noe. Nazhin omfavnet barnet moderlig, og holdt henne inntil seg mens hun så anklagende på Azara.

«Shhhh. Det er ingen her som skal skade deg. Noen har vært slemme med deg, hva? Vel, det har visst vært litt for opprivende dette her, men vi er ikke som dem,» trøstet Nazhin, mest for å roe Samireh ned med bruken av stemmen, heller det enn at ordene hadde så stor betydning. Blikket til Nazhin ble rettet spørrende mot Azara, som dumpet ned i sengen på den andre siden av Samireh med et beger i hånden.

«Her. Drikk dette. Det vil gjøre det lettere for deg,» sa Azara og rakte Samireh begeret. Hun tok imot det med skjelvende hender.

«T-takk,» stotret hun og så ned i begeret. Det tårevåte ansiktet hennes speilte seg i det dyprøde innholdet. Hun nuppet i seg noen få slurker og kjente hvor sterk drikken var der varmen bredde seg ut i brystet.

«Ta mer. Det hjelper,» oppmuntret Azara henne. Samireh satte begeret for munnen og gulpet innholdet i seg som om det var livet om å gjøre. Naturligvis fikk hun det i vrangstrupen, og begynte

å hoste og hikste etter luft. Hun hadde aldri drukket vin før.

«Din lille klossmajor! Drikk mer langsomt. Du søler jo alt utover!» Azara tok fra henne begeret, mens Nazhin dunket henne bekymret på ryggen. Da Samireh hadde kommet seg, fikk hun begeret tilbake. Hun drakk nervøst i mange små slurker, og da hun var ferdig tok Azara det tomme begeret og satte det fra seg på bordet.

«Vel, jeg skjønner at det kan være vanskelig å velge om du liker begge av oss like godt. Gjør du det?» Sa Nazhin. Spørsmålet var mer enn ledende og Samireh nikket enig. «Jeg kunne tenke meg det. Så da er det nok best at vi begge får ta for oss, ellers ville det være urettferdig for den ene. Ikke sant Azara?»

Nazhin fikk et oppgitt «Hmph!» til svar, men ingen flere protester kom fra den kanten.

«Jeg liker dere begge to jeg ...» sa Samireh, med vanlig stemmeleie denne gangen. Varmen fra vinen hadde plutselig gjort henne svært så modig.

Både Azara og Nazhin satte i et seierssmil i triumf over at de hadde klart å åpne henne såpass.

«Og vi skal også være veldig forsiktig med deg. Ikke sant Azara, at vi skal være veldig forsiktige?» Nazhin så innstendig på Azara som for å signalisere at hun ikke kunne bli motsagt på dette punktet.

«Åja, veldig forsiktige,» sa Azara med en tilgjort mild stemme, før hun smilte et rovdyraktig smil. «Til å begynne med.» Hun skled nærmere.

Over hodet til Samireh vokste humringen deres i styrke der ansiktene deres nærmet seg fra hver side.

«En ting jeg har lurt på, kjære Azara, vet du hva det er?» sa Nazhin mens det mørke blikket hennes vandret over Samireh.

«Hva da, kjære Nazhin?» sa Azara med dårlig skjult begjær skrevet over hele ansiktet.

«Jeg lurer på om hun er lys alle steder?»

Latteren deres trillet mot Samireh, der de grådige hendene deres kom søkende over henne. Hun kunne kjenne varmen fra leppene deres puste henne mot kinnene, og så blygt ned mens en dyktig hånd løftet diskret men bestemt på bekledningen.

Skyggene vokste seg store på veggen i det flakkende lyset, og skled nærmere rundt dem der de ble omfavnet av natten.

«Nei så sannelig,» lød stemmen til Nazhin. Azara kastet hodet tilbake og lo en hjertelig latter. Det ble i det store og hele en lang natt.

I Sargons hage strøk en sval vind gjennom buskene. Noen sikader sang seg imellom mens de levde ut de korte livene sine, og over glitret de evige stjernene. Hadis var overalt.

VI

Ransin tviholdt kjeppen der han krøket seg nervøst sammen, og øynene smalnet seg like over skjoldkanten mens han betraktet Shabbata som et sultent villdyr. De stod og peste, begge to, i etterdønningene av forrige sammenstøt. Slagene hadde haglet høyt og lavt, men uten noen avgjørende fulltreffere som kunne sende en av dem på rygg. Solen sendte sine flammende stråler, og fikk sanden til å gløde mellom tærne og under sårbare fotsåler. Ransin flyttet foten et ørlite stykke, og sanden knaste der tærne boret seg ned. Han var klar til å bykse frem.

De stod midt i den åpne eksersisplassen mellom brakkene, og noen nysgjerrige tilskuere betraktet dem sløvt der de stod tilbakelent i den behagelige skyggen fra bygningene. Ransin så sin åpning, og der han øyeblikket før hadde stått urørlig eksploderte han fremover i et voldsomt utfall. Kjeppen ble trukket tilbake og sendt i et kraftig støt mot Shabbatas skjold. Siden skjoldet ble holdt på skrå skrenset støtet ufarlig av på den glatte flaten.

Ransin skiftet grep på kjeppen i hånden og hamret den gang på gang mot skikkelsen bak skjoldet, som hadde sitt fulle hyre med å forsvare seg. Det smalt høyt, og et overrasket grynt lød bakenfor skjoldet. Et triumferende glis bredte seg over leppene hans mens Shabbata vaklet hjelpeløst under de voldsomme slagene. Kombinasjonen av rå styrke og uhemmet aggresjon overvældet den mindre mannen. Nå var det bare et spørsmål om å sette inn nådestøtet. Ransin satte i et seiersbrøl, og ruste fremover med skjoldet tett inntil kroppen og kjeppen løftet over hodet for å velte Shabbata overende.

Shabbata stod der stille i et halvt hjerteslag, som om han ville møte Ransin skjold mot skjold og holde ham tilbake. Så tok han et enkelt steg til siden der Ransin kom valsende forbi. Et overrasket uttrykk stod skrevet i ansiktet på Ransin, som virvlet hurtig rundt for å komme seg i forsvarsposisjon. Han var ikke hurtig nok. Shabbata svingte kjeppen sin og traff ham over fingrene med et smell. Våpenet glapp harmløst ut av hånden hans og ble liggende på bakken.

«Au! Det var da forbannet også! Ved alle horer og de skitne skogsjimpansene som ruller seg rundt blant dem!» snerret Ransin fortvilet mens han ristet på de numne fingrene. Han var høyere og sterkere enn Shabbata, og det frustrerte ham noe så til de grader at han ikke kunne bevise det ved å ydmyke ham i denne treningsøkten. Litt latter lød fra den lille ansamlingen av soldater som stod svært så bedagelig tilbakelent i skyggen.

Ransin kjente at ansiktet brant, og uten at han ville det begynte litt væske å velle frem under

øynene. En barnslig reaksjon kanskje, men Ransin ville gjøre alt for å vinne. Stoltheten hans var svært tung å svelge i seg. Det gjorde ikke så mye å tape i tevlinger der ingenting var forventet av ham. Men her burde, nei, måtte han vinne! Måtte, måtte, MÅTTE! Han så på Shabbata med et oppgitt stønn.

«Når fienden går til angrep må man alltid følge opp med et motangrep. Ta imot det han har, også - Pang!» gliste Shabbata med et ikke så rent lite snev av tilfredsstillelse i stemmen. Han illustrerte poenget tydelig med våpenet som ble veivet frem og tilbake.

Blikket hans fanget det ulykkelige uttrykket i ansiktet på Ransin, og han bestemte seg for å ikke hovere altfor mye. Han visste hvor tungt Ransin kunne ta ting, og kom med noen trøstende ord. «Du er kjapp gutt, det skal du ha. Og styrken i armene er det ingenting å si på. Men du må prøve å beholde fatningen i kamp. Du holdt på å vinne, og om du ikke hadde rust frem som en villokse ville du før eller senere kommet forbi forsvaret mitt. Det er noe å tenke på, hva?»

«Jo, jo, det er vel det,» sa Ransin mutt og så ned i bakken. Skuffelsen satte fortsatt preg på stemmen hans, men så tok han seg sammen. Med et surt grynt vippet han øvelsesvåpenet opp fra bakken så sanden føk rundt ham.

Kjeppen var på størrelse med et lite spyd eller et lengre slagvåpen, og kunne med litt generøsitet sies å simulere bruken av begge våpentypene, alt ettersom hvilket grep man brukte. Enden var inntullet i myke tøyfyller som fungerte som demping. Nok til at alvorlige skader ikke oppstod i de fleste tilfeller, men for lite til at det ikke kjentes ved en fulltreffer, noe Ransins verkende fingre var et levende bevis på. Han strakte ut fingrene og knyttet neven et par ganger, og så anklagende på Shabbata.

«Hva om vi tar det litt roligere, og heller går igjennom det grunnleggende igjen?» foreslo Shabbata hjelpsomt. De brune øynene var fylt med oppriktig bekymring for sin yngre venn. Han var svært oppsatt på at Ransin skulle lykkes her i livet, og ville ha ham til å forstå at dette kun var et lite og svært så forbigående nederlag. Men han visste at om han med vilje tapte for gutten, ville det være en tjeneste av verste sort.

Shabbata ønsket at Ransin skulle være fullstendig skjerpet og aldri undervurdere motstanderen, skulle det bli spørsmål om bruk av spyd. Noe annet var galskap. Altfor mange unge menn lå kalde igjen på slagmarken fordi de overvurderte sine egne evner.

«Greit for meg,» sa Ransin. Han hadde gjenvunnet litt av fatningen, og stemmen hans var liksom likegyldig. Ransin beveget seg midt ut på plassen som et tegn på at han ville fortsette, og snudde seg mot Shabbata med våpenet holdt klart.

Bortsett fra kjeppen og et simpelt øvelseskjold i tre, som utga seg for å være et av de timeglassformede skjoldene av oksehud som soldatene brukte, hadde de en enkel hjelm av lær på hodet. Den konvensjonelle visdommen var tross alt at det er vanskelig å få elever til å huske noe,

om de ble slått sanseløse. Ellers var de barføtte og kun iført et hvitt lendeklede. Ned de brunsvide ryggradene deres rant svale sjøer med svette over musklene som knyttet seg like under huden. Begge var de vel øvet i nærkamp. De hadde jo tross alt vært Agushus menn.

«Hvor mange ganger skal jeg si det, gutt? Ikke tvihold våpenet ditt slik ei gammel kjerring holdet et kosteskaf. Slapp av i kroppen og i armene, og bruk kreftene når du slår til, ikke ellers. Om du bare klamrer deg til våpenet slik du gjør nå, kommer du til å være utmattet lenge før du får utrettet noe.» Shabbata smilte tilfreds der Ransin lettet det febrilske grepet på våpenet sitt, og sank avslappet ned i den dype angrepsstillingen han var blitt opplært til. Kjeppen hans ble holdt på skrå opp fra bakken, klart til å enten stikke som et spyd eller hugge som en øks. Skjoldet dekket ham fra kneskålene til halsen, der han stod sammenkrøket.

Shabbata var sikker på at Ransin var i stand til å overraske ham om de skulle ha flere øvelseskamper. Han bevegde seg i en vid sirkel rundt Ransin, og dreide sitt eget våpen i en langsom og lat rotasjon med håndleddet. Shabbata så ut som en viktig og prominent mann i ferd med å holde en tale.

«Hvis vi kjemper, kan vi tape. Hvis vi ikke kjemper, er vi fortapt. Dette er noe enhver kriger vet. En uklok mann undrer seg når han vurderer forskjellen på en modig mann som vil kjempe, og en feig mann som ikke vil kjempe for det som er viktig for seg. En uklok mann ser ikke hva som gir krigeren mot, og tror dermed at det hele er en tilfeldighet. De dumme bortforklarer alt de ikke forstår med tilfeldigheter. De ser ikke det gudene har bestemt som ligger bak.» Shabbata trakk pusten og sendte kjeppen ned på skrå foran seg så det suste. «Mestring av seg selv og omgivelsene er kilden til selvrespekt. Og selvrespekt er kilden til mot. For ingen mann som respekterer seg selv vil opptre som en feig hund overfor fienden. Fortell meg om det du mestrer, om de prinsippene du ble opplært til av Agushu.» Shabbata satte et granskende blikk i Ransin, selv om de hadde vært igjennom dette mange ganger før.

«Gudene er min skjebnes mestre, men jeg forsøker å mestre den skjebnen de sender meg,» sa Ransin. «Når det kommer til kamp har jeg sju grunnleggende prinsipper å forholde meg til.» Han rettet seg litt opp for å være klar til å demonstrere. «Det første prinsippet er fysisk balanse, og viser til krigerens evne til å opprettholde sin likevekt og stå i en stødig, oppreist posisjon. En nærkjemper må være i balanse, både for å kunne forsvare seg, og for å være istand til å gå til angrep.»

Ransin messet frem ordene som om de var en religiøs tekst. Dette var praktisk talt den eneste opplæringen han hadde fått gjennom hele livet, og derfor var den desto viktigere for ham. «Krigeren må forstå to ting i bruken av balanse under kamp,» fortsatte Ransin. «Det første er hvordan krigeren skal bevege kroppen for å holde balansen, eller gjenopprette den om han vakler. En kriger utvikler balanse gjennom øvelse, og skjerper den ved erfaring i kamp. Grunnstillingen for både nybegynnere og erfarne krigere er likevel å ha bøyde knær, bena foran hverandre omtrent like

bredd som skuldrene, og ha et lavt tyngdepunkt.»

«Vis meg det,» sa Shabbata. Stemmen hans var intens.

Ransin sank ned i en dyp og avslappet posisjon, med skjoldet holdt foran seg og bena begravd dypt i sanden. Shabbata gikk uten videre rett bort til ham, og tok til å dundre kjeppen sin inn i skjoldet til Ransin, der han svingte den i vide buer over hodet. Slagene kom ovenfra og på skrå fra høyre og venstre, men Ransin stod stødig der han opprettholdt grunnposisjonen sin og beveget skjoldet for å møte slagene. Shabbata skiftet grep, og sendte noen lave spydstikk mot skjoldet. Ransin senket det for å avpasse seg angrepene, og passet på å holde det på skrå, slik at halvparten av støtene skeinte av skjoldet uten at noen sjokkbølger fikk forplante seg gjennom det.

«Bra!» sa Shabbata. «Nå kommer det verste. Er du klar?» Ransin gryntet, mens Shabbata lente seg mot skjoldet og dyttet til ham det han maktet. Ransin ble tvunget et skritt bakover, men han vaklet ikke, og grunnposisjonen hans var den samme. Shabbata smilte fornøyd, fra den posisjonen ville Ransin kunne motta flere angrep, eller gå til motangrep selv. Ransin fortsatte med å ramse opp leksjonen sin.

«Den andre tingen å huske er hvordan krigeren kan utnytte svakheter i fiendens balanse. Erfaring gir krigeren muligheten til å hele tiden holde sin egen balanse, mens han avslører fiendens svake punkter og utnytter dem til det ytterste. For det som vakler må dyttes, og det som dyttes må tilslutt falle.»

Shabbata tok til å sirkle rundt Ransin igjen, og gryntet fornøyd da han med et kort blikk så hvordan han tilpasset posisjonen med føttene sine for å være istand til å ta imot et angrep. Uansett hvor Shabbata gikk, opprettholdt Ransin grunnposisjonen sin mot ham.

«Utmerket, utmerket!» sa Shabbata anerkjennende. «Du ser ut til å ha et godt minne.»

Saken var at Ransin hadde gått igjennom denne kunnskapen nesten hver dag i tre år, i følge med Agushus bande. Om han fomlet med ordene eller gjorde feil, vanket det både slag og spark fra Agushu. Om han skulle glemme denne kunnskapen nå, måtte det være i form av en hjerneskade.

«Det andre prinsippet er mental balanse, og refererer til krigerens evne til å ikke la frykt eller sinne ødelegge hans muligheter til å reagere instinktivt eller konsentrere seg i kamp. Man må være aggressiv og pågående, men ikke blindet i raseri. Da blir man lett stukket ned. Man må være skjerpet og årvåken, men ikke lamslått av frykt. Da greier man knapt å røre seg,» fortsatte Ransin.

«Ja!» sa Shabbata. «Ofte er det frykten selv og ikke fienden som fører til en tidlig død på slagmarken. En mann er lettere å stikke ned om han står med ryggen til. Frykt kan overvinnes med en sterk vilje, og det at man konfronterer den litt etter litt istedet for å flykte fra den. Og du må aldri la deg selv bli blindet av sinne. Slåss med sjelen og hjertet, men husk at den gudene vil ødelegge, slår de med raseri først. Du må alltid være i kontroll over dine egne følelser, og ikke la guder og ånder ta over dem. De ønsker nemlig ingenting godt over mennesker.»

Ransin slukte ordene til seg og nikket tankefullt. Han var en av dem som hadde vett nok til å respektere kunnskapen til de som er eldre enn seg.

«Da vi flyktet fra Agushus banner, var vi ikke da feige hunder?» spurte han tilslutt, og lente seg på kjeppen sin.

Shabbata ble stille en lang stund.

«Nei, gutt. En ting er å vise mot, en annen er å begå selvmord. Om vi ikke hadde kommet oss unna ville vi blitt meid ned som de andre, og hvilken nytte ville det gjort? Gudene har skjenket oss livet ennå en stund, og man gjør klokt i å ikke tvile for mye på seg selv.» Shabbata hevet kjeppen truende. «Fortsett med å vise lærdommen din, gutt. Ikke la dystre tanker ta overhånd.»

«Det tredje prinsippet er posisjonering. Krigeren må alltid kunne forflytte seg til et trygt sted når han blir angrepet. Det viktigste å huske er at fienden må forflytte sin egen kropp for å fortsette sitt angrep, og dermed åpne seg for et motangrep. Om angrepet kommer i en rett linje, er det beste å flytte seg til skrå enten forover eller bakover, slik at krigeren er trygg og kan slå tilbake. Å komme i en god posisjon krever at man beregner riktig tidspunkt å forflytte seg på, og at man kan bedømme avstand. Igjen er det øvelse og erfaring som gir krigeren dette,» sa Ransin med rolig stemme.

Shabbata løftet spydet og skjoldet, og marsjerte mot ham som om han stod i en spydenes vegg-formasjon. Ransin beveget seg bare på skrå unna, slik at Shabbata hele tiden måtte forandre stillingen sin.

«Ikke verst, ikke verst. Husk bare at det er verre om jeg virkelig forsøker å kverke deg. Om du vil bevege deg på skrå forbi fienden, kan du åpne sidene hans for slag, men du risikerer også at han får muligheten til å treffe deg. Du må vente til riktig øyeblikk, og unngå våpenet hans. Da kan du komme forbi ham og smelle ham ned.»

Ransin gryntet, og Shabbata benyttet anledningen til å tørke seg over pannen med håndflaten. Solskinnet stekte sanden under dem. Shabbata stirret lengselsfullt mot mennene som stod der i den svale skyggen, men han visste at Ransin var altfor oppslukt til å avslutte før han var ferdig. Han kunne ikke fatte hvor ungdom fikk energien fra.

«Det fjerde prinsippet er å velge et høvelig tidspunkt for å gå til angrep. Om krigeren handler for tidlig, vil fienden oppfatte angrepet hans og tilpasse sitt forsvar. Om krigeren handler for sent, vil fienden hugge ham ned. På samme vis må krigeren gå til angrep eller motangrep når fienden er på det mest sårbare. Angrepet må være ...» Ransin begynte å nærme seg, og Shabbata hevet et bekymret øyebryn. Stegene til Ransin gikk over i hurtig sprint «Perfekt!» ropte han, og drev kjeppen som et spyd inn i skjoldet til Shabbata, som ikke kunne unngå å komme med et utrop da han holdt på å ramle overende.

De ble stående å se på hverandre.

«Nå synes jeg du skal roe deg ned,» sa Shabbata surt. «Vi kan heller ta en øvelseskamp etter

at vi har gått igjennom dette, og etter å ha forfrisket oss litt. Jeg er for gammel til slike anstrengelser om du skal rase rundt som en unge.»

«Javel,» sa Ransin og så ned i bakken. Han var skuffet over å ikke bli applaudert av Shabbata for angrepet sitt, som hadde vært både voldsomt og presist. Med sin relative mangel på innsikt i andre mennesker skjønnte han ikke at Shabbatas humør holdt på å bli tæret ned av solsteiken. Selv gjorde den fysiske treningen ham bare enda mer aggressiv. Allerede nå bruste blodet i årene hans, og han hadde mest lyst til å springe rundt mens han brølte, eller sende Shabbata ned i sanden med en gang. At Shabbata ikke følte det samme, hadde han overhodet ingen forståelse for.

«Det femte prinsippet ...?» sa Shabbata. Stemmen hans var en smule mer irritabel enn før.

«Det femte prinsippet er avstandsbedømmelse,» begynte Ransin, mens han holdt kjeppen på skrå ut fra kroppen. «Krigeren er bestandig klar over avstanden mellom seg selv og motstanderen, og bruker den til sin fordel. For en høy mann er det best å holde lang avstand, mens det for en kort mann er bra å komme på nært hold. Enhver kriger må gjøre sitt beste for å forsterke sine fortrinn, og kompensere for sine svakheter. Dette gjør han ved å skifte posisjon, grep på våpenet sitt slik at rekkevidden enten blir kort eller lang, eller ved å utvikle gode angrep og motangrep.» Ransin førte hendene lengre ned på skaftet av våpenet sitt for å avpasse lengden på det.

«Riktig. La meg gi deg noen gode råd om dette. Du har lange armer, og du er treffsikker og sterk. Derfor vil jeg at du skal benytte deg av det når du kjemper. Prøv å kverke fienden før han kommer frem til deg. Et enkelt spydstikk nakken, så blir han liggende. Du kan også kjempe på mye nærmere hold, men da er det ofte rå styrke som avgjør. Så prøv å ta han på avstand først. Det er ikke uten grunn at de fleste menn foretrekker å bruke spyd, før de trekker et kortere huggvåpen. Du må bare benytte deg av dine naturlige fordeler, som er enda mer utpreget enn hos en vanlig mann. Altså, avstand og presisjon først, nærkamp og råskap etterpå. Du er dugelig til begge deler,» sa Shabbata. Han hadde selvsagt gjort seg opp sine meninger om kampstilen som Ransin brukte. Det var unødvendig og risikabelt å ruse fram slik Ransin ofte hadde en hang til å gjøre, selv om det nå kunne overraske fienden.

«Jeg skal forsøke,» svarte Ransin. Poenget til Shabbata var tydelig understreket av våpenet som var blitt slått ut av hånden hans. Men alle Ransins instinkter fortalte ham at han måtte kaste seg fram hver gang han kjempet. Det å bekjempe sine instinkter er vanskelig.

«Vel, la oss gå videre. Hva er det sjette prinsippet?» sa Shabbata, litt mildere nå som han var sikker på at poenget hans var sunket inn.

«Det sjette prinsippet er momentum. En kriger vet at kroppsmasse i bevegelse er vanskelig å stoppe. Jo større tyngde og større fart man har, jo mer kraft får man, men også mindre kontroll.»

«Det er riktig,» gryntet Shabbata. «Du kan jo vise meg det.»

«Vel, la oss si jeg kom styrtende rett mot deg.» Ransin gikk nærmere og lot som han løp med sakte bevegelser. «Om jeg traff deg, ville du velte over ende, men du kunne også slå bena under på meg. Man kan egentlig bruke momentum for å få mer kraft selv i slagene sine. Om jeg løper samtidig som jeg slår, blir jeg sterkere, og om jeg dreier hoftene og bruker bena, får jeg mer kraft i et spydstøt.» Han demonstrerte det hele med stor innlevelse. «Det er alltid viktig å bruke hele kroppen. Om jeg skulle treffe, er det viktig at jeg holder våpenet på plass et øyeblikk slik at jeg sikrer at kraften i det kommer frem. Altså, slå, hold og slå igjen.»

«Ja,» sa Shabbata. «Samtidig må du være forsiktig slik at fienden ikke bruker ditt momentum mot deg. Han kan få deg til å miste balansen, eller få deg til å renne forbi slik at du havner i en dårlig posisjon. Det må du for all del unngå.»

Ransin nikket, selv om han var litt irritert over at Shabbata fremsa noe han kunne utenat, og dermed hindret ham i å vise fram sin kunnskap.

«Hva med det siste prinsippet?»

«Det siste og sjuende prinsippet er tyngdepunkt. Krigeren vet at en stein er tyngre om den holdes på strak arm enn om den holdes inntil kroppen. Om man bryter med fienden, må man sørge for at kroppen din bestandig er plassert slik at den er sterk der fiendens kropp er svak. En hel kropp er sterkere enn en arm eller et bein, og en sterk mann kan overvinnes om han ikke kan bryte sin fulle styrke. Krigeren vet at når man bryter, skal man aldri bruke styrke mot styrke, men styrke mot svakhet. Slik kan en svak mann overvinne en sterk mann,» sa Ransin.

Shabbata nikket langsomt.

«Selv når man ikke bryter, men bruker våpen, kan dette være et viktig prinsipp. La oss si at våpnene våre møttes, og det ble en test av styrke å bryte den andres våpen til siden. Da ville den som brukte et godt tyngdepunkt mest sannsynlig vinne,» la Shabbata til, og plasserte den myke enden av våpenet sitt mot Ransins kjepp. Øverst på Ransins kjepp var det ikke noe problem med å bryte den til siden, mens Shabbata ikke kom noen vei når han presset på nederst på kjeppen. «Vel, det er tydelig at denne kunnskapen fortsatt sitter i skallen på deg. Det er bra.»

Ransin smilte stolt, slik han gjorde hver gang han fikk skryt.

«Nå synes jeg det er på tide med litt avkjøling.»

«Det synes jeg også,» sa Ransin, i mye bedre humør nå.

De rakte hverandre hendene i gratulasjon over en god treningsøkt, før de begynte å gå mot de svale skyggene. I hodet stod Ransin allerede over Shabbata som lå på rygg i sanden, og tok imot flere lovord. Nevene hans knyttet seg og slappet av i frentisk spenning.

Varmen hadde tatt på for dem begge. På litt avstand beveget alt seg i flimrende hetebølger, og den brennende solen stod på høyden av en skyfri himmel. Da de endelig kom fram til vaskefatet, stappet Ransin likegodt hele hodet nedi, før han kastet det bakover så vannspruten stod.

«Hei, se deg for!» knurret en av soldatene da litt av vannet skvatt i hans retning. Det var en liten ansamling av dem som stod der uten å ha noe å ta seg til. Av og til pleide adelsmenn å huke tak i tilfeldige soldater, for å grave kanaler til å lagre vann når floden vokste seg stor, men de fleste var smarte nok til å unngå en slik tung og hard tjeneste. De hadde hundre triks for å slippe unna.

«Se deg for sjøl,» gryntet Ransin surt. Han hadde lært å ta etter Bahram og være så hensynsløs som mulig for å få respekt fra omgivelsene.

Soldatene ble litt stillere og mønstret dem opp og ned med kvasse blikk. De elamittiske trekkene til Ransin, med en litt høyere kroppshøyde, en litt nedoverbøyd nese der sumerernes var rett, og svart ullhår på hodet, var nok til å provosere mange, særlig når de var ledsaget av de grove manerene og trusselen om vold som ulmet like under overflaten. Utlendinger ble generelt bare akseptert om de var høflige. Dessverre hadde ikke Ransin hatt noen slik oppvekst at han tok fintfølende og diplomatiske hensyn.

Shabbata gliste og sprutet litt vann i ansiktet med hendene, før de begge drakk fra en øse i dype drag. Om noen prøvde seg på noe bråk med hans yngre venn, stod han alltid parat for å tre støttende til. Som oftest kunne han snakke seg ut av ubehagelige situasjoner som oppstod, også på vegne av Ransin, så lenge gutten hadde vett nok til å holde kjeft. Selv om Shabbata egentlig var fra Sumer, hadde han levd så lenge utenfor det landet at han hadde større sympati med elamitter. Sumererne var rett og slett for arrogante og fine på det. De trodde visst de var verdens navle og det eneste folket som var istand til å frembringe kultur. Shabbata hadde sett nok av deres såkalte kultur til å kunne si at han visste bedre. Mange av lovene deres var bare løgn og fanteri, mente han. Noen av lovene ga for eksempel kvinner rett til å drive forretninger, noe som enhver idiot visste var en styggedom.

«Du har blitt bedre,» sa Shabbata anerkjennende. «Om du bare konsentrerer deg og ikke tabber deg ut, vil du være istand til å overvinne de fleste menn i nærkamp. Bare husk at en flokk med villhunder kan overvinne en løve. Du må alltid være forsiktig og velge de kampene der du har alt å vinne.»

Han målte Ransin nøye opp og ned. Tilgangen på faste måltider to ganger om dagen og tilstrekkelig hvile hadde gjort ham godt. En sunn glød hvilte under huden, den hengslete fremtoningen hadde rettet seg ut slik at litt fyldighet var å finne mellom musklene og bena. Likevel, det var bare et spørsmål om tid til dette nye overskuddet skulle settes på prøve. Før det bar løs igjen.

«Jeg har vært kriger så lenge jeg har vært mann. Og hva har jeg tjent på det? Ingenting!» svarte Ransin og ristet det flokete ullhåret på hodet. «Jeg skal si deg en ting, min venn, at om jeg noensinne får muligheten til det, skal jeg risikere alt, kropp og lemmer, og livet med, om det kan gi meg rikdom og ære.»

«En slik holdning har ført mange til graven,» sa Shabbata tvilende.

«En slik holdning har også ført noen til stedet vi ser borti der,» sa Ransin.

De kastet begge et blick mot palasset til Sargon, med den radierende grønnfargen som lyste mot dem fra hagen, og det imponerende byggverket bakenfor. Det var nok godt å være rikmann eller konge.

«Du må huske at de folka der, Akkad jævlere og slikt, grep makten langt tilbake i oldtiden. Det var lettere den gangen. Det fantes knapt byer eller folk til å stå imot dem da. Nå hadde de blitt meid ned på få øyeblikk, men de sørger selvsagt for å holde på makten de den gang skaffet seg. Slikt er det med alt i verden. Det er vanskelig å komme opp, men ganske lett å ramle ned,» sa Shabbata. «Sjøl er jeg fornøyd bare jeg spiser godt og har en god seng å sove i.» Han klappet seg fornøyd på den runde magen.

«Likevel,» sa Ransin og kastet et siste blick på palasset. «Jeg skulle gitt mye for å sove på det stedet.» Han fikk et drømmende uttrykk i ansiktet.

«Det kommer aldri til å skje! Med mindre de kapper av deg pikken og gjør deg til evnukk!» flirte Shabbata.

«Akkad folka er også utlendinger.» Soldaten som Ransin hadde sølt vann på brøt inn. Samtalen deres var blitt overhørt. «Og se hvordan det går med landet nå. Sult, fattigdom og jævlere som dere som kommer ramlende innom. Kanskje vi burde finne oss en hersker fra vårt eget land.» Tonen var spøkefull, men man kunne høre en klar undertone av forakt som var rettet mot dem.

«Hus Akkad er rikets rettmessige forvaltere! Vi skylder dem vår lojalitet,» ropte en av soldatene. Noen nikket enig, mens andre mumlet til hverandre og ristet på hodet. Soldatene var visst delt opp i to omtrent like store leire, der den ene var lojale til kongehuset, og den andre var mer mistroisk, om ikke direkte opprørsk.

«Det sies at kongen er forbannet av gudene,» sa den første soldaten. «I hvert fall er han ikke istand til å avle frem flere barn, og han har bare en datter for å bringe dynastiet videre. Det er ikke gode utsikter. Og se nå på hvordan gudene straffer oss med denne tørken. Hvordan kan menn følge noe slikt?»

«Ekte menn utholder i dårlige tider,» fnøs lojallisten. «Og Sargon er en stor mann. Han har bygget landet med lov og rettferdighet, og beseiret mang en vill stamme.»

«Datteren til Sargon er også visstnok ganske frilynt, noe som er en skandale i seg selv,» fortsatte den første, uanfektet av protestene. «Det sies at kongen følger hennes minste vink, at hun i praksis har slavebundet ham. Kanskje er det derfor kongen har blitt så veik nå. Dessuten nærer hun upassende relasjoner til andre kvinner.»

«Ondsinnet sladder! Sarratum Azara er en ærbar møy, såpass vet da alle,» erklærte lojallisten.

«Ærbar! Hah! Hun skapte litt av et oppstyr i fattigkvarteret, har jeg hørt. Opptøyer og

faenskap, og nesten femti døde. Ja det er noe til ærbarhet, og det på grunn av den utålelige arrogansen hennes, og at ypperstepresten ikke tør si henne imot. Jeg sverger på at hun er istand til å slavebinde alle menn,» parerte den første. «Også er det de nesten daglige turene til Ans tempel da. Vi vet veldig godt hva som foregår der.»

«Selv om noen av ryktene skulle være sanne, er det ikke for oss å dømme de som er bedre enn oss, så lenge de leder landet bra. Sargon har vært en god konge, og vi bør vise ham respekt,» sa lojallisten, og de som holdt med ham ropte bifallsrop og klappet ham på skuldrene. «Om nå datteren forlyster seg med prestinner og slavepiker, er jo ikke det en stor sak.»

«Men det er jo tydelig at landet ikke ledes godt i disse dager,» sa tvileren. «Og da kan årsakene nettopp være i lederskapets moral, som skaper mishag hos gudene. Jeg sier dere at fra vårt eget folkedyp vil ikke slik skjensel komme. Vi burde finne stor mann av folket til å være hersker. En stor mann som Dumuzid av hus Kulaba. Ikke lyv for meg, selv dere har tenkt på det!»

«Kanskje dere burde finne dere et esel,» hånte Shabbata.

En sur mumling steg opp fra soldatene for denne frekkheten. De glemte sine egne uenigheter, og rettet oppmerksomheten mot de to utlendingene.

«Prøv å gi oss litt underholdning nå. Dere så ut som jenter sist dere forsøkte dere,» sa en av soldatene muntert.

Ransin vendte seg mot ham med et snerr, og soldaten tok et steg bakover mens han ventet på støtte fra kameratene. Selv om de hang der tilsynelatende nonchalant, var det lett for Shabbata å se at de gjorde seg klar til å kaste seg over Ransin for å gi ham bank ved første mulighet. Han la hånden på skulderen til Ransin.

«Kom, la oss vise dem.» sa han. Soldatene slappet mer av da Ransin vendte dem ryggen. Isteden fortsatte de diskusjonen sin, som pågikk med ektefølt gestikulering og enda flere usaklige argumenter. Men det var det samme hele tiden, soldatene tok ting som de falt seg, og ble bare involvert i den grad det hjalp dem å slå ihjel litt tid. Snart henfalt de tilbake til den vanlige sløvheten og ventet på at noe skulle skje.

Ransin og Shabbata gikk tilbake til eksersisplassen med utstyret sitt.

Hodet til Shabbata kjentes lettere nå. Han støtte kjeppen sin bestemt ned i sanden. «Så, det er de samme reglene som før. Vi går ikke herfra før en av oss ligger på rygg og holder bare tilbake i den grad det forhindrer alvorligere skader. Taperen må kjøpe et krus øl på vertshuset i kveld.»

«Greit for meg,» sa Ransin nervøst, og krøket seg sammen for å gløtte over skjoldkanten med våpenet holdt klart.

Shabbata smilte og håpet på å se så arrogant ut som mulig. Han ville ikke at Ransin skulle forstå at han egentlig forventet å tape denne gangen. Mot den ville styrken hos en på høyden av sin ungdom, hadde han lite å gi tilsvar med, om nå Ransin ikke gjorde en alvorlig feil. Han plantet bena

ned i sanden, løftet skjoldet og presenterte våpen.

Men den brutale skyggen som vokste over ham, fikk Shabbata til å stivne bom fast der han var.

«Fløtt deg, pingle. Jeg skal vise ham hvordan det er å slåss mot en ekte kriger!» Kjeppen ble revet ut av hånden til Shabbata, og Bahram brøytet seg fram for å ta plassen hans. «Nåh gutt, er du redd? Høhhøhø!»

Bahram hadde dukket opp som en djevelånd fra ei leirkrukke, og den massive fremtoningen stod der selvsikkert med beina bredt plantet i bakken. Over en uke hadde gått siden sammenstøtet i fengselet, og skadene hans var for det meste helbredet. Han var iført bare et lendeklede, og den blåsvarte stripen som gikk fra halsen hadde bleknet til et vagt merke.

Shabbata hadde lite annet valg enn å rekke ham skjoldet og hjelmen sin. Om han ikke gjorde det, visste han meget godt at de ville bli tatt fra ham med makt. Han sendte Ransin et bekymret blikk. Gutten stod der og måpte, og tanken på å slåss mot Bahram gjorde ham tydeligvis skremt. Øynene flakket fra side til side en stund, før han greide å skjule frykten.

«Bare husk det vi gikk igjennom!» sa Shabbata til Ransin, og håpet at Bahram skulle få seg en overraskelse eller to. Men mot det brutale potensialet i den enorme massen av kjøtt, bein og muskler var det få som hadde noe å stille opp. Det ville vært best for gutten å bli fort ferdig, så Bahram ikke fant det for godt å skamslå ham. Shabbata stolte ikke på at fjellmannen ville opptre rettferdig.

«Hah! Jeg er klar!» brølte Bahram etter å ha tredd på seg hjelmen av lær og heftet opp skjoldet. «Alle som vil se en skikkelig kamp bør komme hit nå!» Soldatene som hadde fått med seg at noe foregikk trakk litt nærmere, og det ble ivrig vinket på flere. Snart hadde en liten mengde samlet seg i en bred og spredt halvsirkel rundt dem.

Shabbata klappet Ransin på skuldrene og ønsket ham lykke til, før han stilte seg blant soldatene. Ransin så ut til å veksle mellom en tilstand av apatisk frykt og sinne, og nikket bare stivt til Shabbata der han forsvant. Soldatene tok til å vedde på hvor lenge han ville holde ut. De håpet nok at blodet ville flyte før det hele var over. Begge inntok kampposisjoner.

«Husk at kampen varer til den første mann ligger i bakken, eller til den første mann begynner å blø. Etter det er det over!» ropte Shabbata.

«Jada, jada!» sa Bahram og gliste over til Ransin. «Klar til å bli mørbanket, gutt?»

«Jeg er klar!» ropte Ransin til folket rundt. «Bare kom med det din jævel,» sa han til Bahram, som smalnet øynene i det brede ansiktet til et hatefullt uttrykk. Ransin greide ikke å gjengjelde det blikket.

«Er deltakerne rede? Bra! Kampen begynner!» hylte Shabbata med en hysterisk stemme til mengden. Så rettet han oppmerksomheten mot Ransin. Nå var det opp til den unge elamitten å vise

hva han var god for.

Til tross for ordene ble de begge stående der de var. Ransin gløttet varsomt fram bak skjoldet, i tvil om hva han skulle gjøre mens Bahram strakte muskler så det knaket og laget langsomme sirkler i luften med kjeppen.

«Kom igjen, la oss få litt underholdning!» ropte en av de fremmøtte soldatene. «Mos elamitten så han aldri kommer seg mer!»

«Idiot!» svarte en annen. «De er jo begge elamitter.»

Bahram ignorerte tilropene fullstendig, mens han strakte de svære armene i været og så utfordrende på Ransin. Han snudde ryggen til og tøyde ut skuldrerbladene med kjeppen og skjoldet holdt ut til hver side. Hele overkroppen hans antok en bred «V» form med knotete muskler under solbrun hud.

Ransin vurderte å gjøre noe, men var usikker på hva. Det ville neppe bli sett på som en seier om han gikk fram til Bahram og dasket kjeppen i ryggen hans. Dessuten var det ikke godt å si hva Bahram ville gjøre da. Redselen for å bli skamfert fikk skjoldarmen hans til å riste, og han tok seg selv i å knuge våpenet sitt slik Shabbata hadde sagt han ikke skulle gjøre. Han tvang armene til å slappe av, og slapp pusten langsomt ut av nesen for å hindre magen i å knyte seg.

Uten forvarsel snudde Bahram seg og var på vei rett mot ham med lange steg. Våpenet ble holdt klar til hugg over hodet hans, og Ransin stirret på det slik en hypnotisert gnager ser på en kobra. Men så slo kampinnstinkene inn, hjernen hans arbeidet på automatikk etter utallige treningsøkter, og han rygget på skrå vekk fra Bahram. Likevel ble det nesten forsent. Ransin strammet leggmusklene og bykset bakover, samtidig som Bahram vred overkroppen, og sendte våpenet i et voldsomt svingslag som suste rett forbi Ransins skjold. Et kollektivt utrop fra mengden markerte hvor nært det hadde vært.

«Om du vil lære å slåss må du møte fienden. Møt meg!» ropte Bahram irritert.

Ransin rygget noen skritt til for sikkerhets skyld, før han tilslutt stanset. Frykten begynte å smelte vekk og ble erstattet av en intens konsentrasjon. Han vurderte nøye hvordan han skulle komme forbi Bahrams lengre rekkevidde og forsvaret hans. De neste trekkene ville bli avgjørende. I det minste hadde han klart å tvinge Bahram til å skifte retning på angrepet sitt. Ethvert slikt forfeilet angrep åpnet for et motangrep.

Bahram var på vei. Ransin lot fotbladene skli bakover i sanden, for å få det til å se ut som han hadde tenkt å rygge unna igjen. Bahram bet på, og hevet våpenet over hodet for å lange ut med et langt slag som kunne innhente ham.

Istedet gikk Ransin på offensiven. Han benyttet oppholdet i rytmen på Bahrams våpen, og med tre raske steg var han innen rekkevidde. Hånden hans ble rykket bakover, før han sendte tre spydstøt etter hverandre mot Bahram med en utrolig hurtighet. Nedenfra, hold, ovenfra, hold og

mot midten. Støtene traff ulike punkter på Bahrams skjold, og et uttrykk av overraskelse gled over det brede ansiktet da kraften i dem nådde fram. Bahram holdt ikke skjoldet på skrå, siden han var fullstendig uforberedt på noe angrep. Han vaklet et steg bakover, samtidig som han lot våpenet fortsette sin knusende bane.

Ransin forberedte seg til å følge opp med et nytt spydstøt, og rakk akkurat slenge opp sitt eget skjold mot hammerslaget som ramlet over ham. Det dundret i treverk da kjeppen traff så hardt at skaftet bøyd seg. Ransin kom med et fortvilet utrop mens smerten forplantet seg nedover venstrearmen og han mistet balansen. Selv om han forsøkte å rette seg opp deiset han i bakken med baken først. Han kavet desperat med føttene i sanden for å få feste og reise seg.

«Pass deg!» skrek Shabbata.

Bahram hadde skiftet grep med en dyktighet bare års trening kunne gi, og selv mens han rettet opp sin egen balanse støtte han underarmen frem slik at et spydstøt laget et dypt hull i sanden der Ransin hadde vært for et øyeblikk siden.

Ransin vaklet i en halveis oppreist stilling, og i blinde sendte han et spydstøt mot Bahram for å vinne tid. Denne gangen prellet den myke enden av kjeppen av på Bahrams skjold, som ble holdt på skrå av en veritabel festning av en mann.

Bahram gjengjeldte, og støtet hans traff Ransins skjold slik at han ravet flere skritt bakover. Det ble redningen, siden Ransin vaklet langt utenfor rekkevidde til Bahram. Endelig gjenvant Ransin nok fatning til å innta kampposisjon igjen.

«Hehehe! Du hadde flaks denne gangen, småen. La oss se hvor lenge du kan holde ut!» Bahram flirte rått og brutalt. Han beveget kjeppen i en langsom bane som Ransin fulgte med øynene. Det gikk opp for Ransin at Bahram bare lekte med ham, og ydmykelsen slo ned i ham med full kraft og gjorde gradvis frykten om til et voksende sinne.

Mengden rundt hadde blitt stille, mens de konsenterete seg for å få med seg det som skjedde. Alle kunne se at det var store krefter som var i virksomhet, selv om Bahram utvilsomt var den beste krigeren.

Ransin vekslet et fortvilet blick med Shabbata, som bare nikket tilbake til ham. Hva i all verden skulle det bety? Ville Shabbata at han skulle kjempe eller gi opp? Ransin likte ikke å ta avgjørelser selv uten noen til å veilede seg. Det var et personlighetstrekk som egentlig bunnet i en grunnleggende mangel på selvtillit og tro på egne evner.

Nå nærmet Bahram seg igjen med raske skritt, mens han utstøtte et brøl for å skremme Ransin og underholde tilskuerne. Ransin skjønnte at det var nytteløst å flykte, og om han stod i ro ville han bli truffet av den fulle kraften i Bahrams angrep. På et øyeblikk ble denne innsikten omdannet til handling, og Ransin styrtet frem for å møte Bahram på halvveien.

Et stort glis over det brede ansiktet viste at Bahram frydet seg uhemmet. Mannen elsket

vold, selv om det bare var i treningsform. Ransin møtte ham ansikt til ansikt og med hevet skjold, og de tok til sende hurtige spydstøt med kjeppene mot hverandre. Det smalt høyt da de vekslet på å treffe hverandres skjold. Men i slik direkte konfrontasjon hadde Ransin minimal nytte av mobiliteten sin, og Bahram hadde uansett initiativet med sin lengre rekkevidde. Ransin kom aldri riktig til, mens Bahram sendte støt etter støt mot skjoldet hans med noe som kjentes ut som beinbrekkende kraft. Skaftet på kjeppen hans bøyd seg flere ganger da den traff Ransins skjold. Ransin strevde med å holde seg oppreist.

«Dette var dårlige greier, gutt! Vis meg litt sinne! Vis meg litt aggresjon! Få det til å se ut som du har baller i det minste.» Bahram siktet på Ransin langsmed spydskaftet, og fikk ham til å avvente angrep i hvert øyeblikk. Intimidasjon fungerer alltid bra på svakere motstandere.

Men det gjør andre ting også. For de som ikke har selvkontroll er også sårbare for ord. Bahram nøytraliserte lett et fortvilet fremstøt, og jog kjeppen rett inn i Ransins skjold så han kjente musklene vibrere i underarmen. Ransin vaklet unna med et stønn. «Vel, annet er vel ikke å vente. Ikke fra en som er en sønn av seksti tusen fedre og en skabbete kamel. Hvordan føles det egentlig? Å vite at din mor er en skitten, utbrukt hore. Ha ha ha!»

Effekten av ordene hans var like umiddelbar som den var forutsigbar. Ransin blottet de skarpe hjørnetennene sine og snerret mot ham. En fortvilet gest, siden Ransin mer enn gjerne ville skade enn å komme med fåfengte trusler.

«Si meg, ligger hun ennå oppe i Elam med beina spredt i hver himmelretning? Kanskje jeg burde ta meg en tur og forsyne meg som alle andre?» Bahram vendte seg mot folket rundt, i påvente av å få støtte fra den kanten. Mennene i mengden lo. De hadde minst like stor interesse av å se Ransin miste besinnelsen som Bahram. Det virket som om den store kjempen overhodet ikke fryktet å få strupen overskåret av Ransin en mørk natt.

«Min mor var en ærbar kvinne!» erklærte Ransin høyt, mens han lurte på sannheten i ordene sine. Hun hadde tross alt elsket sin sønn så lite at hun hadde prioritert visse hevnghjerrige og mektige slektninger og fått ham drevet bort. Slikt sett var det tåpelig av Ransin å ta seg nær noe som helst av fornærmelser mot henne, men han kunne ikke hjelpe for det. Følelsene begynte å flomme over i brystet hans. Familien var tross alt hans mest sårbare punkt, noe Bahram selvsagt ikke hadde unngått å legge merke til.

Bahram brølte en høy latter, før han plutselig kastet seg fram med kjeppen hevet til støt. Mannen var fullstendig uforutsigbar, og når noen er så stor er det nok til å sette den store skrekken i mange. Ransin stivnet til. Han var klar over at Bahram når som helst kunne hamre ham ned i sanden, og nå hadde han tydeligvis tenkt å gjøre det.

Spydstøtet kom lavt og med skremmende hastighet rettet mot lysken. Bare Ransins utrolige reaksjonsevner reddet ham. Refleksene tok kontroll over musklene og nervene, og flyttet låret hans

utenfor banen til våpenet. Det hele skjedde så fort og umiddelbart at Ransin kjente de kraftige lårmusklene rives opp. Bahrams kjepp boret seg inn i sanden og ble røsket opp for å komme feiende inn fra siden. Ransin tenkte ikke. Han reagerte. Med et hyl slo han sitt eget våpen over kjeppen til Bahram, og holdt den låst fast nede i bakken. Mengden rundt gispet da det gikk opp for dem at de stod overfor en fastlåst situasjon. Enn så lenge.

«Høhø! Du tror du er smart nå, hva?» Bahram smilte hånlig til Ransin. «Hva nå, frøken? Hva med et lite kyss til pappa?» Bahram formet en våtglinssende trutmunn med leppene.

Denne siste ydmykelsen fikk Ransin til å bikke over en grense. Han satte i et skrik og krøket seg sammen. Han løftet seg opp med lårene, samtidig som han slamret skjoldet mot Bahram med venstrearmen. Kraften i slaget startet i leggmusklene og fortsatte i den dreierende overkroppen, og det smalt noe infernalsk da de to platene dundret inn i hverandre. Et overrasket grynt kom fra Bahram. Kanskje ikke så rart. Slaget var så hardt at selv en gråstein ville ha kjent det.

Ransin var smertefullt klar over at om han flyttet kjeppen sin så ville han få et slag sveipende inn fra den udekkede høyresiden. Skjoldet var hans eneste våpen, og han utnyttet det desperat. Med venstrearmen sendte han skjoldslag på skjoldslag mot Bahram, som tok imot mens et knurr steg fra dypet i brystkassen.

«DØ!» hylte Ransin. Aggresjonen hadde tatt helt overhånd. Han krøket seg sammen med leggmusklene en gang til, og la hele kroppen inn i et voldsomt støt med skjoldet som han håpet ville feie Bahram unna. Samtidig kom Bahrams skjold mot ham med et sus. De to platene traff hverandre med et brak, og Ransin fikk kastet skjoldplaten tilbake så den traff ham rett i nesa. Smerten blindet ham fullstendig, og han mistet grepet på våpenet sitt da hånden i refleks gikk opp til ansiktet for å beskytte det. «Au, helvete ...!» stønnet han og tok seg til det ømme punktet.

Fingrene hans ble fulle av blod. Men heldigvis var ikke nesebeinet brukket, han hadde bare fått seg en real smell. Bahram stod over ham med et bistert mine og våpenet godt plantet i bakken. Den ruvende kjempen virket skuffet over at Ransin så ut til å være ferdig alt nå.

«Kampen er over!» proklamerte Shabbata. «Vi har det første blod!» Mengden kom med skuffede tilrop, men innerst inne var Shabbata lettet over at det ikke hadde gått lengre enn dette.

«Kampen er over når jeg sier den er over,» sa Bahram. Han slapp sitt eget våpen, og grep tak i Ransins skjold med begge never. Ransin stod der bare med hånden for nesen og trodde at det var slutt. Derfor rakk han heller ikke reagere før Bahram løftet ham opp i luften med et rykk. Reimene bak skjoldet hadde tvinnet seg rundt armen og hindret ham i å falle ned. Han sprellet hjelpeløst med beina i luften.

«Heh heh heh! Du må nok få mer hår på balla før du kan stå imot meg. Hæ? Hehe!» flirte Bahram under ham mens han ristet Ransin brutalt og svingte ham rundt i forskjellige retninger. Ransins reaksjon kom umiddelbart. Uten å tenke seg om trakk han foten bakover og sparket til det

han greide, rett i skrittet på Bahram. Foten traff godt på et kritisk punkt med tuppen. Bahram brølte i smerte og slapp ham rett ned mens han vaklet bakover med begge hendene for underlivet. Ransin landet på baken og ble liggende forturnet. De skjelvende hendene hans fant kjeppen i sanden der han reiste seg.

Mengden var blitt helt stille nå, og Shabbata hadde hjertet i halsen. Dette kunne ende riktig så galt.

«Det der skal du betale for, din motbydelige lille mark. Jeg skal rive og slite deg i biter!» snerret Bahram mens hånden hans fant kjeppen i sanden. Smilet var borte og øynene var ville.

Ransin så på ham som han skulle sett på en fiende på slagmarken.

«Nei! Kampen er over! Det er slutt!» ropte Shabbata i et fåfengt forsøk på å stoppe det som ville komme.

Ransin hadde ikke vett til å løpe det han var god for. Han ble stående å riste, mens neseborene utvidet seg i et aggressivt glis. Raseriet fikk ham til å være fullstendig uten frykt. Ransin åpnet munnen, og brølte til den store kjempen overfor seg. «DU KAN SUGE PIKKEN MIN DIN JÆV,-»

Lengre kom han ikke.

Bahram styrtet frem med skjoldet holdt ufattelig lavt, nesten som en plog. Ransin rakk ikke å skli unna til siden, og ble vippt opp på skjoldflaten, før han ble slengt flaksende i luften som skutt rett opp fra en katapult av springfjærene i Bahrams muskler. Ransin virvlet rundt og landet på bena, dels på grunn av flaks, dels på grunn av de kattermyke refleksene. Sammenstøtet med bakken sendte sjokkbølger gjennom knærne hans. Desperasjonen gjorde at han kunne ignorere smerten. Bahram fortsatte som en ustoppelig rambukk, før han bråstoppet og svingte det ene benet rundt det andre til han stod vendt mot Ransin igjen. Han stormet frem, og Ransin ventet for å ta imot ham.

De møttes skjold mot skjold og med et brak. Ransin ble kastet et skritt tilbake, mens Bahram ble stående der han var. Begge mennene snerret hatefullt mens de heftet opp våpnene i harde never. Glade utrop steg opp fra mengden. De løftet hendene i været og jublet. Bare Shabbata var ikke istand til å glede seg over dette, og usikkerheten stod skrevet på ansiktet hans. Med ektefølt drapslyst begynte våpnene å suse mot hverandre.

Blodet boblet fra nesen til Ransin der han fnøs hatefullt og vrenget kjeften til et snerr. Slagene til Bahram var ville og ukontrollerte, de kom i uberegnelige sveip og voldsomme støt det var umulig å forutse. Ransin visste at et eneste treff ville være nok til å slå ham ut, og han hadde et svare strev med å bruke våpenet sitt samtidig som fotarbeidet hindret at han åpnet seg for mye. Om Bahram ikke hadde mistet besinnelsen, ville nok Ransin ha blitt truffet både en eller to ganger allerede. Slik det var stilt nå hadde Bahram kastet all beregning overbord, og brukte kjeppen sin som om den skulle være en tømmerstokk.

Et massivt slag traff skjoldet til Ransin, som ble tvunget et skritt tilbake. Bahram kastet seg etter for å følge opp. Det ville være nesten klin umulig for Ransin å utmanøvrere en så aggressiv fiende, som lukket all avstand imellom dem på et øyeblikk. Slik som tidligere da de sparret, var ikke Ransin i stand til å benytte seg av sin mobilitet i en direkte konfrontasjon, og dermed kunne han ikke sette inn noen finesser eller uortodokse bevegelser som kunne få inn noen treffere. Bahram var sterkere, og hadde mye lengre rekkevidde. Men hvor lenge kunne han dundre løs som en amok hanelefant mot et gjenstridig tre? Før eller senere måtte da også hans krefter komme til kort.

Ransin satset på å holde seg på defensiven inntil en mulighet til å slå tilbake kom. Og da skulle han slå hardt, midt i det stygge trynet på den jævelen. Tennene hans knaste sammen i kjeven allerede mens han tenkte på det, men han klarte å beholde fatningen. Ransin rygget langsomt bakover der Bahram fulgte på. Han hadde massevis av plass å gå på. Kjeppen ble brukt til små finter, ellers brukte han den bare til å slå til siden banen til noen av Bahrams ville slag. Bahram anstrengte seg til det ytterste, mens Ransin satset alt på å bevare kreftene.

De som stod rundt skjønte tegningen allerede mens pusten til Bahram begynte å gå som en blåsebelg.

«Bare la ham slite seg ut, gutt, så tar du ham!» ropte en i mengden. Flere jublet for Ransin, han hadde allerede vunnet soldatenes sympati. Folk elsker det når den som er underlegen ser ut til å vinne fram. Et kollektivt utrop advarte om at Ransin holdt på å bli truffet av en susende kølleslag som skrenset av overkanten på skjoldet og ville ha tatt med hodet hans, om han ikke hadde dukket unna. Utropet ble fulgt av et lettet sus da hodet til Ransin dukket opp igjen.

Frustrasjonen gjorde at Bahrams raseri holdt seg vedlike, men bevegelsene hans var allerede iferd med å bli langsomme. Panikk vistest i blikket til Bahram nå. Han fulgte på med sine angrep, men det var bare med den sta og meningsløse oppholdsdriften til et dyr som sitter fast i en felle. Bahram begynte å gispe etter luft, og Ransin hoppet elegant bakover for et overdrevent sveip som kom ovenfra og ned og endte i sanden. Bahram ble stående å pese som en tørst hund med våpenhånden på kneet, og for første gang i sitt liv så Ransin usikkerhet i det brede ansiktet som var rettet mot ham. Øyeblikket var kommet, og Ransin beveget seg inn for å sette inn nådestøtet.

Shabbata så hvordan Ransin krøket sammen den luntende fremtoningen sin, avslappet, men klar til å lange ut med den seige og senesterke styrken i et plutselig utfall. Gutten nærmet seg med sikkerheten til en ulv som vet den har fanget et bytte. Bahram rettet seg pesende opp og rygget nølende. Realitetene om hvor dårlig han lå an hadde nok gått opp for ham nå. Ransin handlet slik Shabbata hadde sett ham gjøre før. Skritten hans ble gradvis raskere, så gikk de over i sprint. Han jog et spydstøt rett mot Bahram, som fanget det med en desperat dreining av skjoldet. Ransin fortsatte på skrå forbi Bahrams skjoldside, der han var trygg for Bahrams egen kjepp. Da han passerte langet han ut med et underarmssveip rett mot knehasene til Bahram, noe som ville

forårsaket en permanent og forkrøplende skade om den skjedde med ekte våpen.

Bahrams langvarige erfaring i kamp reddet ham. Uten at han så slaget i sidesynet, fikk instinktene ham til å vri seg mot Ransin samtidig som han passerte. Ransins potensielt forkrøplende slag bommet med knapt en tomme, mens Bahram sendte av et nyttesløst slag i løse luften lenge etter at Ransin hadde pasert. Han ble stående og pese sammenkrøket, mens Ransin begynte å sirkle ham inn.

Mengden trakk seg enda litt nærmere for å få med seg hva som ville skje. «Slå ham i bakken!» ropte en av dem. «Gjør det av med det digre svinet!» Resten av folket holdt mest kjefte og hysjet på bråkmakeren. Dette oppgjøret var altfor spennende til å forstyrres av ståk og bråk.

«Javel, javel, du har meg gutt. Det ser ut til at jeg undervurderte deg. Tar du imot min unnskyldning?» Uttrykket av anger og oppriktighet på ansiktet til Bahram så nesten komisk ut, så lite passet det med utseendet og væremåten hans.

På en måte lød det nesten overdrevent for Shabbata. Han slo det av seg, og knyttet neven hardt sammen. Shabbata frydet seg over at Bahram endelig hadde gapt over for mye.

«Endelig skal du få unngjelde, ditt stygge svin. Jeg er så drittlei deg og alle ordrene dine. Først skal jeg dælje deg ned, så skal få deg til å slikke føttene mine som unnskyldning,» hånte Ransin. Et triumferende smil som hadde svært lite med glede å gjøre, spredte seg over ansiktet hans. Det var første gang Ransin åpent våget å opponere mot sin plageånd.

Bahram så plutselig direkte redd ut. Shabbata undret seg, for dette lignet ikke ham i det hele tatt. Ransin løftet kjeppen som et spyd og gikk rett mot ham.

Imens Ransin lukket den lille distansen mellom dem i tråd med sin aggressive natur, gikk en grunnleggende forandring gjennom Bahram. Han sluttet å pese og rettet seg uanstrengt opp i en oppreist stilling. De smale øynene ble til små glipper som stirret ondt på Ransin, og kjeppen hans ble knuget så hardt at man kunne se musklene på underarmen bule ut.

Ransin var kvikk nok til å oppfatte dette skiftet i tingenes tilstand, men var allerde i ferd med å gjennomføre angrepet sitt i form av et nytt spydstøt som kom høyt denne gangen. Å stoppe nå ville være selvmord.

Med et brått rykk slengte Bahram kjeppen som en skygge foran seg, og slo Ransins spydstøt hardt til siden. Så løftet han skjoldet på skrå ut fra kroppen og sendte skjoldkanten mot Ransin i en eneste flytende bevegelse. Bahram traff Ransins skjold lavt, og smadret underdelen av det rett inn i magen til gutten, så han instinktivt krøket seg sammen for å beskytte buken og underlivet. Bahrams våpen startet sin bane fra hoften, fortsatte bak ryggen og gikk helt rundt til over hodet før det kom knusende ned mot Ransins nakke.

Før den polsterde enden kunne ramme Ransin i hoderegionen, støtte skaftet sammen med øverdelen av skjoldkanten som ble slengt opp i desperasjon. Sammenstøtet var så hardt at reimene

til skjoldet ble revet rett ut av Ransins arm. Skjoldet falt til bakken med en dump lyd der støvet steg opp rundt det. Med en arrogant dreining av våpenet svinge Bahram fra siden, og Ransin rakk såvidt å parere en armlengde fra den nå ubeskyttede kroppen. Men det var også alt.

Ransin satte i et rasende vræl og tverrendte, som en enslig ulv som plutselig står overfor et mye større rovdyr. Folkemengden gispet av denne plutselige forandringen. Uansett hvor mye sympati de hadde for Ransin, kunne ikke det forandre de naturlige styrkeforholdene mellom de to motstanderne.

«Hæhæhæ! Ikke bare er du svakelig som en unge. Du er like lett å lure som en også!» brølte Bahram med en verden av hån og skadefro tegnet i forvridde konturer over fjeset. «Så du er lei ordrene mine, hva? Jeg tror jeg blir nødt til å disiplinere deg skikkelig denne gangen, din uforskammede lille valp!»

Shabbata holdt hendene over hodet og grentes over seg selv, allerde mens den gamle frykten for Ransins velvære kom krypende opp magen. Selv han hadde latt seg lure av Bahrams enkle og overdrevne skuespill. Av alle personer burde Shabbata ha visst bedre, men han hadde latt seg forføre av det han ønsket så mye. Han hadde sett det han ville se, og ingenting mer. Så villfarent er mennesket at det ønsker seg hva det ikke kan få.

Ransin var i ferd med å snu seg for å kaste et blikk fra skulderen, da Bahram slengte fra seg sitt eget skjold og satte i sprint mot ham med hevet våpen. Denne gangen hadde gutten vett nok til å løpe for livet. Han brøt ut av den tynne sirkelen som var formet rundt dem, og dyttet vekk en av soldatene som stod i veien med skulderen. Bahram kom feiende etter, og valset like godt rett igjennom den uheldige mannen som fikk pusten slått ut av seg.

Et sus gikk gjennom mengden. Dette var ikke lengre en kamp. De så på at noen holdt på å få skambank. Soldatene tok nå til å springe etter Bahram for å se hva han ville gjøre mot Ransin. Det at gutten var elamitt gjorde at ingen ville stille opp for å forsvare ham. Shabbata knurret en serie med harde og lange eder som helst sikkert ville fornærme gudinnene. Han visste hva han måtte gjøre. Det var ikke noe annet valg.

Ransin hikstet ukontrollert nå, og litt snørr rant fra nesen. Enda en ydmykelse, enda et nederlag var i ferd med å ta form og skulle stå der evig som et monument over den skammen som var livet hans. Forsent oppdaget han at han i blinde løp mot veggen til en av brakkebygningene. Ransin ville snu seg og løpe mot det stedet der en gate førte ut mot resten av byen, men Bahram bykset til siden med et brutalt rykk i den svære kroppen. Om Ransin forsøkte å smette ut der ville han utvilsomt bli innhentet i forsøket, eller rettere sagt, bli slått rett ned.

Han tok til å løpe den andre veien som en jaget hare, med Bahram etter som en halsende jakthund ikke langt så unna. Det var bare en midlertidig utsettelse. Ransin fant seg konfrontert med et hjørne i bygningen. Skammen og følelsene i ham da han startet flukten hadde hindret ham i å

tenke rasjonelt og finne en klar rute ut. Dessuten var jo Bahram også ekspert på å fange inn folk og knekke dem på alle mulige vis. Ransin var ikke den første som så seg innhentet av dette marerittet av en voldsmann.

Soldatene stimlet seg sammen like bak Bahram der han stanset overfor den skjelvende skikkelsen av Ransin. Så spennende som dette hadde vært, ville de se hvordan det kom til å ende.

«Ikke så kjepphøy nå, eller hva, gutten min,» hånte Bahram. «Sånn går det når små valper bjeffer for mye. Om du turrer oxen, får du smake horna. Nå venter en omgang god gammeldags pryl.» Bahram smilte ondt og krøket seg sammen for å gå til massivt angrep en siste gang. Han ventet at Ransin skulle slippe kjeppen sin og skjerme for slagene slik som alle andre. Men selv Bahram frøs fast av det som nå kom.

I en overveldende forestilling av desperasjon slapp Ransin ut sinnet og hatet sitt i et skingrende skrik. Han kastet seg blindt mot Bahram. Ransin hoppet opp i luften og vred seg rundt der han sendte frem et voldsomt spystøt som gikk på skrå nedover. Bahram ble truffet med full kraft midt i låret, og kom med et smertegrynt allerede mens han fullførte den sveipende banen på våpenet sitt. Ransin ble truffet i hodet, og deiset rett ned i bakken med armer og bein spredt ut til hver side.

Han ble liggende urørlig.

Mengden gispet. Om dette hadde vært en ekte kamp, ville Ransin fått skallen slått inn, men Bahram kom til å være alvorlig såret i låret. Gutten hadde fått vist hva han var god for, tross alt.

Ransin kavet etterhvert sanseløst rundt i sanden. Hjelmen av lær hadde tatt av for den verste støyten, men han var likevel svimmel. Bahram løftet langsomt kjeppen sin for å la den danse over ryggen til Ransin. Han hørte ikke de hurtige skrittene som vokste mot ham.

På vei ned ble øvelsesvåpenet blokkert av et langt spydskaft. Shabbata dro i spydskaftet med begge hender og feide Bahrams våpen unna, før han støtte skaftet ned i sanden der Ransin lå. Odden av gylden bronse pekte rett mot Bahram.

«Kampen er over og han kjempet bra. Du bør vise ham respekt!» sa Shabbata med hard stemme.

«Den frekke, oppsetsige lille ...» mumlet Bahram mens han stirret ned på Ransin. Shabbata stakk spydodden frem rett oppunder haken hans. Først da kom Bahram til sans og samling fra mordinstinktene som var så dypt innpreget i personligheten hans.

«Javisst, javisst,» gliste Bahram bredt. Han flyttet spydodden bort med hånden, og løftet Ransin på beina etter skulderen. Ransin stod å sjanglet litt og blunket forundret gjennom fuktige øyne. Han var ikke alvorlig skadet. Bahram dunket ham anerkjennende over skuldrene tre ganger.

«Det der var ikke verst, gutt. Selv jeg ble imponert.» Ransin så seg forvirret rundt. Her stod Bahram og smilte til ham og kom med gratulasjoner. For få øyeblikk siden hadde de vært dødsfiender. «Du skjønner vel at jeg er så hard mot deg for å hjelpe deg? Det håper jeg. Alt dette er

til ditt eget beste, slik at du kan bli herdet. Ingen sure miner nå, hva?»

«Nei,» sa Ransin. «Ingen sure miner.» Han fryktet og hatet Bahram mer enn noensinne. Aldri i verden om han ville stole på ham. Dette plutselige skiftet i klima mellom dem kunne ikke være noe annet enn midlertidig.

«Bra,» sa Shabbata bistert. «Så sier vi det sånn.» Den erfarne røveren i Agushus bande var skrekkelig klar over at uten hans inngripen, ville Bahram stått der og deljet løs på gutten. Ingen av soldatene rundt ville gjort noe for å hindre ham, det var han sikker på.

På mange vis representerte Shabbata en av Ransins få velsignelser på dette stadiet i hans liv. Hans vennskap og hans direkte inngripen var utrolig mye verdt.

«Hør her, gutt, jeg liker deg. Ingen annen mann ville kommet unna etter å ha sparka meg i balla. Nå skal du høre på meg her. Jeg kan et og annet om våpen og smadring av skaller. Det er en hel del jeg vil lære deg. Det høres vel interessant ut?»

Ransin nikket langsomt til ham. Han ville ikke vise Bahram underdanighet, men tok ikke sjansen på å være uenig med ham.

Bahram plasserte den svære armen bak ryggen hans, og svingte ham rundt. De gikk mot mengden soldater som stod der rådvile. «Jeg kan en hel del om spydkast og hvordan man pælmer ned fiender med det. Det er en edel kunst. Spydet er kongen av alle våpentyper som finnes. Enig?»

«Ja, det er jeg,» sa Ransin.

Shabbata fulgte hoderystende med på utvekslingen. Soldatene som hadde sett på denne forestillingen trakk seg respektfullt unna. De hadde nok fått verre forestillinger om elamitter enn før. Med tanke på alle de ville ryktene som gikk om det folkeslaget, var ikke det en så rent liten prestasjon. Bahram lo av en eller annen vits bare han syntes var morsom, og dunket Ransin på skulderen. Shabbata gikk etter dem. Det gikk et støkk gjennom ham da han skjønnte at Ransin holdt på å akseptere Bahrams forsøk på å oppveie for brutalitetene sine.

Styrke har sin appell.

VII

Azara våknet til av at de første morgenstrålene kjærtegnet henne og begynte å irritere henne noe grenseløst. Nazhin var allerede på bena og holdt på å tre kjolen over hodet. Hun lot den falle til ned anklene og rettet ut de få krøllene som var blitt til etter nattens strabaser. Azara kunne konkludere gjennom søvnige øyne at Nazhin var bortimot upåvirket av det som hadde skjedd. Bortsett fra krøllene i stoffet på kjolen og at håret måtte justeres en anelse, var hun helt fin. Hvordan klarte hun det? Med et grøss kjente Azara hvordan kjolen lå i en eneste klissete klump under henne, og håret

var slikt et villnis at hun måtte vel bruke en rake for å få det bra igjen.

«Jasså nå, så er frøken morgengretten i ferd med å våkne til? Du er visst ikke så stor på det lenger, haha,» triumferte Nazhin da hun snudde seg mot sengen. Hun var ferdigstelt nå. «Det er jo i det store og hele bare til pass for deg, så ikke kom med noen sure miner til meg.» Nazhin hadde selvsagt ikke unngått å legge merke til det sure fjeset som skulde mot henne fra sengen.

«Hmmpf!» utbrøt Azara der hun rettet seg opp. Hun måtte riste av seg Samireh som lå å sov på armen hennes. Det var tydelig at jentungen bare lot som hun sov. Hun var litt for smart til sitt eget beste, tenkte Azara irritert.

«Vel, nå som jeg har ettertrykkelig vist dere småjenter hvem som er sjefen, er det nok best at jeg innfinner meg hjemme igjen.» Nazhin smilte bredt. «Ellers kunne jo min forlovede finne på å bli sjalu, og det vil jeg ikke ha noe av. Ikke det at sånt småplukk som dere små tøyter er noe å bli sjalu over.»

«Din ... din megge!» utbrøt Azara. «Du får bare ikke tro at du kan komme hit og gjøre hva du vil. Bare pass deg, for ellers ... ja ellers!» truet hun.

Nazhins latter kvitret overlegent mot henne.

«Ellers sier du det til pappa?» smilte Nazhin skjelmsk «Jeg gjør akkurat som det passer meg. Og jeg får viljen min hver eneste gang. Det vet du utmerket godt. Vel, dere småjenter får kose dere da. Ha en riktig så fin dag,» sa Nazhin og marsjerte demonstrativt gjennom forhenget som førte inn til rommet.

Azara skulle til å si mer, men måtte spytte ut et hår hun hadde på tungen. Den pikante smaken av Nazhin satt fortsatt i munnen. Noe så utgjort! Azara hatet det når hun ikke fikk siste ord. Hun måtte slutte å la seg utnytte så til de grader av det frekke kvinnemennesket. Men hver gang Azara trodde hun hadde kontroll, greide Nazhin å tvinne henne rundt lillefingeren igjen. Utgjort! Azara kastet på håret med begge hender så det falt i uryddige kaskader nedover skuldrene. Hun fant hårbørsten og begynte å gre håret med brå bevegelser.

Plutselig ble hun klar over at Samireh presset det varme kinnene mot skulderen hennes. Azara vurderte å riste henne av seg et øyeblikk. Det neste ble vel til og med at slavinnene begynte å ta seg friheter overfor henne. Azara måtte rynke nesen nesten i avsky bare ved tanken. Men så tok hun seg i det. Innerst inne skjønnte Azara at pikebarnet allerede var iferd med å bli svært knyttet til henne. Med årene skulle det bli til et ubrytelig bånd. Kanskje ikke som båndet mellom en mann og en kvinne som elsker hverandre, og som gjør det på like vilkår. Men det skulle bli et bånd som var like ubrytelig, om enn mer subtilt og skjult for omgivelsene. Hun vendte seg mot Samireh, og plasserte hendene på hver side av skuldrene hennes. Blikket til Azara ble mørkt.

«Og nå som vi er kvitt den kjerringa, lille venn, skal du og jeg leke en liten lek sammen. Det blir vel spennende?» Øynene til Samireh utvidet seg i usikkerhet. Hun hadde allerede blitt

introdusert til flere aktiviteter enn hun trodde fantes. «Nå skal vi få se nøyaktig hvor mye du har i det lille hodet ditt.»

«Javel, frue. Bare si hva jeg må gjøre,» sa Samireh underdanig.

«AZARA! Det har jeg jo sagt at du skal kalle meg mange ganger nå! AZA - RA!» skrek Azara opp.

«J-javel, fru ...» begynte Samireh, men tok i seg ordet når hun fikk øye på det mordlystne ansiktsuttrykket til Azara. «Azara,» gispet hun ut tilslutt.

«Bra...» sa Azara tankefullt. «Nå skal du bare bli sittende mens jeg henter noe her ...» Samireh satte seg tilbake, mens Azara fant frem det hun trengte til sin første leksjon.

Det er usikkert om Samireh hadde så mye i hodet fra før av, for livet som slave er en kronisk tilstand av understimulering og fornedrelser. Visdom finnes i overflod. Men hun hadde ihvertfall plass til mye i hodet sitt. Og jo mer hun tok til seg, jo mer ville hun vite, og jo flere rom fant hun til å lagre kunnskap. Slik som Azara kunne hun lage tankekart i hodet sitt, med forgreninger og sideveier i full overensstemmelse med hovedlinjene. Men der Azara var intuitiv og umiddelbar i sin kunnskap, var Samireh systematisk og velordnet. Hun hadde en fullkommen lineær tankegang. Dermed tok det henne lengre tid å komme til konklusjoner, men når hun så gjorde, var det alltid veloverveid og gjennomtenkt. Det skulle Azara få erfare etterhvert.

Dagene gikk til forsiktig introdusering og ufarliggjøring av tematikken, så til hver enkelt symbols betydning. Slik satt nå Azara bak Samireh i sengen, og fulgte strengt med da pikebarnet forsøkte å etterligne hennes innrisning i cuneiformskrift. Det sumeriske tegnalfabetet hadde rundt tusen symboler, som kunne bety forskjellige ting alt etter hvilken sammenheng de var satt i. Originalt hadde alle symbolene bare vært bilder av dyr og ting, men hadde utviklet seg til å bli mer og mer forenklete og abstrakte. Dette skriftspråket satte store krav til brukerens hang til abstrakt tenkning og evne til assosiasjon. I tillegg til å huske alle betydningene til hvert tegn, var utfordringen å holde oversikten over alle «determinantene» som avgjorde om det var snakk om guder, navn, steder eller dyr, som ikke skulle uttales men bare var der som hjelp for leseren. Samtidig måtte man ha oversikten over hvilke tegn som var ment til å tolkes som en rebus, hvilke som var ment til å tolkes som lyder, og hvilke som var begge deler.

Kombinasjonen av abstrakte bilder og lyder i språket satt i riktig sammenheng, gjorde at Samireh gradvis kunne lese veldig enkle ord og fraser. Og hvert ord eller frase hun fikk høre, lærte hun å risse inn i leirtavlen med en kileformet penn av elvesiv. De vanligste tegnene var på mellom fem til ti strøk med denne pennen, den vanskeligste krevde trettien strøk. Azara kunne selvsagt ikke unnlate å risse inn dette tegnet til Samirehs blick av ærefrykt. Ordene ble skrevet i rader nedover, som gikk fra venstre til høyre. Azara satt med bena på hver side av Samireh, mens hun eiesykt

hadde armen slynget rundt livet hennes og introduserte henne til sin første teoretiske opplæring i livet.

«Dette tegnet som jeg nettopp tegnet. Hva betyr det?» sa Azara ivrig mens Samireh strevde med å etterligne det.

«Det betyr egentlig sjiraff, fordi den ser ut som en sjiraff. Men egentlig kan det bety mye mer ...» begynte Samireh

«Jasså nå du. Og hva mer kan det bety?» undret Azara seg, mens armen hennes strammet seg en anelse rundt pikebarnet og hånden gled eiesykt gjennom det lyse håret.

«Jeg ... jeg er ikke sikker,» sa Samireh. Azaras hånd stoppet bom fast i håret til pikebarnet. Det var advarsel nok til at hun fortsatte. «Men det kan bety stige, for en sjiraff og ens stige er veldig like på en måte. Og ... og ...

«Og?» stemmen til Azara var liksom mild, men i den var en gryende forventning. Det er best å imøtekomme nettopp slike forventninger.

«Og ... jeg tror ... en høy mann. Og et tårn. Og en Ziggurat! For det er både en stige og et tårn!» sa Samireh så fort at hun nesten bablet.

«Ypperlig! Det kan nok hende at du greier å lære å lese og skrive en dag. Det er noe som ikke alle kan! Om du foran denne sjiraffen har tilleggsteget for dyr, så er det en sjiraff. Om det har tilleggsteget for mennesket, så er det en høy mann. Og tilleggsteget for en gud betyr at det er en ziggurat. Skjønner?» Samireh nikket ivrig. Azara var svært imponert over Samirehs evne til assosiativ tenkning. Kanskje måtte hun revurdere Majids tese om de lavere stenders manglende evne til abstraksjoner. Men på en måte hadde Majid rett. Når Azara dro om en ukes tid var det ingen til å lære opp pikebarnet ytterligere og følge opp evnene hennes. Det var egentlig litt trist. Azara bestemte seg for å leve i øyeblikket likevel. Hun frigjorde hånden og tegnet nok et tegn på leirtavlen. Et like enkelt et, hun ville at Samireh skulle ha følelsen av mestring.

«Nåh, dette tegnet ser ut som en krok. Om jeg legger ved tilleggsteget for en ting, hva tror du at det betyr da?» Samireh fikk kilepenen, og etterlignet etter beste evne tegnet i den myke leiren. Tavlen var allerede full av skriblerier, Azaras dype og bestemte innprint, laget med selvsikkerheten til årevis med grundig opplæring, og Samirehs mer usikre og grunne innrisninger.

«Om det er en krok som er en ting må det vel være en krokete stav. En hyrdestav!» ropte Samireh triumferende. Hun hadde rent glemt hvor redd hun var for å fornærme Azara.

«Det stemmer. Du begynner å bli dyktigere.» Samireh hadde brukt dagene godt til å venne seg til tematikken og våge å gjette for hver enkelt symbol. Selv om gjetningene hennes var nettopp det, ble de stadig mer treffsikre. «Og hva om vi har med tilleggsteget for landskap istedet?» spurte Azara.

Pannen til Samireh rynket seg bekymret. Azara hadde aldri vist henne noe tilleggsteget for

landskap før. Det var ikke noe problem å gjette seg til kategorier Azara hadde vist henne fra før, men når hun måtte tenke på en ny måte ble hun bestandig usikker på nytt.

«Umm ... et krokete landskap. Nei det går ikke. Ååh, jeg vet ikke. Jeg greier ikke ...!» gispet Samireh panikkslagent.

«Rolig. Bare prøv. Noe krokete i et landskap. Kom igjen nå, jeg vet du greier det!» sa Azara intenst. Hun syntes alltid det var spennende å se om Samireh greide de små testene hennes. Leppene til Samireh beveget seg frentisk, og hun stirret løst i luften fremfor seg med pannen så lavt over øynene at det virket nesten som en parodi på en tenkende person. Hun tenkte så hardt og var så frustrert at øynene ble fuktige. «Noe som flyter og er krokete i et landskap,» hvisket Azara hjelpsomt til.

«En elv! Åh, nei, en krokete elv, en ELVESVING!» ropte Samireh høyt. Hun reiste seg nesten opp for å juble.

«BRA!» sa Azara. Hun var helt med på Samirehs utslørte entusiasme. Hun dro Samireh tilbake på plass så hun kunne roe seg etter prøvelsen. Samireh pustet en anelse fortere mens hun ventet på at Azara skulle gi henne neste utfordring. Azara tok seg god tid. «Hva om vi bruker tilleggsteget for dyr til cuneiformen for krok. Hva slags dyr blir det da?» Det var en lett test, mente Azara. Det panikkslagne uttrykket i ansiktet til Samireh gjorde det klart at pikebarnet ikke var enig.

«Et krokete dyr ... et krokete dyr. Slange ... nei, det er dumt. Krok-odille, nei, den har ingen krok. Åh nei, jeg vet ikke ... jeg vet ikke!» Samireh holdt på å ta til tårene igjen.

«Skjerp deg! Dette er lett. Dette er noe jeg FORVENTER at du SKAL greie,» sa Azara strengt. Nesen og pannen var rynket i en misfornøyd mine til dette tilbakeslaget.

«En gammel krok. En mann som er gammel!» forsøkte Samireh seg desperat.

«Nei, ærlig talt. Da ville vel tilleggsteget vært et menneske og ikke et dyr, skjønner?» Azara kunne ikke la være å demonstrere. «Her er tegnet for menneske, her er tegnet for et dyr,» erklærte hun, og pekte bestemt på tavlen, som om det ville hjelpe Samireh videre.

«Krok ... krok ... et dyr med krok ...» satt Samireh en stund. Hun følte seg svært sliten i hodet, men hun kunne ikke gi opp. Ikke nå som hun greide så mye. Tilslutt orket hun ikke mer. Hun sank bare tilbake med et stønn. Azara hadde forlenget sluttet å stryke henne over håret.

«Den der var veldig enkel,» konstaterte Azara skuffet, som for å gni det inn.

«Unnskyld frue ... j-jeg mener Azara,» stammet Samireh ulykkelig.

«Tilleggsymbolet for dyr til dette kroktegnet betyr apekatt! APEKATT! Fordi den har krokete hale!» brølte Azara misfornøyd, som om bruken av en høy stemme ville få kunnskapen til å sitte bedre.

«Apekatt ...» gjentok Samireh sørgmodig og så ned. Dette burde hun ha skjønnt. Det var veldig åpenbart for henne nå.

«Ja, en apekatt. Akkurat som deg!» sa Azara med hard stemme, og dasket til Samireh i hodet med fingrene.

«Apekatt,» sa Samireh enda en gang, og var i det store og hele veldig ulykkelig. Azara følte seg plutselig veldig skyldbetinget.

«La oss ta for oss de tegnene som kan bety lyder,» sa Azara. Hun ville gjøre det godt igjen. «Dette tegnet,» begynte hun, og tegnet et symbol med femten strøk på tavlen, betyr e t t e r. Gjenta det for meg.»

«e t t e r,» sa Samireh. Pannen hennes hevet seg håpefullt, selv om symbolene som stod for lyder var noe helt nytt for henne.

«Så hva om vi putter «e t t e r» symbolet bak symbolet for krok, med tilleggsymbolet for dyr foran det. Hva blir de tre bokstavene tilsammen da?» Samireh så himmelfallen ut, så forvirret var hun. Azara skjønnte at hun måtte ta dette systematisk og grundig.

«Altså, vi har vært igjennom det første her fra før. Dyr og krok blir apekatt. Så om vi har lyden «e t t e r» bak det igjen, hva kan det bli?» spurte Azara svært så ledende.

«Apekatt - e t t e r,» hvisket Samireh. «En apekatt etter noe ... en frukt ... en banan?»

«Nei,» sa Azara. «Prøv igjen. Om vi så må sitte her hele dagen så skal du greie det.»

«En ape – e t t e r,» prøvde Samireh seg. Mens hun undret seg på hva apen kunne være etter, siden det ikke var noe tegn for det. Men plutselig sank det inn for henne. Det var jo åpenbart.

«APE ETTER!» ropte hun. «Å ape etter!» Pusten hennes gikk hurtig igjen. Hun hadde greid det. Samireh var så utsultet på egenutvikling og personlige seire at hver gang det skjedde hadde det en rent overveldende effekt på henne. Azara kunne ikke annet enn å smile.

«Det stemmer. Det er riktig, og det stemmer veldig godt,» bekreftet hun. «La oss prøve noen flere tegn på samme måte.» De ble sittende slik, og selv om Samireh hadde noen feilskjær iblant, ble hun stadig flinkere til rene assosiasjoner, og det å kombinere bildesymboler med lyder for å forme nye betydninger. Azara gledet seg over Samirehs fremgang, selv om vissheten om hvor midlertidig dette var stadig kretset i ytterkanten av bevisstheten. Nazhin hadde verken kunnskapen eller tålmodigheten til å lære bort dette til Samireh, selv om hun til nød kunne lese og skrive noe.

Sølvbjellen klang rent og klart for å annonsere en besøkende. Azara undret seg på hvem det kunne være.

«Fortsett å øv på de tegnene jeg viste deg. Du kan jo også prøve å kombinere de til å bli nye ord,» sa hun. Samireh hadde knapt tid til å se opp der hun stod bøyd over arbeidsbenken med et ansikt fortrukket i konsentrasjon. Azara gikk ut av rommet og til oppholdsrommet. Det var ingen andre enn Majid som stod og ventet på henne. Vanligvis ville Azara skyndet seg for å kaste seg rundt halsen hans, men noe i den dystre auraen som omsluttet ham fikk henne til å stoppe på

halvveien.

«Majid, hva er det?» sa hun usikkert. Majid trakk bare på skuldrene, og hun skyndte seg frem for å pliktskyldig omfavne ham likevel.

«Ingenting å bekymre seg over, mitt barn. Ingenting i det hele tatt. Situasjonen er like ille som den vanligvis er. Det er ikke noe som du skal bekymre det uskyldige hodet ditt over, stakkars pikebarn,» sa han, mer dystert og melankolsk enn vanlig. Han fortsatte da han så hvor bekymret Azara ble. Majid ante lite om hvor mye hans «uskyldige pikebarn» egentlig forstod, selv nå som hun nærmet seg voksen alder med stormskritt. «Men jeg bærer gode nyheter. Soldaten som reddet deg vil klare seg, selv om han nok må gjennom et varig sykeleie. Bare tiden vil vise om han kommer seg uten varige men. Du ville treffe ham, var det ikke så?»

«Ja, det vil jeg. Stakkars mann,» sa Azara. «Tror du jeg burde pynte meg så han får litt oppmuntring til å leve videre?» sa hun. Hun fikk det til å høres ut som en selvfølgelighet at en staselig kledd kvinne ville få en mann på sitt dødsleie til å bli frisk igjen.

«Bare å se deg tror jeg vil være trøst nok,» brummet Majid, plutselig litt mer humørfyllt.

«Jo, men jeg må forberede meg. Han var ikke så kjekk, men for en mann. Modigere enn selv Alulim. Nesten like modig som pa-pa,» sa Azara. Hvor er tjenerne?» Jeg må ha mitt beste tøy og litt sminke i det minste. Åh, huff, jeg skulle ønske jeg hadde bedre tid til å forberede meg.»

Majid sukket overbærende til denne forfengeligheten han var blitt så vant til.

Det tok pikebarnet en god stund før hun følte at hun var presentabel nok til å dulme sin helts smerter i tilstrekkelig grad. Noen tjenere ble tilkalt, noen tjenere ble skjelt ut, helt til hun stod der i en staselig kjole, et pudret ansikt og med et nyordnet hår. De kvinnelige tjenerne ble behørig husjet vekk da Azara endelig så ut til å være fornøyd.

I mellomtiden hadde Majid vært framsynt nok til å få slavene til å stå klar med bærestolen. Det var de samme mennene som hadde vært bærere ved det nær fatale angrepet. Skamfulle hadde de kommet luskende tilbake til palasset, for det var ingen andre steder de kunne gå. Å straffe dem ville ikke hatt noen hensikt, de var uten skyld i det som hadde skjedd, og handlingene deres, eller mangelen på sådan, var vel i det store og hele det som var ventet for noen av så lav stand. En av dem var forøvrig blitt rimelig mørbanket. Majid fant det tryggest å ha en enda større eskorte av soldater denne gangen, selv om de ikke skulle langt. Han tok hånden hennes i sin.

På veien ut passerte de Sargon og Haphura som stod der i en opphetet diskusjon. Azara skulle til å gå bort til sin far for å hilse på ham, men ble stoppet av at Majids tunge neve la seg over skulderen hennes. Kongen så nesten forstyrret ut. Øynene var oppsperret i raseri, og han hadde et snerr om kjeften mens han gikk frem og tilbake med høyrearmen knyttet sammen til en klo. Haphura så alt i alt uvanlig blek ut, og de opphissede ordene hans så ikke til å roe Sargon i noen nevneverdig grad.

«Pa-pa ...» hvisket Azara mens hun så på opptrinnet foran seg. Leppene hennes dirret en anelse.

«Kom, mitt barn. Det er ingenting vi kan gjøre. La oss rette våre anstrengelser mot de steder der helbredelse kan bringes.» Han førte henne ut til bærestolen. Hodet og skuldrene var stolt hevet som før, men hun utstrålte ikke lenger den samme ubetingede gleden og livslysten som hadde velsignet Majid med sollys i over åtte år. Alvoret var i ferd med å synke inn i hennes liv, og alle velsignelser har sin ende.

Det skulle aldri få komme igjen.

VIII

Aeztus døde seg gjennom hetetoktene og fantasiene som feberen brakte med seg. Uklare bilder vrenget seg gjennom sinnet hans. Mors ansikt, ikke i sin milde form, men dratt, sørgmodig og tynget. Farens harde stemme. En hånd som knuget et beger. Underlige lysfigurer som danset rundt og rundt til de ble til sirkler av ild som dro han med seg i en evig runddans. Så et mørke som bredte seg utover som et hav han sank ned i. Men selv mørket er ikke tomt. Fortiden kvernet rundt i dette dypet, som det usette vannet i en bortgjemt brønn. Bilde på bilde danset, minne på minne presset på, uten noen form for orden eller kronologi der de kom strømmende over ham. En etter en begynte skyggen av skikkelser å løse seg opp fra mørket og bli til det som hadde vært. Aeztus husket. Hvem vi er. Hva vi er. Alt dette hviler i fortiden.

Filosofen og prester vil alltid strides om hva som gjør et menneskeliv godt. Kan hende hadde Aeztus noen av dydene, og noen av egenskapene slike store menn hevder er viktige, men sant var det ihvertfall at han kom fra fattige kår, og at disse kårene skulle forverres. Faren var en streng mann, uten humor og med få gleder i livet. Han så alltid ut til å vente seg det verste. Kanskje var dette svartsynet på sett og vis berettiget. Ihvertfall så lyktes ting sjelden for ham. Selv om han var sparsommelig, kom penger sjelden i hans hender. Selv om han arbeidet hardt, kom fruktene av dette sjelden hans vei.

Da han begynte å kjenne ungdommen gli ut av kroppen, fant han ut slik som så mange andre menn at det var på tide å erverve seg en kvinne. Den utkårede var glad for oppmerksomheten, men hadde i det store og hele lite valg. Hun var det niende barnet i en stor barneflokk. Familien var ikke rik nok til at noen ville gifte seg til medgiften hennes, og hun var ikke vakker nok til at noen ville gifte seg til skjønnheten hennes. Hun burde være glad til, mente mange. Så slapp hun da å være jomfru inn i voksenalder. Det var vanlig folkevett av kvinner som ikke tok imot en manns sæd ville

utvikle nykker og etterhvert også sinnssykdom. Det hadde de selv kunnet bevitne. Ugifte kvinner kunne noen ganger begynne å gråte ukontrollert, og av og til styrtet de seg fra høye bygninger. Kvinnen er tross alt slikt et feilbarlig vesen at uten den mannlige essens vil resultatet bli hjernesvinn. Det er til kvinnens beste å underlegges en mann.

Med den ydmykhet og pliktoppfyllelse som det å være en grå spurv kan gi, tok hun opp rollen som hustru og etterhvert også som mor. Og hvem kan vel si noe på det? Iløpet av en altfor kortvarig periode hadde de sine beste år, selv om denne kunnskapen neppe ville vært dem til noen glede. Søskenflokket vokste. Arbeidet gav sin magre frukt. Man levde og nærtes og lærte i de få stundene som var mellom det daglige slit. Dette var den tilværelsen Aeztus ble født til.

Som den yngste pjokken blant fem andre søsken, hang han som oftest rundt skjørtene til sin mor, mens de andre spilte sin svette på markene. Han fikk høre henne nynne sanger og hjelpe henne i huset når det trengtes. Han fikk sin skjerv av mat og led aldri noen nød. Når faren kom hjem etter dagens slit, satt hele familien rundt og så på at han satt bøyd over bordet og spiste. Han sa aldri noe, og ingen våget heller å si noe, selv hans kone var stille mens han spiste. Når han var ferdig pleide han å skyve fra seg treskålen, tørke seg rundt munnen og ta en siste slurk med lunkent øl. Det var da det kom.

Faren pleide å snakke hardt til dem om plikt og disiplin og oppofrelse. Det var slik menn skapte noe, mente han. Det var ikke måte på hvor mye det ødela at menn svirte rundt og drakk vin og hadde usømmelig omgang med kvinner. Det skapte sveklinger og dilettanter. Folket ble syndig og umoralsk, ja, selv sivilisasjonen så ut til å lide. På grunn av denne uansvarligheten, denne synden og dette horskapet måtte gode menn bære byrden av dem alle på sine skuldre. Ja, og hva ville skje om de ikke gjorde det? Jo, sult og elende ville tilfalle alle. Og det ville være velfortjent for de usle svina som bare tok for seg og ikke ga. Altruisme for noe som er større enn selvet var opphavet til all sivilisasjon, og dette hånte de bare. De så bare sine lyster som dyr. De var verre enn dyr, og bastardiserte befolkningen så alle ble like elendige og miserable som dem. Verst var det at han, som var det motsatte av dette, måtte slite så hardt og plages så mye, uten å få et snev av anerkjennelse for det. Det var på hans rygg Uruk ble båret. Utakknemlige beist, kalte han dem.

Hans kone brukte å stå med hendene foldet foran tørkleet i fanget å høre på dette og være enig, selvsagt. Og barna hans var også enige. Han ville ikke vite av at de også ble slike slubberter. Det skulle han besørge. Selv om han var streng, var han også veldig glad i dem, og dem man elsker, de tukter man, slik at de holder seg på den rette sti i fromhet til gudene. Barna var alltid redde for å påminne ham om hans kjærlighet, for da vanket det ofte juling mens mor toet sine hender og gråt for at de hadde vært så ulydige.

Faren hadde en fabel han brukte å fortelle til dem om en profet og vismann som hadde levd i tiden før. Denne profeten var en klok mann, og alle respekterte ham for hans rettferdighetsans. En

gang hadde profeten hatt to besøkende til sitt hus. Den ene var blitt mottatt med den største gjestmildhet. Hans beger var blitt skjenket til det flommet over. Hans fat var aldri tomt. De kledde ham i det fineste lintøy. Han fikk sove i profetens seng og ligge med hans gemal. Profetens døtre hadde vasket hans føtter og latt ham salve sitt hode i kjønnslig akt. Den andre hadde måttet ligge i grisebingen. Skyller var alt han fikk å spise. Tøyet hans var bare filler og fulle av lopper. Profetens kone tvang ham til å måke dritt, og profeten selv prylte ham med kjepp.

Ved dagens ende var de blitt brakt for profeten og spurt om hva de syntes om hans gjestfrihet. Den som hadde sovet i profetens seng var full av takksigelser. Han hadde aldri hatt det så godt, sa han. Den som hadde sovet i grisebingen hadde klaget sin nød, og spurt om hvorfor han ble behandlet så hardt. Profeten reiste seg til dette, og ba sine menn gripe dem begge. Til den som hadde sovet i hans seng sa han:

«Jeg lot deg sove i min seng. Jeg kledde deg i det fineste lintøy. Jeg lot deg ligge med min gemal og bruke mine døtre slik du ville. Og med dette er du fornøyd. Du har vist deg å være en slave av dine lyster, og derfor passer det seg for deg å være slave.» Profetens menn hadde grepet ham, revet av hans klær og lagt hans hender i bånd. Profetens døtre hadde kommet for å pisse på ham. Siden den dagen var han den laveste slaven av profetens hus. Profeten hadde da spurt den andre igjen hva han syntes om gjestmildheten hans. Den andre gjesten sa da:

«Åh, store profet. Du lot meg sove i en hard seng. Du ga meg arbeidsfolkets klær. Du satte meg i arbeid og brukte selv tiden på å tukte meg. I min dumskap klaget jeg min nød, og spurte hvorfor du behandlet meg så hardt. Men nå skjønner jeg det, og er takknemlig, for jeg ser at du behandlet meg som din egen sønn. Profeten hadde da bedt sine menn slippe ham, og tok ham til seg som en sønn av profetens eget hus. Og i resten av sine levedager fikk han styre over profetens arbeidsfolk, drikke ved hans bord og elske med profetens døtre. For slik er det at en far må tukte sin sønn. Denne lærdommen ble innprentet i dem sent som tidlig. I Aeztus familie ble sønnene behandlet hardt, og forunt få gleder.

Senere hadde Aeztus lurt på hvem faren egentlig hadde vært. Han fant ikke noe fullgodt svar. Men han husket godt synet av ham der han kom hjem fra arbeidet, ofte nedlesset av taukveiler og verktøy han flikket med om kvelden. Når ungeflokken kom løpende mot ham, kunne ansiktet hans av og til lyse opp. Til tross for seg selv, til tross for alt, var han glad for å se dem. Og kjærligheten fra barna var uforbeholden og betingelsesløs. Slik er det alltid.

Aeztus far elsket sin kone høyt og inderlig. For selv om hun ikke var så vakker å se til, var hun likevel hans, og gjorde alt for å imøtekomme sin manns velbehag. Slik som de fleste andre familier, bodde de i et firkantet hus av leire med bare et rom, så resten av familien fikk med seg hvordan han tuktet også henne ved nattetider. Selv om hun var from og lydig og selvutslettende til det ytterste, tilgav han aldri henne fordi hun ikke hadde vært helt from da han kjøpte henne. Hun ba

om unnskyldning hver natt. Unnskyld, unnskyld, sa hun, hun ble visst aldri ferdig med å si unnskyld for seg selv til ham.

Far måtte bruke mye olje mens han tuktet henne, for som han sa, slik som hunden dyrker kvinnen sin gud med bakenden i været. Og hun fikk dyrke ham ofte, og tok imot hans tuktt uten jammer og beklagelse, med en mors verdighet. Det var slik han måtte gjøre det, sa han, for da var han sikker på at hun kjente det. Hennes skjød var blitt gjort urent av synden før ham, og han ville ha et sted som var kun hans, kun hans helligdom og domene. Dessuten hadde de ikke råd til å få flere barn. Hun fortjente det, pleide hun å si når hun var alene med Aeztus og kunne gråte. De andre sønnene likte ikke å se det, og ville vel helt sikkert viderebringe det til sin far, men med sin minste følte hun at hun kunne dele alt. Hun fortjente det, for det var jo hennes feil at han var så sint. Aeztus var et stille barn, og han sa ikke så mye til dette heller. Men av og til holdt han hånden hennes.

Etterhvert ble far syk. Kanskje var det bekymringene som gnagde på ham, kanskje var det sinnet som alltid nærte hans hjerte som endelig fikk utslag. Det begynte ihvertfall smått og tiltok i styrke med tiden. Han kunne ligge i voldsomme hosteanfall ved nattetider. Hele familien lå våken mens hosten rev gjennom kroppen hans, samtidig som han rasende forsøkte å undertrykke den. Noen ganger klarte han det, og da pustet alle lettet ut. Men noen ganger vedvarte hosten, og samme hvor mye han forsøkte kunne han ikke stanse. Hver gang hans kone forsøkte å holde ham, dyttet han henne bare bort. Man kunne si mye om Aeztus' far, men han var en stolt mann. Etterhvert begynte sykdommen å vises på kroppen hans. Han ble magrere og mer foroverbøyd. Men hans vilje var hard og ubrytelig. De hadde fortsatt mat på bordet. Og Aeztus fortsatte å vokse.

Det gikk lenge. Aeztus' far holdt sykdommen skjult, og deltok i arbeidet på åkrene som før. Han doblet og tredoblet sine anstrengelser, og forsøkte til og med å være vennlig mot sine omgivelser for å skjule hvordan han led. Det var da Aeztus skjønnte at noe var alvorlig galt. Men med tiden ble hans doble innsats ikke engang verdt halvparten av en frisk manns dagsverk. Anstrengelsene vistest i ansiktet hans nå, det var blekt og fortrukket.

I sinne og frustrasjon ville han bevise overfor sin sønderknuste kone at hans manndomskraft fortsatt var intakt, og slik lindre hennes bekymringer på sin egen harde måte. Noen ganger gikk det ikke, og da ble hosteanfallene verre mens hans kone lå i fosterstilling i sengen og gråt for ham. De gangene det gikk var han hardhendt og holdt på lengre. Hans kone greide ikke å være stille lengre. Hun gråt og jamret seg og holdt seg fast i lakenet mens han beviste for henne at alt var såre vel på sitt eget impotente vis. Hun gråt mens han beviste at han fortsatt var mann, at hun fortsatt var hans, og at han fortsatt kunne ta seg av dem. Alt dette var bare løgn. Det hadde vært løgn fra starten av. Hun hadde aldri vært hans. Og han hadde aldri kunnet fostre noen familie. Denne sannheten kom mer og mer fram, dag for dag. Om morgenen kledde han på seg der hun lå underdanig i sengen med en sønderknust sjel og en vidåpen kropp. Han kledde på seg og gikk til det virke som han kunne

skjøtte like lite som familien.

Aeztus var blitt større på den tiden. Så stor at moren ikke lenger ville holde ham i hånden mens hun gråt. Aeztus skulle ønske hun ville gjøre det, for hun hadde følt seg bedre de gangene. Nå var det visst ingenting han kunne gjøre, og hun gråt til kveldingen kom og maten skulle stå på bordet. Da var hun bare stille og askegrå i ansiktet. Fortsatt virret Aeztus rundt hjemme, mens brødrene slet med sitt. Far mente at han var en svekling og hadde kvinnfolknykker. Ingenting dugde han til, annet enn å gjemme hodet i skjørtet til kjerringer. Aeztus var ofte redd, og noen ganger ble han slått. Men som oftest var far for sliten til å tukte dem mer, og på en måte var det fint. Det var en skitten tanke, og Aeztus følte seg ofte skyldig når han tenkte den. Far hadde rett. Det var deres feil alt sammen. De hadde lesset alle byrder over på ham. Aeztus skjønte aldri den enkle sannheten at dette var feil, at det var faren som hadde lesset sine byrder og sin gift på sine nærmeste, mens han var hard som en mur mot omverdenen for å skjule det vidåpne såret som var sjelen.

De syntes synd på ham, arbeidsfolket, så de hjalp ham og gjorde deler av arbeidet hans uten at oppsynsmannen så det. Han protesterte i førstningen, men måtte stilletiende godta det. Ingen av dem var hans nære venner. Han vekslet knapt ord med dem. Men alle visste at han var en ærlig mann og at han hadde en familie. Det var grunn god nok til å forsøke å hjelpe. Alle syntes synd på den bleke mannen som sjanglet på åkrene og forsøkte å løfte steiner og grave hull mens han tørket blod og slim fra munnvikene. Nå hadde oppsynsmannen også lagt merke til det, men han var nådig nok til å se en annen vei. Hjemme ble smertene sterkere. I veggen ved sengen var det kloremarker etter ham når anfallene var på sitt verste. Hans kone pleide ham. Uten sorg, uten hjertelighet, den dirrende klumpen av gift og hat var ikke lenger den mannen hun hadde elsket. Han kalte døtrene sine for skjøger og horer, like ille som sin mor. Han spurte dem rett ut om de også lå å skrevde for gud og hvermann som kom forbi. Og det ble de vel snart nødt til, for pengene tok snart slutt og bare smuler kunne settes frem på bordet.

Det tok slutt en dag, og for Aeztus kom det som et sjokk. For barnet kan ikke forestille seg at solen skal synke. Han hadde trodd at den magre, feberdirrende og nærmest spøkelsesaktige skikkelsen skulle kunne karre seg på beina hver dag, og komme tilbake om kvelden, blek og taus, enda litt magrere, enda mer feberdirrende. Det var kroppen som ga etter tilslutt, ikke viljen, for far hadde sagt at viljen var det siste som sviktet i hans familie. De kom bærende med ham en dag, og plasserte ham i sengen og kom med noen gode ord til moren. Han skjelte dem ut mens de bar ham. Hadde det vært opp til ham ville han krabbet tilbake. Men gudene kan få selv den seigeste reim til å breste. Noen puttet litt penger i hånden hennes, andre kom med brød. Hun aksepterte denne offentlige ydmykelsen stilletiende, slik hun hadde akseptert alle personlige ydmykelses innen hjemmets fire vegger.

Det tok ham fortsatt noen uker å dø, og han ville snakke med hver av dem en siste gang.

Selv han, selv den stolteste og mest ulykkelige mann på jorden måtte nå se realiteten i øynene. Og det var en bitter frukt å vite at han nå på en måte møtte familien for første gang, at han endelig tok seg tid til å møte dem på like vilkår, ikke gjennom muren av sinne og vemod.

Aeztus husket fortsatt den kloaktige hånden, fortsatt med skremmende mye styrke som rev tak i armen hans og trakk ham mot den illeluktende kjeften, en kloakk der kroppens forfall viste seg. Tennene hadde mest falt fra det råtnende tannkjøttet, og øynene var store i det ellers innsunkne fjeset.

«Min sønn,» sa han, og frambrakte et seigt og pinefullt hosteanfall. «Livet er hardt og livet er usselt. Og derfor skal du være hard. Men lov meg en ting. Lov meg at du aldri blir ussel slik som livet. Vi kan ikke forandre det, men vi kan forandre oss selv. Det er bedre å tilgi mørket, og tilgi seg selv. For meg er det forsent.» Han lukket øynene, og Aeztus lurte på om han kunne riste fri armen og gå. Men så snakket far igjen. «Vær et lys der alt er mørkt. Husk min sønn, at selv ikke all verdens mørke kan slukke en gnist.» Han klemte til hardere, slik at neglene laget dype halvmåner i huden på overarmen. «Sønn, vær en rettferdig mann selv om alle andre er urettferdige. Vær hard. Ikke la dem knekke deg.» Faren holdt ham fast inntil den stille, unge gutten nikket. Så fikk han gå.

Det var den eneste gangen faren snakket direkte til ham. Hans kone var hos ham på slutten. Og han fikk tid til å takke henne for at hun hadde vært lyset i hans liv, og be om unnskyldning for sine mangler og overgrep. Sorgen hennes var vanvittig, selv om den var vendt innover og ikke bar det teatralske preget til mer bråkete mennesker. Hennes lojalitet var ubrytelig, og båndene til hennes forpliktelser kunne ikke brytes av selv gudenes hammerslag. Dermed ble en del av henne dradd med til dødsriket ved hans død. En del av henne ble revet med der han tumlet ned til underverdenen. Snart var alt som var igjen en tom seng og kloremerkene i veggen.

Resten tok de fra henne litt etter litt. Far hadde ikke hatt noen stor familie, alle der hadde forlenget utvandret og blitt borte. Det var snakk om en bror, men han holdt til i Nippur, og dit kunne ingen tenke seg for å tigge om penger. Hennes egen familie hadde nok med sitt. Foreldrene var døde, og familien hennes bestod bare av søsken som ikke hadde næret henne noen større kjærlighet. Hun fikk noen slanter og misfornøyde blikk, og det var den hjelpen de ga. De hadde nok med å holde liv i sine egne ungeflokker. Det den eldste sønnen kunne gjøre, var ikke nok til å brødfø dem alle. Og en mann kom til døren. Han ville ha tilbake gjelden som far hadde skyldet, som han hadde skjult alle disse årene. Det var en viktig og sint mann, for de årlige innbetalingene hadde stoppet. Aeztus mor hadde ingen muligheter til å imøtekomme disse kravene. Naboene prøvde å hjelpe henne, selvsagt, av og til kom de med brød, men ingen slike ting kunne hjelpe i lengden.

Da den årlige innbetalingen ikke var gjort opp for, kom tilslutt en stor gruppe menn til døren. De hadde lange kjepper. For slik var det i det gamle Sumer, at de som var tynget av gjeld kunne selge seg selv som slaver for å betale det de skyldet. Dette valget ble nå tatt for henne. Alle

dørene i nabolaget var lukket, for folk visste veldig godt hva et slik oppbud betydde. Mor gråt, og mor tigget om nåde, men ingen nåde var å få. Barna hennes ble huket tak i og bundet med seige lærbånd. Den eldste var i puberteten på det tidspunktet, og han lot seg ikke føye så lett. Motstanden hans lyktes ham bare i å bli slått i bakken og få knust bakhodet av en tung kjepp foran øynene på sin mor. Det var nok et uhell, for slavehandlerne ville helst ikke skade varene sine. Like fullt ut var det et drap. Det siste Aeztus husket var hvordan moren stod i døråpningen og så på dem mens de ble ført bort til slavemarkedet. Gjelden hennes var betalt og livet hennes oppbrukt. Aeztus fikk senere vite at hun hadde druknet seg i elven.

På slavemarkedet ble Aeztus stilt opp på en blokk sammen med sine tre søsken. Hard hadde han lovt å være, og hard var han. Han fortrakk ikke en mine mens hans to søstre ble kjøpt av et omreisende bordell som brukte å pendle mellom bystatene. Kvinnene der ble brukt til alderdom og kjønnsinfeksjoner hindret dem i å arbeide mer. Han gråt ikke da de kysset ham og ba ham være tapper, før de ble revet bort fra ham. Han følte ingenting da hans gjenværende bror, en sykelig gutt bare året eldre ble kjøpt for å arbeide i tinngruvene. Der var døden sikker etter en fire-fem år. Han tenkte ingenting om sin egen skjebne da han selv ble kjøpt og brakt fra blokken etter en tid, for det var ikke mange som ville kjøpe en unnselig liten gutt på knappe ti år. Han holdt sitt løfte til sin far. De kunne ikke røre ham. Arven hans fra farssiden var en hardhet og seighet uten like.

Så hendte det som sjelden skjer her i verden, at han fikk en rettferdig herre som, om han nå ikke hadde et godt hjerte, behandlet andre med en viss grad av rimelighet. Aeztus ble tatt til en arbeidsbrakke der han fikk sove på en matte på golvet sammen med femten andre barn. Her ble han en del av den største grunnsteinen i Uruks blomstrende økonomi, og flittige barnehender fikk flette sammen kurver, skåler og skjold fra tidlig morgen til sent på kveld. De fikk greit med brød, siden herren deres ville at de skulle være konsentrerte, og av og til besøkte han dem for å se hvordan de gjorde det. Verkstedet hans var kjent for sin kvalitet, og han la snart merke til Aeztus sine prestasjoner, som alltid overgikk de andres, kanskje ikke så mye gjennom naturtalent, men gjennom knallhard disiplin og en tålmodighet som ikke hadde like.

Disse egenskapene sprang ut fra guttens grunnleggende mangel på fantasi og forestillinger. Han var alltid intenst konsentrert om nuet, og ingenting annet, og han ble verken plaget av fortiden eller heftet av fremtiden. Aeztus fingre ble sterke og smidige, og øyet presist. Sammenflettingene hans ble etterhvert meget tette og sterke. Herren hans var generøs, og for å oppmuntre til større innsats lot han dem beholde en tiendedel av utsalgsprisen til varer han var fornøyd med. Slik ville en slave kunne opparbeide sin frihet etter en ti-femten år, når han uansett var for gammel og for klossete til å fortsette i et slikt fingernemt yrke. Aeztus lot årene gå og ble bedre og bedre, inntil varene hans var verdt tre ganger mer enn de andres, og var viden etterspurt på Uruks markeder. Hans avstengte følelsesliv gjorde han upåvirkelig for alt av slit. Også til sin egen skjebne var han

likegyldig. Noen søsken av moren oppsøkte ham og fortalte ham om morens selvmord. De ga ham noen kjøttbiter og et par mynter. Mer kunne de ikke gjøre. Han bare var.

Etter seks år hadde Aeztus opparbeidet sin egen kjøpesum. Herren hans ville gjerne beholde den dyktigste av sine slaver, men var bundet av loven til tross for sin egen smålige og onde natur. Så da dagen kom hadde Aeztus gjenvunnet sin frihet gjennom eget strev, og var nå godt ute i puberteten. Stemmen var begynt å forandre seg og armene var harde med muskler. Han så på verden med hevsn. Hva kunne den by på nå? Hvilke nye byrder ville verden ilegge ham?

Det første han fikk vite var at familien var borte for godt. Den gjenlevende broren var forlenget begravd i en gruvekollaps, og søstrene var tatt til et annet land. Om han møtte dem ville han neppe kjenne dem igjen. Hvilket annet valg hadde han enn å komme tilbake til sitt eget nabolag, Uruks fattigste strøk? Det tomme blikket skremte mange der han gikk nedover gaten. Han utviklet den holdningen mange unge menn får når de utsettes for sitt eget raseri lenge nok. At alt blir riktig gjennom vold. Stikk et spyd gjennom magen på en mann, og det blir du som har rett og han som tar feil. Alt hadde de tatt fra ham. Nå skulle han tvinge det tilbake. Han ble ansatt hos en slakter som likte det han så av arbeidsflid og muskler i armene hans, om han nå ikke likte det tomme og inhumane blikket til gutten.

Slakteren hadde rett. Aeztus hadde nok av indre demoner som han fortrenget. I en slik situasjon vil den som stiller for mange spørsmål lett gå til grunne. Aeztus stilte ingen spørsmål ved seg selv. Han bare eksisterte. Lærte. Bygget opp sine evner, bit for bit med ubøyelig disiplin. Aeztus utmerket seg igjen for sitt gode arbeid. Han var alltid den som møtte opp litt før tiden, og som gikk hjem sist. Han begynte å tjene penger. Og, han lærte å håndtere en kniv. Kniven føltes alltid solid ut i neven hans. Den var et fast holdepunkt å forholde seg til.

Ofte når han arbeidet ble det bare han og kniven han så, alt annet svant liksom i bakgrunnen og ble irrelevant. Han opplevde et ekstremt fokus da. Aeztus lærte å skjære over strupen på forskjellige dyr rent og effektivt. Griser, geiter, sau og kyr, og å henge dem opp og tappe dem for blod. Han lærte å skjære av deler like inn til beinet, og å karve i kjøtt ble noe naturlig for ham, noe han kunne gjøre uten å føle, uten å tenke. Å slippe å tenke var godt. Han lærte å løsne lærhuden fra kjøttet, og skjære langsmed musklene og beina. Han lærte alt om dyrenes anatomi. Bortsett fra skrikene de lagde, likte han å skjære i griser aller best. Kadavrene ble hengt opp der han stod og studerte dem, og det var ventet at han skulle løsne alle delene på grisene slik at de kunne selges for seg. Der var buken, og bak den tarmene. Der var hjertet bak brystet, og på siden nyrene og leveren et sted i magen. Det var tarmer som rant ut, de kunne han ikke selge, men han observerte likevel detaljene i hvor de lå.

Uten at han visste det studerte Aeztus en anatomi som er svært likt menneskets i disse grisekadavrene som var hengt opp foran ham, og denne kunnskapen skulle synke dypt ned i

underbevisstheten hans. Det han kunne gjøre med en gris, kunne han også gjøre med et menneske. Aeztus var flittig, Aeztus var presis. Han traff alltid godt på første forsøk med en øvet hånd. Fortiden ble etterhvert svært langt borte. Den dulmende smerten trakk seg innover og ble borte i en slags tomhet.

Folket i nabolaget visste godt hvem han var. De så at han var ærlig slik hans far før ham, og det var nok til at de aksepterte ham og godtok ham som sin egen. Gudene skulle vite at han hadde hatt sine prøvelser, og mange prøvde å gjøre opp for sin skyldfølelse ved å hjelpe den unge mannen. Han fikk et sted å bo hos en snill familie, og han ble invitert i selskaper. Aeztus hadde nå en høvelig sum penger, og burde være et ettertraktet mål for giftesyke piker. Men hver ungpике som satte seg ned ved siden av ham for å snakke om det daglige pjattet som unge piker har til vane å befatte seg selv med, fant seg selv stirrende inn i et underlig intet. De fant ingen respons for ordene sine. Og de som uforvarende trengte for langt inn, fant en grusom kulde fra sjelens vann de hadde vett nok til å trekke seg raskt unna.

Aeztus husket fortsatt en spesielt definerende episode. En ung pike hadde sett at han satt for seg selv med vinkruset og stirret mot fortiden, som om han ville vinne denne gangen. Hun hadde avgjort at han behøvde å bli tatt inn i varmen og kanskje også inn i noen smekre armer, og satte seg ved siden av ham. I håp om å skape gjensidig sympati, fortalte hun om en hundevalp hun en gang hadde hatt. Den hadde blitt syk, og til tross for hennes beste intensjoner og pleie hadde den tilslutt bukket under. Varmen fra de tindrende øynene hennes vitnet om en lengsel etter å bli forstått, etter å bli holdt og trøstet. Svaret hans hadde vært dette:

«Noen ganger dør ting. Det er normalt. Det er det bare å bli vant til.» Hun hadde rykket ham ut av fortiden, vekk fra det som var hans alene. Bitterheten var en del av ham, og han sa det med fullkommen likegyldighet. Varmen i øynene hennes hadde slukket, og leppene hun hadde fuktet for ham begynte å skjelve. Uten et ord til hadde hun reist seg og gått. Ungpikene lærte etterhvert å holde seg unna den tause unge mannen med det innadvendte blikket. Da foretrakk de heller en bråkete og grunn pratmaker som kunne nedlegge dem og svikte dem, slik nå unge menn oftest gjør. Fortsatt var det mange som hadde sympati, og mange eldre kvinner inviterte ham til å spise med seg. Aeztus ble et slags symbol for nabolaget. Et bilde på ærlighet i møte med stor urettferdighet som de alle kunne kjenne seg igjen i der de strevde seg gjennom livet.

Aeztus mistet etterhvert jomfrudommen i den rette alderen, det var visst ventet av ham det, og Aeztus føyde seg alltid etter samfunnets krav og forventninger. Konvensjonene var et fast holdepunkt å forholde seg til. Han fant en løssluppen pike som ikke var for dyr, og han betalte henne diskret den rette summen. Da han lå der oppå henne tenkte han vekselvis på søstrene, de var vel i samme alder nå, og på grisene som han slaktet. De hadde egentlig samme fysikk. Et hamrende hjerte, våte åpninger, en tunge og en munn. Hun stønnet og klynket like mye som han betalte henne

for, men sannheten var at piken egentlig ble redd av å være nært ham. Hun hadde hatt mange elskere, men ingen som beveget seg så mekanisk, eller følte så lite.

Noen av mennene betalte henne bare så de kunne gråte hos henne og ha noen å føre en samtale med, og det var greit så lenge hun fikk penger, selv om hun nå egentlig foraktet dem for sin svakhet. Kvinner er grusomme skapninger som ikke vil ha annet enn selvsikkerhet og makt. Men hos Aeztus var responsen rent fysiologisk, og det fantes ikke noe hun kunne gripe fatt i. Hun hadde foretrukket det om han var en av de gråtende mennene som lengtet etter et moderlig bryst.

En dag Aeztus stod på gaten og karvet opp ribber av en nesten hel torso, passerte en tropp soldater marsjerende forbi. Kniven stanset opp, og han mistet sitt alltid tilstedeværende fokus der han stirret etter dem. Hva det var for noe skjønnte han ikke, og det var han også for fantasiløs til å dvele dypere i. Kanskje var det en følelse det estetiske kan gi. Solen som blunket til ham fra hjelmene. Den svaiende skogen av spyd. Den mandige måten knivene var festet ved beltet, eller den taktfaste marsjeringen. Eller kanskje var det noe dette estetiske representerte som appellerte til ham. Enheten. Samholdet. En hensikt.

En følelse som satt dypt i ham ble vekket, og strakte seg med usynlige og desperate tentakler fra sjelen hans. Det var morsarven hans som nå ble gitt tilbake, det var higen etter tilhørighet, og å være lojal til noen. Å elske for det å elske sin skyld, og ingenting annet. Å ofre seg selv, fullt og helt, og dermed vise, nei være kjærlighet. Lengselen til kjærlighet ble vekket i Aeztus den dagen, og han kunne ikke tenke på annet. Han ville være en del av noe større enn seg selv. Slik som moren hadde latt faren være sin gud, ville han la seg befale av noe stort og guddommelig. En hersker som viste ham vei. En hersker som alltid visste best, og som han bare trengte å henfalle seg i nesegrus underkastelse overfor. Farens strenge hardhet og disiplin, og morens underdanighet og hengivenhet ble endelig forent i den syntesen som gjorde ham hel. Han hadde et mål for sin hardhet og sin styrke, han hadde en hensikt med sin disiplin, som allerede nå lengtet etter å være en blant mange, et ansikt blant mange ansikter. En maske, anonym og trygg.

For å bli soldat i Uruk må en mann kunne finansiere en lærplate, et skjold og et spyd med en spiss av bronse. Aeztus vervet seg en uke etter, og å forholde seg til disse eiendelene syntes ham lettere enn å forholde seg til folkene i nabolaget, som alltid ville ha en eller annen respons fra ham. Tingene var blanke og fine bare han tok seg av dem, og de tjente samme formål, i tjeneste for Uruk og hus Akkad. Ja, noen i nabolaget sørget da han dro, men ikke for mye, for de hadde ikke noen personlige bånd til ham. Det var mest for syns skyld at de protesterte. Han nikket farvel til familien som han hadde bodd hos, og det var det hele.

Han passet som en krepst til sin rustning inn i livet som soldat, om han nå ikke så lett ble forstått av de andre mennene. Slit og strev påvirket ham ikke, og han fikk mer å spise enn han noen gang hadde gjort før. Disiplin var ikke en byrde for ham, det var en nødvendighet. Orden var ikke

noe han var pålagt, det var noe han bar inne i seg. Han kunne endelig kompensere for den kaotiske oppveksten. Her ble alt definert og satt i system, og Aeztus syntes det var godt.

Her ble han også introdusert til abstrakt tankegang for første gang, sånn rent bortsett fra den enkle og pragmatiske gudstroen som fantes hos de lavere stender, med guder mot sykdom, for rikdom, og for god helse. Aeztus lærte om kongehusets guddommelighet. Hus Akkad var pådriverne for rettferdighet, de var det høyeste sjiktet i befolkningen som var skjebnebestemt, nei, gudspålagt å herske. Når deres vilje ble fulgt var folket moralsk og dydig. Fattigfolk slapp å lide når de ble ledet vel, alt de trengte var en herre som visste bedre. Aeztus stod i stram givakt når Sargon inspisererte troppene sine. Alt i alt hadde kongen en stående hær på 7000 menn, selv i fredstid, og nå var Aeztus en av dem.

Og dagen kom da Aeztus først så Azara. Hans ytre forble rigid og stedfast, men i sitt indre bevet han. Her var altså det guddommelige bilde på renhet og skjønnhet i jordlig form, som nå grasiøst passerte forbi ham. Hun var så langt fra det fattige og usle som han kom fra som det var mulig å komme, og på sett og vis appellerte det til ham. Den arrogante fremtoningen, den kvinnelige renheten og auraen av uoppnåelighet som omga henne, vakte dette dypeste dype hos ham, de tentaklene som sprang fra morsdelen av sjelen hans. De søkte mot henne og fant sitt feste. Aeztus begynte å elske, på sin egen, uselviske måte, i fullkommen underdanighet og selvutslettelse. Det var ikke som kjærlighet mellom mann og kvinne, det var bortenfor begjær, og han ville heller aldri innrømme sin kjærlighet på den måten. Han guddommeliggjorde, han forherliget og han opphøyet. Han var rettferdig, for hva er vel mer rettferdig enn å dyrke det som er best blant mennesker? Vi konstruerer alle våre verdier og de symbolene vi lar representere dem, og med sin bakgrunn hadde Aeztus nå skapt sin mening med livet. Det var en sti han skulle komme til å følge mer iherdig enn noe annet menneske, og over lengre tid enn noen kunne ane. Han var nå et verktøy klar til bruk. Alt hun behøvde var å plukke ham opp.

En mann som er lærd vil etter at han har levd enn stund komme borti tanken at Aeztus livsvei er en form for feighet, der han gjemte seg bak sin uniform og sine ordre hele tiden. Han slapp nå å ta selvstendige valg, annet enn de valgene han måtte for å utføre ordrene gitt av hans overherrer. Uten dem var han ingenting. Han hadde absorbert det rådende konsensus i ytterste konsekvens, og dyrket nå det øverste sjiktet i samfunns pyramidene. Den kloke mannen ville kunne sammenligne Aeztus med en prest, siden han hadde noe av den samme typen rigiditet og ubøyelighet, men han var aldri så opphengt i riter og ritualer som en slik geistlig vil være. Aeztus var mer jordlig og praktisk. Man kunne også sammenligne ham med en mann som brenner for en eller annen sak, men en slik mann fortolker verden kun gjennom denne ene saken. Aeztus var ikke så ensporet, han så alt slik det var rett foran ham.

Det at Aeztus var så grunn, så særdeles lite reflektert gjorde han upåvirkelig og observant.

Han lot aldri tankene vandre. De var festet til nåtiden, og gjorde at han kunne se de små detaljene alle andre gikk glipp av. En rykning i et øyelokk, en mistenkelig kroppsholdning, slike små ting kunne skrike høyt til ham der andre er druknet i støyen fra sine egne tanker. Den kloke mannen vil etterhvert som han tenker over disse tingene, konkludere med at på tross av den lite reflekterte måten Aeztus hadde skapt sin mening med livet, hadde han like fullt ut en fullkommen livsfilosofi og en klar mening med tilværelsen. De færreste har det, minst av alle de lærde. Man kan bare misunne en fanatiker.

Azaras bærestol med følge ankom etterhvert boligen utenfor palassområdet, der menn av betydning søkte sin helbredelse. På grunn av sin innsats var det her Aeztus fikk behandling av Sargons dyktigste leger og seidemenn. Bærestolen ble varsomt senket til bakken, og Azara steg ut med hånden hvilende i Majids neve. De ble møtt av en brutalt utseende lege som holdt en skål med blodigler i den ene hånden, og en spiss bronsekniv i den andre. Forkleet av brunt lerret hadde mange blodflekker. Han fulgte dem inn til gangen hvor hvileværelsene var lokalisert.

«Mannen dere etterspør har fått hard medfart,» forklarte han. «Ribbeinsbruddene står heldigvis i en fin stilling, slik at magen eller lungene ikke har blitt punktert. Legekunsten har kommet såpass langt i våre siviliserte tider at vi er istand til å bøte på slike skader. Skulderen hans var også ute av ledd og vi plasserte den tilbake, det er en enkel sak. Hodeskadene var alvorlige nok til at han var bevisstløs i flere dager, men svart veske har ikke kommet fra ørene eller neseborene, og det betyr at sjelen ikke har blitt fordrevet fra kroppen.

«Det er jo fryktelig!» utbrøt Azara mens hun klamret seg hardt fast til Majids arm.

«Armen som var brukket kan medføre komplikasjoner. Vi har plassert de brudne beina sammen og bandasjert den godt. Men vi vet ikke om det kan være løse splinter eller nerver som har havnet i klem, svaret på det får vi når tre uker har passert og bandasjene skal taes av igjen. I beste fall får han igjen full førlighet i armen, i verste fall vil den være betydelig svakere.

«Man får da håpe at det helst går godt,» gryntet Majid. «Jeg skal personlig gjøre et offer i myrra og røkelse til Ninurta om å forløse ham fra sykdom og demoners kraft.»

«Som du vet, prest, kan guden da velge å høste inn hans liv med sitt sigdsverd om han påkalles i utide. Hver for seg er ikke disse skadene livstruende, men summen av dem kan fort bli fatale. Infeksjoner og onde ånders nærvær er ikke utenkelige i slike situasjoner, og da slukkes livets lys fort.»

«Jeg har tjenester til gode fra gudene,» sa Majid. «De bør føye meg, eller påkalle Ans vrede.»

«Av og til strides også gudene, prest. Men det er jeg sikker på at du er opplyst om. Vel, det er her han ligger,» sa legen, og pekte med bronsekniven mot et forheng inn til et rom. «Jeg forlater

dere nå, for disse blodiglene er sultne nok til å snart krype på armen min, og det er en rikmann som betaler godt for å holde døden unna en kvestet sønn. Gå i fred, prest og datter av kongen.»

«Gå i fred du også, helbreder,» sa Majid. Han snudde seg mot Azara, som strøk tankefullt på forhenget med den ene hånden.

«Jeg vil møte ham alene, Majid. Det føles riktig å gjøre det på den måten. Slik vil han alltid huske meg.»

Majid betraktet henne strengt. Kjolen var i blendende hvitt lintøy og fulgte kroppens former, det angulære ansiktet var sminket med fargestoffer, og fra ørene hang to øredobber i sølv formet som halvmåner. Den lange halsen var smykket med et kjede i vekselvis varmt gull og asurblå steiner av lapis lazuli som hang like ned til barmen. Hun var overveldende vakker, syntes han.

«Noe slikt kommer ikke på tale. Det sømmer seg ikke for en ung, ugift pike å entre en manns værelse uten en tilsynsfører som kan påse at bluferdighetens grenser overholdes. Dette vet du jo,» formante han myndig.

«Majid da, han kjempet jo så hardt for meg. Det er jo neppe slik at han skulle ha ondt i sinne overfor meg,» begynte hun.

«Selvsagt ikke,» bekreftet Majid, «Men det er jo heller ikke hva som er saken her ...»

«Ja, og om han skulle prøve å voldta meg, så er han neppe fysisk istand til det, med all hans medfart. Det skulle jo komme til å ta livet av ham, det,» resonerte hun videre.

«Joda, joda ...» mumlet Majid.

«Og du stoler vel på meg? Ikke sant at du stoler på meg, Majid?» appellerte hun med en alvorlig mine. Øynene ble blankere og leppene sank litt ned. Det så ut som det var like før hun kom til å gråte.

«Selvsagt stoler jeg på deg, damu,» sa Majid da han etterga seg til den kyndige manipuleringen.» Ansiktet hennes strålte opp igjen. «Men vi må da også tenke på alle de ryktene en ung og for ikke å nevne ugift pike kan bli utsatt for. Det ville være svært uheldig om det ble kjent at du hadde vært i enerom med noen mannsperson.»

«Hvilke rykter?» avfeide hun ham. «Du er jo den eneste som er her, og du kommer jo ikke til å si noe, gjør du vel, Majid?» sa hun.

«Det gjør jeg ikke under noen omstendigheter, Sarratum,» svarte Majid, allerede mens det gikk opp for ham at han nå gjorde seg til hennes medsammensvorende. «Men jeg synes likevel at dette vil være upassende for en ung pike.» Han la de kraftige armene i kors over seg.

«Vær så snill, Majid?» ba hun pent. «Du kan vel gjøre dette. For meg?»

«Nåh, jeg vet ikke helt om ...»

«Vær så snill.» tagg hun og blunket med de store øyevippene.

«Javel, så sier vi det slik denne gangen,» sa han. Det var lite han kunne stille opp med mot

slikt.

«Ååh, tusen takk, Majid. Jeg visste du ville være fornuftig og forståelsesfull,» sa hun og utplasserte et vått kyss på det ene kinnet hans. Med det nøytraliserte hun alle videre protester ganske så ettertrykkelig. Majid kremtet litt brydd til det hele. Hennes definisjon på fornuft var i det store og hele å være enig med alt hun sa.

«Jeg venter utenfor, Azara. Bare ikke vent å finne slik lempelighet hver dag,» sa han oppgitt. Hun så ut til å alt ha glemt ham, og rettet litt på kjolen før hun løftet forhenget til siden og gikk inn. Han likte det ikke, men hadde ikke noe han skulle sagt i møte med staheten hennes. Denne situasjonen var en ting, men for hver dag som gikk var hun istand til å trekke flere konsesjoner fra ham.

Det var en smertefull påminnelse om Amar og Shulgi, som hadde hatt de samme kvalitetene dypt innpreget i sine døde sjeler. En sterk vilje som ble pådrevet med alle metoder. En måte å ønske på som gjorde at menn føyde seg. Majid visste at slike sterke ønsker hadde en tendens til å kollideres hardt og smertefullt i møte med virkeligheten. Han håpet at det Azara ønsket seg ville bringe henne lykke, ikke en krig med verden. Som Ishmaels brud måtte hun lære å sette menns ønsker og krav foran sine egne. Han håpet at hun kunne leve med det.

Innerst inne var det noe i ham som ville at hennes styrke og selvstendighet skulle være ubunden, men det var en tanke han fort slo av seg. I en patriarkisk kultur som denne i Sumer må kvinnen kues av mannen, og Majid var på alle måter en del av denne kulturen. Blikket hans vandret vaktende til forhenget, han var klar til å gripe inn ved det minste tegn på at noe var galt.

Den vage fornemmelsen vokste. Aeztus sank langsomt ned et mørkt og stille vann. Det rislet forbi ham, og jo dypere han sank, jo mer følte han at han ble rensket. Lagene som utgjorde hans levde liv ble langsomt vasket bort. Han følte at noe av essensen i seg selv gradvis begynte å gå i oppløsning, sammen med smertene han vagt husket. Det var litt trist, men også godt og fredelig. Aeztus var klar over at de var der. Langt der under ham var en gapende avgrunn der de strakte seg mot ham, med tentakler, slangehoder og ansikter. De stønnet navnet hans. Det sanne navnet hans, det som gir andre makt over din sjel. Han var lagt naken for øynene deres. Lagt naken for det forferdelige mørket som ventet. Lyden av stemmene deres ble druknet ut her i Apsü, underverdenens store vann, og ble bare til en vag stønning. Men likevel kunne han høre de voksende stemmene kalle til ham. Han visste at om han sank så dypt ned, ville han opphøre. De var hans innerste selv, de var han, og han var dem. Om de fikk omfavne ham ville de ta ham med seg. Ta ham med til dypene og til universets ytterkant. Intet lys. Intet håp. Bare det evige mørket og evig fred.

Han begynte å sige ned, uendelig langsomt sank han. Stønningen vokste og ble til en dyp, rumlende sang. Den pulserte med hjerteslagene til selve sjelen. Fred, fred, fred, lovet de. Den første

hvile, sa de, før han skulle åpne sine sanne øyne for første gang. Han var nær ved å akseptere det, og godta deres løfter. En kald strømning skylte over ham og vekket en del av ham med et støkk. Ville han finne fred? Det virket fredelig, men han tvilte. Mor og far hadde vært borte lenge. De bodde der nede nå. Han lurte på hvilken form de hadde. Mors sorgtunge ansikt ble til et skrømt med fiskeansikt. Fars harde neve en tentakel, en fangarm som ville innhente ham. Brødrene og søstrene ble til små ormer i tankene hans, som forflyttet seg med morbide rykk i kropper med blottlagte innvoller. De ville komme opp ved ham, og ta små biter. Bit etter bit etter bit. De var deler av ham han helst ville glemme. Han ville ikke ned dit. Han ville ikke.

Noe i ham kjempet. Noe i ham skrek med stemmen til et spedbarn og en gammel mann. Bevisstheten om det gjorde at en frisk strøm grep tak i ham og løftet ham. Stemmene og sangen ble langt borte. Tentaklene og fangarmene søkte i blinde, og svaiet forgjeves der nede. Han ble brakt videre. Brakt til et minne i barndommen han trodde måtte bety noe. Det er de små øyeblikkene som former oss, mer enn langvarig slit og monumentale hendelser. Ja, de små øyeblikkene og den pust av skjebne de bringer med seg. Det som har vært og alltid vil være vokste mot ham.

Trompeter. Trompetene flerret morgengryet. Drønnet fra tusen føtter nærmet seg mot der Aeztus stod. Forventningene vokste i den store folkemengden som en blanding av eufori og hysteri, og Aeztus kjente begge deler fare over den lille barnekroppen. Han ville frem dit, han ville se. Men han var liten, så altfor liten til å bare kjempe seg frem. En unnselig gutt med spinkle armer.

Foran ham var en mur av svettende kropper som tilsammen utgjorde byens godtfolk. Bakere, kjøpmenn og arbeidskarer. Og en skare med hvinende kvinnfolk i alle aldre som så ut til å løfte på skjørtene litt vel mye mens de forsøkte å nærme seg begivenhetens sentrum sammen med ham. Det kunne minne om en skokk krøtter som var blitt sluppet ut til vårbeite, og her var det alltid den minste som måtte unngjelde. Rompa til en av kvinnene kolliderte med hodet hans, og sendte ham deisende rett i bakken.

Men nysgjerrigheten hans kunne ikke overvinnes av selv slikt et uverdigg tilbakeslag. Han presset seg inn mellom kroppene, og angret nesten med en gang. Flere var kommet til nå, lokket av brakket fra krigstrommene som allerede nå slo mot brystkassen. Aeztus kjente at han ble mast som i en kvern mellom ulike kroppsdelar. Han prøvde å skrike til dem at han holdt på å bli kvalt, og at de måtte slippe ham ut. Det var den samme bakenden igjen som stod for den verste ugjerningen. Den tilhørte visst en spesielt diger kjerring. Men alle var for opptatt med sitt til å høre de halvkvalte ropene hans.

«Lenge leve rikets hær!» brølte en kjøpmann. «Lenge leve Sargon, den sanne konge!» stemte en annen i. Et enhetlig hurrarop bruste opp fra folkemengden. Hæren som kom marsjerende var like ved nå. «Der er de! Der er de! Se Akkads edle banner!» ropte en stemme entusiastisk.

«Åååh, se, han er så kjekk og mandig,» kvitret en kvinnestemme. «Han er sikkert en farlig drapsmann. Jeg blir nesten redd jeg.»

«Hold på serken jente. Han er min. Det der er et stykke adelighet jeg gjerne skulle satt klørne i,» sa det fyldige kvinnfolket som holdt på å skvise istykker Aeztus.

«Hvilken av dem?» kniste den første. «Jeg vil ikke dele, men vi kan ta hver vår.»

«Den eldste selvsagt. Jeg trenger ikke smågutter. Jeg skulle ønske han ville bortføre meg en mørk natt og bare bruke meg igjen og igjen mens han ser på meg med de øynene.»

«Slurvkjerring. Hvorfor skulle han gjøre det? Du er jo forresten gift,» protesterte den første. «Jeg håper heller han tar meg så han kan putte en liten prins i magen min.» En mengde kvinner begynte å le. «Så kan jeg leve livets glade dager i palasset, og dere komme å vaske for meg.»

«Han vil vel ikke ha et magert fugleskremsel som deg. En skikkelig mann vil ha et erfarent kvinnfolk som vet å behandle både det ene og det andre. Spesielt når han ser disse godsakene.» Den fyldige kvinnen bøyde seg frem og løftet forfengelig på den tunge barmen. Aeztus satte veldig liten pris på det i sin fastlåste posisjon.

«Så uanstendig du er. Mine er fastere forresten ...»

«Åååh!» hvinte en ungjente. «Han så på meg! Han så på meg! Hold meg før jeg dāner!» Kvinnestemmene eksploderte i en vill hvining og latter, og druknet ut den feminine duelleringen han overhørte uten å skjønne halvparten en gang. Aeztus hadde fått nok. Det var nå eller aldri. Han skulle få det med seg, koste hva det koste ville. Han kastet seg helt ned på alle fire, og krabbet som en orm i sikksakk mellom bena på de som stod i veien, mens han gjorde sitt beste for å ikke bli trampet ihjel. En kvinne hylte indignert da han var under henne, uten at han helt skjønte hva det var å ta på vei for. Han var nesten igjennom nå, tumultene der fremme økte i styrke.

Plutselig var det noen som ville fram, og gjorde at hele folkemengden ble presset bortover som om den var fanget i en strøm. Beina begynte å forflytte seg raskere enn Aeztus kunne følge med. Noen trakk på hånden hans, og han fikk et slag i ansiktet. Aeztus kavet desperat og tårene strømmet på. En voksen mann trakk rett på ham, og han mistet pusten helt. Aeztus skjønte han måtte opp eller risikere å bli trampet ihjel. Med et vræl reiste han seg og var fanget i folkemengden som strømmet bortover. To kropper skviste ham mellom seg, før han spratt løs fra dem som en kork fra en flaskehals. Han vaklet midt ut på gaten før han falt sammen på knærne, og tårene fortsatte å dryppe ned i støvet der han satt.

En sandalkledd fot ble plassert rett foran ansiktet hans. Blikket til Aeztus gled opp de kraftige, solbrune lårene og festet seg til et sverdskjefte i et bredt belte.

«**Ummanate, batiltu! Hær, holdt!**» tordnet en stemme over ham. Den tilhørte visst en løve eller en gud. For Aeztus gynget bakken da tusen føtter ble satt ned samtidig. De taktfaste trommene stanset etter et siste usikkert dunk. Et gisp gikk gjennom mengden og det ble veldig stille. Aeztus

fant ut at han måtte våge seg til å se opp, men sollyset druknet ut ansiktet til den som stod over ham.

Det første Aeztus så var de to slangene som gapte på banneret over hodet til mannen. Han kunne høre vinden stryke gjennom tøystoffet. Så angret han på at han hadde sett opp da konturen under ble til en skygge, og skyggen antok formen til et ansikt. En høy mann i bar overkropp tronet over ham, og hodet og nakken var dekket av et leopardskinn. Ansiktet var låst fast i uttrykksløs undring, før et sadistisk glis krysset det på langs. Aeztus gjenkjente det gliset, det var sånn de store guttene i nabolaget så ut når de bestemte seg for å gi ham bank.

«Hva er dette for slags gjørmefisk! Ved An, for et ynkelig syn!» sa mannen høyt. Jubelen lenger bort stilnet også.

«Det er jo bare en liten gutt, Amar. Og ganske så ressurssterk siden han greide å presse seg helt hit. Jeg har aldri sett en større folkemengde,» sa en annen stemme. «Går det bra, småen?» Aeztus så ikke hvem det var, og reagerte ikke på henvendelsen. Blikket hans var fortsatt transfiksert på den høye mannen, som en gnager ser opp på en slange og bare venter på dødsstøtet. Først da mannen tok det reptilske grønne blikket fra ham og så på folkemengden, turte Aeztus å orientere seg.

«Er dette en dårlig vits? Hvem er det som hiver småunger på oss? Vi er ikke veldedige tempeljomfruer, om det er det dere tror. Hvem skal stå til rette for dette her?» Stemmen til Amar dirret vagt av harme, men så skiftet han plutselig over til en spøkefull tone. Han gløttet ned på Aeztus et øyeblikk og smilte vennlig. «Det må jammen være den første gangen i historien noe slikt skjer. En liten spjæling stanser en hel hær. Nå må vi returnere til palasset i skam. Hva vil vår far si når han får vite at vi har blitt beseiret av småunger?» Folk begynte å le når de endelig hadde fått tillatelse til det. Nervøsiteten deres løste seg opp i muntherhet, akkurat slik Amar hadde tenkt det. Dette var en spøk de visste å kunne verdsette. Trodde de, tenkte Amar i sitt stille sinn.

«Det er jo gutten til de i fattigkvarteret!» ropte en stemme hjelpsomt. «Faren hans er en arbeidsmann som tjener under bestyreren til hus Kulaba.» Folk moret seg og dultet hverandre i siden.

«Jaha? ... en fattiggutt,» sa Amar.

Aeztus så mot den andre gutten som stod foran alle soldatene. Han stod og lente seg mot et spyd. Han var verken så høy eller så skremmende, og pannen rynket seg tankefullt. Det åpne ansiktet og det fortrolige blikket syntes å si til Aeztus at han ikke hadde noe å være redd for.

Stemmen til Amar forandret seg plutselig drastisk og steg opp som et skingrende skrik. **«Tror dere jeg vil finne meg i det? Tror dere? Vel, nå blir jeg nødt til å henrette ham for å ha stått i veien for meg på min dag av ære! Synd for ham! Dere får ta med liket til foreldrene etterpå og lime det sammen til begravelsen!»**

Det gnisset metallisk da et stor sigdsverd sprang fri fra sliren over hodet på Aeztus. Blikket

hans festet seg fascinert på den skarpe eggen. Det gikk et forskremt sus gjennom folkemengden der Amar stod med et hevet sverd som glitret vakkert i solen. En ung kvinne begynte spontant å gråte på Aeztus vegne. Akkad var i de dager mer fryktet enn det var elsket, og ryktet om husets grusomhet marsjerte foran dets navn.

Men Aeztus var ikke redd. Han gjenkjente straks situasjonen. Det hadde hendt at de store guttene gjorde det samme med ham når han viftet mot dem med lekespydet sitt. Da hendte det at de dro han inn i en mørk bakgate, satte ham på kne, og lot som om de skulle skjære over strupen hans med arbeidsknivene sine. Aeztus hadde lært at de sluttet med det om han ikke gråt og hylte. Blikket hans stirret i vill undring på sverdet til Amar, en undring som de fleste mistok for frykt.

«Bror, det er en småunge ...» sa den andre gutten.

«Slapp av, jeg vet hva jeg gjør, Shulgi,» hvisket Amar tilbake. Han byttet over til sin offentlige stemme igjen. **«Klar til å dø, småen? Bare hold hodet rolig, så gjør det ikke vondt. Nå skal vi gjøre et fint lite snitt her. Hehehe!»**

Akkurat da greide ikke kvinnen som hadde grått å se på lengre. Empatien hennes fortrenget all rasjonalitet. Hun brøt ut av mengden og kastet armene rundt barnet. Aeztus syntes det var rart, han hadde aldri sett henne før. Han skjønte lite av beskyttelsesinstinktene som finnes i de av hunkjønn. Ansiktet til Amar fortrakk seg i et urovekkende misfornøyd uttrykk, mens han øynet henne på en måte som tilsa at han ville bruke sverdet på henne også.

«Vis nåde, prins. Vis miskunn til Uruk og dets barn,» ble det ropt fra mengden. Folk visste ikke riktig hva de skulle tro. De klokeste syntes det virket litt søkt å skulle slakte småbarn, men mange hadde vært vitne til såpass mye brutalitet at de ikke kunne utelukke det helt. De mest følsomme reagerte rett og slett med forferdelse.

Den unge kvinnen krøket seg sammen over Aeztus, og gjemte bort ansiktet mot halsen hans så den ble våt med tårer. Aeztus fortsatte å se på sverdet. Han som het Shulgi tok tak rundt henne, og hvisket noen ord i ørene hennes. Han bendte opp fingrene hennes, og løftet henne vekk fra Aeztus. Han ble stående med armene holdt fast rundt livet hennes, mens han av og til hvisket beroligende til henne. Hun så mest ut som hun ville kaste seg mot Aeztus igjen.

Amar gliste bredt og bestemte seg for å gjennomføre sin figureerte henrettelse. Sverdet ramlet nedover mens folkemengden gispet. Kvinnen skrek høyt. Aeztus konsentrerte seg om å holde blikket til Amar. En del av ham sa at han kanskje kom til å dø likevel, men han brydde seg ikke om det. Den skarpe eggen suste rett forbi ansiktet og traff bakken foran ham med et brutalt dunk.

«Det må jeg si ...» mumlet Amar. «Han blunket ikke engang. Hva sier du til det, Shulgi?» Sverdet ble løftet opp så det drysset sand rundt eggen, og ble smekket ned i sliren igjen med et metallisk «tschook!» Kvinnen kastet seg for knærne til Amar og begynte å overøse ham med takksigelser. Amar så på broren mens han himlet med øynene, før han la begge hendene bak hodet

så det så ut som hun drev med noe helt annet. Han var visst alltid slik.

Folk pustet lettet ut. Så fikk dette en lykkelig utgang, tross alt. Selv om det var ventet at adelen skulle te seg med bravur og arroganse, det var faktisk en del av idealet for dem, så var Amar ikke så rent lite i overkant. Han var for mye for for mange, rett og slett.

«En modig liten fyr. Ingen tvil om det.» Shulgi grep om begge skuldrene hans og løftet ham opp på beina. «Hva er navnet ditt, gutt?»

«Aeztus,» pep Aeztus.

«Og jeg er Shulgi, prins av hus Akkad. Den brutale fyren der er broren min. Ikke bry deg om ham. Han kan være litt av en tulling noen ganger.»

«Hvilket grunnlag har du for å si det ... Lyst på juling?» knurret Amar. Han var litt skuffet over at forestillingen hans ikke hadde den ventende effekten som skulle putte ham i en totalt overlegen posisjon, hverken på den ungen eller de som så på, sånt rent bortsett fra det gråtende kvinnfolket, da. Tanken slo ham at ungen kanskje var evneveik, slik at han ikke var istand til å føle frykt. Når sant skal sies var dette en antakelse, som selv om den ikke var helt riktig, dreide seg inn mot de faktiske forholdene på dette tidlige stadiet av Aeztus sitt sjeleliv.

«Som sagt,» smilte Shulgi. «Hør her, jeg ble imponert over hvor modig du er. Mot er den høyeste visdom, pleier Majid å si. Så hva sier du til å bli med i hæren vår?»

«Åja, Shulgi, jeg mener mektige prins Shulgi. La meg bli med dere,» sa Aeztus og stirret med utilslørt beundring på rekkene av menn som stod tålmodig oppmarsjert bak prinsene. Det blåsvarte skjegget til mange skinte i det skarpe lyset, og mange så på med glimt i øynene. Guttungen var en av deres egne, det skulle være sikkert. For dem tilhørte prinsene en annen, mer opphøyd rase, uansett hvor mye respekt de kommanderte. Aeztus slukte til seg detaljene i soldatene, på spydene, og på slangebanneret som var reist over dem.

«Mot er vel og bra. Uten mot er en mann en hund,» sa Amar. «Men suksess er alle menns målestokk. Er du en av dem som lever i triumf og kan fråtse i seierherrens rett? Dine foreldre er av de lave på jorden, så ditt opphav taler mot deg.» Han så tvilende ned på Aeztus.

«Vel, du skulle fått blitt med. Men du er rett og slett for liten ennå. Vi vil ikke at noen elamitter skal koke opp suppe på deg. Når du blir mann, eller rettere sagt får hår på ballene, er du mer enn velkommen hos oss.» Shulgi så skuffelsen som tegnet seg på barnefjeset, og fikk en av sine lyse ideer. Han visste hvor mye symbolske handlinger kunne feste seg hos folk, selv om han ikke kunne innse rekkevidden av det han gjorde, og heller aldri skulle få se enderesultatet av det. «Inntil den dagen skal jeg gi deg en gave. Vis den til meg om noen år, og jeg vil huske deg.» Han åpnet en lærpose han hadde festet til beltet. Han begynte å rote rundt i den.

«Hvorfor er øynene deres grønne?» spurte Aeztus likefremt. Han hadde aldri sett noe slikt, og gløttet prøvende på både Shulgi og Amar.

«Mor pleide å si at det er fordi vi stammer fra gudene,» svarte Shulgi. «Tror du på det?» Aeztus svelget bare, han syntes det var et tåpelig spørsmål. Selvsagt stammet de fra gudene. Kanskje Enikil eller Gilgamesh, eller til og med Ea.

«Lille Shulgi savner mamma,» sa Amar med en parodi av medfølelse i ansiktet. Hånen var smurt i tykke lag på stemmen hans.

«Jeg gjør det ja, og det vet jeg du gjør også. Så klapp igjen!» glefset Shulgi tilbake. Det var sjelden han tok igjen mot broren, men om han gjorde det var det alltid med en skarp observasjonsevne. Denne gangen var intuisjonen hans sylskarp, og ansiktet til Amar ble stivt.

«... Ja, jeg savner henne også. Ved gudene, ikke ta sånn på vei, det var bare en spøk.» Amar ble stille en stund. «For meg er min mor den vakreste og reneste kvinnen i verden. Ingen kvinne kan gi meg det hun ga meg, og jeg skulle ønske jeg kunne se henne en eneste gang til,» proklamerte han med dyp stemme. «Det er ikke overraskende at du føler det samme, bror. Vi er en, vi to.»

I et lite øyeblikk syntes Aeztus at han så en mørk skygge passere forbi øynene til Shulgi, som om fortiden minnet han om falskheten i de ordene. Men det var bare et skybrudd som hurtig trakk seg tilbake. Han hadde lært å skjule det, og Aeztus forstod. Hjemme måtte de begge skjule sitt sanne selv. Dragningen mot denne gutten som var så lik seg selv ble enda sterkere. Endelig fant Shulgi det han lette etter. Han dro frem en liten figur laget av tinn fra posen som inneholdt terninger i alle former og fasonger. Det var en mann som holdt i et spyd og så særdeles staut og målrettet ut.

«Broren min og jeg bruker disse når vi spiller krigsspill mot hverandre. Terningene her teller litt, men det er strategi og tankekraft som avgjør. Jeg vinner som oftest ...» Shulgi smilte skjevt allerede før tiraden regnet over ham.

«Har du hørt slikt piss. Jeg gruser rompa di når det skal være, din uforskammede skrytepave,» kontret Amar.

«Ta den, og vis den til meg. Så er du med i hæren.» Shulgi slo ham på skuldrene. «Fortsett slik og du kommer til å nå langt, gutt. Aldri vis noen frykt, uansett hvem de er. Mot er ikke alt, men det teller for mye.»

«Kan vi gå nå?» knurret Amar. «Det sømmer seg ikke for deg å henge med småunger, med mindre du er blitt pedofil da. Mor sa også at det ikke er noen skam i noen som helst legning, så jeg får vel godta interessene dine isåfall.» Shulgi smalnet øynene mot Amar. «Uansett, en modig jævel, det må jeg si.» Amar fant ut at det var best å holde seg inne med det populære konsensus tross alt, så slapp han å miste ansikt selv om ting ikke hadde gått som planlagt. «Gratulerer småen. Vi ser deg i hæren om en sju-åtte år.» sa han, og fikk det til å høres ut som om han hadde latt gutten gå igjennom en vennskapelig test. Han smilte beskjemt, og rotet hånden rundt i håret på Aeztus. Et sukk av anerkjennelse kom fra mengden til dette. Ja, Amar var på mange måter et prakteksempel på en sosial manipulator. Alt til sin fordel. Alt til sin EGEN fordel ...

«**Ummanate, allik! Hær, sett i marsj!**» skrek han høyt. Det raslet og dundret da hæren satte i bevegelse igjen. Aeztus stirret på som hypnotisert. Det siste han så av de to var at Shulgi blunket konspiratorisk til ham over skulderen. Han ble stående med tinnfiguren i hånden mens soldatene passerte. Jubelen fra folkemengden steg opp med fornyet kraft, men han hørte det knapt. Han ble stående slik til bare støvet som ble virvlet opp var igjen av det marsjerende opptoget. Langt der oppe ble bymurene åpnet med storslått seremoni. «Holdt, hvem der!» møtt med ropet «Vi er prinsene, peta babu! Vi er prinsene, åpne porten for oss!» Så ble de store bronsedørene slått åpne til sletten utenfor. Trompeters torden, trommevirvler og vimpler som smalt i vinden fulgte Uruks mektige hærstyrker mens de marsjerte ut til heltedåder som det ble hvisket om i eventyrene. Gilgamesh, løvedreperen, oksefelleren. Løven av Ur som drepte tyve menn med bare nevene.

Aeztus stod som forsteinet i tankene sine. Han drømte seg bort, vel så mye han kunne før kvinnen som ville redde ham tok hånden hans og marsjerte stolt bort til sine medsøstre. Aeztus kjente henne igjen som en av kvinnene som hadde kranglet tidligere. For henne var det en vellykket dag. Hun hadde fått reddet gutten, og hadde allerede overbevist seg selv at uten hennes inngripen ville gutten vært hodeløs. Og, hun hadde fått bevisst for alle og enhver nøyaktig hvor GOD hun egentlig var. Så det. Utpå kvelden, når hun gjenfortalte hele opptrinnet til resten av familien sin, var det blitt til en historie der kun hennes skjønnhet hadde stanset Amars grusomme hånd, før hun hadde fått ham til å gråte og be om unnskyldning. Med tanke på Amars personlighet var dette et fullstendig og totalt urealistisk scenario for de som kjente ham.

«Neimen, se på denne godbiten. Han er prinsenes yndling, det skal være sikkert.» Det var den forferdelige og fyldige kvinnen igjen. Hun tok tak under armene hans og løftet ham i været som et trofé. En mengde fruentimmere strømmet på, og begynte å ta på ham på de unevneligste steder. Aeztus merket at han ble knallrød, mens han knuget tinnfiguren i neven så han ikke skulle miste den. Han befant seg nå i den ukomfortable stillingen av å være alles øyensten.

«Se, han liker ikke oppmerksomheten. Haha!» skvaldret en av kvinnene. Tjukka selv plasserte en hånd på bakhodet hans, og presset likegodt hele ansiktet hans ned i den fyldige brystregionen. For andre gang den dagen stod Aeztus i fare for å bli kvalt.

«Du kommer til å få smaken på disse når du blir litt større, det kan jeg love deg. Du får komme å besøke meg, om min husband ikke protesterer da,» ertet hun.

Kvinnen tok etterhvert hintet når han begynte å sprelle vilt som en ulydig valp i armene hennes, og han ble sluppet til bakken etter å ha fått enda et ydmykende klaps. Aeztus løp hjem, og hodet og hjertet bruste over. I håndflatene betraktet han hver eneste detalj av tinnfiguren. Tenke seg til, den hadde vært med i et krigsspill. Aeztus forestilte seg hvordan Amar og Shulgi kjempet med tusenvis av disse brikkene mot hverandre i en stor sandkasse. I tankene hans vant Shulgi hver gang.

Da han omsider var hjemme ble han møtt av morens forskremte blikk. Det var umulig å holde ryktet om det som hadde skjedd skjult. Så Aeztus satte seg på en krakk, og dinglet med bena i løse luften mens han ventet. Han betraktet moren stille. Håret var blitt gråere, og knuten det var bundet opp i syntes enda strammere. De nervøse hendene for over kopper og kar enda en gang. Aeztus ville gjerne gå opp til henne og være der for henne, men hun hadde blitt et speil som kun tok innover seg den virkeligheten som var blitt kastet over henne. Sitt egentlige selv hadde hun presset langt inne i dette speilet, til det punktet at hun ikke kjente det lenger. For henne ville det å anerkjenne sitt eget selv være en utilgivelig forbrytelse, et forferdelig svik. Hele tiden vokste bildet av en skikkelse i det speilet, fylte det til randen. En gang skulle det samme skje med Aeztus.

Ut på kveldingen gikk døren opp. Det var fars foroverbøyde skikkelse. Uten et ord løsnet han på lærbeltet rundt livet, og la det i et dobbelt lag i den grove neven. Den andre neven ble klemt så hardt rundt nakken til Aeztus at han kjente noe knase i seg. Mens mor stod og så på ble han bøyd over spisebordet. Allerede mens han stod der foroverbøyd med kjortelen røsket opp til livet og rompa bar visste han det. Han hatet ham. Hatet hver rynke i det furete ansiktet. Hatet de skarpe øynene. Hatet lukten av den motbydelige sykdommen hans. Hosten. Slimet som surklet i lungene. Hatet det. HATET DET. Den skarpe smerten traff som et lynnedslag.

«Hvordan er det meningen at denne familien skal ha et anstendig rykte med slike som deg!» brølte far. «Å stanse hærens opptog. Er du klar over hva du har gjort?» Spørsmålet ble kastet gang på gang mot ham, sammen med læret på beltet som laget dype røde søkk over ryggen og rompeballene. Aeztus brant, flommet over, gikk i stykker, men bare inni seg. Alt som var ham ble trukket tilbake til et bittelite punkt inne i brystet. Der kvernet det og kvernet det. Tinnbrikken var hans. Han hadde gjemt den før han kom hjem. Far ville aldri finne den. Far ville aldri vinne. Den lille gutten laget ikke en lyd til den stigende crescendoen av slag. Mor stod å så på. Dette var en del av hennes passive aksept. Det var en del av hennes stille svik.

«Hva kommer folk til å si. Er du klar over ...» Far begynte å hoste høyt og raspende. Anstrengelsen fikk slimet som aldri kom opp til å tykne. Enda et par ganger laget beltet hans røde striper, før hosteanfallet tok overhånd. Aeztus rørte seg ikke mens gubbejævelen krøket seg sammen og hostet rasende. Hver gang undertrykte han et rop. Lungetæringen hadde kommet langt, den var allerede på et avansert stadie.

«Kom kjære. Du er trett. Kjære, du må hvile.» Mor kom opp til ham og grep han om armene. Brått vendte hun hodet. «Se barn. Se hva du har gjort med din far. Så ulydig du er!» Beltet falt til golvet mens hun eskorterte ham bort til sengen. Der la hun ham ned og begynte å synge for sin syke mann. Det var slik hun viste at hun brydde seg om sin sønn. Hun hadde i det minste fått stanset slagene.

Aeztus stod der lenge før han rettet seg opp. Han var likeglad der han trakk seg tilbake til

matten på golvet. Han forsøkte ikke engang å kjenne på sårene. Sykdommen hadde stanset det. Det var fint at den var der. Mens han lukket øynene og hørte på nynningen, visste han ikke at om et år kom far til å være død. Om to år ville han være foreldreløs, og livet slik han kjente det ville være slutt. Episoden med Amar og Shulgi ble aldri senere nevnt, og familien hans startet den langsomme ferden mot undergangen. For den som har den skal få, og den som ikke har noe, som Aeztus, blir fratatt selv det lille han eier. Det var bare en siste rest av barndom å klamre seg fast til nå, og selv når han lekte i gatene var han aldri helt den samme.

Ikke lenge etter ble det klart at Aeztus aldri skulle få sjansen til å gi Shulgi brikken tilbake. Han fikk med seg Amars gjenkomst på en bære. Liket var svøpt inn i hvite kleder for å skjule de forferdelige sårene, og på hver side av båren lå et spyd som skulle følge ham til graven og til underverdenen. Der kunne kampene fortsette. Hans far marsjerte foran båren, og ansiktet hans røpet ingen følelser. Ved siden av båren gikk Alulim og Dumuzid. Etter det fulgte en annen bære som var tom, den hadde bare en bulkete hjelm. Det var da Aeztus skjønnte at heller ikke Shulgi ville komme igjen. Bak det fulgte et opptog av gråtekoner som rev og slet seg i håret og klorte opp sine egne ansikter.

Aeztus ble stående iskald. Hvordan kunne hans helt ha feilet? Men så skjønnte han det. Å feile var ikke å dø. Å feile var det å svikte seg selv. Han så det for seg nå. Shulgi hadde falt med sverdet sitt lynende i sin hånd, der han stod på toppen av en dyngge av lik og spredte død og fordervelse til sine fiender. Han hadde ledd da de ga ham nådestøtet, for han visste at selv om han døde, så hadde han seiret. Ja, slik var det. Helt bakerst i opptoget strevde fire menn med å slepe med seg en fyr som knapt kunne stå på beina. Det store skjegget hans var fylt med sikkell, og på veien måtte han stanse for å kaste opp i rennesteinen. Uverdigg, tenkte Aeztus. Tenk å oppføre seg slik i heltens storslåtte begravelse.

Aeztus beholdt denne brikken i mange år. I hans tid som slave, var det ofte den han stirret på om natten. Noen ganger trodde han det var bare den som hindret ham i å gå fra forstanden. Den representerte alle hans drømmer, alt det han var. Det denne brikken hvisket om var noe han måtte holde hemmelig slik at verden ikke skulle ta det fra ham. Alt det han var ... alt ... alt ... alt.

Døren til denne delen av fortiden lukket seg. Aeztus fløt fritt en stund. Fri for bevissthet, seg selv og sine tanker. En ny, kraftig strømning løftet han til en høyere del av underbevisstheten. Han nådde etterdønningene av mer umiddelbare hendelser. Igjen var det folket i nabolaget som var der. Denne gangen ville de knuse drømmen hans, og han måtte hindre dem. Azara. Alt ... alt ... alt ...

Hvorfor hadde de gjort det? Hvorfor hadde de gått løs på kongens datter og satt seg opp imot den ordenen verden var satt i? Skjønnte de ikke det var synd? Om de bare kunne se det han så. Om

de bare kunne fatte det han skjønnte, og som var åpenbart for alle. Sannheten om Akkads rett til å herske ropte til dem om sin gyldighet. Vanligvis gjorde ikke Aeztus filosofiske vurderinger om verden rundt seg. Det skjedde bare slik som nå, i underbevisstheten hans. Hans verdenssyn var derfor en del av instinktene i hans innerste vesen, og ikke hans forstand. Om noen skulle spørre ham, ville han ikke kunne forklare hvorfor han trodde. Han ville bare kunne peke mot det han trodde på. Spørsmål var vanskelige, men svarene var enkle. Her, i tankene hvor ingenting kunne forstyrre ham, stod de prinsippene han trodde på skrevet over horisonten med gull. Han trengte ikke forklare dem. De var der!

Med et grøss gikk det opp for ham at han hadde kjent igjen noen av ansiktene der ved bærestolen. Det hadde gått altfor langt. Han hadde trukket våpen mot dem, sine egne. Hva som egentlig hadde skjedd var fortsatt uklart, men med denne uklarheten kom en vag erindring om at han var skadet. Så det var derfor han var her, på dette dype stedet. Han hadde slaktet dem som dyr. En tanke han nektet å anerkjenne slo rot i ham. Han håpet ingen hadde gjenkjent ham. Hvorfor ville han aldri innrømme, selv her i dypet i sin sjel. Grunnen var at prospektet ved å gi sitt ansikt til kjenne bar med seg en følelse også. Var det skam? Aeztus slo det av seg. Han presset det bort.

De hadde tvunget ham til det. Om han hadde behandlet dem som dyrene ved slakterbenken var det fordi de oppførte seg som dyr. Ulydighet må tuktes, hadde far sagt. Tuktes hardt. For den som feiler i å straffe det onde, befaler det onde til å bli gjort. Og hva kunne vel være mer ulydig enn å sette seg opp mot sine foreldre? Hus Akkad var folkets forvaltere, og styrte derfor folket som en far oppdrar et barn. De hadde syndet. Det var SYND. Han hadde gjort det riktige. Likevel, denne ekle, litt beske følelsen hang likevel ved ham. Aeztus fant ut at han måtte være hard mot seg selv. Hardere enn han hadde vært mot selv de forledede og de tapte. Slik slapp han å konfronteres for visse ubeleilige kjensgjerninger som stod i veien for sannheten.

Underverdenens hav, Apsü, holdt fortsatt på ham. Aeztus visste at han før eller senere måtte velge. Enten kunne ham bli her, hvor merkelige skapninger av og til svømte forbi. De var alle vandrere på en fortapt sti. For det meste lot de ham være i fred, men av og til kunne minnene bli til skikkelser som snakket til ham. De spurte om vanskelige ting. Det gikk opp for Aeztus at hans egen skikkelse var langt fra menneskelig. Skallet var skrellet av. Han var noe annet. Men hva han var ville han ikke se. Om han skulle ta med seg vissheten om det til overflaten, til sin egen bevissthet i våken tilstand ville han bli gal. Nei, om han ble, ville han tilslutt synke tilbake til den gapende avgrunnen der de ventet på ham. Han ville våkne, men kunne ikke. Noe i ham nektet fortsatt å konfrontere smerten og skadene i hans egen kropp.

Det er så mye lettere å la seg synke. Ned i glemselen, ned i dypet. Ned der ingenting kan nå deg. Fred. Strømningene rundt ham opphørte. Minnene ble borte, han ville ikke se dem likevel. Han sank igjen. Dypere enn han noen gang hadde vært. Sangen intensivertes rundt ham. Vakrere enn

noen gang før. Under ham åpnet en port seg i form av en vagina. Aeztus skjønnte at det var godt. Her var det trygge, det gode. Her var døden. En livmor han kunne gjemme seg bort i. Fri fra den konflikt og streben som var langt der borte. Munnen hans, som ikke var en munn, formet ordene. De steg som bobler opp mot den usette overflaten.

«Mor, jeg elsker deg.» Porten foldet seg ut for ham. Tentakelarmene kom ut fra den fuktige åpningen som vakre, dansende slanger. De buktet seg grasiøst mot ham. Sugekoppene festet seg til kroppen som ikke var en kropp. Gleden i ham gjorde at han sluttet å puste med det som ikke var lunger.

En gudehånd brøt gjennom vannet og søkte mot ham. Han åpnet munnen som ikke var en munn for å rope ut sin protest. Hånden fant kroppen som ikke var en kropp, han som ikke var noe, og lukket seg hardt rundt det som var i ferd med å forenes med helheten. Tårer som ikke var tårer var alt han etterlot seg da de vakre fangarmene slapp og sank ned igjen. Hånden trakk ham opp. Han bruste mot overflaten i en voldsom fart mens vannet strømmet forbi ham. Han fikk det tilbake nå. Navnet sitt, minnene sine, kroppen sin. SMERTEN. Den lynte mot ham fra overflaten. LYSET. Det var altfor skarpt. Han ble nådeløst løftet mot livet, mot azurets hvelving. Han nådde den delen av Apsü som vi såvidt besøker når vi sover. Det var like før nå. LIKE FØR. Aeztus ble vagt klar over sitt eget SKRIK AV SMERTE OG AV LYS OG AT DET VAR LIKE FØR.

Mørke.

Fullstendig og hel og perfekt var lydigheten til hans kjærlighet. Det var den kjærlighet som ikke stilte spørsmål, som bestod alle tester. Som la på hennes alter det kjæreste og det beste han hadde. Kjærligheten som aldri svant, som betalte alle priser. Og som gjorde det endelige offer med åpne øyne. Han hadde forsaket det vakreste som finnes for henne. Det var bra han ikke husket hva det var. Det var bra han ikke husket noenting.

Azara gjorde sin elegante entre med hodet hevet og skuldrene skutt bakover. Under de senkede øyenlokkene oppfattet hun skikkelsen av den unge soldaten. Han sov visst. Da det gikk opp for henne at hun ikke hadde noen tilskuere til å verdsette hennes feminine ynde, listet hun seg frem mot sengen. Hun ville ikke vekke ham riktig ennå. Som hos visse dyr var instinktet mot å observere en naturlig del av henne. Ofte lærte hun mer ved å gjøre betraktninger i det stille enn ved å føre samtaler. Og det var nettopp derfor hun var her, for å se og lære om noe som fascinerte henne voldsomt. Mot kunne hun skjønne. Det hadde hun nok av, mente hun. Og hennes far hadde en løves hjerte. Men fullstendig selvpoffrelse var noe annet.

Det første hun la merke til, var at rommet luktet av sykdom som har vært lenge innestengt.

Nesen hennes rynket seg en anelse. Ved siden av sengen var en vaklevoren krakk. Hun strøk kjolen på plass og satte seg ned på den. De grønne øynene lyste nesten sykkelig da hun lente seg frem for å ta ham nærmere i øyesyn.

Om hun ikke hadde visst bedre, ville hun ha tatt ham for å være en døende eller en tigger, noe som oppveksten hennes hadde lært henne at hun ubevisst måtte skyve til side til det punktet at man ikke engang anerkjenner at det er der. De begynnende furene i det ellers glatte ansiktet hans bar vitnesbyrd om harde kamper, lenge før en kjepp hadde fått halve fjeset hans til å hovne opp. Rundt hodet var det surret en bandasje av lintøy, og en brun flekk ved tinningen hadde gjort sitt beste for å renne igjennom tøyet før den hadde størknet. Armen var spjelket sammen i en slags form av tre planker. De ble holdt stramt sammen av lærremmer flere plasser enn hun kunne telle. Det så ikke ut som han kunne røre armen i den om han så ville, noe som også var meningen. Noen hadde tatt seg bryet med å slenge en brun striesekk over ham som teppe, den var dekket av brune flekker som ikke kunne være annet enn blod. Om alt blodet skulle ha tilhørt en person, ville han nok være død, tenkte hun, og løftet teppet på plass rundt ham.

Under kunne hun ane konturene av kroppen hans. Den så liten og ynkelig ut, som om det var et barn som lå der. Blikket hennes vandret hurtig fra det synet hun fant så frastøtende, og festet seg til ansiktet. Munnvikene var ikke stramme slik de hadde vært den dagen. Han pustet anstrengt gjennom nesen, og det rant gult verk fra øynene.

«Min helt,» sa hun høyt og tok hånden hans i sin. Han fortsatte å puste tungt. Mysteriet vokste seg enda mer uforståelig for henne. Hvordan kunne noe så ordinært, en så liten mann stå bak en slik umenneskelig innsats der alle andre feilet? Hennes aristokratiske bakgrunn og elitistiske mentalitet dikterte ubønhørlig at kun de kjekke og sterke ville ha mot nok til å kaste seg inn i en storm av bronse, slik hennes brødre hadde gjort. Hun var strengt opplært til å tro at det ytre reflekterte det indre, og til å mene at det edle kommer fra edel byrd alene.

Tankene hennes bruste opp, slik de alltid gjorde når hun oppfattet uregelmessigheter mellom opplæring og virkelighet. Paradigmet hun så verden gjennom forandret seg gradvis. Men hvordan kunne noe så ... frastøtende ... hun tok tanken i seg og erstattet den med noe annet. Hvordan kunne noe så unnselig utvise maskulin styrke og kraft i ånden, det hun i dypet av sin egen sjel så på som det eneste hun var villig til å bøye seg for? Hun klemte hånden hans hardere mens hun tenkte. Et vagt stønn kom fra ham til det, men ennå så åpnet han ikke øynene.

Azara lente seg over ham og klemte hånden hans en gang til. Han har et ærlig ansikt, tenkte hun, da øyenlokkene gled opp og de brune øynene festet seg på henne. Han smilte fraværende og Azara fant ut at hun måtte smile tilbake. Det tok litt tid før forståelsen kom over ham som et lynnedslag.

«M-min Sarratum!» utbrøt han med hes stemme. «Jeg er ikke verdig til denne, til denne

æren,-> hikstet han og forsøkte å komme seg opp i sittende stilling samtidig som han ville slå høyrearmen over brystet i et bukk. Det var et beundringsverdig forsøk, men også et dårlig valg, og ansiktet hans ble umiddelbart berøvet all farge da han forsøkte å røre den spjelkede armen. Azara fant ut at hun måtte roe ham ned før han ødela seg selv ytterligere i forsøket på å opprettholde den rådende etiketten.

«Du blir liggende nøyaktig hvor du er,» sa hun og la begge hendene på brystet hans for å presse ham bestemt ned igjen. «Du var der for meg i min time av nød. Trodde du jeg ville glemme deg? Da hadde det vel ikke vært mye ære i å se meg, hadde det vel?»

Han fant seg i å bli lagt tilbake, selv om han hele tiden så ut til å være i en tilstand av panikk. Blikket hans søkte hurtig rundt i rommet.

«Du kommer til meg ... alene?» hveste han anstrengt. «Du burde ikke,->

«Vi har nettopp møttes, og ennå forteller du meg hva jeg skal gjøre,» lo hun, samtidig som hun ble imponert over den tilstedeværelsen han selv nå utviste. Som de fleste kvinner foraktet hun den fjerne intellektuelle og beundret den brutalt tilstedeværende. Hun likte ham veldig godt allerede, og det var en god følelse. «Vel, riktig alene er vi ikke. Majid venter utenfor, i tilfelle du skulle finne på å krenke min person. Man vet jo aldri med de lavere stender ...» sa hun muntert.

«Jeg ville aldri forulempe min Sarratum,» fastslo han, fullstendig alvorstynget. Det å våkne, og det påfølgende sjokket ble visst for mye for ham. Selv om han kjempet imot, gled øyenlokkene igjen. Det er hodeskaden, tenkte Azara.

«Hva er navnet ditt?» sa hun, mye mer alvorlig nå. Stemmen hennes indikerte at hun ikke ville tåle å bli motsagt. Hun ville ha svar før han sank fra bevissthet igjen. Hun fant hånden hans, det hadde da virket før. Da hun klemte den kom han tilbake.

«Aeztus,» svarte han automatisk, fortsatt med lukkede øyne.

«Jasså, Aeztus.» Hun smakte på ordet. «Det er et edelt navn. Din mor er nok stolt av å gitt deg det, og av å ha født en så stor mann.»

«Min mor er død,» sa han. Øynene hans flimret. Hun skjønnte at han bare var delvis tilstede. Resten av ham var i fortiden, slik de syke, de gamle og de døde alltid er.

«Det er min ummum også,» sa Azara. «Jeg savner henne.» Hun hadde ikke noe imot å dele alt med denne mannen. Dels fordi hun likte ham, dels fordi han mest sannsynlig ikke kom til å huske så mye. Det punktet var det eneste hun tok feil av når det gjaldt Aeztus.

«Det vet jeg.»

«Hvordan vet du det, Aeztus?» Hun klemte hånden hans oppmuntrende.

«Din bror fortalte det til meg engang.»

«Åh,» sa Azara. «Gjorde han?» Hun hadde sine tvil. Det var lenge siden Amar hadde vandret til underverdenen der han falt omgitt av sine fienders kvestede kropper.

«Ja. Han ga med en figur og sa at jeg var modig og at jeg kunne bli med dem.» Han så ut til å anstrenge seg veldig. Han forsøkte å få fri venstrehånden, og hun lot ham slippe da hun skjønnte at han ville noe. Han lette etter noe ved brystet. «Her,» sa han, og la en liten tinnfigur i hånden hennes.

I et øyeblikk stivnet blodet hennes. Tinnfiguren var nøyaktig lik de hun hadde sett i palasset på hennes brødres værelser. De var en del av et unikt lekesett en kjent håndtverker hadde tilvirket til en eller annen fødselsdag for lenge siden. Azara hadde puttet en i munnen og svelget den, og hadde gjort moren panisk og brødrene svært forbitrede. Amar hadde villet skjære den ut av henne med kniv, og Azara hadde trodd ham. Mor hadde blitt veldig sint på ham for det. Azara hadde gjemt seg for ham i en uke, helt til brikken kom ut igjen av seg selv.

«Aeztus?» begynte hun usikkert. Da hun ikke fikk noe svar klemte hun hånden hans igjen.

«En dag skal jeg tjene akkurat som denne brikken,» konstaterte han. «Jeg må bare bli større først,» mumlet han. Ordene hans fikk et ufrivillig komisk preg, siden de kom fra en voksen mann. Azara skjønnte at han gjenopplevde noe fra barndommen. Innsikten slo henne i det øyeblikket. Hun hadde nøkkelen til alle låser, hun måtte bare anvende den.

«Aeztus,» sa hun, og igjen var stemmen intolerant i sin søken. «Jeg vil at du skal fortelle meg alt om deg selv. Absolutt alt, forstår du?» Hun klemte hånden hans hardt. Øynene hans flimret ustanselig, mens han gjorde nettopp det. Hun trengte ikke engang bruke sin innsikt i menneskers sjeleliv, og alle sine manipulatoriske evner for å få ham til å åpne seg fullstendig for henne. Han gjorde det frivillig, og ga enkle, direkte svar på spørsmålene som ble mer og mer inngående. Da hun endelig var fornøyd, seg han utmattet sammen, og hånden hans var slapp i hennes. Hun reiste seg.

«Aeztus av Uruk,» sa hun høytidelig. «For det du har gjort og for den du er har jeg tre gaver til deg. Den første er en pung med tretti sølvmynter. For den kan du kjøpe deg et lite hus og en god kone. Jeg beklager at jeg ikke kunne gi den til deg tidligere, for da hadde du kunnet redde din familie. Og jeg beklager at du ikke ble voksen tidligere. Da hadde mine brødre levd nå.» Hun tok ut den velfylte pungen og la den ved siden av ham. Han rørte seg ikke, og hun så medlidende ned på ham.

«Den andre gaven er denne. Jeg har snakket med min far, og han har sagt seg enig i at en mann som deg sine talenter ikke bør sløses bort. Det er derfor hans befaling,» hun understreket nettopp det. «At du blir med i hans nasarugarde for å vokte hus Akkad. Jeg ville bli svært tilfreds om du gjorde det, for når jeg skal reise bort for å gifte meg trenger jeg å vite at noen jeg stoler på er der. Forstår du?» Hun syntes å se at han nikket nesten umerkelig.

«Den tredje og siste gaven er denne. Slik du utmerket deg for mine brødre, har du også utmerket deg for meg. Derfor gjør jeg deg til en av mine mest betrodde. Du kommer alltid til å være min venn, en jeg stoler fullt og helt på. Mine barn skal vite det, og deres barn igjen, at deg og dine barn er av de gode i denne verden. For å symbolisere denne foreningen i tillit og vennskap, gir jeg

deg denne ringen. Den tilhørte min mor og er meg meget kjær.» Hun la ringen i håndflaten hans, og hun så til sin tilfredsstillelse at han klemte hardt rundt den, selv om øynene hans var lukket. Azara samlet seg, det var nå det verste kom.

«Alt dette skal bli ditt, sålenge du oppfyller et krav.» Hun la begge hendene på sengen, og lente seg over ham. «Bli bra igjen. Du fortjener å leve, du fortjener noe godt i livet ditt. Forstår du?»

«Javel, Sarratum,» sa Aeztus. Han var litt våknere nå, og Azara smilte.

«Jeg vil ikke vite av slikt nikkedukkeaktig sludder nå. Du skal love meg det. Love at du blir bra igjen. Si det,» kjefte hun barnslig.

«Jeg ... jeg lover at jeg skal bli bra,» mumlet han.

«Si det igjen!» sa hun intenst.

«Jeg lover å bli bra,» kapitulerte han. Hun var endelig fornøyd. Azara kunne ane rekkevidden av det hun gjorde med intuisjonen sin. Hun kjente ham godt nok til det nå. Han ville aldri svikte henne.

«Nå skal du hvile,» sa hun. «Men det er en ting til før jeg drar.» Hun skottet litt bekymret mot forhenget, men da hun ikke så noen aktivitet der, vendte hun hodet mot ham igjen. «Dette er noe jeg aldri har gjort med noen mann.» Hun senket ansiktet mot hans, og kysset ham.

Majid stod lent mot veggen med armene i kors da hun kom ut, og hilset henne med et grynt.

«Vel? Var denne palaveren med en såret helt vellykket?»

«Det var den,» smilte hun mystisk, plutselig i veldig godt humør.

Majid betraktet henne uforstående, men så trakk han på skuldrene. Kvinner kunne finne glede i de mest uforståelige ting, slik de kunne lage problemer ut av de mest latterlige små detaljer. Majid var sikker på at om gudene skjenket befolkningen i Uruk paradisesnes gleder, kom det fortsatt til å være misfornøyde kvinner. Og motsatt. Om hele landet ble dratt ned i ulykksalighet slik som den unge soldaten, ville det fortsatt være kvinner som så mening i det. Det var vel derfor man trengte kvinner, tenkte han dystert. For å finne glede i små ting når alt som er viktig renner ut i sanden.

«Majid?»

«Ja, Sarratum?»

«Jeg vil at du skal forsikre deg om at denne soldaten får den aller beste behandlingen. Jeg har dessuten gitt ham en større sum penger, og vil ikke at noen parasittaktige igler skal stjele de fra ham i hans hjelpeløshet.»

«Jeg tviler på at helbrederne her vil synke så lavt,» sa Majid. Da han så at pannen hennes fortsatt var rynket i bekymring, fortsatte han. «Men jeg kan likevel nevne det for legen som er bestyrer her.»

«Utmerket. Gjør det veldig klart at overgrep mot ham vil påkalle min, og dermed også min fars vrede. Skal vi gå?» Hun løftet kjolen og marsjerte nedover gangen. På veien møtte de to menn som bar en bømme i noen reip mellom seg. I den lå en fot og skvulpet. Azara mistet all fargen i ansiktet, men så tok hun seg sammen. Hun klemte hånden hans ekstra hardt inntil de var ute i sollyset igjen. Den friske luften rensket alle sanser og tanker.

Sollyset ville ikke Aeztus se på en god stund ennå. Men det kunne være det samme. Han bar allerede en glødende sol inne i seg.

IX

«Hah! Den satt gutt!» Bahram vraltet bort til Ransin, og slo ham hardt på ryggen. Det hadde vært en av hans mest presise treffere den dagen. Tretti skritt unna stod en okseskalle tredd på en påle, og spydet hadde drillet seg fast i pannen under hornene. Skaftet dirret fortsatt.

De hadde fått tak i hodet fra en lokal slakter, og kjøttet var allerede så bedervet at det skled av i store flak. Skyen av insekter som hadde lettet ved sammenstøtet, senket seg ivrig ned igjen. De ville fråtse til de motbydelige kroppene var fullstendig oppsvulmet. Ikke så ulikt visse mennesker, egentlig.

«Kan du gjøre det etter meg?» Ransin la hodet på skakke og smalnet øynene. «Eller er det bare tomt skryt som kommer ut kjeften din?»

Han løftet et nytt spyd frem, og ble ikke det minste overrasket da det ble revet ut hånden hans. For første gang i sitt liv kunne han tillate seg å være litt spydig mot mannen, og også fortrolig nok til å svare ham på tiltale når skjellsordene kom haglende. Bahram kunne til tider være kameratslig mot ham, og Ransin likte oppmerksomheten. Shabbata hadde forlenget gitt opp å bryte inn når Bahram fortalte om livet sitt. Det var visst ikke måte på hva han hadde opplevd. Hvor mange slag han hadde deltatt i, hvor mange menn han hadde drept, og hvor mange kvinner han hadde ligget oppå.

For øyeblikket satt Shabbata med bena i kors under seg og betraktet dem. Han ville slappe av, sa han, men Ransin visste at han var mye dårligere til å kaste spyd. Enten kastet han langt uten treffsikkerhet, eller så kastet han presist uten noen kraft bak seg.

«Visst faen kan jeg det!» brølte Bahram og tok noen steg tilbake.

Han kom valsende forover og veltet nesten overende da han sendte spydet avgårde med all kraften i armen og overkroppen. Han så etter spydet og brølte og gaulet etter det. Like etterpå traff odden midt på dyreskallen, mens skaftet fortsatte oppover inntil hele skallen fikk overbalanse og

bikket over. Dyrehodet gikk i bakken med et smell. Fluene summet sinte til alle kanter.

«Ja! Enda en horunge er på tur rett til underverdenen!» Bahram knyttet begge nevene, og virvlet rundt mens han gjorde et slag i luften. «Skryt, hæ? Syns jeg ser det.» Han så ut til å more seg veldig.

«Åssen i helvete får du det til?» sa Ransin med store øyne. Uten at han hadde innsikt nok til å skjønne det, lot noe av grunnen til at Bahram likte ham i nettopp det utsagnet. Det, og løftet om hva Ransin en gang kunne bli.

«Hæhæ. Skrik ut av dine lungers fulle kraft, gutt, og spydet vil få en magisk kraft. Det kan føle hatet ditt, det kan føle lysten til å drepe. Når du sikter, se for deg ansiktet til noen du hater. Sikt nøyaktig, og treff nøyaktig. Det er hemmeligheten.»

De gikk bort til okseskallen som nå lå gjennomboret av to spyd. Odden til Ransin hadde gått nesten helt inn, mens Bahrams spyd hadde trengt inn til forbi skaftet. Bahram satte foten til dyrehodet, og vred rundt og røsket spydet til seg så det surklet i hjernemassen. Ransin vrikket løs spydet sitt, før han grep tak i hornene og satte skallen øverst på pålen. De helsikes Uruk-boerne dyrket visstnok okser, så det lå en viss tilfredsstillelse for dem begge i å vanhellige gudene deres.

«Fortalte jeg deg om den gangen jeg kjempet i fjellene som ligger i Karakum? Det er byer der også, vær du sikker. De er bygget langt oppe i høyden. Av og til er selve fjellveggene murer, med skyteskår og det hele. De er nesten umulig å innta. Ofte er det bare en smal sti som leder opp til inngangen, og hele tiden kan noen skyte deg eller lempe en stein i hodet ditt.»

De begynte å gå tilbake til der de hadde kastet.

«Nei, det har jeg ikke hørt om. Hvorfor var du der? Bor det mange der ennå?» spurte Ransin. Landet det var snakk om lå visstnok et sted mellom Sumer og Kuruksetra, og hadde nærmest et mytisk preg over seg. Det var visst her all sivilisasjon en gang hadde oppstått, før den ble brakt videre rundt om i verden. Men folket der var ødelagt. Landet hadde mistet sin fruktbarhet, og alle gode mennesker hadde forlenget dratt sin vei. Bare de onde var igjen, der de gjemte seg for hverandre i restene av sine fjerne forfedres byggverk.

«Nei, bare noen ville stammer. De er små, onde og feige. Oxus kaller de seg. Tro meg, stol aldri på en mann derfra. Jeg sov alltid med et øye åpent der. Men i noen av festningene er det store skatter som ble smidd langt tilbake i urtiden. Det var bilder av guder som ingen lenger husket navnet på. Døde guder, bare hatet deres var igjen. Jeg var der for å tjene under den som ville betale meg mest, så jeg selv kunne samle en stamme under meg en dag. De er som dyr. Noen av slagene, du kan ikke engang forestille deg det. De hater selv sine egne.»

«Jeg ville ikke likt å slåss med dem,» fastslo Ransin. «Hva om de bestemmer seg for å erobre landene rundt?»

«Du vet ikke mye om verden, gjør du gutt? De er ikke sterke. For hvert år blir de færre og

færre. Og krigerne deres flykter fra slagmarken. Kun i festningene sine er de fortsatt menn. I løpet av en mannsalder er det bare å spasere inn i de forlatte byggene og bære ut rikdommene. Jeg har sett hele landsbyer stå øde, og festninger holdt av bare en håndfull menn fra en døende stamme. Snart er de borte, og godt er det.» Bahram spyttet på bakken. «Jeg kjempet i to store slag der. To konger krevde retten til å herske, og møtte hverandre i åpent lende for retten til å kreve skatt. Med spydet mitt felte jeg banneret til fienden. De ble redde og flyktet. For en tid var jeg rik, akkurat som jeg hadde tenkt. Kongen jeg tjente under ga meg et halssmykke av rent gull.» Bahram fikk et drømmende uttrykk i ansiktet.

«Så hva skjedde? Hvorfor stakk du ikke bare når du hadde det?» undret Ransin seg mens han støttet seg til spydet.

«Vel, det var det andre slaget. Folkene under min konge likte ikke makten hans. De stakk ham i ryggen midt i kampen og gikk over til fiendene. Tro meg, de er nedrige de svina. Jeg bestemte meg for å ta bena fatt da det skjedde, mens alle sønnene til kongen ble omringet og hugget ned. De kom etter meg, javisst, men ingen våget seg innpå meg. De visste at jeg kunne slå ihjel halvparten av dem om de prøvde. Jeg ble forfulgt i flere dager. Tilslutt ble jeg lei og kastet halssmykket ned i en kløft. De gribbene ble opptatt med å finne det istedet for å ta meg.»

«Og etterpå kom du til Elam igjen?»

«Det stemmer gutt, det stemmer. Hør her, hvorfor tror du vi til stadighet var på plyndringstokt med Agushu? For moro skyld? Nei, vi samlet rikdommer for et formål, å en dag danne en sterk stamme. Med den kunne Agushu og jeg ha fått ekte makt. Ja, kanskje hersket over hele Elam, slik som Razhudan en gang gjorde. Han fikk selv de fisefine drittsekkene i disse byene til å skjelve en tid. Så hva sier du gutt, har du lyst til å bli med meg tilbake til Elam med tid og stunder? Slakte en høvding eller to, ta over mennene hans, og høvle noen varmlodige kvinner?»

«Det ville jeg likt,» innrømmet Ransin. «Det ville jeg virkelig.»

«Selvsagt. Hvem ville ikke det.» Bahram kastet hodet bakover og skrattlo. «Men først skal vi tjene i et år her under den tosken Haphura, måtte hans testikler falle av.»

«Det tror jeg da de har gjort allerede,» sa Ransin og høstet anerkjennelse i form av et enda høyere latterbrøl. Han smilte bredt til smigeren.

«Det er riktig for faen. Det finnes ingen ordentlige menn her. Bare fisefine drittsekker som snakker om lover og kultur. Tro meg når jeg sier det, gutt, det finnes ingen annen lov enn den makten som ligger i en stridskølle. Og kultur, det er hva menn lager når de har mistet seg selv. Husker du leksa gutt? Vis meg et skikkelig kast nå.»

Ransin snudde seg nervøst mot okseskallen. Han ville ikke bomme og ødelegge den gode stemningen som var blitt bygget opp. Nå gjaldt det å vise Bahram at han var dyktig nok til å bli med tilbake til Elam. Ransin rullet spydskaftet langsomt i håndflatene, så odden dreide rundt punktet han

siktet på. Han husket han hadde fått juling en gang han var for full til å forsvare seg, og forsøkte å huske ansiktet til den jævelen så han kunne se det for seg på oksehodet.

«Hvert spyd har ulik balanse,» sa Bahram. «Selv spyd av samme type er forskjellige. Du må la det ligge stødig i hånden før du kaster. Sikt med begge øya, og hat det du sikter på. Du treffer det du stirrer mot.»

Ransin gikk litt tilbake for å ta springfart.

«Når du løper, hold spydet vannrett mot bakken. Slik flyr det beinere. Hold høyrearmen så langt tilbake og så langt ut du kan, og kast når motsatt bein er fremst. Da skal du lene deg frem og bruke motsatt arm som motvekt. Få med all styrken i ryggen og midjen. Bruk alt du har. Klar, gutt?»

Ransin sugde inn luft til lungene. Ansiktet var tydelig for ham nå. En flirende skjeggjævel med et sleskt uttrykk.

«Få dreis i håndleddet når du kaster, men ikke hold spydet med hele hånden, la pekefingeren og tommelen slippe det. Da holder det seg rett i lufta. Etter at du har kastet, lar du hånden peke mot målet. Vis meg!»

Føttene til Ransin hamret mot bakken da han begynte å bevege seg.

Det voldsomme skriket fikk Shabbata til å se opp. Okseskallen ble truffet beint på, og ble revet av pålen.

«Ser man det, ser man det. Valpen har blitt ulv. Er du sulten på rikdommer gutt? Jeg kan gi deg det,» sa Bahram.

«Jeg har vært sulten hele livet,» sa Ransin, som sant var. «Jeg har tørstet etter ære.»

«Så ta imot det jeg gir deg,» sa Bahram.

Den brautende latteren var plutselig borte fra det brede ansiktet. Det var nå det begynte.

I de neste par ukene var Ransin med Bahram nesten hver dag ute på eksersisplassen. Han fikk mer skryt enn han ble slått, og langsomt begynte selvtiliten hans å bygges opp igjen fra et herdet fundament. Bahrams opplæring var ikke så mye et sett av regler og stilarter som det var et studie i et råskapens tankesett.

Ransin lærte hvordan han skulle påføre paralyserende slag, sparke noen som lå nede i nyrene og skremme vettet av fienden med skrik og spektakulære blodsutgytelser. Han lærte alle mulige skitne triks i kombinasjon med rått anvendt styrke. Å bryte sammen og gråte foran fienden, rett før man kaster seg mot ham. Å trække på de som lå nede. Å stikke et spyd i knehasene på flyktende fiender, for så å punktere magesekken deres. Ransin hadde nå et repertoar av sin egenutviklede uortodokse kampstil, Shabbatas vel innøvde disiplin, og Bahrams råskap å ta av når det kom til vold. Men mest av alt tok han til seg ordene til den store kjempen. På godt og vondt var han tatt

under en drages vinge nå.

Shabbata fulgte utviklingen med mørke øyne, men sa ikke noe til det. Han hadde mistet den styringen han hadde hatt over gutten. Ransin hadde valgt råskap. Ransin hadde valgt Elam. Bahram hadde tydeligvis tenkt å la en flokk av sine ulver springe fri i verden med blottede tenner og sultne mager.

De levde slik en tid. Om dagene trente Ransin, og om kveldene hendte det at de tre satt i hverandres selskap på den lokale soldaterkneipa og drakk billig, søtt øl. Folk hadde vett nok til å holde seg unna dem. Bahram snakket om fremtiden, og Shabbata tenkte på fortiden. Han hadde ikke sagt det, men tenkte å bli igjen i Uruk og slå seg til ro der om han bare hadde nok shekler. Haphura viste seg aldri, og ingen tjenester ble krevd av dem, så det var uvisst om de noensinne ville tjene noe. Dyreskallen var fullstendig rensket etterhvert. Bare bein som var gulnet i solen var igjen, og Bahram splintret den tilslutt i flere deler med et kast fra spydet sitt. Ransin tenkte at det måtte bety noe, men skjønnte ikke helt hva.

Han snudde seg mot Shabbata, og forandringen som han hadde gjennomgått var påfallende. Smilet var ikke lenger usikkert, og blikket ikke lenger troskyldig. Shabbata grøsset innvendig. Så det var dette som skulle til.

«Det er dere som er elamittene?» lød en guttestemme bak dem. Bahram dreide hodet rundt. I neste øyeblikk var han i sprang mot det som tydeligvis var en gategutt i tiårsalderen. Gutten forsøkte desperat å komme seg unna. Bahram fanget ham med letthet inn, og løftet ham opp etter ankelen med en hånd. Han ble hengende å dingle opp ned som ei slaktet høne med armene pekende nedover.

«Hvem spør?» Bahram sørget for å riste gutten litt ekstra hardt.

«E-en mann betalte meg for å finne dere. Han sa dere skulle komme til enden av kjøpmannsgata og treffe ham der,» klynket gutten.

«Hvordan så han ut?» knurret Bahram.

«Høy og tynn. Vide klær, en utlending,» bablet gutten. Han ble gradvis rødere ettersom alt blodet ble samlet i hodet.

«Hvor mye ga han deg?»

«Tre koppermynter. Det er alt. Jeg sverger.»

Bahram romsterte litt rundt i klærne til gutten, og fant det han var på utsikt etter med et bredt smil.

«Her er en liten lærepenge, ditt ynkelige krek. Aldri innrøm overfor noen som er sterkere enn deg at du har penger. Jeg tar to av disse myntene, for det er prisen for den lærdommen.» Han slapp simpelthen taket på ankelen hans, så guttungen deiset i bakken med hodet først. «Kom, vi går. Det er best å ikke la herre Haphura uten baller vente, er det vel?»

«Vent nå litt,» sa Ransin tvilende. «Hva om noen stjæler tinga våre når vi er borte?»

«Slapp av. Det er disiplin i hæren til Sargon. Ingen andre enn soldater får lov til å inn i brakkene, og soldater som stjeler er heldige om de mister hånden,» forklarte Shabbata. Han var på en måte glad for å kunne være til nytte igjen.

Ransin gryntet, fortsatt litt i tvil. Han ville nødig miste all den rikdommen dette utstyret representerte for ham. De fikk lempet spydene inn på rommet. På veien forbi forhengene til de andre rommene kunne de høre en umiskjennelig stemme.

«Hun var jomfru, javisst, men da jeg hadde gjort meg ferdig var hun like vid som Agilukanalen. Jeg ba henne kle på seg, ga henne en leke av fargede treklosser, og sendte henne hjem til faren hennes. Såvidt jeg vet har de ikke funnet det ut ennå. Hehehe!»

Slibrighetene ville visst ingen ende ta fra den kanten, og selv Shabbata rullet med øynene. Da de gikk ut, kunne de se den fortumlede gategutten luske seg vekk. Ransin tok seg selv i å synes synd på ham, men han hadde da fått lov til å beholde en mynt. Det var mer enn de fleste var etterlatt med etter å ha blitt ranet av Bahram.

I kjøpmannsgata sydet det av liv nå som basaren nærmet seg slutten. De store folkemassene blokkerte ofte veien, og bare de mest målrettede greide å presse seg fram. Ransin hadde aldri før sett så mange samlet på et sted. Luften måtte da bli brukt opp, tenkte han da han fikk den kvelende fornemmelsen av at han ikke fikk puste. Flesteparten var sumerere, så han, men av og til kunne han skimte høyreiste nomader fra nord, raggete fjellfolk fra Elam og omegn, og små grupper som måtte representere nesten hver eneste stamme herfra og til Anatolia. Han lurte på om alle disse menneskene kunne enes til en stamme. Da ville Bahram ha all makten som noen høvding kunne begjære. Men så forskjellige alle disse menneskene var kunne de vel aldri enes om noe. Høvdingen ville være mer opptatt med å klubbe hver av dem i hodet enn å sende dem noe sted.

Etterhvert forlot de den største ansamlingen av mennesker der handelen foregikk, og kunne labbe bredbent skulder ved skulder igjen. Bahram gikk først, og var flankert av sine to følgesvenner. De gikk der som om de skulle eie verden, og på en måte er det jo det en mann på høyden av sin kraft gjør. Alt han ser kan han ta. Alt er en ny mulighet.

Snart ble de fotfulgt av en haug nysgjerrige unger, som stimlet seg sammen bak dem og stirret med åpenbar undring på de fremmede trekkene.

«Hvor er dere fra? Hvor er dere fra?» sang de muntert.

«Vi er krigere fra Elam,» sa Ransin og forsøkte å se morsk ut.

«Æh blæh, utlendinger! Ville elamitter fra fjellene!» ropte de mens de danset. «Kom å ta oss om dere tør.»

Ransin tok dem på ordet. Med et rasende brøl bråsnudde han og løp mot dem med nevene knyttet til hver side. Skokken med unger delte seg med et skrekkslagent hyl da han kom valsende

mellom dem. Ransin langet ut med armen, og latet som han bommet i forsøket på å fange inn en av dem. De pilte i hver retning som mus, og Ransin begynte å forfølge den største gruppen.

Spøken var ikke lenger morsom for dem, men for Ransin hadde den akkurat begynt. Han holdt seg akkurat langt nok bak dem til å være like i hælene deres, og gryntet og snøftet som et vilt dyr. De vettskremte ungene tok til tårene der de snublet avgårde i full panikk. Tilslutt smatt de ned en trang sidegate, og Ransin bestemte seg for å følge etter. De bykset både til høyre og venstre gjennom smugene, uten muligheter til å riste ham av seg. Dessverre for dem var den videre fluktruten blokkert av et høyt gjerde selv en voksen mann ville ha problemer med å forsere.

Skyggen til Ransin vokste seg stor over dem. Det var to guttunger som presset seg desperat med ryggen mot gjerdet, og ei jente i fillete kjole som stirret på ham med runde øyne og en finger i munnen. Ransin rullet med øynene som en galning, og lot sikkelet renne fra kjeften mens han slikket seg om munnen.

«Småbarn,» hveste han med hes stemme. «Det er det lenge siden jeg har smakt. Hvem skal jeg ete først tro?» Ungene var små nok til å ta ham alvorlig. Ransin strakte seg ned mot en av guttene med begge nevene. En våt stripe rant fra låret hans og ble til en pøl ved føttene. Ransin bestemte seg for at det var gått langt nok. «Hva?» mumlet han. «Kompisene mine kaller på meg,» sa han, mens han så ut til å lytte i løse luften. «Min høvding slår meg ihjel hvis jeg ikke adlyder. Jeg får vente med å ete til senere. Forbannet også, ved geitegudens to spisse horn.» Han snudde seg og gikk tilbake.

Forhåpentligvis hadde han gitt ungene en slik skrekk i livet at de aldri ville finne på å invadere Elam. Og iallfall hadde de fått et minne for livet. Ransin strevde litt med å finne tilbake i nettverket av sidegater, men endelig kom han ut til kjøpmannsgata igjen.

Bahram og Shabbata stod og ventet da Ransin kom joggende opp til dem med et glis. Han gjorde en håndsbevegelse som hadde betydd drap i Agushus bande. Bahram trakk likegyldig på skuldrene. Det var en klar indikasjon på at han var tilbake i sitt vanlige dårlige humør.

«Fornøyd?» Shabbata så på mens Ransin tørket litt svette fra pannen. Som vanlig utviste den gutten en voldsom energi. Kanskje ville det være sunt om han snart fikk bryne seg på noe.

«Mer enn fornøyd,» sa Ransin.

De gikk videre. Snart ville de være ved enden ved gata, og det var der den gategutten hadde sagt at Haphura ville vente på dem. Forhåpentligvis hadde de ikke blitt sendt på villspor, det ville være den perfekte hevn for å ha blitt robbet. Ransin grøsset over hva Haphura ville finne på da. Han håpet ikke at gategutten kunne tenkes å være så sleip.

Akkurat i det Ransin begynte å uroe seg over at de måtte vende tilbake med uforrettet sak, fikk han øye på ansiktet til Haphura. Mannen så på dem fra et hjørne som en gammel hankatt på utsikt etter sild. Med et hvilket som helst annet menneske ville situasjonen sett komisk ut, men

Haphura var alt annet enn en spøkefugl.

«Fort, idioter. Hitover!» hveste han intenst før fjeset hans ble trukket tilbake bak gatehjørnet like hurtig som det hadde dukket opp. Selv da de hadde innfunnet seg i det som var en luguber bakgate, skulte Haphura mistenksomt fra gatehjørnet. «Så noen dere komme? Ble dere fulgt av noen?» Haphura rettet seg opp og vendte seg mot dem. Han var kledd i en enkel, brun kutte som gikk helt ned til beina, og meningen var visst at han ville bli tatt for å være en omvandrende prest.

«Nei,» var det korte svaret Bahram kom med. «Da ville jeg merket det.» Den brautende og provoserende fremtoningen var nå erstattet av en form for fullstendig kald og distansert profesjonalitet. Ransin skjønnte at han oppførte seg sånn til alle overordnede, og dermed skjulte sin forakt for alle som hadde makt over ham. Det gjorde ham farlig, for man kunne aldri vite hvor man hadde han.

«Bra,» sa Haphura etter å ha fått stilnet en av sine mange mistanker. «Det er imperativt i ytterste konsekvens at vi ikke blir observert sammen. Følgene kan være svært alvorlige. For meg.» De farlige, mørke øynene vandret over hver enkelt av dem.

«Hva vil du at vi skal gjøre, herre?» sa Bahram.

«Rett på sak, hva? Utmerket. Jeg antar at dere har ordnet dere vel i tiden med uvirksomhet, men nå er tiden inne for å avtjene deres gjeld til meg. Er dere klare for det?»

«Du reddet oss, herre?» sa Shabbata. «Du er den rettmessige forvalteren av våre liv.»

Haphura smilte tilfreds. For ham var æresbegrepene til de lavere typer menneskeliv en svært så beleilig liten sak.

«Helt på enden av rikmannsstrøket som grenser til resten av byen finnes det et hus. Det ligger i en liten hage som har et murgjerde rundt. Huset er kalket hvitt, og burde være lett å kjenne igjen. Porten har påmalt et rødt segl som er et familiemerke, og i hagen er det benker, en fontene, og to statuer som forestiller Gilgamesh og Enkidu, som altså er viktige skikkelser i folketroen her til lands. Huset befinner seg på høyre side av gaten når man kommer inn den.»

«Åffer forteller du oss dette? Hva er viktig med dette huset?» undret Ransin seg og avslørte nok en gang hvor uklok han kunne være.

«Ti med tungen din, slave,» freste Haphura. «Vil du at jeg skal få den skåret ut? Jeg kan beordre det her og nå.»

Ransin tok uforstående et steg tilbake til det uberegnelige sinnet. Han gløttet forvirret på Bahram og Shabbata for å se om de faktisk ville utføre en slik befaling. Mye tydet på det. Haphuras selskap var som å være i nærværet til en vulkan der selv den minste rystelse kunne forårsake et utbrudd.

Haphura lukket øynene og konsentrerte seg. «Huset befinner seg på høyre side av gaten når man kommer inn i den,» gjentok han og avslørte sin pedantiske natur og tilbøyeligheten mot å være

systematisk belærende. Noe det verste han visste var å få avbrutt resonnementer eller tankerekker av noe, det være seg vanlig støy eller når mindreverdige mennesker åpnet munnen.

«Jeg har med meg noen klesplagg, hatter og et kar aske. Når kvelden kommer skal dere komme hit, iføre dere disse plaggene og rulle dere rundt i asken. Ved å gjøre dette vil hodeplaggene gjøre at dere fremstår som noen særdeles skitne gutiere, en stamme som er svært upopulære i disse trakter, grunnet sine uvante skikker og en religion som inneholder ... uheldige praksiser. Når dere er kledd som gutiere skal dere således ta dere fram til huset, og gi de som bor der en advarsel. Det er mann og kone, to unge døtre og to sønner. Måten dere gjør dette på er helt opp til dere, jeg regner med dere har erfaring på området. Sørg iallfall for å knuse inventaret og å skremme dem opp. Men jeg advarer, ikke noe blod. Jeg vil at den som eier huset skal få anledning til å tenke seg om før han prøver å ta seg til rette i mine interesseområder igjen. Så ikke bruk våpen. Er det forstått?»

«Tillatelse til å snakke, herre?» sa Bahram, men uten å bøye hodet.

«Tillatelse innvilget,» svarte Haphura og viftet likegyldig med fingrene.

«Om vi ser ut som gutiere, hvordan er det meningen at husets herre skal ta denne advarselen om det fremstår som et tilfeldig angrep?»

«Målet for deres ... lille demonstrasjon er ikke dum. Han vil forstå at hele affæren er en konsekvens av hans aktiviteter den siste tiden. Om han bryr seg om sin families helbred vil han korrigere seg selv. Grunnen til denne forledelsen er ganske enkelt for folket sin del. Det ville være svært upopulært om det ble kjent at kongens menn begikk voldshandlinger mot meningsmotstandere. Folk liker å ha illusjonen av frihet og selvstendighet. Ja, mange av de politiske institusjonene vi har er laget for dette formålet alene, å få menn til å tro at de er selvstendige, mens de egentlig blir stadig mer bundet av sine overherrerers lover. Jo færre lover en mann følger, jo mer fri er han.» Haphura smilte. Det var tydelig at han siktet til seg selv. «Gutierne er allerede upopulære. I verste fall blir et par av dem halt ut på gatene og slått ihjel. En helt akseptabel konsekvens, om stemmen til en farlig dissenter kan kveles før den vekker ulydighet og trass i Uruks barn.

«Jeg forstår, herre,» sa Bahram. Respekten hans for Haphura så ut til å øke.

«Uruk er en lovlydig by,» fortsatte Haphura. «Rikmannsstrøket har kun en vekter, men han er mest for syns skyld. Han er en toskete gamling, godt på vei inn i seniliteten, men han får fortsette i oppgaven sin fordi folk vil være snill med ham. Han bruker rundt to timer på å gå runden sin. Når kveldstimen har kommet passerer han huset. Vent til han har gått og slå til. Han burde neppe gi dere noen problemer.»

Ransin tenkte på hvordan den stakkars gamle mannen ville miste sin eneste beskjeftigelse etter at de hadde gjort seg ferdig.

«Etter dere har overbragt advarselen, skal dere komme tilbake hit, vaske av dere asken i

dette vaskefatet, og ta på dere de vanlige klærne deres igjen. Sørg for å fjerne alle beviser. Jeg advarer dere, ingen plyndring. Ingen gjenstander skal knytte dere til det dere har gjort. Så når det er utført, går dere tilbake til brakkene og fortsetter som før. Dette er en enkel oppgave og jeg forventer at den utføres til punkt og prikke, uten noen feilgrep.» Haphura så skarpt på Bahram, som var den uoffisielle lederen til den lille banden.

«Du kan stole på oss, herre.» Bahram bøyde hodet.

Haphura viste dem byltene med klær, vaskefatet og en øse med vann, og krukken med aske som han hadde gjemt i skyggen under noen planker og søppel. Det ville være svært usannsynlig om noen skulle finne det, ihvertfall iløpet av en dag.

«Jeg kommer til å betale dere. Sølv har en underlig måte å opprettholde motivasjonen hos menn,» sa Haphura, som han skulle ha lest tankene til Shabbata. Den erfarne mannen visste altfor godt til å luften slik en forespørsel åpenlyst. «Kom hit en stund før kveldstimen og gjør dere klar. Å finne fram til huset bør ikke være noe problem.»

Shabbata nikket, han var rimelig godt kjent i Uruk, selv om han ikke hadde satt sine bein der på årevis.

«Dere går ut i gaten først. Og lat som ingenting. Det er viktig av vi ikke blir sett sammen.»

De gikk ut av den mørke bakgaten og begynte ferden tilbake til brakkene. I sidesynet kunne Ransin se hvordan Haphura smatt ut og forsvant i den andre retningen.

«Tillatelse innvilget,» hermet Bahram med en hånlige grimase. «Ti med tungen din.» Han luntet ergerlig avgårde mens han svingte på skuldrene for hvert steg.

Ransin var lettet. I det minste var det ikke ham Bahram var sint på. Ransin skulle ønske at han ikke hadde stilt det spørsmålet.

«Synd for den familien,» sa Shabbata. «Men vi har gjort verre ting før.» Han likte tanken på å forgripe seg på sine egne landsmenn dårlig. Iallfall dårligere enn å plyndre landsbyene til fjellstammene. «Vel,» fortsatte han, mest til seg selv. «De blir jo ikke alvorlig skadet.»

De gikk i stillhet etter det. Det utsagnet hang etter dem hele veien til brakkene. *Ikke alvorlig skadet*. Hva man tenker på som alvorlig kan være et svært vidt begrep. Ja, svært vidt. Særlig for visse typer menn. *Særlig for drapsmenn*, sa en stemme i hodet til Ransin. Det gikk et støkk igjennom ham.

For Ransin sneglet tiden seg ulidelig tregt avgårde mens det nærmet seg kveld. Han brukte bestandig å bli nervøs når noe skulle skje, og magen hans strammet seg så mye at det gjorde vondt til tider. De gjorde sitt beste med å opptre normalt. Ransin og Bahram kastet noen spyd sammen, og Shabbata spankulerte nonchalant rundt på eksersisplassen. Den lokale baren for soldatene ble også avlagt en visitt, og de passet på å nikke gjenkjennende til bardamen så hun skulle huske at de hadde

vært der. Hun tørket seg under nesa og blottet tennene i et smil som fikk en til å ønske at en ikke hadde stått opp den dagen. Siden det var en soldatbar, var det bare rett og rimelig at kvinnen som drev den var så lite attraktiv som mulig. Slik slapp man uønskede tilnærmelser og de nærmest obligatoriske slagsmålene mellom menn som kjemper om samme privilegium.

Ransin svelget unna ølet og lot det synke ned i magen, slik at han slappet av. Rundt dem satt noen menn og spilte terning, en fyr satt i et hjørne og skulte stygt på alt og alle, og en musikant klimpret løs på en harpe i et tappert forsøk på å lage en munter stemning.

«Så hva tror du han fyren har gjort? Hvem er han egentlig?» sa Ransin.

«En adelsfjert. De krangler bestandig seg imellom som kvinnfolk, og som kjerringer får de andre til å smelle ned de folka de måtte mislike,» knurret Bahram. «Jeg gir da jevnt over blanke faen i hva disse sumeriske sveklingene måtte finne på.»

«Det er mer som ligger bak enn en simpel krangel,» sa Shabbata. «Jeg har kjent alle typer mennesker i min tid, og jeg hadde en gang en som Haphura som venn, tro det eller ei. Alt han gjorde var veloverveid og gjennomtenkt. Når han gjorde noe, var det for å høste fordeler som lå langt fram i tid. Han kunne vente i mange år for at planene sine skulle få gjennomslag.»

«Jasså? En smarting han der. Så hva slags ekkel sniking fikk han til?» brummet Bahram.

«Det er en historie som vil få det til å gå kaldt nedover ryggen på deg. Han elsket en kvinne, men hun ville ikke ha ham.»

«Et fornuftig stykke!» erklærte Bahram og slamret kruset ned i bordet. «Kjerringer liker krigere, ikke feiginger.»

«Selvsagt. Like fullt er det feigingene som hersker over verden,» smilte Shabbata bittert. «Kvinnen hadde to andre beilere, som begge var gode menn. En var en stødig arbeidskar, den andre en dyktig håndtverker. Hun valgte arbeidskaren, som kunne gi henne et godt liv. De fikk unger og det hele. Alt det menn som oss bare kan se langt etter.»

Ransin kjente et lite stikk gå gjennom seg. Men det varte ikke lenge. Frihet er en vakker elskerinne. Ensomhet er et slott hvor en mann kan leve ut sine levedager.

«Det var et slag for håndtverkeren, selvsagt, men ikke verre en at han kunne komme over det. Men det var en liten landsby de bodde i, og min kjære venn sørget bestandig for at arbeidskaren vant fram på alle områder, på bekostning av andre. På en festival var det en konkurranse for å fremføre det beste diktet. Den sleipingen sørget selvsagt for å lage et til arbeidskaren, slik at han beseiret håndtverkeren i siste runde. Han gjorde dette lenge og over tid. Det var ikke til å unngå at håndtverkeren begynte å hate sin overmann, så å si. De er vanligvis enkle mennesker, landsbyfolk. Det siste slaget kom da det viste seg at arbeidskaren hadde hatt den kvinnen håndtverkeren tilslutt giftet seg med.»

«Nei så synd,» flirte Bahram og rullet med øynene.

«Drapet skjedde en mørk natt. En kappe, en kniv og en overskåret strupe. Håndtverkeren hadde fått for mye å drikke da det endelig bikket over for ham. Gjett hvem som skjenket glasset hans den kvelden.»

«Det burde han ha gjort for lenge siden,» fnøs Bahram. «Og pløyd hu tøyta etterpå.»

«Nåvel, det er kanskje et dårlig råd. Han ble steinet etter å ha blitt dømt av landsbyrådet. Det endte med at kvinnen de hadde kranglet om giftet seg med vår kjære venn. Men ennå var ikke planen hans fullført. Ungene hu kjerringa hadde fått daua en etter en. Den ene «druknet» i en tragisk ulykke. Den andre ramlet ned en skrent. Det tok ham en del år å få til, men han fikk det som han ville.»

«Åssen vet du alt dette? Han ville da neppe innrømme det,» sa Ransin.

«Å joda, til meg gjorde han det. En mann innrømmer det meste til sin bror. Vel, sin halvbror, når alt kommer til alt.»

Øynene til Ransin smalnet seg. «Jeg visste ikke at du hadde slike onde slektninger,» sa han mistenksomt.

«Jeg har bestandig hatet ham. Men blod er blod, og man forråder ikke slektninger. Det ville gjort meg uslere enn selv ham,» sa Shabbata.

«Hah! Der ser du gutt, åssen de sumererne ter seg. En dag skal vi rulle over dette landet og få hivd alle disse nedrige jævlene på sjøen nede ved Ur. Så skal vi ta over.» Bahram slo Ransin på skuldrene.

Ransin smilte fortrolig til ham, selv om han ikke ville såre Shabbata.

Plutselig reiste Bahram seg og hevet kruset til alle i rommet. «Skål for Razhudan, Elams første konge og Sumers store skrekk!» brølte han høyt.

Det navnet var både forhatt og fryktet i disse traktene, særlig etter at kongens sønn hadde blitt drept i møte med hæren til den legendariske kongen. Nå var han forlenget død, og riket hadde falt fra hverandre i mangel på en sterk etterfølger.

«Razhudan er forbannet i underverdenen, og alle elamitter burde følge ham dit!» ropte en av mennene ved spillbordet tilbake. Han stirret utfordrende mot stedet de satt.

«Du kan jo komme bort hit og gjenta de ordene,» sa Bahram likefremt. Det var det ingen som gjorde. Det var rart med det.

Musikeren oppga sitt forsøk på å skape stemning, og folk ble sittende i dyster stillhet mens de drakk. Alle satt og tenkte sitt. Hvem de elsket, hvem de hatet, og hvorfor gudene gjorde livet deres til slik en smerte. Sumererne var et dystert folkeslag, og stemningen smittet over på de som kom i kontakt med dem.

«Det er på tide å gå,» sa Bahram mens Ransin satt å stirret ned i det tomme kruset sitt. «Vi har en jobb å gjøre.» De reiste seg og gikk. Selskapet deres ble ikke savnet.

Gatene var relativt folketomme da de gikk tilbake til bakgaten der de hadde møtt Haphura. Befalingen om å ikke ha med våpen antok de kun var retorisk. Iallfall hadde de alle en dolk stukket i beltet. Selv om de ikke hadde tenkt å bruke dem, var de erfarne nok til å vite at ting ikke alltid gikk som planlagt. De kunne buse inn på en øvet kriger med sverd, og da var det best å ikke være helt uforberedt. Den innesittende og lærde Haphura hadde vel ikke engang tenkt på en slik mulighet.

«Dette er noe fordømt svineri,» klaget Shabbata der han stod og sotet seg inn. Han hadde tatt på seg den merkverdige drakten. To lærreimer løp på kryss og tvers over ryggen og brystkassen, og et smalt belte holdt det stive skjørtet av tilvirkede flaxplanter på plass. Bakpå beltet hang kniven og dinglet. Det var best at ingen så dem på veien. De ville kunne bli anholdt bare på mistanke.

«Hva er det du sutret og syter etter,» knurret Bahram surt. «Du har aldri sett likere ut.» Han tok en neve aske og slengte etter Shabbata, som latet som han ikke tok seg nær av det.

Ransin gned seg nervøst inn, og var samvittighetsfull nok til å lage et slags mønster på kroppen. Han visste ikke om det var noe gutierne ville ha gjort, men så var det da også tvilsomt at de ville gå rundt som skitne svin, uansett hvor perverse de ellers skulle være. Han gikk utifra at de skulle være skitne for å fremstå som farlige forbrytere, og for at det etterpå skulle være vanskelig å kjenne dem igjen. Med begge hendene plukket han opp mer aske, og gned det inn i ansiktet. Tilslutt tredde de på seg hattene, noe som tydelig skulle vise deres opphav. Hattene var noen merkelige innretninger med tre kanter. Det så fremmedartet ut. Og folk har det med å hate det fremmede.

«Da setter vi igang. Husk å lyde mine ordre til enhver tid. Du leder an,» sa Bahram og pekte på Shabbata som skulle fungere som veiviser. Bahram så mest ut som et grotesk monster fra underverdenen. Det brede ansiktet var grimete og nesten fullstendig svart, så bare de hatefulle øynene lyste mot dem i halvmørket. Under asken bulte musklene ut som noe levende. Det var nesten som om flere morbide og farlige skapninger hadde slått seg sammen for å forme den perfekte kampmaskin. Den verste av disse demonene ville isåfall være den som styrte hodet. Bahram var fri for alle moralske betenkeligheter og samvittighetskvaler som ellers tøyler menns sanne potensiale.

Men Ransin og Shabbata så nesten like ille ut, og var heller ikke så langt etter når det gjaldt aksept for ugjerninger. I denne begynnende skumringen så de akkurat ut som livet de hadde levd, eller sjelene sine, om de skulle ta menneskeform. Jaktens tid var kommet.

Shabbata ledet dem gjennom et nettverk av tomme gater. Husene av brente leirbrikker kapslet dem inn på hver side. I Uruk var det bare hovedgatene som var relativt åpne, ellers hadde plassmangelen ført til at folk bodde tett i tett, ja til og med oppå hverandre. Ingen så dem. Skikkelige folk holdt seg inne nå, og om de var ute var det bare i selskaper i byens finere strøk. Riktignok så de noen som satt og kjølte seg på et av hustakene, og hørte mumlingen fra en samtale.

Men det var en smal sak å liste seg forbi.

En gang tråkket de over en bylt på bakken, som ga fra seg et klynk. Ransin vurderte å dunke personen som var der i hodet så han ikke fikk varslet noen. Men et blikk på tiggeren fikk ham fra det. Kreket ville ikke være istand til å ta seg fram noe sted, og om han skulle si noe om dem ville alle ta det som en galnings syke babbel. Mannen var døende. Shabbata mumlet en bønn til Inanna og gikk videre. Hun fikk vise den nåden ingen mennesker hadde til overs.

De beveget seg hurtigere nå, først til høyre ned et mareritt av en trang gate, og så oppover. En løshund knurret mot dem, helt til Bahram ga den et drabelig spark i siden så den lettet og ble sendt inn i en husvegg. Utrolig nok døde den ikke. Hunden ga den fra seg et klynk og haltet seg desperat vekk. De var som villdyr som gikk inn i en kommende natt.

Tilslutt var de i en bred allé som førte til rikmannsstrøket. I den dempede belysningen så nabolaget ut som et romantisert idealbilde for alt en mann kan oppnå. Hele stedet var bygd på en slak bakke, og husene var på en måte litt hevet over resten av byen. Veggene var alle hvitkalkede, og fargede steiner var blitt presset inn i murbrikkene for å danne intrikate mønstre og dyreskikkelser i blått, svart og gult. Husene var bygd med litt avstand og de fleste hadde små hager med forskjellige vekster. Allerede hadde noen tent lanterner som skinte med fargede lys fra hushjørnene. Målet deres var åpenbart det huset som lå til høyre helt på munningen av gaten, litt atskilt fra de andre. Ransin kunne skimte en fontene der, slik Haphura hadde sagt det ville være. En vannstråle sildret ut av munnen til en gapende fisk og klunket bedagelig. Lys skinte innenifra og de kunne høre litt klirring og latter.

«Vi venter her til den gamle tosken dukker opp,» knurret Bahram. De var tidlig ute, men det var best å vente med å begynne til etter at vekteren hadde passert. Det ville være to timer til neste gang, og på så lang tid ville de ha rukket å bære vekk alle i huset om det så var ønskelig.

Ransin lente seg mot veggen i alleen, slik at han var fullstendig skjult av skyggen som strakte seg som et levende vesen fra den. Han hørte Bahram urinere mot veggen med et fornøyd stønn mens han forsøkte å gjemme seg i sin egen tankeverden.

Selvsagt måtte de ha maksimal uflaks. Ut fra et av husene kom en ung fyr gående. Han hadde tydeligvis fått noe å drikke, for han plystret og sang av og til muntert for seg selv. Det gikk opp for dem at han var på vei rett mot dem. Bahram trengte ikke å si noe for at de skulle smelte fullstendig inn i skyggene. På så lang avstand ville ingen kunne se dem. Men noen som passerte ville stryke bort dem med albuen. De kunne ikke risikere å bli oppdaget. Bahram gjorde tegn på at de skulle være fullstendig stille. Den unge dusten nærmet seg stedet der de stod nå, uten å ane noe om at mørket der var gravid med vesener fra hans verste mareritt, avlet frem fra fjellene utenfor denne eneste siviliserte delen av verden.

«Åh, min kjæreste. Dine lepper er søte som honning. Din hud er sval som skumringen. Gi

meg et kyss og si at du elsker meg,» nynet den unge mannen. Det var en gammel kjærlighetsstrofe som var kjent både i Elam og Sumer. Han spaserte inn munningen til alléen uten en bekymring i verden.

«Titt-tei,» sa Bahram og tok ganske enkelt et skritt så han stod rett foran ham. For den unge mannen måtte det være som om noe hadde vokst rett ut av ingenting opp fra bakken. Han stivnet til da han så et massivt utstyrke tårne over ham som en dom fra dødsriket. Bahram deiset neven i haken hans så han var bevisstløs før hodet traff bakken med et smell. Der ble han liggende å avgi snorkelyder, da kroppen på automatikk prøvde å opprettholde de grunnleggende livsfunksjonene.

«Svinebind ham og få ham ute av syne,» beordret Bahram. «Hvis han noensinne våkner kommer han til å ha verdens største hodepine.»

Ransin og Shabbata var over ham som to åtseletere. Lærreimene i drakten til Ransin ble kuttet av Shabbatas skarpe kniv, og ble brukt til å surre sammen beina og binde hendene på ryggen. Som en sadistisk ekstra detalj ble en reim festet mellom knuten rundt håndleddene og den rundt beina, slik at føttene hans var tvunget oppover der han lå på magen. Sammen tok de tak i ham og halte ham med seg. De fant et høvelig sted og dynget over ham med søppel og plankebiter. Ransin sørget for å legge ham på siden slik at han var sikker på at fyren fikk puste. Når han våknet ville han bruke lang tid på å åme seg slik at noen så ham. Med jobben utført skyndte de seg tilbake til Bahram.

Ventinga tok på, og spenningen var ekstra stor med tanke på ham de hadde slått ned. Han kunne ha venner eller familie som ville savne ham, men mest sannsynlig ville de ikke begynne å lete ennå. Gråtonen i luften fikk gradvis nesten umerkelig et mørkere anstrøk, inntil kveldstimen var der. Som på kommando dukket den gamle vekteren opp fra gangveien til venstre for dem. Rutinene måtte være innpreget i stein all den tiden han måtte ha hatt denne jobben.

«Solen har gått ned sin rand, og timeglasset har rent ut sin sand. For alle sømmelige piker, er det nå hjemme å være de liker,» messet han med en stemme som var høy og klar, slik at alle i nabolaget skulle høre hvilken time som var kommet. Ransin trodde knapt sine egne øyne. Gamlingen var hjulbeint og så giktplaget at han i tillegg gikk foroverbøyd. Han støttet seg til en lang stav hvor det var festet en hard kule av bronse, og i den andre hånden holdt han en lanterne. De betraktet ham i stillhet mens han stavret seg ned gaten og gjentok sitt budskap med jevne mellomrom.

«Jøss, de kan ikke være mye plaget med tyver i denne byen. Han ser ut til å ville falle sammen nårsomhelst,» hvisket Ransin.

«Det spørs om de ikke ansetter noen yngre nå,» hvisket Shabbata tilbake. «Stakkars gamle krok.»

Bahram knyttet neven over hodet og senket den vannrett. Tiden var inne til å gå til aksjon.

Som grå spøkelser fra underverdenen skled de over bakken og nærmet seg huset uten en lyd. På porten var familiemerket malt inn, det var et rødt øye som stirret årvåkent for å holde unna det onde. Bahram ledet dem vekk fra porten. Det var ikke verdt at noen i de andre husene skulle observere at naboene hadde besøkende. De løp kjapt til de var på nedsiden av huset, og krøket seg sammen så det lave gjerdet av murbrikker skjulte dem. Bahram gjorde tegn, og de svingte seg over muren samtidig.

Ransin landet på huk bak en syrinbusk som avga en behagelig, frisk lukt. Ved siden av ham var Shabbata, som prøvde å gløtte gjennom buskaset mot huset.

«Guder av underverdenen. De kunne ikke gjøre dette lett,» sa Shabbata stille

«Hva?» hveste Ransin. Var det en vakt med våpen? Rikfolk hadde penger nok til det, særlig i tider med uroligheter. Shabbata kravlet bort til Bahram, som lå flatt ut på magen der han skjulte seg.

«Det forbanna huset har to inngangsdører. Se, det er en som fører rett ut til hagen,» sa Shabbata så høyt at Ransin også hørte det. Han pekte mot baksiden, der det var bygget en lav terrasse som hadde et tak av seilduk. Fra stengene som holdt det oppe hang det lykter som ikke var tent, og noen kar som sikkert inneholdt røkelse. Et sted for festligheter, uten tvil.

«Vi blir nødt til å dekke begge,» knurret Bahram. «Du tar bakdøren, og sørger for at ingen kommer seg ut derfra. Vi tar hoveddøren.»

Shabbata nikket og trakk hatten lengre over øynene. Han begynte å kravle seg frem mot den andre døren, og sørget hele tiden for å ha så mange busker som mulig mellom seg selv og huset. I overetasjen var det små, firkantede glugger som fungerte som vinduer, og selv om det ikke kom noe lys derfra, ville en som befant seg bak dem i mørket ha god utsikt over hagen. Hvis han hadde en bue kunne han gjøre om huset til en godt forsvart festning på noen øyeblikk. Skikkelsen av Shabbata kravlet forbi en benk og ble borte. Det siste Ransin så var de sparkende beina.

«Du leder an. Jeg dekker ryggen din,» sa Bahram humørløst. Ransin skjønnte at han ikke tok noen sjanser. Om en plutselig overraskelse skulle dukke opp, ville Bahram ha god anledning til å stikke av. Kanskje var forsiktigheten de utviste noe overdrevet, men for en fredløs er det viktig å være godt forberedt på alle eventualiteter. Hell varer aldri evig for noen mann.

Ransin begynte å kravle fram på albuene, hele tiden mens han hadde blikket rettet mot tredøren som førte inn til huset. Gresset var grønt og fuktig der det skled forbi huden hans. De som bodde der måtte være svært samvittighetsfulle med å vanne i denne tørkeperioden. Innenfra kunne han høre flere mennesker holde samtaler, av og til så tydelig at han til og med fikk med seg enkeltord.

Ransin var omtrent halvveis bort til huset da hjertet uten forvarsel hoppet opp i halsen hans. Han stivnet til, og ble liggende urørlig som en kanin som trykker mot bakken og håper på å ikke bli

sett. En stor skygge vokste over ham fra venstre side. Noen stod der rett over ham!

Hånden hans flyttet seg uendelig langsomt mot knivskjeftet som var festet bakpå beltet. Hvor Bahram var ante han ikke. Når som helst ventet han seg et varselsskrik, eller et spyd som naglet ham fast til bakken. Stillheten var øredøvende, og det virket som om hjerteslagene hans kunne høres på lang vei. Personen over ham kom ikke med en lyd. Men av skyggen kunne Ransin se at han stod klar med hånden løftet til slag. Hvordan hadde han klar å snike seg innpå ham på den måten? Ble han hånet nå like før dødsstøtet skulle komme?

Ransin snudde langsomt på hodet og så rett inn i et skjeggete ansikt. Av stein. Lettelsen skylte over ham, samtidig som han ble irritert på seg selv. Skikkelsen som hadde tronet over ham klar til slag, var statuen av Gilgamesh, som stod der med knyttet neve på en sokkel. Ransin ristet på hodet og kravlet videre. Av og til kan gudene spille mennesker de merkeligste puss.

Han må ha passert en slags usynlig grense rett etterpå, for plutselig begynte en hund å bjeffe hodet av seg fra et eller annet ukjent sted. Ransin bannet til gudene under. Et grynt bak ham bekreftet av Bahram var der. For øyeblikket fikk han ingen befalinger, så han holdt seg i ro. Tiden gikk, men hunden var pliktoppfyllende og ga seg ikke.

Latteren innenfra hadde stilnet nå. Tilsist ble den tykke tredøren slått opp på vidt gap, og husets herre åpenbarte seg der han stod badet i lyset innenfra. Det var en skjeggete mann som var tykk om bringen. Fra huset kom duften av nybakt brød, og Ransin kjente at han ble våt i munnen. Mannen gryntet surt og gikk mot den andre siden av huset. Det lød noen skjellsord og noen klynk og pistring. Snart kom mannen vandrende tilbake og smelte døren igjen bak seg. Han bannet intenst over den gneldrebikkja han hadde, og en kvinne ropte at han måtte sette seg.

For noen tåper de var. Instinktene til disse menneskene måtte være sløvere enn en hammer. Hjemme i Elam ville folk kaste seg rundt og væpne seg så snart de hørte noe mistenkelig. I landsbyen der Ransin kom fra ble alle hundene pisket en dag i året, i minne om en gang de ikke hadde varslet i tide for en røverbande som kom overraskende på dem.

Ransin skjønte at det å være fjernt fra alle farer ikke nødvendigvis var en bra ting. Det minnet ham om en gammel myte han hadde hørt om. En demon hadde ligget i bakhold for en mann med et stort sverd, og mannen hadde pisket eselet sitt som ikke ville gå videre. Demonen hadde straffet ham med ulykker resten av hans liv, slik at andre skulle lære å vise takknemlighet overfor sine trofaste tjenere, uansett hvor lave de var. Husherren ville nok angre bittert på at han hadde gitt hunden sin slag og spark.

Det knakk i en kvist, og Bahram kom krypende opp på siden av ham.

«Jeg fikser bikkja. Når jeg har gjort det, går du inn døra og lager helvete. Jeg kommer til å være like bak deg. Den sumeriske flatlusa vi har med oss bør være på plass nå.» Uten å si mer reiste han seg og luntet fort men lydløst mot den andre siden av hushjørnet.

Ransin kom seg på beina og løp bort til døra. Der klamret han seg til husveggen, klar til å slå ned huseieren om han skulle komme ut igjen. Bahram forsvant bak hjørnet. Bjeffingen ble til knurring. Noen ville glefs lød, før hunden kom med et ynkelig klynk. Selv fra der han stod hørte Ransin det knase i en strupe. Bahram måtte stå å kvele dyret med sine egne to hender. Toskene innenfor tok ikke notis av det heller. Tiden var inne. Ransin rev opp døren og tredde innenfor.

Scenen som møtte ham dannet et så fredfullt bilde på idyllisk familieliv at Ransin hadde mest lyst til å unnskyldes seg og gå ut igjen. Langs et langbord satt en hel familie og inntok et bedre måltid, og i hvert hjørne av rommet var det tent stearinlys. Det var to døtre som hadde på seg kostbare klær og hadde oppsatt hår. Konen i huset stod ved siden av sin mann, som satt på enden av bordet. Der skjenket hun begeret hans fullt med vin så det flommet over. En ung mann satt ved hans høyre side med et smil om munnen. Alle ansiktene vendte seg mot Ransin. De satt i lyset, og han kom fra mørket utenfor. Ransin svelget tungt.

«Hvem er du?» spurte husherren forundret og slo hull på stillheten «Hva vil du?» Han reiste seg. Konen fortsatte å skjenke i begeret, så vinen rant over og laget en liten dam på bordet. Ansiktene til døtrene gikk gradvis over fra forundring til en stille frykt.

Ransin skulle til å åpne munnen for å svare, og si at om de forholdt seg rolig, ville ingen skade komme til dem.

Men han rakk det ikke før husherren røsket løs en kniv fra en stekt fugl på bordet, og var på vei mot ham med våpenet løftet. «Så det var du som var i hagen. Kom deg ut herfra, banditt, ellers ...»

Ransin stod som lamslått, og ville neppe rukket å rørt seg før kniven hadde boret seg inn i brystet hans.

Men Bahram kom husherren i forkjøpet. Han dyttet seg forbi skulderen til Ransin og var inne på et blunk. Der grep han tak i en amfora på golvet, og svingte den rundt i en vid bue som endte i hodet på mannen. Amforaen eksploderte i en kaskade av leirskår og vin som regnet ned husherren da han falt om med et stønn. Døtrene hans skrek, og sønnen reiste seg. Konen rygget skrekkslagent bakover mot et forheng. Da hun snudde seg for å løpe, gikk hun rett på Shabbata, som kom ut i samme øyeblikk. Han grep henne om begge skuldrene og dyttet henne tilbake inn i rommet.

«Du skal ingen steder, frue. Hold kjeft, så skal dette gå bra,» sa Shabbata til henne.

«Dere vet hva dere har å gjøre,» glefset Bahram. «Hele huset skal rives ned. Knus alt dere kommer over.»

De tok fatt på oppgaven med energien til en flokk rabiater. Ransin grep tak i en stor hylle og veltet den så alt av kopper og kar traff golvet med et tordenskrall. Husfruen løftet forskrekket hendene til ansiktet mens han sparket en krukke så den traff veggen og gikk i tusen knas

ved siden av henne. Som en villmann ble han stående i restene av det som hadde vært kjøkkenhusholdningen og kastet gjenstander i hytt og pine rundt seg.

Shabbata dyttet det apatiske kvinnemennesket foran seg slik at hun stod sammen med døtrene, og rev ned det rødfargede forhenget han hadde dukket opp fra og spjæret det på langs foran de panikkslagne blikkene deres.

Bahram stod over den falne husherren med foten på brystkassen hans og så på raseringen utført av sine lakeier med et sadistisk smil. Da det gikk opp for ham at mannen neppe ville reise seg med det første, om i det hele tatt, styrtet han likegodt bort til det store langbordet og feide vekk deler av festmåltidet så det ble slengt utover golvet i en udelikat pøl. Med begge føtter gjorde han et byks og landet på toppen av langbordet. Der sparket han til en suppeskål så innholdet skvatt utover, og grep tak i den stekte fuglen som han tok store jafs av samtidig som han viftet den over hodet. Han så ut som en gal konge som hadde gått berserk under et bedre middagsselskap.

«Sånn ja, gutter. Vis dem det! Vis dem det ved geitegudens pelskledde baller!» brølte han så det ljomet.

Ransin begynte å le høyt. Øyeblikkets opphisselse og alle ødeleggelsene løp som kvikksølv gjennom blodårene hans. Han fikk tak i en krakk og brukte den butte enden til å smadre alt av inventar til pinneved. Med et sveip feide han en masse kjøkkengjenstander ned fra en vegghylle så bokser og digler med forskjellige urter skranglet i alle retninger.

Shabbata gikk mer systematisk til verks, og stod å knakk gardinoppheng og koster over knærne. Husfruen skyndte seg bort til sin falne husbond nå da Bahram ikke lenger stod oppå ham, og ristet frentisk på den bevisstløse mannen i søken etter livstegn. Bahram hoppet ned fra bordet, og da han gikk forbi dem slengte han restene av den stekte fuglen i ansiktet på kvinnen mens han var på vei til et skap. Der ble han stående å kaste plagg utover rommet i en endeløs hvirvlende sky bak seg.

Det var nå sønnen i huset så sitt snitt til å handle, nå da Bahram stod med ryggen til. Med mord i blikket grep han tak i en lysestake og snudde den rundt så knokene hvitnet, og var på vei mot det han oppfattet som lederen med det improviserte våpenet klar til slag. Shabbata forsøkte å kaste seg over ham for å bryte ham i bakken, men ble altfor sen og landet på golvet med et stønn.

Da den unge mannen passerte, virvlet Ransin på refleks rundt og kastet krakken etter ham. Den suste gjennom luften og traff ham i bakhodet med en skarp kant. Sammenstøtet stoppet ikke fremferden hans, men bena sviktet under ham så han falt på ansiktet med et ubehagelig klask. Skriket til den unge kvinnen i huset skingret mot ørene, og husfruen begynte å hulke høyt med hodet til mannen sin i armene. Hun satt i en liten dam av leirskår og vin.

«Hvorfor gjør dere dette? Hvorfor? Hvorfor?» gjentok hun gang på gang mellom hikstene. «Ta alt dere vil, men la dem leve,» bønnfalt hun.

«Hold kjæft!» skrek Ransin med vidåpne øyne. Skrekken hadde begynt å ta tak i kroppen hans, og erstattet den skadefryden han hadde kjent tidligere. Dette var alt annet enn en spøk. Den unge mannen lå å kavet rundt på golvet, og Ransin gikk bort til ham og sparket ham hardt i magen så han ble liggende å gispe etter luft. Egentlig gjorde Ransin ham en tjeneste. Bahram ville ha revet ham i to på langs om han hadde blitt skadet av den tåpelige fyren, på tross av alle orde om ikke å la blodet flyte fritt.

Bahram nikket anerkjennende til Ransins inngripen, og ramponeringen fortsatte med uforminsket kraft. Selv i alt bråket hørtes fortsatt snufsingen til de apatiske døtrene, bønnfalingen til moren og de ynkelige gispene til sønnen mens han forsøkte å trekke pust.

«Kashshaptus uruku! Ved heksens larver,» hveste Shabbata.

«Hva?» stønnet Ransin andpustent mens han halvhjertet forsøkte å sparke istykker en boks.

«Er jeg den eneste av oss som greier å tenke?» skrek Shabbata tilbake. «Det skulle være to sønner. Jeg ser bare en!»

«Faen ...» sa Ransin.

«Du, sjekk det andre rommet,» sa Bahram og pekte mot døråpningen som gapte hult nå som forhenget var revet bort. Bakenfor var tydeligvis et oppholdsrom med alt av møbler og komfort.

«Jeg har sjekket det,» svarte Shabbata.

«Sjekk det igjen,» knurret Bahram illevarslende. «Og du går opp trappa og sjekker ovenpå.

«Helvete heller om jeg gjør!» sa Ransin. «Hva om han venter ovenpå med ei øks?»

«D-det er bare en liten gutt, jævler!» skrek moren. «Og han gjemmer seg sikkert fordi han er redd!»

Bahram så hatsk på Ransin. Shabbata var allerede i gang med å endevende oppholdsrommet samtidig som han veltet og slo i stykker alt han kom over.

«Greit, jeg skal finne det lille krapylet,» sa Ransin og snudde seg og løp opp trappen som førte til andreetasjen. Bak seg kunne han høre Bahram slenge diverse drapstrusler over hodet på den skrekkslagne familien. Det måtte da være over snart. Han skulle finne guttungen, dra ham ned og framsi advarselen til familien. Så var det å komme seg vekk herfra.

Det kunne ikke gå lengre enn dette.

Synet som møtte ham var en smal korridor som skjøt i begge retninger. På begge sider var det to rom plassert overfor hverandre, som var dekket av forheng. Så, gjem og let var det visst. Ransin hadde aldri trodd han skulle leke denne leken i voksenalder.

Han gikk rett til høyre og skulte inn det første forhenget på venstre hånd. Det var tydeligvis et pikerom. To senger var pertentlig redd opp ved siden av hverandre, og noen kjoler hang ned fra et skap. I den ene enden av rommet var det et sminkebord og et speil, og i den andre enden noen

lekedukker og slikt tull. To smale glugger var åpne mot natten utenfor, men likevel oppfattet den skarpslepne luktesansen hans vagt den opphissende lukten av hunkjønn der den sev inn de oppspilte neseborene.

Ransin fant det overveiende usannsynlig at en guttunge ville gjemme seg her. Men det var best å sjekke. Han gikk bort til skapet og rev alle kjolene til siden. Ingenting. Han snudde seg og gikk mot døren igjen. Rett før han nådde utgangen, kastet han seg ned på alle fire uten forvarsel og så under begge sengene. Heller ingenting. Ransin gikk ut.

Rommet på tvers over gangen var tydeligvis en slags helligdom. Et alter var reist mot veggen på den andre siden, hvor myrra og røkelse omkranset noen byster som enten forestilte forfedre eller de personlige familiegudene. Over alteret hang det en gylden plate mellom to oksehorn, for å vise at de mektige forfedrene tross alt var underlagt Uruks skytsgud. Ellers var bønnerommet helt tomt. Det var ingen vinduer, stedet skulle visst bare brukes til stille kontemplasjon. Ransin fnøs. Oksens makt var ingenting mot geitegudens, som hadde levd før menneskene hadde blitt skapt for å tjene begge som slaver.

Likevel var det noe som trakk ham til seg. Først var det bare en impuls om å gå bort til alteret som brått var der. Da han syntes det var en dårlig idé, ble denne impulsen til et krav. Selv om det ikke var med egen vilje, begynte Ransin å nærme seg alteret, skritt for skritt. Blikket hans festet seg på bysten som var mest prominent plassert. Det var en primitivt utformet figur, selv for ham, laget i den svarteste ibenholt med et smalt ansikt og et ovalt bakhode.

Uten at han visste det, forestilte bysten patriarken til Uruks eldste og mest fornemme familie, hvis bein byen hadde blitt bygget på. Men han visste at en eller annen ånd, enten i statuetten eller i rommet, hadde tvunget ham helt hit. Han var rett foran alteret nå. Statuetten stirret rett på ham som om den var levende. Der rørte øynene på seg! Ransin skulle til å snu seg og flykte, men den mørke gløden i øynene låste ham fast og trakk essensen hans til seg.

I et øyeblikk var han en golem, livløs leire, en kropp uten sjel. Han stod der uten å puste eller å sanse noe som helst. Essensen hans ble sendt tilbake i mørke bølgeslag, og han kom til seg selv med et gisp da han gjenvant kontroll over kroppen. Sjokket var et fysisk slag som nesten sendte ham i bakken, og et halvkvalt skrik unnslett leppene hans. Fylt av overtroisk frykt snudde han seg og flyktet ut rommet.

Først da han var forbi forhenget og vekk fra åsynet til mannen i ibenholt, visste han at han var trygg. Ransin pustet lettet ut. Guden i statuen hadde latt ham leve. Hvorfor kunne han ikke skjønne. Ransin var en inntrenger og voldsmann som hadde krenket den mektige åndens etterkommere. Han burde vært død. Nedenfor hørtes noen skremte klynk og litt snufsing. Vel, tid nok til å tenke på det senere.

Det gjenstod to rom. Han gikk ned den andre enden av korridoren og tok til venstre. Da han

dyttet forhenget tilside, skjønte han at dette var soverommet til mannen og hans kone. En større seng var plassert midt i rommet, og på veggen hang en lyre. Det var også en arbeidspult der, med noen tavler av leire og noen papyrusruller, som han ikke kunne lese uansett. Ransin var skriftløs og kom til å være det resten av livet. Abstrakte tanker ble for vage og flytende til at han kunne gripe fatt i dem, han trodde kun på det han så foran seg.

Men på pulten lå det en signetring i sølv henslengt og glimtet forlokkende mot ham. Ransin tok den og så på merket, det var det samme øyet som på porten utenfor. Uten å tenke videre over det puttet han ringen på fingeren. I en skjebnens merkverdige ironi var nå en elamitt smykket med Dumuzids eget familiesegl.

Dette rommet var også tomt. Han endevendte det ene skapet, så under sengen og pirket forsiktig med kniven i en mistenkelig klump i sengeteppe, uten resultat. Ransin kjente at humøret begynte å tæres ned. Drittingen måtte være i det siste rommet som var overfor dette. Han rev begge forhengene til siden, og skrittet inn.

«Greit småen. Du kan bare komme frem før jeg gjør noe drastisk. Vi har familien din, så det er ikke noen vits i å prøve seg på noe sprell,» sa han høyt i løse luften. Det var ingen der, såvidt han kunne se. Men det var tydeligvis et gutterom. To senger var plassert i hver sitt hjørne, og ovenfor den ene hang det to falcataer i kryss. Ellers var det en arbeidsbenk og noen klosser og lekehester på golvet. Om det lille kreket var noe sted, så måtte det være her.

«Jeg advarte deg!» ropte Ransin og kastet seg oppe i den ene sengen og rev trekket til siden. Men det var ikke noe der. Under var det heller ikke noe, bare et teppe som var rullet sammen. Søket var resultatløst ved den andre sengen også. Ransin åpnet til og med en liten kiste i rommet, selv om den så ut til å være altfor liten, selv for et barn. Kisten var bare fylt med flere fargede klosser. Ransin bannet. Han hadde jo ikke oversett noe. I desperasjon prøvde han å gjøre gutten så redd at han røpet seg.

«Når jeg finner deg, så skal jeg flense opp den lille ræva di, forstår du!» skrek han høyt. «Jeg skal dunke hodet ditt mot noe hardt og plukke av deg både bein og armer.» Ransin lyttet etter svar eller et skremt gisp som ville avsløre hvor gutten var. Men ingenting kom. Tilslutt utstøtte han et rasende skrik som fikk det til å skingre i hans egne trommehinner. I vill frustrasjon veltet han den ene sengen overende og slengte kisten i veggen så det sang.

«Vel, jeg har fått nok!» sa Ransin endelig og ga opp. «Jeg tar disse fine hogg-knivene til broren din, og bruker dem til å sløye familien din.» Ransin tok en falcata i hver neve og gikk forbi forhenget så det blafret. Han trampet langs korridoren og gikk ned trappen.

Da lyden fra skrittene hans var borte, fortsatte et par øyne å stirre på forhenget, som nå hang urørlig.

For Borna hadde dagen begynt veldig kjedelig. Storebroren hadde ikke giddet å snakke med ham som vanlig, storesøster forfulgte ham for å dulle med ham, og den minste søsteren hadde til og med foreslått å leke med dukker sammen med henne. En slik ydmykelse ville være altfor stor, så han hadde unngått dem alle sammen. Dråpen som fikk begeret til å flyte over var da storesøsteren sammenlignet ham med en nusselig valp ved middagsbordet, og alle lo. Samtidig hadde lillesøsteren geipet til ham når far ikke så. Han hadde bare slått henne en gang, siden hun geipet en gang, men far hadde blitt rasende likevel og sendt ham opp for å sitte der resten av kvelden. Og det var veldig greit.

Han hadde sittet i sine egne tanker, og forestilt seg selv som kommandanten over et stridsvognregiment da det ble klart at noe forferdelig galt var fatt. Noen hadde kommet på besøk, såpass skjønnte han, og far hadde snakket strengt til dem. Det var vel vanlig, furtet Borna og fortsatte leken sin med klossene. Men så hadde lydene fra underetasjen tatt en drastisk vending. Det hadde vært et forferdelig bråk og skrammel, han hadde hørt fremmede stemmer brøle. Søster hadde skreket høyt, og mor hadde begynt å gråte. Og faren kunne han ikke høre lenger. Virkeligheten innhentet Borna med full kraft.

Noe forferdelig var i ferd med å skje. Borna måtte mønstre alt sitt mot for å overhodet kunne greie å forholde seg rolig, og all sin kløkt for å i det hele tatt kunne tenke klart. Instinktivt skjønnte han at det var ingenting han kunne gjøre for å hjelpe familien. Selv om de var døde eller holdt på å dø, ville han bare kunne dele skjebne med dem om han gikk ned dit. Så hva enn det var for noe, måtte han holde seg så langt unna som mulig. Vissheten om det hadde fått ham til å se etter et gjemmested. Først hadde han bare krøpet under senga og krympet seg i redsel mens de der nede tydeligvis raserte huset. Stemmene deres var mørke og hysteriske, og bar et fremmedartet preg. Men ennå så levde mor, han kunne høre henne. Hva enn det var som skjedde hadde de der nede en sjanse.

Borna hadde ligget slik lenge og lyttet, før det hadde gått opp for ham at gjemmestedet var rimelig elendig og ikke ville være istand til å skjule ham for selv en barnepike. Så en plan like enkel som den var genial hadde kommet til ham. Han husket at storebroren hadde fortalt ham at i politikken måtte man se ut som noe man ikke var, slik at man kunne skjule sitt egentlige selv og sine reelle mål for motstandere. Borna hadde bestemt seg for å se ut som noe annet, og det i siste liten. Han hadde funnet golvmatten og lagt seg oppå den da han hørte kjappe skritt i trappen. I full panikk hadde han rullet den rundt seg i retning sengen. Selv om resultatet var langt fra ideelt, og matten måtte se rimelig klumpete ut, var det like fullt ut en forkledning. Med litt flaks ville han se ut som en sammenrullet gammel matte under en seng.

Den som var i overetasjen var ikke en av familien. Såpass kunne han høre på de tunge skrittene som bare kunne tilhøre en kraftig mann, og pusten som av og til kom hvesende ut.

Skrittene hans hadde kommet frem og tilbake utenfor rommet, og av og til kunne Borna høre mannen romstere rundt på leting etter noe. Det var med skrekkblandet fryd at det hadde gått opp for Borna at han var målet for denne mannen. Hvem kunne det være? Far var bror til en stor statsmann, og han hadde fiender. Men far hadde sagt at det ikke var fiender som ville slå deg ihjel. Det var mer gamle menn som snakket stygt om deg i selskaper og som ville hindre deg i å få innflytelse. Dette hørtes ikke ut som en slik gammel mann!

Borna hadde nesten røpet seg da mannen hadde kommet stormende inn rommet. Han hadde trodd at han allerede var oppdaget da mannen sa det, og bare skrekken som satt fast i halsen hans hadde hindret ham i å lage lyd. Men så ble det klart at mannen fortsatt lette. Og Borna hadde lukket øynene og håpet håpet håpet at gjemmestedet ville være bra nok og beskytte ham og skjerme ham mot hele verden som jaktet på ham. Borna hadde vært musestille, ikke et knyst hadde han laget. Mannen utenfor kom med rasende skrik og knuste ting rundt seg. Han visste at noen gjemte seg for ham! Og han hadde en klar mistanke om at det var i dette rommet. Til syvende og sist hadde det bare vært tilfeldigheter som reddet Borna. Av lyden kunne han høre at den andre sengen hadde blitt løftet og veltet overende. Og så kom ordene:

«Vel, jeg har fått nok ... Jeg tar disse fine hogg knivene til broren din, og bruker dem til å sløye familien din.» Målet hans var fremmedartet. Det var sumerisk, men en grov anvendelse av språket. Det var noen fra landene utenfor. Og nå ville de hevne seg fordi de ikke fikk som de ville.

Borna var kvikk nok til å skjønne at det kanskje bare var en trussel, men han kunne ikke være sikker. Han vrikket seg fram og gløttet ut fra under sengen. Noe måtte han gjøre. Alt han fikk se var beina til mannen mens han gikk ut. Da mannen var blitt borte tok han sjansen og rullet seg ut fra under sengen igjen. Matten slapp ham fri. Det nyttet ikke å bare gjemme seg. Da kunne mor og far og søsknene dø, og da ville han ikke kunne leve selv. Ikke uten å ha prøvd alt. Han måtte komme seg ut og finne hjelp. Han måtte.

Med den effektiviteten og klossetheten bare frykt kan frambringe, knyttet Borna lakenet fast til sengestolpen nærmest vindugluggen mot hagen utenfor. Han dro hardt i lakenet noen ganger og forsikret seg om at knuten holdt. Det var bare å la det stå til, han hadde ikke tid til å vente. Sengen ble skjøvet så lydløst som mulig bort til vinduet. Han stilte seg oppi den så det var lettere å komme opp til vinduet. Med et fast grep om lakenet svingte han først den ene foten over kanten, så den andre. Det føltes ikke så tungt der han hang sånn halvveis ut av vinduet og støttet seg med føttene mot veggen. Det var nettopp det som gav ham en falsk trygghetsfølelse.

Da han slapp litt mer laken gjennom håndflatene, måtte han plutselig holde opp hele sin kroppsvekt med bare armene. Det ble veldig tydelig veldig fort at kreftene ville svikte snart. Først nå så han ned, og angret med en gang. Det var høyt som fra et veldig stort tre ned til bakken. Der glapp grepet, først litt, så veldig mye. Lakenet forsvant mellom fingrene hans i en voldsom fart. En

stemme av rasjonalitet fortalte ham at han måtte klore seg fast og holde tilbake så mye han greide for å dempe fallet, og det var akkurat det han gjorde. Da bare enden på det provisoriske tauet var igjen, klemte han så hardt til han greide med hendene.

Så slapp han taket og trakk pusten dypt. Han forberedte seg på det ublide møtet med bakken. Vinden suste forbi ørene hans og smertestøt skjøt opp gjennom knærne og anklene og fortsatte opp tarmene. Han deiset forover og tok seg for med hendene. Tårene kom umiddelbart. Men ingenting var brukket. Først haltet han, men så virket det som om kroppen ble varm og kunne ignorere smerten. Borna visste det var liten tid. Han skyndte seg og løp gjennom hagen mot det nærmeste huset i nabolaget.

Ransin kom ned og trakk på skuldrene.

«Ingenting,» gryntet han. «Jeg så overalt. Jeg fant bare disse fine knivene.» Han la våpnene på den ene enden av langbordet.

«Haphura sa at vi ikke skulle plyndre,» påminte Shabbata.

«Din udugelige tomsing,» knurret Bahram. «Kjærringa her sverger på at fitteungen er der oppe. Du har blitt utmanøvrert av en baby.» Han holdt de store nevene på hver side av skuldrene til den skjelvende kvinnen.

«Jeg fant ingenting!» glefset Ransin tilbake. «Faen heller om jeg vil høre på dritten din!» Oppsetsigheten fikk Bahram til å slengte kvinnen til side. Han tok et skritt mot Ransin med knyttede never. Han ble møtt med et likegyldig smil.

Opplæringen Ransin hadde fått av Bahram innebar at alt av trusler og intimidasjon hadde en minimal effekt. Bahram gliste bredt da han så dette. Han hadde formet en kriger etter sitt hjemlands skikker. Der fantes det ingen ord for frykt, for ingen ville bli vanæret av å ytre noe så skammelig i offentlighet.

«Det er ikke så viktig,» gryntet Bahram og snudde seg mot kvinnene som stod og klynget seg til hverandre. Det var moren som stod og snufset, og holdt hendene mot et forkle som den yngste datteren presset ansiktet mot som det barnet hun var.

Den eldste datteren viste sin trass ved å betrakte dem som om de skulle være insekter. De kostbare klærne hennes i grønnfarget lintøy antydte noe som var enda mer kostbart, nemlig de kvinnelige formene som kurvet seg på høyden av sin fruktbarhet bakenfor. Håret glinset sunt og var surret sammen i en svart flette som var satt opp bakpå hodet. Fra pannen hang det lange korktrekkere helt ned til de myke kinnene i et ungt ansikt. Hun kunne ikke være gift, siden hun fortsatt bodde hjemme, tenkte Ransin.

På golvet lå den bevisstløse husbonden og sønnen som lå og krøket seg sammen, samtidig som han gjorde sitt beste for å sende dem giftige blikk. Shabbata kom traskende ut bak dem, etter å

ha laget et sant kaos på oppholdsrommet.

«Vi har gjort vårt. Nå stikker vi,» sa Ransin fort. Han henvendte seg til kvinnene «Der ser dere hva som skjer når dere setter dere opp mot de som er bedre enn dere. Litt av en tankevekker, hæ?»

De så ikke ut til å forstå så mye av det.

«Det er ikke så viktig. Men dette er viktig,» sa Bahram, og løftet bort litt av håret fra ansiktet til den unge kvinnen. Hun så uttrykksløst på ham.

«Vi har ikke tid til sånt,» sa Shabbata. «Vi drar herfra nå.»

«Hvorfor det? Jeg har ikke hatt en kvinne siden vi var i Elam, og så lite gjestmildt som dette landet er, skal ihvertfall dets kvinner ta imot meg på en skikkelig måte. Tøyta her skal få skreve, det er sikkert.»

Piken skjønnte ordene. Skrekken ble hamret inn i ansiktet hennes med full kraft. Med et vræl forsøkte hun å snu seg for å løpe, men armene til Bahram snodde seg rundt midjen hennes så føttene ble løftet fra golvet og bare sparket meningsløst i luften. Hun ble hengende og kjempe meningsløst i grepet, for begge hendene hennes var låst fast mellom kroppen og armene hans.

«Daku! Jeg skal drepe deg. Daku!» skrek broren hennes og kjempet seg opp fra golvet. Neven hans knyttet seg sammen til en hard slange med steinhode, og mord og bare mord lyste fra øynene hans.

«Nøytraliser ham,» beordret Bahram kort. «Dette er det som skjer når en mann ikke er istand til å forsvare sin egen familie. Det er naturens orden og verdens vei. Det er den sterkestes rett. Min rett,» fastslo Bahram og slengte ungjenta fra seg på langbordet så en suppeskål veltet utover.

Ransin adlød kommandoen hans slik en hund har blitt trent til å lyde sin herre. Med raske skritt var han borte ved den unge mannen, og slamret knyttneven rett inn i mellomgolvet hans så han klappet sammen. Hælen satte han mot strupen og presset nedover til det knaste.

Fyren ble liggende å kjempe en like nytteløs kamp som søsteren sin for å komme løs, der han klorte etter ankelen til Ransin. Han hadde ikke nok krefter. Han maktet knapt å trekke små pinefulle åndedrag.

Først nå begynte kvalmen å stige opp i halsen på Ransin. Det var den samme kvalmen som kom hver gang dette skjedde. Selv om han oppfattet det som en naturlig del av tilværelsen, hadde han opplevd nok av det. Etter at de grusomme styrkeforholdene var fastsatt, vendte han blikket mot det som skjedde ved bordet. Dessverre for seg selv greide den unge mannen under foten hans å vri hodet slik at han også kunne se.

«Forbannede ubeist! Du får ikke gjøre det!» skrek moren og prøvde å komme fram til datteren.

Shabbata stanset henne ved å låse fast armene bakpå ryggen hennes i et smertefullt grep.

Blikket hans var mørkt. Ved siden av stod den unge pikebarnet og så på opptrinnet med runde, uutgrunnelige øyne som sugde til seg all terroren i omgivelsene.

«Sånn ja. Hold henne der,» sa Bahram og vendte all oppmerksomheten mot offeret til hans brutale amorøse tilnærmelser. Ungpiken bykset vilt med kroppen, og sprellet og sparket med både bein og armer. Han grep tak ved hoftene hennes, og flådde opp kjolen til livet hennes.

Et spark traff Bahram i underlivet, og et annet i ansiktet uten at det hadde noensomhelst virkning. Hun forsøkte å presse ham bort med føttene, men forsøket førte bare til at nevene hans fikk fatt i leggene hennes og presset dem bakover slik at de mest intime delene hennes ble blottet. Det sultne blikket hans festet seg der en stund, før han harket og sendte en gulnende spyttklyse rett ned i underlivet hennes. Med fingrene smøret han det utover, samtidig som han fikk av seg de gutiske plaggene som var i veien. Han var klar allerede.

Bahram kunne formelig nære seg på andres smerte og ydmykelse, og effekten det hadde på ham var tydelig.

«Ved gudene, nei, nei, nei ...» hvisket jenta stille for seg selv.

Samtidig vendte Ransin blikket mot døren. Han hadde en dårlig følelse som gikk utover ubehaget over nok en voldtekt. Hos noen menn kunne hårene i nakken reise seg, men for Ransin var det mer en følelse av angst som bredte seg utover fra midten av brystet. Det var et instinkt han hadde lært seg å være oppmerksom til. Hva kunne det være, og hvor kom det fra?

Skriket til ungjenta kuttet tankene brått av.

«Ahhhh,» stønnet Bahram tilfreds. «Så det er sånn sumerisk fitte kjennes ut. Ikke rart de forsøker å gjemme bort døtrene sine.» Bordet ristet hver gang han støtte i henne med lystne grynt. Ungjenta hadde sluttet å kjempe nå. Bena hennes hang slapt nedover bordkanten. Hun gjemte bare bort ansiktet og seg selv i hendene for å skjule seg fra denne skammen. Men hvem er det som kan distansere seg helt fra det som skjer med ens egen kropp? Bare visse typer selvsadister og guruer fra fjerne land ryktes å kunne utstå alt, men ungjenta var ikke en av dem. For henne var kropp og sjel en, og det var henne til del å kjenne begge bli skjendet, at hennes innerste innerste ble krenket til det ytterste.

Alt som kunne høres en stund var Bahrams grynt og de små klynkene til jenta.

«Telal og Alal, onde guder av underverdenen. Fortær livet mitt, men gi meg styrke til å hevne meg. Telal og Alal, alt jeg er gir jeg til dere,» hveste den unge mannen under Ransins hæl. «Telal og Alal, sønderriv dem og deres barn i evighet.»

Frykten sank ned i Ransin. Det var en mektig forbannelse, og desto mektigere fordi den var fortjent.

På et eller annet vis greide moren å vri løs den ene hånden fra grepet som holdt henne fast, og hun stakk bak seg med neglene rett inn i det ene øyet til Shabbata, som kom med et smerteskrisk

samtidig som han mistet taket. Han ravet rundt i blinde, mens hun kastet seg oppå ryggen til Bahram.

«Ungen min! Slipp henne ditt skitne, motbydelige svin,» hveste hun ut i vreden fra sine moderlige instinkter. Hendene hennes ble til lange klør, som rev kinnene til Bahram opp i lange laser på få øyeblikk. Bahram vred seg rundt og kastet henne av seg på tvers av rommet. Hun traff veggen med et smell og sank sammen på golvet. Der ble hun liggende.

«Unna kjærring. Det blir din tur etterpå,» gryntet han. Hans eget blod gjorde han enda mer opphisset, og han økte tempoet markant. Et avsendig glis formet seg på ansiktet der blodet rant ned. Ungjenta skrek høyt hver gang han hamret løs i henne. Tilslutt ga han fra seg en unaturlig lyd, og lente seg bakover mens han pumpet henne full av seg selv. Rød væske strømmet fritt da han skled ut med et vipp, og sæden glinset hvitt fra det opprevne underlivet.

Blod hadde blitt spilt allikevel.

«Nå som jeg har gjort meg ferdig, skal dere ha noe? Ikke like trangt som før, men fortsatt god vare,» lo Bahram, mens han tørket av seg selv i kjønns hårene hennes. Galskapen av lyst var borte fra blikket hans, og han var blitt sitt vanlige slibrige selv.

På bordet veltet jenta seg sammen på siden i fosterstilling, mest som en skjelvende ball. Hun begynte å hoste og brakk seg i forsøket på å puste. Kroppen hennes skalv ukontrollert, og den ene hånden holdt for et rødfarget punkt på kjolen.

Shabbata hadde kommet seg, og stod å forsikret seg om at han fortsatt kunne se skikkelig. En tung dysterhet var over rommet, og Ransin merket hvordan det gamle hatet mot Bahram vokste seg til et uovervinnelig tårn i sinnet sitt.

Brått hørtes mange stemmer et stykke utenfor, og tunge skritt i den lille grusveien som førte inn til huset.

«Javad! Er alt i orden der inne? Sønnen din sier du har hatt innbrudd!» ropte en bekymret stemme.

Ransin løftet foten vekk fra gutten under seg, som nå bare gråt stille. Han løp straks bort til det ene vinduet og gløttet ut. Et stort oppbud med folk fra nabolaget hadde samlet seg, og var på vei mot huset. Noen av dem hadde væpnet seg med kjepper. Forrest gikk en tykkbringet mann med et fyldig skjegg og holdt et stort sigdsverd foran seg. Det var han som ropte. Da det ikke kom noe svar, begynte han å gå mot døren med en ung kjeppmann ved hver skulder.

«Helvete, vi må flykte,» sa Ransin panikkslagent.

«Er de mange?» spurte Bahram. «Vi kan kjempe oss ut.» Han stod og festet på seg klærne igjen.

Ved bordet hadde pikebarnet gått bort til sin voldtatte søster, og holdt hånden hennes som ble klemt hardt sammen i et desperat grep.

«For mange,» kalkulerte Ransin kjapt, mens hjertet hamret vilt i bringen hans. Denne gangen ville neppe en mobb spare dem for sin vrede.

«Bakdøren. Vi tar bakdøren,» sa Shabbata og smatt ut den veien. Bahram fulgte ham like etterpå. Ransin stod et stille øyeblikk alene i rommet, men så løp han det han var god for på vei mot oppholdsrommet. Da han passerte langbordet, fant hånden hans en av falcataene han hadde lagt fra seg der. Akkurat idet han var ute av rommet ble døren slått opp.

Mannen med sigdsverd brukte et øyeblikk på å ta innover seg den forferdelige scenen som møtte ham, før han fanget et glimt av ryggen til Ransin idet han forsvant. Et rasende brøl steg opp fra den dype brystkassen hans.

«Kom sønner, slå illgjerningsmennene ihjel!»

De valset gjennom rommet på søken etter hevn, og bak dem var en rasende mobb. Snart var det gått opp for alle hva som hadde skjedd.

Oppholdsrommet og terrassen passerte forbi Ransin i noen få glimt der han løp. Med et byks var han nede i hagen. Foran ham var begge kompanjongene, som spurtet på for det livet de hadde kjært. Bahram var raskt i tet, og den massive kroppen var flere skritt foran dem og økte avstanden der Ransin kom opp på siden av Shabbata. Det lave steingjerdet vokste opp foran dem. Ransin tok ikke sjansen på å hoppe over det. Han la begge hendene på den kalde steinflaten og svingte seg over.

Da han landet, rakk han å se det som var bak seg. Den middelaldrende mannen stod å pekte mot dem fra hagen, og bak ham var det en mobb som var i ferd med å presse seg forbi oppholdsrommet ut til terrassen. Allerede mens han ropte pilte de to mennene med kjepp forbi på hver side som unge ulver. Flukten var igang.

De fleste har vel prøv å løpe så fort de kan. Ikke like mange har prøvd å løpe for livet. Ransin gjorde nå det, og opplevde hvordan tiden fløt sakte forbi mens beina hamret mot bakken. Sjøkkbølgene forplantet seg fra fotsålene og opp til knærne i smertefulle støt som slo pusten pipende ut av lungene. For hvert steg syntes hjertet å hamre to ville slag. Han løp så fort at han stod i fare for å bikke fremover, men ennå kom ikke den brede ryggen til Bahram som han så foran seg nærmere. Ved siden av ham var Shabbata, og bak ham ... Ransin tok seg tid til å kaste et blick over skulderen.

Bak ham var de to unge folkene, med ville blick og kjeppene løftet på nøyaktig samme måte over hodet. De halset mot dem som to jakthunder. Tjukkassen med sverdet, som var mye eldre enn dem, hadde forlengst sakkert akterut, og var nå like langt unna som de ivrigste personene i den store mobben, som nå begynte å sette seg i bevegelse som en flodbølge. Denne bølgen ville sluke dem, men bare hvis den kunne få tak i dem. Det var tvilsomt, for avstanden var rett og slett for stor.

Men gruffullt nok gikk det opp for Ransin at de to kjeppmennene var i ferd med å hale innpå

dem, et skritt av gangen. Om de måtte snu seg for å slåss, trengte de folkene bare å oppholde dem inntil mobben var over dem.

«Kom igjen, mann. Fortere!» stønnet Ransin og bet tennene sammen i konsentrasjon. Pusten gikk fortsatt støtvis ut, men det hadde sluttet å pipe i brystet. Hjertet roet seg ned, og tilpasset seg tempoet istedet for å hamre løs i frykt.

De nådde gaten de hadde kommet ut av, og skrittene deres gjorde gjenlyd over brosteinen. **Klamp ... klamp ... klamp ... klamp ... klamp ... klamp ... klamp**, lød det endeløse ekkoet, som fra en gal drøm. Men i denne drømmen ville bakken treffe når man falt, og virkeligheten fortsette selv om man skrek ut i frykt. Denne drømmen sluttet ikke før man var død. Så kom dilemmaet som mareritt ofte gir. Deg selv eller andre?

«Helvete, ankelen min,» stønnet Shabbata. «Jeg herpa den da jeg hoppet over muren.»

«Drit i det for faen. Fortsett,» knurret Ransin.

Noen sidegater passerte hvirvlende forbi. Ordene må ha hatt en virkning, for Shabbata bet tennene sammen og presset seg videre. Men litt etter litt ble det klart at han sakket stadig mer etter. Den brede alleen snevret seg inn, og der var sidegaten de hadde kommet fra. Ransin kastet seg inn i den og måtte ta seg for med hendene da hele kroppen hans møtte murveggen med et klask. Han dyttet fra med hendene og begynte å vakle videre.

Shabbata kom ikke fullt så langt. En lang kjepp ble stukket mellom bena hans og låste dem fast i spranget. Han falt forover så lang han var med et stønn, og han rakk bare såvidt å ta seg for med hendene. Håndflatene og knærne ble revet opp av smågrus der han skled videre et lite stykke.

Kjeppmannen greide ikke å sakke farten i tide, men rakk å hoppe over ham for å unngå å selv deise rett i bakken. Shabbata lå på alle fire og skulle til å reise seg, da den andre kjeppmannen kom etter i full springfart. Han sparket til Shabbata alt han hadde, så hodet ble sendt avgårde som en ball bare festet på nakken og traff murveggen med et vått klask. En sykkelig hul lyd gjallet gjennom alleen i ekkoet fra sparket. Gjerningsmannen hoppet også over Shabbata, og virvlet rundt med ryggen til sidegaten og kjeppen i en knyttet neve.

«Skitne voldtektssmann! Snart skal du få se hva vi gjør med slikt avskum som deg. Vi skal skjære av deg ballene og mate deg med dem. Vi skal få deg til å angre på at du forgiftet dette landet. Du skal dø, hører du? Dø!» hylte han.

Shabbata lå der urørlig på magen med den ene armen liggende slapt over ryggen, og mannen sendte kjeppen over ryggraden hans så det smalt. Den andre fyren kom også til. Han hadde mistet kjeppen sin, men kompenserte for mangelen på noe våpen med en usløkkelig hevntørst.

«Jeg kjente henne. Jeg brukte å leke med henne som barn. Dette skal bli en sann glede, bror,» erklærte han og langet ut med en lang serie brutale spark i rett i kroppen på den forsvarsløse mannen under seg. Kjeppmannen stirret på med intens skadefro, før han åpnet munnen igjen.

«Ikke drep ham. Han skal leve lenge nok til å fortelle hvem som var med ham. Og han skal få se meg holde manndommen hans foran øynene hans før jeg skjærer dem ut. Han, -»

Lenger kom han ikke. Ransin hadde ubemerket kommet seg midt iblant dem, og uten en lyd brukte han kampkunsten sin for alt den var verdt. Mannen som stod å sparket stod der med utstrakt fot. En åpenbar svakhet. Ransin la begge nevene under leggen hans og trampet ned med alle krefter, så leggbeinet ble brutt tvert av og foten ble stående i en spiss vinkel pekende oppover. Stakkaren stirret vantro på de blottede hvite beinpipene som pumpet rødt blod et øyeblikk, før han kollapset med et smerteskrisk.

Kjeppmannen snudde seg klar til kamp, og ble konfrontert med det onde lyset fra hoggvåpenet som ble reflektert av den hvite månen, og det lynende glimtet av villskap i et svart, forvridt ansikt. Og det var nok. I desperasjon snudde han seg og forsøkte å komme seg vekk. Ransin tok ham igjen med to kjappe steg, og hamret det naglebeslåtte hjaltet i våpenet sitt ned i nakkevirvlene hans så det knaste. Kroppen hans var fullstendig immobilisert alt før den traff bakken.

Selv nå, i frentisk fortvilelse, unngikk Ransin å bruke dødbringende makt. Men han kunne ikke ta sjansen på at disse unge hevnerne fotfulgte dem og avslørte skjulestedet deres. For det var nettopp det de måtte gjøre, gjemme seg. Mobben var kommet nærmere nå, mye nærmere. De første rasende skrikene steg opp fra dem der han stod i full synlighet for den hevntørste massen med kjepper og knyttede never. Tempoet deres økte slik en bølge øker hastigheten før den treffer kysten.

Ransin klampet begge nevene ned over skuldrene til Shabbata, og halte den sanseløse mannen opp på beina. Kun et vag stønn fortalte ham at Shabbata fortsatt var i live der han dyttet han med seg ned sidegaten. Han etterlot seg to kropper som lå på bakken. En som lå å vred seg, og en urørlig.

De snublet seg nedover sidegaten. Ransin støttet Shabbata på skulderen, men måtte i praksis bære ham for hvert steg. Shabbata gjorde bare noen hjelpsomme bevegelser med beina av og til, det virket ikke som han helt skjønnte hva som skjedde eller hvor han var. Ransin turte ikke å se bak seg, og vurderte om han burde bli å kjempe eller stikke av. Det ble nok å stikke av. Han hadde ikke tenkt å årelate livet for noen eller noe. Såpass pragmatisk var han at lojaliteten selv til venner hadde sine grenser. I et øyeblikk vurderte han å slippe Shabbata fra seg og legge på sprang. Men han utsatte det stadig i sinnet sitt.

Da sidegaten begynte å dreie av til den lange gaten de hadde tatt for å komme til rikmannsstrøket, lød de første gjenkjennende ropene som gjallet mellom murveggene, og klampingen fra raske føtter. Rett etterpå forsvant de ute av syne for mobben igjen.

Den lange gaten strakte seg foran dem. Aldri i livet om de ville kunne løpe fra den mobben. Ransin visste at de holdt på å bli innhentet, skritt for skritt. Den jævlige drittsekken Bahram var

ingensteds å se. Han satt vel snart å koste seg i brakken og lurte på hvor det var blitt av dem. Det jævlige, feige forrædersvinet. De haltet videre. I munningen av en skygge fant Ransin det han lette etter, nemlig en åpning i den ellers lukkede gaten. Den var såpass diskret plassert at det kanskje kunne gå.

«Fortere, fortere! Jeg slipper deg om du ikke hjelper til selv!» hveste Ransin inn i øret til Shabbata, som bare stønnet tilbake i et forsøk på å komme til bevissthet. De var nesten der. Tordenen som klapret ned den forrige gaten kom stadig nærmere. Ransin bet tennene sammen og satset alt. Det var alt eller ingenting nå. Han kunne løpe og berge livet, men da ville hele komplottet til Haphura kunne bli avslørt, og han ville være på rømmen i landflyktighet igjen. Eller han kunne skjule seg.

Om det mislyktes var de begge døde, og enda bedre, de ville mest sannsynlig bli skamfart og torturert i dagevis før de fikk dø. Gaten var bare noen skritt unna. Ransin dreide hodet og så ingen bak seg. Men for å dømme etter de rasende skrikene og lyden av føtter, var det like før noen rundet hjørnet.

Han grep om Shabbata med begge armene og slengte ham inn det smale smuget som var skjult i skyggene. Så kastet han seg inn selv. De ble begge liggende i et virvar av armer og bein. Et rop ble kastet ned gaten, før den ble fylt med lyden av løpende føtter. Ransin grep Shabbata under armene, og halte ham bak det ene hjørnet.

«Ååååh,» stønnet Shabbata plutselig. «Hv-hvor er jeg?»

«Hold den fittutpulte forpulte kjæften din, du sønn av ei skabbete sirkus-hore. Hvis du ikke holder kjeft er vi daue, forstår du? Daue!» hveste Ransin med angsten like tydelig som en guds åpenbaring i den skjelvende stemmen. Uten å vente på svar la han neven over munnen på Shabbata, og klemte hardt til.

De tordnende skrittene vokste nærmere inntil de trommet like over dem. For Ransin var hvert skritt et hammerdrønn som varslet dødens kommende. Med den andre hånden klemte han rundt falcataen det han maktet, og kiket forsiktig frem bak hjørnet. Den første som kom valsende ville få en armlengde bronse opp i magen. Sinte skrik og utrop ljomet like ved dem, mens de ville øynene i det sotsvarte fjeset kiket ut.

Det han så var de uklare konturene av en mengde føtter som passerte i hvert sitt glimt av bevegelse, og av og til en kjepp og en knyttet neve. Mobben raste forbi som rullende torden, og rekke på rekke passerte på samme viset. Av lydene ble det klart at de siste som kom var en mengde kvinner. De hvinte og freste ukvemsord, og ropte at mennene måtte ta igjen illgjerningsmennene. Ingen, absolutt ingen viste nok tankevirksomhet til å sjekke den ene sidegaten. Flokkinstinktet fikk dem til å blindt følge på de som var foran seg. Ransin trakk hodet vekk fra hjørnet, og måtte undertrykke en hysterisk latter som plutselig kom vellende opp i ham. Snart ble det stille, med bare

ekkoet av løpende føtter hengende igjen.

Først da ble han klar over at Shabbata sprellet desperat i armene hans, og holdt på å bli kvalt. Han slapp taket, og Shabbata trakk pusten i et veldig gisp.

«Prøver du å drepe meg?» harket han bittert.

«Du aner ikke,» sa Ransin. «Kan du stå?»

Svaret på det kom umiddelbart. Shabbata krøket seg sammen og kastet opp utover brosteinene. Han ble sittende slik et stund å spytte og harke, men så reiste han seg. Han stod ustødig og pupillene hans var i forskjellig størrelse. Men iallfall litt av den samme gamle tilstedeværelsen var i blikket hans. Han begynte å plukke småstein ut fra håndflatene.

«Vi må komme oss videre. De vil begynne å lete etter oss. De vil gjennomsøke hver en krok,» sa Ransin da han også reiste seg. Han kiket ut til den lange gågaten. Aldri i verden om de våget seg ut dit.

«Hvordan ...?» begynte Shabbata, men ble møtt av et likegyldig smil. Forklaringer kunne vente til senere. Enten i dette livet, eller det usle neste som venter på andre siden av døden. Fortsatt kunne de høre stemmer som ropte sinte til hverandre. De var langt borte nå, men i fantasien syntes de å komme stadig litt nærmere. De hadde ikke så mye tid som de likte å tro. Et menneske har aldri det.

Ransin søkte rundt med blikket. Det måtte da være en utgang et sted.

Smuget de befant seg i var så lite at det heller kunne kalles en avstikker. Uten at de visste det, fungerte det som det stedet der den endelige forretningstransaksjonen for bydelens horehus fant sted, derav den diskre plasseringen. Et skremmende antall unge gutter, tapere og begredelige gamlinger hadde hamret ut frustrasjonen over å ikke kunne tiltrekke seg en kvinne til ekteskap mot den veggen de hadde lent seg mot. Eller de var lei ekteskapets stengsler og frigjorde seg gjennom kjødets forlystelser. Og et skremmende antall ungpiker hadde latt seg korrumpere mot disse veggene. Forfra, bakfra, stående eller liggende. På alle mulige måter. Fattigdom har det med å sørge for det.

Smuget var avstengt med digre murblokker både til høyre og venstre, men foran dem var noe som viste seg å være et høyt plankegjerde. Det var umulig å vite hva som var på den andre siden, men de hadde ikke store valget. Ransin vekslet et mørkt blick med Shabbata et øyeblikk, og tok noen steg tilbake. Med noen kjappe skritt tok han sats, og rakk akkurat høyt nok opp til at fingrene festet seg. Foten traff plankegjerdet med et smell som bar litt for langt til at det var komfortabelt. Det var umulig å finne grep, gjerdet var akkurat for bredt.

Ransin hang der et øyeblikk, før han bestemte seg. Smerten skjøt gjennom håndleddene da han presset opp hele kroppsvekten med fingrene. Det kjentes ut som beina eller senene i håndleddene holdt på å bli revet av. Men det var det samme, dem kunne han bruke resten av livet til

å gro sammen, om bare han fikk leve. Med en kraftanstrengelse var han høyt nok oppe til at han kunne svinge beinet over. Han satt nå overskrevet gjerdet, med full utsikt til gaten utenfor smuget.

På den andre siden var det en liten plass omgitt av hus oppført i leirbrikker. Ransin lente seg ned og rakte hånden ut til Shabbata, som også tok sats. Ransin fanget håndleddet hans, og heiste ham opp med den ene hånden inntil han greide å hempe tak i beltet hans. Med litt møysommelighet var også Shabbata oppe. De hoppet ned på den andre siden så det singlet i grusen.

«Ryggen min,» stønnet Shabbata. «De fikk virkelig tatt meg.»

«Hvor er vi?» sa Ransin. «Kan du finne veien tilbake?» Han gned seg under de misbrukte håndleddene.

«Vi er i bakgården til et eller annet nabolag, uten at jeg helt vet hvilket. Men jeg tror jeg kan finne veien,» svarte Shabbata. «Faen, jeg har skallebank.»

«Å tro er ikke godt nok,» snerret Ransin.

«Det er godt nok for gudene. Men du er vel kanskje likere enn dem også nå?» fnøs Shabbata tilbake.

«Gudene kan suge pikken min. An og Isimud og Ea og den hora Inanna. De kan alle suge pikken min. Har jeg bedt om dette? Hvorfor plager de meg med all denne forbanna dritten. Jeg er faen meg møkkalei av hele Uruk!»

«Hold kjeft med den der vantro styggedommen. Har du lyst til å dø? Vi trenger gudenes hjelp i kveld,» glefset Shabbata. «Følg etter meg, og hold kjeften din med mindre du har noe viktig å si.»

De smeltet inn i skyggene, og holdt seg klokkelig inn mot hushjørnene. Det var tydelig at det bodde folk her, så de gjorde sitt beste for å ikke lage lyd. Leker og redskaper lå av og til støttet mot husveggene. Ransin lurte på hvor lenge det ville ta før hele byen begynte å lete etter dem.

«Den drittsekken Bahram,» stønnet Ransin ulykkelig mens de gikk. «Alt er den jævelens feil. Jeg skulle ønske jeg kunne vri kniven rundt i halsen på ham.»

«Jasså?» hånte Shabbata. «Så Bahrams lille hundevalp er opprørsk nå som han ikke er her? Jeg ser deg bare logre med halen mens du er sammen med ham. Kanskje du bør rulle deg rundt for ham, så får du kanskje et klapp? Eller kanskje du bør gi ham labb? Da kaster han sikkert et bein til deg. Du får være ekstra lydig neste gang, så tilgir nok Bahram deg de ordene.»

«Jeg kan trøkke de ordene ned halsen din om du vil.»

Trusselen hang i luften en stund. De passerte en liten søppelhaug som var plassert så langt unna husene som mulig, men fortsatt var ganske nær byggene.

Tilslutt snakket Shabbata. «Du kan prøve. Jeg husker hvordan du bare var en liten drittunge hos Agushu. Det var det samme da også. Se opp til herren. Gjør hva herren sier. Logre med halen for herren. Du gjør meg kvalm, vet du det?»

«Nå holder du kjeft!» stønnet Ransin. I mangelen på måter å ta igjen begynte han å snufse. «Jeg er så lei alt sammen,» hulket han nesten.

Shabbata sa ikke noe etter det.

Plutselig gjorde Shabbata holdt med løftet neve. Ransin var erfaren nok til å vite at det betød slutten på alle krangler. Langt der borte kunne de ane konturene av tre menn væpnet med kjepper. Og verre. De hørte hundeglam. Det var bare et spørsmål om tid før kjøterne fikk ferten av dem. Ransin trakk langsomt falcataen. Han var glad for at han hadde tatt seg bryet med å ta med den, på tross av alle ordre og befalinger.

«Nei,» sa Shabbata og la hånden på armen hans. «Det finnes andre muligheter. Men vi må kjappe oss.»

Hundene bjeffet ivrig i håp om å bli sluppet fri. Men bjeffingen hadde ennå ikke nådd den intensiteten som tilsa at de var oppdaget. Shabbata rev han med seg. Først da de nærmet seg søppelhaugen skjønte Ransin hva han hadde i fore. Det var rett og slett en udelikat oppgave.

«Grav deg ned i den delen der det er mest søppel. Kanskje får de ikke ferten av oss da. Kjapp deg!» glefset Shabbata så stille han kunne.

Ransin fant en pøl med det som så ut til å være mest gamle fiskerester. Det var bein, råtne skyller og sjøskjell. Han begynte desperat å grave med hendene, og Shabbata gjorde tilsvarende et stykke borte. Ransin stakk hodet inn i det lille hullet han hadde laget, og drillet seg inn med hendene foran seg. Sørpelet løftet seg og dekket ham, for det meste. Han følte seg mest som en menneskelig orm. Ransin fortsatte å grave seg inn til han hadde et lite pustehull på den andre siden. Stanken var verre enn pusten til underverdenen, eller rompa til et esel med diare.

Heldigvis hadde Ransin den egenskapen at han kunne lukke nesen uten å holde seg for den. Han hadde oppdaget at det var noe ikke alle mennesker var istand til. Likevel, det søtlige preget av luften som kom inn munnen hans truet med å overvelde ham med kvalme. Ransin lukket øynene og forestile seg at han var et annet sted. Han lurte på hvordan Shabbata greide seg. Tanker om ulike varianter av trøstende kvinneskikkelser fylte sinnet, i både den ene og andre stillingen. Det gjorde det hele litt mer komfortabelt.

Litt etterpå lød traskingen av føtter over grusen.

«Så, tror du de svina befinner seg her? Det var tre av dem, ikke sant?» sa en stemme.

«Ja, tre stykker var det. Gutiere var det visst. Jeg tviler på at de lusker rundt i dette strøket, men Jafar ville ha hvert område patruljert,» svarte en annen. Med stemmen kom murringen og knurringen til en ivrig hund.

«Gutiere!» spyttet en tredje stemme. «Vi burde satt det folkeslaget på plass en gang for alle. De frykter oss ikke nok, det er det som er problemet. Vi burde sørge for at de ikke får utøve sine perverse skikker. Tenke seg til, å slå ihjel kvinner. En skam for alle menn!» sa mannen

harmdirrende.

Ransin var i vantro over at mistankene var blitt så malplassert. Komplottet til Haphura hadde ihvertfall lyktes med å demonisere den folkestammen enda mer.

«Jeg kan fortsatt ikke tro det,» fortsatte den første. «De slo Javad og familien hans fordervet, og voldtok datteren. Hun som var slikt et vakkert barn. Må gudene se til at rettferdigheten innhenter dem,» sa den første stemmen

«Om gudene er villige,» sa den andre mykt.

Skrittene stanset opp, like ved haugen med søppel. Nå kunne bare stanken redde Ransin og Shabbata fra hundenes fintfølende snuter.

«Vel, om de er her, vil hundene få ferten av dem,» kom det endelig fra den andre stemmen, som om han på en måte visste hva det gjaldt. Men ingen advarende bjeff lød.

«Om de gjør det bør dere være rede. De skamslo to av mennene i nabolaget også. Slo dem helseløse. Det spørres om de kommer seg igjen. Kjekke unge menn, sønner av en respektabel adelsmann,» sa den tredje, sinte stemmen

«Tror du de andre fanger dem?» fortsatte den første. Det virket som han ikke lyttet til den sinte mannen i det hele tatt.

«Det spørres. Byvakten er varslet. Om de fortsatt er i gatene vil de bli fanget. Om noen skjuler dem er det verre, men jeg tviler på at noen godtfolk vil gjøre det. Vi skal nok hale dem ut tilslutt. Straffen vil være hard,» belærte den andre.

Ransin krympet seg. Hele byen var visst på foden for å ta dem. Dette ville være slutten.

«Den kan ikke bli hard nok. Ikke for slikt avskum,» bekreftet den første stemmen

«Forbannede Gutiere. Forbannet være dem. Jeg har hørt at Jafar kommer til å iverksette visse tiltak mot dem. Bedre sent enn aldri, mener nå jeg,» mumlet den tredje.

Skrittene fortsatte videre, og forsvant med en lavmælt samtale der ordene ikke lenger kunne oppfattes. Ransin ble liggende lenge i fortvilelse. Noe rørte seg, og Shabbata kom krypende til der han lå.

«Vi må videre. Det nytter ikke å vente. Når det blir lyst vil alle kunne se at vi ligger her.»

Begge kom seg på beina. Øynene til Shabbata skinte mot ham fra mørket. De måtte begge være et ynkelig syn. Ikke bare var de sotet inn, nå luktet de som døden også. Men forhåpentligvis ville stanken fortsatt hjelpe dem mot hundene. Ransin kastet av seg noen fiskerester som hadde festet seg til håret.

«Hva nå?» spurte Ransin. Han hadde allerede resignert seg til en tidlig død, og ventet seg ikke egentlig noe svar.

«De patruljerer alle gatene. Derfor må vi vekk fra dem,» tenkte Shabbata høyt.

«Hurra, du er jo et geni,» jublet Ransin tørt. «All denne dritten består av gater, fylt med det

pakket til alle kanter. Hva skal vi gjøre? Grave oss ned? Få oss vinger til å fly med? Du får be til de fine gudene dine og se hva som skjer.»

«Du er inne på noe,» svarte Shabbata. «Vi skal bevege oss i høyden.»

Ransin så uforstående på ham. «Du må ha slått hodet hardere enn jeg trodde,» sa Ransin og så mistenksomt på ham. Pupillene hans var fortsatt i ujevn størrelse, og han hadde et stygt merke på den ene siden av skallen.

«Og du er jaggu enda tregere i oppfattelsen enn jeg trodde,» fnøs Shabbata. «Jeg har vært utfor lignende ting tidligere. Vi skal klatre på hustakene. Slik kan vi raskt komme oss fra gate til gate. Hvis du holder kjeft og gjør som jeg sier, skal du se at dette fortsatt kan ende bra.»

Ransin nikket langsomt. Vel var han kanskje fysisk overlegen Shabbata, spesielt i hans nåværende svekkede tilstand. Men uten initiativet og erfaringene hans, ville han forlenget ha blitt fanget inn. De kom seg avgårde i motsatt retning av der mennene hadde gått. Men før eller senere måtte de dreie av og komme seg lenger opp i byen. Uten å ha fått vasket av seg asken og skitten, ville forbrytelsen deres være der for alle å se. Å nå frem til møtestedet i kjøpmannsgata før morgengry var det eneste håpet. Heldigvis var natten ennå stor og tung.

De passerte gjennom noen øde gater og passet på å holde seg så godt i skjul som mulig, samtidig som de gjorde en vid sirkel i retning der mennene som jaktet på dem hadde gått. Forhåpentligvis var de folkene der langt unna nå, sammen med de blodtørstige hundene deres. Men når som helst kunne de gå seg på noen, enten borgervernet eller en patrulje med soldater.

«Vet du hvor vi er nå?» prøvde Ransin seg håpefullt. «Vet du om noen snarveier?»

«Nei,» svarte Shabbata. Ansiktet hans var fullstendig anspent, enten i fortvilelse eller i konsentrasjon. Det var det ikke akkurat betryggende å høre. «Men vi må komme oss inn i et av husene snart.»

De fortsatte nedover enda en avstikker, som tilnærmet var vendt i den retningen de skulle. Det var ikke så lett å komme seg inn noe sted, for alle de mørke døråpningene var selvsagt låst når de kjente på dem, og de som hadde vinduer på bakkenivå hadde sørget for å barrikadere dem med solide skodder. Kanskje hastet det. Ransin hadde skjult begge våpnene sine. Dolken og falcataen. Det var opp til skjebnen om han måtte bruke dem. De ga opp og fortsatte å gå videre.

Smuget var smalt og kastet seg langstrakt inn i det ukjente. Stanken av urin steg opp til neseborene. En tigger satt mot en husvegg så nedlesset i filler at en kunne ikke se ansiktet hans. Ransin visste ikke om han sov eller om han stilletiende observerte dem. Det samme kunne det være. Så kom det, øyeblikket de hadde gruet for. Lyden av føtter i taktfast marsj.

Tempoet ble økt markant fra hurtig gange til panisk flukt, så godt det lot seg gjøre uten å lage alt for mange avslørende lyder. Smuget dreide av seg og endte i en vegg. Erkjennelsen sank inn som en stein i en bekk. En blindgate!

De var omringet av husvegger på alle kanter, som forseglet alle fluktmuligheter. Lyden av de taktfaste skrittene kom nærmere. En bydende stemme anropte tiggeren og ba ham gi seg til kjenne. Begge de to mennene så seg desperat rundt etter en hvilken som helst utvei. Hva som helst som kunne utsette konfrontasjon og en uunngåelig død.

Vel var husveggene høye, men skoddene til et vindu stod halvveis åpne for å slippe inn den kjølige natteluften. Det var såpass høyt opp at det måtte være i andreetasje. Ransin behøvde ikke engang å tenke over det. Vinduet var en manslengde oppe i høyde, og han skjøv skoddene på vidt gap før han tok sats og heiste seg opp. Han fikk svingt den ene foten over vinduskarmen og sparket fra med den andre i et mykt sprang, så han landet på huk midt i et mørkt rom. Bak ham fulgte Shabbata hans eksempel. Ransin håpet at det ville være i tide til at de ikke ble sett.

Sansene hans oppfattet en bevegelse, det var noe i rommet som rørte seg. Pupillene på de nattvante øynene utvidet seg gradvis som på et rovdyr, og oppfattet kilden til trusselen. Like ved lå en stor mann i en seng, og mumlet forvirret mens Shabbata svingte seg bråkete inn i rommet. Magen var så stor at den formet en stor kul under dynen. Ransin var over ham med et sprang.

Han hoppet likegodt opp i sengen, og landet med lårene på hver side av den sovende mannen som om han skulle være en gledespike. Men det var langt fra duvende bryster og andre hyggelige ting mannen fikk våkne til. Ransin trakk falcataen og presset den ned mot strupen til fyren, som slo øynene opp og stirret rett på det svartmalte ansiktet i det marerittet han hadde våknet til.

«Hvis du sier et ord, hvis du så mye som fiser eller kommer med et eneste pip, så skjærer jeg av deg hodet,» hveste Ransin mellom sammenbitte tenner. Det hvite i øynene hans lyste med et løfte om villskap fra det sotmalte ansiktet. Han måtte se ut som en demon fra et av helvetene.

Mannen under Ransin ga fra seg et halvkvalt gisp som lett kunne ha blitt til et varselskrik. Men knivseggen som ble presset advarende mot strupen hans gjorde at et instinkt av rasjonalitet slo inn, og skriket ble holdt inne. Ransin fortsatte å stirre vilt på ham, mens Shabbata forsiktig lukket skoddene og kom opp på siden. Mannen i sengen tok ikke engang notis av det, og fortsatte å stirre i absolutt angst oppe på Ransin som om han skulle være dødens skikkelse.

På gaten utenfor lød høylydte stemmer.

«Vel, her er det ingen! Bare den ynkelige tiggeren. For et lugubert sted. Bare horer og rennesteinsrotter kan trives her,» erklærte en stemme. Ransin vendte ansiktet bort fra mannen under seg og lyttet.

«Jamen da burde jo dette stedet passe utmerket for deg, Ebi,» svarte en annen. Litt latter lød fra det som måtte være et oppbud av en stor mengde menn. Den første stemmen bannet tilbake i protest.

«Tiggerkreket sa han hadde hørt noen gå forbi,» fastslo en ny stemme.

«Vel, ser du noen her kanskje? Det kan jo ha vært nårsomhelst, han lå jo å sov. Det var sikkert en eller annen kåt kjøpmann som hadde behov for å tømme meieriet i ballene,» kom svaret. «Avdeling, vend om. Spyd på skulder, og prøv å se våkne ut nå. Om vi fanger de svina kan vi sove i dagevis mellom kvinnebrøst som helter. Avdeling marsj!»

Klampingen av føtter bråket ned gaten og svant bort. Ransin så ned igjen. Den tykke mannen under ham så ut til å ha hentet seg inn, og betraktet ham med kalde øyne. Ransin løftet langsomt kniven vekk fra strupen hans.

«Vi har aldri vært her. Om du prøver å varsle noen, kommer vi tilbake og spretter opp den tjukke bringa di før vi selv dør. Trekk til deg det blikket,» advarte Ransin. «Og sov videre. Det kan være sunnest for deg.»

Mannen stirret bare tilbake på ham med samme intensitet, men ytret ikke en lyd. Ransin svingte seg av kroppen hans.

«Ikke prøv å varsle noen,» hvislet Shabbata giftig. «Bli liggende. Er det noen flere i huset?»

Mannen svarte ikke og ble liggende passivt. Ransin kunne nesten skjønne ham. Om han hadde barn ville han neppe utsette dem for dette. To menn som luktet stramt av rått fisk var neppe noe du ville ha på barnerommet, for å si det sånn.

«For helvete, vi er her ikke for å drepe noen,» forsikret Shabbata. «Er det flere?»

«Ja. På det andre rommet. Mine to døtre,» svarte mannen.

«Vi skal ikke røre dem. Er det noen måte å komme seg opp på taket?»

«Trappen i gangen fører opp dit,» bekreftet mannen.

«Bra. Vi skal forsvinne. Bare husk på det vi har sagt. Tenk på døtrene dine,» sa Shabbata.

Mannen ble liggende da de lusket seg ut. De trakk forhenget tilside, og befant seg i gangen som lå badet i et gråtonet halvmørke. På den andre siden var enda et forheng, som helt sikkert førte inn til mannens største skatter, nemlig døtrene. En trapp av leire førte videre opp, og et anstrøk av luften utendørs kom sivende.

De holdt løftet sitt og passerte forhenget da de gikk opp trappen. De kunne bare håpe at mannen i huset ville være like galant mot dem.

Takluken var bred, og de befant seg nå i høyden under en tindrende stjernehimmel. Taket så ut til å være av den vanlige typen som ble bygd i Uruk. Det bestod av en fullstendig kvadratisk og flat plattform oppført i tørket leire, med bare en knehøy kant av leirbrikker som rekkverk. Det var her vanlige folk levde ut livene sine. På taket var flere solskjermer og en sittebenk, og noen tørkesnorer var festet til en annen husvegg, med et par kjoler hengende til tørk. Rundt dem til alle kanter var tilsvarende hustak.

Ransin gikk bort til kanten og kiket forsiktig. Det var akkurat for høyt til at han ville risikere å hoppe ned. Utsikten var idyllisk, og Ransin forestilte seg hvordan det ville være å sitte her om

natten og drikke vin mens man betraktet hele byen der den bredte seg utover i det fjerne. I noen av vinduene blafret det fortsatt i lyskilder. Hva var det de gjorde? Hva var det de tenkte på om natten? Levde de godt, eller var de triste? Den som lever om natten brenner sine lys i begge ender. For han lever dobbelt så mye som de andre. Og natten har mange hemmeligheter som den av og til hvisker om. Og det er ditt, bare ditt. Bare ditt, sammen med din sorg.

I en stund ble Ransin fullstendig passivisert av tankene sine, mens Shabbata romsterte med noe bak ham.

«For å svare på en av de gneldrete spørsmåla dine, så vet jeg hvor vi er nå. Vi nærmer oss. Faen i helvete mann, ikke bare stå der og kop. Hjelp meg med denna her, ditt rasshøl.»

Ransin kom tilbake til virkeligheten med et rykk. Han snudde seg mot Shabbata, som stod og strevde med en stor og bred treplanke som var gjemt under en av sittebenkene. Han tok tak i den andre enden og fikk løftet den, uten at han helt skjønnte hva Shabbata ville bruke den til. Først da Shabbata begynte å slepe planken mot den ene kanten, kom forståelsen til ham.

«Forsiktig nå, og stille!» advarte Shabbata. Vi vil ikke vekke hele nabolaget. «Noen svetteperler hadde formet seg på pannen hans, og han skalv så det så ut som han var febersyk. Kombinasjonen av presset og skadene hans hadde satt sine spor. Ransin la merke til at han fortsatt haltet.

De fikk lagt den brede planken på den ene kanten og skjøv så den akkurat nådde bort til hustaket overfor. Det var vel sånn folk besøkte naboene sine, istedet med å ta seg bryet med å gå ut i de stinkende og av og til farlige gatene.

«Småjentene først,» sa Shabbata.

«Jeg vil gjerne få lov til å påpeke overfor deg,» sa Ransin mens han tok det første steget opp på planken. «At pikken min faktisk er mye større enn din.» Han slapp å balansere seg over, planken var bred nok til at han kunne gå vanlig. Det var litt bekymringsverdig når den bøyde seg der han befant seg på midten, men om den kunne holde den tjukkassen ville den ihvertfall holde ham. Han hoppet over på den andre siden.

«Jasså, har du spionert mens jeg har hygget meg med mora di nå?» svarte Shabbata.

Utvekslingen av fornærmelser hadde vært en standard del av sjargongen og ordforrådet i Agushus bande. Det var rart hvordan de hadde forfalt til det nå som de var alene. Den pressede situasjonen gjorde at alle sperrer og grader av sivilisasjon forsvant, inntil selvet var redusert til et snerrende, profant villdyr.

Shabbata tok steget selv utpå planken. Han så merkelig blek ut. Han tok noen skritt, før han befant seg midt utpå. Plutselig stanset han opp, og blikket ble blankt før øynene rullet opp i skallen. Han tok til å svaie, først fra den ene siden, så til den andre. Ransin kom med et utrop og skyndte seg ut på planken igjen.

Akkurat idet Shabbata mistet fotfestet og holdt på å ramle ned til den ene siden, skjøt Ransins arm ut og fant resolutt feste i en av lærreimene. Han svingte Shabbata rundt med hele kroppen og nærmest kastet ham over til det andre hustaket, før han kom hastende etter. Shabbata sank sammen på knærne da han var på trygg grunn. For andre gang den kvelden kastet han opp. Ransin satte seg på knærne og la armen over skulderen hans.

«Jeg ... jeg,» begynte Shabbata. «Jeg aner ikke hva som skjedde.»

«Slapp av. Det er i orden,» svarte Ransin.

Men det var det ikke. Shabbata sank sammen i til en ynkelig bylt i sitt eget oppkast, og begynte å gråte bittert. For Ransin var det et forstyrrende syn. Det var hardt å presse seg videre med slik en hodeskade. Men mest sannsynlig var det ikke dødelig. Forhåpentligvis ville alt han behøvde være å hvile.

De satt slik en stund. Eleven og læremesteren under de grusomme, stirrende stjernene som ville stikke hull på forsvarsverkene rundt sjelen. Ransin følte en voldsom medynk og han likte det ikke. Han ville at det skulle være som før, at Shabbata var sterk og ledet an. Ransin hatet å være alene og fryktet å ta avgjørelser på egen hånd. Tilslutt roet den hikstende pusten til Shabbata seg, og han reiste seg prøvende mens Ransin støttet ham.

«Vel, vi må videre. Jeg har en avtale om å rompekjøre søstra di,» sa Shabbata mens han tørket seg rundt munnen.

«Bra. Kanskje hun holder kjeft en stund da,» svarte Ransin. Shabbata greide å le. «Du sa du kjente deg igjen. Hvor går vi nå?»

Shabbata tenkte seg litt om. «Vi skal over til det hustaket. Derfra kan vi gå ned til en gate som fører rett til det stedet hvor vi har klærne. Det er nærme nå. Vi bør kunne klare det.»

Det taket han snakket om var så nærme at det nesten bare var å skritte over. Ransin ville kunne ta det i et halvhjertet sprang.

«Trenger du planken?» spurte Ransin bekymret.

«Nei, ikke bry deg med det. Men trekk den til deg, så det ikke er åpenbart hvor vi har gått.»

Mens Ransin slepte planken over til deres side, tok Shabbata springfart og hoppet over til det neste taket. Det så ut til å gå uproblematisk. Ransin var ikke sen med å følge etter og landet etter et løvesprang. Forhåpentligvis ble de ikke observert fra nedenfor i gaten. Folk som hopper over tak ved natterstider er ikke så rent lite mistenkelig.

Taket de var på så ut til å være tilnærmet det samme som det første. Rundt omkring var det solskjermer og sittebenker, og også noen leker. En åpen luke midt på taket gapte hult mot dem.

«Nå kommer enda en spennende del. Vi må gå igjennom huset for å komme oss ut på gaten. Best å ikke vekke noen,» konstaterte Shabbata.

Ransin krøket seg sammen der han gikk ned trappen, og Shabbata fulgte ham like etter. De

fant seg selv stående i en liten, trang gang, med bare en tredør på den andre siden. Ransin bannet lavt, det var umulig å si hva som befant seg på den andre siden. Da han prøvde å dytte døren opp, ble det klart at den var låst. Han snudde seg mot Shabbata, som bare nikket. Det var visst nødvendig å lage bråk likevel. Ransin trakk falcataen og tok noen skritt tilbake.

Hele kroppsvekten lå bak skulderen da han satte den mot døren, som utrolig nok løsnet fra hengslene istedet for å bare bli slått innover. Ransin mistet balansen, og ble likegodt med døren inn i rommet der han landet med et stønn. Da han så opp, stirret han rett på et par rompeballer som var i taktfast arbeid mellom to kvinnelår. Ekkoet av smellet ga fortsatt gjenlyd gjennom rommet. En aldeles sjokkert stillhet senket seg mens paret stanset opp med det de holdt på med.

«Pa-pa? Er det deg? Ikke vær sint, Pa-pa. Ikke drep ham. H-han har lovt å gifte seg med meg!» lød en sped og bekymret kvinnestemme.

Ransin reiste seg, mens Shabbata kom inn i rommet. Et skremt utrop kom fra kvinnen da hun så dem. Med henne var en fyr med tvilsomt utseende. Han hadde et spist og smalt ansikt, og en sparsommelig bart han egentlig var altfor ung til å la gro. Det måpende uttrykket i ansiktet hans var makeløst.

«H-har pa-pa sendt dere?» spurte kvinnen. Hun var et særdeles veldreid eksemplar, og hadde i forskrekkelsen rent glemt å gjemme brystene der hun satt oppreist i sengen.

«Du kan kanskje si det på den måten,» mumlet Shabbata mens han var på vei gjennom rommet.

«Fine brøst. Hvor mye koster det for en smakebit?» spurte Ransin, samtidig som øynene grådig festet seg på fordelene til kvinnen. Hun dekket seg hurtig til med teppet, og skammen lyste fra øynene hennes. Elskeren hennes så ut til å befinne seg i en tilstand av total lammelse.

Ransin prøvde, men klarte det ikke. Han begynte å le mens han krysset rommet. På den andre siden var det nok en dør. Den var også låst, logisk nok etter den ulovlige aktiviteten som foregikk her. Det krevde tre harde spark før den sprang åpen med et brak.

De kom ut til nok en gang. Det begynte å haste nå, så mye oppsikt de hadde vakt, og de var ennå ikke kommet ut. I gangen var en trapp, som de hurtig løp ned. Det var ingen utgang å se der heller, bare nok en tredør. Hvem var det som bygget disse husene? Med Shabbata like etter, tok Ransin springfart og sparket seg igjennom. En kvinne skrek høyt. De tok seg ikke tid til å se seg om, men løp gjennom det som viste seg å være nok et soverom.

«Vær stille, frue. Vi er bare på gjennomreise,» sa Shabbata. Han hadde trukket dolken, og pekte advarende mot sengen der en eldre kvinne inntil nå hadde sovet, lykkelig uvitende over aktivitetene som foregikk i huset. Heldigvis hadde hun vett nok til å være stille.

De krysset rommet bort til et vindu. Det var tydeligvis i andreetasje. Det forskremte ansiktsuttrykket fulgte dem da de svingte seg ut og landet i gaten. Shabbata haltet stygt der de satte i

sprang.

«Vi er like i nærheten nå,» sa han med sammenpressende tenner. «Bare litt til.»

«Vet du hva som er morsomt,» spurte Ransin.

«Hva da?» peste Shabbata tilbake.

«Haphura sa vi skulle være diskret.»

De begynte begge å le så tårene trillet. Ransin kjente ungdommen hamre varmt gjennom hele kroppen. Han følte seg usårlig, han følte seg som en gud. De hadde unnsuppet alle farer, og praktisk talt smadret seg gjennom alle hindringer. Hva var det som kunne stoppe ham nå?

Gaten tok slutt da et slitent plankegjerde sperret for veien. Det var langt fra så høyt som det første de hadde passert.

«Her er det,» avgjorde Shabbata. «Vær glad for at jeg bodde så lenge i denne byen.

Ingenting har egentlig forandret seg.»

Ransin var ivrig etter å løfte Shabbata, og fikk hjelpsomt dyttet ham over. Shabbata hadde rett. Husene i byen var bygd uten noen planmessighet, og utgjorde en labyrint for en som ikke var oppvokst i området. Han tok sats selv og landet kattermykt på den andre siden. Stedet så velkjent ut. De var framme. Shabbata tok ham høytidelig i hånden.

«Bra gjort. Bare en siste innsats nå, så er vi trygge. Om jeg skulle hatt med meg en person gjennom en krig, ville det vært deg,» sa Shabbata og mente det. Ransin vokste med ordene. Han skulle til å takke Shabbata, men fant ikke noe meningsfullt å si. De gikk mot det stedet der sakene var nedgravd.

Ransin smilte fornøyd for seg selv. Følelsen av å ha lyktes gjorde at han glemte å være forsiktig. Noe eksploderte ut fra mørket. Han ble løftet fra bakken med et rykk og slengt inn i en vegg så han fikk luften slått ut av kroppen.

En massiv demon av vrede stod over ham, og spissen fra en dolk hvilte mot strupen. Ransin prøvde å skrike ut i dødsangst, men det var ikke pust igjen i lungene. Så så han det. Bahram. Øynene gnistret med en villskap som langsomt ble slukket, og den store kjempen senket kniven varsomt. Han hadde allerede vasket seg og tatt på seg de vanlige klærne sine.

«Jeg ser dere greide dere,» sa han likefremt.

«Ikke takket være deg. Ditt jævla rasshøl. Måtte du gjøre det der?» hostet Ransin.

«Hele byen kryr av soldater som leter etter gutiere. Jeg så ikke hvem dere var,» sa Bahram og smekket kniven tilbake i sliren.

«Du sviktet oss!» snerret Ransin. «Lot oss i stikken for å dø.» Sinnet hans druknet ut all forsiktighet. Han husket veldig godt ordene til Shabbata. Øynene til Bahram smalnet seg urovekkende.

«Rolig,» sa Shabbata. «Vi kan krangle senere.»

Men neven til Ransin hadde allerede funnet skjeflet til våpenet.

Bahram gjengjeldte gesten og hvilte neven på knivskjeflet. De to sto og stirret på hverandre slik løver gjør når de kjemper om herredømme over savannene. Den pragmatiske freden og den stillette aksepten som hadde rådet mellom dem var borte. Tilbake var bare nakent fiendskap.

To store krefter kan aldri eksistere sammen uten at den ene gir etter, og som hos løvene var Ransins økende styrke en stadig utfordring for Bahram. Det å undertrykke dette opprøret var en oppgave som ble mer og mer vanskelig, spesielt fordi det var en grunnleggende forskjell mellom de to mennene.

Primitive mennesker ville kalle forskjellen for godt og ondt, selv om dette utelukkende er et spørsmål om perspektiv. Det onde lever i skyggen av det gode, og det gode vokser frem fra ondskapens byggverk. En blomst som åpner sitt ansikt mot solen, springer opp av en jord av forråtnelse fra sine døde brødre, og må være vakker for å overleve. I skjønnhet ligger grusomhet.

Ransin hadde overlevd mye. La en mann være uendelig god og han vil evig være utryddet. La en mann være fullstendig ond og hans verden vil være en gold ødemark.

Nei, forskjellen lå ikke der, bare nesten.

En alkymist ville forklare ulikheten mellom de to i motstridende elementer som freser og hveser i møte med hverandre, for selv om kroppene våre er de samme, er sjelene våre bygd opp av de underligste ting. Men mest sannsynlig var det bare et spørsmål om ståsted. Ransin hatet at Bahram kunne voldta og plyndre de uskyldige på sin ferd gjennom verden. Ikke fordi han ønsket å gjøre det selv, da ville det være enkelt å følge etter, men fordi det minnet han om ubehagelige kjensgjerninger i seg selv. Ransin ville oppnå det samme med ulike metoder. Der lå forskjellen.

Så hva får vokse opp? Hvilke farger fra blomster er vakre og tilfredsstillende gudene? Bare suksess på jorden avgjør. Og i et øyeblikk så det ut til at Ransin var i ferd med å uttømme sitt liv i møtet med en sterkere makt. Bahram trakk blankt og holdt kniven ut til siden fra kroppen. Han konsentrerte all sin eksplosive styrke der han bøyde seg ned til et dødbringende utfall. Øynene til Ransin, som var fulle av hat, gløttet usikkert ned på sitt eget våpen.

«Ikke prøv deg, Ransin. Du vet hva som vil skje. Du ønsker det ikke,» sa Bahram.

Bruken av navnet hans rykket Ransin ut av en eller annen transe. Realitetene sank plutselig veldig fort inn. De dypeste instinktene i hans natur ble hurtig trukket tilbake og skjult bak den løgnen som er et smil.

«Ønsker hva da?» gliste Ransin. «Nervøs?»

Bahram gryntet og rettet seg opp. «Du skal være glad jeg ikke er lei deg ennå. Jeg liker ikke morsomheter.»

«Sier du det,» sa Ransin.

«Hør her,» begynte Shabbata. «Det har vært en lang kveld, og ...» prøvde han seg i et forsøk

på å være diplomatisk.

Bahram skjøt ut hånden og avbrøt ordene. «Så dere kom dere unna. Hvordan?» Han rettet blikket mot Shabbata, som forklarte det hele i korte ordelag.

«Jasså. Det forklarer stanken,» sa Bahram og sniffet inn luft som en stor hund.

Selv Ransin måtte trekke på smilebåndet, og situasjonen ble avvæpnet enda mer.

«Gutter, gutter. Ikke ta det sånn. Jeg lot dere jo ikke i stikken. Mobben valset forbi, sier dere. Og hvorfor det? Jo, de fulgte etter meg. Jeg lurte dem bort fra dere. Og dere er jo begge i ett stykke.»

«Forsåvidt,» medgikk Shabbata.

«Han fikk hard medfart,» sa Ransin. «En av djevlene slo nesten inn skallen hans.» Han nikket hodet mot Shabbata. «Jeg fikset dem.» Ransin var glad for alt som kunne bidra til å skifte tema.

«Selvsagt gjorde du det. Jeg har jo trent deg. Jeg vedder på at du moste inn trynet på dem. Øh, du parterte vel ikke noen? Vi skulle ikke drepe.»

Ransin ristet på hodet.

Noen stemmer som kalte til hverandre langt unna, trakk dem ut av det interne oppgjøret og tilbake til den situasjonen de var i. Det var ikke over ennå. Ikke på langt nær.

Med en hånd løftet Bahram amforaen med vann mot dem. Han hadde allerede vasket seg, men den var fortsatt mer enn halvfull. I et voldsomt hastverk hjalp Ransin og Shabbata til med å skylle av hverandre. Det var vanskelig å se om de ble helt rene i mørket, så tilslutt holdt Ransin den store krukken oppned over seg. Det burde holde. Tøyet deres lå der fortsatt i pent sammenbrettede bylter. Det var en fryd å få av seg de stramme gutiske lærinnetningene, og få på det myke tøyet som attpåtil luktet friskt. De spente på seg knivene i de brede beltene. Enhver fri borger av Uruk hadde rett til å væpne seg, og da gjaldt det dem også.

Med et stikk av skuffelse begravde Ransin falcataen sammen med de gamle klærne i den grunne gropen som var blitt laget under plankene. Det var ikke verdt å bli avslørt på grunn av at noen kjente igjen våpenet. En gategutt ville vel finne den etterhvert, og om han var smart ville det være svært innbringende for ham. Ransin prøvde å få av seg ringen for å putte den i en lomme. Men den satt dønn fast på fingeren, og det var ikke mer vann igjen som kunne hjelpe. Han bestemte seg for å ikke si noe til de andre.

Snart var de på vei ned den brolagte kjøpmannsgata. De hadde avtalt at om de ble stoppet, så var de glade og fulle på vei hjem fra en fest som hadde fortsatt inn i de sene nattetimer og utover alle sømmelighetens grenser. Det burde kunne gå.

Gata var merkelig bred nå som den var tømmt for mennesker. Det var som å gå ned en rett elv av stein. På hver side var det tomme handelsboder, og noen ødelagte eller halvdårlige kurver ingen

hadde tatt seg bryet med å gjemme bort. Det var søppel også. Ransin tråkket rett ned i ekskrementene fra det som mest sannsynlig var et esel. Det var vanskelig å se i mørket, og humøret hans ble plutselig enda dårligere.

I det fjerne lød et trompetstøt, og en søvndrukken kjøpmann tuslet ut på gata fra butikken sin for å se hva som foregikk. Øynene hans var sammenklistret der han speidet i retningen trompetstøtet hadde kommet fra, og han tok ikke videre notis av dem. De skyndte videre i det som forhåpentligvis var et normalt tempo. Innfartsveien var i syne nå. Det var like før.

Den umiskjennelige lyden av føtter i hurtig marsj nådde ørene deres. Ut fra veien til brakkene kom et stort følge med soldater, ledet av en kraftig mann som holdt en fint ornamentert batong i den ene neven. Han jogget på siden av de tungt bevæpnede soldatene, og vocket på hvert steg med et intenst blikk. Da han fikk øye på dem, hevet han batongen over hodet og beordret holdt. Et unisont smell av spydskaft og drønnet fra tyve føtter ljomet over brosteinen.

«Dere der! Kom hit og gi dere til kjenne!» brølte sut resien. Soldatene benyttet anledningen til å få igjen pusten, og stod der å lente seg mot spydene.

«Ikke ronk opp noe faenskap nå,» hvisket Bahram stille. De spaserte bort til kommandanten som om det skulle være den mest naturlige tingen i verden. Øynene til de stilletiende soldatene drillet seg fast i nakken der han gransket dem opp og ned.

«Hæpps!» erklærte Bahram. «Brenner det i grisebingen?»

«Så morsom du er. Hvem er dere, og hva har dere å bestille så sent om natten?» Sut resien var tydelig satt ut av størrelsen til Bahram, om enn midlertidig.

«De er elamittene. Alle kjenner de stygge trynene deres,» sa en av soldatene behjelpelig.

«Stille i rekkene!» skrek sut resien opp, og slo soldaten i den kjøttfulle delen av skulderen med batongen. Mannen stønnet av smerte, men ble stående med spydet på akselen.

«Vi er kongens menn, for tiden på det ærefulle og eminente oppdrag av å drikke opp vinbeholdningen og å bedekke byens døtre. Det har vært en glede, mine herrer,» snøvlet Shabbata.

«Tosk! Ikke lyv på deg noe nå,» sa Ransin i et forsøk på å gi kredibilitet til skuespillet. Han passet på å holde høyrehånden skjult, så den fordømte ringen ikke skulle avsløre dem. Han angret sterkt på impulsen om å ta den på.

«Fyllesvin,» snerret sut resien. «Selv utlendinger har å opptre med verdighet. Jeg gjentar; hvem er dere, og hva har dere å bestille så sent om natten. Svar meg korrekt.»

«Høye leder. Mitt navn er Bahram. Personlig livvakt for sukkalum Haphura. Det nåværende oppdrag er å komme hjem til brakkene,» sa Bahram høyt og mekanisk. Det lød nesten litt for servilt.

«Og dere to?» Sut resien så mot Ransin og Shabbata, som sa navnene sine. I egne ører hørte de alt for nervøse ut. Sut resien gikk bort til Ransin og så ham rett opp i ansiktet. Ransin måtte

holde hånden på siden av kroppen og håpet at ikke noe røpet ham. Det ble stille i det som kjentes å være altfor lenge. Så gikk sut resien bort til Shabbata.

«Ved gudene, dere ser elendige ut. Haphura kunne like gjerne ansatt bavianer som vakter for all nytten dere gjør. Nåja, det hadde vært godt å bli kvitt den fremmede giftslangen. Vet dere årsaken til hvorfor vi blir kalt ut?»

«Ingen anelse,» sa Shabbata sløvt under tunge øyelokk. Ransin håpet det bare var skuespill og ikke enda en ettereffekt av hodeskaden.

«Avdeling, klar! På aksel, spyd! Fremad marsj!» ropte sut resien og løftet batongen over hodet. Soldat på soldat passerte forbi imens de trampet ned den lange gaten. Snart var det stille.

Bahram gliste og spradet avgårde mot innfartsveien til brakkene. Ransin gikk videre, men merket at Shabbata hadde begynt å henge med hodet. Han klemte til rundt armen hans og trakk ham videre.

«Nnnnh,» stønnet Shabbata. Bare han ikke kollapset nå. Det ville ødelegge alt.

Bahram ga dem et ilsk blikk der de sakket akterut. De ble anropt av en portvakt, og det var ikke vanskelig å overbevise ham om at Shabbata var full. Det var en nervøs unggutt som var både blyg og underdanig. For ham var alt i verden farlig, og han ville aldri ha begynt å stille dem vanskelige spørsmål.

De fant frem til brakken der de bodde. Bahram først, og Ransin etter med et sikkert grep om armen til Shabbata. Plutselig lød en høy stemme fra det ene forhenget. Det kunne ikke være sant. Brøleapen var visst våken ennå.

«Så tok jeg henne bakfra så det smalt. Skal si hun hylte. Hele huset ristet mens jeg flathamret rompeballene hennes. Etterpå møtte jeg sønnen i huset. Jeg sa det til ham jeg, du blir nok nødt til å kalle meg pappa nå. Wæhæhæhæ!» skralte fyren. Det var de samme slibrighetene som før. At noen gadd å høre på ham måtte være et mirakel fra gudene.

De passerte forhenget og gikk mot rommet de hadde fått tildelt. Akkurat da begynte forhenget å røre på seg og noen kom ut. Fem menn i alt. De sa ikke et ord, men gikk rett bort til dem der de stod avventende. Ransin noterte seg kjapt at de alle hvilte hånden på det de hadde av bevæpning ved hoften.

«Jasså, ute på rangel, smågutter,» sa den ene av dem. Ransin kjente straks igjen stemmen til å være brøleapen. Stemmen var mye lavere nå, og hvislet i illevarslende undertoner.

«Ja,» sa Ransin usikkert der han støttet opp Shabbata om skulderen. Bahram stod stille bak dem.

«Rimelig banka, hæ? Kan være hardt å ture rundt, ja. Det kan jeg tenke meg, hehehe.» Fyren betraktet det ramponerte ansiktet til Shabbata. Blåmerkene var tydelige i lyset fra en lampe på veggen.

«Er ganske hardt ja,» hermet Ransin avvæpnende. Han kunne like gjerne spart seg bryet. Han la merke til at alle mennene stirret hardt på ham, og at de alle var anspent. De så ut til å stå klar til å trekke våpen hvert øyeblikk. Ransins hånd vandret sakte til knivskjeftet. Panikk var ikke langt unna. Hva gjaldt det og hva ville de?

Hånden til brøleapen skjøt plutselig frem og fanget høyrehånden til Ransin. Ransin prøvde å kjempe seg løs, men grepet var verre enn en skrustikke. Langsomt ble hånden hans løftet opp mot ansiktet til mannen.

«Og her er jammen en kostelig liten tingest. Merket til hus Kulaba, intet mindre. Den er nok verdt en del. Litt mer enn en vesirs livvakter har råd til, eller hva, Ransin?»

«Jeg advarer deg ...» stønnet Ransin. Hvordan visste jævelen navnet hans? Ransin hadde sluppet taket på Shabbata nå, som svimmel stod og lente seg mot veggen. Ansiktet til mannen ble plutselig forvridd.

«Og jeg advarer deg!» Mannen slapp plutselig taket, slik at neven til Ransin glapp. I samme øyeblikk fikk Ransin en knyttneve plantet rett i mellomgolvet. All luften forsvant ut av kroppen hans med et gisp, og han sank sammen på golvet. Ransin begynte å hoste i forsøket på å trekke pusten.

Mennene tok plutselig et steg tilbake. De trakk våpnene alle som en. Det var alt fra en korktrekker-aktig kniv til en kølle med nagler. Fyren som hadde slått ned Ransin, holdt resolutt en tung ball av bronse festet til en lærreim, og laget et brummende hjul i luften der kulen spant rundt i det som fort kunne bli en dødbringende bane.

Ransin snudde seg langsomt og fikk øye på Bahram. Han tårnet som en kjempe med et spyd holdt klar til kast i høyrehånden, og nebbøksen i venstrehånden.

«Jeg er kjempen fra Ecbatana. I Karakum drepte jeg en gang sju menn i et slag. Jeg kan årelate dere som lam,» sa Bahram.

«En eller to av oss dreper du nok, Bahram. Jeg har hørt om deg. En stor kriger og en stor tosk, som ikke tjener noen annen herre enn seg selv. Derfor er du dømt til å tape når hånden til de mektige skriver over himmelen. Kanskje dreper du oss alle. Men hvilken nytte gjør det? Alarmen vil gå, og du kan ikke kjempe mot alle soldatene her. Du vil aldri komme unna byen i live. Det blir et stort lik å legge i graven.»

«Det blir mange lik å legge i graven med meg,» sa Bahram.

«Vi kan begynne med denne her,» sa mannen lavt og nikket til en av kompanjongene sine. Ransin fikk en kniv lagt mot strupen, og en annen av dem pekte våpenet mot Shabbata, som stod der immobilisert. «Vi har forstått at denne unge spirrevippen betyr mye for deg. Har du ikke sønner selv, siden du må adoptere en?»

«Kreket betyr ingenting for meg,» tordnet stemmen til Bahram. «Jeg tjener kun meg selv.»

Og jeg er en av de mektige som vandrer på jorden. En dag skal hele Elam marsjere når jeg sier det.»

«Elam!» spyttet mannen. «Du snakker om dyr. Men om egeninteresse er din herre og din gud, kan vi forhandle. Er du villig? Før vi alle går i graven slik at bare de usle som disse små svina er igjen.»

«Jeg lytter,» sa Bahram.

«Så lytt vel, og merk deg hvert et ord. Vi, JEG, tjener en annen herre enn deres egen. En som har innflytelse som strekker seg til andre riker. Hans sol er oppadgående, og hans makt øker. Vi har holdt øye med dere en god stund nå. Vi vet at Haphura har mange snedige planer, men om han arbeider for kongen eller har en annen agenda har vi ikke funnet ut ennå. Det var bare et spørsmål om tid før han sendte dere ut. Nå er det tydelig hvilket mål han har valgt seg. Si meg Bahram, du som tjener deg selv, du vil vel ikke dø for Haphura?»

«Nei,» sa Bahram.

«Bra. Lojalitet kan være en styggedom når den tar bort fornuften. Jeg foreslår dette. Vi lar hverandre være i fred. Dere rapporterer til Haphura om hva dere har gjort, mest sannsynlig å ha ødelagt for folkestandens hus for å skremme dem til lydighet. Men dere unnlater å nevne denne lille ... seansen. Alt vi ber om er denne ringen, og vi skal ikke røre dere, inntil deres tjenestetid er til ende. Det har du mitt æresord på.»

Det ble stille mens Bahram tenkte.

«Ingenting skal stå mellom meg og min skjebne. Jeg vil følge den avtalen. Men først, si meg navnet ditt.»

«Farood. Det er navnet mitt. Folk her tror jeg er en vanlig soldat, og du kan trygt si jeg er lei av å spille en slibrig tosk alle undervurderer. Du har mitt ord ved Ans svarte stein og nåden i Inannas favn. Nå sverg, ved noe som er viktig for deg.»

«Jeg sverger ved geitegudens høye alter og ved Elams grønne sletter,» sa Bahram.

«Du er klokere enn jeg trodde, Bahram. Kanskje vil du en dag samle Elam. Den dagen vil hele Sumer enes for å knuse deg. Tenk at du gjør deg verdig til denne æren.»

Knivmannen løftet våpenet vekk fra strupen til Ransin, og mennene slappet merkbart av. Bahram hadde senket både spydet og nebbøkse.

En lyd hørtes fra et av rommene, og Farood nikket til en av mennene sine. Køllemannen forsvant bak et forheng og kom ut med en ung soldat som han dyttet foran seg. Soldaten var livredd, og tårene trillet ned ansiktet hans. Køllemannen dyttet ham ned på kne foran Farood.

«Hvor mye høre du, gutt?»

«I-i-ingenting herre,» stammet gutten ulykkelig.

«Lyv en gang til og du dør. Hvor mye?»

«Alt, herre. Alt. Om Bahram og Kulaba og din m-mektige herre,» stotret gutten.

«Det var dumt av deg. Men jeg er ingen urimelig mann. Det ville være upatriotisk å uten videre drepe en av mine egne landsmenn, synes du ikke?»

«H-herre?» gråt gutten.

Rundt ham stod menn med våpen og så på ham med store øyne. Bare knitringen fra lysene hørtes. Stillheten var strammet til bristepunktet.

«Selvsagt synes du det,» brøt Faroods stemme inn. «Jeg lar deg gå. Om du nevner et ord av dette til noen, så vet jeg hvem som har snakket. Og det vil vi ikke. Jeg vil jo ikke tvinges til å være upatriotisk.»

Gutten fikk gå etter å ha nikked frentisk, og han snublet tilbake til rommet sitt.

«Avtalen har blitt gjort. Nå trenger jeg bare ringen.»

«Den vil ikke av,» stønnet Ransin.

«Elamitter har jeg ingen medfølelse for. Skjær av ham fingeren.»

«Vent! Ransin spyttet i hånden flere ganger, og trakk i ringen det han maktet. Det kjentes som fingeren skulle gå ut av ledd, men endelig ga ringen etter. Han kastet den på golvet mot Farood, som bøyde seg og plukket den opp.

Mannen med kniv så litt skuffet ut. Ransin visste ikke hvem han hatet mest. Farood eller knivmannen eller ...

«Flaks for deg. Og med det byr jeg herrene en god kveld. Dere er trygge, så lenge dere ikke blander dere i våre affærer. Bare følg Haphura som før, uten å nevne dette. Vi kan alltid nå dere om dere velger å prøve på noe. Og vit at om dere vil slå til mot oss, kommer det til å koste dere livet. Farvel! Jeg hadde aldri trodd at dere ville være så toskete at dere bringer oss denne ringen.»

Farood og hans menn forsvant bak sitt eget forheng.

Bahram stod der lenge i gangen med våpnene i neven, mens Ransin satt på knærne og Shabbata stod lent mot veggen. Uten et ord gikk kjempen inn på rommet, og det lød et smell da han la fra seg våpnene. Ransin lusket etter og fikk lagt Shabbata i sengen. Forhåpentligvis var hvile alt han trengte. Shabbata sovnet raskt, og Ransin begynte å kle av seg. Bahram lå i sengen sin og stirret opp i taket.

Da Ransin endelig svingte seg opp i sengen sin, var han sikker i sin sak. Hele livet hadde han tjent under noen. Det var på tide å bli fri. Bahram og Agushu hadde bare hatt interesse av ham så lenge han kunne brukes til å oppnå deres mål. Han skjønnte det nå, at for dem var han bare et verktøy. Anvendelig, men han kunne kastes bort så fort han ikke lenger var nyttig. Om han fulgte denne stien, kom han bare til å risikere seg selv mer og mer, inntil døden var en sikkerhet i et eller annet meningsløst slag eller av en kniv i ryggen. Og han kom ikke til å tjene noe, annet enn tomme lovord og noen leketøy av tinn.

Ransin hadde fryktet ensomheten lenge, men nå skjønnte han at den var en venn. Om han

kunne råde over seg selv, ville alt han gjorde være til egen nytte. Ransin lenget etter å tjene seg rik. Slik kunne han kjøpe seg en ung kone, og kanskje en ku. Hun ville gi ham den tryggheten og fellesskapet han lenget etter. De ville slå seg ned i en fredelig avkrok av Elam og leve ut livene sine.

Men først måtte han bryte ut, først måtte han sprengte disse stengslene andre hadde bygget rundt livet hans. Ransin bestemte seg, like før søvnen begynte å krype over ham. Når den første muligheten kom, skulle han gripe den. Det var ikke nok å tenke det nå. Han måtte love seg selv det. Han sverget at uansett hva som skjedde, skulle han gripe første mulighet.

De var ikke lenger nyttige for ham. Shabbata var for fanget og for svak. Og Bahram ville kun bruke livet hans som en brostein for å bygge veien mot hans mål, det slottet i det fjerne som var Elam. Han ville ikke lenger være en del av det. Han måtte bli fri.

Rett før Ransin sovnet lød et forferdelig brak i rommet da Bahram smadret krakken i tusen biter mot en vegg.

X

Samireh stod over arbeidsbenken og formet ordene med leppene. Sivpenen arbeidet febrilsk i hånden hennes og utarbeidet tegnene for okse, gud og menneske. Hun fikk dem alle til å drikke fra kildevann, løpe over slettene eller klatre mot himmelen. Hun gjorde det virkelig med hånden sin. Hun gjorde det gjennom kontekst, tegn for lyder og determinanter. Hun hadde begynt å mestre og øvde hardere og hardere på det hun kunne.

Azara betraktet henne stille fra pulten sin. Det var såvidt morgen, og allerede var pikebarnet langt borte i sin egen verden. Utenfor økte grålysningen i klarhet, før den kjølige luften ble antent. Støvet som hang over hagen glødet i en glitrende brann som omfattet verden. Solguden Utu strakte ut sitt velde. Fra det ene vinduet sprang en lysstråle inn og etterlot Samireh stående i en aura som så ut til å vokse hele tiden. Trekkene til Samireh radierte på en måte Azara aldri hadde sett før. Det var vakkert. Samireh lot seg ikke affisere eller distraheres fra oppgaven sin, og pannen hennes var rynket så langt ned at hodet måtte bli overopphetet.

Azara smilte og lot hårbørsten gli tankefullt gjennom håret. Av og til la hun merke til slike ting, og når det skjedde, var det som om hele kroppen flommet over. Hun var full av følelser. Hvem ville drikke av henne? Hvem var det som ville forstå? Hun la børsten langsomt fra seg, og øynene fant seg selv i speilet. Hvordan var det ordtaket lød igjen? Speilet er både sant og falskt. Men speilet lyver aldri to ganger. Det var det Majid hadde fortalt henne.

Bronsen fanget Azara til seg og holdt henne fast. Først så hun på de ytre trekkene. Ansiktet som gjennom firehundre år var blitt støpt i en form av den strengeste aristokratiske utvelgelse. Bare

de vakreste og mest kyndige kvinnene hadde fått lov til å dele brudeseng med sønnene og sønners sønner av Akkads grunnlegger, den mannen som hadde laget en pakt med Inanna og som hadde vandret i tiden, helt opp til henne. Den babymyke og bløte huden som lettet inntrykket av de markerte trekkene, blottla ofte et fremtredende og voldsomt følelsesliv i ansiktet hennes. Hun hadde klassiske trekk av skjønnhet, som var ledsaget av en delikat ynde som egentlig avslørte krigeren i henne, en drage som slumret i påvente av å bli vekket. Pannen var høy med tanker, munnen en brønn av kraft.

Hun så seg selv og mente det var godt. Øynene var kloke og kalkulerende, to livfulle speil satt under øyenbrynene, som buet seg lik et praktfullt byggverk. Hun søkte videre og drakk av sitt eget blikk. Hun sank innover. Der fant hun en verden som svømte i fruktbart grønt. Her dirret hennes livskraft og vitalitet. Det var pantere blant bregnene. Hvilken kraft hvilte i hjernen til slik en panter? Hvilken torden ga liv til et slikt hjerte? Og inn sank hun.

Det grønne var fruktbart, javisst. Fruktbart med gift og sykdom. Galskap. Hun følte pulseringen til bare potent styrke. Hun fryktet det ikke. Hun hadde alltid hatt en mistanke om det, og det er betryggende å få bekreftet sine mistanker. Det betyr av verden er slik du ønsker at den skal bli, slik du former den til å være. Hun betraktet dette indre av sin verden, før hun tok steget. Til det dypeste dype. Evnene hennes tillot henne det. I de øyeblikkene hun hadde sittet i stolen der foran speilet, hadde hun rukket å synke inn i en dyp transe.

Brått var det der. Azara gikk gjennom en portal, slik andre ville slått seg gjennom en tynn vegg. Hun var i det mørke kosmos der verdener dreide seg rundt talløse lys. Hvert lys var en sjel, og hver sjel en verden. Hun så lag på lag med hjul festet i hverandre. Store som små. De kvernet rundt, hver i sitt eget tempo og sine egne retninger. Hastigheten gikk fortere nå. For hver essens hun gjennomskuet, økte hastigheten og forståelsen, til alt for forbi i uklare konturer. Hun ble slynget rundt, kastet inn i dette kosmos av relativitet. Med lys og med bølger, med alle sine hastigheter og størrelser. Brått stanset det, og hun så. I et øyeblikk var alt stille. Og hun var ikke mer. Alt sammen borte. Den store bevisstheten var alt.

Azara kastet kroppen tilbake med et rykk. Hjertet satt fast i halsen og hun måtte tvinge seg til å puste. Rommet var som det alltid hadde vært. Bak henne stod Samireh og arbeidet med tavlen som før. Hun hadde ikke merket noe. Hvor lang tid var gått? I et øyeblikk var evigheter blitt borte i evigheter. Azara hadde funnet ut at øyeblikket varte for alltid. Hva var det hun hadde sett? Hva? Sinnet hennes kunne ikke forstå det, kunne ikke fatte det. Hun kunne ikke gripe fast i hvor stort eller lite det var. Redselen festet seg dypt i henne, frykt for dette noe som ventet bak alle dører. Azara måtte tvinge seg til å late som om hun fortsatt kjemmet håret.

Hun visste det nå, at evnene vokste i henne. Det var en kraft så stor at hun fryktet å bli borte i den. Hvor ville vinden fra hennes egen makt bringe henne? En hel verden venter på den erobrende

hånd, den tyngste fot. En hel verden venter på at noen skal komme over den som en styrtende ørn, en nådeløs storm.

Du vet Azara, om du kunne høre meg, ville du vite at alt som er igjen er sanden i dine fotspor. Jeg er en gud som har sett over de samme horisontene som deg. Vi er de som observerer. Til de høyeste topper har jeg klatret, men jeg ser ikke deg. Bare støvet som fortsatt hvisker. Bare minnene som hviler i de eldste skygger. Kanskje ser du meg der jeg leter. Ikke forakt meg, for jeg vet ikke hva jeg gjør. Jeg forstår, men jeg finner ikke veien videre.

En kvinne rev forhenget brått til siden. Hun gikk uten videre rett inn i rommet, og øynene hennes sveipet først over Samireh, før de festet seg på den hun var ute etter. Munnen til Azara åpnet seg for å ytre en protest.

«Sarratum Azara! Din far krever å se deg nå,» erklærte kvinnen og snudde seg på hælen for å forsvinne like fort som hun hadde kommet. Hårbørsten til Azara traff pulten med et smell. Da hun passerte Samireh på vei ut av rommet, la hun hånden på armen til piken.

«Du er dyktig. Fortsett slik, hardt arbeid betaler seg.»

«Takk frue,» svarte Samireh, før hun dykket ned i arbeidene sine igjen.

«Hva sa du? Hva har jeg sagt om å tiltale meg på den måten?» Neglene til Azara grov seg hardt inn i armen til Samireh, og lagde et dyp innprint av halvmåner i den hvite huden.

«Au!» protesterte Samireh. Sjøkket som smerten forårsaket, gjorde at hun instinktivt vred seg og slo vekk hånden til Azara. Da det gikk opp for Samireh hva hun hadde gjort, kom den gamle angsten hun hadde båret nesten hele livet som slave tilbake. Hun ble stående å betrakte den som rådet over hennes liv med åpen munn og fryktsomme øyne. Azara stod der i uttrykksløs undring, og det var umulig å si hva som beveget seg under overflaten. Samireh krympet seg til en iskald liten ball innvendig.

«H-ha meg så meget unnskyldt, Azara! Jeg ... jeg mente det ikke,» utbrøt hun og skyndte seg å neie hurtig med hendene foldet foran fanget.

«Selvsagt mente du ikke noe, barn,» sa Azara mildt. Stemmen hennes var ladet med en eller annen forførerisk kvalitet som øyeblikkelig induserte en trygghetsfølelse i Samireh, selv om all logikk tilsa at hun burde være redd. Azara la hånden på kinnet hennes og holdt den der. «Jeg liker deg. Og med de jeg liker, er flere ting tillatt enn ellers. Mange flere ting. Du trenger ikke frykte hos meg.» Azara snudde hodet panikkslagent mot dørdekket og fikk plutselig hastverk. «Dette snakker vi om senere. Fortsett med arbeidet til du trenger en pause, og hold deg unna slavekvarteret.» Føttene hennes stampet bestemt gjennom rommet til hun forsvant ut forhenget.

Da hun var gått, tok det litt tid før Samireh greide å konsentrere seg igjen. Hva var det egentlig som hadde skjedd? Til tross for at hun forsøkte, greide ikke Samireh å fri seg fra tanken på

at hun ble behandlet som et leketøy eller en kjæledegge.

Hånden hennes strammet seg hardt rundt griffelen. Noen burde sette den bortskjemte jåla på plass. Samireh forestilte seg at hun gjorde mye mer enn å bare vri seg løs, og ble rent forskrekket over tanken. Det gjaldt å ligge lavt inntil tjenestetiden, eller tiden som atspredelse for Azara var over. Dagen nærmet seg med stormskritt, visste hun, men hun ante ikke om hun burde være glad eller trist. Hun slapp jo unna tungt fysisk arbeide, og å kjenne de sultne blikkene til menn vandre over kroppen helt utilslørt.

Hun så på leirtavlen med de mange symbolene. Det var her mulighetene lå. Dette var noe hun ikke ville miste. Samireh fortsatte arbeidet med å suge til seg så mye kunnskap som mulig, før hun mistet muligheten til å lære nye tegn for alltid.

Azara prøvde rommet til Sargon først, men der var han ikke. Rommet var stort og åpent mot en balkong utenfor, men likevel luktet det av ham, en blanding av svette og sand som hun gjenkjente veldig godt. Som liten hadde hun forbundet lukten med en konflikterende følelse av både fare og trygghet, og nå assosierte underbevisstheten hennes lukten med noe som representerte alle menn. Det var sjelden hun var her nå.

Et stort sett av leirtavler var utplassert på en forstørret arbeidsbenk, det var et utvalg av rapporter fra de forskjellige delene av riket, og noen redegjørelser om politiske prinsipper. Hun undersøkte tavlene kjapt, og ble som vanlig forundret og ikke så rent lite indignert over mangelen på religiøse tekster. For Azara var synet på farsskikkelsen fortsatt på et infantilt stadie, det var den siste rest av barndom som hun strengt opprettholdt i sitt eget hode. Dette betød at Sargon for henne var idealbildet på alt det en mann skulle være, og hun målte de få mennene rundt seg etter hans brunbarkede og senete målestokk. Men akkurat mangelen på religiøs overbevisning forstyrret henne litt, hun ville at han i tillegg til å være den største helten av dem alle, også skulle være en from mann. Slik ville han kunne legge gudene på vektskålen, i tillegg til sitt eget formidable selv. En barnslig stemme fortalte henne fortsatt at alle problemer ville gå bort, om han bare ville søke råd fra oven, men det var en forestilling som ikke skulle vare.

Rommet var ellers fylt med våpen og skrap som hun ikke hadde den minste interesse for, og fortsatt mange av tingene til moren. Fliken av et sjal stakk fram fra under hodeputen, hun trakk det ut og studerte plagget nøye, før hun kjapt prøvde det over skuldrene. Med blikket flakkende mot døren dyttet hun det tilbake på plass, i en nærmest perfekt imitasjon på hvordan det hadde ligget før. Azara skulle likt å spionere litt til, nå som hun visste at muligheten var der, men hun turte ikke å bruke mer tid. Han kunne jo bli sint. Etter å ha strøket hånden over lakenet på sengen, gikk hun tankefullt ut.

I et øyeblikk hadde noe forbudt kommet over henne, noe som hun ikke ville tenke på med

mindre det skjedde ved nattetider og var vevd inn i en serie med andre minst like intense fantasier som ikke ga like stor skyldfølelse. Hun marsjerte ned korridoren og irriterte seg over den håpløse forvaltersken som ikke hadde fortalt hvor faren befant seg. En mann som bar en kurv med et eller annet bøyde hodet underdanig for henne, og hun skred forbi ham i en virvlende vind av flagrende gevanter. Det var alltid like fornøyet å imponere tjenerskapet.

Hun fant ham i tronsalen, henslengt på setet under de gapende slangene. To fingre hvilte på den ene tinningen. Det betød at han tenkte, og hun visste av erfaring at han ikke var å snakke til da. Et sverd i en lærslire stod lent mot tronen.

«Som forespurt er jeg kommet, O' mektige far,» sa hun og neide som den lydige datteren hun strengt tatt aldri hadde vært foran ham. Da det ikke umiddelbart forekom et svar, om ikke da et grynt er et svar, strøk hun kjolen tilrette og satte seg på kne ved foten av tronen. Det var støv i håret hans og kroppen glinset i svette. Selv om det var tidlig på morgenen, hadde han allerede vært ute. Og en rimelig vill ferd så det ut til å ha vært. Det var kloremarker på armen hans etter falken.

Azara hadde aldri fått være med ham på stridsvognen, for selv om prospektet interesserte henne, var det en aktivitet som var eksklusivt forbundet med mannsverdenen, slik som pudring av ansikter og prøving av kjoler utelukkende var kvinnenens domene. Å overskride de grensene var forbundet med den største skam. Hun ble sittende å stirre på de solbrune leggene hans mens hun ventet på at han skulle anerkjenne henne nok til å se at hun var der. Det tok sin tid, og hun hørte på måten pusten ble presset ut av nesen at det han tenkte på innebar en viss aggresjon. Hun var god til å kjenne igjen alle slike små tegn i mennesker, selv den minste nyanse i kroppspråket til noen stod klart skrevet for henne. Og slik hun var god til å oppfatte disse tegnene, var hun også god til å fortolke dem.

Neven som var knyttet over stolkarmen var uansett ikke vanskelig å forstå meningen av. Azara håpet det ikke var henne, hun hadde da ikke gjort noe i det siste som kunne bli oppdaget, med mindre Nazhin hadde vært slurvete med å gjemme unna hampen på det ene hemmelige stedet. Det var nok politisk, konkluderte Azara.

Tilslutt rørte han på seg og ga fra seg et langtrukket sukk.

«Ahh, mitt barn. Der er du jo,» sa han på agadisk da han fikk øye på det overaktive hodet med det mørkebrune håret. Som om hun ikke hadde stått rett opp og ned foran ham tidligere. «Si meg,» humret han. «Hvordan går det med studiene?»

«Majid har lært meg om loven,» svarte hun.

«Loven ja,» brummet han tankefullt. «Den som skriver i stein, skal merke at han skriver i sand. Fortell meg mer om disse lovene du har lært.»

«Jeg har lært om regler for arv, giftemål og skilsmisser. Og jeg har lært om straffene som vanlige mennesker er underlagt. I byen er det slik at den som bygger en ustødig husvegg og får

beskjed om dette, må sikre veggen. Om den likevel faller sammen og noen dør, må den som eier veggen selv bøte med livet.»

Loven hun siktet til, var en av de nyeste som nettopp var blitt vedtatt av dommerstanden. Dens hardhet gjenspeilte hvor nødvendig den var. De trange gatene måtte holdes trygge så alle kunne gå der uten fare for livet.

«Det var en hard straff,» fastslo Sargon.

«Loven skal alltid følges til punkt og prikke, sier Majid. Å tilgi en forseelse er å oppfordre til mange, sier han også.» Pannen hennes rynket seg mens hun gjenkalte kunnskapen. «Men jeg synes at det vil være rart om loven alltid ble fulgt.»

«Javisst. Tror du loven ville ha blitt fulgt til punkt å prikke dersom du eide husveggen som falt? Jeg ville aldri ha tillat at mitt barn ble pisket eller drept, uansett hva loven befalte.»

Hun fikk et usikkert uttrykk i ansiktet.

«N-nei, det tror jeg ikke. Jeg synes jeg er heldig som slipper å forholde meg til slike lover,» reflekterte hun.

«Det kan du ha rett i. Livet til vanlige folk er hardt. Det eneste nåderike med det, er at det ofte også er kort,» sa Sargon. «Ulike lover gjelder for ulike mennesker. Den samme loven for en løve og et esel ville vært undertrykkelse. Eselet må bære store bærer, og får smake pisken sent som tidlig. Løven får herske, i det minste over seg selv. Om et esel fikk ta en løves plass, ville det fortsatt være et esel, og om løven skulle arbeide, ville det være å putte noe vakkert under lenkene.»

«M-men pa-pa, hvem er det lovene gjelder for da, om de ikke er almenngyldige?»

«Kun de maktesløse,» smilte han. «For slik er det, de som har, de skal få, og det i overflod. Og de som ikke har, skal bli fratatt selv det lille de eier. Huseieren ville kanskje ikke ha råd til å betale vedlikeholdet av huset sitt, og når noen døde, ville han også måtte betale prisen. En rik mann slipper å forholde seg til slikt.»

«Jeg er glad jeg er datteren til en løve. Han trenger ikke svare til noen. Ordene hans styrer livet til mennesker,» bablet hun entusiastisk.

«Og du er også en slik løve, regner jeg med?» sa Sargon. «Du slipper kanskje unna noen lover, men er underlagt andre. Enhver datter er sin fars eiendom. Du har vært heldig, så unnfallem som jeg har vært,» gliste han. «Jeg har praktisk talt latt deg få gjøre hva du ville. Slikt er få mennesker forunt. Så hva tror du nå om disse lovene som Majid har fortalt deg om?»

«Jeg tror at de er nødvendige, for å styre folket i den retningen man ønsker. Om ingen lover skulle gjelde, ville alt bare bli kaos. Men jeg tror også at det er viktig for de som lager lovene å heve seg over dem. De er der for å tjene et formål og har ingen hensikt i seg selv. For en bonde er det en forbrytelse å drepe, men om en hærfører dreper mange, kanskje over hundre menn, så er han en helt. Slik må det være. De som er få kan ikke konkurrere med de som er mange, og de som er svake

må finne seg i å bli hersket over av de sterke. Vi trenger slaver i hjemmene våre, og arbeidere på markene. Loven viser hvem som er sterk, og hvem som er svake og må tjene. Slik har det alltid vært.»

«Så det betyr at Majid tar feil når han sier at loven er ufravikelig? Er min datter så opprørsk overfor sin mentor?»

«For Majid er det riktig. Loven er ufravikelig for ham. Men jeg er ikke som ham. Jeg er av hus Akkad. Andre privilegier tilfaller meg. Derfor sier jeg at jeg tror på alle de tingene han sier om loven, men gjør det egentlig ikke. Jeg sier det bare fordi han skal føle seg bedre.»

«Så du lyver datter. Er det riktig for deg å lyve?» Sargon satte begge nevene i armlenene og gjorde tegn til å reise seg bryskt. Nå spør det hvordan hun ville vri seg unna dette.

Azara tenkte hardt.

«Uansett vet jeg at når kvinner lyver, er det oftest for å få andre til å føle seg bedre, så du er ikke unik i din synd,» avsluttet han.

«Majid kan ikke lyve for deg far, men du kan lyve til ham om det er nødvendig. Herskeren kan gjøre alt, for det er han som vet best. Det er den overlegnes privilegium å lyve. Den kloke viser sin overlegenhet til den dumme ved å lyve for ham, for slik kan den dumme utnyttes.»

Sargon så strengt på henne til disse ordene. Prinsippet var riktig, men strukket til sin ytterste konsekvens. Kvinner med kunnskap er farlige, for de vil alltid være ytterliggående med den.

«Du far, er ikke underlagt noen. Siden jeg er av høyere stand enn Majid, kan jeg også lyve til ham om jeg tror det er for det beste. For en mann som Majid er det viktig å ha noe å tro på.»

Sargon nikket langsomt. Hans datter hadde nådd frem til samme kunnskap som mange statsmenn brukte halve livet for å oppnå.»

«Du har rett datter. Bare herskerne bør ha det privilegiet det er å lyve. Det er viktig å fremstå som sterk, selv når man er svak, slik som jeg gjør nå. Likevel er det bare et middel man må ty til når man ikke har noen annen utvei. Ryktet om en manns ærlighet og sannferdighet vandrer langt, siden det er så sjeldent. Desto viktigere blir det å ha et slikt rykte på seg i politikken. Slik vil menn ønske å samarbeide med deg.»

Han ristet på hodet. Hvorfor fortalte han henne dette? Statsmannskap og forvaltning var noe som var prinsers ansvar. Det han lærte henne her, ville ha få bruksområder. Men kanskje ville hun kunne lære opp sin første sønn i dette, om han selv ikke var der.

«Men på et punkt tar du feil,» sa han tilslutt. «Vi er også underlagt noe. Vet du hva det er?»

«Vi er underlagt gudene ... og ... og døden når den tiden kommer,» sa Azara.

«Døden og gudene er noe som eksisterer utenfor vår verden, Azara. Vi må forholde oss til det som er i den. Se her.» Han reiste seg brått og trakk frem en stor sappara. Han holdt våpenet over hodet hennes. «Hva er forskjellen på dette sverdet og skyggen det kaster?»

«I skyggen av ditt sverd er det fred,» sa hun poetisk og så beundrende opp på ham. Det ville aldri falle henne inn å føle seg truet av det nakne våpenet. Ikke når hennes far holdt det.

Han gliste til henne og puttet sverdet tilbake i sliren. Han forsøkte en annen fremgangsmåte. «Denne fant jeg da jeg var ute i morges. Jeg måtte dukke for Essuru, den gale fuglen, og endte på bakken med en håndfull grus.» Sargon la en rund, hvit stein i hendene hennes. «Kjenn på den. Om det er fred i skyggen av mitt sverd, er det sverdet som gjør det virkelig. Hva er denne steinen?»

«Den er også virkelig, far. Den er håndfast, ikke som en skygge eller som en vind.»

«Ja. Og det er nettopp dette vi også må forholde oss til, det som er virkelig. La meg fortelle deg en lignelse.» Han satte seg ned på tronen og strøk neven gjennom håret hennes.

«I et land rådet det hungersnød fordi avlingene hadde tørket ut. En prest ville bøte på den fattigdommen han så rundt seg, så han oppfordret alle til å gi av de pengene de hadde. I hjemmet sitt hadde presten hundre gullmynter, og hver dag gikk han ut i gatene og ga fra seg en mynt til ti personer han syntes trengte det mest. De rike i byen gjorde som presten. De syntes han var en rettferdig mann, og de så også at han ble svært populær ved å gjøre dette. Folket elsket presten, de kysset hans skygge og velsignet hans navn. Da ti dager var gått, hadde ikke presten flere mynter igjen. Han hadde brukt det han eide for folket sin skyld, og det samme hadde mesteparten av byens rikfolk. Men fortsatt var det hungersnød i landet. De som hadde fått mynter, hadde bare brukt opp pengene på seg selv, og når de hadde brukt dem opp, befant de seg i det samme uføret som før. Folket fortvilte og gikk til byens tempel for å spørre ut gudene. De ofret en av byens siste geiter på Inannas alter og spurte om hvem som var skyld i deres ulykke. I blodet som rant ut fra den overskårne geitehalsen, fikk de se prestens navn. Den rasende mobben dro til huset hans og halte presten ut på gaten. Der slo de ham, deres velgjører ihjel. For det var han som var skyld i deres ulykke. Hvorfor det?»

«Fordi det han gjorde ikke egentlig hjalp, far. Det var bare tomme gester. Ved å late som om han gjorde det bedre, ble situasjonen egentlig mye verre for dem.»

«Ja. På en måte var den hjelpen han ga til egen vinning. Presten var en klok mann, så han visste at det ikke hjalp,» sa Sargon bryskt. «Men han så at det gjorde ham populær og derfor fortsatte han å forøke sin makt. Om han virkelig hadde ønsket å hjelpe folket, ville han ha gjort noe for å bedre avlingene. Han kunne brukt pengene på å få gravd en vannkanal fra elven, eller handlet såkorn fra fremmede stammer. Istedet kastet han dem i en bunnløst hull som et meningsløst offer. Del en begrenset ressurs på mange og alle vil få ingenting. Den straffen han fikk var rettferdig.»

«Jeg er enig i at han var dum,» sa Azara

«En tåpe. Akkurat som visse av våre store menn idag,» sa han stille. «Det presten gjorde var bare symbolsk. Det hadde ingen virkelig effekt. Du kan ikke drepe noen ved å forbanne dem. Og du kan ikke ønske deg bort fra fattigdom. Mennesker vil alltid lide. Det er slik verden er. Bare ved å

akseptere den menneskelige lidelsen kan man oppnå åndelig opplysning og en større forståelse av verden. Anerkjennelsen av denne ene, høye sannhet er forutsetningen for all åndelig oppvåkning.»

«Symboler er mektige far. Menn dyrker dem. Og ord kan samle mektige skarer. Slik sett blir det symbolske virkelig. Jeg ville også gitt folket penger, far,» sa Azara. «Men bare slik at de skulle gjøre meg til konge. Slik kunne jeg kreve skatt for å få pengene tilbake, og befale folket å grave en vannkanal.»

Sargon så overrasket på henne.

«Min datter vil gjøre skygger virkelig,» smilte ham. «Bare en kvinne ville finne på noe slikt. Vil du la skyggen av en grein bli til et sverd?»

«Om det er en skygge, er det fordi det er noe der. Jeg skal få folk til å tro på det jeg bestemmer. Om de tror nok, så gjør de det virkelig.»

«Det tror jeg jammen ønskene dine blir en dag også. Bare pass på at du ønsker riktig, lov meg det, hva?» Han løftet haken hennes og så mistenksomt på henne.

«Du har mye av Shulgi i deg. Han snakket også slik. Nåvel. Poenget er at vi som herskere alltid må forholde oss til den virkelige verden, ikke ønskedrømmer eller selvforledelse. De lavere stender har det med å være fraskilt og fritatt den virkelige verden. De ser ikke virkeligheten for hva den er, men hva de ønsker den å være. De har ingen forståelse for annet enn det som er rett foran seg. Vi derimot, må forstå oss på prinsippene som ligger bak virkeligheten. Vi må se hvilke lovmessigheter og mønstre som danner et sverd, en politisk situasjon eller et militært nederlag. Verden er kompleks, den farer avsted med vinder og med ild, med dyr og med mennesker. Men den fungerer også under visse lover. Disse er de høyeste lovene, for de er skapt av gudene. De har bestemt at kvinner skal føde barn, og lide under det. De har bestemt at noen skal være rike og noen skal være fattige. De har bestemt at vi skal være siviliserte, mens andre folkeslag lever som barbarer og er som dyr i sjelene sine, fryktsomme for ild og det fremmede. Vi må forstå hvorfor dette skjer. Her mellom flodene er vi velsignet, fordi gudene har skjenket oss uante rikdommer. Den fruktbare grøden vi høster, gjør av vi slipper å flakke rundt etter mat som de andre, den gjør oss sivilisert fordi vi kan tenke på andre ting. Enhver kultur blir nettopp det ved å skille seg fra andre og definere sine verdier. De fleste mennesker behøver et fellesskap med klare idealer. De trenger en plattform av verdier å stå på. De er ikke istand til å ta selvstendige vurderinger. Så må eliten, slik som oss, forfølge sine mål gjennom det samfunnmessige kontekst, akkurat som vi forholder oss til disse sumerernes lover som de lager for seg selv. Det er mye jeg ville fortelle deg, barn. Mye som du kunne ha godt av å vite. Men la meg forklare deg en ting som jeg har blitt nødt til å gjøre. Jeg vil at det skal komme fra meg, og ingen andre.»

«Hva er det, far?» Instinktivt ble hun plutselig bekymret.

«Du vet at vårt land er plaget med tørke og med hungersnød. Folket er urolig. Samtidig er

min posisjon svekket fordi jeg ikke har sønner. Det finnes flere makter i Uruk enn meg, mitt barn, og disse har nå begynt å røre seg. De sanser at jeg er svak og ønsker å slå til for å ta tilbake det de mener å ha tapt. Mitt hus grep makten her for firehundre år siden, og det var andre ordninger som rådet da. Sumererne er et tilbakeskuende folkeslag, og det er mange som ønsker seg tilbake til den tiden, til da sumererne hersket.»

«Så må du stoppe dem, far. Vis styrke. Grip ringmennene og heng kroppene deres opp på gatene. Det vil avskrekke de andre,» sa Azara.

«Som jeg fortalte deg, barn, så må man forholde seg til virkeligheten, eller så har virkeligheten det med å ta deg igjen med dobbelt styrke. Disse andre, gamle maktene ville aldri våget å gjøre slike fremstøt om jeg hadde vært vel situert i min makt. De ville visst konsekvensene av å gjøre opprør. Men nå ... Folk hevder at dette husets herskerdager har kommet til ende. Vi skal bevise at de tar feil. Om jeg skulle ha reagert med å sette hardt mot hardt og fjerne de som står bak dette opprøret, ville jeg bli styrtet. Jeg har kun min nasarugarde, og de har folket på sin side. Det hadde blitt et blodbad, og når det var over, ville en annen sitte på slangetronen. Og du vil fortsatt at jeg skal vise styrke, ikke sant?» Han så ned på henne og smilte bistert.

«Ja, det vil jeg,» sa Azara. Det var fanatikerens i henne som snakket, den som ikke ga etter for noen ting.

«Og det er nettopp det jeg kommer til å gjøre. Hva er sterkest av en hard, gammel grein, og en ung, myk en? Om du bøyer den gamle, vil den knekke, mens den unge vil tåle mye mer før den blir ødelagt. Det er nettopp det jeg vil gjøre, å være fleksibel. Jeg vil avpasse meg de forholdene som er nå. De gamle sumererne hadde konger som ble kalt Lugal. De styrte i navnet, men kunne ikke fatte noe vedtak med mindre det var godkjent av et råd sammensatt av byens eldste og mest respekterte menn. Denne ordningen ble avskaffet ved Akkads kommende, som samlet all makt i sine hender. Nå blir jeg nødt til å gi litt av denne makten tilbake, inntil videre. Enhver beslutning jeg tar, kommer til å måtte godkjennes av adelshusene. Istedenfor bare å gi meg råd og ha sine privilegerte virkeområder, vil de kunne diktere meg indirekte. Iallfall om de samarbeider om det. Ved å gi etter på dette punktet, vil jeg kunne nøytralisere de maktene som truer meg mest, de som vil fravriste meg tronemakten og ta den for seg selv. Jeg ødelegger enheten hos mine fiender, ved å gi dem en liten del av det de ønsker. Slik kan de krangle om det jeg gir fra meg som sjakaler over et kadaver, mens det friske legemet blir igjen. Selvsagt vil dette ikke være offisielt, slik at de andre husene av Agade får nyss om det og ser vår svakhet, men noe av makten blir jeg nødt til å gi fra meg. Selvsagt vil de få vite før eller senere, men da har situasjonen forhåpentligvis stabilisert seg.»

«N-nei far, nei!» skrek Azara. «Du må ikke gjøre det! Bevar troen på den endelige seieren. Led byen og den vil følge deg like til kronen av ild.» Tårene strømmet ned ansiktet hennes. Hun gjemte ansiktet i hendene og hulket bittert.

Synet kuttet dypt i Sargon.

«Om jeg ikke gjør det, vil våre fiender stå samlet, og de kan meget vel komme til å lykkes i å frarøve meg tronen. Jeg foretrekker en håpefull fremtid fremfor en nesten sikker undergang, uansett hvor mye prestisje som går tapt. Jeg kommer til å annonsere den nye ordningen for husene i morgen, og jeg er fast bestemt på dette.»

Hun ga fra seg et enda litt høyere vræl til ordene.

Sargon bøyde seg ned og grep henne i armen. Munnen hans senket seg mot øret hennes. «Men datter, jeg lover deg at tiden skal komme når jeg tar tilbake det som går tapt. Jeg skal bedre min posisjon, og utifra den nye styrken skal vi rekonsolidere vår makt, uansett hvor lang tid det måtte kreve. Se på det som en midlertidig ordning. Dine barn skal ha den kongemakten som er deres rettmessige arv. Vi av Agade beseiret sumererne, så det er vår fulle rett å herske over dem. Vi må bare avpasse oss denne perioden av midlertidig svakhet, for alle posisjoner må reflektere de egentlige styrkeforhold. Vi må bøye oss, istedet for å briste. Så slår vi tilbake.»

«S-s-så slår vi tilbake,» snufset Azara. «Vi skal knuse dem alle. Vår makt er total.»

«Det skal den bli igjen,» lovet Sargon henne. «Det skal den bli. Men inntil videre er denne steinen virkelig.» Han tok på den hvite steinen som lå i hånden hennes, «Og byrden av svakhet likeså. Men vi er av det beste blodet til det som engang var et mektig folk, og det skal komme igjen.»

Sargon grep steinen fra hånden hennes og kastet den tvers over tronsalen. Den traff en søyle med et smell og spratt bort i lange hopp. «Det skal komme igjen, datter.»

Han tok henne i armene sine og trøstet henne som best han kunne. «Det viktige nå er at du får barn som kan arve tronen, samtidig som vi allierer oss med et annet Agadisk hus. Ingen vil kunne true oss fra slik en posisjon.» Han smilte bredt, allerede svært forhåpningsfull for fremtiden.

«F-far? Denne alliansen du snakket om. Hvem står bak den?»

«Hus Kulaba, sammen med spyttlikkerne deres hus Adab. I tillegg blir de visstnok sponset av penger fra hus Mari, de nedrige sjakalene. Jeg skal sørge for at de andre husene ikke finner grunn til å støtte dem. Hus Isin og hus Hamazi er vel så viktige hus, og deres posisjon vil bli meget styrket ved den nye ordningen, siden tradisjonen tilsier at de får hovedparten av rådsmedlemmene. Alt vil bli vel datter, det lover jeg deg.»

«Kulaba, Adab og Mari. Jeg hater dem far. JEG HATER DEM!» skrek hun med hele sitt hjerte.

«Vet du hva, datter. Det gjør jeg også. Men du må aldri vise din fiende at han har bragt deg ute av fatning. Om du må vise følelser, så gjør det i triumfens øyeblikk når de ligger radbruket på golvet og venter på domsavsigelsen.»

«Jeg gleder meg allerede ...» sa Azara. Neven hennes knyttet seg inntil magen der hun lå i

fanget på sin far. I hodet steg mørke tanker, og øynene lyste i et syklig grønt skjær.

I det grønne dypet av øynene hennes rørte det seg allerede, ildfulle demoner og monstre med mange munn. De rørte seg, og deres usette skygger omga henne. De danset forhåpningsfullt. Ja, Sargons datter ville gjøre skygger virkelige.

Samireh stod i palassets store oppholdsrommet litt betuttet for seg selv. Bak henne klunket en liten bekk behagelig, rant ned i et bedd med store blader og fortsatte videre i en liten kanal, som krysset golvet og ble borte i en vegg på den andre siden. Alt her var grønt og duftet fortreffelig. Noen insekter summet ivrig fra blomst til blomst. De hadde lett adgang, siden taket var åpent mot verden utenfor. Det var godt å ta en pause fra arbeidet. Samireh kjente at hun trengte å fordøye kunnskapen.

Dette livet var ikke så verst, egentlig. Hun fikk nok å spise og slapp å arbeide. Alt hun trengte å gjøre var å være pen og underdanig, og hun fikk holde på med alle disse tegnene. Det var morsomt. Hun strøk vekk litt dugg fra et stort blad med pekefingeren. En av dråpene festet seg til fingertuppen, og hun stirret inn i en liten vannverden med de blå øynene. Det var noe som var fullstendig ukjent for disse folkene. Av og til skulle Samireh ønske at hun var omgitt av folk som så ut som seg selv. Så slapp hun å skille seg så mye ut og få så mange rare blikk.

«Neimen heisann. Er du ny her? Jeg har ikke sett deg før.»

Samireh skvatt, og dråpen på fingeren hennes bristet og rant bort i en liten strøm. Foran henne stod en tjener og smilte innbydende. Han hadde lagt fra seg en stor bunt gress han hadde båret på, og den hårete brystkassen glinset av svette og grønske.

«Ja, det er jeg. Gå din vei,» svarte Samireh. Hun ble plutselig svært bevisst på at brystene hennes var bare, og foldet armene beskyttende over seg.

«Nåda, ikke vær slik. Hvor er du fra? Jeg har ikke sett noen som deg før. Fortell meg litt om deg selv,» sa han og la hånden under haken for å få henne til å se opp.

Samireh vred hodet bort, og rødmen steg hurtig til ansiktet hennes.

«Jeg vet ikke hvor jeg er fra. Så bare gå din vei.»

«Vet du, det tror jeg ikke noe på. Jeg går ikke før du snakker til meg, bare litt, hva?»

«Nei,» sa Samireh.

Mannen så seg litt rundt, før han så ut til å bestemme seg for noe.

«Du trenger ikke å snakke hvis du ikke vil. Men jeg kan vel få et kyss fra de leppene? Kom igjen nå.» Han trakk nærmere, helt inntil og bøyde hodet mot henne.

Samireh snudde hodet avvisende vekk, først i den ene, så i den andre retningen.

Plutselig kom den ene hånden hans opp imellom de foldede armene hennes, og grep grådig etter det lille brystet hennes, som forsvant i den grove neven. Han befølte henne prøvende, før han

kastet enda et blick bakover.

Samireh ville skyve ham bort, men hadde ikke tyngde nok bak forsøket. Ansiktet hans ble presset mot nakken hennes, og han vekslet med å overøse halsen og de nakne brystene med kyss. Samireh kjempet desperat for å komme seg unna, men armene hans hadde fanget henne rundt midjen. Selv nå gjorde opplæringen hennes som underdanig slave at hun ikke brukte vold, eller i det minste forsøkte å skrike.

Han oppfattet instinktivt denne svakheten og forsøkte å eskalere det ytterligere.

«Kom igjen nå. Om jeg ikke kan få et kyss, kan du vel ta den i munnen. Jeg trenger det, skjønner du. Om du gjør det er det over.» Han grep seg under det knelange skjørtet og gned seg lystent mot det ene låret hennes.

Samireh begynte å gråte stille.

«BATILTU! Stopp det der med en gang. BATILTU!» ropte en rasende stemme. Det var Azara som kom fra den ene av korridorene. Øynene hennes var vidåpne.

Mannen trakk seg unna Samireh som om han skulle ha fått et dolkestøt.

«Æ-ærede Sarratum,» begynte mannen. «Jeg mente ikke å ...» Mannen bøyd seg med nedslått blick.

«Ditt ekle svin. Den jenta er min personlige eiendom. Hvordan våger du å tilnærme deg henne!» Azara lukket avstanden mellom dem som et rovdyr, og stod og brølte ham opp i ansiktet.

«Ærede Sarratum, jeg visste ikke, jeg mente ikke ...» stammet mannen.

«Gå ned på kne! Ned på kne nå, din skitne hund!»

Mannen kastet seg øyeblikkelig ned på knærne og så bedende opp. Azara trakk høyrehånden tilbake og slo ham med alle krefter rett i ansiktet. Det lød et tørt smell og mannens ansikt ble kastet til venstre av sammenstøtet.

«Se på meg! Se på meg befaler jeg!» pisket stemmen hennes.

Mannen adlød uten å mukke. Azara trakk neven til seg igjen, og slo. Mannens ansikt ble revet til høyre.

«Se på meg!» fortsatte hun.

Mannen rettet det tårevåte blikket opp mot henne, og måtte anstrenge seg for å ikke trekke seg unna. Knyttneveslaget hennes traff ham midt i nesa med full kraft, så den brakk i en sprut av blod. Han ble liggende på kne med begge hendene for ansiktet, mens blodet dryppet fritt mot bakken.

«Du, ditt lille ludder! Jeg vil ikke vite av at du står å horer deg for gud og hvermann som kommer forbi, skjønner du det?» kjeftet Azara.

«U-unnskyld frue.» stotret Samireh ulykkelig. Hun likte ikke mannen, men volden mot ham gjorde henne skrekkslagen. Det minnet henne på at det samme kunne bli gjort med henne.

«Om jeg finner ut at du ikke er jomfru, får du hundre piskeslag. Så du har å holde deg unna slike sleske svin. Gjør jeg meg forstått?»

«J-ja, frue.» Samireh neide som best hun kunne.

«Du skal bli med til rommet mitt, og sitte i kroken resten av dagen mens du tenker over det. Og når det gjelder deg, blir det ikke noe hvitt kjøtt på deg, verken nå eller senere,» henvendte hun seg til den blødende mannen som fortsatt stod på kne. Han hadde blikket festet til bakken. «Nåh! Kom her!» Azara løftet kjolen og ga mannen et drabelig spark, før hun snudde seg og marsjerte rasende tilbake den veien hun hadde kommet fra.

Samireh tuslet etter det skummende kjølvannet hennes med hendene foldet i fanget.

Først etter at de var gått rettet mannen blikket opp.

«Agadiske hore,» sa han for seg selv. «Snart er tiden ute for ditt slag, og du skal få ligge å skrive i gatene for mobben. Vi får se åssen du liker der.» Han reiste seg, og det var som den knekte nesa ikke brydde ham lenger. «Vi får se,» sa han og gikk ut den andre veien. Tilbake var bare en liten pøl av blod som flekket steinene.

Samireh ble ettertrykkelig hensatt til matten av flettet elvesiv hun hadde fått i det ene hjørnet av rommet. Det var der hun lå når hennes selskap ikke var påkrevd. Imellomtiden strenet Azara frem og tilbake i rommet, mens hun glefset i løse luften på et fremmed språk. Språket hørtes hardt og brutalt ut, med gurglende halslyder og hese snerr. I hånden holdt hun en hvit stein. Det gikk opp for Samireh at det var derfor hun hadde greid å slå så hardt, for steinen lånte av sin tyngde til slagene. Hun var enda glad det ikke gikk utover henne.

Hun tenkte litt på den fyren. Det hadde vært pirrende på et vis da han rørte ved henne, men hun hadde vært for skremt til å utforske det videre. Det var flere ganger hun hadde opplevd å være nært en mann, men slavemestrene hadde vært nøye på å vokte æren hennes. Prisen de kunne få sørget for at de ble svært nidkjære. Samireh håpet at hun en dag kunne få en mann som ville være sammen med henne, men det var nok for mye å håpe på for en som henne. Hun løftet knærne til haken og stirret fremfor seg gjennom en voksende pøl av tårer. Så sint Azara var, egentlig. Noe måtte ha hendt.

«Hallooo, noen hjemme?» kvitret en kvinnestemme. Det var Nazhin som stakk hodet frem fra forhenget. Uten noen videre annonsering gikk hun rett inn i rommet med et strålende smil. Azara gikk rett bort til pulten sin og satte seg. Der ble hun sittende å kjemme håret med korte, harde strøk. Det så mest ut som hun hadde tenkt å rive av seg håret.

«Og hvordan har min vesle favorittleke det idag? Litt surmulen kanskje?» sa Nazhin der hun lente seg over Azara og la armene rundt henne.

«Ikke rør meg. Du har ikke lov til å røre meg med mindre jeg sier det,» sa Azara skarpt. Hun

dyttet armene til Nazhin unna, og la sine egne armer i kors omkring seg like etterpå.

«Og her var vi i dårlig humør, ja!» sa Nazhin høyt. «Jeg har gått langt for å komme hit. Litt av en velkomst må jeg si. Jeg burde kanskje ikke ha kommet i det hele tatt?» Hun satte hendene på hoftene.

«Åh, jeg hadde nok foretrukket at du ikke kom, ja,» sa Azara og fortsatte å kjemme håret mens hun stirret liksom likegyldig ute i luften.

«Slutt med det der,» sa Nazhin og rev børsten ut av hånden til Azara. «Du har værsgod å fortelle meg hva dette gjelder før jeg blir sinna, og det vil du ikke.»

Azara reiste seg brått.

«Kanskje jeg er lei av å bli herset med. Kanskje jeg er lei av den tåpelige skvaldringa di? Eller kanskje jeg er lei av det tåpelige oppsynet ditt, din dumme gås? Har du tenkt på det, kanskje? Nei, det har du nok ikke,» erklærte Azara i et massivt verbalt frontalangrep.

Nazhin trakk seg et skritt unna. Det var før hun ble opprørt.

«Hvorfor er du sånn?» Nazhin begynte nesten å gråte. «Jeg har jo ikke gjort noe. Jeg har tvertimot gjort mitt beste for at du skal ha det bra den siste tiden du er her. Nå kommer du hit, så snakker vi om det,» snufset Nazhin mens hun holdt hendene ut.

«Du har spionert, mener du. Snoket rundt med nesen i alle sakene mine.» Azara stanset seg selv mens ordene hennes dannet bilder. «Jeg kan nok tenke meg at dere ville like å bli kvitt meg.» Med de ordene begynte Nazhin å gråte, noe som fikk Azara til å smile fandenivoldsk.

«Kom å sett deg. Forklar meg hvorfor du mener dette,» hulket Nazhin og grep Azara om håndleddet for å trekke henne til sengen.

«Få den ekle kukånden din fra meg! Få den fra meg, din ... din hore!» hylte Azara da Nazhin kom for nære. Hun ristet hånden hennes fra seg.

«Hva var det du sa?» Nazhin sluttet å hulke. «Hva sa du?» Øynene hennes ble plutselig veldig mørke, og skikkelsen til Azara vokste i dem.

«Åh, jeg vet nok hva det er du gjør. Vil ikke bli gravid ennå, så du sutter avgårde som en baby. Ja, på opptil flere menn også, da. Er ikke det morsomt? Hahaha.» Azara henvendte seg ut i løse luften, som til en skare usynlige tilhørere.

Samireh hadde forlengst sluttet å være lei seg, og stirret på de to med åpenbar undring og åpen munn.

«Det der var vår hemmelighet.» Stemmen hennes bar i seg brodden til en trussel, men Azara var altfor oppspilt til å bite seg merke i det.

«Du er rett og slett en ekkel, dum tøyte. Jeg skjønner ikke hvorfor jeg har holdt ut med deg.» smilte Azara og fektet med armene. «Ekkel, dum og feit.» Mens Azara ble mer og mer opphisset, ble Nazhin kaldere. Hun hadde sluttet helt å gråte nå. «Den feite ræva di vises veldig godt i den

kjolen du lånte!» erklærte Azara.

Nazhin var på henne med to raske skritt. «Du skal be om unnskyldning!» glefset hun og grep Azara om håndleddet igjen.

«Heks!» skrek Azara og hevet flathånden for å slå.

Nazhin stanset slaget med sin egen hånd, og ga Azara ett i retur som deiset inn i ansiktet hennes med et smell.

Sjokket traff henne som en bøtte kaldvann. Nazhin var tre år eldre og hadde en kraftigere beinbygning. Da Azara forsøkte å vri seg løs, hardnet hun bare grepet som var festet til henne, og vred rundt.

«A-au! Det gjør vondt, Nazhin. S-slipp!» sutret Azara da voldsbruken ikke vant frem.

«Du skal be om unnskyldning, skal du!» fastholdt Nazhin.

«Nei! Det skal jeg altså ikke! AU!»

Nazhin vred håndleddet enda hardere.

«Din dumme ku!»

Nazhin holdt ingenting tilbake nå, og smelte til Azara over det ene kinnet så det ljomet i rommet.

«Nazhin, det gjør vondt. Vær så snill, slutt!» gispet Azara. Hun hadde aldri slåss med noen før, og fant ut at hun hadde gapt over altfor mye.

«Så det gjør vondt, hva? Jeg kan gjøre det enda vondere. Vil du det?» sa Nazhin nådeløst.

«N-n-nei,» stammet Azara. Hun hadde helt gitt opp tanken på å konfrontere Nazhin fysisk

«Så be om unnskyldning. Be om det!» ropte Nazhin og vred håndleddet enda mer rundt.

Azara kjente kjente det knaket, og det gjorde så vondt at hun ble uvel. Bare hun ikke knakk hånden.

«U-unnskyld Nazhin. Jeg mente det ikke. Jeg mente det ikke,» bablet Azara. Tårene og snørret strømmet fritt nå. Nazhin så utfordrende på henne et øyeblikk, før hun fant ut at all motstand var brutt.

«Mener du det?» spurte hun og løsnet på litt av grepet.

Istedet for noe svar begynte Azara på å hylgråte. En tjener kiket inn døren, han måtte ha hørt bråket.

«Hva foregår her?» sa han forvirret. «Sarratum blir vel ikke krenket.»

«Åh, bare noen kvinneproblemer,» kvitret Nazhin over skulderen sin. «Ingenting å bry seg om.»

Tjeneren forsvant etter å ha sett seg prøvende omkring. Han fant vel ut at han ikke kunne gjøre noe.

«Og nå kommer du her.» Nazhin geleidet den sammenbrutte skikkelsen av Azara til sengen med et mørkt blikk. «Du skal fortelle meg alt sammen.» Fremtoningen til Nazhin ble plutselig mye

mildere da Azara nikket frentisk, før hun la hodet mot skulderen hennes og fortsatte tutinga.

«Alt det er feil,» sa Nazhin lenge etterpå, da hikstene til Azara endelig hadde roet seg. «Hus Mari gir sin støtte. Det skal dere få se.» Azara nikket og presset ansiktet ned i fanget til Nazhin igjen.

«Men neste gang skal du stole på meg, samme hva,» fastslo Nazhin, mens hun lo fingrene skli inn i håret på Azara.

«E-er du ikke min fiende?» stotret Azara frem.

«Selvsagt er jeg ikke det. Om jeg var din fiende, ville jeg spist deg levende,» sa Nazhin.

Tanken så ut til å more henne. Noen allierte blir man visst ikke så lett kvitt. Og noen fiender er mer pågående enn andre. De har en større bolig ved ditt hjerte enn selv dine nærmeste. Det gjensto å se hva Nazhin var. Blikket til Azara søkte innover til øynene endelig lukket seg.

XI

Plutselig en dag var han der. Han hadde dukket opp som fra ingenting og stod der rett opp og ned i rommet. Ansiktet med de høye kinnbeina så hardt på dem.

«Metodene dere bruker er uortodokse, og ikke nødvendigvis sanksjonert av meg. I fremtiden gjør dere vel i å ikke ta denne eller noen annen form for privat initiativ. Det er jeg som tenker, og dere som handler.»

Ransin nikket autoritetstro, selv om det var Bahram som hadde stått for ugjerningene. Kjempen satt for øyeblikket oppreist i sengen så føttene stakk rett ut. Han klødde seg på den behårede magen.

«Det skal bli som du ønsker, herre,» sa Bahram og reiste seg. Den nakne kroppen hans gjorde de fleste mennesker urolige, for ikke å si redde. Men Haphura var fullkomment uanfektet.

«Niesen til Dumuzid var en av byens mest eligible døtre for ekteskap, så den krenkelse hun ble utsatt for har allerede forårsaket ringvirkninger. Ikke bare for hennes familie, men også for andre fornemme hus som hadde ambisjoner om å ekte henne for å knytte nærmere bånd til Kulaba og dermed også forøke sin makt,» sa Haphura hardt. «Hvor er den tredje av mine tjenere?»

«Jeg tror han er å pisser,» sa Ransin, som sant var. Haphura rynket misfornøyd på nesens, før han vendte seg mot Bahram igjen. Ransin skjønnte at han hadde overtrått en eller annen forfinet grense, men ante ikke hvorfor. Han kom nok aldri til å skjønne seg på adelige og de som omga dem.

«Ja, det er uortodokse metoder dere bruker, men deres meritter viser seg når metodene blir møtt med suksess. Advarselen har nå fått et mye mer personlig preg, som gjør den vanskelig å overse. Resultatet er uforutsett, men også ønskelig.» Ansiktet til Haphura sprakk opp i et sjeldent sett smil av hjertelighet. «Jeg ser for meg hvor mye frykt Dumuzid må føle akkurat nå,» innrømmet

han, før det gikk opp for ham at de han snakket med var under hans verdighet.

Akkurat da dukket Shabbata opp fra bak forhenget, og han gikk langsomt inn i rommet da han fikk øye på Haphura. Han hadde så smått begynt å komme seg etter hodeskaden. I det minste brukte han ikke halve dagen på å sove, selv om han ennå var forsiktig med fysiske aktiviteter.

«Jeg har et annen oppgave til dere. Dere skal nøytralisere målet denne gangen,» fortsatte Haphura nå som de alle var der. En adelsmann av en viss betydning har en herregård et stykke utenfor byen. Den kan finnes ved å gå en kvart dag mot nord, for så å følge et av de store dyretråkkene vestover. Denne adelsmannen er barnslig nok til å være poet, en forkastelig aktivitet hvor man lager vrengebilder av virkeligheten med den hensikt av å forføre og pervertere ungdommen. Han er også uansvarlig nok til å representere en kilde til problemer for mine interesser. Mine spioner informerer meg at han skal være på denne gården i aften, og at han mest sannsynlig er alene. Han foretrekker nemlig sitt eget selskap når han skriver de infantile diktene sine. Dere skal drepe ham og kun ham, for siden å komme dere ubemerket unna. Oppgaven burde være enda enklere enn den dere hadde sist, for det finnes ikke en anstendig sjel mellom gården og begynnelsen av dyretråkket. Drep ham fort, for han vil helt sikkert forsøke å kjøpe seg ut av det med bestikklser. Dere, antar jeg, er lojale til meg.»

Øynene til Haphura gled kompromissløst og var for skade over dem.

«Vi tjener deg så sant vi kan, herre,» sa Shabbata.

Utsagnet var ikke så langt fra sannheten, og tankene til Ransin festet seg på møtet med Farood og mennene hans. De hadde kun vært istand til å lage en avtale for seg selv da.

«Dere er lojale som sjakalen, kan jeg tenke meg. Dere fråtser på lik om natten, og forsvinner så snart sollyset avslører dere. Husk bare at dere er mine sjakaler. Jeg bestemmer hva dere får spise,» sa Haphura humørløst. «En time etter kveldstimen skal dere innfinne dere ved det vestre vakthuset av den sørlige bymuren. Soldatene der vil veilede dere over muren, slik at ingen ser dere gå ut byporten iløpet av dagtimene. Før morgenen gryr må dere være tilbake til det samme stedet, der de vil hjelpe dere over igjen. Disse mennene er kloke. De har blitt betalt for ikke å se, huske eller tenke. Før ingen samtale med dem, og ikke fortell dem hva dere skal.»

«Javel, herre. Er denne adelsmannen en dugelig kriger? Har han noe å forsvare seg med på herregården?» spurte Bahram, alltid med sans for de mer praktiske detaljene.

«Det betviler jeg sterkt,» sa Haphura. «Men om en av dere skulle, skal vi si, forlate ånden, gjør dere best i å grave ham ned et sted ingen finner ham. Adelsmannen kan dere bare la ligge. Mye vil være eliminert med hans, eh, ufrivillige avgang, og hans familie skal bevitne det. Men før dere begir dere iveri, skal dere eskortere meg som livvakter til et møte jeg har med noen utsendinger fra Kish. Kongen er indisponibel for tiden med tanke på de omveltninger han forsøker igangsette, så dette mundane oppdraget med gjensidig smiger og forsikringer har falt på meg. Det er viktig for

Uruk å sementere visse forbindelser, og vise at deres alliertes interesser blir vel ivaretatt. Møt meg på tempelgaten om en time. Dere skal være ulastelig kledd, og væpnet som nasarugarden selv.»

Med dette snudde Haphura seg for å gå. I døråpningen snudde han seg igjen. «Åja, det glemte jeg nesten. Her er noen smuler som utgjør lønnen deres.» Han grep seg innenfor kjortelen, og slengte ut en håndfull mynter i edelt metall som klirret liflig over golvet.

Haphura forsvant med en hånlatte.

De tre mennene så på hverandre et øyeblikk, før de kastet seg ned på golvet for å fange myntene som rullet i alle retninger. Shabbata strakte seg etter en mynt da en hæl ble trampet brutalt over hånden hans.

«Unna med deg!» advarte Bahram. «Jeg er lederen her. Derfor er det jeg som rår over betalinga inntil tjenestetida er over. Da skal dere få betalt utifra hvor mye dere fortjener det. Gi meg den!» ropte han skarpt og ga Shabbata et drabelig slag over ansiktet med flat hånd, da han forsøkte å stikke unna en mynt.

Bahram laget en kopp av hendene som Ransin slapp en og en mynt ned i, nesten som en skattemester plyndrer fattigfolk på slutten av innhøstingstiden. Tilslutt puttet Bahram myntene ned i en stor lærpung. Myntene var nesten et dusin i antall. De var av både sølv og elektrum, og skinte som små himmellegemer. En av myntene var til og med av gull, og representerte en liten formue i seg selv.

Både Ransin og Shabbata stirret lengselsfullt på mens Bahram strammet reima rundt posen og stakk den i innerlomma. For Ransin var effekten av despotiet bare irritasjon til å begynne med, for han var naiv nok til å tro at alle oppgjør skjedde på rettferdig grunnlag. Men så kom han på at ingen av pengene ville være hans om han flyktet før tiden, og han vemptes mens en drapsplan av enkleste sort ble formet i hodet hans. Shabbata derimot, så sine fremtidshåp knust ytterligere, og en voksen mann tolererer egentlig aldri ydmykelsen av å bli slått. Hans østlige natur ropte etter hevn og oppreisning.

Bahram hadde to menn under seg, og begge var truende til å etterlate den gjennomhullede og blødende kroppen hans i en grøft. Det var ufattelig at han kunne kjenne seg trygg på seg selv.

De stod klar i full mundur da Haphura kom spaserende ned gaten. Det røde tøyet var nyvasket, og bronserustningen til Ransin skinte i tusen glitrende fasettøyne. I neven hans var et spyd, det våpenet han hadde en nærmest intim kyndighet med. Byfolket så på dem med åpenbar undring. Haphura knipset med fingrene, og de sluttet rekke bak ham.

Snart ble de omfavnet av palassetts rike omgivelser, alltid blankpolert og vakkert. Palasset er et glatt sted som fanger de som ikke kjenner det. Blant vanlig folk ble det sagt at den som så mye som snakket med en kvinne i palasset ville være ille ute, for så livsfarlige var de sirkulerende

intrigene som best kunne sammenlignes med rovfisk i et altfor lite vann.

En tjener geleidet dem inn til et større rom hvor gjestene allerede ventet. Haphura inntok en halvveis liggende positur der han hvilte beina på noen bløte puter, en atferd som virket malplassert for en så asketisk anlagt person. Overfor ham var utsendingene, to likt bekleddede menn med blåsvart skjegg og høye hatter på hoder, som satt tilbakelent i en haug fargede puter. Drakten og smykkene deres bekreftet at ordene deres hadde tyngden til gull, og at planene deres kunne legge styrken til et helt land på vektskålen.

Ransin, Shabbata og den tårnende Bahram stilte seg bak Haphura med spydene på akselen, og stirret på sine motparter på den andre siden av rommet. Utsendingene hadde med seg fem sorthudede menn som vakter. De var slanke og muskuløse, og de glattbarberte skallene hadde en høy hestehale på toppen av hodet. Det hvite i øynene deres og de røde leppene stod i kontrast med den sorte huden, og minnet om den primale fortiden til hele menneskeheten. De var praktisk talt nakne, men hadde tunge bronsekniver hengende fra åpne lærslirer dinglede ned venstre lår.

Mens Ransin fulgte med, vrenget en av dem leppene tilbake i ansiktet og ga ham det største smilet han noensinne hadde sett. Ransin så forskrekket på, før han fant ut at han skulle snerre tilbake. Smilet til mannen ble bare enda større, men ble til et uttrykk av frykt da Bahram fanget blikket hans. Heldigvis virket stemningen til de sorte å være bedagelig, og de kunne tillate å slappe av grepet om våpnene. Ransin ble redd av tanken på at de brede knivene skulle bli svinget med refleksene og spensten til disse djevlene i menneskeforkledning.

På golvet drev en kvinne med å vri og bukete på seg, på en måte som tilsa at hun enten var i erotisk ekstase, eller hadde fått et epileptisk anfall. Det var vanskelig å ikke høre de provoserende stønnene hun av og til utstøtte.

«Jeg håper at underholdningen er tilfredsstillende og at bevartningen har vært likeså, mine herrer,» åpnet Haphura opp.

«Hvis du tror vi blir imponert av slike fikse gester tar du feil. Jeg kunne kjøpe tyve slike på markedet i mitt hjemland, og jeg ville sørge for at de var fra Uruk,» svarte en av mennene. Han hadde intolerante semittiske trekk.

«Det gleder meg at kvinnene her er til ditt velbehag,» kom det diplomatiske svaret på en åpenbar fornærmelse. Med det nøytraliserte Haphura ordene til mannen nesten fullstendig, og de var tilbake til start.

«Tilgi min venn Agur her,» begynte den andre mannen. «Det har vært en lang reise, og han er simpelthen skuffet over at anstrengelsen ikke har blitt imøtekommet på annet vis enn det der,» sa han og rynket nesen nedlatende mot kvinnen.

Haphura knipset med fingrene, og kvinnen spratt rett opp på bena fra det som hadde vært et mindre orgasmeanfall. Uten et ord forlot hun rommet med raske steg.

Den andre utsendingen fortsatte. «Vi er en bystat av en viss gravitasjon, og forlanger derfor at vår betydning blir anerkjent. Tror du vi blir imponert over litt glitter og glans som en simpel stammeleder fra utkanten av ørkenen, eller en Ensi over en puslete bystat? Det vitner om en grov mangel på respekt, rett og slett.»

«Jeg kan forsikre dere om at et slikt inntrykk slett ikke har vært den intenderte hensikt for strålende Uruk. Tvert imot er det viktig for Uruk å forsikre seg om at behovene til Uruks venner alltid blir ivaretatt. Uruk liker å ha tilfredse venner, så nøl ikke med å ytre ønsker for hennes lydhøre ører. Så hva er problemet? Et gjenstridig stammefolk som nekter å betale skatt? Plagsomme relasjoner i utenrikspolitikken? Uruk ønsker å være behjelpelig med å fjerne slike plager,» sa Haphura fløyelsmykt.

«Du kan kanskje si det slikt,» mumlet mannen. «Vi har kommet for å ytre noen ønsker.»

«Ikke la deg avspise slik, Rechu,» sa han som het Agur. «Vi vil vite hvorfor kongen ikke har tatt seg bryet med å møte oss når vårt oppmøte har blitt annonsert for lenge siden, og er på direkte oppdrag for vår egen mektige Sarrum.»

«Kong Sargon er dessverre engasjert i noen presserende affærer som for tiden krever hans fulle oppmerksomhet. Dette er beklagelig, selvsagt, men jeg kan forsikre dere om at jeg har blitt bemyndiget til å drive forhandlinger med dere, og at jeg nyter nærmest ubegrensede fullmakter. Hva enn dere har å si til kongen, kan det legges frem for meg.»

«Det er synd å høre at Sargon anser oss til å være av mindre betydning enn disse presserende affærene. Det er synd, og skuffende, for Kish har alltid vært en av Uruks nærmeste støttespillere. Kan hende er det slik at Kish finner ut at det er andre partnere som er vel så imøtekommende andre steder,» sa Rechu.

«Kan hende det ja,» la Agur til, som et ekko.

«Mine herrer, jeg kan forsikre dere at dere ville ha fått første prioritet, hadde det ikke vært for dette uventede som dukket opp. Kish har alltid vært feirede gjester i dette huset,» sa Haphura.

«Ord, bare ord,» sa Agur. «Vi krever å treffe kongen nå. Er han ikke mann nok til å møte oss? Jeg vil snakke med en mann av betydning, og en mann med vett.» Rechu løftet hånden advarende mot følgesvennen, men ble ignorert. «Jeg er en mann av betydning, og finner meg ikke i å diskutere på likefot med en av Sargons vettløse lakeier, og som attpåtil er en kastrat. Det er under min verdighet.»

Reaksjonen han fikk uteble ikke lenge, og var like ustabil som den var giftig.

«Hør her, din uforskammede lille maggot fra nord,» eksploderte Haphura. «Jeg har forsøkt å være tålmodig, og jeg har forsøkt å spille pent, men du har ikke hatt vett nok til å verdsette denne hjelpen som slipper å minne deg om hvor ubetydelige og små dere egentlig er. Så du og det motbydelige folket ditt med semittiske geiteskjendere har problemet der dere klorer dere fast i

avmarka i nord, og derfor kommer dere løpende ned hit for å klynke etter hjelp? Er det Nippur som plager dere igjen? Det er jo åpenbart, dere har jo knapt vært istand til å stå imot noen av deres planer de siste årene. Hva skal dere gjøre denne gangen? Betale oss mere penger som døtrene deres har horet seg til fra Nippurs soldater? Dere har da alltid gitt oss deres alt av gull, selv om det er som støv å regne for oss her nede. Eller kanskje dere skal gråte om at dere snart blir annektert, og slik forsøke å få vår umiddelbare inngripen. Jeg har nedlatt meg til å være her for å høre på det vanlige jammeret fra deres kant, og for at jeg skal gidde å bry meg kan du vennligst klappe igjen kjeften inntil jeg tillater deg å snakke. Det sømmer seg ikke for en skabbete bikkje å komme å bjeffe til sin overherre. Hva trenger dere? Militær støtte? Diplomatsk hjelp? Si det, så slipper jeg dette latterlige tullet med deres fullstendig malplasserte storhetskomplekser. Hadde det ikke vært for Uruk hadde Kish forlenget vært en lekeplass for prinsene av Nippur, og det skulle jeg gjerne sett om det ikke hadde vært så uheldig for vår egen situasjon. For min del kunne dere bare pakke dere tilbake fra der dere kom ifra.»

Han som het Agur mistet fullstendig taleevnen og satt der bare med åpen munn. Det var tydelig at Haphura hadde fanget en essens han ikke hadde våget å konfrontere med seg selv. De sorte vaktene stivnet til da de hørte de harde ordene, og blikkene deres festet seg aggressivt på Haphura. Ransin beregnet at det ville være lett å springe på tvers av rommet og kjøre spydet i en av dem, men da ville han mest sannsynlig få et stikk fra siden. Han holdt igjen så hardt han kunne. Tross alt var det jo galskap at et diplomatisk møte skulle ende i våpenbruk.

«Vi ønsker ikke å fornærme våre kjære verter,» sa Rechu. «Og ja, i din visdom ser du at det er nettopp Nippur som igjen innebærer visse problemer.»

«Så la oss da snakke forretninger,» sa Haphura, han var helt rolig nå.

Rechu fortsatte med å forklare hvordan de var bekymret for Nippurs aggressive fremstøt inn i deres domener, med ord og tankemønstre som i det store og hele var fremmede for Ransin. De sorte slappet igjen av, og da tillot han seg selv det også. Haphura lyttet nøye, og beordret snarere enn å foreslå mottiltak som kunne demme opp for situasjonen. Tiltak som selvsagt innebar indirekte støtte fra Uruk. Tiden gikk, og forhandlingene strakte ut i flere timer.

Midt i en endeløs samtale med Agur, der begge parter gjentok poengene sine uten modifikasjoner i ulik språkdrakt, kom en mann inn. Han var nøytralt kledd, og gikk rett bort til Haphura og hvasket noen få ord i ørene hans. Haphura reiste seg brått.

«Mine herrer. Jeg beklager å måtte si at denne samtalen er over for øyeblikket, men at vi mer enn gjerne kan gjenoppta denne fruktbare diskursen ved en senere anledning. Jeg har nettopp fått vite at en ubetenksom tjener har kommet i skade for å ødelegge noen av mine skriftruller, og må ta meg av dette før ytterligere skader skjer.»

«Det var synd å høre, kjære Haphura. Jeg råder deg til å straffe denne tjeneren hardt,» sa

Rechu.

Haphura nikket, og knipset på mennene sine. De forlot rommet og overlot de forvirrede gjestene til seg selv. Haphura marsjerte hurtig nedover gangen, før han stanset i hagen utenfor.

«Jeg har ikke mer bruk for dere idag. Gå tilbake til brakkene. Dere har allerede fått deres instruksjoner, og de skal følges som før. Mennene ved bymuren vil løse dere over,» sa Haphura. Han forlot dem med å riste på hodet. «Hvem tjener, hvem tjener på dette her?» mumlet han for seg selv.

Det var litt urovekkende å bli overlatt til seg selv i palassområdet, for hele tiden ble de holdt øye med av en eller flere medlemmer av nasarugarden. Men de slapp noen ubehagelige spørsmål, og fant veien ut.

«Han lyver,» fastslo Agur.

«Selvsagt gjør han det,» sa Rechu.

De hadde gått over til sitt semittiske språk Akkadu nå som de var alene. Det var ikke så farlig om de sorte fikk høre eller vite, all den tid de bare var umælende slaver. Tungene deres var skåret ut for lenge siden, og lydighet var blitt stukket inn med glødende pinner. Mennene fra Kish hadde en skarpere kant mot ubarmhjertighet enn det som var å finne i karakteren til sumererne. For dem var det ingen fest uten grusomhet. Selv om de var sikret mot at de sorte brakte ordene deres videre, følte bruken av det gjensidig eksklusive språket mye mer naturlig for dem.

«Likevel hadde jeg foretrukket om du hadde hatt vett til å føre deg ordentlig,» fortsatte Rechu. «Selv om du er prins, er det jeg som forvalter dette diplomatiske oppdraget.»

«Jeg beklager, mester,» sa prinsen. «Men hva enn det er som foregår er det ikke viktig for oss. Vi trenger deres støtte, ikke å blande oss opp i deres interne anliggender.»

«Min kjære elev,» sa Rechu tålmodig. «Selv om de ikke behøver å vite hva vi må ha, betyr det ikke at vi ikke trenger å vite ting om dem. Vær udefinerbar selv til dine venner, og kjenn dem godt. Det ville bedre være våre forhandlingsmuligheter, tror du ikke?»

«Ja, mester,» sa Agur. Han skammet seg over sin opptreden i dag, men ville kompensere ved å finne ut hva det var som foregikk. Hjernen hans hadde allerede plottet ut flere kilder han kunne snakke med.

Det ble kveld. Sargon tørket seg over pannen så svetten skvatt. Planen hans var blitt fulgt til ende, og såvidt han kunne forstå hadde det meste gått som han hadde tenkt. Det hadde vært bestyrrelse, selvsagt, og etter det protester. Sargon fant litt tilfredsstillelse i at de høyeste protestene kom fra hus Kulaba. Det viste bare at effekten hadde vært ødeleggende for dem. Fra de som dro fordel av ordningen kom det bare en stilletiende mumling. De kunne vel knapt tro sitt gode hell.

Så, det var Sar Sarrum i navnet ennå, men en Lugal i praksis. Til tross for all suksess, var

gjennomføringen av dette likevel et tilbakesteg. En konsesjon til de større maktforhold. Sargon lurte på hvor Azara var. Dypene i hennes sjel delte røtter med hans egen, men uten den modererende effekten som alderdom har på alle ting. Der han plottet for bedre tider, skrek vel hun etter hevn, hevn og bare hevn. Det beste ville nok være å riste litt vett i henne. Sargon ristet på hodet. Nå gjenstod bare en ting, og så skulle han hvile. Han lente seg over armlenet mot munnskjenken som fortsatt stod der parat og ventet på ordre.

«Send bud på Majid. Med mindre en ørn har løftet ham til den syvende himmel slik det skjedde med Etana av Kish, er det best for ham at han innfinner seg her.»

Munnskjenken nikket og trakk seg tilbake. Sargon rettet seg opp og løftet blikket mot noe som var langt tilbake i tid.

Majid var iført en hvit prestekjortel da han kom brasende inn i tronsalen. Men det var ingenting av geistlig ømfintlighet i den bredbente soldatergangen hans der han krysset golvet mot tronen. Mange menn både respekterte og beundret ham, visste Sargon, selv om hans strenghet hindret ham i å bli for karismatisk. Det hadde vært genialt å få ham opphøyd til yppersteprest, for mannen var simpel i all sin innsikt og ville aldri tenke på forræderi. Majid kom frem til det første trinnet og la pannen mot bakken.

«Gamle venn,» sa Sargon. «Du kjenner meg bedre enn som så. Stig frem for meg som min likemann, og la oss snakke sammen som menn.»

Majid kom seg på bena og gikk opp til ham.

«Jeg står til tjeneste, konge,» buldret stemmen til Majid. Sargon mønstret ham opp og ned, og likte det han så. Lojalitet og dugelighet er en sjelden kombinasjon med mindre man er en hund.

«Si meg, Majid. Hvor lenge har vi kjent hverandre nå? Hvor mange av de få årene gudene unner mennesker har vi hatt med hverandre å gjøre?»

«Helt siden jeg først ble soldat, Sarrum, for jeg ble opphøyd til sut resi like etter. Siden da har jeg vært en av dine menn, på det ene eller andre viset. Ti år har det vært,» sa Majid.

«Da burde du vite at du ikke trenger å bukke og skrape for meg. Jeg ser på deg som min venn, Majid, og du har tjent meg vel, både som soldat, som min yppersteprest, og som forvalter av min hages mer smakfulle frukter.» Sargon la merke til at Majid skiftet vekten fra fot til fot et øyeblikk.

«Det gleder meg at du synes det,» sa Majid. «Selv om jeg aldri har tjent deg godt nok til å høste verken vennskap eller takknemlighet.»

«Noen privilegier får man på grunn av ens kvaliteter, og ikke fordi man har gjort seg fortjent til dem,» sa Sargon, litt irritert over den vanlige dysterheten som dvelte over mannen.

«Det tror jeg ikke, herre,» sa Majid.

«Jeg liker menn som ikke har vett nok til å være enige i et og alt. Si meg nå, som min venn,

hva du synes om hva jeg foretok meg idag.» Sargon lente seg tilbake og la to fingre på tinningen, en vane han hadde lagt seg til for lenge siden.

«Jeg synes at det var klokt gjort av deg å gi fra deg litt av makten til oss sumerere. Selv om du hersker over oss med retten til dine forfedres våpen, er det bra at ting nå er slik de alltid var i de 140 000 årene som har gått siden syndefloden. Jo nærmere vi kommer å leve slik som våre store forfedre, og kongene som levde i over 900 år, jo bedre er det. Gudene vil se i miskunn på slikt.

«Hvis jeg skulle leve som mine forfedre hadde jeg slått inn skallen på dere alle sammen,» murret Sargon. «Du er klar over at jeg egentlig har tiltenkt at denne ordningen skal være midlertidig? Så snart jeg får muligheten til det, skal jeg ta makten tilbake, akkurat som mine forfedre ville ha gjort.»

«Da er du ikke fullt så klok som jeg trodde, Sarrum. Jeg vet at litt av hensikten med å gjøre deg selv til Lugal var å splitte de av dine motstandere blant adelshusene, men om du samtidig oppnår å gjøre alt som det var i begynnelsen, ville det være enda bedre. Om jeg må være likefrem var det slik at dine forfedre jaget etter geitene sine med pinner på slettene, mens våre bygget strålende byer og lyttet til gudenes bud på stjernehimmlen. Slik var det i årtusener. Så hvem som burde følge sine forfedres eksempel bør være lett å se. Og selv du kan ikke måle deg med konger slik som Gilgamesh og de som frelste oss fra elamittene i gamle dager.»

«Jeg burde visst bedre enn å spørre om råd jeg ikke vil høre,» flirte Sargon. «Det er ingen tvil om at Sumer var stort lenge før vi av Agade kom på samme tanker, men det er ikke bra å se seg for langt tilbake. Nei, en gang skal jeg fjerne den rådgivende makten til adelshusene igjen, men det var ikke dette jeg ville diskutere med deg.» Sargon fisket frem noe han hadde gjemt bort bak tronen, som var tullet inn i lerret. Foran øynene til Majid rullet han ut tøyet på fanget, og holdt gjenstanden opp i hånden.

«Kjenner du igjen denne? Jeg har tatt vare på den.» Et bistert smil lekte i munnkroken til Sargon da han rettet blikket mot Majid for å se reaksjonen hans.

«Nei, ikke det. Alt, men ikke det,» stønnet Majid. Det var som om luften gikk ut av ham og han sank kraftløs ned på knærne. I hånden holdt Sargon den øksa han hadde eid som soldat. Det var umulig å ikke kjenne den igjen, for han hadde forbannet våpenet og ville ikke vite av det.

«Jo, akkurat det,» smilte Sargon nådeløst.

Majid kjente at han ble syk. Han krøket seg sammen og forsøkte å gulpe ned mageinnholdet. Hjertet hamret, og han begynte å skjelve som et siv i vinden. Smerten var klar og skarp, som om den var fra igår. Ropene og skrikene fra så lenge siden gjallet videre gjennom hodet hans.

«Jeg prøvde å redde dem. Jeg nådde ikke fram. Jeg ... jeg ...» mumlet Majid usammenhengende mens han så i golvet. Sikkkel begynte å renne fra de dirrende leppene. Han var i sin egen verden av smerte.

Sargon reiste seg over ham som en hevnerende gud, som en far som manglet sine sønner. Økseeggen ble stukket inn i det store skjegget til mannen under ham og lagt mot strupen. Det var hans rett. Sargon løftet haken til Majid med eggen, og så ham inn i øynene.

«Det vet jeg. Du ville ikke levd hvis jeg hadde trodd annerledes. Det var ikke i dine hender den dagen. Jeg gjør ikke dette for å pine deg, Majid. Tro meg, det er ikke derfor.»

«Ta den vekk!» glefset Majid plutselig. «Den var for svak, og jeg hater den! Jeg tåler ikke synet av den!»

«Svak er den neppe. Til det kjennes den for god i hånden min. Jeg vet at du har klandret deg selv for mine sønners død. Jeg kjenner deg for godt til å ikke vite det, og din egen skyldfølelse har fulgt deg som mange skygger der du har gått i ditt virke. Du vil ikke tro det selv, men du er en god mann, Majid, og det er derfor jeg ga i din varetekt både min datter og fremtiden til mitt hus. Du har gjort vel, for aldri har Azara lidd overlast fra noen mann, og hun har trivdes og vokst hos deg. Jeg synes du skal fullføre den oppgaven jeg lot deg begynne.»

Tårene vellet opp i øynene til Majid da Sargon la øksa i hånda hans.

«Om du føler skyld for Amar og Shulgi, kan du nå gjøre opp for det ved å eskortere Azara vel frem til sin skjebne. Det har vært ille for meg å se deg straffe deg selv i årene som har gått, men nå er det slutt. Ta det som du forbannet, og beskytt mitt barn med det. Slik vil forbannelsen fra fortiden være løftet.»

Stemmen til Sargon runget over ham, inntil han slapp taket og Majid holdt tyngden til øksa selv. Han stirret i undring på den og kjente prøvende på eggen. Øksa var fortsatt like skarp. Det virket som om han hadde lagt den fra seg i går. Han hadde levd og blitt mann nå, mens øksa forble den samme. I den bodde noe av ungdommen hans, visste han. I den bodde minnene og det han skattet.

«Ja, fortidens forbannelse vil være løftet,» proklamerte Sargon og hevet armene til en usett gud.

Majid reiste seg med øksa i hånden, og kraften fra våpenet vibrerte gjennom høyrearmen som den kalde pulsen til en hevnerende slange. «Jeg skal være forbannet på jorden, og tre ganger forbannet i underverdenen om jeg svikter deg, Sar sarrum. Jeg skal føre din datter frem til sin ektemann, om det så koster meg og hele min familie livet.»

«Da er jeg trygg i vissheten om det. Gå hjem, Majid, og tenk ikke for mye på fremtiden. Ta håp i at de onde dagene snart er over, og at en ny glede kan bli født hos de unge.»

Majid bukket og snudde seg uten et ord. Han gikk ut av tronsalen med jevne steg.

Sargon satte seg ned igjen. Det kjentes ut som om alle kreftene nå endelig var gått ut av ham. I denne verden var det godt å ha vennskapet til menn som Majid. Sargon sukket og reiste seg. Han trengte å sove ut etter dette.

På veien til sovekammeret møtte han Azara i gangen. Hun var fullstendig forandret, med et forvridt ansikt og vidåpne øyne.

«Om du ikke gjør det far, så kommer jeg til å straffe dem. Det kan ta meg ti år, det kan ta meg tyve år. Men jeg kommer til å straffe dem,» gjentok hun for seg selv mot ham. «Jeg skal skremme dem så mye at styret i Uruk blir fullstendig fritatt adelshusene. Hver og en av dem!» ropte hun mot ham.

«Gå og legg deg, Azara. Det er sorg nok i verden om ikke du skal gjøre den større. Det er ingenting du kan gjøre med dette her.»

Han forsøkte å gå videre, men hun blokkerte veien for ham i gangen. Med et snerr presset han seg forbi henne der hun stod og lente seg mot ham. Plutselig kjente han hvordan neglene hennes grov seg inn i armen.

«Hva har du tenkt å gjøre? Hva?» Hun stanset ham med et rykk, og holdt ham tilbake med en frentisk styrke. Øynene så på ham med en blanding av håp og angst. Sargon rev seg løs og stirret mørkt tilbake på henne.

«Det skal ikke du bry deg med. Pass deg nå. Jeg har mine grenser,» sa han og gikk videre.

Hun så vantro på ryggen hans

«D-din svekling!» skrek hun etter ham mens hun lente seg forover med armene presset mot kjolen.

Det skulle hun aldri ha gjort. En ildstorm var over henne i et eneste sprang, og hun ble sendt i bakken av håndbaken hans som traff henne i hodet. Den ene hånden fant tak i kjolen og trakk henne opp, og den andre ble klemt rundt munnen hennes.

«Aldri, aldri har noen kalt meg det og kommet fra det med livet i behold. Er du lei livet? Har du lyst til å dø? Jeg kan klemme det ut av deg på flekken,» knurret han som et såret dyr.

«F-f-far? Det gjør vondt. S-slipp meg far,» stønnet hun.

«Døden er så enkel. I det ene øyeblikket er man i live. Så, litt etter litt med smerte er den der og etterlater deg som en gapende karikatur. Åja, jeg elsker døden. Den har voldtatt alt jeg har kjært, så hvorfor skulle jeg ikke elske den.» Hånden hans søkte nedover mot brystet hennes, før den plutselig sprang opp og festet seg rundt den slanke halsen.

«Pa-pa, du gjør meg redd. N-nåde,» klynket hun mens tårene fosset ned kinnene hennes.

Sargon gliste i galskap og begynte å klemme til. «N ...» kom det fra henne, før luftveiene ble blokkert. Et rykk gikk igjennom kroppen hans, og han brølte henne i ansiktet før han kastet henne fra seg på golvet. Azara ble liggende som en tøybylt med armer og ben spredt. Der ble han stående over henne å puste tungt. Hun gråt og så på ham i angst.

Munnen hans åpnet seg for å si noe, men ingen ord kom. Tilslutt rygget han fra henne, et skritt av gangen, til han endelig snudde seg og forsvant. Tilbake var bare mørket. Det tok tid før

Azara endelig klarte å røre seg. Skrekken hadde lammet bena hennes. Hun snudde seg over på magen og begynte å kravle den andre veien. Hendene hennes fant veggen, og hun løftet overkroppen fra golvet. Det langtrukne skriket hennes skar gjennom korridorene og gjorde ekko videre ut i natten.

Nei, ingen overlast fra noen mann. Det hadde Majid sørget for frem til nå.

XII

De stod sammen ved det vestre vakthuset til den sørlige delen av bymuren. Det var kaldt i luften, og det var ikke fritt for at Ransin hutret da hårene på armene reiste seg. Månen var diskret tilbaketrukket bak en sky og gjorde det mørkere enn de hadde regnet med. Vakthuset var bygget ved foten av det firkantede tårnet som vokste frem der muren forente seg i et hjørne, og stod der tomt og livløst. Ransin visste at det måtte være noen der, for ingen by ville la forsvarsverkene stå ubemannede. Han lurte på om de bare skulle gå å banke, men det kunne tiltrekke uønsket oppmerksomhet. Selv ikke på den veldige kolossen av et tårn var det noen bevegelser å se, men vaktene holdt seg vel godt skjult i det tunge mørket som hadde kommet. Man kunne brenne store fakler på slike tårn, eller gjøre opp oljefat, men det medførte at man ble sett i tillegg til at man selv så bedre.

Ransin justerte balansen på sverdet hengende i slira. De reiste lett, uten skjold, spyd eller rustning, siden det er hurtighet og stillhet som er mest verdsatt av alt for snikmordere. Men de hadde på de kostelige tunikaene sine, slik at ingen ville stoppe dem og spørre dem om sitt ærend inne i byen. Tilsist kjente han at dolken hang på plass der den skulle. Den var alltid en ekstra trygghet å ha. Han løftet blikket mot Bahram, som også så ut til å stå der rådvill et lite stykke unna.

«Kjempemessig lederskap, må jeg si. Vi har stanset før vi har begynt,» hvisket Shabbata ham i øret. Alliansen mellom dem var blitt styrket av Bahrams villighet til å ofre dem, og fordi han nektet å gi dem det de hadde tjent. Men når tiden kom visste Ransin at han ville kvitte seg med Shabbata også.

«Dere blir med meg,» kom det fra en stemme bakfra. En mann dukket opp, han hadde vel vært der hele tiden, og ledet dem med seg inn i vaktbua. Det var et stort bygg, men for det meste tomt siden man regnet med å oppbevare sårete her etterhvert som man fikk plukket dem med seg ned fra murene under en beleiring. Han førte dem forbi et rekkverk med spyd og noen sitteplasser rundt et bord, frem til den delen av veggen som gikk i ett med muren. Der var det en smal åpning som holdt et trykkende mørke. Mannen forsvant inn dit uten et ord, og de hadde lite valg annet enn å følge etter.

Det var klin umulig å se noe, men det ble klart at de gikk opp noen svært bratte trappetrinn som knaket under vekten deres. Etterhvert kom de opp til en veldig plattform laget av store bordplanker inne i tårnet, der en oljelampe lyste svakelig og det var åpent til natten utenfor gjennom tre skyteskår plassert på rekke og rad. Skårene var så smale at det var uråd for noen mann å smyge seg mellom.

Mannen fortsatte bare videre opp en tilsvarende trapp, og det knaket noe forferdelig under beina hans. Da de pesende kom etter, så de at de befant seg på en plattform nøyaktig lik den forrige, med skyteskår og det hele. Men her var det strødd med soveplasser på golvet, og potter og kar og alt annet som hører med menns eiendeler. Over det igjen førte noen trinn videre opp til toppen av tårnet. De fulgte etter ham opp dit.

Øverst i tårnet var det flere soldater. Konturene av dem kunne anes i mørket. De stod sammenkrøket bak det høye brystvernet og speidet ut i en natt som hang der kjølig over ørkenen. Ransin telte minst fire av de han kunne se, men visste at det var flere. De hadde god plass å bevege seg på, for tårnet var bredt og romslig. Det hvite i øynene til soldatene betraktet dem mistenksomt fra postene, og Ransin la særlig merke til at en skikkelse hadde smøget seg bak dem og stod der anspent, som om han var klar til sprang. Ganske riktig hadde tårnet både fakler som var stukket på skrå ut fra murbygget, og et oljefat som stod der klar til å bli tent. Man kunne både hive stein, tømme kokende tjære på folk, og skyte brannpiler herfra. Det var et godt forsvarsverk.

Bakenfor så de Uruk, husene langt under føttene og zigguratene ruvende massivt over hodet. Foran var ørkensanden som strakte seg grå og livløs inn i tomheten, nå som solen ikke lenger ga den magisk kraft.

«Vi venter,» sa mannen som hadde ført dem opp dit. Han var visst så lite snakkesalig at han ville bli regnet for dårlig selskap selv i underverdenen. Men han hadde kontroll på det som gikk for seg, så de gjorde som han sa, og ventet. Det gikk en tid. Da så Ransin det. Nede på muren kom en soldat gående med et spyd på akslingen. Av og til stoppet han og så ut mot ørkenen, men alle kunne se at det var mest for syns skyld. Tilslutt kom han fram til enden av brystvernet og så opp mot tårnet.

«O' hoi. Dere har vel ikke en skvett vin og noen gode ord å dele med en stakkars soldat?» sa fyren der nede mens han blunket og myste med øynene. Det ble stille en stund, før mannen som hadde ledet dem skar tenner og la begge hendene mot kanten.

«Vi kan skvette piss i hodet på deg om du ikke holder fred. Ha deg vekk, vi forsøker å sove her,» svarte han tilbake.

«Late bastardyngel,» knurret soldaten nedenfor. «Jeg skal sørge for å få dere rapportert, og da blir dere pisket. Det spørres hvor godt dere sover etter det.»

«Søvnløse menn er farlige, blir det sagt. Ting kunne komme til å skje med deg om du

sladrer. Du har vel ditt helbred og en familie å tenke på.»

Mannen nedenfor ble både blek og rasende.

«Nå gå hjem og sleik fitta til mora di, men ha deg vekk herfra.»

«Horeyngel og sønner av griser, det er hva dere er,» snerret han og gikk med denne siste forbannelsen.

«Ikke vet jeg hvor dere skal, og ikke vil jeg vite det heller. Men det er en forbannet tid å gjøre det på. Dere får komme dere avgårde før han er tilbake. Han er av de mer regelmessige typene som ikke lar seg betale, selv om han har vett nok til å ikke stikke nesen i andres saker. Om han ser dere klatre rundt som apekatter blir det liv i vellinga, og det vil ingen.» Mannen nikket, og noen av soldatene kom med en diger rull tauverk. De lempet likegodt hele greia utover kanten, bortsett fra enden som de heftet fast med noen solide kroker. Hele kontrapsjonen var en taustige som så ut til å kunne fungere høvelig bra.

«En om gangen, kjære venner. En om gangen,» sa mannen.

Ransin var den som var minst redd for høyder, så han trakk på skuldrene og svingte seg over kanten. Føttene hans fant feste i tauene og han begynte ferden nedover. Halvveis nede stakk fyren nesen over kanten en siste gang.

«Jeg ville ikke ramle ned om jeg var deg,» sa han før han forsvant.

Ransin fant det for godt å se ned for første gang, og fikk øye på djevleskapet noen hadde hatt det moro med å sette opp. Langsmed hele denne delen av muren og foten av tårnet var det stilt en bråte spisse pinner som pekte oppover. Meningen var helt sikkert at angripere som ramlet ned fra stigene sine skulle bli spiddet istedet for å bare få seg en smell i den myke sanden. Man kunne rydde dem unna, selvsagt, men i mellomtiden ville de på murene ha god tid til å plaffe angriperne ned. Ransin rynket pannen. Det var godt tenkt, nesten så han skulle ha funnet på det selv.

Han fortsatte å klatre til enden av tauet, så han kunne skritte til bakken på hver side av en sånn pinne. Han nappet litt i taustigen, som tegn på at det var klart for nestemann. Her var det ikke råd til noen feilgrep. Det lange beinet til Bahram var det neste som ble svingt over, og Ransin fant det for godt å flytte seg.

Endelig var alle kommet vel ned. De stod utenfor synsvidde for murene og holdt en kort rådslagning seg imellom. Nordover var dit de skulle, så de måtte runde hele byen.

«Det er best å få opp farta,» knurret Bahram. «Pingla oppe i tårnet sa at de kom til å se etter oss, og at vi skulle gi dem tegn etter at toskene på muren har gått runden. Men vi må være tilbake før det blir lyst, ellers kan vi råtne for hva det bryr dem. Og utenfor murene kan vi ikke være.»

«Hva er i veien? Finner du ikke veien sjøl? Jeg er lei av å holde dere i hånden som unger,» svarte Shabbata opprørsk. Han tenkte på hvordan pengene de fikk for dette også nå kom til å bli tatt fra ham.

«Så vis vei da,» sa Bahram og viftet med hånden. Overraskende nok tok han seg ikke nær av fornærmelsene. En slags likegyldighet hadde kommet over ham.

«Jeg har sett dyretråkket noen ganger. Det er et kjent landemerke for landarbeiderne og de som bor i utkanten. Men det er et godt stykke unna, og det kan være vanskelig å vite retningen i mørket.»

«Da løper vi. En kvart dags gange, sa Haphura, og det bør vi korte inn. Og du bør holde oversikt over hvor nord er,» sa Bahram.

«Tror du jeg er en trollmann som kan lese himmelretning utifra stjernene? Jeg trenger å se meg om og tenke. Vi løper i det tempoet jeg sier, ikke mer.»

Det ble som Shabbata ville det. De satte i gang med å løpe i lett gange.

Uruk dreide langsomt i nattemørket. Murene som kapslet inn det myke innenfor fikk byen til å virke som plommen i et gigantisk egg. Av og til flakket det i fjerne lys, som et kall fra en annen verden. De kretset rundt sivilisasjonen slik sjakaler kretser rundt spor etter mennesker.

Men det var ingen ødemark de befant seg i. Det var et kultivert land som lå tomt og livløst rundt dem. Overalt så de spor etter menneskelig aktivitet. Over vannkanalene hang det bøtter fra vektstanger og svaiet frem og tilbake som snablene til noen sørgmodige elefanter. Disse vektstengene ble kalt shaduf, og hadde en tung stein i den korte enden og en bøtte i et langt tau i den andre. Iløpet av en arbeidsdag kunne de flytte et basseng av vann fra et punkt til et annet. Men arbeidsfeltene var nå uvirksomme, kanalene fulle av støv og magasinene tomme, om en da ikke skulle kalle det stinkende mudderet i dem for vann.

Hver eneste sesong var det nødvendig å vedlikeholde anleggene som ble brukt til å holde på det kostbare vannet, ellers ville man ikke ha noe til å overrisle åkrene med. Store arbeidsgjenger brukte å samle seg med trespader på akslingen, og med rop og skrik fra diverse oppsynsmenn fikk de kanalene rensed for sanden ørkenen brakte med seg og åpnet veien til de store magasinene. En skulle tro oppsynsmennene hadde oversikt over det som skulle gjøres, for det hele var organisert fra byens templer. Matforsyningene var så viktige at det fra gammelt av hadde blitt gjort til et religiøst anliggende. Men det var vanskelig å holde oversikt. Ingen visste hvor lenge en sesong kom til å vare, og heller ikke neste gang floden kom til å åpne sitt livgivende skjød.

Denne kroniske usikkerheten i tilværelsen var kanskje noe av forklaringen på sumerernes dystre syn på livet. Her krevde alle goder hardt arbeid, og alle velsignelser var midlertidige. Ingen kunne vite om barneflokkene fikk vokse opp, og det kornet som ble tømt ned i siloene var mer verdifullt enn gull i dårlige tider.

Men det var også her grunnlaget for sivilisasjon lå. Når livet er vanskelig gjør mennesket seg selv større. Behovet for organisasjon førte til byer bygget rundt store templer. Behovet for kompleksitet førte til sosial stratifisering og skillet mellom kjøpmann, prest og konge. Når

omstendighetene krever det vokser vi oss større og større, og siden synker vi langsomt fra det som brakte våre forfedre storhet. Tilslutt lever vi i en verden av ruiner vi ikke forstår, og våre sinn kan ikke lenger romme de høyeste tanker. Slik synker vi inntil syklusen kan starte igjen, født fra landskapet under tyngden fra stjernene.

Etterhvert ble også ruvende Uruk mindre. Shabbata stanset av og til for å orientere seg, men var for det meste fornøyd med kursen. De befant seg nå i utkanten av bygrensen, hvor det av og til vokste opp noen sørgelige små hytter og skur. De som ikke bodde innenfor bymurene ble sett på som de laveste av de lave, og ble ikke regnet som fullverdige borgere. De hadde forskjellig bakgrunn, enten som gjeldsslaver, mistrøstige eller vanføre. Noen av dem var ikke engang fra Sumer, men hadde kommet rekende fra andre land for å blande seg med resten.

Egentlig var det forbudt å bosette seg rett utenfor byen, for folk mente at det ble mye svinn i kornet fra åkrene på grunn av dette. Det var også uheldig å ha mange hus som klamret seg fast rett utenfor bymuren, for da kunne fiender lettere snike seg innpå. Derfor pleide oppsynsmennene av og til å organisere gjenger som raserte de nærmeste hyttene og jaget bort de verste ansamlingene med folk. Men det var vanskelig å jage alle, og dessuten var det fort gjort å sette opp en ny rønne. Alt dette hindret selvsagt ikke herskerne i å kreve skatt fra utlendingene, eller kreve militærtjeneste fra dem når det behøvdes.

Det var en kummerlig tilværelse å bo utenfor Uruk, og man hadde lite å forsvare seg med. På den annen side hadde disse menneskene lite som var verdt å stjele. Hæren pleide å holde unna de verste bandene med røverpakk, og blant dem rådet en indre justis. Den som stjal kunne regne med å bli steinet.

De kalde stjernene fulgte dem der de løp gjennom natten. For Ransin var det nærmest en fornøyelse. Senene og musklene arbeidet sammen med en indre glede som nårsomhelst kunne eksplodere til en flodbølge av liv. Ved siden av ham lød de tunge stegene til Bahram. Disse to visste lite om ordningene som rådet i Uruk, men kunne likevel observere hvordan ting lå an. Bak dem var Shabbata, som måtte anstrenge seg en god del mer. Når Shabbata skrøt av at han var fra Uruk, unnlot han å nevne at han hadde vokst opp i en av de kummerlige landsbyene sør for byen.

Selvsagt hadde Uruk gårder og provinser som var rike, men disse var plassert langt unna, og var nesten som egne byer og kolonier å regne. Den største av disse var Erech, den eldgamle byen som Uruk hadde blitt bygget fra, som hadde over fem tusen velstelte innbyggere bak murene sine. Målet for ferden deres bodde på en slik herregård ute i provinsene. Han ville ikke få muligheten til å bringe velstanden sin til verdenen under.

En ordløs enighet fikk dem til å sakke farten, inntil de bare skrittet videre i rask gange. Ferden gikk et sted mellom jordens og himmelens mørke. Et nytt lag med svette hadde dannet seg over huden og ble kjølig sammen med den svale luften. Noen mennesker var heldigvis ikke å se, på

denne tiden var det vel bare illgjerningsmenn som dem selv som var på ferde. Men på en liten forhøyning i landskapet hadde en flokk geiter plassert seg for å holde utsikt til alle kanter.

Geitene satt på kne eller lå utstrakt, og hodene ble alle snudd mot de som kom gående. Forhøyningen lå i den retningen de skulle, og de nærmet seg likefremt som for å vise at de ikke drev å jaktet. Som på kommando spratt alle geitene opp og løp. Rabalderet av klover og dyr som dyttet mot hverandre bar godt, men om de hadde noen gjeter måtte han ligge helt flatt på bakken for å gjemme seg unna.

«Dumme dyr,» sa Shabbata oppgitt. Geitene sprang hele tiden unna. Når de syntes de var kommet langt nok, stanset de og så bak seg for å se om de irriterende inntrengerne fortsatt forfulgte dem. Da de kom nærmere, løp geitene videre i den retningen de skulle. De kunne like gjerne slått på trommer og blåst med trompeter for å varsle at de kom. Heldigvis var det lenge siden de hadde passert den siste hytta bygd opp av trepinner.

«Fornærm ikke de geiteguden har formet i sitt bilde,» advarte Ransin i et sjeldent anfall av religiøs fromhet. «Da kan det hende han kaster en forbannelse i hodet på deg, slik at all vinen du drikker blir til geitepiss.»

«Overtroisk hedenskap,» svarte Shabbata. «Hvorfor skulle en gud bry seg om dyr? Dessuten vil gudinnene beskytte meg mot all slik styggedom, for jeg har ofte bøyd meg for deres ynde i templene, og latt ilden bringe mitt offer til himmelen fra deres alter.»

«Geiteguden er ...» begynte Ransin.

«Geiteguden har liten makt i dette landet. Og Inanna tukter ham når hun vil. Han pleier å slikke av hånden til krigens og kjærlighetens gudinne,» kontret Shabbata.

«Geiteguden kommer til å bestige henne den dagen Elam inntar Uruk,» knurret Bahram. «Om han ikke alt har gjort det. Det finnes ikke den ting Inanna ikke ville gjøre om hun fikk fordeler av det.»

«Det kan hende. Men hun har neppe noen fordeler av å la seg bedekke av en fremmed gud. Det må da du også forstå. Nei, da er det nok mer sannsynlig at hun legger sin elsk på meg,» sa Shabbata.

Som vanlig var forholdet mellom gudene en refleksjon av maktforholdene mellom deres tilbedere. Hver bystat hadde sin egen skytsgud, som stod over en panteon av lavere guder med hvert sitt viktige virkeområde. Men det betød ikke at andre lands guder ikke hadde stor makt, og man pleide å ofre til dem og vise sin respekt bare for å være på den sikre siden. Om et land beseiret et annet i krig, var det et klart tegn på at deres guder var overlegne. De erobrede gudebildene ble slept vekk som trofeer og paradert gjennom gatene, før de ble satt på en underdanig plass i tempelet til den vinnende guddommen. I Uruk var selv den yndige statuen av Inanna plassert under sokkelen til mektige An.

Shabbata stanset plutselig opp. «Se, dyretråkket. Jeg visste vi var på rett vei.» Han bøyd seg ned og strøk fingrene over bakken, og ganske riktig viste en bred og velbrukt sti seg.

Strengt tatt skulle det litt til å bomme på stedet, for dyretråkket var langt og velbrukt. Hver dag pleide hundrevis av sauer, geiter og krøtter å drives opp og ned til beitemarkene sine på denne veien.

«Døden har utpekt sitt mål i kveld. Og det er døden som viser oss vei,» sa Bahram.

«Jeg håper adelsmannen har levd et rikt liv, slik at han er rede til å dø,» kom det fra Ransin.

De andre så bare dumt på ham. Slik medmenneskelighet var de slett ikke vant til. For dem var døden kun en valuta i forretningslivet, og de gjorde sine handler fort og effektivt, uten ettertanke. Selv for sitt eget liv ville de aldri be om nåde, bare akseptere de kalde kjensgjerninger når knivbladet skled inn. Ransin var annerledes. Han lengtet etter nåde for livet, især sitt eget. Det var en verden å gå mellom dem.

Stien var bred, og tok dem med på en støvete ferd over humper og små hull som lå der forrædersk plassert for beina. Flokken med geiter hadde forlengst ristet dem av seg. Av og til flakket noen nattlige insekter med hvite vinger forbi. De var vel av typen som kun levde en natt, tenkte Ransin. De gikk hurtig, som om de hele tiden tenkte å gå over til å løpe istedet. Ransin myste mot mørket hvor alt bare bestod av gråpregede konturer. De klatret opp en forhøyning som snart slapp dem ned i landskapet igjen, og der var det endelig.

Ransin fikk øye på en innhegning laget av trepæler som vokste ut av nattemørket. Stien første til en primitiv grind i innhegningen, og bak der igjen var konturene av et svært bygg plassert i det som måtte være brede beitemarker. Her løp vel hester fritt sammen med barn av edel byrd. De lekte og forberedte seg på dagen da både mann og hest skulle bli spent for stridsvognen.

Ransin og Shabbata heftet foten i pælene på hver side av grinda, og svingte seg over. Innhegningen var neppe ment til stort annet enn å stoppe en dum sau. Bahram var pompøs nok til å hekte løs taufestet og spasere inn, mens grinda ble stående å svinge langsomt frem og tilbake bak ham. Det første slektningene til den uheldige adelsmannen ville merke, var at dyrene hadde stukket av, tenkte Ransin. Om de nå ikke allerede var på gården. Isåfall ville de merke litt av hvert før det hele var over.

En drastisk forandring kom over Bahram. Fra å gå oppreist og utfordret som en prins gjennom sine hager, sank hodet og overkroppen ned til en sammenkrøket stilling. Nevene ble knyttet, og lårene strammet seg i potensialet til sin egen spenst. Han skjød neven forover, og ble flankert av sine to menn. Dette var alvor. Dette var mord.

De lusket seg fremover som skyggen til en stor en trident glidende over landskapet, et våpen med tre spisser. Hele tiden sørget de for å holde seg så nært Bahram at fotstegene hans kunne høres. Det var langt gress på bakken, men det var brunsvidd og lå rett ut etter solens herjinger. Likevel

raslet det litt, men det hele var så diskret at det like gjerne kunne være vinden eller en ørkenrev som smøg seg frem. På veien ble de møtt av en ku som hevet hodet og tygget drøv, men ellers var det ingen der.

Bygget vokste i mørket og ble tilslutt så stort at det tronet som fjellene selv. Om det fantes vinduer eller glugger, var de ikke å se. De fulgte veggen inntil de kom til en gudestatue. Det var Enki, menneskets venn og bringeren av sivilisasjon og kunst. Han hadde nylig blitt dyrket, for det var stenket med blod for hans føtter, hvor myrra og røkelse avga vellysting duft, og rundt halsen hans var det plassert en blomsterkrans. Ansiktet var malt, slik at skjegget var sotet svart og steiner av lapis lazuli var plassert i øynehulingene. Bak hans kappe av fiskeskjell var den dekorerte inngangsdøren. Åpen. Husets herre hadde dyrket guden sin i natt, for han ville ta del i Enkis visdom.

Nebbøksa sprang opp i hånden til Bahram som om den skulle ha en egen vilje. Uten et ord var han inne i huset, og Ransin og Shabbata fulgte etter som best de kunne med dragne våpen. En lang gang ledet dem innover forbi stengte dører. Ved enden kom flakkende lys fra en åpning til venstre og ga gangen en dempet belysning. Det var her det måtte være. De økte tempoet og braste inn i rommet, alle som en. Lyset som traff dem fra mange lamper hengt opp rundt omkring, blindet dem midlertidig.

Gradvis ble alt klart igjen. Rommet var stort og avlangt. I midten var en mann som stod foran en arbeidsbenk og risset i en leirtavle. Han var ganske liten. Det myke ansiktet som ble vendt mot dem bar preg av den største forvirring. Ingen tenkte på å gjøre noe da sivpenen han holdt i hånden falt til golvet. Plutselig snudde mannen seg og løp mot veggen på motsatt ende av rommet.

«Ikke la ham få tak i noe våpen!» skrek Shabbata. Det var signalet til et brutalt kappløp. De satte i sprint mot mannen, og bord og stoler ble feid til side. Den eksplosive kraften til Bahram var den første som tok ham igjen, men innen da hadde mannen nådd frem til veggen. Allerede mens Bahram hevet øksa til slag, trev han løs et sverd fra en slire og virvlet rundt.

Nebbøksa ropte etter mord og kom ned i en knusende bane, bare for å kolliderer med sverdet midt i luften. Sverdet klirret da det ble slått til siden, og øksa skeinte av og bommet på skallen med god margin. Mannen ropte ut i triumf, for sverdet hans var klar til å svinges på nytt, mens Bahram måtte løfte øksa opp fra bakken for å kunne bruke den. Det var uråd å hjelpe til, for kroppen til Bahram var stor og bred og blokkerte veien.

Istedet på å vente til han hadde løftet øksa igjen, kastet Bahram seg inn i kroppen til mannen. Svingslaget med sverdet ble aldri fullført og gikk utenpå kroppen til Bahram. Mannen ble kjørt inn i veggen med et vått klask, og all luften eksploderte ut av lungene. Kropp mot kropp var hoggvåpen tilnærmet ubrukelige, men Bahram hevet våpenet og kjørte skaftet inn i nakken på mannen som stod der sammenkrøket. Han ble liggende på magen så lang han var, fortsatt med

sverdet i neven. Ransin kom til og sparket sverdet unna så det snurret rundt over golvet.

Den svære neven til Bahram skjøt ned og røsket mannen brutalt opp fra bakken. Økseeggen ble holdt en tomme fra ansiktet mens Bahram stirret vilt på ham.

«Bra forsøk. Men man bør ikke vente mindre av adelen om de har tenkt å holde på makta. Noen bønner før du dør? Du skal få tid for å si dem fram.» Det kom ikke noe svar, bare et lavt stønn. «Nå, skal du be?» knurret Bahram og ristet hardt i ham.

Mannen kom til fatning. Han hadde fått seg en alvorlig smell, men øynene ble brått klare og intelligente. Selv i grepet til Bahram, fikk han sett på de andre som stod der.

«Ingen vits i å drepe meg om dere kan gå herfra som rike menn. Her finnes gull i mengder, og juveler som skinner så vakkert at selv dronninger ville prostituere seg for å få ta på dem. Bare jeg vet hvor de er gjemt.»

«Fristende,» sa Bahram. «Men vi er ikke her for å plyndre. Vi har kommet for å ta oss av deg.»

«Dere vet kanskje ikke hvem jeg er,» fortsatte mannen ufortrødent. «Jeg er Sipad av hus Mari. Jeg vet ikke hvem herren deres er, eller hvor mye han har betalt dere, men jeg kan betale det dobbelte, det tredobbelte, bare dere lar meg gå. Vær fornuftige nå, tenk hvor mye dere kan tjene på dette.»

«Hus Mari er det rikeste adelshuset i Uruk. De har mer penger enn selv Akkad-folka. Når en av døtrene deres gifter seg, bærer hun nok juveler til å kunne kjøpe et tempel,» sa Shabbata. Løftet om velstand snakket klart og tydelig til ham på et språk han kunne forstå.

«Høres fett ut det der ...» sa Ransin. «Vi tar det vi kan bære og stikker langt herfra i hver vår retning.» Det var en god plan, syntes han. Alle ville være rike og fornøyde, adelsmannen i live, og Ransin selv slapp unna det dårlige selskapet han mente han var i.

«Minn meg på å aldri stole på deg, din motbydelige mark,» knurret Bahram til Ransin. «Hør her, skabbete kjøtere. Her er det jeg og makta som rår, og jeg sier at vi gjør det vi blir fortalt inntil gjelda er betalt. Ingen skal si at kjempen fra Ecbatana ikke er mann for sitt ord. Jeg har mitt ry å tenke på. Vi tar livet av dem vi får beskjed om, og plyndrer ikke slik at vi kan spores opp. Har du flere ønsker, du som skal dø?»

Håpet døde der og da i øynene til mannen, for han så tydelig at mennene til Bahram kun var håndtlangere, som ikke var store nok eller villige nok til å utfordre ham om lederskapet. Han sank inn i seg selv og prøvde å klamre seg til hvert eneste øyeblikk av liv, og finne evigheten i øyeblikket. Det finnes ikke den fornuftige skapning som ikke frykter og hater døden, for i underverdenen er alle farger borte. Så visste han hva han skulle gjøre for å utsette det litt til.

«Om jeg skal dø, har jeg et krav,» sa Sipad. «Jeg har en tønne med den fineste vinen dere kan tenke dere, dyrket like ved Agilu-kanalen. Det er en skam om den skulle ligge her uåpnet som

en forsmådd brud under bryllupsnatten. La meg drikke meg full på den vinen, og jeg kan dø med fred i sjelen. Jeg kjempet bra, så jeg fortjener det.»

Øynene til Bahram smalnet seg.

«Vi har god tid,» sa Shabbata.

«Ønsket ditt skal bli oppfylt. I kveld skal det drekkes hardt. Men om du i et øyeblikk tror du kan sleppe unna, eller om du prøver på noe sprell, skal jeg sørge for at du lider lenge, istedet for å fare iveri hurtig. Har vi en avtale?» sa Bahram.

Mannen nikket langsomt og forklarte hvor vinen lå i et mørkerom. Shabbata stakk avgårde for å hente den, mens Bahram veiledet Sipad bort til det veltede bordet med hånden tungt plassert på skulderen hans. Ransin løftet bordet på plass og fikk ordnet med sitteplasser. Sipad ble hensatt i midten, med Bahram og Ransin mellom seg. Bahram tok øksa og la den på bordet.

«Husk på at det ikke blir noe sprell. Gjør deg selv en tjeneste og gjør dine siste øyeblikk hyggelige,» sa Ransin til mannen. Skuldrene hans var sammenslunket og ansiktet en maske av fortvilelse.

«Det er vel ingen flere her på gården?» sa Ransin.

Sipad ristet bare på hodet.

«Jeg ville tilbringe denne kvelden alene for å skrive om Inannas ferd til underverdenen, så jeg ba familien min om å for all del ikke forstyrre meg. Jeg var nesten ferdig før dere kom, det var bare et par linjer igjen. Nå ser det ut til at det aldri skal bli ferdig,» sa han.

Akkurat da kom Shabbata inn med en diger kagge på skulderen. Han vaklet under vekten til en usømmelig stor mengde vin. Med en kraftanstrengelse vippet han kagga i oppreist stilling ved siden av bordet, og tok øksa fra Bahram for å slå hull på topplokket. Samtidig fant Ransin frem noen utsmykkede drikkekar fra forskjellige steder i rommet. De var laget av tinn og utformet i forskjellige dyreskikkelser. Han rakte krusene til Shabbata, som stakk dem ned i vinkagga og satte dem bredfulle på bordet.

Shabbata tok plass på motsatt side av bordet og betraktet dem tankefullt. «For vår gode vert Sipad, skål!» sa han og hevet kruset. «Måtte hans slekt vokse og leve lenge i landet.»

«Skål for Sipad!» brølte Bahram og Ransin i kor.

De satte krusene til munnen og tok til å drikke som aldri før. Sipad satt der stille et øyeblikk, før han begynte å drikke som om det var livet om å gjøre. Han var den første til å forlange påfyll, og et krus fylt til randen ble satt foran ham like etter. Vinen var mørk og dyp og berusende som en rød virvelvind i hodet. Sipad hadde ikke løyen, det var i sannhet edel frukt de nå helte i seg på høykant. Det ville nesten være umulig ikke å holde en samtale i gang.

«Har du noen barn?» ville Ransin vite. Han ville fokusere på de positive tingene i livet til Sipad.

«Det har jeg. To sønner og tre døtre. Alle er sunne og snart voksne,» svarte han.

«Du må være stolt av dem,» sa Shabbata. «Er de vakre, døtrene dine?» Er sønnene sterke?»

Sipad fortalte. Om døtre som var vakre som morgengryet i øst, og sønner som hadde potensialet til både geparder og løver. Den ene datteren var trolovet, mens de to andre stolt ventet på at noen skulle være verdig til deres hånd. Den ene sønnen var arbeidsom og lydig, mens den andre var vel lat av seg. På tross av både pryl og formaninger manglet han viljen til å lykkes, og så ut til å foretrekke selskapet til vin og kvinner istedet for det til gode menn. Men alt i alt var han en god sønn.

Alt dette fortalte Sipad mens de drakk, og for en tid stod tiden stille. Det absurde i situasjonen var klar for alle som tenkte etter, en mann som sitter der i vennskapelighet med sine drapsmenn. Men både morder og offer ville helst ikke forholde seg til denne kjensgjerningen.

«Kanskje han skjærper seg nå som faren er dau,» brøt Bahram inn og viste hvor ufølsom han var.

Ordene brakte dem opp fra vinrusen og tilbake til virkeligheten. Sipad ble blek og krympet seg mellom Bahram og Ransin. Shabbata ropte på mer vin, og mer ble det. Vinen var god. Det ville være skammelig å ikke benytte seg av den.

«Så, hva med dere?» mumlet Sipad mellom et par glass. «Hvor er dere fra, og hva brakte dere til dette landet? Jeg har en rett til å vite hva slags ulykke det er som tar livet av meg.»

De fortalte etter tur, med hver sin versjon av hendelsene. Om hvordan de var blitt reddet fra fengselet i Uruk etter bruddet på de lokale skikkene, av en mann som krevde gjengjeld for alt. Om oppdraget om å skremme opp hus Kulaba, noe de hadde greid med glans. Så gikk beretningen tilbake i tid. Ransin fokuserte på hvordan han hadde blitt tatt opp i Agushus bande og trent til å bli en av hans krigere. Shabbata fortalte om det skjebnesvangre slaget mot sumererne, og om alle feilgrepene som var blitt gjort.

Til dette ble Bahram vel grim. Han slo den store neven i bordet. «Agushu var en stor mann og dere har å vise ham respekt,» sa han med absolutismen til vin i stemmen.

Nå kom beretningen om det Ransin og Shabbata aldri hadde hørt før, men likevel hadde hatt en mistanke om. Bahram og Agushu hadde vært blodsbrødre som ungdommer, og selv om deres veier hadde blitt skilt, hadde Bahram funnet tilbake. Alene hadde de vært menn av betydning, men sammen planla de å kaste alle ordninger på hodet. Sumer hadde lenge fått fete seg opp på fruktene av sin egen suksess, og det er når fienden legger tilrette for det at han kan angripes.

Bahram fortalte fritt om hvordan han og Agushu hadde arbeidet for å først slå sammen røverbandene i området, for så å kreve skatt og militærtjeneste fra stammene rundt. Målet var intet mindre enn kongemakten i landet. Det var uklart hvem av dem som skulle bli konge, og saken ville helt sikkert ha medført den enes død. Men der og da hadde de begge vært tilfredse i vissheten om at

de trengte hverandre. Bahram berettet om gods og gull som ble stukket unna på skjulte steder, som bare han visste om. Han fortalte om alle de mennene som kunne samles når ropet hørtes over landene.

«Jeg må nok protestere,» brøt Sipad inn på sitt forfinede språk, ganske ulikt den kaudervelsken han satt og lyttet til. «Så fort dere hadde beveget dere inn på sumeriske områder, ville bystatene ha gått sammen mot dere.» Han fortalte om hvordan bystatene ville benyttet seg av store skarer spydmenn i ugjennomtrengelige formasjoner, og stridsvogner som mobile plattformer man skjøt med bue fra. De ville være sjanseløse mot spydene og pilene og sverdene til sønnene av Sumer.

Til dette lo Bahram godt. «Nei. Du aner ikke hvilke planer vi hadde. Det var haukens og falkens dyder som kom over oss. Vi visste hva som skulle til.»

Bahram proklamerte hvordan de ville vente og vente inntil bystatene i Sumer lå i krig med hverandre. Tiden var moden for det. De små vaklet og de store behøvde land. Sumer hadde alltid levd under den flakkende skyggen til kronen av Ild. Det løftet Inanna hadde gitt, var kilden til ufred over landene. Og det er i tider med ufred at ulvene gjør seg fete. Men nå skulle ulvene innta alt. Bahram fortalte om troppeforflytninger og krigslist, hvordan man latet som man angrep et område, for så å pøse menn inn i et annet. Han fortalte om å slå kiler mellom bystatene og angripe den sterkeste først. Når de store falt, ville ikke de små og de mange ha et banner å forene seg rundt. Og stridsvognene kunne Sipad bare glemme. De hadde planlagt dette sammen, han og Agushu, langt inn i de sene nattetimer.

Det gikk egentlig klart frem at det var Agushu som hadde hatt ideen, men planen var altså å stille opp en hær på slettene og få menn til å skjule seg under sanden med tepper over seg. Krigerne skulle ta imot pilene til stridsvognene en stund, før de latet som de brøt sammen og flyktet over sletten i vill uorden. De sumeriske stridsvognene ville gjøre som de alltid gjorde, ta opp forfølgelsen for å massakrere de som flyktet, og kjøre inn i folkemengden. Når de passerte skulle mennene under teppene springe opp, stikke ihjel hestene og kaste seg mot fienden. Hæren som flyktet ville snu, og stridsvognene ville være fanget inn. Etter det ville veien ligge åpen som en hore til både rikdom og ekte makt. Sumererne var for veike til å stå imot elamittene mann mot mann, dessuten ville de være i mindretall med bystatene splittet.

Sipad medga at det var en god plan, men at han tvilte på at en sumerisk hærfører ville falle for det trikset. Bahram sa at han ikke trengte falle for noe som helst, for mennene hans kom til å ta åtet i sin egen iver og gå til angrep uten at hærføreren ga ordre om det.

«Alt dette ville skjedd, hadde ikke ting gått skeis den ene gangen. Men det kan fortsatt gjøres, det kommer bare til å ta litt lenger tid. Alt jeg trenger er noen farlige krigere med meg som kan piske fart i resten,» sa Bahram og slo Ransin hardt på ryggen.

Ransin tvilte på at han ville trives som en av Bahrams offiserer, for selv da ville han være en brikke som kunne ofres.

«Skål for Agushu, en stor mann. Måtte han minnes lenge,» brautet Bahram. Han reiste seg, la neven tung på bordet, og hevet kruset til salutt.

«Skål for Agushu, den store mann!» ropte Ransin og Shabbata sammen.

Bahram satte seg og så ned i kruset sitt med rødt ansikt. Nå hadde han fått sagt det han hadde på hjertet, og var tilfreds. Så tilfreds en så mannevond person kan bli.

«Mine venner. Dere er gode menn,» sa Sipad og så ut til å ha rent glemt frykten for døden. «Men si meg nå, og vær ærlige. Hvem var det som sendte dere? Jeg har en rett til å vite hvem som har beordret min død. Er det kongen?»

«Det er Haphura, kongens vesir som er vår herre,» sa Ransin likefremt. Han ble møtt av et skarpt blick fra Shabbata, som kunne kunsten å holde på fornuften selv om han var full. Like etter måtte Ransin dukke for et halvhjertet svingslag i luften fra Bahram.

«Haphura,» sa Sipad giftig. «Jeg burde ha skjønnt det. Den skorpionen har sitt eget syn på hvordan ting skal være i Uruk. Han ønsker å fjerne adelshusene, visste dere det? Han vil innføre en eneveldig stat. Hvem tror dere skal stå bak den, hva? Jeg hadde aldri trodd han skulle våge å gå til dette skrittet ... Hvem er det som kommer til å høste godene? Ikke oss sumerere, iallfall. Hør her,» sa han og så et øyeblikk på Shabbata. «Du er jo en av oss, av sumerisk blod. Også du må da se at dette er galt. La oss få slutt på denne galskapen og gjøre det som må gjøres mot Haphura.»

«Ikke prøv deg,» sa Shabbata. «Vi er bundet av vårt ord til denne mannen. Selv om han skulle ha disse planene, tviler jeg på at han vil lykkes. Isåfall vil jeg motarbeide ham når den tid kommer. Dette er ikke noe du trenger å tenke på.»

Sipad åpnet munnen som for å si mer, så trakk han seg tilbake inn i sin egen melankoli. Alt i alt hadde han jo grunn til å synes synd på seg selv.

«Hvem følger med tiden?» knurret Bahram. Det var tydelig at den trivelige stemningen holdt på å slippe taket. Alle visste hvor dette bar.

«Under en time har gått,» sa Shabbata. «Vi kan drikke en stund til. Og la oss ikke plages med stygge tanker, hva?»

Sipad satte begeret til munnen og var stille.

Ransin kjente vinrusen henge tung i hodet, og det var ikke fritt for at følsomheten han bar i hemmelighet snek seg innpå. Sympatien for Sipad holdt på å overvelde ham. Det var en familiemann de holdt på å ta livet av, en som ikke hadde gjort så mye galt i livet. Det var ikke riktig, noe av dette. Det var ikke slik ting skulle være. Ransin hadde mest lyst til å omfavne ham og kalle ham sin venn, og si at ingen skade ville skje ham. Men han skjønnte såpass at det ville være det samme som å fremstå som svak og kvinnfolkaktig. Det var ingenting han kunne gjøre for å

forhindre Sipads død.

Det hadde vært slik gjennom hele livet hans. Han hadde måttet bevitne overgrep etter overgrep, uten makt til å gripe inn, uten muligheten til engang å se bort. Men noe kunne han gjøre for å lette den siste stunden til mannen.

«Fortell meg mer om diktet ditt,» sa Ransin. «Det er vel både stort og viktig, det diktet.»

«Det er det,» medga Sipad.

Han fortalte om hva han skrev, en fremstilling av den kjente myten om Inannas ferd til underverdenen, der han tok med de beste elementene til forskjellige diktertradisjoner og gjorde den til sin egen. Inanna ville erobre domenet til sin onde søster, dronningen av underverdenen kalt Ereshkigal. Først måtte hun ta seg inn, og sa til portåpneren at hun ville framsi begravelseritene til sin døde svigerbror. Hun gjorde seg vel adornert i all sin makt, med en krone på hodet, et smykke av lapis lazuli på brystet, og et septer, også av lapis lazuli. Bekledningen symboliserte de kraftfulle lovene hun forvaltet.

Men søsteren gjennomskuet henne, for bekledningen var ikke egnet noen begravelse. Inanna passerte gjennom syv porter, og for hver port ble hun fratatt et symbol på sin makt, inntil hun var naken og hjelpeløs. Da hun kom til underverdenen, fikk hun sitte på sin onde søsters trone, men syv dommere avsa sin dom mot henne. De så på henne, og det var med dødens blikk. De snakket til henne, og det var med sinnets språk. De ropte til henne, og det var ropet av tung skyld. Inanna ble forvandlet til et lik, og liket hennes ble hengt på en krok.

Slik fikk hun selv ha domene i underverdenen, mens hennes søster tok til seg den fruktbare makten som Inanna tidligere hadde hatt. Etter tre dager og tre netter med dette ble de andre gudene urolige, og de sendte skapninger ned til underverdenen for å kjøpe Inanna fri. Da var begge deres smerter så store at dronningen av underverdenen lot Inanna fare. Men da hun ble tatt med tilbake, kom den mørke dronningens demoner etter og sa at Inanna bare kunne bli fri om noen andre tok hennes plass. De spurte om de kunne ta hennes kosmetiker, og hun nektet. De spurte om de kunne ta hennes slavinne, og Inanna sa plent nei. Først da demonene ville ta hennes husband, aksepterte hun, og han og hans tvillingsøster måtte fra da av leve et halvår i underverdenen. Inanna ble sprinklet med livets brød og vann, og gjenopptok sin plass som fruktbarhetsgudinne.

«Slik var det,» medga Shabbata.

«Men vet du hva det betyr?» spurte Sipad. Han smilte beskt da Shabbata ristet på hodet.

«Fortellingen kan bety mange ting. Den kan handle om hvordan det er å konfrontere sine egne, mørke sider. Inannas søster er et bilde på noe i henne selv. Bare ved å akseptere at du har disse mørke sidene, kan du se at de er nødvendige, at døden trenges for å sikre livets kontinuitet. Smertene de to søstrene får ved å bytte om på rollene, viser at det gode og det onde ikke kan eksistere sammen. Men de forutsetter hverandre for å eksistere, og hver dronning har sin faste plass.

Livet og døden. Eller kanskje ... kanskje er det hele en reise inn i det ubevisste, der man forstår sin egen styrke ved å oppleve en tilstand av hjelpeløshet, og aksepterer de mørke sidene som nødvendige for at det positive skal eksistere. For min del er det kanskje slik at min død er nødvendig for at min sønn skal bli en god mann, selv om jeg nå gjerne skulle ha levd lenger.»

Selv Bahram ble stille da Sipad fortalte. Dette var et område hvor han var underlegen, der alle hans voldsomme krefter kom til kort.

«Jeg vil gjerne skrive ferdig de få linjene. La meg gjøre dette før jeg dør.»

Det var et rimelig ønske, og Ransin hentet leirtavlene og sivpenen til ham.

Sipad ble sittende en stund og tenke. «Jo ... jo, slik tror jeg det var ...» mumlet han. De delikate trekkene i ansiktet vitnet om en åndelig kultivasjon som ikke var fornøyd med de små stedene mennesker hviler sine sinn.

«Vi har ikke hele natta,» advarte Bahram.

«Jeg kan lese. Prøv ikke å skrive navnet på vår oppdragsgiver eller noe annet slikt tull, hva? Jeg følger med deg,» sa Shabbata.

Det rasende blikket han fikk fra Sipad viste at han hadde hatt rett i sine antakelser. Alle var fulle, men ikke så fulle at de ikke visste hva dette stod om. Sivpenen begynte å gå.

«To linjer har jeg igjen. Den første lyder slik.»

«Og Inanna ga sin husbond bort slik at hun kunne gjenoppta sin trone på jorden. Elvene ble igjen fylt med livgivende vann. Kornet jublet mot solen. Og hun så at det var godt.»

«Og den siste,» sa Sipad. Svetten perlet seg på pannen hans. Det var tydelig at han konsentrerte seg.

«Priset være Inanna i det høyeste. Hennes barm er overflod. Hennes lepper honning. Hun klær seg i fruktbarhet og går over landet. Se, der holder hun kronen av ild ut for den som kan ta den. Ta den, og regjer sammen med henne på livets trone.»

Han slengte fra seg pennen etter å ha uttalt ordene, og sukket lenge med lukkede øyne.

Shabbata tok langsomt tavlen fra ham og nikket ettertensomt. «Det er godt sagt. Vi lar tavlen ligge, slik at de finner den. Verket ditt vil leve videre etter deg. Du har både barn og ditt arbeide som du etterlater deg. Det er ikke alle som er like heldige.»

Sipad stønnet høyt.

«Tiden er inne,» brummet Bahram. «Vi må gå. På tide å forlate vår gode vert og en god dikter.»

«Vent! Vent!» ropte Sipad og reiste seg. «Hvorfor så travle, kjære venner,» smilte han blekt. Jeg skulle ønske at dere ble lenger. Veldig mye lenger, faktisk. La meg i det minste drikke skikkelig ut. En mann kan ikke få nok av vin og elskov. Ikke når han vet hva det er som venter ham.»

«Sant nok,» medga Shabbata.

«La mannen drikke ut,» sa Ransin og rakte ham et beger.

Sipad grep begeret med begge hender, og svelget ned innholdet i store gulp. Han pustet stakkåndet ut da kraften fra vinen traff ham. «Mer!» hveste han mens han rakte begeret til Ransin. Begeret ble fylt, og han grep det. Han tømte innholdet med store, gispende magedrag. «Mer! Ved demonene og slangene som venter, jeg skal aldri drikke igjen.» Rusen traff ham hardt og han begynte å svaie. Han satte seg ned for ikke å ramle omkull.

Ransin fylte nok et beger, som ble tatt fra ham med desperate hender. Sipad presset vinen ned, selv om kroppen egentlig ikke ville mer.

«Mer til oss også,» sa Bahram og hamret knyttneven i bordet. Begrene ble fylt til denne siste runden. Det ble en tankefull stillhet etter alle de gode fortellingene som var blitt utvekslet. Vinen var god, det gjaldt å nyte disse edle dråpene. Ransin lurte på hvor mye tid han selv hadde før også han endte opp som deres uheldige vert.

«Aaahhh, det var rett det du sa. En utmerket vin,» sa Bahram og holdt Sipad om skuldrene. «Egentlig er du heldig, min venn. Du slipper bakfylla. Hæhæhæ!» Sipad ble blek igjen og ingen andre lo. Bahram slo ham på skuldrene så han nesten veltet.

De var alle fulle nå. Fulle og uoppmerksomme. En edru mann ville kanskje sett det glimtet som gikk gjennom øynene til Sipad. Da siste skål var tømt, knuget han drikkekaret i begge never, før han bestemte seg. Med begeret i hånden sendte han et knyttneveslag rett i hodet på Ransin, som ble truffet i pannen og veltet ned fra krakken han satt på. Sipad reiste seg med et fortvilet skrik og forsøkte å komme bort, falt om på golvet og reiste seg for å løpe igjen. Bahram satt der sløvt og rakk ikke å gjøre noe, men Shabbata rykket seg i oppreist stilling og tok ham igjen med faste steg. Det slanke sverdet hans ble lagt mot strupen til Sipad, som begynte å gråte ukontrollert. Neglene hans krafset frentisk i golvet.

«Såda, min venn. Du lovet oss at du ikke ville finne på noe sprell. Se hvordan du ødelegger for deg selv nå. Dette kan bli veldig ille for deg.» Shabbata holdt mannen som tutet under seg i et fast grep, og sverdet kunne når som helst bli brukt til et dødbringende stikk.

«E-en mann har rett til å prøve, har han ikke? En mann har rett til å prøve!» ropte Sipad.

Bahram grep Ransin i hånden og hjalp ham opp. Tinnbegeret hadde gitt ham et kutt i pannen, men ikke noe for ille. Det hadde vært verre om begeret var av keramikk som knustes til mange små skår.

«Det er den som ble krenket av løftebruddet som bestemmer om det skal hevnes,» sa Bahram. Ransin tok seg til pannen og så på blodet som smittet av på fingrene.

«Ingen hevn for meg,» sa Ransin.

«Men du skal føre sverdet. Du trenger det for å herdes,» sa Bahram hardt. Ransin skottet rundt seg, men fant ingen utvei. Med en ed trakk han sverdet. Shabbata trakk seg unna, mens han

nærmet seg Sipad. Fingrene fortsatte å krafse i golvet.

«Ja. En mann har rett til å prøve,» sa Ransin. «Men han bør også akseptere det når hans tid kommer. Vil du akseptere det?»

Sipad løftet det tårevåte ansiktet mot ham. Fingrene hadde sluttet å krafse.

«Jeg aksepterer det. Jeg har levd et rikt liv. Si meg, min venn, du bærer vel ikke nag mot meg?»

«Nei, jeg bærer ikke nag,» sa Ransin.

«Kan jeg be om noe? Legg sverdet mitt i hånden. Få det til å se ut som jeg kjempet. Gjør det hvis du ikke bærer nag.»

«Det lover jeg.» Ransin stilte seg bak den knelende skikkelsen, som løftet hodet og skuldrene høyt. Ingen skjelvinger eller tårer kom nå.

«Ikke bom,» sa Sipad. Pusten hans gikk hurtig. «Hogg når jeg sier du skal gjøre det.»

Ransin løftet sverdet sitt høyt. Vinen gjorde blikket hans uklart, med det skulle mye til at han bommet. Det var praktisk talt umulig.

Pusten til Sipad fortsatte. Så ble han stille.

«Nå,» sa han og stirret blankt foran seg. Sverdet falt ned og rammet ham i halsen. En gurgling steg i bobler ut fra halsen, og begge hender ble løftet mot såret. Sipad stirret fortsatt foran seg mens blodet sev med kraftige hjerteslag ut fra kroppen hans. Ransin lurte på om han burde hogge igjen, men akkurat da ramlet Sipad forover på ansiktet og var død før han traff bakken.

«Som å slakte et lam,» sa Bahram. «Synes du ikke?»

Ransin stod der ille til mote og kjente magen vrenge seg. Han hadde bare drept to menn før, og den første hadde vært mer et uhell. Han gikk gjennom rommet samtidig som latteren til Bahram buldret mot ham. «Hvor skal du hen nå, jenta mi?» hånte han, mens han drakk av begeret i dype drag.

«Jeg skal oppfylle et løfte,» sa Ransin og tok sverdet som lå på den andre siden av golvet. Han knelte ned ved den forvridde skikkelsen av Sipad som lå i en voksende dam av blod, og plasserte sverdet i den utstrakte høyrehånden. Forsiktig lukket han fingrene rundt skjeftet.

Barna hans ville se at deres far kjempet. De ville se verket han fullførte, og sønnen ville bestemme seg for å bli en stor mann, tenkte Ransin. Som en grotesk ekstra detalj ville det se ut som om morderne etterpå hadde satt seg ned for å drikke med et lik til selskap.

«Dette er forjævlig. La oss gå,» sa Shabbata.

«Jeg må pisse,» sa Bahram. Blikket til Ransin fikk ham fra å gjøre av seg på liket.

Da han snudde seg, så Ransin i et glimt hvordan Shabbata gransket ryggen til den store kjempen. Det umiskjennelige synet av drapslyst var tegnet i fjeset til Shabbata, men så kom et anstrøk av rasjonalitet og visket det ut, enn så lenge.

De sjanglet ut, fulle som djevler og uvele etter drapet. Ransin pisset først i en busk, og så spøy han uten at de andre så det. For mye vin. For mye drap. De forlot gården og statuen av Enkil med raske skritt. Han hadde fått et menneskeoffer i natt. Og under liket og pølen med blod som var ofret til Enki, var et navn risset dypt inn med skarpe negler.

Haphura.

Stjernene sjanglet ustødig på himmelen da de løp ned dyretråkket. Natten var på sitt dypeste nå, og åpenbarte en uendelighet av glitrende slør som langsomt dreide seg. Ransin skulle ønske hva det stod skrevet for ham i de lysene. Slik var det bare de viseste menn som kunne vite. Men han kjente igjen det ene. Skumringens kveldstjerne og daggryets morgenstjerne. Inanna, hans fiende. Hun fulgte etter ham hele veien til Uruks murer, og skinte klarere og klarere etterhvert som grålysningen nærmet seg.

De måtte ligge lavt foran murene, og observerte stilletiende hva som foregikk oppå dem. Natten var fortsatt mørk og kom til å være det en stund til. Etterhvert fikk de se den pliktoppfyllende soldaten gå runden sin. Han tok seg god tid og gjespet bedagelig.

Da han var gått, reiste Bahram seg med en stein i neven og tok springfart. Steinen gikk høyt og smalt inn i brystvernet til tårnet. Det var stille. Plutselig ble taustigen hivd ned til dem, uten at noen hadde vist seg oppe i tårnet. Bahram smilte og skrittet over pinnene, som spisset stod klar til å spidde den som ramlet ned. Han testet om tauverket holdt og tok til å klatre. Som før var det en om gangen, og Ransin var sistemann. Da han nådde toppen av tårnet, grep Bahram ham i beltet og løftet ham over kanten.

«Det var på tide,» sa mannen som hadde veiledet dem til å begynne med. Resten av soldatene stod rundt og betraktet dem uttrykksløst. Ransin telte sju stykker. Sju voktere til Uruks porter. «Om jeg ikke visste bedre, ville jeg si at dere hadde vært å drukket. Fy faen, for noen svin. Litt lenger tid og vi ville latt dere råtne der ute. Nå pakk dere ivei før jeg blir lei synet av dere.»

De fikk stavret seg ned trappene til tårnet og kom ut på gatene. Da de gikk ned veien mot brakkene, begynte morgenfuglene å kvitre. Mørket ble farget i stadig lysere nyanser av grått. Ransin snudde seg. Inanna hang høyt over ørkenen, og et sted der ute lå mannen som hadde sunget hennes pris. Ransin bannet en ed til geiteguden og gikk videre. Nå hadde han fornærmet henne to ganger.

XIII

Majid og Haphura satt sammen under en stor paviljong som var blitt oppført i palassets hage. Alt var grønt og fruktbart rundt dem, i motsetning til den utørkede tilstanden i resten av riket. Små bekker skjult under vekstene klunket lystig i vei, og blandet stemme med sangfuglene som var

plassert i bur hengende fra trærne. Når vinden strøk gjennom buskene, fikk den burene til å svaie sakte frem og tilbake, mens duften fra tyve forskjellige slags blomster strømmet gjennom luften. Soltaket ga en behagelig skygge og hadde små kar med røkelse heftet til stengene som holdt tøyduken oppe. Røyken steg langsomt opp og holdt det meste av insekter unna. På bordet mellom dem var det plassert en skål med frukt, men ingen av dem gjorde mine til å forsyne seg der de mistenksomt betraktet hverandre.

«Ta det helt med ro,» sa Majid endelig. Haphura hevet et øyenbryn. «Jeg har ikke dratt deg med hit for å ha en sosial sammenkomst. Jeg liker deg like dårlig som du misliker meg.»

Skuldrene til Haphura sank drastisk sammen idet han lente seg tilbake.

«Det var da enda godt å høre. Jeg er redd jeg er dårlig selskap for enhver, all den tid mine studier og min innsikt har ført meg til et standpunkt av omfattende menneskeforakt,» innrømmet han. Haphura fikk øye på det bryske uttrykket til Majid. «Ingenting personlig selvsagt, jeg snakker på generelt grunnlag. Så hvordan kan jeg være behjelpelig?»

«Jeg vil gjerne diskutere kongens datter med deg. Som du kanskje vet har kongen gitt meg eneansvar for henne, og hun er stadig en kilde til bekymringer for meg.»

Begge mennene vendte blikket mot hagen, hvor Azara virret omkring på sin daglige spasertur. Hun hadde stanset under et tre, og stod og strakte seg så lang hun var mot et høyhengende eple.

«Vil du ha råd om Azara? Da må jeg nok skuffe deg. Når det gjelder kvinner og hester er håndlaget mitt dårlig. Kanskje du bør spørre noen som er mer kvalifisert på området?»

Azara så seg hurtig rundt, før hun gjorde et høyt hopp slik at eplet endte i hånden hennes. Majid snudde ansiktet vekk fra den talende scenen, og drillet blikket fast i Haphura.

«Tvert imot, min kjære venn. Det er nettopp du som er kvalifisert til å svare for mine bekymringer. Du vet at dette barnet er meg kjær på mange vis. Det er jeg som har vært hennes mentor, og jeg har med glede sett henne vokse opp med mye kunnskap og gudfryktig viten. Derfor har jeg personlige interesser i at den politiske situasjonen mellom Isin og Uruk er så god som det annonserte giftemålet vil ha det til. Uruk og Isin har ligget i konflikt med hverandre i snart hundre år, der vi har søkt å dominere dem, og de har trukket inn fremmede makter for å tilbakevise oss. En plutselig avspenning mellom våre to riker virker usannsynlig. Du er vår sukkalum, så det er du som bør ha størst oversikt av alle når det gjelder vår politikk,» utbroderte Majid med rynket panne.

«Har du et poeng?» sa Haphura og viftet utålmodig med hendene.

«Bare dette. Jeg vil vite at Azara går et godt giftermål i møte, og at alliansen med Isin er både reell og solid.»

«Hvem tjener?» smilte Haphura.

«Hva?» gryntet Majid surt.

«Hvem som tjener er min hovedtese hva det gjelder politiske anliggender. Tillat meg å opplyse deg om denne doktrinen, så blir du kanskje beroliget,» sa Haphura. Han la fingertuppene på begge hender sammen og fortsatte. «I enhver tilstand som oppstår, vil det være nettopp den favoriserte som mest sannsynlig er den bakenforliggende pådriver. La oss si at et mord har forekommet. Den som står bak vil da overveiende sannsynlig være den som tjener mest på mordet, om han nå forårsaket drapet selv eller ikke. Dette prinsippet kan videreføres til politikken. La oss si at folket i et land er urolig og gjør opprør. Hvem er det som står bak? Jo, nettopp de som tjener mest på at folket er urolig, altså de som er politisk opposisjonelle til de rådende krefter.»

«Det høres rimelig ut. Men hva har det med bryllupet å gjøre?»

«Se på det slik,» svarte Haphura tålmodig. «Du er bekymret for Isins genuinitet når det gjelder alliansen med Uruk, spesielt med tanke på pikebarnet. Da må du stille deg dette spørsmålet når det gjelder Isins engasjement. Tjener de på dette? Svaret må være et rungende ja. Uruk trenger Isin som et strategisk springbrett mot Nippur, såpass mye er klart, og det er derfor vi vil ha denne alliansen. De, på sin side, vil være ektet med den eneste tronarvingen til hus Akkad. Avkommet fra dette ekteskapet vil være berettiget til både Uruks og Isins trone, og siden Azara er kvinne, vil hennes ektemann være familiens overhode både når det gjelder henne og hennes barn. I praksis medfører dette at det agadiske adelshuset får arverett på hus Akkads domener og privilegier. Gevinsten er like klar og tydelig som den er anseelig. Agadierne i Isin tjener stort på dette, og dermed kan det heller ikke betviles at de står bak og støtter en politikk som vil gi dem betraktelige, for å ikke si enestående fordeler. Deres kollaborasjon er garantert. Er dette nok til å berolige deg?»

«For det meste. Jeg kan vanskelig se for meg at de skulle gi kast på herredømmet over den største byen i Sumer. Det ville være hinsides all logikk,» innrømmet Majid.

«Nettopp,» smilte Haphura. «Det hele er åpenbart så lenge målet deres er makt. Selvsagt, når det gjelder denne politiske tesen må man alltid ta i betraktning irregulariteter av alle slag, og uforutsette faktorer som måtte oppstå. En politisk situasjon er kompleks, og består av mange interesser det kan være vanskelig å ha oversikt over. La oss si at to byer går til krig med hverandre, fordi den ene parten vil ha kontroll på sølvgruvene til den andre. Om den angripende part vinner etter ti år med krigføring, og det viser seg at sølvgruvene er tilnærmet tomme, har ikke målene vært i henhold til realiteten. Den som tjener da kan være en uforutsett tredjepart som griper inn og erobrer begge disse byene. Det kan være vanskelig for en konge eller en hærfører å ha oversikt over hva som egentlig er til hans fordel i en kaotisk situasjon, og vi må forstå avgjørelser utifra de forutsetninger de ble tatt under, ikke med etterpåkløskap. De sanne veiene i krig og politikk ligger skjult av mange ting. På samme måte må vi ha oversikt over at den motpart vi analyserer faktisk har det samme syn på vinning og tap som det vi har. En mann drevet av hevntørst vil neppe tenke på økonomiske fordeler for seg selv, mens på motsatt hold vil vel en mann drevet av religion alltid

besørge å fylle sine templer med gull.»

Haphura smilte til Majids misfornøyde uttrykk.

«For å oppsummere, vi må hele tiden holde i mente de uoversiktlige faktorer i enhver situasjon, og også se på hvilke motiver en part kan ha. Det kan også være slik at en tredjepart utnytter en situasjon som har oppstått, uten å ha stått bak den til å begynne med. En mann som plyndrer døde soldater kan neppe sies å ha stått bak krigen. I politikken lønner det seg å gripe inn i hendelsesforløp satt i gang av andre. Vi som nasjon må alltid stå klar til å plyndre de falne. Men det er også slik at aspektene rundt hvem tjener bekymrer meg når det gjelder vår allianse med Isin.»

Haphura satt og ressonerte mest som om Majid ikke var der, for så upersonlig var kunnskapen hans.

«Bekymrer deg på hvilken måte da?» spurte Majid. Han ble plutselig urolig igjen.

«Vi har oversikt over Isins motiver mot å skaffe makt, og at disse motivene er sammenfallende med våre egne maktambisjoner. Det kan derimot være uforutsette faktorer som virker oppløsende på denne nye politiske alliansen. Det kan være ting som ødelegger for alle våre forberedelser og planlegging, fordi du ikke har besørget å ha kontroll nok.»

«Kontroll på hva da?» knurret Majid. «Jeg har fått nok av denne teoretiseringen. Hva i alle dager er det som kan gå galt?»

«Enkelt. Hva om ekteskapet ikke er fruktbart? Om ingen arving kommer vil Isin miste sine fordeler. Denne prins Ishmael kan være impotent og ikke istand til å befrukte sin utkårede, selv om dette er imot all formodning i hans alder. Isåfall vil Isin forsøke å oppheve avtalen med alle midler. Vi også, for oss vil barnløshet være katastrofalt. Det er tvilsomt, selvsagt. Vi har flere kilder som bekrefter at han er ... vigorøs nok.»

«Det var da enda bra,» gryntet Majid med flere bilder i hodet sitt til det. «Men der er det neppe noe jeg kan gjøre fra eller til.»

«På motsatt side kan det være vår barmfagre representant som blir veid og funnet for lett. Hun kan også være ufruktbar, og selv om det er usannsynlig, ville det være en lite glamorøs slutt på hus Akkad som helhet. Slektningene fra hus Bad-Tibira ville måtte ta opp både deres navn og virke.» Haphura så ansiktsuttrykket til Majid. «Ja ja, jeg vet, min venn. Gudene ville aldri tillate det, jeg vet» Så gikk det en djevel i ham. «Men kanskje prins Ishmael ikke liker henne? Kanskje sier han at Azara ikke er jomfru? Hva skal vi gjøre da? Det er nettopp en ting som har bekymret meg i det siste. Din mangel på kontroll.»

Majid tenkte etter, og ansiktet til den gamle soldaten ble plutselig aggressivt. Han reiste seg så det skranglet i skålene på bordet.

«Din frekke hund. Våger du å betvile Sarratums kyskhets?» Majid knyttet neven slik at musklene strammet seg i overarmen og tok et steg mot vesiren. Haphura var fullstendig uimponert

over trusselen, og så likegyldig opp på ham. I bakgrunnen kunne en se Azara stå å leke med Kalbi. Hun kastet en pinne med klossete kast, og klappet ivrig hunden på hodet hver gang den gadd å bære pinnen tilbake den lille distansen.

«Din ubehøvlede ignorant. Om du var en utdannet mann som meg ville du forlengst ha innsett at dette er ikke et spørsmål om moral, men om fysiologi. Sett deg nå, så skal jeg forklare det hele så selv en tåpe som deg kan forstå det.»

Majid knurret, men fant ut at han ikke hadde skjellig grunn til å slå ned Haphura. Han fikk vel besinne seg og høre hva mannen hadde å si.

«Det er mange usømmelige aktiviteter for en ung pike som kan være medvirkende her. La oss anta at visse elementer ser etter et påskudd til å eliminere denne nye alliansen. La oss videre anta at jomfruhinnen til Azara har antatt skade eller verre, er fjernet, og at denne Ishmael er en overfølsom tufs. Det ville medføre en svært uheldig dreining av omstendighetene til Uruks klare disfavør.»

«Den saken er jo klar. Ingen mann har rørt henne. Det sverger jeg ved An og den svarte steinen,» sa Majid bombastisk

«Sverg det du vil. Ingen mann kanskje, men det er mange usømmelige aktiviteter for en ung pike som kan være bidragsgivende for en mangelfull tilstand ved ekteskapet. Blant annet dans og intim interesse i andre piker. Det er derfor de fleste familier i Uruk foretrekker et rolig og tilbaketrukket liv for sine døtre, iallfall inntil de er gift. For vår kjære Azara sin del har dette slett ikke vært tilfelle. Hvor ofte har jeg ikke hørt om religiøse riter som involverer dans har foregått i tempelet? Og alle har vel hørt ryktene om hennes intime befatning med andre piker. Adelen tenderer å være mer frisinnert, og selv om dette ikke er noen alvorlig sak, især hvis kvinnen hadde vært gift, har Sargon vært alt for liberal når det gjelder sin ugifte datter.»

Majid fikk plutselig et panikkslagent uttrykk i ansiktet. Han mest av alle hadde kjennskap til Azaras eskapader, som var mer omfattende enn det Haphura hadde mistanke om.

«Jeg har fulgt Sargons retningslinjer, og det er han selv som har gjort det klart for meg at hun skulle ha fulle friheter. Og det har jeg også gitt henne,» sa Majid blekt. «Hun har fått full frihet til å utfolde seg.»

«Det er uheldig, og uansvarlig,» sa Haphura. «For nå kan vi ikke være sikker på verken det ene eller andre. Vårt fullstendig logiske og rimelige hvem tjener kan bli undergravet av det emosjonelle utbruddet til en forsmådd prins. Selv om det er usannsynlig, er det fortsatt en mulighet. Familien til Ishmael ville insistere på giftermålet selv om Azara var både stygg og en hore. Og det vil Ishmael også, om han overhodet har vett nok til å se sine interesser.»

Tanken på at den storslåtte alliansen skulle bli kansellert av noe så latterlig var uutholdelig for Majid. Han måtte ha svar.

«Vel, dette bør vi finne ut av så fort som mulig.» Majid reiste seg og ropte på Azara. Hun kastet pinnen fra seg og gikk dem imøte. Nå som hunden hennes var fritatt oppmerksomheten hennes, tok han pinnen og ble liggende grådig med den mellom tennene.

«God dag, ærede læremester Majid,» sa hun honningsøtt og neide da hun kom. «Og god dag, sukkalum Haphura,» kom det ikke fullt like bedårende. «Det er sjelden å se dere to sammen. Driver dere å krangler slik at jeg kan se på og le av dere?» terget hun.

«Min stilling innebærer ikke å være en klovn, ellers takk,» hveste Haphura.

«Kanskje en annen gang,» humret Majid. «Akkurat nå vil jeg at du skal sette deg på bordet for meg. Jeg har noe jeg må finne ut av.»

Det humørfylte uttrykket hennes forsvant.

«Hvorfor skal jeg gjøre det?» Hun ble først mistenksom, så bekymret. «Er noe galt, Majid?»

«Det skal jeg dømme om. Husker du det du har lært om lydighet?»

«Selvsagt gjør jeg det, Majid, tror du jeg er dum?»

«Da vet du at forståelse ikke er avkrevd, bare samtykke. Nå sett deg på bordet og gjør det du får beskjed om.»

Azara åpnet munnen, men så lukket hun den igjen. Istedet himlet hun demonstrativt med øynene før hun løftet baken sin opp på bordet med begge hender. Majid begynte å fjerne skålene med frukt, mens hun dinglet føttene sine frem og tilbake i løse luften.

«Sånn ja. Nå kan du legge deg tilbake,» sa Majid som om det var den mest naturlige ting i verden.

«Hvorfor må jeg det? Jeg har ikke lyst,» surmulte hun og så betuttet ut i luften.

«Bare gjør som jeg sier!» eksploderte Majid og var plutselig brysk.

«Kanskje det er best jeg går ...» sa Haphura. Han visste hva som skulle skje og var ille berørt.

«Du blir her. Jeg vil ha din dømmekraft i tillegg til min egen, spesielt hvis noe ikke er som det skal være,» sa Majid.

Haphura nikket i resignasjon, og satte seg et stykke unna bordet og prøvde å se ut som han var likegyldig.

«Azara?» brummet Majid.

Hun sukket oppgitt og la seg tilbake så lang hun var.

«Dette er det dummeste jeg har vært med på. Men taket på paviljongen har mange rare farger og mønstre. Det er rødt og gult og grønt. Er det dette du vil vise meg? Er det en av de metafysiske prinsippene dine du vil demonstrere for meg? Du har en merkelig måte å lære bort på, Majid,» bablet hun.

Akkurat da stilte Majid seg overfor henne, og med et fast tak heiste han den hvite kjolen opp

til hoftene hennes. Azara mistet munn og mæle, og ble liggende stiv av skrekk, mest som en stor pinne.

«Nå skal du spre bena for meg,» buldret han.

«Majid...? Hva gjør du? Du gjør meg redd,» sa hun stille.

«Gjør som jeg sier!»

Det autoritære i stemmen hans fikk henne til å adlyde på automatikk. Lårene ble rykket til side, og under kjolekanten ble et hulrom formet der underlivet var blottet fullstendig. Majid kremtet tankefullt og løftet vekk litt av tøyet som lå i veien. Da han lente seg forover for å begynne undersøkelsen, måtte hun gjemme ansiktet i hendene med et utrøstelig stønn. Majid fomlet fælt der nede, og tok seg god tid. Han var tross alt en systematisk anlagt person.

«Hva ser du?» hveste Haphura. Han begynte å bli utålmodig, og kom for å gjøre sin egen bedømmelse. Det gjorde ikke Azara mindre pinlig berørt. Hun ble sprutrød.

«Hmmm,» kom det fra Majid. Han skygget for lyset og gjorde det umulig for Haphura å se noe.

«Vel?»

«Vel, her er det for det meste intakt,» konkluderte Majid endelig.

«For det meste? Hva mener du med for det meste?» sa Haphura inkvisitorisk.

«Jeg mener at det er intakt!» ropte Majid misfornøyd mot ham. «Må du mase på meg. Jeg trenger å konsentrere meg her,» mumlet han for seg selv.

Akkurat da ble hagen fylt opp med et stort følge av Uruks adelige. Patriarkene hadde nettopp hatt et møte med sin konge der de ga ham råd om brødrisene, og søkte nå til hagen for å søke rekreasjon og diskutere avgjørelsene. De så mistenksomt på scenen som utspant seg på paviljongen.

«Hva er det egentlig som foregår her?» spurte Elulu etter at han hadde tatt mot til seg.

«Vi undersøker de fysiske bevisene til Sarratums kyskhets,» kom det likefremt fra Haphura. «Men denne klodrianen ser ikke ut til å vite hverken fram eller tilbake.»

Flere adelsmenn kom til, og kom med hjelpsomme råd mens de prøvde å se. Azara forsøkte desperat å gjemme seg i seg selv og ikke tenke på det som skjedde.

«Dere har helt feil framgangsmåte,» sa Yarla. «Når det gjelder beviser for kyskhets, må man ofre to hvite gjess til kveldsfruen Ninshabur i et kar. Om leveren til dyrene flyter i blodet, er alt som det skal være. Om en av levrene synker, kan det være et tegn på umoral, og om begge synker er alt håp i sannhet ute, mine venner,» sa han med geistlig alvor i stemmen.

«Din tosk, det har jo ingenting med virkeligheten å gjøre. Kveldsfruen har vel bedre ting å ta seg til enn å bo i innvoller,» knurret Susuda.

«Det sier du kun fordi du ikke har visdom nok til å konsultere gudene. Jeg vil påminne deg at jeg ganske vellykket har oppdratt åtte pikebarn og fått dem vel giftet bort. Alle mine bruder var

ulastelige,» sa Yarla høytidelig.

«Det er jo fordi du ikke har hatt vett nok til å kontrollere dem. Gudene skal vite hva som har foregått i kammersene deres ved kveldstider,» sa Susuda og visste at han yppet til bråk.

«Min herre, om du vil antyde noe ...!» gispet Yarla.

«Jeg kan naturlig nok bare komme med antakelser, ingenting annet.» Susuda prøvde å roe situasjonen. Yarla aksepterte ved å blåse seg opp to ganger og himle med øynene for å vise hvor fornærmet han var, og hvor ufundererte antydningene egentlig hadde vært.

«Kanskje det hjelper å snu henne rundt,» foreslo Puzur. Han kom fra bondelandet og var som alltid praktisk anlagt.

«Ja, du har vel erfaring med å se om geitene du kjøper er jomfruer,» hånte Hadanish. Både Magir og Susuda lo høyt. «Nei, da burde dere heller stole på dømmekraften til holdne og fornuftige menn som meg og Susuda.»

«Det er faktisk viktig når man kjøper en geit. Man vil jo ikke at melken skal ha dårlig smak, og at kjøttet er bedervet når den først blir slaktet,» forklarte Puzur og ble møtt med enda et høyere latterutbrudd. Rød i ansiktet ville han ta igjen. «Når det gjelder dømmekraft har verken du eller Susuda har vært spesielt vellykkede når det gjelder å kjøpe hester.»

«Tull! De to hingstene vi kjøpe sammen var begge av god stamtavle, og hadde et godt temperament,» knurret Hadanish. Han ville ikke vedgå at han hadde gjort en dårlig handel, kremmer som han var.

«Og som begge var halte etter en uke! Jammen et godt kjøp må jeg si ...» sa Puzur. «Om dere hadde latt meg se på dem først, ville det aldri ha hendt.»

«Akkurat det var det vanskelig å vite noe om på forhånd ...» forsvarte Susuda seg. «Vi var uheldige, det var alt.»

«Mine herrer, mine herrer. La deres personlige uoverensstemmelser hvile og la Majid få konsentrere seg her,» proklamerte Dumuzid. «Hva ser du egentlig, Majid?» hvisket han stille etterpå.

«Jo ... hummm,» brummet Majid. Trengselen rundt ham gjorde at han hadde vanskelig for å konsentrere seg, og han måtte gjøre alt forfra igjen for syns skyld. «Som sagt, mest intakt ja,» konkluderte han, mens ansiktene til tilskuerne trakk nærmere for å bekrefte det han sa.

Azara stønnet høylydt. Det måtte være over ti menn som så henne ligge der udekket på det groveste. Hun hadde aldri blitt brutalisert verre, og alt var Haphuras skyld, det var hun sikker på. Ingen andre ville være istand til å komme opp med en så forferdelig idé, og han brukte den klossen Majid som sitt redskap.

«Jeg vil påpeke overfor deg at min sønn er sterkere enn din sønn,» utbrøt Magir bombastisk og slo seg på brystet. I slekten hans hadde de alltid vært kraftkarer.

«Det er godt mulig, du. Men min sønn tar en viktigere utdanning enn det din sønn gjør,» slo Hadanish tilbake, og minnet dermed alle om hvor pengeløse og lite privilegerte hus Awan egentlig var, og at de på langt nær stilte i samme liga som resten av øvrigheten.

Patriarkene veksket med å sirkulere frem til Majid og utsikten som var å se der, og å stå å diskutere seg imellom med høye stemmer og enda mer høylydt gestikulasjon.

«Flytt dere idioter, jeg er tilfeldigvis ekspert på området,» sa Alulim. Med storslått bravado brøytet han seg gjennom den lille mengden som stod der samlet.

Majid lot ham ta plassen hans for å undersøke, lettet over at ansvaret ikke lenger var hans. Det var bare rett og rimelig at det var Alulim som stod for undersøkelsene. Han var tross alt Azaras søskenbarn, så han kunne trygt påberope seg retten utifra stillingen som en av de mannlige overhodene i familien.

«Vi burde la Elulu undersøke istedet,» sa Dumuzid og høstet en hjertelig latter.

Hadanish lo høyest av alle, alltid ivrig etter å være enig med folkestandens hus. Alle visste om Elulus aversjon for kvinner, og det var rimelig å anta at denne aversjonen ville bli større jo mer han så. Elulu lot som han ikke hadde hørt det. Det var bestandig slik at Dumuzid visste hvordan han skulle tilegne seg flertallets støtte eller latter, selv i saker som dette.

«Vel, vel, kjære søskenbarn. Jeg har alltid visst at jeg ville få deg i denne stillingen, på en eller annen måte. Nå får vi se om du har betalt din far med lydighet,» sa Alulim. Han gryntet og gjorde undersøkelsen med øvde hender. Det ble stille mens han proberte rundt. Alle ventet på hans domsavsigelse. «Jo ...» kom det tilslutt. «Absolutt godkjent, selv om hun neppe vil bli en ny Enheduanna, som tross alt var den mest dydige kvinnen som har levd.» Han klasket Azara hardt. «Samle beina, søskenbarn. Ishmael er ikke her ennå.»

Adelsmennene lo høyt. De var lettet over at ting var som de skulle være, og tillot seg å markere det med litt godhjertet humor. Azara stod på beina på et blunk, og røsket kjolen ned over knærne igjen. Hun så seg rasende rundt, tydelig på utsikt etter noen hun kunne la det gå utover.

«Skal du også se, Haphura? Bare for å være på den sikre siden?» hvislet stemmen hennes iskaldt. Hun kom mot ham med kjolen løftet utfordrende foran seg.

«Det blir ikke nødvendig på det inneværende tidspunkt,» svarte Haphura, fornærmet over antydningene om at han skulle ha interesse for denslags.

Azara slapp kjolekanten brått. «Hva med dere andre?» ropte hun og snudde seg mot forsamlingen. «Det er sikkert flere, eller hva?»

Der det før hadde vært latter var det nå en skamfull stillhet. Bare Alulim møtte henne med et selvsikkert glis, mens Majid så mest ut som en angrende synder på vei til skafottet.

«Vi har nok vært litt for hensynsløse,» sa Nanniya. Han så medfølende på henne. «Ingen ville vel like å bli behandlet som en gjenstand, og bli ledd av attpåtil.»

«Takk for den, Nanniya.» Azara anerkjente gesten hans. «Vel, ha meg så meget unnskyldt. Jeg vil gjerne få lov til å by herrene en fortsatt fortreffelig dag mens jeg overlater dem til seg selv og sine ... sine ufysiske morsomheter!» skrek hun høyt. Etter erklæringen marsjerte hun fornærmet derifra, og så seg verken til høyre eller venstre.

Det ble stille en stund.

«Kvinner. Umulig å forstå,» sa Puzur. Det ble nikkende samtykkende. Folk begynte å stille hverandre dagligdagse spørsmål, ivrig etter å dreie tankene inn på noe annet.

Elulu kom opp på siden av Majid, og trakk ham for seg selv. Han så seg rundt med et hardt blikk.

«Du er den eneste jeg stoler fullt og helt på her,» sa Elulu.

Majid gryntet. Å nyte tillit betyr at man ofte bærer byrden av andres privatsaker. Det var ikke første gang han ufrivillig ble del av små komplotter og sladder generelt.

«Broren min er død.»

«Hva? Jeg kjente ham godt. En god mann, også så ung. Hvordan ...?» sa Majid. Døden var ikke dagligdags, men likevel en kjent affære.

«Sipad ble myrdet,» sa Elulu.

Sjokket traff Majid over ansiktet.

«Har dere tatt morderen? Hvem ...?» mumlet Majid.

«Jeg vet ikke ennå. Du er den første som får vite dette. Jeg vil ikke at de andre skal vite før jeg ...» Elulu stotret, men så rettet han seg opp. «Vi fant ham liggende i en pøl av blod på familiegården. Han hadde nettopp fullført sitt siste kunstverk. Og noen kom og slo ham ihjel.»

«Kriminelle avskum,» knurret Majid. «Loven vil straffe dem hardt.»

«Loven straffer ikke hånden som stod bak. Du er den eneste som jeg har fortalt det til, og du er den eneste jeg stoler på. De andre...» Han gjorde en håndsbevegelse over halsen, noe som var fullstendig ukarakteristisk for Elulu. Majid kunne se at øynene hans var blanke. «Det er en av dem som står bak. Når jeg finner ut hvem ... jeg kommer til å gjøre det, Majid. Du er vel med meg? Du vil vel støtte meg? Kniven min vil finne ham like sikkert som den som fant min bror.»

«En av de her? Patriarkene ville da ikke bryte all verdighet ...» gispet Majid forvirret.

«Fra de edleste hus kommer de usleste gjerninger. Jeg er ingen tosk, min venn, uansett hva ellers du måtte tro om meg. Det er en av dem. EN av dem. HER,» hveste Elulu. Sorgen preget ansiktet hans som vinden preger en innsjø. Det var like før han bristet.

Majid lot hånden hvile tungt på skulderen til Elulu.

«Jeg tror deg,» kom røsten hans, dyp som en sølvgruve.

«Han står der og vet ... Og håner meg i det skjulte. Jeg kan føle smilet hans ... føle det over ryggen min,» hulket Elulu. «Blodet til min bror flekker fortsatt golvet han lå på. Min stakkars,

ulykksalige bror ...»

«Jeg tror deg. Og med An som mitt vitne, han skal angre på at han skitnet til verden med sine usle ugjerninger. VI SKAL RENSE HAM BORT MED ILD,» tordnet Majid.

Begge mennene snudde seg mot patriarkene, som stod der samlet og skjulte seg bort med smil og høflige løgner. En vag tanke lekte i hodet på Majid. Hvem tjener? Hvem tjener på dette her? Et bilde av Sargon smilende på sin trone fikk Majid til å riste tanken vekk, selv før han hadde anerkjent dens nærvær. Han kunne ikke ane hvor nært han hadde vært å gjette riktig.

XIV

«Her er jeg i dårlig selskap. Det burde være forbudt å ha så mange sumeriske drittsekker samlet på et sted,» sa Bahram så høyt og tydelig at han kunne være sikker på at alle hørte det.

Hundrevis av hjelmkledde hoder innkapslet i rødlig kopper ble dreid i hans retning. Ansiktene deres var harde og uleselige. Det var et dristig foretakende. De kunne bli revet istykker på få øyeblikk om hånen skulle bli møtt med aggresjon. Ransin kjente hvordan han krympet seg.

«Eller hva sier du, gutt?» gliste Bahram ufortrødent. Hvert øyeblikk var et øyeblikk hvor han utfordret verden. Det var som han tagg den om å sende ham en utfordring, en kamp, hva som helst som kunne bekrefte hans egne storhetskompleser.

En lav summing gikk gjennom mengden med soldater, men ingenting mer. Idag ville oppsetsighet og tumulter straffes ikke med en pisk men med en klubbe, og det var denne muligheten Bahram benyttet seg av. Dette var en stor dag.

For slik var det, oppropet hadde gått over byen og gjennom provinsene, helt til det rike Erech. Over tusen av Uruks spydbærende redum stod samlet på den hardstampede sanden til eksersisplassen like under palasset.

De hadde blitt kallet.

Skjold hadde blitt brakt fra sine gjemmeplasser, lærtøy hadde blitt oljet og nye spyd tilvirket for å erstatte de gamle kriger hadde knekket. De eldgamle faner flagret over nye armeer. Midt blant dem var Uruks banner reist, det som forente alle de familier og allianser som fantes i byens stridige bryst, iallfall når det ble krevet. Her viste et oksehode seg, med to stolte horn som omsluttet en gylden sirkel. Det var himmeloksen An som løftet solen på sin panne. Eller kanskje representerte sirkelen Uruk?

Ja, de hadde blitt kallet, og ropet var blitt hørt. Sønner hadde kysset sine mødre farvel, og ektemenn hadde omfavnet sine barneflokker. De unge stod skulder til skulder med de gamle, for at hæren skulle ha et ungt, modig hjerte, men fortsatt en erfaren hånd. Det var den stolte hæren til et stolt folk. Noen av dem hadde smykket seg med strutsefjær hengende fra håret som en eller annen

intern markering. Hver eneste soldat hadde oljede kapper innsatt med metallplater knyttet rundt brystet. Krig er statens viktigste anliggende, og det dyreste. Mye av Uruks rikdommer ville marsjere bort med dem.

I fremste rekke stod nå Sukkalum Haphuras livvakter og ventet på å følge ham på ferden. De var et utpreget fremmedelement i en så ensartet hær. En hær laget av selve hjerteblodet til Uruk. De ville bli brukt med den ytterste forsiktighet. Sønner av det kjæreste blod var blod hun ikke hadde råd til å miste.

En mann steg frem foran dem. Til forskjell fra sumerernes olivenbrune hud var kompleksjonen hans skumringsgrå, og øynene var på en måte mørkere. Han hevet en sirlig utført batong over hodet. Det ble dørgende stille, mens mannen så på dem med brennende øyne og en brystkasse som hevet og senket seg intenst.

«Hør løvens brøl over landene. Hele verden skjelver i hans stemme! Anerkjenn hans storhet, Uruk!» proklamerte han med rungende røst, på en måte som tilsa at han måtte være en profesjonell annonsør.

Reaksjonen kom umiddelbart. Det skranglet og smalt noe voldsomt da skjold og spyd ble sluppet fra tomme never. Overalt styrtet menn til jorden på sine ansikter. Fingrene og knærne deres boret seg inn i sanden i fullkommen underkastelse.

Det meget vise instinktet som befaler deg å imitere flokken slo inn hos Ransin, og etter å ha nølt et øyeblikk kastet han seg langflat på magen. Omtrent samtidig gjorde Bahram og Shabbata det samme ved siden av ham. Det ble stille en lang tid. Kun den anstrengte pusting fra den store folkemengden kunne høres.

«Nå som vi ligger med ræva i været håper jeg du har smørt inn rasshølet godt,» hvisket Shabbata og løftet hjelmkanten vekk fra øynene hvor den hadde seget ned. «Hele Uruk står klar og venter på tur.»

Spøken lettet på skammen over å måtte ydmyke seg selv som ei kjerring, selv om de nå ikke hadde store valget.

«Hørte du det, tjukken? Best å spre skinkene,» gliste Ransin til Bahram og forsøkte å snu hodet i den retningen. Det kom bare et dypt knurr til svar, og Ransin våget ikke å se i den retningen allikevel. Det var nok best å ikke dra det for langt.

Et vagt sus kunne høres i sanden mens alle lyder sank til bakken.

Plutselig ble Ransin klar over at et følge av skygger passerte forbi med lange skritt, men han våget seg ikke til å se opp. Istedet dukket han hodet så langt han kunne uten at hjelmen ramlet av. En vag knasing markerte at skrittene stanset opp en stund, kanskje slik et mann ville stanse med hva enn han drev med for å tenke i sitt eget hjem. Kanskje var det bare i fantasien, men Ransin kjente tydelig tyngden av et blick over seg. Så fortsatte skrittene og ble borte. Tilbake var bare den stillhet

som følger mennesket etter dets vandringer.

«Uruk, reis deg!»

Et voldsomt rabalder dundret overalt rundt ørene da menn spratt til beina med våpen i hånd. Ransin reiste seg lettet med de andre. Mannen med batongen lot blikket sveipe frem og tilbake over hver ende i rekkene som kavet seg opp, nesten slik en blodtørstig ulv ville ha innsisert flokken den skal jakte med. Nå stod en attendant bak ham med et banner. Det tronet over hæren og flagret i fluktueringen til en vind som såvidt kunne sanses, men som bar et varsel om en storm.

Ransin festet blikket på banneret. Slinger snodde seg sammenfiltret opp et veldig maktsymbol og gapte med grusomme hoggtenner. Det finnes ikke det land eller den by som har fredsomme dyr som sitt våpenmerke. Alltid er det klør, horn og hoggtenner av et eller annet slag som varsler om maktens egenskaper. Slangene var noe kraftfullt og levende. Det var et mektig totem. Et eller annet fikk ham til å skjelve, og han festet forventningsfullt blikket på mannen som stod foran dem.

«Hvem er den sanne konge?» brølte mannen med sine lungers fulle kraft.

«Sar-gon!» ropte soldatene tilbake. Trykket hamret mot tromhinnene og fikk pulsen automatisk til å gå fortere. Ransin følte et voldsomt sug gå gjennom seg. Blikket hans søkte den som kunne forklare disse følelsene, denne mannen fra et annet land. Det er slik de fromme ser på en gudestatue, og hunden ser på herren sin gud.

«Hvem bærer tyngden av solen i sin høyrehånd, og visdommen til månen i sin venstre?» ville han vite.

«Sar-gon!» Denne gangen ropte Ransin med dem. Volden i enhet og underkastelse hadde grepet ham godt. Bahram og Shabbata ropte også. Ropet slo mot bygningene rundt og kom tilbake som et fysisk slag. Pulsen dunket hardt.

«Hvem bærer septeret og nøkkelen til Uruks porter?» Man kan vel si at det er retoriske spørsmål som best egner seg til å ropes høyt.

«Sar-gon!» Ijomet de tusen stemmene forent under den ene vilje. Ropet var så kraftig at selve bakken syntes å riste. Det måtte høres helt til byportene. Brystet jublet over å være forent med så mange.

«Hvilket hus har ærer vi? Hvem av de mange hus står høyest?» lød spørsmålet. Der og da ville Ransin svare hva som helst han måtte få beskjed om. Det rasjonelle var fullstendig tilsidesatt i dette bruset av følelser, i denne stormen av styrke.

«Rabum Akk-ad! Sepsu Akk-ad! Litum Akk-ad! Det store, mektige, seierrike Akkad!» var det ene svar de mange kom med. Ransin sluttet seg til den høylydte messingen så langt det lot seg gjøre.

Mannen med batongen smilte. Det er smilet til den som har fått makten lagt i sin hånd av gudene, og som elsker det mer enn selv sin egen unge kone. Han så seg vilt rundt, forventningsfullt og sulten etter mer. For ham var makt verdens juvel, mens kvinner med letthet kunne byttes ut.

«La ropet til deres hellige våpen høres!» Han fikk det som han ville. Brølet fra tusen spydskaft som ble hamret mot skjoldkarmen overdøvet alt annet og steg opp i en voldsom larm. Ransin hamret med dem i en rus av følelser han ikke helt forstod. Han tjente jo verken dette folket eller deres konger. Som de fleste mennesker var han en enkel struktur og skremmende enkel å manipulere. Mannen med batongen ble endelig fornøyd og hevet hånden, mens ilden i øynene hans slikket over hæren. Etter litt ivrig skrangling ble det stille.

«Deres rop har blitt hørt like til himmelens porter. I bronzen er den hellige, herdede flamme vi rensar verden med. Hær, til brystet spyd!» Et sus gikk gjennom geleddene da hver mann stilte seg i givakt med spydet trukket opp mot kroppen. Ransin holdt på å snuble og måtte ivrig rette seg opp. Han var ikke vant til disiplin og sluttet orden.

«Uruk, la ditt banner stå ansikt til ansikt med slangene.»

Ransin snudde nysgjerrig på hodet. Midt i geleddene ble oksebanneret hevet igjen. Det hadde visst blitt kastet ned til å begynne med. Mannen med batongen snudde ryggen til dem, og gikk mot en ansamling mennesker som stod der og snakket sammen et godt stykke unna. Antiklimakset var et faktum. Ransin smalnet øynene. Langt der borte var skikkelsen til han som måtte være Sargon, verdens mektigste mann. De regale trekkene og løveskinnet som dekket skuldrene var ikke til å ta feil av.

Selv på denne avstanden følte Ransin seg liten og ubetydelig. Elam ble bare en utmark i forhold til dette. En innhengning av sauer og landsbyer der Uruk var en hel by. Ransin fabulerte videre i hodet sitt. Kriegerne fra de eviggrønne slettene ble bare en skitten mobb satt opp mot denne tallrike skaren som hele tiden marsjerte i takt med Uruks dundrende hjerteslag. De var ustoppelige som Tigris den mektige floden. De kom alltid til å være der.

«Du tar feil. Oksen skal stå alene,» hvisket en eller annen bak ham.

Det var den andre gangen han hørte denne misnøyen nevnt, men naivt nok la ikke Ransin noe i det. Det ytre var ikke bare nok for ham, det var det eneste som fantes. Han var rett og slett for enkel til å sette summen av informasjon inn i en større sammenheng.

Et nytt sus som gikk gjennom mengden fanget all oppmerksomhet, og en rytmisk klirring vokste i ørene. Ransin snudde hodet og åpnet munnen i forbløffelse. Over den hardtrampede sanden i borgården kom en kvinne gående i en voldsom fart. Man hadde hivd hvit kalk i ansiktet hennes og etterpå malt de merkeligste tegn og mønstre. Kalken hadde de fått til å sitte ved å blande en deig laget av mykt bly, noe som fremhevet fargene i symbolene som nitid var penslet inn. I den sumeriske kulturen var fargestoffene mye svakere enn idag, så dette var rett og slett en

nødvendighet. Men selv bak all sminken og det helt hvite fjeset kunne Ransin se de brennende konturene til et svært målrettet ansikt.

Statusen i hierarkiet var åpenbar, for makten til huset ble båret i gull. I alle kulturer som er verd å nevne, er smykkene en kvinne bærer en refleksjon av velstanden til familien eller ektemannen, og for Ransin virket det som de hvite klærne var badet i en glødende aura av velstand som sprang ut fra den tunge pynten på hodet. Det var en voldsom manifestasjon av østlig pomp og prakt, hvor måtehold og diskresjon blir sett på som henholdsvis svakhet og unfallenhet. Raslingen som måtte høres over hele den gulnede eksersisplassen ble forårsaket av et ekstensivt sett armbånd og fotlenker.

«Og disse larvene skal liksom være soldater? Her var det ikke mye mandighet å spore, nei. Nei, det må jeg si!» Hun lukket de fargede øyenlokkene og hevet nesen indignert der hun passerte forbi Ransin og hans kamerater. Heldigvis la hun ikke merke til at han stirret uhindret på alt som ble paradert forbi ham, for det meste på det massive uttrykket for rikdom og i mindre grad på henne.

En omfattende blomsterkrans av gnistrende gull dekket hele hodet. Dinglende over øynene hang en serie med ringer som raslet uavlatelig. Fra pannen og opp var det tynnhamrede metallflak som forestilte løv av piltre og bøk, og over dem igjen små juvelbelagte blomster. Syv stjerner i sølv og blått vokste i en krans over hodet på gyldne stilker, og håret bølget i en mørk flod bak henne, bare holdt på plass av noen gyldne bånd som var en del av kronen. Et tungt kjede av gull smykket halsen, og hektet til ørene var et dobbelt sett med store og tunge øreringer, disse var selvsagt også av gull. Kjolen hennes var blendende hvit og suste over sanden der et slør var festet til venstre arm, mens høyrearmen var helt bar. Gyldne farger danset over bekleddingen hennes.

Om rikdom er makt i fysisk form var det makt hun bar på seg. Til og med den verste hedning ville ikke våge å forulempe en så rik kvinne, for isåfall ville han få hele familien hennes på nakken.

«Hvem er kjeftsmella?» hvisket Ransin i dårlig skjult ærefrykt. Som de fleste menn var det nødvendig for ham å plassere enhver kvinne (særlig de som imponerte ham) i en svakhetskategori, og siden alternativene «hore,» «stygg,» og «dum,» ikke var tilgjengelige brukte han det som var mest nærliggende.

«Kjeftsmella som du så ufint kaller det er tilfeldigvis den mest høybyrdede kvinnen i riket. Navnet hennes er Azara, eller Sarratum Azara. Jeg hadde aldri trodd vi skulle få se henne på så nært hold. Dette er noe man opplever bare en gang i livet,» bidro Shabbata kunnskapsrikt samtidig som munnen hans var åpen. Siden han hadde et slags kjærlighetsforhold til Uruk, var det vel bare naturlig at han viste dets høyeste komponent den tilbørlige respekt.

«Litt av et støkke. Hu der kunne jeg tenke meg å bøye og pløye til hun slutter å hyle,» murret Bahram. Han smilte sleskt på en måte som antydte noe veldig primitivt. Når sant skal sies,

var han nok en av hedningene som kunne tenkes å krenke hvem det skal være. Bare trusselen om en øks over ham var nok til å holde ham på plass.

«Stapper du pikken i henne er du enten en prins som kommer til å bli veldig mektig, eller en svært død mann. De ville snu på hver stein fra Elam til Magan bare for å finne deg og kverke deg,» doserte Shabbata høytidelig. «Hun er det eneste barnet til den impotente kongen, og de vokter over henne som vingede lamassuer.»

«J-jeg har nå aldri sett en så hvit kjole, eller trodd noen kunne bære så mye gull. Det skal jo ikke være mulig,» gispet Ransin. Han ble mer overveldet ettersom tiden gikk, siden han fikk tid til å bearbeide det voldsomme inntrykket. Øynene hans fulgte skikkelsen til Sarratum Azara der hun spradet bort til forsamlingen langt der borte. Det var mest så hun skinte og blinket i sollyset.

Om gudene skulle fornedre seg til å fjase rundt på jorden, ville det nok være slik de så ut. Østens ånd gikk med henne, på samme måte som den fantes i overdimensjonerte bygg, det overdådige materielle, eller i det intense uttrykket for følelser. Dette var landet for overflod i alle ting.

«Du vet kanskje ikke åssen de lager så hvite kjoler?» smilte Shabbata lurt.

«Nei ...» Ransin ristet bare på hodet mens han stirret som en dum unge.

«De dypper plaggene i urin for å bleke dem. Se det for deg, en haug med folk som står rundt henne og pisser på den kjolen. Kanskje det er sånn det har foregått.»

«Nei er det mulig? Åååh, hehehehe. DE PISSER PÅ HENNE! HA HA HA!» Tanken var så latterlig for Ransin at han kastet hodet bakover og lo for full hals. Dette var den beste spøken på lenge. Han hadde endelig funnet en måte å ufarliggjøre henne på i sitt eget sinn.

«Hysj! Er du blitt sinnssyk? Holdnådenforpultekjeftendin,» hveste Shabbata mellom sammenbitte tenner.

Ransin sluttet å le og så foran seg. En eller annen umenneskelig sans hos kvinnen hadde fått henne til å oppfatte latteren helt til der hun stod. Den stanset henne og trakk henne ubønhørlig tilbake. Mens de så på stoppet hun bom fast og ble stående slik en stund, før hun snudde seg med et rykk og var på vei rett mot dem. Hun lukket avstanden som et rovdyr finner den korteste veien til et bytte.

«Åååh, din forbannede idiot,» stønnet Shabbata. Han så i fortvilelse på at kvinnen rykket nærmere, før den desperate hjernen hans tenkte ut en løsning. «Hør her, si at du lo av en dårlig vits. Si at du er en ussel åme uten oppdragelse, og for all del, vær enig i hver eneste ting hun sier. Tiltal henne med Sarratum. Kanskje slipper du å bli pisket da.»

Ransin nikket bare stumt til instruksene. Tanken på å stå til rette overfor noe så opphøyd skremte vettet av ham. Kvinnen marsjerte bort til nærområdet, og ganske riktig, hun søkte seg inn på riktig mål. Når sant skal sies hadde hun ikke vært sikker på hvor latteren kom fra, men det

forpinte uttrykket i ansiktet til Ransin hadde gjort det til en smal sak å avgjøre hvem som var synderen. Kroppspråk var noe hun kunne, i motsetning til det å takle det minste snev av provokasjoner. Dette, avgjorde hun, var nettopp en slik provokasjon som måtte slåes kraftig ned på.

Hun ankom åstedet for overtredelsen, og som seg hør og bør gikk mennene ned på et kne. Sett utenifra ville scenen virke nesten komisk, siden den spede skikkelsen hennes var istand til å kreve underdanighet selv fra Bahrams formidable fysiske nærvær.

«Frekke utlending. Vi gjør opp med deg etterpå,» hvisket en soldat bak Ransin.

Det gjorde at tankeverket hans ble enda mer forvirret.

«Du synes visst noe er usigelig morsomt du,» sa hun og betraktet ham under tungt sminkede øyelokk. Ransin tvang seg til å se på henne, og ble slått av det fremmedartede men likevel vakre i trekkene som gjemte seg under masken. Hun lente seg litt nærmere. «Er det meg du ler av, egentlig?» Stemmen var en duperende invitasjon til mange ting, ting som i det store og hele ville være fallgruber på hver sin måte.

«Ja, Sarratum, det gjør jeg.....øhh, jeg mener nei Sarratum,» stotret Ransin og forsøkte å slå seg selv over brystet slik han hadde fått med seg godfolk gjøre overfor de høyere stender.

I et øyeblikk var ansiktet hennes uttrykksløst, som om det som var blitt sagt var en umulighet og at hun nektet å ta det innover seg. Så gispet hun og rykket tilbake nesten som et fysisk slag skulle ha rammet henne.

«Åh, din ... din ...» konklusjonen hennes ble kvalt i et hest snerr, som mer var et uttrykk for språket hennes enn for hysterisk raseri. Men ordet hun hadde undertrykket var lite hyggelig, og leppene smalnet seg da tennene ble klemt sammen. Uten å si mer snudde hun seg og gikk.

«Åh nei, åh nei, nei, nei, neiii,» stønnet Shabbata med et ufattelig overdrevent uttrykk av fortvilelse i ansiktet. Han gjemte øynene med den ene hånden.

Ransin så seg fortvilet rundt. Bahram skulte stygt og bak var det bare harde ansikter. Der borte marsjerte kvinnen med gullsmykkene mot forsamlingen som stod der og konverserte.

Hjertet stupte i brystet hans.

«Det synes meg ille å sende vekk et søskenbarn jeg mest ville ha hatt selv,» sa Alulim. Stemmen hans var hes, men som alltid var han et dydsmønster på ærlighet. Svetten lå salt over brystet hans etter påkjenningen av å fungere som Akkads eminente brøleape ved eksersisplassen. Sargon blåste humørfyllt litt luft ut av nesen. «Det synes meg også ille å sende så mange bysbarn avgårde til Isin bare for syns skyld, når arbeidskraften deres kan trenges til markene når det blir tid for det.»

«Nå får du se til å tenke litt lengre enn som så,» sa Sargon. Uvillig til å henfalle i den ytterste ekstravagans, var han kledd på en måte som var heller funksjonell. På hodet bar han det eldgamle symbolet for kongelighet, en lue i mykt lær som var stoppet med ull i den brede kanten

som gikk rundt hodet. Armene var stripset med lærbånd som strammet seg rundt formen til musklene. Et løveskinn dekket de knokete skuldrene og markerte kraften som fantes innenfor. Intet metall av noe slag tynget bevegelsene hans.

De hadde tatt noen steg til siden så de kunne snakke sammen i relativ fortrolighet, mens forsamlingen som utgjorde hus Akkads innerste krets ble overlatt til seg selv. «Se for deg hvordan byfolket i Isin kommer til å væte lårskjørtet når de dukker opp utenfor murene, de har jo alltid vært redd for synet av Uruks bannere. Og denne gangen blir de nødt til å slippe oss inn, bare fordi min datter er med. Ironien er for stor.»

Vanligvis pleide folket i Isin å gjemme seg bak murene sine i måneder av gangen om det ryktes at Uruk sendte hærene sine til landet deres.

«Jeg visste ikke at humor hadde sin funksjon i politikken,» sa Alulim mistenksomt. «Kanskje du kan sende en tropp med gjøglere til Nippur, så de djevlene blir overbevist om at de skal migrere nordover helt opp til de ugudelige grekerne. Da hadde vi da endelig blitt kvitt dem.»

Alulim var av typen som ville kvitte seg med problemer så enkelt og direkte som mulig. Han hadde ikke sans for subtiliteter, men fulgte minste motstands vei, den brede vei som leder til suksess. Av utseende var han mye mer kompakt enn Sargon, mer stutlemmet og kraftig. Det vitnet om en eksplosiv kraft, men også mindre fintfølelse og kultivasjon. Håret hans var kuttet kort, og ansiktet var rundt. Fare skinte i øynene hans som solskinn, for han var like modig som han var brutalt anlagt. De kraftige armene munnet ut i en hard neve.

I en årrekke hadde han fungert som den øverste og mest betrodde hærlederen nest etter kongen, og han hadde opplevd tretten slag både fra den relative trygge plasseringen på en stridsvogn som overser styrkene, og i den verste slagtummelen. Arrene hans var mange, men ingen av dem gikk dypt. De hadde bare styrket ham. Hans mangel på humor og hans grusomhet kunne anes av de svarte plaggene han var svøpet i.

«Ingen mann med vettet i behold ville vel assosiere seg med grekere,» sa Sargon, før han begynte å kalkulere. «Se på det slik, med tusen soldater demonstrerer vi vår militære makt til Isin, slik at de skjønner at de er vel tjent med en allianse med oss. Om jeg sender bare femti mann, ble vi vel mest bli til latter, og mange ville betvile vår genuinitet når det gjelder å støtte Isin mot ensiene i ørkenen deres. Selv om å underkue oss dem ikke er hovedpoenget, er det de første steg før vi kan stasjonere en stående hær i byen og slik rette oss mot Nippurs egen oppsvulmede maktsfære. Dessuten unner jeg henne det. Hun skal få denne siste gaven av rikdom fra meg.»

«Jeg kan fortsatt ikke tro at det er Majid som får lede dem. Hva er den største avdelingen han befalte over før han begynte å vase rundt i røkelse i templene? Jo det skal jeg si deg, en eneste spydenes vegg-formasjon. Førtiåtte mann!»

«Førtini mann hvis du regner med han som blåser i trompet. Og Majid er kompetent nok til

mange ting. Han har talenter både innen matematikk, strategi, lover og statsmannskap.»

«Men han har ingen praktisk erfaring! Nevøen min Barikit er langt mer kvalifisert. Om jeg ikke visste bedre, ville jeg sagt at Bad-Tibira har blitt kontinuerlig avspist når det gjelder hele denne affæren.» Alulim la hodet på skakke i en klar utfordring til sin onkel.

«Isåfall er det noe Bad-Tibira skal motta en mer enn rikelig kompensasjon for. Alulim, jeg kommer til å gi deg kommandoen over hele hæren når vi starter felttoget mot stamme-shaikene og ensiene rundt Isin og omegn. Du skal støttes av Puzur og to av hans stridssvognregimenter, som kommer til å være direkte under ditt befalshavende. Det blir opp til deg hva slags kommando du vil delegere bort til Barikit da.»

«Det er da enda bra. Det er vanskelig å trøste en ambisiøs ung mann når han har blitt tilsidesatt ikke på grunn av egne mangler, men ene og alene av sentimentale årsaker.» Dette var et punkt Sargon ikke engang prøvde å benekte. «Tro meg, det er ikke du som må høre på sytinga og klaginga hans dagen lang, mens han veiver med sverdet som en unge.»

«Han skal snart nok få svettet fra seg, og peke med sverdet både hit og dit på mine vegne. Dette er en tid da store planer utfoldes. Det er vår tid. Det burde da være tilstrekkelig, om han nå er aldri så godt skolert,» sa Sargon.

Akkurat da dukket Azara opp. Hun marsjerte sporenstreks opp til Sargon. Ansiktet hennes var en vidåpen vista av smerte.

«Åh, pa-pa! Pa-pa! Han lo av meg. Han lo gjorde han. Og det på min dag av ære. Det er forferdelig!» Hun kastet seg inn i armene hans og gjemte hodet mot brystet.

«Såda! Hva er på ferde nå? Ingen ville vel våge å krenke min datter på det groveste,» sa Sargon og lurte på hvordan han skulle demme opp for den katastrofale følelsesmessige situasjonen i dette som skulle være en gledens dag.

«Det får du spørre Majid om,» sa Alulim. Sargon tok heldigvis ikke den referansen, siden han var uvitende om undersøkelsen datteren hadde gjennomgått.

«En mann blant soldatene var det. Han pekte og lo og sa forferdelige ting om meg mens jeg hørte på. Han hånte meg foran alle! Alle!» tutet hun helt ute av seg i armene hans. Bak det målrettede ytre var hun svært sensitiv selv på de beste av dager, og det var tydelig at dette hadde truffet en nerve.

«Vel, jeg antar at vi får ta en titt på denne forferdelige forbryteren da,» sa Sargon og så oppgitt på Alulim.

Azara pekte ut veien, og han begynte å gå mot rekken av soldater. Hun fulgte etter ham lik et lite barn som har fått en blodtørstig storebror til å love å ta seg av en forferdelig bølge på en permanent måte. Da to nasaru ville følge ham ved hver skulder, knipset han dem bare bort.

«Den dagen jeg ikke kan stå alene foran mine egne soldater er den dagen kongemakten er

ingenting verdt,» sa han. Nasaruene ble stående igjen som to hunder som ikke har fått følge sin herre. «Nå skal vi se hvem det er som våger å være så himmelropende frekk mot min egen datter.»

Ansiktet til Azara fortrakk seg i forventninger mens faren gikk foran henne som et skjold.

Shabbata hadde sluttet å bruke ord når han så kongen selv skille seg fra forsamlingen og komme dem i møte. Fra halsen og magen hans kom de ynkeligste lyder. Ransin ble først stiv av skrekk, før han begynte å forsone seg med sin egen død. Han håpet at det i det minste ville gå fort.

«Det var det. Det var hyggelig å ha kjent deg,» sa Bahram.

«Jeg kan ikke si det samme,» hveste en av soldatene bak i nakken hans.

«Å bli pisket ihjel er ille, og det samme er det å bli hengt opp på bymurene for å tørke ut i solen. Halshugging ville være det beste,» filosoferte en annen soldat.

Kongen var kommet nærmere nå. Øynene hans søkte i mengden uten at han så ut til å anstrenge seg nevneverdig. Det var som om han var på en spasertur i sin egen hage.

«Det var han! Han!» skrek Sarratum Azara hysterisk, mens hun pekte og gestikulerte vilt. Sargon hevet et par øyenbryn og spaserte rett mot Ransin. Hele seksjonen av hæren kastet seg ned på hender og knær, og denne gangen var ikke Ransin sen med å følge dem. Leppene hans dirret i frykt mens en skygge la seg over ham.

«Reis deg. Jeg vil ta deg nærmere i øyensyn. Under alle kriterier ville du være et interessant tilfelle, enten svært modig, svært dum, eller kanskje begge deler.»

Stemmen var tung til det punktet at den nesten var metallisk. Ransin kom seg tvilende på beina, og lot spyd og skjold ligge. Han fant seg selv stående rett overfor den solare kraften til en skrekkinngytende skikkelse. Mannen var omtrent like høy som han selv, men hadde et dominerende nærvær som overskred det rent fysiske. Skjegget hans på haken glinset svart og vitalt selv i hans relativt fremskredne alder, og musklene var ennå i aktiv bruk. Et ansikt fullt av innsikt og visdom betraktet ham med illevarslende likegyldighet.

Ransin møtte blikket hans med flakkende øyne. Sargon var mye mer intimiderende enn Bahram, for her var det en kalkulerende vilje med langsiktige mål som tok ham i øyensyn, ikke bare et behov om å ha kontroll fra øyeblikk til øyeblikk. Maktbruken han utøvde var dømt til å være mer total. Ransin følte at alle hans innerste tanker var blottet. Nå skjedde noe som på mange måter var rørende, men som likevel var fåfengt.

«Sar sarrum. Den gutten er min eneste sønn. Spar livet hans!» Shabbata kastet seg foran kongen og kysset føttene hans. «Etter at han fikk en øksehammer i bakhodet har han dessverre blitt evneveik, og han vet ikke hva han gjør.»

«Tilbake på plassen din! Alle kan se at han ikke er din sønn!» runget stemmen til Sargon. Shabbata krøp tilbake der han var kommet fra. Blikket hans lynte mot Shabbata, før han løftet det

mot Ransin igjen. «Nå, hva er navnet ditt.»

«Jeg er Ransin, sønnen til frue Gordia av familien Hormoz,» sa Ransin. Han følte for å proklamere hvem han var nå som alt uansett var over. Bak Sargon kunne han se et glimt av kvinnen som stod der og så blodtørstig på ham mens magen hevet og senket seg.

«Du har gode venner som er villig til å risikere livet for deg, Ransin. Si meg nå, hvorfor i alle dager skulle du ønske å le av min datter på hennes dag av ære? Jeg tør ikke tenke på alle timene hun har brukt på å pynte seg opp. Jeg skulle tro hun var pen nok til å høste anerkjennelse, ikke hån. Du skjønner vel at dette er traumatisk for henne. Og hvorfor i alle dager ønsker du å årelate livet så ung?» Blikket traff Ransin et dypt sted og ble der.

«Jeg lo ikke av henne ...» sa Ransin og så ned. Øynene til Sargon var mørkere da han møtte blikket igjen. «J-jeg lo bare av kjolen hennes, siden den er blitt laget så hvit på merkelige måter. Om hun er pen er vanskelig å vite bak all den sminken, selv om jeg skulle likt å sett etter, og jeg hadde også kunne likt å levd litt til så jeg sjøl rakk å gifte meg,» stammet han.

Blikket til Sargon mistet sitt ulmende preg.

«Det må jeg si. Du er både ærlig og modig, selv om det ser ut til å stå dårlig til med vettet. Du er den eneste av mine soldater som ville finne på å tiltale meg uten tittel. Og ingen mann med vettet i behold ville finne på å terge på seg min datter, jeg har hatt mye å stri med når det gjelder henne. Du er en av mennene til Haphura, ikke sant? Han har nevnt dere i visse sammenhenger.» Ransin nikket samtykkende. «Her i Sumer er det slik at vi ikke laster noen mann som taler sannheten, så jeg kan nok knapt rettferdiggjøre å straffe deg. Det finnes ingen lover mot å være tankeløs, selv om dette kanskje burde vurderes. Hvilken nasjon er det som har avlet noen så enkel og modig?

«Sallum sar ... øh, Sar sammur,» stotret Ransin mens han prøvde å komme på tittelen de brukte. «Jeg kommer fra Elam.»

Ransin som trodde han skulle berge livet mistet alt håp. En fundamental forandring kom over Sargon, og det knirket i lær mens en kraftig neve knyttet seg. Det virket som skikkelsen hans lente seg over ham, allerede i ferd med å gjøre det avgjørende spranget mot strupen. Så forferdelig var forandringen som kom over kongen at Ransin vaklet et skritt tilbake.

«En elamitt,» glefset Azara. «En elamitt som våger å vise seg her på denne dagen. Drep ham! For Amar og Shulgi, drep den skitne jævn ...» Sargon skjøt venstrehånden ut og stanset tiraden av hat. Istedet ble hun stående å se på ham med løftet hake og naken forakt. Det ble stille en lang stund, og Ransin bøyd hodet. Læret surret rundt armene til Sargon knirket mens musklene sank tilbake.

«Ingen mann skal lastes for den han er, eller for å si sannheten.» Den brennende skyggen som var kommet over ansiktet hans sank gradvis. «Du skal leve, Ransin, men gå forsiktig i mitt

rike. Jeg kunne bli fristet til å bryte disse prinsippene. Jeg håper at mine fiender i Elam kan respektere denne gesten, for du må være den beste av dem. Prøv å ikke fornærme fintfølende småjenter av høy byrd til neste gang, hva? Andre fedre ville kanskje lettere gi etter for deres krav.» Sargon snudde seg og gikk, og datteren løp etter på siden av ham mens hun forsøkte å få øyekontakt med faren.

Bak Ransin reiste hele hæren seg som en, og det skranglet og dunket mens menn fant våpnene sine.

«Heldige jævel,» murret Bahram. «Jeg hadde glatt kverka deg for å slippe å høre på sutringa til min datter.»

«Noen ganger tror jeg at du prøver å bli drept,» hveste Shabbata. «Er du klar over hvor nært du var å dø?»

«Noen ganger tror jeg det samme sjøl,» stotret Ransin.

Disse Akkad-folka var annerledes enn sumererne. Ingen kultivasjon hadde mildnet naturen deres, den lå bare over dem som et klesplagg. Det barbariske innenfor var utemmet og fritt, og det var neppe noen lov som hadde reddet Ransin, men den stoltheten og stoiske prinsippfastheten et nomadefolk av og til bærer med seg. Slik sett var de like, Agade og Elam, de var stolte.

Ransin ristet på hodet. Det var bra at det var noe som holdt dem i tøyle. Det han hadde sett bar bud om noe forferdelig, villmannens råskap med sivilisasjonens virkemidler. Lettelsen av å ha berget livet skyllet over ham, og både Bahram og Shabbata klappet ham på skulderen. Å snakke med gudekonger er et privilegium som ikke er alle forunt, og å fornærme dem og slippe fra det er en enda større ting.

«Pa-pa, du lar ham gå? Skal du ikke få ham pisket i det minste?» sutret Azara da hun kom opp på siden av ham. Sargon unngikk bevisst blikket hennes.

«Nei,» gryntet han. «For sju år siden ville jeg drept ham med mine egne hender, men et menneske er for lite til å hate i all evighet.»

«Men pa-paaaaa!» protesterte hun heftig der de endelig kom opp til Alulim og resten av forsamlingen. Majid var også der, sammen med størsteparten av Uruks adel som stimlet seg sammen. De hevet øyenbrynene nysgjerrig mot det som kunne bli en scene.

«Jeg nekter å dele ut villkårlige straffer til simple bondetamper. Det er under enhver verdighet.» Sargon stanset opp og så på henne. «Enhver straff må ikke utføres, og enhver fornærmelse må ikke fokuseres på. Skal du hate en flue som sitter på armen din?»

«Jeg synes nå fortsatt du burde ha slått ham ihjel,» sa hun fornærmet. «En elamitt av alle ting. Slik en motbydelig rase med feige, ekle, nedrige avskum!» Hun la armene i kors og så utfordrende på ham.

Enhver ville i det minste medgi at hun var modig, for Sargon var i ferd med å miste besinnelsen for godt. Han grep tak i skuldrene hennes og ristet henne så hodet med den tunge kronen dinglet fram og tilbake.

«Nå tar du deg sammen! Dette skal være en fin dag og en fin markering. Det blir lenge til vi ser hverandre igjen.» Han sørget for å riste henne litt ekstra hardt så øynene rullet opp i skallen på henne.

«J-javel, pa-pa,» stønnet hun.

«Når du oppfører deg sånn så er det noe. Noe mer enn en tåpelig soldat. Så hva er det? Ut med det nå.» Selv nå ville han utvise storsinn.

«Det er Nazhin,» sa hun stille, ille berørt av en så treffende karakteristikk.

«Hva med Nazhin?» snøftet han. «Skal jeg kle henne naken og piske henne også?»

Hun ignorerte ironien glatt, og slapp istedet ut den voldsomme frustrasjonen som hadde fulgt henne hele dagen.

«Det var meningen at dette skulle være min dag. Hvordan kunne hun! Å ha på seg en kjole som forsøker å overgå min. Hvordan kunne hun, åh hvordan kunne hun!» bablet hun usammenhengende i en blanding av fortvilelse og hysteri.

Det var visst ikke måte på denne forbrytelsens størrelse.

«Så, nå er det jo ikke sikkert at Nazhin mente det på den måten. Kanskje hun bare ville pynte seg litt ekstra for å gjøre dette til en fin markering. Har du tenkt på det, hva?» trøstet Sargon henne. «Og i gudenes navn, hvordan skulle hun kunne overgå deg. Jeg har aldri sett en så flott kvinne gå som brud, og Nazhin bærer ikke kronen din eller smykkene dine. Hvordan kan hun være en utfordring i det hele tatt?» undret han seg oppriktig.

«Ååååh du skjønner jo ingenting, pa-pa! Det er jo ikke det at hun kan, men hun prøver jo! Det er det som er hele poenget! Hun prøver å ta oppmerksomheten bort fra meg på det som er min dag!»

Som alltid var kvinners intriger like utallige som de var giftige. Det spilte visst ingen rolle hvor stor en sak var, den skulle avgjøres med alle midler uansett. Azara ville neppe være fornøyd så lenge Nazhin ikke møtte opp i filler eller i en striesekk.

«Datter, nå skal du lytte til meg, og lytt godt. Vil du det?»

Hun nikket.

«Sannheten i denne verden er aldri et ettertraktet gode. Folk tror på det de kan se. For å lykkes, er det viktig å utvise et bilde av suksess ved enhver anledning. For folket sin del synes jeg at du skal gjemme følelsene dine. Og Nazhin vil aldri få vite at du føler deg støtt av henne om du ikke viser det. Ingenting kan overgå deg datter, så hvorfor ikke være sikker i denne vissheten. Vis meg det nå, at du kan være suksess slik at folk tror på det.»

«Det skal jeg far. Jeg skal gjøre deg stolt,» sa hun, roligere nå.

«Bra. Jeg vet jeg har behandlet deg ... brutalt, og jeg angrer. Men la oss gjøre dette til en stor dag.» Han siktet til voldsepisoden som de begge hadde fortiet fram til nå.

«Ikke tenk på det far. Det var min feil, egentlig.»

«Ingen skyld har du datter. Ingen skyld i det hele tatt. La oss glemme dette nå.»

«Ja, far. Dette skal bli en stor dag, for oss begge.» Hun la det varme kinnet sitt mot hans.

Litt av den hvite ansiktsmalingen smittet av.

Langt der borte kunne Sargon se Nazhin komme med det uavlatelige påhenget av venninner.

Han tok tak i skuldrene til Azara og snudde henne rundt.

«Suksess på jorden,» hvisket han. «Vis meg det.»

Hun nikket bare og begynte å gå mot kvinnene.

Sargon gikk til forsamlingen og nikket i hver retning det var nødvendig. Alulim hadde helt gitt opp å diskutere maktpolitikk med ham nå, og der møtte han blikket til Majid.

«Å oppdra en datter er i sannhet en anstrengende affære,» sukket Sargon oppgitt.

«Jeg tror gudene har velsignet deg med visdom,» svarte Majid og smilte i skjegget som for anledningen var både kjemmet og parfymert.

Nazhin hadde tatt på seg sin fineste stas. En høy sølvkrone pyntet hodet, og sølvet i armbånd og halssmykker gjorde at hun skinte. Azara smalnet øynene. I kronen var det små gulldråper som dinglet for hver bevegelse, og annen slik latterlig mundur som kun var tilvirket for å fange til seg oppmerksomhet fra tåpelige mannspersoner. Det var for det meste hodepynten som hadde pådratt Azaras instinktive grådighet.

Nazhin hadde med seg det uavlatelige påhenget med venninner som lydig fulgte henne hvorenn hun gikk. Det bestod for det meste av unge piker i fjorten-femten års alderen, alle døtre av adelshusene som ennå ikke hadde blitt giftet bort. Man anså det som både uheldig og usømmelig at ugifte kvinner var i gifte kvinners selskap, all den tid en gift kvinne kan korrumpere den uskyldige. Siden alderen for ekteskap var så lav, medførte det at Azara og Nazhin raskt hadde gått tomt for interessant selskap annet enn sitt eget. Men når sant skal sies, hadde Nazhins eskapader bidratt med et ikke så rent lite innblikk inn i en modens kvinnes verden for Azara.

De løp hverandre i møte det siste stykket, og tok hverandre i hendene.

«Heiiiiii,» kvitret Azara mens farens ord hamret i bakhodet. Hun håpet det ikke klang for hult. Smilet hun presset fram fra svartsyken, var en smule anstrengt.

«Se på deg, så flott du er,» sa Nazhin. I neste øyeblikk ble Azara grepet inn i en voldsom omfavelse. Tilslutt dyttet Nazhin henne fra seg og betraktet henne nøye. «Dette er noe enhver mann vil krype for, tro du meg.»

«Vil jeg vite det?» sa Azara. Den knugende naturen hennes slapp endelig taket, og med et raskt blick godkjente hun nærværet til småjentene som stod der forhåpningsfullt som en fullstendig lydhor flokk. Det var en mengde ansikter som utgjorde hennes offisielle vennekrets, men som aldri ble tillat inn i hennes personlige sfære. Sant å si begynte den naiviteten som er i ungdom alt nå å irritere henne. Mykheten i unge ansikter vitnet om en sårbarhet hun aldri ville vedkjenne seg selv.

De ble stående slik en stund å sosialisere og fraternisere, først med høflige bemerkninger og lykkeønskninger, så med inngående oppmerksomhet mot hverandres personlige liv, selvsagt på en indirekte og fordekt måte. I et slikt selskap vil intellektuelle tema aldri forekomme, med mindre det å undergrave andre er en intellektuell beskjeftigelse. Etter å ha gitt en serie komplimenter for selv å ta seg bra ut og for å ironisere overfor de mer sårbare i flokken, tok hun et erfarent overblikk over de som var rundt seg.

Azara fikk øye på niesen til Dumuzid. Ansiktet hennes var fritatt all hjertelighet, og det var tydelig hun var der ene og alene fordi det var en plikt. Azara snudde demonstrativt ryggen til henne. Alle hadde jo hørt om det skammelige som var skjedd, og det var rett og slett noe hun ikke ville assosiere seg selv med. Skammen kunne jo smitte av på henne.

«Da sa hun det. Men da sa hun hva han hadde sagt. Og da var det at hun ikke fortalte om det. Men det fikk hun vite etterpå. Og alle kunne se at hun hadde det,» skvaldret en av jentungene entusiastisk og ble møtt med en perlende latter. Det var et av hovedpoengene som ble spikret inn mot en ikke tilstedeværende person.

Azara lo litt hun også, før hun så mot Nazhin og rullet med øynene. De var begge istand til å kontrollere denne flokken som de ville ved å sette agendaen, forme normative meninger, og bruke trusselen om ydmykelse og sosial ekskludering. Men sant å si kjedet det henne mer og mer.

«Kan jeg få spørre deg om noe? Jeg vet ikke helt om noe passer,» spurte hun Nazhin, som endelig fikk påskuddet til å bryte ut av flokken. De stilte seg for seg selv, og Azara fikk lettet det hun hadde på hjertet. Nazhin kastet hodet tilbake og lo ektefølt, som hun pleide å gjøre.

«Tro meg, hvis du går inn for det vil det være den letteste sak i verden å styre en hvilken som helst mann,» sa hun.

Nazhin hadde naturligvis gjort seg til familiens øyensten og midtpunkt, noe som innebar en stor grad av personlig frihet hun anvendte på en rekke felter i sitt personlige liv. I kombinasjon med et særdeles vinnende vesen var hun nesten alltid garantert å få viljen sin igjennom. Det Azara spurte om var en smal sak for henne.

«Enhver mann blir myk bare du tar ham i munnen. Men ikke gjør det for ofte. Han må skjønne at han må etterstrebe å føye deg,» hvisket hun konspiratorisk.

«Nazhin!» ropte Azara indignert. Noen i flokken så forvirret mot dem.

«Vel, det er sant, og noe enhver kvinne bør vite når hun gifter seg. Det var du som spurte,

ikke sant?» Azara nikket røblussende. «Og en ting til ...» Nazhin lente seg fram og hvisket noe i øret hennes. Det var i det store og hele så grovt at det fikk det til å svimle for henne.

De brukte lang tid for seg selv, for å demonstrere at de var viktigere enn alle de andre tilsammen, og da de kom tilbake hadde de ikke utvekslet noe nytt som de ikke hadde diskutert inn i de sene nattetimer, annet enn den siste grove detaljen, da. Azara ante at voksenverdenen rommet ting som var mye mer obskønt enn selv hun hadde hatt en mistanke om.

I utkanten av flokken ble Azara plutselig oppmerksom på Samireh. Hun var blitt ettertrykkelig ignorert siden hun var både en slave og rar, og satt for seg selv og stirret sørgmodig i sanden da Azara så på henne. Den bleke kua kunne vel bare ha det så godt når hun ikke forsøkte å være sosial, tenkte Azara lettere irritert.

Langt der borte så hun Sargon vinke henne til seg. Tiden var inne, og hjertet sank ned i brystet hennes. Hun fryktet det som skulle skje og visste at det ville markere slutten på ungdommen hennes. Det var farvann hun aldri mer skulle vandre i, som fra nå av alltid skulle være farget av tidens voksende skygge. De som så henne senere ville aldri gjette det, for hvem kan vel tro at skapningen som springer ut fra en kokong, ville lengte tilbake.

«Mine damer!» erklærte Azara høytidelig og forsøkte å unngå at stemmen sprakk opp i et hikst. Nazhin la en betryggende hånd på armen hennes. «Det ville glede meg om dere ville overvære min avskjed. Vennligst følg meg.» Hun løftet kjolen og gikk mot faren med hevet hode. Det var det nærmeste hun noensinne kom å hate ham.

Like bak henne kom Nazhin, klar til å støtte henne på alle vis, og etter det kom alle de vennene som egentlig ikke var venner.

«Rene rompeparaden,» sa Bahram, alltid klar til å være slibrig. Et stort følge med kvinner passerte forbi, selvsagt med behørig avstand til hæren. Sarratum og en svært attraktiv kvinne med sølvkrone førte dem an.

«Ved gudene, med så mange kvinner samlet på et sted blir nok minst en krig startet. Det burde være lover mot slikt,» sa Shabbata og avslørte en side som var minst like negativt innstilt til det annet kjønn, om enn på en annen måte.

Da så de det. Midt i mengden av kjoler og smykker var kvinnen Bahram hadde voldtatt. Om hun hadde snudd på hodet, ville hun ha sett rett i øynene på sin overgriper. Men om verden er rettferdig er det bare på grunn av tilfeldigheter, og det skjedde ikke. Hun hadde jo heller ikke sett ansiktet hans, og hvorfor skulle hun tenke på det hun foraktet over alt annet?

Det blir sagt at en pike av god familie aldri kan bli ydmyket, men det spørres om hun ville være enig i den vurderingen. Hun hadde sunket så drastisk i sosial status at familien hadde blitt lettet over å få henne trolovet med en simpel sut resi. Hvem kan vel si om det var en god skjebne eller ikke? Vinning kommer ofte forkledd som et nederlag, og det du tror er en seier er gjerne dine

fienders måte å blinde deg med ditt eget hovmod.

Ransin undret seg på hva som ville skje med henne. Om hun var heldig hadde hun sluppet å bli gravid, men det trengte slett ikke være tilfelle. En livmor trenger ikke kjærlighet for å bære frukt. Var det slik at hun fikk et barn, ville familien hennes mest sannsynlig kaste det i hundegården for å bli spist opp. Men skulle barnet få vokse opp, kunne det kanskje få utmerke seg for henne og hennes hus.

Det var noe bare hendelsene som lå i fremtiden kunne vise.

Azara skalv da denne grusomme guden som var faren løftet armen mot henne. Hun la den spede hånden sin på den harde neven, og han førte henne ut på eksersisplassen midt mellom forsamlingen av adelige og hæren som stod der oppstilt. De ble fulgt av en attendant, som stilte seg ved siden av dem med slangebanneret. Folkelig nok vendte han seg mot soldatene da han begynte å tale.

«Hør alle sammen! Hør! I dag er en gledens dag. Sjelden har vel verden sett en så vakker og verdig kvinne stå som brud. Hvem er det som har stått ved denne skjebnens terskel med større smykker enn henne? Hvem er det som har møtt sin ektemann med større ynde? Velsignet er hun blant Sinnis wardatu, velsignet er hun blant unge kvinner! Her ser dere hele herligheten til mitt hus! Hvilken kvinne skulle vel ikke ønske at hun stod der i hennes sted?»

Soldatene jublet til denne erklæringen av makt. Bruset fra mengden suste over dem. Azara holdt seg selvsikkert fast i farens neve.

«Stille!» Sargon hevet hånden brått, og jubelen ble kuttet tvert av. «Hvordan våger dere å feire dette? Med glede kommer sorg, og for meg er dette også en sorgens dag. Jeg vil at dere skal respektere at jeg sørger.» Han så på dem med lynende øyne.

Alle ble stående motløse, med en klar følelse av at de hadde gjort noe galt.

«Jeg vil at dere skal se på henne, se hva som er min høyeste glede i livet.»

Tusen par øyne festet seg på Azara. Det var første gang hun stod foran en så stor folkemengde, og hun kjente noe dypt inne i seg skjelve. Men ennå ville det ikke røre seg.

«Jeg var der da hun tok sine første stabbende fotsteg. Jeg var der da hun ytret sine første ord. Hun var en klossete skapning, snørrete og ofte til besvær.» Sargon så seg godlynt rundt og høstet litt hjertelig latter fra soldatene. «Lite visste jeg da hvordan hun skulle vokse og bli vakker, og lite visste jeg at hun skulle bli det eneste jeg hadde.» Han lot det siste synke inn.

Alle visste om kongehusets tragedie.

«Det er en mann uten hjerte som ikke gledes over å se sitt barn vokse opp. Det er en mann uten hjerte som uten videre sender fra seg det han elsker. Er jeg hjerteløs?»

«Nei!» ropte en av soldatene høyt.

Sargon smilte bistert og så seg rundt i mengden.

«Så hvorfor sender jeg henne fra meg? Jeg synes med meg selv at jeg er en usling som gjør dette. For jeg er en grådig mann, og vil gjerne ha alt dette for meg selv. Bare en som selv er far kan forstå den kjærligheten en mann har til sin datter. Det er det beste i meg jeg nå sender fra meg, og mine dager er tunge. Se på henne. Er hun ikke vakker? Ser dere ikke mitt tap?»

Et anerkjennende sukk gikk igjennom mengden til dette. Det var lett å appellere til soldatenes sentimentalitet, for alle kjente til disse følelsene.

Sargon så sorgtungt ned i bakken, før han hevet blikket mot dem med fornyet intensitet. «Jeg gjør det fordi jeg vil hennes beste. Sangen til en fanget fugl er sørgmodig, og jeg kan ikke holde henne fanget alle dager i hennes liv. Tiden er inne for at hun skal ta opp sine plikter. Og slik må jeg la henne fare av sted. Å gjøre noe annet ville gjøre meg til en ond mann. Tror dere at hun er verdig til å ta opp sine plikter?»

Sargon slapp hånden og tok noen steg fra henne. Hun stod nå alene mot mengdens blikk. «Vel er hun vakker. Vel er hun yndig. Vel har hun søtnet mine dager. Men kan jeg være sikker på at hun vil ære mitt hus? Hvordan kan jeg vite at hun ikke vil gjøre meg til skamme?»

Et åndefullt sus gikk gjennom folkemassen. Azara følte de kritiske blikkene på seg.

«Se på henne. Se på henne, ved gudene. Er hun verdig til å stå under slangene? Er hun verdig til å stå under mine Azag?» Han gestikulerte mot banneret.

Det ble bom stille, og Azara kjente hvordan knærne begynte å gi etter under henne.

«Hun er verdig!» ble det ropt fra adelsmennene. «Ja, verdig! Verdig!» ropte soldatene. De ville alle at Sargon skulle skjønne dette. Det var kanskje en teatralisk forestilling, men Azara opplevde den som ekte. Hun ville gjøre alt for å ære sin far, og selvransakelsen og skyldfølelsen var over henne som spøkelses. Det vistest.

«Er hun klar til å ta opp rollen som hustru med de forpliktelser og den sømmelighet ekteskapet bringer med seg? Er hun?» undret han seg.

For Azara var det tusen dommere som så på henne, og den største var hennes far. Leppene hennes begynte å dirre.

«Dere ser henne nå. Ser dere ikke at hun skjelver? Ser dere ikke at hun er redd, at hun frykter meg?» Han holdt begge hendene ut mot henne. «En kvinnes fremste dyd er lydighet til først sin far og så sin ektemann, og lydighet er hva hun har gitt meg. Hvorfor skulle hun ikke gjøre det samme til sin ektemann? Det at hun skjelver, betyr det ikke at hun er fryktsom for den store oppgave hun skal ta opp som representat for mitt hus? Det at hun er redd, betyr det ikke at hun også elsker meg? Er ikke det tegn på at hun er en dydig kvinne?»

«Jo! Jo! En god kvinne!» ropte soldatene. Hennes lydighet var klar for alle å se. «Hun er din verdige datter, konge!» lød stemmen til Majid. Sargon vendte hodet fra side til side, som for å få med seg hva folk sa.

«Ja! Dette er alle gode tegn. Men det er ikke nok. Det er rett og slett falskt. Ikke kan jeg stole på det!» sa Sargon, og et skuffet sukk suste gjennom rekkene med soldater. «For ...» Stemmen han syntes å synke til en hvisking. «Jeg kan ikke tro at hun er verdig. Det er noe jeg føler. Det er noe jeg vet.» Ansiktet ble forvridt og stemmen steg til et plutselig brøl. «Ikke verdig!» skingret stemmen hans. Konklusjonen gjorde at suset falt til bakken.

Azara kjente at hun ble nummen og en tåre falt ned kinnene. Hele hennes verden var blitt revet bort og hun stirret på noe langt borte. Han trakk det ut i langdrag. Stillheten var total, mens den ene tåren ble til mange og man kunne ane lyden da de falt til sanden. Synet var hjerteskjærende.

«Nei, jeg kan ikke tro hun verdig ...» sa han høyt for seg selv. «Når jeg vet at det ikke kan være annerledes. For hun er blod av mitt blod og bein av mine bein. Hun vil alltid være verdig! Til henne tilkjenner jeg min arv! Til henne tilkjenner jeg mitt hus!» Han gikk bort til henne, og røsket tak i håndleddet hennes. «HENNES RØST ER EN EKKO AV MIN EGEN STEMME. HENNES HÅND ER EN FORGRENING AV MIN EGEN. SJELEN HENNES STRØMMET NED FRA DE SAMME STJERNER. JEG VAR SÅ HELDIG AT JEG TOK HENNE IMOT. GI HENNE DERES HYLLEST, DERE SOM TJENER MEG!»

Han løftet hånden hennes over hodet, og jubelen eksploderte som et massivt tordenbrøl. Det bølget endeløst fram og tilbake mens hun gjemte hodet mot brystet hans og hulket høyt. Han hadde truffet godt. Man kan ikke være veltalende uten å overraske. Han prøvde å snakke igjen, men det var umulig å stagge jubelen som løftet seg som et stormhav i opprør. Tilslutt ga han opp og rettet oppmerksomheten mot datteren.

«Husk alltid hvem du er, Azara. Husk at du er min datter. Du får aldri mer tvile på deg selv. Det får bli en av mine siste gaver på en stund.» Han ble stygt redd for at han hadde sjokkert henne vel mye, for hun greide ikke å slutte å gråte. Med hånden på skulderen geleidet han henne bort til forsamlingen til jubelen fra soldatene, og overlot den skjelvende skikkelsen til Nazhin som kom løpende. Det var en dyp anklage i blikket rettet mot Sargon.

Det hadde gått vel langt, men Sargon ville at alle skulle se at hun var en datter av hans hus. Det ble gjort tegn, og med Majid i spissen kom de muskuløse slavene med bærestolen som skulle ta henne til Isin. Hun ristet bare på hodet.

«Jeg vil ikke gå ennå. Gi meg litt mer tid,» snufset hun.

Det ble gjort klar til den endelige avskjed. Den første var Alulim, som ga henne en broderlig klem. Det var en viss ironi i omfavnelsen da han klappet henne på skuldrene. Azara var altfor nært i slekt til at han likte henne, eller kunne føle seg tiltrukket av henne, men han ønsket fortsatt å ta henne til sin egen seng. Og siden han ikke fikk hennes gunst, ville det for egen makts skyld være logisk av ham å ønske hennes undergang, for da ville maktens steiner falle i hans to utstrakte hender, mest av seg selv. Men den instinktive serviliteten som gjorde ham til en god soldat, hindret

ham i å tenke slik.

«Hvis du blir mer følsom så renner du bort, kjære søskenbarn. Jeg håper du klarer deg godt,» sa han på agadisk og mente det. Det var som han skulle sende fra seg en søster. En han ikke hadde så mye til felles med, men som han fortsatt var forpliktet overfor.

Noe i Azara forstod at det var en farlig mann hun holdt i armene. På en måte hadde hun alltid forstått det, fra første gangen hun hadde kjent det beregnende mørke blikket over seg da hun satt for seg selv og lekte. Hans styrke lå i en uvanlig listighet, brennende ambisjon og en servil lydighet til de som var hans overherrer. Selv syntes hun Alulim også var pedantisk, dogmatisk og kjedelig. Det var ingen lek i ham, og han smøg seg gjennom livet som en ørkenrev.

En liten folkemengde presset på for å komme med sine lykkeønskninger. Det var Elulus formelle håndtrykk, og Nanniyas forståelsesfulle blick i bakgrunnen. Azara forsøkte å tørke tårene som best hun kunne.

«Du får ha det så riktig bra da,» sa Elulu. Det var nesten som han ønsket henne en god dag videre. Som vanlig var mannen helt ute av stand til å skape et følelsesmessig engasjement i andre mennesker. Azara var like høflig og genuin tilbake. Hun skulle bare ha visst hva som levde innenfor, men det var han for klok til å vise henne.

«Ha det bra nå, kjerring!» mumlet Puzur i forbifarten, før hun stod overfor Dumuzid. «Jeg takler ikke all denne grininga,» sa Puzur da han trodde han var utenfor hørevidde.

«Jeg er stolt av å si at du er en datter av denne byen. I Sumer blir alle ting foredlet, selv agadiere,» sa Dumuzid og blunket til henne.

«Det går kanskje den andre veien med dere sanne innfødte?» snufset Azara og smilte. Dumuzid svarte at noen ganger går det an å lure. Den neste i den lange rekken var Nanniya.

«Kvinnen er vakrere enn mannen, og derfor blir kvinnen straffet med et vanskeligere liv. Men jeg er sikker på at din skjebne hviler på gode stjerner. På et eller annet vis kommer ting til å falle på plass,» sa han og så lenge på henne. Nanniya var veltalende og forfinet i sin væremåte, og ikke fullt så grovkantet som det var vanlig for menn å være. Azara likte ham for det.

Resten av flokken tok farvel med henne gjennom en uklar tåke av smilende ansikter og lykkeønskninger. Til sist var det bare guvernanten hennes igjen blant de eldre, som kom med et par strenge formaninger. Så var det resten av kvinnene sin tur, alt gikk etter stand, rang, kjønn og alder. Det var tydelig at Nazhin brant etter å slippe til. Azara sa noen fine ord til flokken med venninner, før Nazhin kom og låste dem inn i den private lille verdenen de hadde hatt sammen for siste gang.

«Husk hva du har lovet. Husk det!» sa Nazhin og hevet pekefingeren advarende. «Jeg forventer at du har kontroll på den fyren, og at du sender rapporter om det i skriftsylindere som er lukket for alle andre enn meg. Bare husk det jeg har lært deg nå!»

Azara nikket lydig. Bortsett fra den formelle underdanigheten som var avkrevd av henne

overfor patrialkalske autoriteter, hadde Nazhin vært den eneste hun hadde tillat seg selv å være underkastet. Det sa litt av hvert om kravene det kvinnemennesket kunne stille.

«Huff, se på meg. Jeg må jo være et fryktelig syn,» smilte Azara til Nazhin med røde øyne. Kalken i ansiktet hadde mest blitt skyllet vekk for tårers ferd.

«Tvert imot. En kvinne skal være en kvinne av kjøtt og blod, ikke en pyntedukke. At du viser at du er levende, er bare en fordel,» svarte Nazhin. «Uansett skal barna våre leke sammen, så du får flytte tilbake hit igjen. De må jo bli vant til hverandre. Du får passe på å få deg en datter først, så min sønn kan gifte seg med henne.»

«Jasså, er det sånn du har tenkt det?» Øynene til Azara smalnet seg inkvisitorisk. Nazhin fikk det nesten til å høres ut som en selvfølge at Akkad ville kaste til side alle politiske hensyn og alliere seg med hus Mari, ene og alene fordi det var hennes ønske. «Jeg foretrekker nok at min sønn knuller din datter. Så får jeg tatt igjen,» sa Azara og hevet hodet utfordrende.

Øynene til Nazhin ble mørke.

«Om det er slikt stilt, er det nok sønnen din som blir knullet så han aldri kommer seg mer,» sa Nazhin alvorlig.

Azara skulle til å åpne munnen og si noe veldig lite pent, for hun ville ikke ha på seg at hun ville få en så lite mandig sønn. Men i neste øyeblikk ble hun fanget i en knusende omfavnelse.

Over skulderen til Nazhin fikk hun øye på Samireh, som hadde resignert fullstendig. Konfrontert med alle blikkene rettet mot det honninggule håret, hadde hun satt seg rett ned i sanden og blitt der, mens hun ventet på at noen skulle anerkjenne henne nok til å forlange noe. Av og til gikk adelsmennene forbi og så måpende ned på henne.

«Og du din lille latsabb får se til å være dyktig pike!» kjeftet Azara. «Jeg har fått Nazhin til å love å pryle deg om du ikke oppfører deg eksemplarisk. Ja, bare såvidt du vet det, altså!»

Samireh løftet hodet mot tiraden, før hun så sørgmodig ned i bakken igjen.

«Jeg skal ta meg av hun der,» hvisket Nazhin.

«Det håper jeg da. Det skulle ta seg dårlig ut om hun ble så sjefete at du blir en slave i ditt eget hus,» lo Azara. «Bare sett henne på plass en gang i uken.» Hun så på den triste skikkelsen, og bestemte seg for å ta en litt mildere tone. «Vel, ha det bra, Samireh. Husk på det jeg har lært deg, og vær lydige, så slipper vi noe tull.»

«Farvel, frue Azara,» svarte Samireh, som hun pent var nødt til den direkte henvendelsen. Egentlig visste de begge at det var tomme ord, og at Nazhin var for utålmodig til å lære bort flere skriftegn.

«Jeg tror tiden er inne,» sa Nazhin og dyttet henne fra seg. «Han vil snakke med deg. Gå nå!» Azara snudde seg og ble konfrontert med faren. Han nikket mot et sted hvor de kunne stå for seg selv. De grå øynene betraktet henne nøye.

«Dette får bli farvel. Men jeg har noe å si deg først.»

«Jeg lytter far.»

«For det første, jeg vil ikke risikere noen prosesjon gjennom byen. Stemningen er spent nok som den er. Jeg vil ikke at synet av pomp og prakt i disse tider med fattigdom skal provosere det som i verste fall kan bli betydelige opptøyer. Vi som agadiere er nå upopulære, og vi vil ikke påminne andre om akkurat det. Istedet for å marsjere ned hovedgaten til de store babu, hovedportene, skal dere dra ut gjennom kardinalpunktet mot nord. Porten der er bred nok for det meste, og jeg kan se dere fra palasset.»

«Min mor ble tatt imot av jublende masser da hun først kom til byen som brud. Er jeg så mye dårligere enn henne når jeg forlater mitt barndomshjem?» sa Azara stille

«Azara,» sa Sargon innstendig. «Det er ikke deg, det er politisk. De skal juble for deg en dag, det lover jeg deg. Men akkurat nå tillater ikke omstendighetene det, og du vet hva jeg mener om det å avpasse seg omstendigheter.»

«Om å ligge lavt, mener du?» Hun så blikket hans. «Javel, far. Det er nok for det beste,» sa hun og så ned. Det var umulig ikke å oppdage at skuffelsen satte litt preg på stemmen hennes. Hun var æreskjær nok til å ville sole seg i andres beundring.

«Jeg vet hvem du er Azara. Jeg vet HVA du er. Tro ikke at din gamle far har blitt senil ennå. Den du er blant disse menneskene ...» Han gjorde et sveip med armen. «Er helt forskjellig fra det du har boende inni deg. Disse smilene, denne manøvreringen, ingenting av det lurert egentlig meg.»

«Pa-pa ...» sa Azara og kjente tårene presse på igjen.

«Noen menn har innsikt. Noen har styrke og andre har grusomhet. Du har alt dette i deg, ja du er jo verre enn selv meg. Derfor vil jeg forsikre meg om noe.»

«Jeg er din trofaste datter, far. Jeg skal gjøre alt du vil,» sa Azara og neide.

«Akkurat det har jeg aldri tvilt på. Ikke når det teller. Hør her, jeg har telt leirtavlene som lister opp hendelser hvert år som har gått siden jeg ble født. De har blitt mange etterhvert, en stor stabel. Jeg har telt førtisju av dem.» Han lot akkurat det synke inn.

«Hvorfor er det så viktig, pa-pa?» spurte Azara, selv om hun egentlig visste svaret.

«Jeg har sett dem komme, og jeg har sett dem gå. Noen av dem med stille verdighet, noen sprellende og byksende til det siste. Mange av de jeg vokste opp med har forlenget funnet graven. Om tretten år er jeg seksti, og da er en mann utgammel. For gammel til å lede militærkampanjer. Gudea måtte overlate både det og kongemakten til sin sønn da han nådde den alderen. De er heldige, de som lever så lenge.»

«Du kan vel slå dem i hodet selv om du har noen grå hår på pannen,» sa Azara.

«Jeg kan slå folk over fingrene med stokken min, kanskje. Det er vanskelig å skyte med buen når øyet blir fylt med melk. Det er vanskelig å styre hesten om hånden ikke er stødig. Og det

er vanskelig å trøske spydet ned halsen på noen om ikke armen er sterk. Men jeg skal være fornøyd om jeg får bli gammel og løfte barnebarna på fanget. Det kan hende at jeg er borte før sønnene dine er voksne, og da er det du som må råde. Det er viktig for meg at du kommer til å råde vel over både dem og den arven jeg etterlater meg.»

Azara kjente den voksende følelsen av tvil isne til i brystet. Han snakket om hennes største frykt, og visste det.

«Du får ikke si slikt, hører du! Du får ikke!» Azara tok et steg mot ham og slo spontant knyttneven i brystet på ham. «Om du blir borte, dør jeg. Du er den eneste jeg har.»

«Ingen flamme brenner evig, og ingen får være en mann for bestandig. Før eller siden slukker alt, og vi synker tilbake til jorden. Når jeg blir borte, når enn det skjer, kommer du til å ha din ektemann og dine barn.»

«Nei!» skrek Azara.

Han ignorerte henne.

«Og da skal du begrave meg som en verdig kvinne. Lov meg det.»

«Javel da. N-når du blir mange og åtti år skal jeg begrave deg. Men inntil da skal du være her. Det skal du!» sa Azara og så utfordrende på ham. Hun var klar til å gå til angrep på den minste protest mot dette utsagnet.

«Seksti eller åtti, så lenge som mulig!» Han slo ut med armene. «Jeg har god helse, for det meste, så du skal ikke uroe deg. Men du har godt av å vite ting, uansett. Om du ikke må råde på egenhånd, er det du som skal oppdra sønnene dine, ja og døtrene som skal velsigne dette huset.»

«Så da skal jeg høre på deg fordi jeg skal oppdra dem, ikke fordi du har tenkt å ... å bare gå fra meg!» sa Azara.

Sargon smilte skjevt til henne.

«Så lytt da, og lytt vel. Forestill deg at dine drifter er to hester som du styrer fra en vogn. Den ene er lyster og begjær, den andre er mot og vilje. Du må få begge til å lystre. Uten vilje vil dine lyster aldri føre deg noe steds, du vil bare leve fra øyeblikk til øyeblikk som en tanketom flue. Og uten å begjære vil ikke all verdens mot hjelpe deg, for det vil ikke være noe der å kjempe for. Du, fornuften må styre, slik at de drar i samme retning. Kun når man kan styre begge disse hestene, er et menneske helt.»

«Dine hester er sterke Azara, men den ildrøde som er dine følelser, er den villeste. Du må passe på at den ikke løper løpsk med deg. Hold den alltid i tømmene. Ellers tør jeg ikke tenke på hva som vil skje. Du må alltid, alltid mestre dine følelser, lov meg det. Og du må lære dine barn til å gjøre det samme. Dere må aldri la raseri, hovmod, hat og hevn, det som kommer så lett til oss, ta overhånd. Vær rettfærdige, balanserte og avmålte. Fornuften er det viktigste. Det er i fornuften alle dyder bor. La vognføreren styre. Og bruk styrken som viljen og motet har, for å hjelpe deg mot

brannen i dine følelser.»

«Jeg er enig i at fornuften er det viktigste, pa-pa. Men bare om den er sann. Det er mange som bygger opp falske dyder, og tror de er rettferdige når de egentlig er like ille som vanlige folk. Man kan ikke kjempe mot verden, bare bli som den. Det har du selv sagt.»

«Ja, det har jeg,» brummet Sargon.

«Selv om man ikke skal la seg styre av følelser, er de bestandig riktige. Fornuften kan ta feil. Ja, jo klokere en mann er, jo mer feil kan han ta, slik som Majid. Har følelsene dine noensinne løyet til deg? De er din sanne stemme, selve livet som snakker til deg om det som er rett og galt.

Følelsene er den hesten som sørger for at du styrer i riktig retning.»

Sargon var genuint sjokkert.

«Noen ganger tror jeg han bor i deg. At han ikke helt har forlatt meg,» sa han, før han ristet på hodet. Hun skulle til å spørre hvem han mente. «Stakkars deg, mitt barn, som har slike store tanker. Av og til skulle jeg ønske at du bare var opptatt av å kjemme håret og gå i selskaper, slik som de fleste andre kvinner, men da hadde du neppe vært min datter og kommet ut av din mor.»

«Det er din skyld at du skapte meg,» sa Azara. «Gudene tar æren fra menneskene de har skapt, og du tar æren fra det jeg gjør.»

«Kanskje det.» Han gikk fram til henne og la hånden på skulderen hennes. «Jeg kjenner menns tvil og tanker. Det står skrevet i ansiktene deres. Jeg kjenner hendene deres ut fra de gjerninger de har gjort. Jeg kjenner hjertene deres av barn de har fostret, av hvordan de spiller og hvordan de ler. Slik er også du. Tvil aldri på din dømmekraft, datter. Den er din fremste gave. Men vakt deg for kimen som er i ditt eget hjerte. Synk ikke for dypt i deg selv. Ikke bli som ...»

Stemmen ble kvalt i halsen, og han ble stille. Hun turte ikke å si noe etter det. Etter en lang stillhet ristet han på hodet.

«I politikken,» sa han. «Husk at dine venner er de som har gjort deg godt, ikke de du har gjort godt mot. Dine fiender er de som gjør deg ondt, ikke de du gjør ondt mot. Mange mennesker vil lyde deg bare du skader dem nok. Du må alltid kunne skade og skremme selv dine venner. Men du må alltid frykte dem.»

Han fortsatte: «Vi frykter de vi har skadet, for de kan søke å hevne seg. En hersker må frykte folket, like mye som herskere han ligger i krig med fra andre land. For ved å være herskere skader vi folket automatisk. Slik er herredømmets natur. Du må også vite at mange vil ønske å innnynde seg deg for å komme nært deg, så de kan slå til når du ikke ser. Men jeg vet at du kan gjennomskue slike. Se på meg, hva er jeg?»

«En kongers konge,» sa Azara med fanatismen lysende ut øynene.

«Bare enn konge nå. En leder blant mange. Når skal Inanna gi oss den kronen hun lovet? Du skal vite, Azara, at en leder må være alles forbilde, men ingens venn. Han må være i stand til å ofre

alle og enhver av sine menn. En leder må alltid ta flertallets parti, selv når han er uenig. Han må være som et speilblankt vann på overflaten, hvor bare det mest populære gir gjenskinn, men under skal han skjule sine dyp. Se her, på alle soldatene mine.»

Han sveipet hånden ut. «Jeg ville drepe hver og en av dem, jeg ville ofre Majid, Haphura, alle adelsmennene, ja selv de små venninnene dine, om det kunne gi deg lykke. Det er hva som bor under min overflate.»

«Jeg ville ofre meg for deg,» sa hun.

«Det forbyr jeg. Husk nå, at jeg vil alltid støtte og beskytte deg. Om det er noe, så gi meg bud. I årene før jeg er seksti, så langt jeg har lovet å leve, skal du og jeg arbeide sammen for fremtiden. Du vet at jeg har gitt deg ting som ingen annen kvinne har fått røre. Der ungpiker blir satt til å lære og veve og sy, å sitte stille og være yndige, der har jeg gitt deg friheten til å gå i din egen retning. Jeg har gitt deg læremestere som Majid og Heduanna og Hedayata, som har lært deg om skrift og prinsippene. Jeg har gitt deg innsikt og klokskap. Alt jeg krever til gjengjeld er at du bruker det.»

Det var første gangen han ga en forklaring på oppveksten hennes. Hun hadde visst ting var annerledes med henne, det var en grunn til at tankene hennes gikk lengre og søkte dypere enn de til Nazhin, ja selv skriftlærde menn. Han ga henne sannheten om hennes liv så langt. Bare gode foreldre gjør det. Den ene gangen hun hadde forsøkt å sy hadde hun stukket seg i fingeret, og kastet tøystykket på tvers av rommet i raseri. Etterpå hadde hun med tårers argumentasjon fått Sargon til å love at hun aldri ville trenge å røre en synål igjen. Han hadde gått med på det, uten å spørre hvorfor.

«Som medgift får du med deg femtusen shekler i sølv, samt kronen din og alle smykkene dine. Du får bruke dem klokt, for offisielt sett er det de eneste pengene du vil ha resten av livet, slik det er for en vanlig kvinne. Selvsagt, jeg kommer til å gi deg mer om du skulle trenge det, og jeg håper også at din husband kan gjøre seg den umake å forsørge mer enn kun føden din. Om han våger seg til å bruke dine penger, kommer jeg personlig opp dit og kverker ham.»

«Men pa-pa da,» irettesatte Azara strengt.

«Beklager. Du vet hvordan det er med disse unge svi ... svirrebrødrene.» Spesielt når de ligger med din datter, tenkte Sargon mens han så på det oppgitte ansiktet. «Det er en god mann, og jeg har ingen grunn til å tro at han ikke vil behandle deg bra. Han kommer til å opptre med godhet og verdighet overfor deg.»

«Det er nok best for ham det,» filosoferte Azara.

De trengte ikke gå i flere detaljer.

«Din mor er ikke her, men du skal likevel arve noe fra henne. Hun ville ønske at du skulle ha denne.» Pekefingret og tommelen hans formet en stor «O,» og mellom dem var et lite halvsmykke formet som et måneskip, den farkosten Nanna for over nattehimmelen med. Det var

laget i lapis lazuli, og imiterte det spøkelsesaktige blå skjæret som månen av og til kunne få når den lå veltet på siden over ørkenen.

«Det er vakkert,» sa Azara. «Men også så fremmed og hedensk. Tenk å dyrke månen.»

«Hadde hun vært her, ville du fått deg en smell for å kalle henne hedensk. Hun var jo fra Ur, og der dyrker de måneguden Nanna som hovedgud. Han er like viktig som An her til lands, og Inanna som er hovedbeskytteren av vårt hus. Dessuten er ikke månen Nanna, men båten han farer rundt med når han skal hjelpe sin sønn Utu opp fra underverdenen.»

«Det vet jeg vel,» sa Azara. «Fremmedaktig er det, iallfall. Men jeg skal bære smykket med meg. Kanskje kan jeg få Nanna til å hente tak i sin datter Inanna, slik at hun kan oppfylle skjebnen til vårt hus.» Hun plasserte det merkelige smykket på brystet, sammen med alt gullet som allerede hang der.

«Disse,» sa Sargon for å avbryte de religiøse betraktningene, og knipset med fingrene. Han skiftet til sumerisk. «Disse er mennene som skal eskortere deg som mine mest betroede. Jeg har mange menn under meg, men disse regner jeg for å være de beste, uavhengig av hvilke kvaliteter de ellers skulle ha.»

På signal trådte Majid og Haphura ut av mengden, og stilte seg ved hver skulder til Azara.

«Majid er den som snakker på mine vegne, alt har jeg avtalt med ham, og ordene hans kommer fra mine lepper. Han er også din nærmeste livvakt. Den skade som blir påført deg, skal også påføres hans familie.»

«Slik er det,» nikket Majid. «En god og rettferdig ordening.»

«Da får vi endelig håpe jeg ikke brenner en negl,» sa Azara, men ingen så humoren i det.

«Haphura er min diplomat og min statsviter. Han skal påse at Uruks interesser alltid blir ivaretatt, selv på de mest subtile måter som kanskje går Majid forbi. Alle avgjørelser skal rådføres og godkjennes av ham. Den dagen han tar en dårlig avgjørelse, er hans tjenestetid forbi, og om han skulle ta en elendig avgjørelse, er hans levetid ganske enkelt eliminert. Men det kommer aldri til å skje en mann med så mye innsikt ... især i sine egne interesser.»

«Nåh, er du fornøyd med indoktrineringen?» snøftet Haphura. «Det er bortkastet tid, spør du meg. Kvinnen når jo uansett sitt fulle intellektuelle potensiale ved tolvårsalderen, så det er nyttesløst å forsøke og lære henne noe utover det hun kan fatte da. Men om hun kan forstå lydighet til sin ektemann, er mye oppnådd.»

«Uruks interesser blir ikke best ivaretatt av en fra Isin. Det må Azara selv sørge for,» sa Sargon. «Og din forakt for kvinner går for dypt til å være bare rasjonell.»

Haphura ble stille mens de svarte øynene glitret mot dem. Det var i slike øyeblikk han var på sitt farligste, men Azara visste også at Sargon hadde kontroll på et av sine dødeligste våpen. Ellers ville han ikke vært konge. Det vil si, en levende konge.

«Så, dette er farvel.»

Disse siste ordene rev noe løs fra Azara, og hun kastet seg inn i armene hans. Det var nå det skjedde. Det var nå det begynte. Slik som han ikke hadde blitt fornærmet ved at hun var til besvær som liten, ble han heller ikke fornærmet over snørret og tårene som kom. Han lot henne få litt tid, før han grep et fast tak rundt skuldrene hennes og skjøv henne fra seg.

«Vis meg den verdigheten som du må utvise for verden fra nå av. Når du går til bærestolen, ikke se deg tilbake, og ikke kom løpende med gråt. Du er voksen nå, og du er ikke lenger avhengig av meg. Gå, og måtte syv guders velsigners falle over deg og gi deg Neperdu. Måtte du ha lykke.»

Hun ga ham et forskremt blikk, før hun snudde seg mekanisk. Så begynte hun å gå mot bærestolen med Majid på sin side, og alles øyne hvilte på henne. All øvelsen slo inn, og hun førte seg med hevet hode og skuldrene skutt tilbake, slik det sømmer seg for en høybåren kvinne. Hun rev forhenget av flax til side, og klatret ombord i den spesialbygde bærestolen som skulle ta henne til Isin. Åtte bærere stod klar til å bære den tunge kontrapsjonen, og forhindre at hun måtte gå et eneste skritt på veien.

«Husk Sarratum, jeg er med deg alle dager inntil mitt livs ende. Kall på min beskyttelse og den er der, væpnet og klar med denne øksen.» Majid pekte ned mot våpenet som hang ved hoften.» Denne gangen skulle han holde løftet sitt, det var hans måte å hevne seg på fortiden.

Hun ble derimot svært oppgitt over menn og deres hang til å måle alt med våpen. Det hun kunne trenge var en vennlig stemme og en vennlig hånd.

«Takk, Majid. H-hvor er tjenestepiken som jeg sendte. Hun sa hun skulle komme!» utbrøt hun panikkslagent.

«Hun er her,» sa Majid. «Et lite kvinnemenneske presset seg forbi ham med en bylt av lerret i hendene. Azara tok den fra henne.

«Fikk du pakket alt? Si at du fikk pakket alt jeg ba deg om!» sa hun med en plutselig desperasjon.

«Det gjorde jeg, Sarratum,» sa tjenestepiken og neide. Hun var en av dem som gjorde det de sa de skulle gjøre, og Azara tillot en bekymring å oppløses i det kaotiske følelseslivet.

«Jeg kommer til å ri i fronten av følget på stridsvognen, Sarratum. Om det er noe, bare send bud på meg.»

«Godt, Majid. Du har tillatelse til å gå nå.»

Majid bukket og bega seg til hestene og kjerra som ventet. Den brede formen hans forsvant vekk fra forhenget, slik at det falt tilbake og etterlot henne i en sval skygge. Hånden hennes grep forhenget fort og åpnet det igjen. Sollyset sev inn, sammen med bildet av faren. Han hevet hånden i hilsen til henne. Litt bortenfor stod Nazhin og viftet med et lommetørkle som hun innimellom tørket bort tårer med. Azara vinket tilbake.

«Alaku du! Gå, dere kan gå!» ropte Sargon.

Befalingen ble tatt opp i en kakafoni av kommandorop og skrikende stemmer. Det var ingen liten ting å organisere en hærstyrke på tusen mann med alt utstyret de bar med seg, for ikke å snakke om baggasjetøyet som fulgte etter i en minst like lang linje med nedlessete esler. Langsomt, ganske langsomt ble det orden på rekkene. Plutselig ble hun heist opp fra bakken, men det skjedde på en forsiktig måte slik at hennes kongelige bakende ikke skulle bli fornærmet verken på oppturen eller nedfarten. Hendene hennes fant lerretet, som hun rullet ut. Blant alle de tingene som var hennes mest personlige eiendeler, fant hun det hun lette etter.

«Jeg skal gjøre deg stolt far,» sa hun og kysset den lille statuetten på hodet. Det var en fetich i ordets rette betydning, noe som hun dyrket. Det var en nøytralt utseende mannsfigur skåret ut i alabastertre, med kroppen rett og hendene ned. På hodet hadde den tegnet på kongelig verdighet, luen med stoppede kanter rundt hele hodet. Den forestilte Sargon, hennes far.

Da bærestolen satte i bevegelse med de gyngende bevegelsene som ellers bare finnes på havet, så hun ut for siste gang. Han var der ennå, rak og fortsatt sterk. Sargon veivet hånden over hodet et par ganger og snudde seg. Hun brukte all sin betydelige tankekraft på å brenne det bildet fast i minnet, og det skulle bli værende der for alltid, den lille bevegelsen av noen som går vekk fra deg.

Azara slapp forhenget, men før det falt på plass fikk hun i et glimt se skikkelsen av Nazhin, som grep tak i håndleddet til Samireh og røsket henne opp på bena. Pikebarnet fikk en fik over munnen med flat hånd, før den svale skyggen senket seg over avlukket. Azara så seg rundt.

Det var to benker overfor hverandre, alle dekket med vevde matter og myke puter. Her var et fat med delikatesser, og både vann og vin hun kunne forsyne seg med. Det var også beholdere for mer private anliggender. Hun smilte for seg selv, før neven hennes knyttet seg og smalt inn i karmen så det sang. Heldigvis hørte ingen det beskjedne smellet under den takfaste rytmen til de marsjerende føttene. For første gang i livet ønsket Azara at hun var blitt født inn i en fattig familie. Hun gjemte ansiktet og gråt.

Utenfor begynte trommen å slå takten til en spydenes vegg i kamp, og tusen stemmer begynte å synge på en urgammel kamphymne. Det var en sang om mot og styrke, ære og enhet. Hun hadde aldri hørt slike sanger før, men den fylte henne med en følelse som alltid hadde vært der.

De store kolonnene var i marsj. Majid ledet dem an. Han stod under den svale skyggen til parasollen som var montert på den bronsebeslåtte stridsvognen, og fikk de utålmodige hestene til å nøye seg med å gå i sakte gange. De kraftige armene holdt hardt om tøylene, akkurat på samme måte som han kontrollerte stoltheten av å være herre over så mange. Det passet godt for den stoiske roen som var typisk for sumerere, til forskjell fra de mer ildfulle personlighetene som stammet fra

Agade eller andre semittiske bakevjer. De ville nesten garantert ha sluppet hestene løs i dundrende trav, så vinden blåste i håret og du fikk tårer i øynene. Barnestreker og ufundert hovmod, kalte han det!

Bak Majid trampet mennene etter i rekker på to og to, med stolte spyd og skjold, mens Azaras bærestol var i midten. Før det mindre glamorøse baggasjetøget begynte, var det et lite mellomrom hvor Sukkalum Haphura var omgitt av sine livvakter, der han satt svært så ukomfortabelt på et esel. De store ørene til dyret hang ned, og det var ikke godt å si hvem som hadde det mest ille, ham eller eselet. Dyret så i det minste ut til å ha forsonet seg med sin vanskjebne, i motsetning til sin frustrerte rytter.

Opptøget passerte forbi de øverste delene av byen som lå i skygget av palasset. Her var boligene til kongens tjenere, alt fra byråkrater til håndverkere han hadde spesielt bruk for. De hvitkalkede byggene var ikke spesielt store eller pragende, alt var bygget for funksjonalitet. Her trakk de seg tilbake med sin familie i et lukket samfunn når den lange arbeidsdagen var over. Det var et velordnet strøk som passet best for de som ikke hadde ambisjoner over det som strengt tatt var sunt for dem, men beboerne kunne fort nok byttes ut. Sargon så strengt på latskap eller inkompetanse. Da ble boligene tømt for innhold og åpnet for nye og mer vellykkede familier.

En elev skulle arbeide hardt for å få en såpass ledende rolle i forvaltningen, eller svært rike foreldre som likte å bruke av pengene sine for å bestikke de tildels voldelige lærerne. Elever ble ofte banket opp for å snakke i utide, eller for å være til sjeanse ved å henge i gatene. Men alle håpet i hemmelighet at deres prestasjoner ville være nok til å stige i gradene. Plassen til en dyktig skriver vil være prominent. På høyre hånd lå et stort vannbasseng, brakk for alt annet enn illeluktende mudder.

Der fremme ble portene skjøvet åpne av tyve svettende menn. De måtte stampe hard med bena i jorden for å flyte på de massive bronsedørene, og en av dem lente seg med ryggen mot døren mens han skjøv i fra. Den strenge masken til Majid tilsa at slik ubehjelpelighet slett ikke hadde vært vanlig i hans ungdom. Det ble sagt at Gilgamesh hadde åpnet slike porter alene etter at han hadde gjort seg ferdig med å fare over alle byens koner og døtre og ville være i fred. Det fantes rett og slett ikke slike menn lengre, og godt var det, mente noen. Byens menn slapp iallfall å klage til gudene sine over det å ha en altfor sterk konge. Livet kunne være ille nok, og det blir verre jo mer du blir hersket over. Under sang og under taktfaste trommeslag, satte de i marsj igjen.

Sangen til soldatene var monoton som livene deres, den bar i seg et minne om det slitet og den sorgen som strakte seg generasjoner tilbake. Hver generasjon la bare nye vers med møye på de gamle. Plutselig, som på kommando, ble sangen forstummet, og trommene døde vekk. Bare en stillestående mumling var igjen. Ransin strakte hals for å se hva som foregikk, men fikk bare med seg at mennene gikk med bøyde hoder der framme. Skyggen til porten passerte forbi ansiktet, sammen

med gapet til et demonansikt som så ut til å være laget av tarmen.

«Det kalles orden,» sa Haphura. Ansiktet hans var et smil.

Ransin så bare forvirret på ham. Det at folk gløttet seg over skulderen fikk Ransin til å løfte blikket bak seg. Så så han det, og magen knøt seg med en gang. Fra murene hang menneskekropper som monumenter av morbid livløshet bare en gal kunstner kunne ha tenkt ut. Kroppene var svarte av råte, og svaïet langsomt frem og tilbake der de var festet til hamptau. Ingen av kadavrene hadde hode. Det måtte være nesten hundre av dem. Kraften og skjønnheten i de gyldne murene stod i kontrast til de ulike gradene av oppløsning og dekomposisjon som hang der med utstrakte ben og armer.

«Stakkars jævlere,» mumlet Shabbata. «Til og med hunder blir begravet på søppelhaugen utenfor byen. Er disse mindre verdte?»

«Kanskje du bør søke audiens hos kongen og spørre ham om det? Det er på hans befaling de ble heist opp. Når det gjelder lave mennesker kan hodet falle av om de prøver å tenke for mye,» sa Haphura. «Eller kanskje er det slik at de ikke mistet hodet, men kroppen. Et hode som deres er uansett ikke mye å miste.»

«Bare det ikke er meg som henger der og dingler,» sa Ransin gjennom sammenbite tenner. Det var livsholdningen hans han uttrykte.

«Man kan så si. Et vanlig utsagn, som jeg faktisk vil gi min uforbeholdne tilslutning til,» innrømmet Haphura.

Mennene gikk i en tynget marsj, her kom selv deres sanger til kort. Det ble stillestående ristet på hodet. Det ble stillestående godtatt. Dem. Men ikke meg. Bare ikke meg.

Det lille mysteriet med manglende hoder ble snart nok brakt til klarhet. På begge sider av den hardstampede veien var det plassert en skog av hoder på stake. Stanken var nesten like uutholdelig som synet av de fete insektene der de surret rundt og av og til kravlet inn i ører og øynehulinger hvor innholdet tørt ut. Man kunne kjenne igjen ansiktstrekkene hos noen.

«Fremmede djevlere. De kan ikke drepe alle seksti tusen av oss,» sa Shabbata harmdirrende og brydde seg slett ikke om hvem som hørte ham. Det var så mange borgere Uruk hadde, så de som mente å ha greie på slik. Noen av soldatene snudde seg, men var for kloke til å gi sitt bifall.

«Det er sikkert bare du adelsstøyt som har hatt et humør like urent som menstruasjonen hennes,» gliste Bahram. «Jeg liker henne. Du hadde flaks idag, gutt,» sa han og nikket mot Ransin.

Bahram var egentlig litt forvirret. Han kunne plyndre og voldta. Men tross alt etterlot han alle de han ikke nedkjempet i live. Dette var systematisk mord, kaldt og upersonlig og satt til allmen beskuelse. Her var noe han kunne lære av. Han var slutt nok til å skjønne at styrken hans bare kunne holde ham flytende så lenge. Han ville lære seg kløkt, og beundret derfor det han bevitnet av agadierne.

«Pisket, flådd, stukket ned. Hva som helst for dette huset Akkad. Inanna gråter for sitt folk. Ve den dagen de tok herredømmet. Hun er et monster, Sargons datter, sprunget ut fra gapet til en kronet demon. De kommer til å bli vårt endelikt.» Shabbatas dramatiske vesen fikk utslag.

«Det ser ut som de prøver,» sa Ransin.

Han fikk et slag i hodet av pinnen Haphura brukte som ridepisk.

«Ikke vær så infantilt latterlige, takk. Kan dere ingenting om verden? Noen hundre døde fra og til gjør ingen forskjell. Selv horene deres avler jo det antallet hver eneste måned. Og de døde er ikke lønnsomme. Hvem vil vel herske over en verden av lik? Du får ingen skatter av de døde, ingen lovsanger og ingen militærtjeneste. Nei, de vil ikke drepe sumererne. De vil herske over dere og gjøre dere til slaver. Var det før i tiden ble byene deres gjort flate som ørkenen, men nå har de tatt til vettet.»

Han så seg rundt på soldatene som overhørte samtalen. «Enhver gjør godt i å vite sin plass. Konen under sin husbands fot, og soldaten under sin herskers septer. Man kan ikke forvente å herske når man blir slått militært, og derfor er dere nå underlagt en sterkere makt. Så lenge dere godtar det, fint, da kan dere leve som før. Men å utfordre det som er deg overlegent er som å be om å dele skjebne med de talløse døde. Vi har alle vår plass i verden, selv jeg. Nå vil jeg ikke høre mer barnesnakk, ellers kan det hende jeg mister den vesle tålmodigheten jeg har for deres ulidelige små tankesett.»

Han rettet seg opp på eselet, og fikk et forpint uttrykk i ansiktet. Det sarte kjøttet på baken hans var i ferd med å mørne.

Ransin så ned på føttene sine, og den uhyggelige kolleksjonen med hoder forsvant bak ham. Han lurte på om adelskvinnen hadde sett dem og sett sannheten om seg selv. Eller kanskje brydde hun seg ikke. Det var nok det mest sannsynlige, konkluderte han da han tråklet seg gjennom støvet som steg opp for opptogets ferd. Ingen han hadde kjent hadde noensinne brydd seg.

Sargon stod på et lite podium av hardbrente leirbrikker som fungerte som utsiktstårn fra hagen. Han lente begge hendene mot kanten og rettet blikket mot opptoget, som langsomt kravlet nordover mot det stedet hans folk en gang hadde kommet fra. De så ut som maur i en lang rekke på denne avstanden. Solens bane formet en brennende portal over dem der de marsjerte mot horisonten. Hun manglet ikke gaver. Fingrene hans gravde seg ned i den hvite leirkanten så deler flasset av. Han husket ordene. «Måtte de aldri mangle gaver, de små jeg har gitt fødsel til.» Det var hva hans kone hadde sagt til ham. Men alle gaver har sin pris.

«Du er en god mann, Majid. Fra et godt folk. Og jeg er en ond mann, fra et ondt folk. Og hva du er, min datter, det vet jeg ikke. Hvilken smed vet vel hva verktøyet han skapte skal brukes til?» sa han for seg selv. Nå kunne han bare legge det fra seg. Legge det i andre hender. Det var

over. Han hadde gjort sitt.

«Konge?» sa en av de to nasaruene som stod bak ham. De hadde visst hørt ham tenke høyt.

«Ingenting,» sa Sargon og hevet hånden. Han stod slik en stund, før han rettet seg opp med et sukk. «Kom mine nasaru.» Han knipset på dem, og de sluttet rekke bak skuldrene hans. «Jeg har arbeid å gjøre.»

Nei, egentlig kunne det aldri bli over. Ferden var endeløs og kampen uten ende. Slag hadde vært og slag skulle komme. Det var byer å voldta, kvinner å eie, løfter som skulle bli brutt og løgner å fortelle. Livet hans var langt fra over. Han hadde løpt med hestene over slettene, reist gudebilder over altere som bugnet av gull, og fanget floden med bare nevene. Det hadde vært vingeslag og hammerslag. Fuglers flukt og bronsens tukt. Han hadde ledd naken mot solen med sine brødre, og ...-

Hånden hans fant brystet og det dype arret der. Han hadde jo drept sin bror. Stukket ham ned i en kort men brutal kamp. Han husket fortsatt grepet til sin mørke demon og bror. Det slapp egentlig aldri taket. Var det for kongemakten? Nei, mange års hat som endelig fikk utløp. Slik en demning brister hadde han sluppet løs sitt raseri på den som truet ham mest. Hvordan kunne han si at han elsket?

Nei, det tar aldri slutt. Du tramper på din mor og dreper din far, slik hver mann gjør for å være mann. Alt for å leve. Alt for å herske over deg selv. Bare den mest nådeløse vinner. Og hans rase var den mest nådeløse av dem alle. Slangene levde innenfor. De kveilet seg i en større og større klump. En frådende ormegård som kvalte seg selv. Hånden hans søkte mot sverdskjeftet.

«Ja, kom mine nasaru. Det virkelige arbeidet begynner nå. Endelig er jeg fri henne, og kan tenke i fred. Det skal bli godt.»

«Ja O' Lugal,» sa den ene nasaruen. Sargon hørte det ikke, slukt som han var i egne tanker. Sarwari og Hannuman veklset blick bak mannen som plutselig trakk sverdet og bega seg i sin ensomme ferd inn mot palasset.

Lang er menneskets streben. Langtrukne er ropene av fortvilelse. Da er det godt at sønnen varer lenge.

Slutt

Persongalleri

Sargon:

Konge i Uruk, som har både en statlig og religiøs rolle i riket. Er klok og framsynt, og har en betydelig erfaring med krig og statlige anliggender. Er streng og hard, både med seg selv og andre. Vil alltid forholde seg rolig og sindig i pressede situasjoner. Likevel kan han være for ettergivende på visse punkt, selv han forstår om en person mangler lojalitet vil han ikke slå ned på det med den drakoniske brutalitet som ligger i hans datter. Han må ha klare beviser og de legale aspekter med seg før han bruker sin makt til det ytterste, for ham er rettferdigheten viktig, og om han kun har en følelse av noe vil han aldri handle utifra dette alene. Dermed blir det slik at han kun bruker sin logikk og rasjonalitet, og ikke sin intuisjon. Mistet to av sine sønner på slagmarken, og har nå bare et barn igjen, som han elsker over alt annet. Han viser likevel dette sjelden.

Amar:

Sargons eldste sønn, født som tronarving til byen Uruk. Med sin hissighet og sitt temperament var han på mange måter legemliggjørelsen av maskulinitetsidealene som ventes av en ung prins. Fysisk var han som sin far, høyvokst, men ikke så lang at han ble hengslete. Han var utholdende, hurtig og bråsterk, og viste sitt potensiale for dødelige kunster alt fra ung alder, da han beseiret sin mentor i nevekamp i sitt fjortende år. Det var en prestasjon det gikk gjetord i mellom de mange bystatene på den tiden, og mang en ung møy hadde ham som sitt høyeste ønske i giftemål. Han nedla mang en ung kvinne, men hadde ingen forhold som vedvarte lenge nok til at det ble noe barn av det. Var vel trent i krigskunst og strategi, og hadde god innsikt i statsmannskap. Hadde enormt potensiale som leder, og var i stand til å blende menn med ordene sine. Hans intellektuelle opplæring var naturlig nok noe inhibert av kravene mot fysisk fostring, men hans naturtalent gjorde at han lett kunne tilnærmes abstrakt tankegang og se de bakenforliggende strukturene i menneskeskapte konstruksjoner. Var alltid initiatvrik, aggressiv og søkende, men bak det intense følelseslivet lurte et sinne som med riktig stimulasjon kunne bli overveldende. I dårlige stunder rettet han trussler mot både sin far og bror, selv om dette er en familiehemmelighet som allerede den gang var neddyssset. Var utpreget inhuman i sitt møte med motgang og fremmede stammer, og foraktet alt som ikke var av Agadisk herkomst eller Sumersk kultivasjon. Ble tildelt lederskap over en Sumersk hærstyrke for å stoppe et av Elams forsøk på å tilegne seg Uruks provinsielle territorier. Grunnet sin mangel på innsikt i egne begrensninger, og sin stolhet ble han her stilt ovenfor en overveldende hær og falt i ærerik kamp. Selv om hans hær ikke ble drevet fra slagmarken, og han stanset Elamittenes videre fremrykking, var det å miste rikets arving en stor ulykke for landet. Hans bror Shulgi antas også å ha falt ved dette slaget. Det hadde vært mye bedre å ha levd, for de døde kan intet gjøre. Fred være med hans minne.

Shulgi:

Sargons yngste sønn, født som prins av Uruks stolte by. Levde på mange måter i skyggen av sin bror, som han beundret og gjorde sitt beste for å emulere i tanke og gjerninger. Fysisk var han eslet til å bli like høy. Han var hurtig og presis, men hadde kanskje ikke den brutale styrken som tilfalt broren. Beseiret sin mentor i sitt femtende år, og selv om dette er tidligere enn de fleste prinser av Agade kan make, var det fortsatt ikke nok til å høste den vidgjetne beundringen som var Amar til del. Hadde noen kvinner for å være lik sin bror Amar, og for å imøtekomme storsamfunnets forventninger. Hans sæd rakk likevel ikke fostre noen arving. Var laget av et annet materiale enn Amar. Var dyp og uutgrunnet i tanker, og hadde stor tilheng til filosofi, religion og kunst. Dette var egenskaper han ofte skjulte for å tekkes broren. Våget aldri å opponere åpent mot Amar, men om dette var av broderlig kjærlighet eller utfra viten om Amars ærgjerrige vesen vites ikke. Amar

hadde uansett stor respekt for hans intellektuelle evner, og brukte ham ofte som ressurs når taler skulle utformes og referanser måtte finnes fra Uruks rike kulturliv. Sammen med Amar var han istand til å rekruttere nesten 500 gjetere fra områdene rundt Yerako. Som leder var han rolig, avmålt og konservativ, og var alltid vel informert om sine egne og motstanderens kapabiliteter. Dessverre evnet han ikke å projekte denne sin viten over på Amar i det fatale møtet med Elamittens hærstyrker i slaget ved Yerako. Antas å ha falt i dette slaget, og hans kropp ble ført bort av Elamittene idet de trakk seg tilbake. Med ham forsvant også Akkads fremtidshåp om en sterk tronarving, og byrden med å viderebringe blodslinjen falt på et pikebarns skuldre. Det hadde vært mye bedre å ha levd, for de døde kan intet gjøre. Fred være med hans minne også.

Azara:

Den vakre og skremmende intelligente arvingen til Uruks trone. Hennes posisjon i samfunnet har ført til en uhemmet arroganse og aristokratisk mentalitet. Med mindre en person er i en posisjon av autoritet og betydning, vil hun se på ham eller henne som et verktøy som kan brukes. Hun har en sterk intuisjon, særlig når det gjelder å lese andre mennesker og de intensjonene de måtte ha. Hun vil kunne gjennomskue en sjarlatan eller en løgner på få øyeblikk. Hun mangler den erfaringen som skal til for å støtte opp under og komplementere hennes intellekt, og har dermed et forenklet syn på verden. Er sterkt engasjert i Uruks religion, og bruker denne for å fortolke virkeligheten rundt seg, med varierende suksess. Har høyt utviklede spirituelle evner, som gjør henne følsom for bakenforliggende aspekter og varsler om fremtiden. Hennes begavelse gjør henne ofte utålmodig, og følelseslivet hennes er voldsomt og fremtredende. Hun har ingen kontroll på negative følelser, og har et voldsomt sinne. Om hun kan lære å mestre følelseslivet sitt vil hun oppnå betydelige fordeler. Ovenfor andre er hun sterkt dominerende, og kan sies å ha psykopatiske trekk. Hun føler kun empati med de som er nært seg, men dette er en empati som er desto sterkere. Hun ville gjøre alt for å fremme seg selv og sine egne, og er sterkt knyttet til sin far. Har gode evner for statsmannskap, og har innsikt i forvaltningen av riket, delvis mot hennes far sine ønsker. Er egenrådige, og om noen forsøker å påtvinge henne en rolle blir de i beste fall ignorert, og i verste fall møtt med en betydelig fiendtlighet. Er skrivekyndig, og prestinne ved Eannas hus.

Ransin:

Fredløs som ved ung alder ble fordrevet fra sitt hjemland. Han tilbrakte en tid alene i ødemarken, før han ble tatt opp i en røverbande. På grunn av sin bakgrunn har han en nær tilknytning til naturen, og er istand til å lese tegn som går andre hus forbi. Det brutale selskapet han har vært i har ikke gjort ham til en fremmed for vold, og har senket terskelen for overgrep han kan begå betraktelig. Likevel har han et godt hjerte, og selv om han ikke aktivt søker å hjelpe andre mennesker, kan han ofte føle sympati for de som er svakere enn seg. Har en tendens til å være vel enkel, både når det gjelder intellekt og følelsesliv. Han tror kun på de ting han ser foran seg, og dermed gå glipp at underliggende forhold. Han reagerer direkte på den stimulansen han får utenfra. Om du håner ham, blir han sint, om noen lovpriser han vil stoltheten svulme i ham. Slik sett er han et lett offer for de som har skjulte motiver og farlige intensjoner. Mangelen på interaksjon med andre mennesker har gjort ham følelsesmessig svak, og om problemer oppstår som ikke kan løses direkte, tar han det hardt innover seg. Begrensede sosiale evner gjør at han ofte inntar en passiv rolle i selskap med andre. Han har heller ikke noe ønske om å prosjisere autoritet og makt på omgivelsene. Han vil helst bli ledet, istedet for å lede selv. Når det gjelder å ta avgjørelser alene, er han likevel fullt ut kapabel til å ta initiativ. Nøler aldri i nødsituasjoner, og handler alltid hurtig og drastisk når det behøves. Han trives best i selskap med seg selv, eller andre ærlige menn som ikke søker å

manipulere ham. Følelser sitter dypt inne hos ham, men om de skulle bringes fram vil de være sterkere enn hos andre mennesker. Han glemmer aldri urett som er gjort mot ham, men det motsatte er også tilfelle. De som har gjort godt mot ham kan stole på at han vil være lojal til det siste. Er våpenkyndig og farlig i strid. Er også analfabet.

Bahram:

Brutal og ondsinnet fjellmann som er en av Ransins kompanjonger. Forakter svakhet og menneskelige følelser, og opptrer brautende ved enhver anledning. Han slenger om seg med trusler, som han mer enn gjerne utfører om han ikke får viljen sin. Innehar en betydelig sadisme. Siden han er ufattelig tung og sterk, ville ingen med vettet i behold opponere mot ham, og kompanjongene hans lever i et slags terrorregime. Han liker å bruke og ydmyke kvinner når han kan. På tross av hans vulgære livsførsel, er det noe ved ham som hviler under overflaten, og det kan tenkes at han bruker den truende og enkle livsførselen sin for å skjule andre motiver. Han var nemlig nært knyttet opp mot røverhøvdingen Agushu i sin tid, som hadde mange planer. Agushu var den eneste mannen Bahram har hatt respekt for. Hvilke planer han og Agushu tenkte å gjennomføre, før Agushu ble drept, vites ikke. Uansett fortsetter Bahram med terroriseringen av omgivelsene sine, kanskje bare fordi han kan, mens han skjuler sitt innerste vesen for andre.

Shabbata:

Kynisk og erfaren røver som er en av Ransins kompanjonger. Er god til å lese folk, men som de andre av Agushu sine menn har han det også det med å la sinne ta over i situasjoner der det kan være klokest å backe ut. Lever uansett i konstante trusler fra Bahram. Smisker seg gjerne ut av ubehagelige situasjoner, eller truer seg ut av dem når han har grunnlag for det. Er genuint uærlig, og kan få seg til å gjøre hva som helst av nedverdigelser, om han tjener på det i det lange løp. Om han må ydmyke seg selv for å ta noen han hater, så gjør han det, og føler seg overlegen når han lykkes. Legger sin ære i å være smartere enn andre. På tross av at han er i motsetningeforhold til Ransin i synet på ære og integritet, har han et slags farskapsforhold til sin yngre kompanjong. Han vil gjerne at Ransin skal se verden slik han selv gjør, og er faktisk oppriktig glad i ham. Vil gå til store lengder for å hjelpe sin yngre venn. Shabbata er ikke så fysisk sterk som de to andre, men er livsfarlig når det behøves. Det er ikke uten grunn at det var kun disse tre som overlevde av Agushus bande når de støtte på Uruks hærstyrker.

Aeztus:

En rojalist som alltid er korrekt i opptreden og væremåte. Ubøyelig i sin lojalitet til kongehuset, som han ser på som Uruks helligste institusjon som må forsvares for enhver pris. Han har en tendens til å deifisere medlemmer av hus Akkad, da især Azara, som han bærer et hemmelig begjær for. Dette ville han likevel aldri innrømme, selv ikke for seg selv. Det ville vært blasfemi i hans tanker å røre ved sin Sarratum. Han vil uten å nøle stille seg i veien for ethvert angrep på Akkad. Om han må slakte sin egen bestemor for at Azara ikke skal få en tilskitnet kjole, så vil det være en god nok grunn for ham. Er i utgangspunktet en god mann med en sterk tro på lov, orden og rettferdighet. Azaras ønsker som han må utføre strider likevel mot hans naturlige tilbøyeligheter, siden hun handler over og utenfor loven. Det som for Aeztus for egen hånd ville vært utenkelig, å ta livet av kvinner og barn, blir på Azaras bud en plikt som han gladelig utfører. Det er kanskje ikke nødvendig å si at en slik person er fullstendig avhengig av hus Akkad og at kongehuset lykkes. Om det skulle gå under ville han ikke ha mer å leve for. Kjemper med en glødende fanatisme, og kan bli voldsom i det personlige liv om det ikke vises nok respekt for Akkads overherredømme. Når han en sjelden gang har fritid drikker han vin på Vertshuset "Høstflammen," og overhører hva folk sier om de kongelige.

Haphura:

Den enigmatisk og illevarslende seidemannen er Akkadia sin vesir, og bruker sine betydelige evner til å avløse komplottet og fremme riket. Han er opprinnelig fra Kuruksetra, et rike langt mot øst. Han forakter alle andre mennesker, som han i beste fall ser på som dyr. Har likevel en viss respekt for de kongelige, som han mener er avlet fram av en bedre stamtavle enn andre. Hans arroganse er like stor som hans grunner til å være det, for hans åndelige og intellektuelle evner gjør at han ser sammenhenger som går over hodet på selv den klokeste Urukaner. Hans skarphet og kløkt ville vært legendarisk, hadde han vært åpen om den. Han har et betydelig temperemant, som han har lært seg å mestre. Noen ganger kan det likevel komme til overflaten, især om de lavere stender trakasserer ham på grunn av at han er utlending. Spørsmålet blir om en så ærgjerrig og ambisiøs mann ikke vil ha sin egen agenda. Hvorfor han forlot sitt hjemland vites ikke, og en klok mann vil ta seg i vare for å spørre om slikt. Haphura har en tendens til å idealisere Kuruksetra, og bruker det ofte som et idealbilde når han sammenligner med forhold i Uruk. Han mener også at kvinnene i Kuruksetra er så vakre at de kan drive en mann til galskap. Vanligvis har Haphura kun en dyp avsky til overs ovenfor kvinner. Han ser på kvinner som urene skapninger.

Majid:

Som yppersteprest i riket er han den øverste religiøse lederen, nest etter kongen, og innhar en betydelig geistlig og verdslig makt. Fundamentalistisk og kategorisk i sin fortolkning av virkeligheten, han har klare meninger om alle aspekter ved et menneskeliv, og naturen som omgir oss. Har sterk tro på disiplin og den ordenen som gudene har innrettet verden i, da særlig menneskelig hierarki, lover, og underdannighet for de lavere kaster. Ethvert avvik fra denne ordenen vil han definere som synd, og da kan balansen bare gjenopprettes ved en straff som står i forhold til forbrytelsen. Hvis dette ikke gjøres, vil gudene straffe riket som helhet. Han er sterkt lojal til hus Akkad, som han ser på som gudenes stedsfortredere på jorden. Han er læremester for Azara, og forsøker ofte å forme hennes unge sinn. Hun deler hans verdenssyn, men han ville helst sett at hun lærte å kontrollere seg selv bedre. Han har innsikt i hennes sprituelle evner, og oppmuntrer henne til å bruke dem. På tross av at Majid er rigid i sitt syn på verden, er han ofte svært pragmatisk når det gjelder å få ting som han vil. Folket trenger ikke grunner eller logikk, de trenger gester og grandiose seremonier. Om et mirakel ikke finnes, er det lett for Majid å konstruere ett, eller lage sammenhenger ut av tilfeldigheter for å rettferdiggjøre en god sak. Det er målet som

teller, ikke middelet. Overraskende nok er denne mannen i bunn og grunn ganske godhjertet, og under sin strenghet har han en litt grotesk form for humor og godt humør. Han vil gjerne hjelpe det han ser på som gode mennesker til å finne sin plass i livet (altså følge gudenes vilje) Dominerer alle sosiale sammenhenger, og taler alltid høyt, klart og ettertrykkelig. Gjør det klart at han ikke finner seg i å bli sagt i mot. Man kan diskutere med ham, men ikke gjøre betydelig motstand. De fleste menn har stor respekt, endog frykt for ham. Hans strenghet hindrer ham i å være for karismatisk. Av utseende er han av middels høyde, med en ufattelig bred kropp, skremmende kraftige armer, kort sagt, en dominerende fysikk. Skjegget hans er imponerende, og markerer hans patriarkiske posisjon. Forsvarer Akkad med en usannsynlig fanatisme, og kan i disse tilfellene bli ufattelig inhuman.

Nazhin:

Venninne av Azara. Deler hennes høyst aristokratiske bakgrunn, og selvsagt også hennes arroganse og en god del av hennes personlighetstrekk. Der Azara er mer grublende og tungsinnet er Nazhin likevel mer leken, og har en viss ironisk distanse til verden, og et opportunt forhold til hva hun kan oppnå. Latteren er aldri langt unna for henne, der Azara streber etter det perfekte gjør hun det som er mulig. Nazhin er også svært så viljesterk, og er en av få personer som kan si Azara imot. Nazhin er trolovet til en ung kriger i et av adelshusene. Hun har allerede introdusert seg selv til sin seksualitet, og blir dermed en kilde til denne forbudte verdenen for Azara. Har en langt over gjennomsnittelig forståelse for politikk, og posisjonen i en fornem familie gjør at hun har oversikt over det spillet som foregår bak fasaden, det spillet som er nødvendig for ethvert vedtak. Der menn ikke sover godt med slik kunnskap, ser hun det som en mulighet, for hun dveler aldri ved det negative i noen sak. Intellektuelt sett er det likevel begrensninger for hvor langt hun kan nå, for hun foretrekker å hoppe fra emne til emne og beundre dens overflate, heller enn å gå i dybden. Hun har ikke tålmodighet til sann kunnskap.

Samireh:

Ung slavinne som Azara tar til seg som “underholdning.” Hun er ettertraktet siden hun har lyst hår, som er en sjeldenhet å se i Sumer. Hun har et svært delikat og vevrt utseende, det er høyst tiltalende. Det vites lite om hennes bakgrunn, bortsett fra at hun ble røvet ved ung alder et sted fra Nord, mest sannsynlig Anatolia. Azara mistenker at hun er høvdingdatter, siden hun er så “pen,” som hun sier. Er usikker, blyg og underdannig, og i møte med Azara blir hun forståelig nok, veldig føyelig på alle vis. Er dyktig i håndtverk, og også kyndig med skrift, noe som er en sjeldenhet blant slaver. Hennes sterke empati gir henne et godt lag med barn.

Adelshus

«De er mange, de hus som kaller seg edle. De er mange, og snakker mye, især om seg selv. En klok student må spørre seg selv dette: På hvilken grunn hviler deres gjerninger? Synker deres rykte i et myrvann av skam, eller står de solid på ærens mark? Sikkert er det at husene fortsatt vil løfte sine bannere og kalle dem for sannheten, og slik vil det alltid være. Menneskets emblemer er like mange som gudene de dyrker, og vil dekorere vegger og dører med løfter om makt og beskyttelse. Ve den by som ikke har et banner å samle seg rundt. Ve det folk som ikke har menn som kaller seg edle. Ord skal avle ord. Gjerning skal på gjerning vokse. Og sannheten viser seg som skyggene fra solens vandringer. For meg kan det være det samme. Ingen løftet mitt banner. Ingen bar mitt rykte på tusen spyd, slik Akkad engang gjorde. Nei, det kan være det samme.» - Sîn-leqi-unninni til sine studenter.

Skrekkinngytende Hus Ehus Akkad

Abum Sargon. Det dynasti som har sittet med kongemakten i Uruk i over 400 år. Stammer opprinnelig fra den eldgamle byen Agade langt mot øst. Fem hundre år tilbake erobret krigere fra denne byen Sumeria som helhet, og har siden hersket over landet mellom de to elvene og det sumerske folket som adelige. Selv om Agade nå kun er en blek skygge av sine velmaktsdager, og har blitt redusert til en litt større landsby, sitter de av hennes blod fortsatt på smykkede troner rundt om i den Sumerske verden. Disse adelsfamiliene er like så mangfoldelige som andre adelshus. Agadeierne er et semittisk folkeslag, og snakker et helt annet språk enn Sumerianerne. Husene som stammer herfra bruker dette språket seg i mellom, og kaller det Akkadu. Hus Akkad stammer direkte fra de erobrende kongene langt tilbake, og derfor bærer dette språket deres navn. De nyter en høy prestisje, både blant Sumerianere og folk fra det gamle Agade, og navnet deres nevnes sjelden uten aktelse, selv blant deres fiender. På Sumersk betyr Agade Kronen av ild, og refererer til gudinnen Inanna som de dyrker, og hvordan de en gang grep makten gjennom krig. Det ligger eksplisitt i denne tittelen at kun det hus fra Agade som er ledende kan bære det. For tiden kives Akkad og adelige grupper fra Nippur om å inneha denne æren. Hus Akkad har svunnet i antall de siste hundre år, dels på grunn av krigføring, dels fordi dets sønner som ikke har kunnet gripe tronen valgte å vandre tilbake til sine hjemland, eller forene seg med andre gamle hus av Agade som hersker over andre bystater. Medlemmer av hus Akkad kan generelt kjennetegnes ved at huden deres er gråtonet, og litt mørkere enn vanlige Sumerianere med lysebrun hud. De er høye, slanke, og langlemmede, selv om det også fødes sønner som kan være svært kraftige. Ansiktetrekken er spisse, markerte og aristokratiske, med smale neser og lange ansikt. Øynene deres er nesten eksklusivt grå eller grønne. De kan sies å være fysisk overlegne de mer brede og stutlemmede Sumerianerne. De innehar et betydelig temperament, som tennes ved den minste krenkelse av deres ære. Hat de føler er svart som natten, og gjør dem til fryktelige fiender å ha. De er plottende, intelligente, og klarsynte, og kan gjennomskue både personer og renkespill som andre ikke en gang

ville ha drømt om. På samme vis går de heller ikke av veien for å initiere komplottet selv. Noen av hus Akkad innehar også en betydelige åndelige eller spirituelle evner, selv om dette ikke er husets tradisjonelle virkeområde. Øvrige medlemmer: Azara

- Slangene lever innenfor.

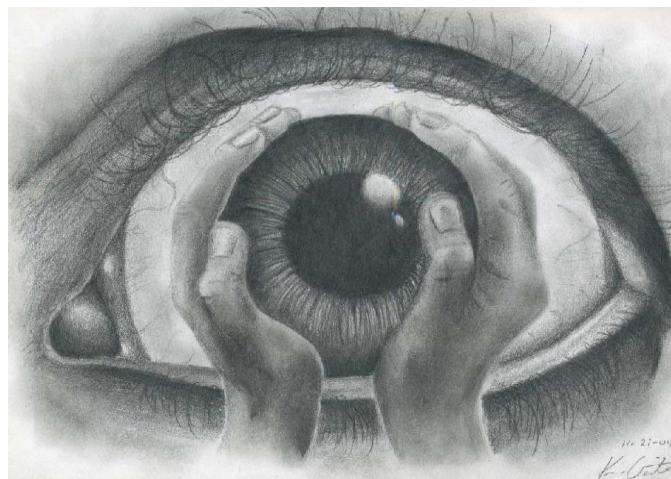
Hus E Bitum Bad-Tibira

Abum Alulim. De eneste hus i Uruk som er Agadiere lik Akkad. De kan sies å være en avstikker av huset, deres militære fløy, så å si. Fokuserer eksklusivt på det militære, og opererer som Akkads høyre og mange ganger også deres venstre hånd. Engasjerer seg vanligvis ikke i ordinær politikk av fintfølelse hensyn og for ikke å fremstå som en meget reel trussel mot selve kongemakten. Snakker Akkadu. Øvrige medlemmer: Hærfører Barikit, Stridsvognkommandant Hamid, Sut Resi Rakhshan, Sut resi Hamashi

-Et spyd gjør rettferdig. Vi har ti tusen spyd.

Hus E Bitum Kulaba

Abum Dumuzid. Mektig hus med lang stamtavle av ren Sumersk herkomst. Fungerer som talerør for det Sumerske folk, og innehar en bred støt blant de lavere stender. Tenderer derfor til å være populistiske, med fokus på symbolpolitikk og ytre gester. Har som motivasjon å hindre en bestemt institusjon i riket å bli for mektig, det være seg presteskaper, militæret, ja selv Agadierne, som beseiret dem og gjorde dem til vasaller så mange hundre år tilbake. Øvrige medlemmer: Folkevalgt Javad, Borna, Taler Kambiz, Forvalter Ehud

-Hendene som styrer folkets øye styrer alt.

Hus E Bitum Hamazi

Abum Susuda. Større hus med en lang rekke offentlige funksjonærer og tjenestemenn, som tar seg av hus Akkads rent byråkratiske behov, og de er mange. Samtidig som de er offentlige tjenestemenn, har de selv betydelige økonomiske interesser, og driver handel og forretninger på siden. Har blant annet kontroll på den lukrative handelen av tinn fra anatolia, som jo trenges for å lage bronse. De har derfor større makt enn en først skulle tro. Har intensjoner om å redusere presteskapets makt, som sitter på en tredjedel av landets rikdommer, i form av offergaver og skatter med religiøs betydning. De vil fordele disse rikdommene. Slik vil de få mer kapital i omløp i riket, og dermed gjøre sin handel enda mer innbringende. Øvrige medlemmer: Depotmester Hedayata, Handelsmester Initas, Diplomat Abdirahim, Pengeutlåner Er- Hu

-En bys murer må være høye og dets porter alltid åpne

Hus E Bitum Adab

Abum Hadanish. Hus med en meget strategisk plassering i samfunnet. De kontrollerer bakerlaugene, og har dermed stor reel makt. De bestemmer i realiteten hvor mye vanlige folk får å spise, og hvor mye korn det skal være i brødet deres. Arbeider i tett synergier med hus Kulaba. Øvrige medlemmer: Kornforvalter Mahmoodi, Bakerimester Sahal,

-Den som ikke arbeider for oss skal heller ikke spise hos oss

Hus E Bitum Mari

Abum Elulu. Gammelt hus med mye penger som er arvet. Skal sies å ha ti kister fulle med gullmynter skjult i sine herreboliger rundt om i byen. Har betydelig innflytelse, siden det meste kan kjøpes for penger. I kriger før i tiden ble deres gull alene brukt til å leie inn hærer, betale stammer for sine tjenester, og ansette spioner og snikmordere. Alt dette ble gjort i Uruks tjeneste, uten at det

ble påtvunget dem. Hus Mari har betydelig erfaring i statsforvaltning, og kjenner de intrikate prinsippene bak maktbalanse og realpolitikk. Fungerer ofte som rådgivere for hus Akkad. Øvrige medlemmer: Artist Sipad, Ugift møy Nazhin, Statsmann Yildirim, Fyllik Saeed, Lærling Kamran, Byråkrat Kemal, Byråkrat Mustafa

-Politikk er et spørsmål om penger. Hvem skal vi kjøpe denne gangen?

Hus E Bitum Akshak

Abum Puzur. Mellomstort hus som for det meste driver oppdrett av hester, og eier flere store gårder utenfor Uruk. Det er de som har gitt kongen hans to stridshingster. Kommanderer Uruks stridsvogn regimenter. Øvrige medlemmer: Oppdretter Saman, Storbonde Azad

-En god kone, et godt sverd, en staselig hest, alt dette er verdt å dø for.

Hus E Bitum Magir

Abum Nanniya. Mellomstort og gammelt hus, hvor medlemmene er engasjert i et bredt virkefelt, både som offentlige tjenestemenn, og i det militære. Er som hus Mari engasjert i statsforvaltning, og har store ambisjoner både for seg selv og Uruk. Har mange unge og ivrige personer som kjemper for å nå toppen. Øvrige medlemmer: Handelsforvalter Muharram, Gift kvinne og politiker Sepideh, Diplomat Namvar, Nasaru Hanuman (I Nasaru garden, evt fra hus Awan)

-Det er riktig å lære, særlig fra fienden. Vil du ikke sitte ved vårt bord så vi kan lære av deg?

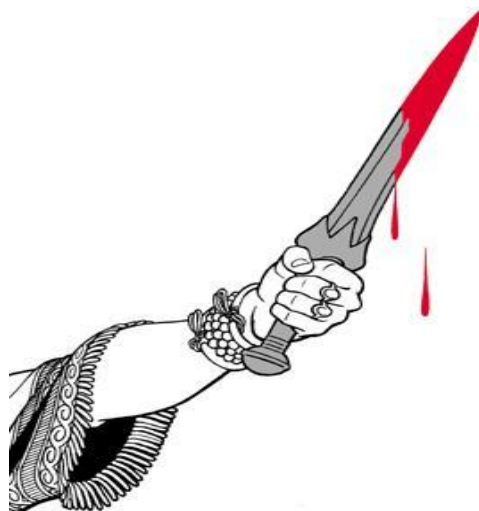
Hus E Bitum Eanna

Abum Yarla. Mellomstort hus hvor de fleste medlemmer er engasjert i geistlige aktiviteter, som prester, tempeljomfruer og benefaktorer for byens mange templer. Ypperstepresten Majid stammer opprinnelig fra dette huset, men ved å tiltrå denne stillingen, som varer livet ut, frasier han sitt medlemskap i noe adelshus. Dette er kun symbolsk, og han har likevel tette bånd til sine slektninger som er under ham i hierarkiet. Øvrige medlemmer: Tempelherre Maso, Masonist Adiyata, Skulptør Asszir, Gift kvinne og prestinne Rania

-Himmelens porter står åpne for den gode og rettferdige. Vi omfavner folket i kjærlighet, og sanker deres skatter hos oss.

Hus E Bitum Awan

Abum Magir. Eldgammelt hus som har hatt en nedadgående sol så lenge noen kan huske. Eide for langt tilbake store eiendommer i Uruk, og var det dynastiet som ble avsatt ved Akkads kommende. Har vært lojale til Akkad i mange kriger. Dets medlemmer er ofte pengelense, og derfor ivrige etter å gå i tjeneste hos større og mektigere hus. Øvrige medlemmer: Livvakt Sarwari, Minister Azamat

-Vi skal vokte vokterne. Vi er rettferdighetens blod.

Forfatteren

Tranås i Canada sommeren 2006, rett før prosjektets begynnelse.

Tranås er kunstnernavnet til Øystein Tranås Kristiansen, født 1981 og bosatt i Trøndelag. Utdrag fra dette ungdomsverket gjorde at han kom inn på forfatterstudiet i Tromsø i 2010, og en avlegger fra prosjektet ble til boken «Den som skal våkne,» utgitt på Tekstloftet forlag.

Begynnelsen på hans kunstnerløp startet med fantasy, som senere ble til historisk fantasy og deretter historisk fiksjon. Tranås har et svært bredt interessefelt med mange prosjekter og en sprikende innsats. Han skriver nå på alternative romaner. I tillegg har han en sterk interesse for fritenkende filosofi, som for tiden uttrykkes gjennom volumniøse journaler, aforismesamlinger og artikler.

Fra høsten 2018 av vil han bosette seg på landsbygden uten en fast internettilinje, for å føre sine mange inspirasjoner sammen til ferdigstilte verker, og av disse strømmingene er det mange.

Forespørsler og hilsener kan rettes til: oysteintk@hotmail.com